

**Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı**

TERCÜMAN-I HAKİKAT GAZETESİ

(1- 1500. SAYILAR)

İNCELEME VE SEÇİLMİŞ METİNLER

Neşe DEMİRCİ

Yüksek Lisans Tezi

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Ahmet BOZDOĞAN**

**Sivas
Ocak 2012**

TERCÜMAN-I HAKİKAT GAZETESİ

(1- 1500. SAYILAR)

İNCELEME VE SEÇİLMİŞ METİNLER

Neşe DEMİRCİ

**Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı
İçin Öngördüğü**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.**

**Sivas
Ocak 2012**

KABUL VE ONAY

Neşe Demirci'nin hazırlamış olduğu "Tercüman-ı Hakikat Gazetesi (1-1500. Sayılar) İnceleme ve Seçilmiş Metinler" başlıklı bu çalışma, 09.01.2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Prof. Dr. Mehmet ARSLAN (Başkan)

İmza

Doç. Dr. Ahmet BOZDOĞAN (Danışman)

İmza

Yrd. Doç. Dr. Süheylâ YÜKSEL (Üye)

Yukarıda adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım. 09.01.2012

Prof. Dr. Mehmet ARSLAN

Enstitü Müdürü

ÖZET

DEMİRCİ, Neşe. Tercüman-ı Hakikat Gazetesi (1-1500. Sayılar) İnceleme ve Seçilmiş Metinler. Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2011.

Edebiyat ve basın tarihçiliği birbirine ihtiyaç duyan ve bağlantılı çalışan bilim dallarıdır. Bunda edebiyatımızın uzun yıllar boyunca edipler tarafından yönetilen gazete ve dergilerle varlığını sürdürmesi, bu yolla canlı bir görünüm arz etmesi etkilidir.

Tercüman-ı Hakikat, bir gazete olmasının yanında devrin edebî anlayışına yaptığı katkılar ve edipleri çevresinde toplaması ile söz konusu vasıfları haizdir. Bu çalışma gazetenin 1878-1883 yılları arasındaki 1-1500. sayılarını kapsamaktadır. Giriş ve üç ana bölümden oluşan çalışmanın giriş kısmında devrin siyasî hayatı ile basını ve edebiyatı hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Birinci bölümde gazetenin özellikleri ile basın ve edebiyat temelinde içeriğinin değerlendirilmesi bulunmaktadır.

İkinci bölüm çalışma yapanlara kolaylık sağlanması maksadı ile gazetenin yazı içeriğinin önce isimlere göre sonra konulara göre alfabetik olarak hazırlanan dizininden oluşmaktadır. Gazetede yer alan kitap, dergi ve çeşitli konulardaki ilanlar da bu bölümde, ayrı bir başlık ve aynı sistem üzere sunulmuştur.

Son bölüm ise gazetenin içeriği ve duruşunu ortaya koymak maksadı ile çeşitli konularda seçilen örnek metinlerin harf aktarımlarından oluşmaktadır.

Anahtar Sözcükler: *Tercüman-ı Hakikat*, Ahmet Midhat, Muallim Naci, I. Meşrutiyet Devri, Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı.

ABSTRACT

DEMİRCİ, Neşe. A Research and Examination of Seleceted Issues (1-1500) of Tercuman-ı Hakikat, Daily Newspaper. Master's Thesis, Sivas, 2012.

Literature and History of Press are disciplines which are tied up with and in need of each other. This is mostly due to the fact that Turkish Literature existed through the magazines and newspapers ran by the literary men and thus had a vivid perspective.

Tercüman-ı Hakikat provides the necessary qualities for the present study as it had the literary men of the period within itself and because of its contribution to the literary style of the period. This study includes the Newspaper's 1 to 1500 issues published from 1878 to 1883. The study has an introduction and three main parts. In the introduction part, it was aimed to give some information about the political life and press as well as the literature of the period.

The first part of the study explains the characteristic of the Tercüman-ı Hakikat and includes an analysis of its content in terms of the press and literature.

The second part of the study is the index prepared to assist further studies. It provides a name index and an alphabetical index of the content of the newspaper. Moreover, the newspaper advertisements about books, magazines etc. were indexed in the same way and are included within this part of the study under a seperate heading.

The last part includes some sample on various subjects so as to reveal the Tercüman-ı Hakikat's stand and its content.

Keywords: *Tercüman-ı Hakikat*, Ahmet Midhat, Muallim Naci, The First Constitutional Era, Tercüman-ı Hakikat Literature.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
ÖN SÖZ	vii
GİRİŞ: I. MEŞRUTİYET YILLARININ BASIN HAYATI	2
1. BÖLÜM: TERCÜMAN-I HAKİKAT ÜZERİNE İNCELEME	14
1.1. Kimlik Bilgileri	15
1.2. Şekil Özellikleri	129
1.3. Yayın Politikası.....	135
1.4. Tercüman-ı Hakikat'te Şiir	139
1.5. Tercüman-ı Hakikat'te Hikâye ve Roman.....	147
1.6. Tercüman-ı Hakikat'te Tiyatro	150
1.7. Tercüman-ı Hakikat'in Zemin veya Taraftar Olduğu Tartışmalar.....	156
1.8. Tercüman-ı Hakikat'in "Kadın" Konusundaki Tavrı.....	162
1.9. "Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı" Adlandırması Hakkında Bir Değerlendirme	167
2. BÖLÜM: TERCÜMAN-I HAKİKAT'TE "EDEBİYAT" GENEL BAŞLIĞI ALTINDA DEĞERLENDİRİLEBİLECEK METİNLER VE İMZALI METİNLER DİZİNİ.....	175
2.1. Yazar Adına Göre Alfabetik Dizin	171
2.2. Konularına ve Türlerine Göre Alfabetik Dizin.....	498
2.2.1. Dil ve Edebiyat Yazıları.....	498
2.2.1.1. Dille İlgili Yazılar	498
2.2.1.2. Manzum Metinler.....	503
2.2.1.3. Mensur Metinler.....	543

2.2.1.3.1. Hikâye-Roman-Tefrika	543
2.2.1.3.2. Opera ve Tiyatro Metinleri veya Opera ve Tiyatro Eleştirileri	557
2.2.1.3.3. Bilmeceleer.....	559
2.2.1.3.4. Mensur Şiir	561
2.2.1.3.5. Mektup	562
2.2.1.3.6. Seyahat Yazıları.....	563
2.2.1.3.7. Edebiyat Teorisi İle İlgili Yazılar	563
2.2.2. Yayın Politikası Hakkında Yazılar	594
2.2.3. Basınla İlgili Yazılar	597
2.2.4. Fennî Yazılar.....	601
2.2.5. Kütüpheneciliğe Dair Yazılar	604
2.2.6. Müzeciliğe Dair Yazılar	606
2.2.7. Hukukî Yazılar.....	606
2.2.8. Matbaacılığa Dair Yazılar	607
2.2.9. Ekonomi Hakkındaki Yazılar	608
2.2.10. “Kadın”la İlgili Yazılar	609
2.2.11. Sosyal Hayata Dair Yazılar	610
2.2.12. Eğlence Hayatı Hakkındaki Yazılar.....	613
2.2.13. Siyaset Hakkındaki Yazılar	616
2.2.13.1. Dünya Siyaseti ve Osmanlı.....	616
2.2.13.2. İç Siyaset.....	620
2.2.14. Tarihe Dair Yazılar	622
2.2.15. Tıp Konusundaki Yazılar	625
2.2.16. Kitap ve Mecmua Tanıtımları.....	626
2.2.17. Fikir Akımlarına Dair Yazılar.....	633

2.2.18.	Eğitim ve Eğitim Kurumları Hakkındaki Yazılar	635
2.2.19.	Diğer	639
2.3.	İlanlar, Reklamlar	646
2.3.1.	Kitap İlanları	646
2.3.2.	Mecmua İlanları	717
2.3.3.	Gazetede Tefrikası Yapılan Eserler Hakkında	742
2.3.4.	Tercüman-ı Hakikat Hakkında İlanlar	772
2.3.5.	Diğer	775
3.	BÖLÜM: SEÇİLMİŞ METİNLER	781
3.1.	“Edebiyat” Kavramı	781
	Başlıksız	781
	Şiir-i Osmanî İmzasız	783
	(Başlıksız)	785
	“Zemzeme”	788
	(Başlıksız)	791
3.2.	Hikâye-Roman ve Tefrikalar Hakkında	793
	Amiral Bing "Mukaddime"	793
	Henüz 17 Yaşında "Mukaddime"	795
	Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi "İfade-i Mütercim"	796
3.3.	Opera ve Tiyatro	800
	(Başlıksız)	800
3.4.	Tercüman-ı Hakikat'in Yayın Politikası	801
	(Başlıksız)	801
	İhtar	805
	Mukaddime	806

Varakacılar İle Muhabirlerden İllallah	808
3.5. Tercüman-ı Hakikat’ın Zemin veya Taraftar Olduğu Tartışmalar	810
Talim-i Edebiyat Hakkında Mülahaza	810
Islah-ı Hat Hakkında Mütalaa-i Mahsusamız	814
3.6. Tercüman-ı Hakikat’ın “Kadın” Konusundaki Tavrı	818
(Başlıksız)	818
(Başlıksız)	819
SONUÇ	823
KAYNAKLAR	825

ÖN SÖZ

Tercüman-ı Hakikat, 1878 ile 1922 yılları arasında çıkmış, basın tarihimizin en uzun soluklu gazetelerindendir. Ahmet Mithat Efendi tarafından çıkarılan gazete, haber vermenin yanında halkı siyasi ve sosyal yönden eğitmeyi amaçlamış ve bu amaçla halkın anlayacağı dilde yazılar yayımlamış; tarihî dizi ve roman tefrikalarına yer vermiştir. Bu çalışmada gazetenin ilk yılları olan 1878-1883 yılları arasındaki durumu incelenmiş böylelikle gazetenin muhteva ve çizgisi belirlenerek gerekli olduğuna inanılan metinlerin yazı aktarımı yapılmıştır.

Edebiyat ve basın tarihçiliği çok eskiden beri birbirine ihtiyaç duyan ve bağlantılı çalışan bilim dallarıdır. Bu durumun iki sebebi vardır. İlk olarak edebiyatımız uzun yıllar boyunca gazete ve dergiler kanalıyla varlığını sürdürmüştür. Servet-i Fünun Edebiyatı bunun en güzel örneğidir. İkinci sebep ise ilkiyle de bağlantılı olarak gazete ve dergilerin başında uzunca bir süre ediplerin bulunmasıdır. Dönemin en önemli yayın organları, edebiyatçılar tarafından idare edilmiştir. Namık Kemal ve Şinasi önemli edipler olmalarının yanında yönettikleri yayın organları vesilesiyle de gazetecidirler.

Tercüman-ı Hakikat de hem basın hem de edebiyat tarihi açısından çok önemli bir gazetedir. Basın tarihi bakımından önemi, Türk basınında halk tipi gazeteciliği başlatması, buna atfen bol havadisli ve dolayısıyla dönemin nabzını tutan, halkı eğitme amacıyla haberi yalnızca vermekle yetinmeyip döneminin bakış açısına uygun olarak yorumlaması ve yerli kaynakların yanında yabancı kaynaklara da yer vermesiyle özetlenebilir.

Çalışmaya başlamadan evvel gazetenin ilgili sayılarının temini başlangıçta epeyce güçlük yaratmış bir mevzudur. Milli Kütüphane ve Meclis Kütüphanesinde tam katalogu görünen gazeteye bu kanallar yoluyla ulaşmak mümkün olamamıştır. Meclis Kütüphanesinde bilhassa ilgili sayıların kullanılamayacak durumda oluşu, Milli Kütüphanede ise bu çalışmaya başlanıldığı sırada henüz gazetenin tamamının elektronik ortama aktarılmamış olması bu durumun sebebidir. Temin konusundaki sıkıntılar önemli oranda Yrd. Doç. Dr. Sezayi Coşkun'a ve Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat'ın elektronik arşivleri sayesinde aşılmıştır. İlk anda gerçekleşen bu sevindirici

gelişmenin ardından, kısa bir süre sonra Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Tokyo Yabancı Diller Üniversitesi ile işbirliği yaparak Hakkı Tarık Us Süreli Yayınlar Katalogunu peyderpey elektronik ortama aktarmış ve kısa sürede sıra *Tercüman-ı Hakikat*'e gelmiştir. Bu sayede koleksiyondaki eksikliklerin büyük bir kısmı giderilmiş, eksik kalan kimi sayılar ise yine Milli Kütüphaneden temin edilmiştir.

Çalışma üç kısımdan meydana gelmektedir. İlk bölüm *Tercüman-ı Hakikat*'in devrin basını ve edebiyatı içindeki yerini tespit gayesindedir. Basın ve içerik anlamında genel bir değerlendirmenin ardından bu değerlendirmeye de bağlantılı olarak gazetenin içeriğinin değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümde gazetenin dizini verilmiştir. Yazar isimlerine göre ve yazıların açıklamaları ile birlikte verilen bu kısmın ardından yazılar içeriklerine ve türlerine göre bir tasnife tabi tutulmuştur. Son olarak ise gazetede yer alan gazete ve mecmua haberlerine dair ilanlar ile reklamlara yer verilmiştir.

Tezin esas amacı *Tercüman-ı Hakikat*'in edebiyat yönünü ortaya çıkarmaktır. Dolayısıyla bir gazete olan ve zikredilen bu görüntüsünün dışında birçok yazıyı da barındıran *Tercüman-ı Hakikat* ile ilgili olarak birtakım esaslar belirlenmiştir. Çalışılan sayıların yoğunluğu göz önüne alındığında *Tercüman-ı Hakikat*'in mektepler için Pazar günleri çıkarılan ve devrinde “Küçük Tercüman” olarak anılan sayıları göz ardı edilmek zorunda kalınmış, dikkat doğrudan gazete metnine yönlendirilmiştir. Bu durumda temel dikkat edebiyat olmakla beraber gazetenin imzalı yazıları ve bunların dışında kalan dikkat çekici yazılar dizine alınmaya gayret gösterilmiştir. Böylelikle gazetenin haber içeriğinden ziyade edebiyat ve kültür yönü ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır.

Son bölümde ise tespit edilen konular dâhilinde gazeteden örnek olması maksatlı bazı yazılar seçilmiş ve harf aktarımı yapılmıştır.

İmzalı yazıların alınması birtakım zorlukları da beraberinde getirmiştir. *Tercüman-ı Hakikat*'in uzun bir dönem bütün yazılarının Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alındığı konusunda basın tarihleri ortak görüştedir. Üstelik gazetenin ilk yıllarında birçok, ilerleyen yıllarda da bir kısım yazılar imzasız olarak

yayınlanmaktadır. Bu durum çalışma esnasında bizi birtakım kararlar almaya zorlamıştır. Bu da basın tarihlerinde ifade edilmesine rağmen kesin bir delile dayandırılmayan söz konusu iddia dâhilinde imzasız yazıların bir kısmının Ahmet Midhat Efendi'ye dayandırılması şeklindedir. Tüm yazılar alınmak yerine edebiyatla ya da basınla ilgili, hatta doğrudan *Tercüman-ı Hakikat* adına söz söylenen yazılar dizinde imzasız olduğu belirtilmekle birlikte Ahmet Midhat Efendi'ye kaydedilmiştir. Bu durumda mezkûr yazıların mutlaka Ahmet Midhat Efendi'ye ait olduğu söylenemese de büyük orana sahip olan doğruluk payı ihmal edilmemelidir. Aynı yöntem “Edebiyat” sütununun başına geçtiğinin duyurulmasının ardından Muallim Naci için de uygulanmıştır. Buna göre sütunun başına geçtiğinin ilan edildiği tarihten itibaren gazetenin bu sütununda çıkan değerlendirme yazıları ile duyurular Muallim Naci adına, imzasız olduğu belirtilerek, kaydedilmiştir.

Karışıklığa mahal verilmemesi için, gazetede imzasız olarak yayımlanıp dizinde Ahmet Midhat Efendi ve Muallim Naci adına fişlenen yazılar “Ahmet Midhat Efendi (İmzasız olarak)”, “Muallim Naci (İmzasız olarak)” şeklinde ayrıca belirtilmiştir. Bu yazılar değerlendirilirken yukarıda zikredilen ihtimallerin göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Dizin sıralamasında esas dikkat isimler üzerine olmuştur. İmzalardaki isim kısmının öne alındığı dizinde, ismin yanında bulunan ve kişilerin sıfatları, meslekleri, yaşadıkları yerler hakkındaki bilgiler ismin sonuna parantez usulü ile eklenmiştir. Bunun yanında rumuz yahut müstear isim ile gönderilen yazılar da tespit edilebildiği kadarı ile gerçek isme fişlenmiş, gazetede söz konusu yazı sonunda kullanılan imza müstear veya rumuz olduğu belirtilerek yine parantez usulü ile verilmiştir.

Gazetenin yayımlanma tarihi soyadı kanunundan öncedir. Dolayısıyla soyadına birkaç isim dışında tesadüf etmek mümkün değildir. Ancak soyad varsa yapılan, mezkûr yazarın yazılarını “soyad, ad” şeklindeki maddede toplamak üzere olmuştur. Örneğin; Abdülhak Hamit Tarhan'ın yazıları “[TARHAN], Abdülhak Hamit” maddesinde yer alırken “Abdülhak Hamit” maddesinde soyadlı maddeye gönderme yapılmıştır.

İmzasız yazılardan sonra bir başka sorun ise başlıksız yazılar olmuştur. Gazetede ki yazıların önemli bir kısmı başlıksız olarak yayımlanmıştır. Bu durum imzasız olmakla birleştiğinde daha büyük güçlükler e sebep olmakta, içeriğinin anlaşılmasını güçleştirmektedir. Bu zorluğu bertaraf etmek için yazılara, içerikleri ile de bağlantılı olarak, mümkün olduğunca başlık vermeye gayret edilmiştir. Başlıklar eğer tarafımızdan verildi ise açıklama dâhilinde verilen isme ek “başlıksız olarak” ifadesi eklenmiştir.

Bunun dışında başlıklarda imlanın korunmasına dikkat edilmiştir. Örneğin tırnak içerisinde verilen ifadeler dizine de bu şekilde aktarılmıştır.

Konulara göre dizin içerisinde ise, yazılar içerikleri dikkate alınarak çeşitli başlıklar altında tasnif edilmiştir. Bu tasnifte yazıların parantez içinde verilen açıklamaları çıkarılmıştır. Ayrıca bir yazı birden fazla başlık altında verilebilmektedir.

Alfabetik dizinde yer alan ve isimler ile yazıların açıklamalarında yazıların gazetenin hangi kısmında yayımlandığı mutlaka belirtilmeye çalışılmıştır. Tırnak içerisinde verilen sütun isimleri açıklama metninin içerisinde yer almaktadır.

Çalışmayı yönlendiren, hatalarımı sabırla düzelten, her aşamada yardımcı olan ve yanımda olduğunu hissettiren sayın hocam Doç. Dr. Ahmet BOZDOĞAN’a teşekkür ederim. Ayrıca tüm çalışma boyunca her türlü soruma cevap verip desteğini esirgemeyen, her fırsatta yol gösteren hocam Yrd. Doç. Dr. Süheylâ YÜKSEL ve Doç. Dr. Yunus AYATA’ya, sayıların temininde gösterdikleri yardımlar için sayın Prof. Dr. Nâzım Hikmet POLAT ve Yrd. Doç. Dr. Sezayi ÇOŞKUN’a tekrar teşekkür ederim.

Neşe DEMİRCİ

Ocak 2012

GİRİŞ: I. MEŞRUTİYET YILLARININ BASIN YAYIN HAYATI

Tercüman-ı Hakikat gazetesinin yayına başladığı 1878, siyasî anlamda büyük bir hareketliliğin yaşandığı ve imparatorluğun yapısındaki birtakım değişmelerin hızlanarak devam ettiği bir döneme denk düşmektedir. Bir tarafta Osmanlı'nın Tanzimat'tan beri yürüttüğü; ancak sağlam temellere dayanmadığı için yerini tam anlamıyla bulamayan yenileşme gayretleri, diğer tarafta ise siyasî ve ekonomik anlamda düşülen sıkıntılar sürmektedir.

Gazetenin yayına başlamasından iki yıl öncesi, 1876 yılı “devletin en bunalımlı yılıdır” (Belen 1973: 21). Öyle ki Mayıs 1876'da Sultan Abdülaziz tahttan indirilmiş; birkaç ay sonra Haziran 1876'da vefat etmiştir. Yerine geçen V. Murat sorunlu ruhî yapısı nedeniyle Ağustos'a kadar tahtta kalabilmiş ve nihayet onun da indirilmesi ile II. Abdülhamit devletin başına geçmiştir.

II. Abdülhamit'in tahta çıkışı, Abdülaziz'i reform anlamında verdiği sözleri tutmadığı için tahttan indiren ihtilalcileri oldukça rahatlatmıştır. Nitekim *“Abdülhamit idaresinin ilk on, yılları, yüzyılın başından beri herhangi bir dönem kadar aktif bir değişme ve reform dönemi idi: ve reformcu şevkleri dolayısıyla önceki daha ünlü hükümdarlar sırasında başlatılmış veya tasarlanmış pek çok şeyler bu dönemde tamamlandı. Bütün Tanzimat hareketinin - hukuk, idare ve eğitim reformunun - Abdülhamit idaresinin bu ilk yıllarında gerçekleştiğini ve zirvesine eriştiğini söylemek bir mübalağa olmaz. Keza, daha Tanzimat rejimleri sırasında farkedilir hale gelen yeni, merkezî ve kısıntısız bir istibdada doğru eğilimler de öyle oldu”* (Lewis 1984: 177). Bu doğrultuda ilk yapılan 10 Eylül 1876'da Midhat Paşa başkanlığında bir komisyonca hazırlanan ve padişahın da onayından geçen Kanun-ı Esasî'nin, ardından Aralık 1876'da I. Meşrutiyet'in ilanı ve Mart 1877'de Meclis-i Mebusan'ın açılışıdır.

Ancak bütün bu olumlu gelişmeler çok uzun sürmemiş, iç siyasetteki reformlar dünya siyasetinde, özellikle de Tersaneler Konferansı'nda (Belen 1973: 23), Osmanlı'ya bir rahatlama sağlamamıştır. Dolayısıyla “Kanun-ı Esâsî'nin

yapılmasında güdülen hukuksal amaçlar gerçekleşmediği gibi, düşünülen siyasal ve diplomatik amaçlar[ın] da” (Berkes 2010: 355) gerçekleşmeyişinin yarattığı hayal kırıklığı siyasî ve hukuksal anlamda kat edilen mesafeyi geriye götürecek gelişmelere yol açmıştır.

İşte “İstibdat Devri” adlandırmasına doğru giden yolda ilk icraatlar Midhat Paşa’nın sürgüne gönderilmesi ve Meclis’in süresiz tatil edilmesi ile gerçekleşir. Midhat Paşa, Kanun-ı Esasî’de padişaha verilen istenilen kişinin yurtdışına sürülmesi yetkisine dayanılarak sürgün edilmiştir. Sürgünün ardından İzmir’de valilik yaptığı sırada ise tutuklanır ve Yıldız Sarayı’nda kurulan mahkemede Sultan Abdülaziz’in ölümü davasında, on beş kişi ile birlikte yargılanır. Midhat Paşa’nın tutuklanarak İstanbul’a getirilişi ardından mahkemeye çıkarılışı devrin basınında da önemli yankı bulur. *Tercüman-ı Hakikat*’in 904 numaralı sayısının ilk sayfasında yer alan bir “İlan-ı Mahsus”ta Sultan Abdülaziz’in ölümünden sorumlu olanların yargılanması için kurulan mahkemeyi seyretmek isteyenlerin, muhtemel kalabalık nedeniyle, biletleri ile mahkeme salona gelmesi rica edilmektedir. 905, 906, 907 ve 908 numaralı sayılarda ise ilk sayfada yer alan “Muhakeme-i Aleniye” başlıklı yazılar ile seyredilen mahkeme ayrıntısıyla okura anlatılmaktadır. Mahkemenin sonunda idam kararı üzerinde durulsa da Midhat Paşa’nın sürgününe karar verilmiş; ancak sonunda boğdurularak öldürülmüştür.

19 Mart 1877’de açılan Meclis-i Mebusan, 1877’de başlayan Osmanlı-Rus savaşında “Rus ordusunun neredeyse İstanbul kapılarına gelmesi ve hükümete yönelik açık eleştirilerin artmasıyla” (Zürcher 2005: 117) 14 Şubat 1878’de süresiz tatil edilmiştir. Bundan sonra II. Abdülhamit devri Osmanlı’sı anayasa ve meclis askıya alınmasına rağmen “Anayasalı bir İslâm devleti” (Berkes 2010: 343) olur.

Bu dönemde imparatorluk içinde yer alan azınlıkların da kopuşlarına şahit olunmaktadır. En başta söz edilmesi gereken Balkanlar’da 13 Mart 1879’da Ayastafanos antlaşması ile Bulgaristan’ın ayrılışıdır. Bu ayrılık ile ise Osmanlı’nın Avrupa’daki toprakları üç parçaya bölünür (Belen 1973: 25) ve ayrılık buradaki Müslüman ve Hıristiyan halk arasında gerginliğe neden olur. Müslüman halkın gördüğü muamele hakkında gazetelerde pek çok yazı kaleme alınmıştır. *Tercüman-ı*

Hakikat'in 351 numaralı sayısının ilk sayfasında yayımlanan “Zavallı Müslümanlar!” başlıklı yazı, Müslümanların gördüğü zulüm ve Avrupa’nın bu konudaki kayıtsızlığı üzerinedir.

Bulgaristan dışındaki Balkan devletleri de İngiltere’nin desteği ile ayrılmadan paylarını alırlar: “İngiliz başbakanı Gladston, Makedonya ve Arnavutluğa özerklik verilmesini, Yunanlıların Epir (Yarıya) ve Tesalya’daki isteklerinin yerine getirilmesini istedi. Sonunda 2 temmuz 1881’de Tesalya, Yunanistan’a-verildi” (Belen 1973: 26).

Balkanlarda durum bu minvalde iken benzer şeyler Anadolu’da da yaşanmaktadır. Bölgede Rusların ve İngilizlerin desteğini alan Ermeniler’in çeşitli faaliyetleri görülür. Osmanlı-Rus savaşı sırasında Rusya ile görüşen Patrik Nersus Rusya’dan özerklik istemesine rağmen, bunun yerine Osmanlı’dan bölgede ıslahat yapması istenmiştir. Ancak Osmanlı’dan Kıbrıs’ı alan İngiltere, Rusların Ermenilerle işbirliği yaparak güneye inmesini engellemek için Ermeniler ile ilgilenmeye başlar. Bu dönemde Başbakan Gladstone’un talimatıyla oluşturulan bir heyet Doğu Anadolu’ya gelerek bölgeyi ve Ermenilere yapılan muameleyi teftiş etmiştir. Bu denetleme esnasında bölgenin isimlendirilmesi, nüfus yoğunluğu gibi konuların incelendiğini ve bölgede birlikte yaşayan Ermeni ve Kürtlerin ilişkilerinin değerlendirildiğini *Tercüman-ı Hakikat*’ten öğrenmekteyiz. Örneğin denetçiler bölgede nüfusun dağılımını incelemek için bir sayım yapmıştır. Bunun yanında sorunlar yaşadığını gazetede yayımlanan haberlerden öğrendiğimiz iki gruptan Kürtler hakkında incelemeler yapılarak raporlar yayımlanmış ve bir Kürt edebiyatı ile kültürünün olmadığı iddia edilmiştir. Bunun üzerine gazetede yayımlanan yazılarla (Keyfî, nr. 969, s. 2; Keyfî nr. 974, s. 3; Abdurrahman Nacim, nr. 982, s. 2-3) Kürt edebiyatının ve kültürünün zenginliğinden söz edilmiştir.

İşte II. Abdülhamit devrinin ideolojisi 1871-1876 bunalımının ve devrinin şartları ile şekillenmiştir. “Daha sonraları ‘İslâmcılık’, ‘Baticılık’, ‘Ulusçuluk’ sözcükleriyle tanımlanan üç akımdan birincisinin kesin biçimini alışıyla” sonuçlanan süreçte “Batı uygarlığı doğrultusunda yarım yüzyıla yakın bir zamandan beri süren çabalar durmuş, din-devlet ayrımı yönündeki gidiş yerini bir din-devlet birleşimi rejimiyle sonuçlanmıştır” (Berkes 2010: 309).

Devrin bu ideolojiye yönlenmesinde yalnız Sultan Abdülhamit'in mizacı değil aynı zamanda devrin ihtiyaçları da etkilidir: İslam coğrafyası üzerine Batılı devletlerin hâkim oluşu ile bu coğrafyadaki insanların bakışlarını Osmanlı'ya ve II. Abdülhamit'e yönlendirmesi; Osmanlı'nın bütünlüğü fikrini benimseyen İngiltere'nin desteğini çekmeye başlaması ve Osmanlı Türkiyesi ile Avrupa arasındaki ilişkilerin Tanzimat'la başlayan biçiminden ayrılması, ülkenin ekonomik koşulları (Berkes 2010: 341-342); Osmanlı'nın 1878'deki kayıplar sonucunda toprak açısından daha Asyalılaşmış ve nüfusu açısından daha Müslümanlaşmış oluşu (Zürcher 2005: 120) gibi sebepler devrin ideolojisinde etkili olmuştur. Bu durumun Avrupa'da pek hoş karşılanmasa da, imparatorluk içindeki Müslümanlar arasında Batı'nın emperyalist tutumuna karşı sevinç yarattığı söylenebilir.

İslamcılığın yaygınlık kazanması ile birlikte “*Namık Kemal'in 'terakki' kavramı anayasa sorunu yılları içinde ikinci plana düşmüştü. Başta gelen slogan, 'terakki' yerine 'ittihat'’*” olmuştur (Berkes 2010: 342). Bu yıllarda *Tercüman-ı Hakikat*'te de İslam dünyası arasında bağların kuvvetlendirilmesi konusuna yönelik birçok makalenin yayımlandığını söylemek gerekir. İslam milletlerinin çağdaş seviyeye ulaştırılması ve birbirleriyle iletişimlerinin sağlanması gibi konular hakkında, bu dönemde İstanbul'da Farsça yayın yapan *Ahter* gazetesi iş birliğinde, makaleler yazılmakta, tartışmalar yapılmaktadır.

II. Abdülhamit Döneminde Yapılan Reformlar

Siyaset alanında bu tarz sıkıntılar sürmesine rağmen II. Abdülhamit dönemi Tanzimat'tan beri gerçekleştirilmesi hedeflenen birçok gelişmenin hayata geçtiği bir dönem olarak da önemlidir. Devlet yönetimi alanında olanlar bir kenara bırakılırsa bu dönem maarif, adalet, ulaşım alanlarında yeniliklerin başlangıcı olmuştur.

Eğitim alanında yapılanlar yükseköğretimin yaygınlaştırılması ile mektep, talebe ve müderris sayısının arttırılması, ders programlarının modern anlayışla yenileştirilmesi (Lewis 1984: 179); modern okulların kurulumu ile bürokrasinin her düzeyine uygun eleman yetiştirilmesi (Zürcher 2005: 119) şeklinde özetlenebilir. Bu konuda gazetede yer alan haberler ve yayımlanan makaleler önemli birer ölçüdür. Gazetede yeni kurulan mektepler, kimi mekteplerin sene sonu törenleri, dönem sonu sınavları ile mekteplere halk tarafından yapılan yardımlar hakkında sıkça çıkan haberlerin yanı sıra İstanbul'daki ve çeşitli vilayetlerdeki mektep, öğrenci ve

öğretmen sayıları hakkında bilgi veren makaleler de yayımlanmaktadır. Okuryazarlığın artması Abdülhamit zamanında yayınların sayı ve adedinin artışı ile Osmanlı basınına bir talep de yaramıştır (Zürcher 2005: 119).

Ulaşım alanında yapılanlar telgraf hattının ülkenin en ücra köşelerine kadar ulaşması ve demiryolu döşenmesinde kat edilen mesafedir. Bu dönemde 30 bin kilometreden fazla telgraf hattı çevrilmiş; Mors alfabesi Türkçeye uygulanmış; son model makineler kurularak bu alanda yetişmesi için yurtdışına öğrenciler gönderilmiştir (Berkes 2010: 344). Diğer taraftan demiryolu inşasına da devam edilmektedir. İlerlemenin yavaşlığına rağmen döşenen hat sayısı bu yıllarda artış gösterir .

Ulaşım alanında yapılanlar “*Tanzimat ıslahatlarının ana teması olan idarî merkezileşme*” ye katkı sağlayarak “*vergilerin toplanmasında, orduya asker yazımında ve kamu düzeninin muhafazasında yönetimin daha verimli ve başarılı olmasını*” sağlamıştır (Zürcher 2005: 117, 119).

Adalet sistemine bu dönemde getirilen en önemli ölçü yargılama sistemindeki ikiliğin ortadan kaldırılmasına yönelik olmuştur. Ülkedeki ecnebler ve azınlıklar ile Müslümanların yargılanmasında, gayrimüslimlere tanınan yabancı elçiliklerde yargılama hakkının kaldırılması için çeşitli çalışmalar olmuştur. Ancak yine de “*Yabancı cemaatlerin ‘haricez memleket’ imtiyazları*” (Lewis 1984: 181) ellerinde kalırken karşılığında Osmanlı adliyesi de yabancı gözlem ve eleştirilerle rahatsız edilmez. Bu konuda *Osmanlı* gazetesi başyazarı Abdullah Kamil’in, *Tercüman-ı Hakikat*’e de aynen derç edilen birtakım makaleleri mevcuttur.

Basın

Nuri İnuğur’a göre ilk Türkçe gazete olan *Takvim-i Vekayi*’nin yayımlanmasıyla başlayıp ilk anayasanın kabulüne kadar olan ve II. Mahmut, Abdülmecit ve Abdülaziz devrini kapsayan “Tanzimat Dönemi” Osmanlı’da basının doğuşudur (İnuğur 2005: 174-175).

Tanzimat devrinde ilk gazeteler aynı zamanda bu devrin edipleri tarafından çıkarılmıştır. Bu dönemde aydınlar Tanzimat’ın ilanı ile oluşan “*reformist havadan güç bularak, ülkenin içinde bulunduğu durumla ilgili yorumlarını daha geniş bir kitleye ulaştırabilmek ve konuyla ilgili halkın bilgilenmesini ve bilinçlenmesini sağlamak ve ülke sorunlarına duyarlı bir kamuoyunun varlığını temin edebilmek*

gayesiyle geniş kitlelere en kısa yoldan ulaşabilmeyi mümkün kılan bir vasıta olarak düşündükleri basın faaliyetlerine girişmişlerdir” (Nalcıoğlu: 253).

Batı’dan 200 yıl sonra başlayan basın faaliyetlerinin, Avrupa’dakinden farklı sebepler neticesinde ortaya çıktığı söylemek mümkündür. Avrupa’da birtakım siyasî, içtimaî sebepler neticesinde, ticarî kapitalizmin de etkisiyle doğal bir süreç olarak başlayan basın, Osmanlı’da devlet desteği ve yönlendirmesi ile olmuştur. Dolayısıyla iktidarın ihtiyaç ve yönlendirmesi ile ortaya çıkan ilk gazeteler iktidarı denetlemek ve eleştirmekten uzaktır. Böylesi bir ortamda gazeteleri denetleyen bir yapıdan da söz etmek mümkün değildir.

Tercüman-ı Ahval’in yayına başladığı 1860 yılına kadar geçerli olan Matbaa Nizamnamesi doğrudan gazetecilik hakkında olmayıp matbaa açmak isteyenlere devletten izin alması şartını getirmektedir. Bu nizamnameye göre matbaa açmak isteyen yerli ahalinin önceleri Meclis-i Maarif’e başvurması gerekirken artık aynı yıl kurulan Maarif-i Umumiye Nezaretine başvurması zorunluluğu getirilir. Basılı malzemelerde ise yerliyse Meclis-i Maariften, yabancı ise Hariciye Nezaretinden izin alma şartı vardır.

1862 yılında ise doğrudan basın organlarını denetlemek maksadı ile önceleri Maarif Nezaretine daha sonra ise Hariciye Nezaretine bağlı olarak çalışan Matbuat Müdürlüğü kurulur. İlk basın kanunu 1864 yılında hazırlanan Matbuat Nizamnamesi’dir. İçte ve dışta çeşitli sıkıntılar yaşayan Osmanlı’nın basını denetlemek için oluşturduğu bu kanun ile Osmanlı aleyhine ve devletten izinsiz yayın yaptığı düşünülen gazetelerin süresiz tatili veya kapatılması mümkün olmuştur.

1867 yılında ise Sadrazam Ali Paşa tarafından geçici olduğu belirtilen, ancak basın alanında birçok kısıtlamaya sebep olan Âli Kararname ilan edilir. Osmanlı aleyhine ve yalan haber yapan gazeteler nedeniyle Matbuat Nizamnamesinin dışında bazı tedbirler alındığı belirtilen kararname ile pek çok gazete kapatılmış ya da tatil edilmiş ve birçok gazeteci İstanbul dışına sürgün edilmek istenir; sürgünü kabul etmeyen gazeteciler ise basın faaliyetlerine yurtdışında, hükümeti daha sert eleştirerek devam ederler. Mustafa Fazıl Paşa’nın da yardımları ile yurtdışında *Hürriyet*, *Muhbir* gibi pek çok gazete yayımlanır.

Bundan sonraki 11 Ağustos 1875 tarihli yeni bir kararname ile gazetelerin ilavelerinde tevcihat ve resmi duyuruları yayımlayabilecekleri belirtilirken 11 Mayıs

1876 tarihli Mahmut Nedim Paşa'ya ait olan ve gazetelerin baskıdan önce kontrol edileceğine dair kısa süreli olduğu belirtilen bir durumu haber veren kararname büyük tepki alır. Mahmut Nedim Paşa'nın azli ile kararname de yürürlükten kaldırılır.

V. Murat dönemi gazeteler açısından rahat geçse de II. Abdülhamit'in tahta çıkışı ile baskı ve sansür artarak devam etmiştir. Bu dönemde basının durumu, II. Abdülhamit devrinin hem Tanzimat'ın bir devamı hem de geçmişten kopuş olduğunu ortaya koymaktadır (Zürcher 2005: 119). Baskı teknikleri ve daha geniş kitleye ulaşılmanın mümkün olmasına karşılık özellikle 1888'den sonra basın da sansürden, devrin geneli gibi, nasibini almıştır. Fuat Süreyya Oral'a göre "*Abdülhamid ile özgür basının savaş dönemi*" (Oral: 128) olan bu devirde basın aynı zamanda halk kitleleri ve hükümet üzerinde baskıyı arttırmıştır (İnuğur 2005: 254). Özellikle bu dönemde gazeteler halk diline yakın yazdıkları için 1900'lere kadar satışlar devamlı olarak artmıştır. Şapolyo'ya göre bu bir ilerleme olarak kabul edilebilirse de sansür etkisiyle gazeteler gelişip "yığın" gazeteciliğine doğru gidememiş; siyasî opsiyonunu kaybederek tefrikalarla edebî dergi hâlini almıştır (Şapolyo 1971: 165).

II. Abdülhamit devrinde sansür, Hıfzı Topuz ve M. Nuri İnuğur'a göre, basın sansürü, yasaklı kelimeler, kitapların yakılması, basına ödenek sağlanması, yabancı basının satın alınması gibi çeşitli şekillerde varlığını sürdürmektedir.

Tercüman-ı Hakikat'te sansüre dair bazı resmî ihtarların yayımlanması durumu doğrulamaktadır. Örneğin, gazetede uzun bir müddet imzasız yazılar çoğunluktaiken gazeteye bu konuda gelen uyarı neticesinde imzasız yazıların yayımlanması yasaklanmıştır.

Sansürün artışı ile Türkçe basının ilk yıllarında Genç Osmanlılar'ın yurtdışına çıkarak yayın faaliyetlerini orada devam ettirmesine benzer bir durum tekrar yaşanır ve *Meşveret*, *Mizan*, *Şurâ-yı Ümmet*, *Osmanlı* gazeteleri yurtdışından yayın yapar.

İlk Türkçe Gazeteler

İlk Türkçe gazete olup devlet eliyle, vakanüvislerin resmi tarih kayıtlarının yerini alması önerisiyle çıkarılan *Takvim-i Vekayi* başlangıçta haberler ve yapılan icraatlerin halka duyurulması gibi bir işlevle ve II. Mahmut'un verdiği önem

neticesinde düzenli bir teşkilatla çıkarılsa da zaman içerisinde haber verme işlevini tamamen yitirerek 1860'dan resmî gazete hâlini almıştır.

Takvim-i Vekayi'nin Osmanlı'daki azınlıklar düşünülerek Arapça, Farsça, Ermenice ve Rumca gibi dillerde ayrı sayılar çıkardığı da olmuştur. Önceleri haftada bir çıkarılması planlanan gazete, zamanla düzensiz aralıklarla çıkmış; 24 Kasım 1922'den sonra ise devam ettirilmemiştir.

Basın tarihimizde özel teşebbüs ve sermaye ile çıkarılan ilk gazete *Ceride-i Havadis*'tir. Ancak ilerleyen yıllarda sahibi William Churchill'in devletten yardım görmesi nedeniyle yarı resmî olarak kabul edilmektedir. 1 Ağustos 1840'tan itibaren yayımlanan gazete dış ülkelerde muhabiri bulunması ve buralardan aldığı haberlere ağırlık vermesi dolayısıyla önemlidir. Sait Paşa, Şair Ali, Hafız Müşfik, Ahmet Zarîfî, Mehmet Efendi, Emin Nüzhet gibi isimlerin yazı kadrosunda bulunduğu gazete önceleri haftada bir, sonradan on günde bir yayımlanmıştır.

Türk basınının ilk özel gazetesi *Tercüman-ı Ahval* Agâh Efendi tarafından çıkarılmıştır ve devrinde büyük ilgi görerek kültür ve edebiyat hayatına şekil vermiş, yüksek tirajlar elde etmiştir. *Tercüman-ı Ahval*'den önce yayımlanan gazetelerin devletten destek alması nedeniyle Türk basınının gerçek anlamda *Tercüman-ı Ahval* ile başladığını söylemek mümkündür. 21 Ekim 1860'ta yayın hayatına başlayan gazeteye bir dönem Şinasi de yardımda bulunur; ancak bu yardımlar edebî kısımla sınırlı kalmıştır (İnuğur 2005: 186). Basın tarihimizde imzalı yazı geleneğini başlatan *Tercüman-ı Ahval* (İnuğur 2005: 187) ilk tefrika olan Şinasi'nin Şair Evlenmesi'ni de yayımlamıştır.

Tercüman-ı Ahval'den ayrılan Şinasi tarafından 15 Haziran 1862'de yayımlanmaya başlayan *Tasvir-i Efkâr* gazetesi de onunla aynı düşünce etrafında devam eder. *Tasvir-i Efkâr* kamuoyunun önemini daha öne çıkaran bir gazete olmuş ve dinamik bir kamuoyunun gerekliliğini devletin menfaati açısından vazgeçilmez bir unsur olarak görmüştür (Nalcıoğlu: 257). Şinasi'nin 1865'te Avrupa'ya çıkışı ile gazetenin yönetimini Namık Kemal alır, Namık Kemal'in de Avrupa'ya çıkışı ile gazetenin başına Recaizade Mahmut Ekrem geçer.

Ali Suavi yönetiminde çıkan *Muhbir* gazetesi haftada beş gün olarak çıkan ve hükümet politikasını sert bir şekilde eleştirerek basında eylem yaratmaya çalışan

bir gazetedir (İnuğur 2005: 207). Daha sonra Ali Suavi'nin yurtdışına kaçışı ile yayımına burada devam etmiştir.

Devrin Edebiyatı

Devrin edebiyatı incelenirken doğrudan dikkat edilen, Tercüman-ı Hakikat'in çıkış yılları olmuştur. Dolayısıyla edebiyat incelemesi 1890 ile sınırlı tutulmuştur.

Tercüman-ı Hakikat'in yayıma başladığı 1878 yılı, Tanzimat sonrası edebiyatın sosyal fayda prensibi ile ferdiyetçiliği bir arada bulundurması bakımından önemlidir. Çünkü söz konusu iki dönem birbirinden oldukça farklı etkilerle yaşanmış ve edebiyat üzerindeki görünümleri de buna bağlı biçimlerde olmuştur.

Siyasî ve sosyal anlamda yeniliğin başlangıcı olarak kabul edilen ve 1839 yılında ilan edilen Tanzimat, Batı'nın üstünlüğünün kabul edildiği, *“Batı'ya göre tanzim ve ıslah”* (Okay 2005: 49) manası taşıyan ve bu doğrultuda hayatın hemen bütün unsurları ile şekillendirildiği bir devirdir. Esasında *“Tanzimat ilân edildiği tarihten bir buçuk asır kadar önce başlayıp günümüzde de aktüalitesini koruyan, Batı ölçülerine göre değişmeler zincirinin ortalarındaki halkalardan biri olmaktadır. Bununla beraber, itibarî de olsa, sonuçta padişah fermanına, Abdülmecid'in Hatt-ı Hümayun'una bağlı olarak bir takım köklü reformlara ihtiyacı devlet adına resmen beyan etmesi bakımından Tanzimat'ın Türk tarihinin önemli dönem noktalarından biri olarak kabul edilmesi yanlış olmaz”* (Okay 2005: 48). Ordu, mimarî, hukuk gibi geniş bir alanda etkisini sürdüren bu değişim zaman içerisinde edebiyatı da tesiri altına almıştır. Tanzimat'ın ilanının üzerinden geçen yirmi yılın sonunda verilen farklı türlerdeki eserler yeniliğin sembolü olmuştur.

Tanpınar'a göre daha geniş bir devre *“1851 yılı ile 1885 yılları arasında Türk dili ve Türk edebiyatı, gerek dış manzarasıyla, gerek bünye itibarıyla durmadan değişir, yeni unsur ve münasebetlerle zenginleşir. Bu, on, on iki yıl arayla düşüncenin ilerlediği, insanın gömlek değiştirdiği bir devirdir”* (Tanpınar 2007: 230).

Bu devri Şinasi, onun *Şair Evlenmesi*'ni yayımlaması ve *Tercüman-ı Ahval*'i çıkarması ile başlatmak artık kabul görmüştür. Edebiyatın bundan sonraki gelişimini,

atılacak adımları hazırlama bakımından Şinasi ve çalışmaları yol açıcı niteliktedir. Şinasi ile başlayan süreçte en kuvvetli rakip olan Divan Edebiyatının yıkılması için şiir anlayışının değiştirilmeye çalışılması, doğrudan şiir şeklini değiştirmek mümkün olmasa da şiirin unsurlarında ya da konularında yapılan birtakım değişikliğe gidilmesi mühimdir. Şinasi-Namık Kemal-Ziya Paşa üçlüsünün etkin olduğu bu devre siyasi bakışları sebebiyle yakınlaşmış edipler ile onların kararlı birçok adım atarak roman, tiyatro gibi eserlerin verildiği, dilde sadeleşmenin gazete yardımı ile büyük oranda gerçekleştiği bir anlayışa sahiptir.

“Tanzimat’ın Birinci Nesli”, “Şinasi-Namık Kemal-Ziya Paşa Mektebi” gibi farklı isimlerle anılan bu devrenin itibarî anlamda 1878 yılında sona erdiği ifade edilmektedir. Tam da *Tercüman-ı Hakikat*’in yayınına başladığı tarihteki bu devre için ilkinde de atıfla “Ekrem-Hamid-Sezai Mektebi” demek mümkündür. “1876-1878 yıllarından, *Servet-i Fünun* edebiyatının başlangıcı olan 1896’ya kadar devam ettiği kabul edilmiş bu grubun üç yazarının, yarı resmî bile olsa, öncekiler kadar da bir dernek hatta bir basın organı vs. içinde herhangi bir beraberlikleri yoktur. Onların edebiyat tarihlerinde birbirleri arasında itibarî bir ilişki kurulmasını sağlayan faktör, öncekilerin aksine, politikadan hatta toplum meselelerinden uzak durmalarıdır” (Okay 2005: 54). Bundan önce siyasi bir cepheyi haiz olan edebiyat II. Abdülhamit rejiminin baskı ve sansüründen nasibini alarak kendi içine çekilmiş, şair ve yazarlar ilkinin aksine siyasi yapıdan kopmuşlardır.

Tanzimat’ın ilanı ile başladığı bilinen bu yenileşme gayreti içindeki edebiyatın en fazla çaba sarf ettiği alan, bizde güçlü bir geleneği olan şiir olmuştur. Ömrünü tamamladığı düşünülen eski edebiyatın yıkılarak yerine Batı merkezli bir anlayışın yerleşmesi en önemli gayrettir. Tanpınar’a göre bunun gerçekleşmesi eski şiir ile yeni şiirin her ikisinin de gayretleri ile mümkün olabilmiştir. Eski şiir kendi geleneğinden hiç duymadığı bir dil şuuru ile salâbet kazanarak yeni şiir ise küçük ve büyük bazı hamleler ile değişimi hazırlamıştır (Tanpınar 2007: 242). Bunun için yeni şiirin esas olarak yaptığı ise “*Divan şiirinde ortaya çıkan [bu] acizden, bu boşluktan faydalanarak kapıyı bir daha açmamak üzere kapama gayretleridir*” (Okay 2005: 62). Şinasi’nin adımları ve Namık Kemal’in “*yeni fikrini alışılmış bir kadehle sunduğu*” ve böylelikle “*değişimden ziyade, o zamana kadar ehemmiyet verilmemiş*

herhangi bir cüz'ün ön plana geçişi hissi" (Tanpınar 2007: 242) bırakan darbeleri ile başlayan bu süreç Batı dillerinden şiir tercümeleri ve bilhassa Edhem Pertev Paşa'nın 1870 tarihli *Tıflı-ı Naim* tercümesi ile devam etmiş; sonunda Abdülhak Hamit'in devrimi ile doruk noktasına ulaşmıştır. Doğrudan şiirin şekline yönelik yaptıkları yanında muhtevayı zenginleştiren Hamit'in yanında Ekrem de muhteva bakımından sağladığı katkılar ile ihmal edilmemesi gereken bir isimdir. Muallim Naci ise aruzu vezin-tema ilişkilerini yakalamaya çalışan bir alet olarak kullanması bakımından dikkat çekicidir (Okay 2005: 65).

Şiirin yanında hikâye ve romanda ve tiyatrodaki durum biraz daha farklıdır. Bizde bir geleneği olmayan bu türlerin Batı etkili geliştiğini söylemek mümkün değildir. Var olan yakın örnekler ile Batı'nın romantik eserlerinin etkisini birlikte görmenin mümkün olduğu bu roman anlayışı, bugünden bakıldığında, sınırlı konuları ve acemiliklerine rağmen önemlidir.

Bu dönemde tiyatrunun da edebiyatımız için yeni sayıldığını söylemek mümkündür. Öncesinde ortaoyunu geleneğinden gelen ve yazılı metinleri olmayan tiyatro anlayışı yerini yazılı, oynanmak için özel bir mekâna ihtiyaç duyan bir tiyatro yapısına bırakır. Bu anlamdaki ilk eserimiz Şinasi'nin 1860 tarihi *Şair Evlenmesi* adlı oyunudur. Şinasi'nin ardından bu alanda eser veren isimlerin ilki Ali Haydar Bey'dir. Devrin en çok ses getiren tiyatro oyunlarının yazarı ise Namık Kemal'dir. Ahmet Midhat ve Recaizade Mahmut Ekrem gibi isimlerin de eser verdiği tiyatrodaki, en verimli yazar Abdülhak Hamit Tarhan'dır.

Geleneğin dışından gelen bir başka tür ise hikâye ve romandır. Şiir ve tiyatroya göre biraz daha gecikmeli olarak ilk örneklerin verildiği hikâye ve romanda da geleneğin etkileri ile Batı edebiyatının etkilerini bir arada görmek mümkündür. Tanpınar'a göre "*hikâye nevinin başlaması daha sonra ve yine tercüme yolu ile*" (Tanpınar 2007: 263). Gelenek içinde klasik edebiyatın mesnevileri ile halk edebiyatının halk hikâyelerinden birlikte etkilenen türün, Batı edebiyatının bilhassa romantik eserlerinden etkilendiğini söylemek mümkündür.

Orhan Okay'a göre Ahmet Midhat Efendi'nin hikâye ve romanları, Emin Nihat Bey'in *Müsameretname*'si ve Şemseddin Sami'nin *Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat*'ı

çeşitli sebepler ile geçiş dönemi ürünü olarak “*halk hikâyeleri okuyucusu ile meddah seyircisini popüler romanlarıyla bu yeni türe alıştırmışlar ve bir roman okuyucusu çevresi oluşturmuşlardır*” (Okay 2007: 79). Bu üç ismin hazırlığının ardından gelen ve ilk edebî romanımız kabul edilen eser ise Namık Kemal’in *İntibah*’ıdır. Bu eserde Hançerli Hanım ve Cevri Çelebi gibi anonim halk hikâyeleri ile Fransız romantik romanlarının etkileri bir arada gözlenebilmektedir.

Orhan Okay’a göre bu devrin gerçek hikâye ve roman yazarı, Servet-i Fünun’dan önce realist edebiyata kapısını açan Samipaşazade Sezai olmuştur (Okay 2007: 81). Tek romanı *Sergüzeşt*’in dışında *Küçük Şeyler*, *Rumuzü’l-Edep* ve *İclal* isimli eserlerin de sahibi olan Sezai dışında kalan isimler ise ilk köy hikâyesi olan *Karabibik* ile *Zehra* isimli eserlerin sahibi Nabizade Nazım ile *Muhsin Bey yahut Şairliğin Hazin Bir Tecellisi*, *Şemsa* ile *Araba Sevdası* romanının yazarı Recaizade Mahmut Ekrem’dir.

Bu dönem eski türlerin yenilenmesi yeni türlerin ise benimsenmesi yolunda atılan adımlardan ibarettir. Atılan adımlar ve yenileşme gayretleriyle birlikte edebiyatımız temalar, şekil, şiirde vezin ve edebiyat takipçileri ile yeni bir görünüme kavuşarak eskinin etkisini en az düzeye indirme ve Batılı manada bir edebiyat meydana getirme yönünde önemli adımlar atmıştır.

1. BÖLÜM: TERCÜMAN-I HAKİKAT ÜZERİNE İNCELEME

1.1. Kimlik Bilgileri									
Numara	Miladi Tarih	Rumi Tarih	Hicri Tarih	Sayfa	Umur-ı İdare	Umur-ı Tahiriye	Basıldığı Matbaa	Fiyatı	Açıklama
1	27 Haziran 1878 Perşembe	15 Haziran	26 Cemaziyelahir 1295	1-4	Mehmet Cevdet ¹	Nazım Bey ²	Kırk Ambar ³	1 Kuruşluk kayme ⁴	“Her gün vakt-i zuhurda neşrolunur Osmanlı gazetesidir.” başlık altı açıklaması gazetenin ilk sayısından itibaren her sayısında yer almaktadır.
2	28 Haziran 1878 Cuma	16 Haziran	27 Cemaziyelahir 1295	1-4	Mehmet Cevdet	Nazım Bey	Kırk Ambar	1 Kuruşluk kayme	-
3	29 Haziran 1878 Cumartesi	17 Haziran	28 Cemaziyelahir 1295	1-4	”	”	”	”	-
4	30 Haziran 1878 Pazar	18 Haziran	29 Cemaziyelahir 1295	1-4	”	”	”	”	-
5	1 Temmuz 1878 Pazartesi	19 Haziran	1 Recep 1295	1-4	”	”	”	”	Gazetede bu sayının Rumi tarihi 17 Haziran, hicri tarihi 30 Cemaziyelahir olarak verilmektedir.
6	2 Temmuz 1878 Salı	20 Haziran	2 Recep 1295	1-4	”	”	”	”	Gazetede bu sayının Rumi tarihi 18 Haziran, hicri tarihi 1 Recep olarak verilmektedir.

¹ Gazete logosunun yanında “Umur-ı idareye ait hususat için Mehmet Cevdet Efendi’ye müracaat edilir.” ibaresi yer almaktadır.

² Gazete logosunun yanında “Gazetenin umur-ı tahiriyesine ait hususat için Nazım Bey’e müracaat edilir.” ibaresi yer almaktadır.

³ Gazete logosunun yanında “Matbaa ve idarehanesi Babıali Caddesinde ‘Ebussuud’ Caddesinde (Kırk Ambar) matbaa ve idarehanesidir.” ibaresi yer almaktadır.

⁴ Gazete logosunun yanında “Sağ akçe hesabıyla bir senelik abone bedeli 250, altı aylığı 135 ve üç aylığı 75 kuruştur. Vilayat için bir senelik posta ücreti 87 kuruştur. İlanat-ı adiyenin satırından ilk defa için 3 ve tekrürü hâlinde 1 kuruş alınır.” ibaresi yer almaktadır.

7	3 Temmuz 1878 Çarşamba	21 Haziran	3 Recep 1295	1-4	”	“	“	“	-
8	4 Temmuz 1878 Perşembe	22 Haziran	4 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
9	6 Temmuz 1878 Cumartesi	24 Haziran	6 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
10	8 Temmuz 1878 Pazartesi	26 Haziran	8 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
11	9 Temmuz 1878 Salı	27 Haziran	9 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
12	10 Temmuz 1878 Çarşamba	28 Haziran	10 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
13	11 Temmuz 1878 Perşembe	29 Haziran	11 Recep 1295	“	”	”	“	”	-
14	12 Temmuz 1878 Cuma	30 Haziran	12 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
15	13 Temmuz 1878 Cumartesi	1 Temmuz	13 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
16	15 Temmuz 1878 Pazartesi	3 Temmuz	15 Recep 1295	“	”	“	“	“	-
17	16 Temmuz 1878 Salı	4 Temmuz	16 Recep 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda Rumi tarih 5 Temmuz, miladi tarih 17 Temmuz, hicri tarih 17 Recep olarak gösterilmiştir.
18	17 Temmuz 1878 Çarşamba	5 Temmuz	17 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
19	18 Temmuz 1878 Perşembe	6 Temmuz	18 Recep 1295	“	”	”		”	-

20	19 Temmuz 1878 Cuma	7 Temmuz	19 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
21	20 Temmuz 1878 Cumartesi	8 Temmuz	20 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
22	22 Temmuz 1878 Pazartesi	10 Temmuz	22 Recep 1295	“	”	“	“	“	-
23	23 Temmuz 1878 Salı	11 Temmuz	23 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
24	24 Temmuz 1878 Çarşamba	12 Temmuz	24 Recep 1295	“	”	”	”	”	-
25	25 Temmuz 1878 Perşembe	13 Temmuz	25 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
26	26 Temmuz 1878 Cuma	14 Temmuz	26 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
27	27 Temmuz 1878 Cumartesi	15 Temmuz	27 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
28	29 Temmuz 1878 Pazartesi	17 Temmuz	29 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
29	30 Temmuz 1878 Salı	18 Temmuz	30 Recep 1295	“	“	“	“	“	-
30	31 Temmuz 1878 Çarşamba	19 Temmuz	1 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
31	1 Ağustos 1878 Perşembe	20 Temmuz	2 Şaban 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda hicri tarih 1 Şaban olarak yazılmıştır.
32	2 Ağustos 1878 Cuma	21 Temmuz	3 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
33	3 Ağustos 1878 Cumartesi	22 Temmuz	4 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
34	5 Ağustos 1878	24 Temmuz	6 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-

	Pazartesi								
35	6 Ağustos 1878 Salı	25 Temmuz	7 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
36	7 Ağustos 1878 Çarşamba	26 Temmuz	8 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
37	8 Ağustos 1878 Perşembe	27 Temmuz	9 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
38	9 Ağustos 1878 Cuma	28 Temmuz	10 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
39	10 Ağustos 1878 Cumartesi	29 Temmuz	11 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
40	12 Ağustos 1878 Pazartesi	31 Temmuz	13 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
41	13 Ağustos 1878 Salı	1 Ağustos	14 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
42	14 Ağustos 1878 Çarşamba	2 Ağustos	15 Şaban 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 24 olarak gösterilmiştir. Bu sayıda miladi ve Rumi tarihlerin verilış sırası yer değişmiştir. Bu durum 45. sayıya devam etmiştir.
43	15 Ağustos 1878 Perşembe	3 Ağustos	16 Şaban 1295						Bu sayıda miladi tarih 25 olarak verilmiştir.
44	16 Ağustos 1878 Cuma	4 Ağustos	17 Şaban 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 26 olarak verilmiştir.
45	17 Ağustos 1878 Cumartesi	5 Ağustos	18 Şaban 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 27 olarak verilmiştir.
46	19 Ağustos 1878 Pazartesi	7 Ağustos	20 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
47	20 Ağustos 1878	8 Ağustos	21 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-

	Salı								
48	21 Ağustos 1878 Çarşamba	9 Ağustos	22 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
49	22 Ağustos 1878 Perşembe	10 Ağustos	23 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
50	23 Ağustos 1878 Cuma	11 Ağustos	24 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
51	24 Ağustos 1878 Cumartesi	12 Ağustos	25 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
52	26 Ağustos 1878 Pazartesi	14 Ağustos	27 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
53	27 Ağustos 1878 Salı	15 Ağustos	28 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
54	28 Ağustos 1878 Çarşamba	16 Ağustos	29 Şaban 1295	“	“	“	“	“	-
55	29 Ağustos 1878 Perşembe	17 Ağustos	1 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	-
56	30 Ağustos 1878 Cuma	18 Ağustos	2 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	-
57	31 Ağustos 1878 Cumartesi	19 Ağustos	3 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 30 olarak verilmiştir.
58	2 Eylül 1878 Pazartesi	21 Ağustos	5 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 1 olarak verilmiştir.
59	3 Eylül 1878 Salı	22 Ağustos	6 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 2 olarak verilmiştir.
60	4 Eylül 1878 Çarşamba	23 Ağustos	7 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	Bu sayıda miladi tarih 3 olarak verilmiştir.
61	5 Eylül 1878 Perşembe	24 Ağustos	8 Ramazan 1295	“	”	”	“	”	Bu sayıda miladi tarih 4 olarak verilmiştir.

62	6 Eylül 1878 Cuma	25 Ağustos	9 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
63	7 Eylül 1878 Cumartesi	26 Ağustos	10 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
64	9 Eylül 1878 Pazartesi	28 Ağustos	12 Ramazan 1295	“	”	“	“	“	-
65	10 Eylül 1878 Salı	29 Ağustos	13 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	-
66	11 Eylül 1878 Çarşamba	30 Ağustos	14 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
67	12 Eylül 1878 Perşembe	31 Ağustos	15 Ramazan 1295	“	”	”		”	-
68	13 Eylül 1878 Cuma	1 Eylül	16 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
69	14 Eylül 1878 Cumartesi	2 Eylül	17 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
70	16 Eylül 1878 Pazartesi	4 Eylül	19 Ramazan 1295	“	”	“	“	“	-
71	17 Eylül 1878 Salı	5 Eylül	20 Ramazan 1295	“	“	“	“	“	-
72	18 Eylül 1878 Çarşamba	6 Eylül	21 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
73	19 Eylül 1878 Perşembe	7 Eylül	22 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
74	20 Eylül 1878 Cuma	8 Eylül	23 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
75	21 Eylül 1878 Cumartesi	9 Eylül	24 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-

76	23 Eylül 1878 Pazartesi	11 Eylül	26 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
77	24 Eylül 1878 Salı	12 Eylül	27 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
78	25 Eylül 1878 Çarşamba	13 Eylül	28 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
79	26 Eylül 1878 Perşembe	14 Eylül	29 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
80	27 Eylül 1878 Cuma	15 Eylül	30 Ramazan 1295	“	”	”	”	”	-
81	1 Teşrinievvel 1878 Salı	19 Eylül	4 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
82	2 Teşrinievvel 1878 Çarşamba	20 Eylül	5 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
83	3 Teşrinievvel 1878 Perşembe	21 Eylül	6 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
84	4 Teşrinievvel 1878 Cuma	22 Eylül	7 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
85	5 Teşrinievvel 1878 Cumartesi	23 Eylül	8 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
86	7 Teşrinievvel 1878 Pazartesi	25 Eylül	10 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
87	8 Teşrinievvel 1878 Salı	26 Eylül	11 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
88	9 Teşrinievvel 1878 Çarşamba	27 Eylül	12 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
89	10 Teşrinievvel 1878 Perşembe	28 Eylül	13 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
90	11 Teşrinievvel 1878 Cuma	29 Eylül	14 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-

91	12 Teşrinievvel 1878 Cumartesi	30 Eylül	15 Şevval 1295	“	”	”	”	”	-
92	14 Teşrinievvel 1878 Pazartesi	2 Teşrinievvel	17 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
93	15 Teşrinievvel 1878 Salı	3 Teşrinievvel	18 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
94	16 Teşrinievvel 1878 Çarşamba	4 Teşrinievvel	19 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
95	17 Teşrinievvel 1878 Perşembe	5 Teşrinievvel	20 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
96	18 Teşrinievvel 1878 Cuma	6 Teşrinievvel	21 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
97	19 Teşrinievvel 1878 Cumartesi	7 Teşrinievvel	22 Şevval 1295	“	“	“	“	“	-
98	21 Teşrinievvel 1878 Pazartesi	9 Teşrinievvel	24 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 20, Rumi tarih 8 olarak verilmiştir.
99	22 Teşrinievvel 1878 Salı	10 Teşrinievvel	25 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 21, Rumi tarih 9 olarak verilmiştir.
100	23 Teşrinievvel 1878 Çarşamba	11 Teşrinievvel	26 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 22, Rumi tarih 10 olarak verilmiştir.
101	24 Teşrinievvel 1878 Perşembe	12 Teşrinievvel	27 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 23, Rumi tarih 11 olarak verilmiştir.
102	25 Teşrinievvel 1878 Cuma	13 Teşrinievvel	28 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 24, Rumi tarih 12, hicri tarih 27 olarak verilmiştir.
103	26 Teşrinievvel 1878 Cumartesi	14 Teşrinievvel	29 Şevval 1295	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 25, Rumi tarih 13 olarak verilmiştir.
104	28 Teşrinievvel 1878 Pazartesi	16 Teşrinievvel	1 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Farklı tarih çevirme kılavuzlarında (Unat 1998: 89; Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 272) bu yılın

									şevval ayı 29 gün olarak gösterildiği halde, <i>Tercüman-ı Hakikat</i> şevval ayını 30 gün kabul ederek 1 Zilkade'yi 28 Teşrinievvel 1878'e denk gelecek şekilde tarihlemiştir. Böylece zilkade ayı kılavuzlardaki bilgilere kıyasla 1 gün geri düşmüştür.
105	29 Teşrinievvel 1878 Salı	17 Teşrinievvel	2 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
106	30 Teşrinievvel 1878 Çarşamba	18 Teşrinievvel	3 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
107	31 Teşrinievvel 1878 Perşembe	19 Teşrinievvel	4 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
108	1 Teşrinisani 1878 Cuma	20 Teşrinievvel	5 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
109	2 Teşrinisani 1878 Cumartesi	21 Teşrinievvel	6 Zilkade 1295	“	”	”	“	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
110	4 Teşrinisani 1878 Pazartesi	23 Teşrinievvel	8 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
111	5 Teşrinisani 1878 Salı	24 Teşrinievvel	9 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
112	6 Teşrinisani 1878 Çarşamba	25 Teşrinievvel	10 Zilkade 1295	“	”	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
113	7 Teşrinisani 1878 Perşembe	26 Teşrinievvel	11 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
114	8 Teşrinisani 1878 Cuma	27 Teşrinievvel	12 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.

115	9 Teşrinisani 1878 Cumartesi	28 Teşrinievvel	13 Zilkade 1295	“	”	”		”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
116	11 Teşrinisani 1878 Pazartesi	30 Teşrinievvel	15 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
117	12 Teşrinisani 1878 Salı	31 Teşrinievvel	16 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
118	13 Teşrinisani 1878 Çarşamba	1 Teşrinisani	17 Zilkade 1295	“	”	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
119	14 Teşrinisani 1878 Perşembe	2 Teşrinisani	18 Zilkade 1295	“	“	“	“	“	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
120	15 Teşrinisani 1878 Cuma	3 Teşrinisani	19 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
121	16 Teşrinisani 1878 Cumartesi	4 Teşrinisani	20 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
122	18 Teşrinisani 1878 Pazartesi	6 Teşrinisani	22 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
124	20 Teşrinisani 1878 Çarşamba	8 Teşrinisani	24 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
125	21 Teşrinisani 1878 Perşembe	9 Teşrinisani	25 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
126	22 Teşrinisani 1878 Cuma	10 Teşrinisani	26 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
127	23 Teşrinisani 1878 Cumartesi	11 Teşrinisani	27 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
128	25 Teşrinisani 1878 Pazartesi	13 Teşrinisani	29 Zilkade 1295	“	”	”	”	”	Bk. 104. sayının açıklamalar kısmı.
129	26 Teşrinisani 1878 Salı	14 Teşrinisani	1 Zilhicce 1295	“	”	”	”	”	Farklı tarih çevirme kılavuzlarında (Unat 1998: 89; Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 272) bu yılın zilkade ayı 30 gün olarak

									gösterildiği halde, <i>Tercüman-ı Hakikat</i> zilkade ayını 29 gün kabul ederek 1 Zilhicce'yi 26 Teşrinisani 1878'e denk gelecek şekilde tarihlemiştir. Böylece şevval ayının sonunda kılavuzlara kıyasla bir gün geri düşen <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in hicri tarihi bugünden itibaren yeniden normale dönmüştür.
130	27 Teşrinisani 1878 Çarşamba	15 Teşrinisani	2 Zilhicce 1295	“	”	”	”	”	-
131	28 Teşrinisani 1878 Perşembe	16 Teşrinisani	3 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
132	29 Teşrinisani 1878 Cuma	17 Teşrinisani	4 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
133	30 Teşrinisani 1878 Cumartesi	18 Teşrinisani	5 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
134	2 Kânunuevvel 1878 Pazartesi	20 Teşrinisani	7 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
135	3 Kânunuevvel 1878 Salı	21 Teşrinisani	8 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
136	4 Kânunuevvel 1878 Çarşamba	22 Teşrinisani	9 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
137	9 Kânunuevvel 1878 Pazartesi	27 Teşrinisani	14 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
138	10 Kânunuevvel 1878 Salı	28 Teşrinisani	15 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
139	11 Kânunuevvel 1878 Çarşamba	29 Teşrinisani	16 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
140	12 Kânunuevvel	30	17 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-

	1878 Perşembe	Teşrinisani							
141	13 Kânunuevvel 1878 Cuma	1 Kânunuevvel	18 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
142	14 Kânunuevvel 1878 Cumartesi	2 Kânunuevvel	19 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
143	16 Kânunuevvel 1878 Pazartesi	4 Kânunuevvel	21 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
144	17 Kânunuevvel 1878 Salı	5 Kânunuevvel	22 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
145	18 Kânunuevvel 1878 Çarşamba	6 Kânunuevvel	23 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
146	19 Kânunuevvel 1878 Perşembe	7 Kânunuevvel	24 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
147	20 Kânunuevvel 1878 Cuma	8 Kânunuevvel	25 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
148	21 Kânunuevvel 1878 Cumartesi	9 Kânunuevvel	26 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
149	23 Kânunuevvel 1878 Pazartesi	11 Kânunuevvel	28 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
150	24 Kânunuevvel 1878 Salı	12 Kânunuevvel	29 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
151	25 Kânunuevvel 1878 Çarşamba	13 Kânunuevvel	30 Zilhicce 1295	“	“	“	“	“	-
152	26 Kânunuevvel 1878 Perşembe	14 Kânunuevvel	1 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
153	27 Kânunuevvel 1878 Cuma	15 Kânunuevvel	2 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
154	28 Kânunuevvel 1878 Cumartesi	16 Kânunuevvel	3 Muharrem 1296	“	“	“	“	60 para	-
155	30 Kânunuevvel	18	5 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	Bu sayıda Rumi tarih 17 olarak

	1878 Pazartesi	Kânunuevvel							verilmiştir.
156	31 Kânunuevvel 1878 Salı	19 Kânunuevvel	6 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bu sayıda Rumi tarih 18 olarak verilmiştir.
157	1 Kânunusani 1879 Çarşamba	20 Kânunuevvel	7 Muharrem 1296	“	”	”	“	”	167. sayıya kadar gazetede 1878 tarihi kullanılmıştır. 168. sayıdan itibaren 1879 tarihi kullanılmaya başlanmıştır.
158	2 Kânunusani 1879 Perşembe	21 Kânunuevvel	8 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
159	3 Kânunusani 1879 Cuma	22 Kânunusani	9 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
160	4 Kânunusani 1879 Cumartesi	23 Kânunuevvel	10 Muharrem 1296	“	”	“	“	“	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
161	6 Kânunusani 1879 Pazartesi	25 Kânunuevvel	12 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
162	7 Kânunusani 1879 Salı	26 Kânunuevvel	13 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
163	8 Kânunusani 1879 Çarşamba	27 Kânunuevvel	14 Muharrem1296	“	”	”	“	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
164	9 Kânunusani 1879 Perşembe	28 Kânunuevvel	15 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
165	10 Kânunusani 1879 Cuma	29 Kânunuevvel	16 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
166	11 Kânunusani 1879 Cumartesi	30 Kânunuevvel	17 Muharrem 1296	“	”	“	“	“	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
167	13 Kânunusani 1879 Pazartesi	1 Kânunusani	19 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	Bk. 157. sayının açıklamalar kısmı.
168	14 Kânunusani 1879 Salı	2 Kânunusani	20 Muharrem 1296	“	”	”	”	”	-

169	15 Kânunusani 1879 Çarşamba	3 Kânunusani	21 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
170	16 Kânunusani 1879 Perşembe	4 Kânunusani	22 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
171	17 Kânunusani 1879 Cuma	5 Kânunusani	23 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
172	18 Kânunusani 1879 Cumartesi	6 Kânunusani	24 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
173	20 Kânunusani 1879 Pazartesi	8 Kânunusani	26 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
174	21 Kânunusani 1879 Salı	9 Kânunusani	27 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
175	22 Kânunusani 1879 Çarşamba	10 Kânunusani	28 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
176	23 Kânunusani 1879 Perşembe	11 Kânunusani	29 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
177	24 Kânunusani 1879 Cuma	12 Kânunusani	30 Muharrem 1296	“	“	“	“	“	-
178									Bu sayının nüshası elde edilemediği için kimlik bilgileri verilememiştir.
179	27 Kânunusani 1879 Pazartesi	15 Kânunusani	4 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bu sayıda <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in hicri tarihi kılavuza (Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 274) kıyasla bir gün ileride gösterilmiştir. Yani kılavuzda 15/27 Kânunusani 3 Safer'e denk gelirken <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'te 4 Safer'e denk gelmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in hicri tarihinin kılavuza göre bir gün

									ileriden gitmesi durumu 410. sayıya kadar devam etmiştir.
180	28 Kânunusani 1879 Salı	16 Kânunusani	5 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
181	29 Kânunusani 1879 Çarşamba	17 Kânunusani	6 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
182	30 Kânunusani 1879 Perşembe	18 Kânunusani	7 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
183	31 Kânunusani 1879 Cuma	19 Kânunusani	8 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
184	1 Şubat 1879 Cumartesi	20 Kânunusani	9 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
185.	3 Şubat 1879 Pazartesi	22 Kânunusani	11 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
186.	4 Şubat 1879 Salı	23 Kânunusani	12 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
187.	5 Şubat 1879 Çarşamba	24 Kânunusani	13 Safer 1296						Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
188.	6 Şubat 1879 Perşembe	25 Kânunusani	14 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
189.	7 Şubat 1879 Cuma	26 Kânunusani	15 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
190.	8 Şubat 1879 Cumartesi	27 Kânunusani	16 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
191.	10 Şubat 1879 Pazartesi	29 Kânunusani	18 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

192.	11 Şubat 1879 Salı	30 Kânunusani	19 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
193.	12 Şubat 1879 Çarşamba	31 Kânunusani	20 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
194.	13 Şubat 1879 Perşembe	1 Şubat	21 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
195.	14 Şubat 1879 Cuma	2 Şubat	22 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
196.	15 Şubat 1879 Cumartesi	3 Şubat	23 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
197.	17 Şubat 1879 Pazartesi	5 Şubat	25 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
198.	18 Şubat 1879 Salı	6 Şubat	26 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
199.	19 Şubat 1879 Çarşamba	7 Şubat	27 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
200.	20 Şubat 1879 Perşembe	8 Şubat	28 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
201.	21 Şubat 1879 Cuma	9 Şubat	29 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
202.	22 Şubat 1879 Cumartesi	10 Şubat	30 Safer 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
203.	24 Şubat 1879 Pazartesi	12 Şubat	3 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
204.	25 Şubat 1879 Salı	13 Şubat	4 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
205.	26 Şubat 1879 Çarşamba	14 Şubat	5 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
206.	27 Şubat 1879 Perşembe	15 Şubat	6 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

207.	28 Şubat 1879 Cuma	16 Şubat	7 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
208.	29 Şubat 1879 Cumartesi	17 Şubat	8 Rebiyülevvel 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
209.	3 Mart 1879 Pazartesi	19 Şubat	10 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
210.	4 Mart 1879 Salı	20 Şubat	11 Rebiyülevvel 1296	“	Tevfik Bey	Mehmet Cevdet	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
211.	5 Mart 1879 Çarşamba	21 Şubat	12 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
212.	6 Mart 1879 Perşembe	22 Şubat	13 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
213.	7 Mart 1879 Cuma	23 Şubat	14 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
214.	8 Mart 1879 Cumartesi	24 Şubat	15 Rebiyülevvel 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
215.	10 Mart 1879 Pazartesi	26 Şubat	17 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
216.	11 Mart 1879 Salı	27 Şubat	18 Rebiyülevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
217.	12 Mart 1879 Çarşamba	28 Şubat	19 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
218.	13 Mart 1879 Perşembe	1 Mart	20 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
219.	14 Mart 1879 Cuma	2 Mart	21 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
220.	15 Mart 1879 Cumartesi	3 Mart	22 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
221.	17 Mart 1879 Pazartesi	5 Mart	24 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

222.	18 Mart 1879 Salı	6 Mart	25 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
223.	19 Mart 1879 Çarşamba	7 Mart	26 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
224.	20 Mart 1879 Perşembe	8 Mart	27 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
225.	21 Mart 1879 Cuma	9 Mart	28 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	2 Kuruş Sağ kayme	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
226.	22 Mart 1879 Cumartesi	10 Mart	29 Rebiyülevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
227.	24 Mart 1879 Pazartesi	12 Mart	1 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
228.	25 Mart 1879 Salı	13 Mart	2 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
229.	26 Mart 1879 Çarşamba	14 Mart	3 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	5 Kuruş Sağ Kaym e	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
230.	27 Mart 1879 Perşembe	15 Mart	4 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
231.	28 Mart 1879 Cuma	16 Mart	5 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
232.	29 Mart 1879 Cumartesi	17 Mart	6 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
233.	31 Mart 1879 Pazartesi	19 Mart	8 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda hicri tarih sehven “27 Rebiyülahir” olarak yazılmıştır.

234.	1 Nisan 1879 Salı	20 Mart	9 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	30 Para Meteli k	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda hicri tarih sehven “28 Rebiyülahir” olarak yazılmıştır.
235.	2 Nisan 1879 Çarşamba	21 Mart	10 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda hicri tarih sehven “10 Rebiyülahir” olarak yazılmıştır.
236.	3 Nisan 1879 Perşembe	22 Mart	11 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
237.	4 Nisan 1879 Cuma	23 Mart	12 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
238.	5 Nisan 1879 Cumartesi	24 Mart	13 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
239.	7 Nisan 1879 Pazartesi	26 Mart	15 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
240.	8 Nisan 1879 Salı	27 Mart	16 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
241.	9 Nisan 1879 Çarşamba	28 Mart	17 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
242.	10 Nisan 1879 Perşembe	29 Mart	18 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
243.	11 Nisan 1879 Cuma	30 Mart	19 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
244.	12 Nisan 1879 Cumartesi	31 Mart	20 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
245.	15 Nisan 1879 Salı	3 Nisan	23 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
246.	16 Nisan 1879 Çarşamba	4 Nisan	24 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

247.	17 Nisan 1879 Perşembe	5 Nisan	25 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
248.	18 Nisan 1879 Cuma	6 Nisan	26 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
249.	19 Nisan 1879 Cumartesi	7 Nisan	27 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
250.	21 Nisan 1879 Pazartesi	9 Nisan	29 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
251.	22 Nisan 1879 Salı	10 Nisan	30 Rebiyülahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Miladi tarih 21 Nisan olarak yazılmıştır.
252.	23 Nisan 1879 Çarşamba	11 Nisan	2 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
253.	24 Nisan 1879 Perşembe	12 Nisan	3 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
254.	25 Nisan 1879 Cuma	13 Nisan	4 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
255.	26 Nisan 1879 Cumartesi	14 Nisan	5 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
256.	28 Nisan 1879 Pazartesi	16 Nisan	7 Cemaziyelevvel 1296	“	”	“	“	40 Para	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
257.	29 Nisan 1879 Salı	17 Nisan	8 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
258.	30 Nisan 1879 Çarşamba	18 Nisan	9 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
259.	1 Mayıs 1879 Perşembe	19 Nisan	10 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi “nisan” adı yazılmamıştır.
260.	2 Mayıs 1879 Cuma	20 Nisan	11 Cemaziyelevvel	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi “nisan” adı

			1296						yazılmamıştır.
261.	3 Mayıs 1879 Cumartesi	21 Nisan	12 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi “nisan” adı yazılmamıştır.
262.	5 Mayıs 1879 Pazartesi	23 Nisan	14 Cemaziyelevvel 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
263.	6 Mayıs 1879 Salı	24 Nisan	15 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
264.	7 Mayıs 1879 Çarşamba	25 Nisan	16 Cemaziyelevvel 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
265.	8 Mayıs 1879 Perşembe	26 Nisan	17 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
266.	9 Mayıs 1879 Cuma	27 Nisan	18 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
267.	10 Mayıs 1879 Cumartesi	28 Nisan	19 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
268.	12 Mayıs 1879 Pazartesi	30 Nisan	21 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
269.	13 Mayıs 1879 Salı	1 Mayıs	22 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
270.	14 Mayıs 1879 Çarşamba	2 Mayıs	23 Cemaziyelevvel	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

			1296						
271.	15 Mayıs 1879 Perşembe	3 Mayıs	24 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
272.	16 Mayıs 1879 Cuma	4 Mayıs	25 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
273.	17 Mayıs 1879 Cumartesi	5 Mayıs	26 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
274.	19 Mayıs 1879 Pazartesi	7 Mayıs	28 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
275.	20 Mayıs 1879 Salı	8 Mayıs	29 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
276.	21 Mayıs 1879 Çarşamba	9 Mayıs	30 Cemaziyelevvel 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
277.	22 Mayıs 1879 Perşembe	10 Mayıs	1 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
278.	23 Mayıs 1879 Cuma	11 Mayıs	2 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
279.	24 Mayıs 1879 Cumartesi	12 Mayıs	3 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
280.	26 Mayıs 1879 Pazartesi	14 Mayıs	5 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
281.	27 Mayıs 1879 Salı	15 Mayıs	6 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

282.	28 Mayıs 1879 Çarşamba	16 Mayıs	7 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
283.	29 Mayıs 1879 Perşembe	17 Mayıs	8 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
284.	30 Mayıs 1879 Cuma	18 Mayıs	9 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
285.	31 Mayıs 1879 Cumartesi	19 Mayıs	10 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
286.	2 Haziran 1879 Pazartesi	21 Mayıs	12 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
287.	3 Haziran 1879 Salı	22 Mayıs	13 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
288.	4 Haziran 1879 Çarşamba	23 Mayıs	14 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
289.	5 Haziran 1879 Perşembe	24 Mayıs	15 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
290.	6 Haziran 1879 Cuma	25 Mayıs	16 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
291.	7 Haziran 1879 Cumartesi	26 Mayıs	17 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
292.	9 Haziran 1879 Pazartesi	28 Mayıs	19 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
293.	10 Haziran 1879 Salı	29 Mayıs	20 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
294.	11 Haziran 1879 Çarşamba	30 Mayıs	21 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
295.	12 Haziran 1879 Perşembe	31 Mayıs	22 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
296.	13 Haziran 1879 Cuma	1 Haziran	23 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

297.	14 Haziran 1879 Cumartesi	2 Haziran	24 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
298.	16 Haziran 1879 Pazartesi	4 Haziran	26 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
299.	17 Haziran 1879 Salı	5 Haziran	27 Cemaziyelahir 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
300.	18 Haziran 1879 Çarşamba	6 Haziran	28 Cemaziyelahir 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
301.	19 Haziran 1879 Perşembe	7 Haziran	29 Cemaziyelahir 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
302.	20 Haziran 1879 Cuma	8 Haziran	1 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
303.	21 Haziran 1879 Cumartesi	9 Haziran	2 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
304.	23 Haziran 1879 Pazartesi	11 Haziran	4 Recep 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
305.	24 Haziran 1879 Salı	12 Haziran	5 Recep 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
306.	25 Haziran 1879 Çarşamba	13 Haziran	6 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
307.	26 Haziran 1879 Perşembe	14 Haziran	7 Recep 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
308.	27 Haziran 1879 Cuma	15 Haziran	8 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
309.	28 Haziran 1879 Cumartesi	16 Haziran	9 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
310.	30 Haziran 1879 Pazartesi	18 Haziran	11 Recep 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
311.	1 Temmuz 1879 Salı	19 Haziran	12 Recep 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

312.	2 Temmuz 1879 Çarşamba	20 Haziran	13 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu tarihte hicri tarihteki 13’ün 3’ü yazılmamıştır.
313.	3 Temmuz 1879 Perşembe	21 Haziran	14 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
314.	4 Temmuz 1879 Cuma	22 Haziran	15 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
315.	5 Temmuz 1879 Cumartesi	23 Haziran	16 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
316.	7 Temmuz 1879 Pazartesi	25 Haziran	18 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
317.	8 Temmuz 1879 Salı	26 Haziran	19 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
318.	9 Temmuz 1879 Çarşamba	27 Haziran	20 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
319.	10 Temmuz 1879 Perşembe	28 Haziran	21 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
320.	11 Temmuz 1879 Cuma	29 Haziran	22 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
321.	12 Temmuz 1879 Cumartesi	30 Haziran	23 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
322.	14 Temmuz 1879 Pazartesi	2 Temmuz	25 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
323.	15 Temmuz 1879 Salı	3 Temmuz	26 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
324.	16 Temmuz 1879 Çarşamba	4 Temmuz	27 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
325.	17 Temmuz 1879 Perşembe	5 Temmuz	28 Recep 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

326.	18 Temmuz 1879 Cuma	6 Temmuz	29 Recep 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
327.	19 Temmuz 1879 Cumartesi	7 Temmuz	30 Recep 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
328.	21 Temmuz 1879 Pazartesi	9 Temmuz	2 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
329.	22 Temmuz 1879 Salı	10 Temmuz	3 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
330.	23 Temmuz 1879 Çarşamba	11 Temmuz	4 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
331.	24 Temmuz 1879 Perşembe	12 Temmuz	5 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
332.	25 Temmuz 1879 Cuma	13 Temmuz	6 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
333.	26 Temmuz 1879 Cumartesi	14 Temmuz	7 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
334.	28 Temmuz 1879 Pazartesi	16 Temmuz	9 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
335.	29 Temmuz 1879 Salı	17 Temmuz	10 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
336.	30 Temmuz 1879 Çarşamba	18 Temmuz	11 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
337.	31 Temmuz 1879 Perşembe	19 Temmuz	12 Şaban 1296	“	“	“	“	20 Para Mecidi ye	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
338.	1 Ağustos 1879 Cuma	20 Temmuz	13 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
339.	2 Ağustos 1879 Cumartesi	21 Temmuz	14 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

340.	4 Ağustos 1879 Pazartesi	23 Temmuz	16 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
341.	5 Ağustos 1879 Salı	24 Temmuz	17 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
342.	6 Ağustos 1879 Çarşamba	25 Temmuz	18 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
343.	7 Ağustos 1879 Perşembe	26 Temmuz	19 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
344.	8 Ağustos 1879 Cuma	27 Temmuz	20 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
345.	9 Ağustos 1879 Cumartesi	28 Temmuz	21 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
346.	11 Ağustos 1879 Pazartesi	30 Temmuz	23 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
347.	12 Ağustos 1879 Salı	31 Temmuz	24 Şaban 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
348.	13 Ağustos 1879 Çarşamba	1 Ağustos	25 Şaban 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
349.	14 Ağustos 1879 Perşembe	2 Ağustos	26 Şaban 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
350.	15 Ağustos 1879 Cuma	3 Ağustos	27 Şaban 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
351.	16 Ağustos 1879 Cumartesi	4 Ağustos	28 Şaban 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
352.	18 Ağustos 1879 Pazartesi	6 Ağustos	1 Ramazan 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
353.	19 Ağustos 1879 Salı	7 Ağustos	2 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
354.	20 Ağustos 1879 Çarşamba	8 Ağustos	3 Ramazan 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

355.	21 Ağustos 1879 Perşembe	9 Ağustos	4 Ramazan 1296	“	”	”		”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
356.	22 Ağustos 1879 Cuma	10 Ağustos	5 Ramazan 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
357.	23 Ağustos 1879 Cumartesi	11 Ağustos	6 Ramazan 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
358.	25 Ağustos 1879 Pazartesi	13 Ağustos	8 Ramazan 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
359.	26 Ağustos 1879 Salı	14 Ağustos	9 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
360.	27 Ağustos 1879 Çarşamba	15 Ağustos	10 Ramazan 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
361.	28 Ağustos 1879 Perşembe	16 Ağustos	11 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
362.	29 Ağustos 1879 Cuma	17 Ağustos	12 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
363.	30 Ağustos 1879 Cumartesi	18 Ağustos	13 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
364.	1 Eylül 1879 Pazartesi	20 Ağustos	15 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
365.	2 Eylül 1879 Salı	21 Ağustos	16 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
366.	3 Eylül 1879 Çarşamba	22 Ağustos	17 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
367.	4 Eylül 1879 Perşembe	23 Ağustos	18 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
368.	5 Eylül 1879 Cuma	24 Ağustos	19 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
369.	6 Eylül 1879 Cumartesi	25 Ağustos	20 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

370.	8 Eylül 1879 Pazartesi	27 Ağustos	22 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
371.	9 Eylül 1879 Salı	28 Ağustos	23 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
372.	10 Eylül 1879 Çarşamba	29 Ağustos	24 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
373.	11 Eylül 1879 Perşembe	30 Ağustos	25 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
374.	12 Eylül 1879 Cuma	31 Ağustos	26 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
375.	13 Eylül 1879 Cumartesi	1 Eylül	27 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
376.	15 Eylül 1879 Pazartesi	3 Eylül	29 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
377.	16 Eylül 1879 Salı	4 Eylül	30 Ramazan 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayının miladi tarihi sehven 15 Eylül; Rumi tarihi ise 3 Eylül olarak yazılmıştır.
378.	20 Eylül 1879 Cumartesi	8 Eylül	4 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
379.	22 Eylül 1879 Pazartesi	10 Eylül	6 Şevval 1296						Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
380.	23 Eylül 1879 Salı	11 Eylül	7 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
381.	24 Eylül 1879 Çarşamba	12 Eylül	8 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
382.	25 Eylül 1879 Perşembe	13 Eylül	9 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
383.	26 Eylül 1879 Cuma	14 Eylül	10 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

384.	27 Eylül 1879 Cumartesi	15 Eylül	11 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
385.	29 Eylül 1879 Pazartesi	17 Eylül	13 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
386.	30 Eylül 1879 Salı	18 Eylül	14 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
387.	1 Teşrinievvel 1879 Çarşamba	19 Eylül	15 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
388.	2 Teşrinievvel 1879 Perşembe	20 Eylül	16 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
389.	3 Teşrinievvel 1879 Cuma	21 Eylül	17 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
390.	4 Teşrinievvel 1879 Cumartesi	22 Eylül	18 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
391.	6 Teşrinievvel 1879 Pazartesi	24 Eylül	20 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
392.	7 Teşrinievvel 1879 Salı	25 Eylül	21 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
393.	8 Teşrinievvel 1879 Çarşamba	26 Eylül	22 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
394.	9 Teşrinievvel 1879 Perşembe	27 Eylül	23 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
395.	10 Teşrinievvel 1879 Cuma	28 Eylül	24 Şevval 1296	“	“	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
396.	11 Teşrinievvel 1879 Cumartesi	29 Eylül	25 Şevval 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
397.	13 Teşrinievvel 1879 Pazartesi	1 Teşrinievvel	27 Şevval 1296	“	”	”	“	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
398.	14 Teşrinievvel 1879 Salı	2 Teşrinievvel	28 Şevval 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.

399.	15 Teşrinievvel 1879 Çarşamba	3 Teşrinievvel	29 Şevval 1296	“	”	”	”	”	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı.
400.	16 Teşrinievvel 1879 Perşembe	4 Teşrinievvel	30 Şevval 1296	“	”	“	“	“	Bk. 179. sayının açıklamalar kısmı. Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 297’de hicri Şevval 1296 ayı 29 gün olarak gösterilmektedir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ise Şevval 1296’yı 30 gün olarak almıştır. Bu yüzden 179. sayıdan beri <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in Gazi Ahmed Muhtar Paşa: 1993’teki verilere göre bir gün ileriden giden hicri tarihinin muhtemelen bu sayıdan sonra eşitlenmiştir.
401.									401-409. sayıların nüshalarına ulaşılamadığı için bu sayıların kimlik bilgileri verilememiştir.
402.									
403.									
404.									
405.									
406.									
407.									
408.									
409.									
410.	28 Teşrinievvel 1879 Salı	16 Teşrinievvel	12 Zilkade1296	“	“	“	“	“	179. sayıdan başlayan <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in Gazi Ahmed Muhtar Paşa: 1993’e göre hicri tarihinin bir gün önceden gitme durumu (yani kılavuzlarda ayın biri iken <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’te ikisi olma

									durumu) 400. sayıya kadar devam etmiştir. 401-409. Sayıların nüshaları elde edilemediği için tarihleme ile ilgili bu sayılardaki durum tespit edilememiştir. 410. sayıda kılavuzla <i>Tercüman-ı Hakikat</i> arasındaki bu farklılık ortadan kalkmıştır.
411.	29 Teşrinievvel 1879 Çarşamba	17 Teşrinievvel	13 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
412.	30 Teşrinievvel 1879 Perşembe	18 Teşrinievvel	14 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
413.	31 Teşrinievvel 1879 Cuma	19 Teşrinievvel	15 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
414.	1 Teşrinisani 1879 Cumartesi	20 Teşrinievvel	16 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
415.	3 Teşrinisani 1879 Pazartesi	22 Teşrinievvel	18 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
416.	4 Teşrinisani 1879 Salı	23 Teşrinievvel	19 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
417.	5 Teşrinisani 1879 Çarşamba	24 Teşrinievvel	20 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
418.	6 Teşrinisani 1879 Perşembe	25 Teşrinievvel	21 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
419.	7 Teşrinisani 1879 Cuma	26 Teşrinievvel	22 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
420.	8 Teşrinisani 1879 Cumartesi	27 Teşrinievvel	23 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
421.	10 Teşrinisani 1879 Pazartesi	29 Teşrinievvel	25 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-

422.	11 Teşrinisani 1879 Salı	30 Teşrinievvel	26 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
423.	12 Teşrinisani 1879 Çarşamba	31 Teşrinievvel	27 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
424.	13 Teşrinisani 1879 Perşembe	1 Teşrinisani	28 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
425.	14 Teşrinisani 1879 Cuma	2 Teşrinisani	29 Zilkade 1296	“	“	“	“	“	-
426.	15 Teşrinisani 1879 Cumartesi	3 Teşrinisani	1 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Gazi Ahmed Muhtar Paşa: 1993'te hicri Zilkade 1296 ayı 30 gün olarak gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ise hicri Zilkade 1296'yı 29 gün olarak almıştır. Bu yüzden bu sayıdan itibaren <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in hicri tarihi Gazi Ahmed Muhtar Paşa: 1993'e göre bir gün ileriden gitmektedir. Bu durum 432. sayıya kadar devam etmiştir.
427.	17 Teşrinisani 1879 Pazartesi	5 Teşrinisani	3 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bk. 426. Sayının açıklamalar kısmı.
428.	18 Teşrinisani 1879 Salı	6 Teşrinisani	4 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bk. 426. Sayının açıklamalar kısmı.
429.	19 Teşrinisani 1879 Çarşamba	7 Teşrinisani	5 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bk. 426. Sayının açıklamalar kısmı.
430.	20 Teşrinisani 1879 Perşembe	8 Teşrinisani	6 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bk. 426. Sayının açıklamalar kısmı.
431.	21 Teşrinisani 1879 Cuma	9 Teşrinisani	7 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bk. 426. Sayının açıklamalar kısmı.
432.	22 Teşrinisani 1879 Cumartesi	10 Teşrinisani	8 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-

433.	24 Teşrinisani 1879 Pazartesi	12 Teşrinisani	9 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
434.	29 Teşrinisani 1879 Cumartesi	17 Teşrinisani	14 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
435.	1 Kânunuevvel 1879 Pazartesi	19 Teşrinisani	16 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	Bu sayıda miladi tarih 31 Teşrinisani olarak gösterilmiştir.
436.	2 Kânunuevvel 1879 Salı	20 Teşrinisani	17 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
437.	3 Kânunuevvel 1879 Çarşamba	21 Teşrinisani	18 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
438.	4 Kânunuevvel 1879 Perşembe	22 Teşrinisani	19 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
439.	5 Kânunuevvel 1879 Cuma	23 Teşrinisani	20 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
440.	6 Kânunuevvel 1879 Cumartesi	24 Teşrinisani	21 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
441.	8 Kânunuevvel 1879 Pazartesi	26 Teşrinisani	23 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
442.	9 Kânunuevvel 1879 Salı	27 Teşrinisani	24 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
443.	10 Kânunuevvel 1879 Çarşamba	28 Teşrinisani	25 Zilhicce 1296	“	“	“	“	“	-
444.	11 Kânunuevvel 1879 Perşembe	29 Teşrinisani	26 Zilhicce 1296	“	”	”	”	”	-
445.	12 Kânunuevvel 1879 Cuma	30 Teşrinisani	27 Zilhicce 1296	“	”	”	“	”	-
446.	13 Kânunuevvel 1879 Cumartesi	1 Kânunuevvel	28 Zilhicce 1296	“	”	”	”	”	-
447.	15 Kânunuevvel	3	1 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-

	1879 Pazartesi	Kânunuevvel							
448.	16 Kânunuevvel 1879 Salı	4 Kânunuevvel	2 Muharrem 1297	“	”	“	“	“	-
449.									Bu nüshalar temin edilememiştir.
450.									
451.	19 Kânunuevvel 1879 Cuma	7 Kânunuevvel	5 Muharrem 1297	“	”	”	“	30 Para Metelik	-
452.	20 Kânunuevvel 1879 Cumartesi	8 Kânunuevvel	6 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
453.	22 Kânunuevvel 1879 Pazartesi	10 Kânunuevvel	8 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
454.	23 Kânunuevvel 1879 Salı	11 Kânunuevvel	9 Muharrem 1297	“	”	“	“	“	-
455.	24 Kânunuevvel 1879 Çarşamba	12 Kânunuevvel	10 Muharrem 1297	“	“	“	“	“	-
456.	25 Kânunuevvel 1879 Perşembe	13 Kânunuevvel	11 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
457.	26 Kânunuevvel 1879 Cuma	14 Kânunuevvel	12 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	Bu sayıda hicri tarih 11 olarak gösterilmiştir.
458.	27 Kânunuevvel 1879 Cumartesi	15 Kânunuevvel	13 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	Bu sayıda hicri tarih 12 olarak gösterilmiştir.
459.	29 Kânunuevvel 1879 Pazartesi	17 Kânunuevvel	15 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
460.	30 Kânunuevvel 1879 Salı	18 Kânunuevvel	16 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
461.	31 Kânunuevvel 1879 Çarşamba	19 Kânunuevvel	17 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
462.	1 Kânunusani 1880 Perşembe	20 Kânunuevvel	18 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-

463.	2 Kânunusani1880 Cuma	21 Kânunuevvel	19 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
464.	3 Kânunusani1880 Cumartesi	22 Kânunuevvel	20 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
465.	5 Kânunusani1880 Pazartesi	24 Kânunuevvel	22 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
466.	6 Kânunusani1880 Salı	25 Kânunuevvel	23 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
467.	7 Kânunusani1880 Çarşamba	26 Kânunuevvel	24 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
468.	8 Kânunusani1880 Perşembe	27 Kânunuevvel	25 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
469.	9 Kânunusani1880 Cuma	28 Kânunuevvel	26 Muharrem 1297	“	”	”	”	”	-
470.	10 Kânunusani1880 Cumartesi	29 Kânunuevvel	27 Muharrem 1297	“	“	“	“	“	-
471.	12 Kânunusani1880 Pazartesi	31 Kânunuevvel	29 Muharrem 1297	“	“	“	“	“	-
472.	13 Kânunusani1880 Salı	1 Kânunusani	30 Muharrem 1297	“	“	“	“	“	-

473.	14 Kânunusani1880 Çarşamba	2 Kânunusani	1 Safer 1297	“	“	“	“	“	-
474.	15 Kânunusani1880 Perşembe	3 Kânunusani	2 Safer 1297	“	“	“	“	“	-
475.	16 Kânunusani1880 Cuma	4 Kânunusani	3 Safer 1297	“	”	”	”	”	-
476.	17 Kânunusani1880 Cumartesi	5 Kânunusani	4 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bu sayıda hicri tarih 5 olarak gösterilmiştir. Bundan sonra 497. sayıya kadar (497 dâhil) yanlışlıkla bir gün ileride gösterilmiştir.
477.	19 Kânunusani1880 Pazartesi	7 Kânunusani	6 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
478.	20 Kânunusani1880 Salı	8 Kânunusani	7 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
479.	21 Kânunusani1880 Çarşamba	9 Kânunusani	8 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
480.	22 Kânunusani1880 Perşembe	10 Kânunusani	9 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
481.	23 Kânunusani1880 Cuma	11 Kânunusani	10 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
482.	24 Kânunusani1880	12 Kânunusani	11 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.

	Cumartesi								
483.	26 Kânunusani 1880 Pazartesi	14 Kânunusani	13 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
484.	27 Kânunusani 1880 Salı	15 Kânunusani	14 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
485.	28 Kânunusani 1880 Çarşamba	16 Kânunusani	15 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
486.	29 Kânunusani 1880 Perşembe	17 Kânunusani	16 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
487.	30 Kânunusani 1880 Cuma	18 Kânunusani	17 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
488.	31 Kânunusani 1880 Cumartesi	19 Kânunusani	18 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda miladi tarih 1 Şubat olarak gösterilmiştir.
489.	2 Şubat 1880 Pazartesi	21 Kânunusani	20 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
490.	3 Şubat 1880 Salı	22 Kânunusani	21 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
491.	4 Şubat 1880 Çarşamba	23 Kânunusani	22 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
492.	5 Şubat 1880 Perşembe	24 Kânunusani	23 Safer 1297	“	”	”	”	”	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
493.	6 Şubat 1880 Cuma	25 Kânunusani	24 Safer 1297	“	”	”	“	”	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
494.	7 Şubat 1880 Cumartesi	26 Kânunusani	25 Safer 1297	“	”	”	”	”	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.

495.	9 Şubat 1880 Pazartesi	28 Kânunusani	27 Safer 1297	“	”	”	”	”	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
496.	10 Şubat 1880 Salı	29 Kânunusani	28 Safer 1297	“	”	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
497.	11 Şubat 1880 Çarşamba	30 Kânunusani	29 Safer 1297	“	“	“	“	“	Bk. 476. sayının açıklamalar kısmı.
498.	12 Şubat 1880 Perşembe	31 Kânunusani	1 Rebiyülevvel 1297	“	”	”	”	”	-
499.	13 Şubat 1880 Cuma	1 Şubat	2 Rebiyülevvel 1297	“	”	”		”	-
500.	14 Şubat 1880 Cumartesi	2 Şubat	3 Rebiyülevvel 1297	“	”	”	”	”	-
501.	16 Şubat 1880 Pazartesi	4 Şubat	5 Rebiyülevvel 1297	“	”	”	”	”	-
502.	17 Şubat 1880 Salı	5 Şubat	6 Rebiyülevvel 1297	“	”	“	“	“	-
503.	18 Şubat 1880 Çarşamba	6 Şubat	7 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	“	-
504.	19 Şubat 1880 Perşembe	7 Şubat	8 Rebiyülevvel 1297	“	”	”	”	”	-
505.	20 Şubat 1880 Cuma	8 Şubat	9 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
506.	21 Şubat 1880 Cumartesi	9 Şubat	10 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
507.	23 Şubat 1880 Pazartesi	11 Şubat	12 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
508.	24 Şubat 1880 Salı	12 Şubat	13 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
509.	25 Şubat 1880 Çarşamba	13 Şubat	14 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-

510.	26 Şubat 1880 Perşembe	14 Şubat	15 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
511.	27 Şubat 1880 Cuma	15 Şubat	16 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
512.	28 Şubat 1880 Cumartesi	16 Şubat	17 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
513.	1 Mart 1880 Pazartesi	18 Şubat	19 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
514.	2 Mart 1880 Salı	19 Şubat	20 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
515.	3 Mart 1880 Çarşamba	20 Şubat	21 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
516.	4 Mart 1880 Perşembe	21 Şubat	22 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
517.	5 Mart 1880 Cuma	22 Şubat	23 Rebiyülevvel 1297	”	”	“	”	”	-
518.	6 Mart 1880 Cumartesi	23 Şubat	24 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	1 Kuruş Mecidi ye	-
519.	8 Mart 1880 Pazartesi	25 Şubat	26 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	“	-
520.	9 Mart 1880 Salı	26 Şubat	27 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	“	-
521.	10 Mart 1880 Çarşamba	27 Şubat	28 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	“	-
522.	11 Mart 1880 Perşembe	28 Şubat	29 Rebiyülevvel 1297	“	“	“	“	“	-
523.	12 Mart 1880 Cuma	29 Şubat	30 Rebiyülevvel 1297						-

524.	13 Mart 1880 Cumartesi	1 Mart	1 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	-
525.	15 Mart 1880 Pazartesi	3 Mart	3 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bu sayıda hicri tarih 4 olarak gösterilmiştir. Bu durum 530. sayıya kadar (530 dâhil) devam etmiştir.
526.	16 Mart 1880 Salı	4 Mart	4 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 525. sayının açıklamalar kısmı
527.	17 Mart 1880 Çarşamba	5 Mart	5 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 525. sayının açıklamalar kısmı
528.	18 Mart 1880 Perşembe	6 Mart	6 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 525. sayının açıklamalar kısmı
529.	19 Mart 1880 Cuma	7 Mart	7 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 525. sayının açıklamalar kısmı
530.	20 Mart 1880 Cumartesi	8 Mart	8 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 525. sayının açıklamalar kısmı
531.	22 Mart 1880 Pazartesi	10 Mart	10 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	-
532.	23 Mart 1880 Salı	11 Mart	11 Rebiülahir 1297	“	“	“	“	“	-
533.	24 Mart 1880 Çarşamba	12 Mart	12 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bu sayıda hicri tarih 13 olarak gösterilmiştir. Bu yanlışlık 547. sayıya kadar (547 dâhil) devam etmiştir.
534.	25 Mart 1880 Perşembe	13 Mart	13 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
535.	26 Mart 1880 Cuma	14 Mart	14 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
536.	27 Mart 1880 Cumartesi	15 Mart	15 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
537.	29 Mart 1880	17 Mart	17 Rebiyülahir	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.

	Pazartesi		1297						
538.	30 Mart 1880 Salı	18 Mart	18 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bu sayıda hicri, Rumi ve miladi tarihler yanlış verilmiştir.
539.	31 Mart 1880 Çarşamba	19 Mart	19 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
540.	1 Nisan 1880 Perşembe	20 Mart	20 Rebiyülahir 1297	“	”	”	”	”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
541.	2 Nisan 1880 Cuma	21 Mart	21 Rebiyülahir 1297	“	”	”	“	”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
542.	3 Nisan 1880 Cumartesi	22 Mart	22 Rebiyülahir 1297	“	”	”	”	”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
543.	5 Nisan 1880 Pazartesi	24 Mart	24 Rebiyülahir 1297	“	”	”	”	”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
544.	6 Nisan 1880 Salı	25 Mart	25 Rebiyülahir 1297	“	”	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
545.	7 Nisan 1880 Çarşamba	26 Mart	26 Rebiyülahir 1297	“	“	“	“	“	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
546.	8 Nisan 1880 Perşembe	27 Mart	27 Rebiyülahir 1297	“	”	”	”	”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
547.	9 Nisan 1880 Cuma	28 Mart	28 Rebiyülahir 1297	“	”	”		”	Bk. 533. sayının açıklamalar kısmı.
548.	12 Nisan 1880 Pazartesi	31 Mart	2 Cemaziyelevvel 1297	“	”	”	”	”	-
549.	13 Nisan 1880 Salı	1 Nisan	3 Cemaziyelevvel 1297	“	”	”	”	”	-
550.	14 Nisan 1880 Çarşamba	2 Nisan	4 Cemaziyelevvel 1297	“	”	“	“	“	-
551.	15 Nisan 1880 Perşembe	3 Nisan	5 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
552.	16 Nisan 1880	4 Nisan	6 Cemaziyelevvel	“	”	”	”	”	-

	Cuma		1297						
553.	17 Nisan 1880 Cumartesi	5 Nisan	7 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
554.	19 Nisan 1880 Pazartesi	7 Nisan	9 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
555.	20 Nisan 1880 Salı	8 Nisan	10 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
556.	21 Nisan 1880 Çarşamba	9 Nisan	11 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
557.	22 Nisan 1880 Perşembe	10 Nisan	12 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
558.	23 Nisan 1880 Cuma	11 Nisan	13 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
559.	24 Nisan 1880 Cumartesi	12 Nisan	14 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
560.	26 Nisan 1880 Pazartesi	14 Nisan	16 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
561.	27 Nisan 1880 Salı	15 Nisan	17 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
562.	28 Nisan 1880 Çarşamba	16 Nisan	18 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
563.	29 Nisan 1880	17 Nisan	19	”	”	“	”	”	-

	Perşembe		Cemaziyelevvel 1297						
564.	30 Nisan 1880 Cuma	18 Nisan	20 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
565.	1 Mayıs 1880 Cumartesi	19 Nisan	21 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
566.	4 Mayıs 1880 Salı	22 Nisan	24 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
567.	5 Mayıs 1880 Çarşamba	23 Nisan	25 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
568.	6 Mayıs 1880 Perşembe	24 Nisan	26 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
569.	7 Mayıs 1880 Cuma	25 Nisan	27 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
570.	8 Mayıs 1880 Cumartesi	26 Nisan	28 Cemaziyelevvel 1297	“	“	“	“	“	-
571.	10 Mayıs 1880 Pazartesi	28 Nisan	30 Cemaziyelevvel 1297	”	”	“	”	”	-
572.	11 Mayıs 1880 Salı	29 Nisan	1 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
573.	12 Mayıs 1880 Çarşamba	30 Nisan	2 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-

574.	13 Mayıs 1880 Perşembe	1 Mayıs	3 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
575.	14 Mayıs 1880 Cuma	2 Mayıs	4 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
576.	15 Mayıs 1880 Cumartesi	3 Mayıs	5 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
577.	17 Mayıs 1880 Pazartesi	5 Mayıs	7 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
578.	18 Mayıs 1880 Salı	6 Mayıs	8 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
579.	19 Mayıs 1880 Çarşamba	7 Mayıs	9 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
580.	20 Mayıs 1880 Perşembe	8 Mayıs	10 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
581.	21 Mayıs 1880 Cuma	9 Mayıs	11 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
582.	22 Mayıs 1880 Cumartesi	10 Mayıs	12 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
583.	24 Mayıs 1880 Pazartesi	12 Mayıs	14 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
584.	25 Mayıs 1880 Salı	13 Mayıs	15 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
585.	26 Mayıs 1880 Çarşamba	14 Mayıs	16 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
586.	27 Mayıs 1880 Perşembe	15 Mayıs	17 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
587.	28 Mayıs 1880 Cuma	16 Mayıs	18 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
588.	29 Mayıs 1880 Cumartesi	17 Mayıs	19 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	”	”	-

589.	31 Mayıs 1880 Pazartesi	19 Mayıs	21 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	“	”	-
590.	1 Haziran 1880 Salı	20 Mayıs	22 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	”	”	-
591.	2 Haziran 1880 Çarşamba	21 Mayıs	23 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	”	”	-
592.	3 Haziran 1880 Perşembe	22 Mayıs	24 Cemaziyelahir 1297	“	”	“	“	“	-
593.	4 Haziran 1880 Cuma	23 Mayıs	25 Cemaziyelahir 1297	“	“	“	“	“	-
594.	5 Haziran 1880 Cumartesi	24 Mayıs	26 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	”	”	Bu sayıda hicri tarih 27 olarak yazılmıştır. Bu yanlışlık 597. sayıya kadar (597 dâhil) devam etmiştir.
595.	7 Haziran 1880 Pazartesi	26 Mayıs	28 Cemaziyelahir 1297	“	”	”		”	Bkz. 594. sayının açıklamalar kısmı.
596.	8 Haziran 1880 Salı	27 Mayıs	29 Cemaziyelahir 1297	“	”	”	”	”	Bkz. 594. sayının açıklamalar kısmı.
597.	9 Haziran 1880 Çarşamba	28 Mayıs	1 Recep 1297	“	”	”	”	”	Bkz. 594. sayının açıklamalar kısmı.
598.	10 Haziran 1880 Perşembe	29 Mayıs	2 Recep 1297	“	”	“	“	“	-
599.	11 Haziran 1880 Cuma	30 Mayıs	3 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
600.	12 Haziran 1880 Cumartesi	31 Mayıs	4 Recep 1297	“	”	”	”	”	-
601.	14 Haziran 1880 Pazartesi	2 Haziran	6 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
602.	15 Haziran 1880 Salı	3 Haziran	7 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
603.	16 Haziran 1880	4 Haziran	8 Recep 1297	”	”	“	”	”	-

	Çarşamba								
604.	17 Haziran 1880 Perşembe	5 Haziran	9 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
605.	18 Haziran 1880 Cuma	6 Haziran	10 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
606.	19 Haziran 1880 Cumartesi	7 Haziran	11 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
607.	21 Haziran 1880 Pazartesi	9 Haziran	13 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
608.	22 Haziran 1880 Salı	10 Haziran	14 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
609.	23 Haziran 1880 Çarşamba	11 Haziran	15 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
610.	24 Haziran 1880 Perşembe	12 Haziran	16 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
611.	25 Haziran 1880 Cuma	13 Haziran	17 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
612.	26 Haziran 1880 Cumartesi	14 Haziran	18 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
613.	28 Haziran 1880 Pazartesi	16 Haziran	20 Recep 1297	”	”	“	”	”	-
614.	29 Haziran 1880 Salı	17 Haziran	21 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
615.	30 Haziran 1880 Çarşamba	18 Haziran	22 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
616.	1 Temmuz 1880 Perşembe	19 Haziran	23 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
617.	2 Temmuz 1880 Cuma	20 Haziran	24 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
618.	3 Temmuz 1880	21 Haziran	25 Recep 1297	“	“	“	“	“	-

	Cumartesi								
619.	5 Temmuz 1880 Pazartesi	23 Haziran	27 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
620.	6 Temmuz 1880 Salı	24 Haziran	28 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
621.	7 Temmuz 1880 Çarşamba	25 Haziran	29 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
622.	8 Temmuz 1880 Perşembe	26 Haziran	30 Recep 1297	“	“	“	“	“	-
623.	9 Temmuz 1880 Cuma	27 Haziran	1 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
624.	10 Temmuz 1880 Cumartesi	28 Haziran	2 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
625.	12 Temmuz 1880 Pazartesi	30 Haziran	4 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
626.	13 Temmuz 1880 Salı	1 Temmuz	5 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
627.	14 Temmuz 1880 Çarşamba	2 Temmuz	6 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
628.	15 Temmuz 1880 Perşembe	3 Temmuz	7 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
629.	16 Şaban 1880 Cuma	4 Temmuz	8 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
630.	17 Şaban 1880 Cumartesi	5 Temmuz	9 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
631.	19 Temmuz 1880 Pazartesi	7 Temmuz	11 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
632.	20 Temmuz 1880 Salı	8 Temmuz	12 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
633.	21 Temmuz	9 Temmuz	13 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-

	1880 Çarşamba								
634.	22 Temmuz 1880 Perşembe	10 Temmuz	14 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
635.	23 Temmuz 1880 Cuma	11 Temmuz	15 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
636.	24 Temmuz 1880 Cumartesi	12 Temmuz	16 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
637.	26 Temmuz 1880 Pazartesi	14 Temmuz	18 Şaban 1297	“	”	”	“	”	-
638.	27 Temmuz 1880 Salı	15 Temmuz	19 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
639.	28 Temmuz 1880 Çarşamba	16 Temmuz	20 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
640.	29 Temmuz 1880 Perşembe	17 Temmuz	21 Şaban 1297	“	”	“	“	“	-
641.	30 Temmuz 1880 Cuma	18 Temmuz	22 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
642.	31 Temmuz 1880 Cumartesi	19 Temmuz	23 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
643.	2 Ağustos 1880 Pazartesi	21 Temmuz	25 Şaban 1297	“	”	”		”	-
644.	3 Ağustos 1880 Salı	22 Temmuz	26 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
645.	4 Ağustos 1880 Çarşamba	23 Temmuz	27 Şaban 1297	“	”	”	”	”	-
646.	5 Ağustos 1880 Perşembe	24 Temmuz	28 Şaban 1297	“	”	“	“	“	-
647.	6 Ağustos 1880 Cuma	25 Temmuz	29 Şaban 1297	“	“	“	“	“	-
648.	7 Ağustos 1880	26 Temmuz	1 Ramazan 1297	“	”	”	”	”	-

	Cumartesi								
649.	9 Ağustos 1880 Pazartesi	28 Temmuz	3 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
650.	10 Ağustos 1880 Salı	29 Temmuz	4 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
651.	11 Ağustos 1880 Çarşamba	30 Temmuz	5 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
652.	12 Ağustos 1880 Perşembe	31 Temmuz	6 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
653.	13 Ağustos 1880 Cuma	1 Ağustos	7 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
654.	14 Ağustos 1880 Cumartesi	2 Ağustos	8 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
655.	16 Ağustos 1880 Pazartesi	4 Ağustos	10 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
656.	17 Ağustos 1880 Salı	5 Ağustos	11 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
657.	18 Ağustos 1880 Çarşamba	6 Ağustos	12 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
658.	19 Ağustos 1880 Perşembe	7 Ağustos	13 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
659.	20 Ağustos 1880 Cuma	8 Ağustos	14 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
660.	21 Ağustos 1880 Cumartesi	9 Ağustos	15 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
661.	23 Ağustos 1880 Pazartesi	11 Ağustos	17 Ramazan 1297	”	”	“	”	”	-
662.	24 Ağustos 1880 Salı	12 Ağustos	18 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
663.	25 Ağustos 1880	13 Ağustos	19 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-

	Çarşamba								
664.	26 Ağustos 1880 Perşembe	14 Ağustos	20 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
665.	27 Ağustos 1880 Cuma	15 Ağustos	21 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
666.	28 Ağustos 1880 Cumartesi	16 Ağustos	22 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
667.	30 Ağustos 1880 Pazartesi	18 Ağustos	24 Ramazan 1297						-
668.	31 Ağustos 1880 Salı	19 Ağustos	25 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
669.	1 Eylül 1880 Çarşamba	20 Ağustos	26 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
670.	2 Eylül 1880 Perşembe	21 Ağustos	27 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
671.	3 Eylül 1880 Cuma	22 Ağustos	28 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
672.	4 Eylül 1880 Cumartesi	23 Ağustos	29 Ramazan 1297	“	“	“	“	“	-
673.	9 Eylül 1880 Perşembe	28 Ağustos	4 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
674.	10 Eylül 1880 Cuma	29 Ağustos	5 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
675.	11 Eylül 1880 Cumartesi	30 Ağustos	6 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
676.	13 Eylül 1880 Pazartesi	1 Eylül	8 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
677.	14 Eylül 1880 Salı	2 Eylül	9 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
678.	15 Eylül 1880	3 Eylül	10 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-

	Çarşamba								
679.	16 Eylül 1880 Perşembe	4 Eylül	11 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
680.	17 Eylül 1880 Cuma	5 Eylül	12 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
681.	18 Eylül 1880 Cumartesi	6 Eylül	13 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
682.	20 Eylül 1880 Pazartesi	8 Eylül	15 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
683.	21 Eylül 1880 Salı	9 Eylül	16 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
684.	22 Eylül 1880 Çarşamba	10 Eylül	17 Şevval 1297	“	”	”	”	”	-
685.	23 Eylül 1880 Perşembe	11 Eylül	18 Şevval 1297	“	”	”	“	”	-
686.	24 Eylül 1880 Cuma	12 Eylül	19 Şevval 1297	“	”	”	”	”	-
687.	25 Eylül 1880 Cumartesi	13 Eylül	20 Şevval 1297	“	”	”	”	”	-
688.	27 Eylül 1880 Pazartesi	15 Eylül	22 Şevval 1297	“	”	“	“	“	-
689.	28 Eylül 1880 Salı	16 Eylül	23 Şevval 1297	“	“	“	“	“	-
690.	29 Eylül 1880 Çarşamba	17 Eylül	24 Şevval 1297	“	”	”	”	”	-
691.	30 Eylül 1880 Perşembe	18 Eylül	25 Şevval 1297	“	”	”		”	-
692.	1 Teşrinievvel 1880 Cuma	19 Eylül	26 Şevval 1297	“	”	”	”	”	Bu sayıda miladi tarih 31 Eylül olarak gösterilmiştir. Bu yanlışlık 693. sayıda da devam etmiştir.

693.	2 Teşrinievvel 1880 Cumartesi	20 Eylül	27 Şevval 1297	“	”	”	”	”	Bk. 692. sayının açıklamalar kısmı.
694.	4 Teşrinievvel 1880 Pazartesi	22 Eylül	29 Şevval 1297	“	”	“	“	“	-
695.	5 Teşrinievvel 1880 Salı	23 Eylül	1 Zilkade 1297	“	“	“	“	“	-
696.	6 Teşrinievvel 1880 Çarşamba	24 Eylül	2 Zilkade 1297	“	”	”	”	”	-
697.	7 Teşrinievvel 1880 Perşembe	25 Eylül	3 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	Bu sayıda miladi tarih 8 olarak verilmiştir.
698.	8 Teşrinievvel 1880 Cuma	26 Eylül	4 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
699.	9 Teşrinievvel 1880 Cumartesi	27 Eylül	5 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
700.	11 Teşrinievvel 1880 Pazartesi	29 Eylül	7 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
701.	12 Teşrinievvel 1880 Salı	30 Eylül	8 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
702.	13 Teşrinievvel 1880 Çarşamba	1 Teşrinievvel	9 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
703.	14 Teşrinievvel 1880 Perşembe	2 Teşrinievvel	10 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
704.	15 Teşrinievvel 1880 Cuma	3 Teşrinievvel	11 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
705.	16 Teşrinievvel 1880 Cumartesi	4 Teşrinievvel	12 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
706.	18 Teşrinievvel 1880 Pazartesi	6 Teşrinievvel	14 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
707.	19 Teşrinievvel 1880 Salı	7 Teşrinievvel	15 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-

708.	20 Teşrinievvel 1880 Çarşamba	8 Teşrinievvel	16 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
709.	21 Teşrinievvel 1880 Perşembe	9 Teşrinievvel	17 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
710.	22 Teşrinievvel 1880 Cuma	10 Teşrinievvel	18 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
711.	23 Teşrinievvel 1880 Cumartesi	11 Teşrinievvel	19 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
712.	25 Teşrinievvel 1880 Pazartesi	13 Teşrinievvel	21 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
713.	26 Teşrinievvel 1880 Salı	14 Teşrinievvel	22 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
714.	27 Teşrinievvel 1880 Çarşamba	15 Teşrinievvel	23 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
715.	28 Teşrinievvel 1880 Perşembe	16 Teşrinievvel	24 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
716.	29 Teşrinievvel 1880 Cuma	17 Teşrinievvel	25 Zilkade 1297	”	”	“	”	”	-
717.	18 Teşrinisani 1880 Perşembe	6 Teşrinisani	15 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 1 olarak gösterilmiştir.
718.	19 Teşrinisani 1880 Cuma	7 Teşrinisani	16 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih bir gün geriden olmak üzere 15 olarak gösterilmiş ve bu yanlışlık 730. sayıya kadar (730 dâhil) devam etmiştir.
719.	20 Teşrinisani 1880 Cumartesi	8 Teşrinisani	17 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
720.	22 Teşrinisani 1880 Pazartesi	10 Teşrinisani	19 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
721.	23 Teşrinisani 1880 Salı	11 Teşrinisani	20 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.

722.	24 Teşrinisani 1880 Çarşamba	12 Teşrinisani	21 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
723.	25 Teşrinisani 1880 Perşembe	13 Teşrinisani	22 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
724.	26 Teşrinisani 1880 Cuma	14 Teşrinisani	23 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
725.	27 Teşrinisani 1880 Cumartesi	15 Teşrinisani	24 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
726.	29 Teşrinisani 1880 Pazartesi	17 Teşrinisani	26 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
727.	30 Teşrinisani 1880 Salı	18 Teşrinisani	27 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
728.	1 Kânunuevvel 1880 Çarşamba	19 Teşrinisani	28 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
729.	2 Kânunuevvel 1880 Perşembe	20 Teşrinisani	29 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
730.	3 Kânunuevvel 1880 Cuma	21 Teşrinisani	30 Zilhicce 1297	”	”	“	”	”	Bk. 718. sayının açıklamalar kısmı.
731.	4 Kânunuevvel 1880 Cumartesi	22 Teşrinisani	1 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
732.	6 Kânunuevvel 1880 Pazartesi	24 Teşrinisani	3 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
733.	7 Kânunuevvel 1880 Salı	25 Teşrinisani	4 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
734.	8 Kânunuevvel 1880 Çarşamba	26 Teşrinisani	5 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
735.	9 Kânunuevvel 1880 Perşembe	27 Teşrinisani	6 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
736.	10 Kânunuevvel 1880 Cuma	28 Teşrinisani	7 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-

737.	11 Kânunuevvel 1880 Cumartesi	29 Kânunuevvel	8 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
738.	13 Kânunuevvel 1880 Pazartesi	1 Kânunuevvel	10 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bu sayıda gün cumartesi olarak gösterilmiştir.
739.	14 Kânunuevvel 1880 Salı	2 Kânunuevvel	11 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
740.	15 Kânunuevvel 1880 Çarşamba	3 Kânunuevvel	12 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
741.	16 Kânunuevvel 1880 Perşembe	4 Kânunuevvel	13 Muharrem1298	”	”	“	”	”	-
742.	17 Kânunuevvel 1880 Cuma	5 Kânunuevvel	14 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
743.	18 Kânunuevvel 1880 Cumartesi	6 Kânunuevvel	15 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
744.	20 Kânunuevvel 1880 Pazartesi	8 Kânunuevvel	17 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
745.	21 Kânunuevvel 1880 Salı	9 Kânunuevvel	18 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
746.	22 Kânunuevvel 1880 Çarşamba	10 Kânunuevvel	19 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
747.	23 Kânunuevvel 1880 Perşembe	11 Kânunuevvel	20 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
748.	24 Kânunuevvel 1880 Cuma	12 Kânunuevvel	21 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
749.	25 Kânunuevvel 1880 Cumartesi	13 Kânunuevvel	22 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	-
750.	27 Kânunuevvel 1880 Pazartesi	15 Kânunuevvel	25 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 24 olması gerekirken 25 olarak bir gün ileriden gösterilmiştir. Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 287’ye göre de hicri

									tarihin bu sayıda 24 olması gerekir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i>'teki hicri tarihin bir gün ileriden gösterilmesi durumu (aşağıda ilgili sayıların açıklamalarında gösterileceği üzere birkaç defa değişmekle birlikte) 879. sayıya kadar (879 dâhil) devam etmiş; 880. sayıdaki hicri, Rumi, miladi tarihler ile Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 290'da verilen miladi, Rumi ve hicri tarihler örtüşmeye başlamıştır. Zaman zaman <i>Tercüman-ı Hakikat</i>'te tarihleme yanlışları ile karşılaşmış; bu çalışma sırasında ilgili tarih sütunlarında doğru tarihler verilmiş ve <i>Tercüman-ı Hakikat</i>'in yaptığı tarihleme yanlışlığı açıklamalar sütununda gösterilmiştir. Ancak bu sayıda tespit edilen hicri tarihteki tarihleme yanlışlığı çok uzun süre devam ettiği için burada bir düzeltmeye gidilmemiş (yanlış olduğu düşünülmesine rağmen) 880. sayıya kadar <i>Tercüman-ı Hakikat</i>'in verdiği hicri tarih esas alınmıştır.
751.	28 Kânunuevvel 1880 Salı	16 Kânunuevvel	26 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
752.	29 Kânunuevvel 1880 Çarşamba	17 Kânunuevvel	27 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
753.	30 Kânunuevvel	18	28 Muharrem	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

	1880 Perşembe	Kânunuevvel	1298						
754.	31 Kânunuevvel 1880 Cuma	19 Kânunuevvel	29 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
755.	1 Kânunusani 1880 Cumartesi	20 Kânunuevvel	30 Muharrem 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda miladi tarih 1880 olarak gösterilmiş ve bu yanlışlık 756. sayıda da devam etmiştir.
756.	3 Kânunusani 1880 Pazartesi	22 Kânunuevvel	2 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
757.	4 Kânunusani 1881 Salı	23 Kânunuevvel	3 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 755. sayının açıklamalar kısmı. Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
758.	5 Kânunusani 1881 Çarşamba	24 Kânunuevvel	4 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
759.	6 Kânunusani 1881 Perşembe	25 Kânunuevvel	5 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
760.	7 Kânunusani 1881 Cuma	26 Kânunuevvel	6 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
761.	8 Kânunusani 1881 Cumartesi	27 Kânunuevvel	7 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
762.	10 Kânunusani 1881 Pazartesi	29 Kânunuevvel	9 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
763.	11 Kânunusani 1881 Salı	30 Kânunuevvel	10 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
764.	12 Kânunusani 1881 Çarşamba	31 Kânunuevvel	11 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
765.	13 Kânunusani 1881 Perşembe	1 Kânunusani	12 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
766.	14 Kânunusani 1881 Cuma	2 Kânunusani	13 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

767.	15 Kânunusani 1881 Cumartesi	3 Kânunusani	14 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda numara 768 olarak gösterilmiştir. Bu sayıda Rumi tarih 4, miladi tarih 16, hicri tarih 15 olarak gösterilmiştir.
768.	17 Kânunusani 1881 Pazartesi	5 Kânunusani	16 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
769.	18 Kânunusani 1881 Salı	6 Kânunusani	17 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
770.	19 Kânunusani 1881 Çarşamba	7 Kânunusani	18 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
771.	20 Kânunusani 1881 Perşembe	8 Kânunusani	19 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
772.	21 Kânunusani 1881 Cuma	9 Kânunusani	20 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
773.	22 Kânunusani 1881 Cumartesi	10 Kânunusani	21 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
774.	24 Kânunusani 1881 Pazartesi	12 Kânunusani	23 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
775.	25 Kânunusani 1881 Salı	13 Kânunusani	24 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
776.	26 Kânunusani 1881 Çarşamba	14 Kânunusani	25 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
777.	27 Kânunusani 1881 Perşembe	15 Kânunusani	26 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
778.	28 Kânunusani 1881 Cuma	16 Kânunusani	27 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

779.	29 Kânunusani 1881 Cumartesi	17 Kânunusani	28 Safer 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
780.	31 Kânunusani 1881 Pazartesi	19 Kânunusani	1 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
781.	1 Şubat 1881 Salı	20 Kânunusani	2 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
782.	2 Şubat 1881 Çarşamba	21 Kânunusani	3 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
783.	3 Şubat 1881 Perşembe	22 Kânunusani	4 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
784.	4 Şubat 1881 Cuma	23 Kânunusani	5 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
785.	5 Şubat 1881 Cumartesi	24 Kânunusani	6 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
786.	7 Şubat 1881 Pazartesi	26 Kânunusani	8 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
787.	8 Şubat 1881 Salı	27 Kânunusani	9 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
788.	9 Şubat 1881 Çarşamba	28 Kânunusani	10 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
789.	10 Şubat 1881 Perşembe	29 Kânunusani	11 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
790.	11 Şubat 1881 Cuma	30 Kânunusani	12 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
791.	12 Şubat 1881 Cumartesi	31 Kânunusani	13 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
792.	14 Şubat 1881 Pazartesi	2 Şubat	15 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
793.	15 Şubat 1881 Salı	3 Şubat	16 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

794.	16 Şubat 1881 Çarşamba	4 Şubat	17 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
795.	17 Şubat 1881 Perşembe	5 Şubat	18 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
796.	18 Şubat 1881 Cuma	6 Şubat	19 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
797.	19 Şubat 1881 Cumartesi	7 Şubat	20 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
798.	21 Şubat 1881 Pazartesi	9 Şubat	22 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
799.	22 Şubat 1881 Salı	10 Şubat	23 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
800.	23 Şubat 1881 Çarşamba	11 Şubat	24 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
801.	24 Şubat 1881 Perşembe	12 Şubat	25 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
802.	25 Şubat 1881 Cuma	13 Şubat	26 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
803.	26 Şubat 1881 Cumartesi	14 Şubat	27 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
804.	28 Şubat 1881 Pazartesi	16 Şubat	29 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
805.	1 Mart 1881 Salı	17 Şubat	30 Rebiyülevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
806.	2 Mart 1881 Çarşamba	18 Şubat	1 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda hicri tarih 30 Rebiyülevvel olarak gösterilmiştir.
807.	3 Mart 1881 Perşembe	19 Şubat	2 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

808.	4 Mart 1881 Cuma	20 Şubat	3 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
809.	5 Mart 1881 Cumartesi	21 Şubat	4 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
810.	7 Mart 1881 Pazartesi	23 Şubat	6 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
811.	8 Mart 1881 Salı	24 Şubat	7 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
812.	9 Mart 1881 Çarşamba	25 Şubat	8 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
813.	10 Mart 1881 Perşembe	26 Şubat	9 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
814.	11 Mart 1881 Cuma	27 Şubat	10 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
815.	12 Mart 1881 Cumartesi	28 Şubat	11 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
816.	14 Mart 1881 Pazartesi	2 Mart	13 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
817.	15 Mart 1881 Salı	3 Mart	14 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
818.	16 Mart 1881 Çarşamba	4 Mart	15 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
819.	17 Mart 1881 Perşembe	5 Mart	16 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
820.	18 Mart 1881 Cuma	6 Mart	17 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
821.	19 Mart 1881 Cumartesi	7 Mart	18 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
822.	21 Mart 1881 Pazartesi	9 Mart	20 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

823.	22 Mart 1881 Salı	10 Mart	21 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
824.	23 Mart 1881 Çarşamba	11 Mart	22 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
825.	24 Mart 1881 Perşembe	12 Mart	23 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
826.	25 Mart 1881 Cuma	13 Mart	24 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
827.	26 Mart 1881 Cumartesi	14 Mart	25 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
828.	28 Mart 1881 Pazartesi	16 Mart	27 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
829.	29 Mart 1881 Salı	17 Mart	28 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
830.	30 Mart 1881 Çarşamba	18 Mart	29 Rebiyülâhır 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
831.	31 Mart 1881 Perşembe	19 Mart	1 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
832.	1 Nisan 1881 Cuma	20 Mart	2 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
833.	2 Nisan 1881 Cumartesi	21 Mart	3 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
834.	4 Nisan 1881 Pazartesi	23 Mart	5 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
835.	5 Nisan 1881 Salı	24 Mart	6 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
836.	6 Nisan 1881 Çarşamba	25 Mart	7 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
837.	7 Nisan 1881 Perşembe	26 Mart	8 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

838.	8 Nisan 1881 Cuma	27 Mart	9 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
839.	9 Nisan 1881 Cumartesi	28 Mart	10 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
840.	11 Nisan 1881 Pazartesi	30 Mart	12 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
841.	12 Nisan 1881 Salı	31 Mart	13 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
842.	13 Nisan 1881 Çarşamba	1 Nisan	14 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
843.	14 Nisan 1881 Perşembe	2 Nisan	15 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
844.	15 Nisan 1881 Cuma	3 Nisan	16 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
845.	16 Nisan 1881 Cumartesi	4 Nisan	17 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
846.	18 Nisan 1881 Pazartesi	6 Nisan	19 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
847.	19 Nisan 1881 Salı	7 Nisan	20 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
848.	20 Nisan 1881 Çarşamba	8 Nisan	21 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

			1298						
849.	21 Nisan 1881 Perşembe	9 Nisan	22 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
850.	22 Nisan 1881 Cuma	10 Nisan	23 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
851.	23 Nisan 1881 Cumartesi	11 Nisan	24 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
852.	27 Nisan 1881 Çarşamba	15 Nisan	28 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Mürettiplerin işten çıkarılması nedeniyle iki sayfa olarak yayımlanmıştır.
853.	28 Nisan 1881 Perşembe	16 Nisan	29 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
854.	29 Nisan 1881 Cuma	17 Nisan	30 Cemaziyelevvel 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
855.	30 Nisan 1881 Cumartesi	19 Nisan	1 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
856.	2 Mayıs 1881 Pazartesi	20 Nisan	3 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
857.	3 Mayıs 1881 Salı	21 Nisan	4 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
858.	4 Mayıs 1881 Çarşamba	22 Nisan	5 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
859.	5 Mayıs 1881 Perşembe	23 Nisan	6 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

860.	6 Mayıs 1881 Cuma	24 Nisan	7 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
861.	7 Mayıs 1881 Cumartesi	25 Nisan	8 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
862.	9 Mayıs 1881 Pazartesi	27 Nisan	10 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
863.	10 Mayıs 1881 Salı	28 Nisan	11 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
864.	11 Mayıs 1881 Çarşamba	29 Nisan	12 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
865.	12 Mayıs 1881 Perşembe	30 Nisan	13 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
866.	13 Mayıs 1881 Cuma	1 Mayıs	14 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
867.	14 Mayıs 1881 Cumartesi	2 Mayıs	15 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
868.	16 Mayıs 1881 Pazartesi	4 Mayıs	17 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
869.	17 Mayıs 1881 Salı	5 Mayıs	18 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
870.	18 Mayıs 1881 Çarşamba	6 Mayıs	19 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
871.	19 Mayıs 1881 Perşembe	7 Mayıs	20 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
872.	20 Mayıs 1881 Cuma	8 Mayıs	21 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
873.	21 Mayıs 1881 Cumartesi	9 Mayıs	22 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
874.	23 Mayıs 1881 Pazartesi	11 Mayıs	24 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.

875.	24 Mayıs 1881 Salı	12 Mayıs	25 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
876.	25 Mayıs 1881 Çarşamba	13 Mayıs	26 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
877.	26 Mayıs 1881 Perşembe	14 Mayıs	27 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
878.	27 Mayıs 1881 Cuma	15 Mayıs	28 Cemaziyelahir 1298	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
879.	28 Mayıs Cumartesi	16 Mayıs	29 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	Bk. 750. sayının açıklamalar kısmı.
880.	30 Mayıs 1881 Pazartesi	18 Mayıs	1 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
881.	31 Mayıs 1881 Salı	19 Mayıs	2 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
882.	1 Haziran 1881 Çarşamba	20 Mayıs	3 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
883.	2 Haziran 1881 Perşembe	21 Mayıs	4 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 3 olarak gösterilmiştir. Hicri tarihin bir gün ileriden gösterilme durumu 892. sayıya kadar (892 dâhil) devam etmiştir.
884.	3 Haziran 1881 Cuma	22 Mayıs	5 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
885.	4 Haziran 1881 Cumartesi	23 Mayıs	6 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
886.	6 Haziran 1881 Pazartesi	25 Mayıs	8 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
887.	7 Haziran 1881 Salı	26 Mayıs	9 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
888.	8 Haziran 1881	27 Mayıs	10 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.

	Çarşamba								
889.	9 Haziran 1881 Perşembe	28 Mayıs	11 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
890.	10 Haziran 1881 Cuma	29 Mayıs	12 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
891.	11 Haziran 1881 Cumartesi	30 Mayıs	13 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
892.	13 Haziran 1881 Pazartesi	1 Haziran	15 Recep 1298	”	”	“	”	”	Bk. 883. sayının açıklamalar kısmı.
893.	14 Haziran 1881 Salı	2 Haziran	16 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
894.	15 Haziran 1881 Çarşamba	3 Haziran	17 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
895.	16 Haziran 1881 Perşembe	4 Haziran	18 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
896.	17 Haziran 1881 Cuma	5 Haziran	19 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
897.	18 Haziran 1881 Cumartesi	6 Haziran	20 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
898.	20 Haziran 1881 Pazartesi	8 Haziran	22 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
899.	21 Haziran 1881 Salı	9 Haziran	23 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
900.	22 Haziran 1881 Çarşamba	10 Haziran	24 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
901.	23 Haziran 1881 Perşembe	11 Haziran	25 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
902.	24 Haziran 1881 Cuma	12 Haziran	26 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
903.	25 Haziran 1881	13 Haziran	27 Recep 1298	”	”	“	”	”	-

	Cumartesi								
904.	27 Haziran 1881 Pazartesi	15 Haziran	29 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
905.	28 Haziran 1881 Salı	16 Haziran	30 Recep 1298	”	”	“	”	”	-
906.	29 Haziran 1881 Çarşamba	17 Haziran	1 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
907.	30 Haziran 1881 Perşembe	18 Haziran	2 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
908.	1 Temmuz 1881 Cuma	19 Haziran	3 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
909.	2 Temmuz 1881 Cumartesi	20 Haziran	4 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
910.	4 Temmuz 1881 Pazartesi	22 Haziran	6 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
911.	5 Temmuz 1881 Salı	23 Haziran	7 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
912.	6 Temmuz 1881 Çarşamba	24 Haziran	8 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
913.	7 Temmuz 1881 Perşembe	25 Haziran	9 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
914.	8 Temmuz 1881 Cuma	26 Haziran	10 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
915.	9 Temmuz 1881 Cumartesi	27 Haziran	11 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
916.	11 Temmuz 1881 Pazartesi	29 Haziran	13 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
917.	12 Temmuz 1881 Salı	30 Haziran	14 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
918.	13 Temmuz	1 Temmuz	15 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-

	1881 Çarşamba								
919.	14 Temmuz 1881 Perşembe	2 Temmuz	16 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
920.	15 Temmuz 1881 Cuma	3 Temmuz	17 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
921.	16 Temmuz 1881 Cumartesi	4 Temmuz	18 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
922.	18 Temmuz 1881 Pazartesi	6 Temmuz	20 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
923.	19 Temmuz 1881 Salı	7 Temmuz	21 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
924.	20 Temmuz 1881 Çarşamba	8 Temmuz	22 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
925.	21 Temmuz 1881 Perşembe	9 Temmuz	23 Şaban 1298	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 22 olarak gösterilmiştir.
926.	22 Temmuz 1881 Cuma	10 Temmuz	24 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
927.	23 Temmuz 1881 Cumartesi	11 Temmuz	25 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
928.	25 Temmuz 1881 Pazartesi	13 Temmuz	27 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
929.	26 Temmuz 1881 Salı	14 Temmuz	28 Şaban 1298	”	”	“	”	”	-
930.	27 Temmuz 1881 Çarşamba	15 Temmuz	1 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 291’de hicri şaban ayı 29 gün olarak gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> şaban ayını 28 gün olarak aldığı için 930. sayıda hicri tarihi 1 Ramazan’a tarihlemiştir. Bu sebeple <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in hicri tarihi 1012. sayıya

									kadar (1012 dâhil) Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993'e göre bir gün ileriden gitmektedir. 1013. sayıda Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 293'te verilen miladi, Rumi ve hicri tarihlerle <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in miladi, Rumi ve hicri tarihleri örtüşmeye başlamıştır.
931.	28 Temmuz 1881 Perşembe	16 Temmuz	2 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
932.	29 Temmuz 1881 Cuma	17 Temmuz	3 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
933.	30 Temmuz 1881 Cumartesi	18 Temmuz	4 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
934.	1 Ağustos 1881 Pazartesi	20 Temmuz	6 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
935.	2 Ağustos 1881 Salı	21 Temmuz	7 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
936.	3 Ağustos 1881 Çarşamba	22 Temmuz	8 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
937.	4 Ağustos 1881 Perşembe	23 Temmuz	9 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
938.	5 Ağustos 1881 Cuma	24 Temmuz	10 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
939.	6 Ağustos 1881 Cumartesi	25 Temmuz	11 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
940.	8 Ağustos 1881 Pazartesi	27 Temmuz	13 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
941.	9 Ağustos 1881 Salı	28 Temmuz	14 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.

942.	10 Ağustos 1881 Çarşamba	29 Temmuz	15 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
943.	11 Ağustos 1881 Perşembe	30 Temmuz	16 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
944.	12 Ağustos 1881 Cuma	31 Temmuz	17 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
945.	13 Ağustos 1881 Cumartesi	1 Ağustos	18 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
946.	15 Ağustos 1881 Pazartesi	3 Ağustos	20 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
947.	16 Ağustos 1881 Salı	4 Ağustos	21 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
948.	17 Ağustos 1881 Çarşamba	5 Ağustos	22 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
949.	18 Ağustos 1881 Perşembe	6 Ağustos	23 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
950.	19 Ağustos 1881 Cuma	7 Ağustos	24 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
951.	20 Ağustos 1881 Cumartesi	8 Ağustos	25 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
952.	22 Ağustos 1881 Pazartesi	10 Ağustos	27 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
953.	23 Ağustos 1881 Salı	11 Ağustos	28 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
954.	24 Ağustos 1881 Çarşamba	12 Ağustos	29 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
955.	25 Ağustos 1881 Perşembe	13 Ağustos	30 Ramazan 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
956.	29 Ağustos 1881 Pazartesi	17 Ağustos	4 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.

957.	30 Ağustos 1881 Salı	18 Ağustos	5 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
958.	31 Ağustos 1881 Çarşamba	19 Ağustos	6 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
959.	1 Eylül 1881 Perşembe	20 Ağustos	7 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
960.	2 Eylül 1881 Cuma	21 Ağustos	8 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
961.	3 Eylül 1881 Cumartesi	22 Ağustos	9 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
962.	5 Eylül 1881 Pazartesi	24 Ağustos	11 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
963.	6 Eylül 1881 Salı	25 Ağustos	12 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
964.	7 Eylül 1881 Çarşamba	26 Ağustos	13 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
965.	8 Eylül 1881 Perşembe	27 Ağustos	14 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
966.	9 Eylül 1881 Cuma	28 Ağustos	15 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
967.	10 Eylül 1881 Cumartesi	29 Ağustos	16 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
968.	12 Eylül 1881 Pazartesi	31 Ağustos	18 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
969.	13 Eylül 1881 Salı	1 Eylül	19 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
970.	14 Eylül 1881 Çarşamba	2 Eylül	20 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
971.	15 Eylül 1881 Perşembe	3 Eylül	21 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
972.	16 Eylül 1881	4 Eylül	22 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.

	Cuma								
973.	17 Eylül 1881 Cumartesi	5 Eylül	23 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
974.	19 Eylül 1881 Pazartesi	7 Eylül	25 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
975.	20 Eylül 1881 Salı	8 Eylül	26 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
976.	21 Eylül 1881 Çarşamba	9 Eylül	27 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
977.	22 Eylül 1881 Perşembe	10 Eylül	28 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
978.	23 Eylül 1881 Cuma	11 Eylül	29 Şevval 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
979.	24 Eylül 1881 Cumartesi	12 Eylül	1 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
980.	26 Eylül 1881 Pazartesi	14 Eylül	3 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
981.	27 Eylül 1881 Salı	15 Eylül	4 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
982.	28 Eylül 1881 Çarşamba	16 Eylül	5 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
983.	29 Eylül 1881 Perşembe	17 Eylül	6 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
984.	30 Eylül 1881 Cuma	18 Eylül	7 Zilkade1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
985.	1 Teşrinievvel 1881 Cumartesi	19 Eylül	8 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
986.	3 Teşrinievvel 1881 Pazartesi	21 Eylül	10 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
987.	4 Teşrinievvel	22 Eylül	11 Zilkade1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.

	1881 Salı								
988.	5 Teşrinievvel 1881 Çarşamba	23 Eylül	12 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
989.	6 Teşrinievvel 1881 Perşembe	24 Eylül	13 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
990.	7 Teşrinievvel 1881 Cuma	25 Eylül	14 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
991.	8 Teşrinievvel 1881 Cumartesi	26 Eylül	15 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
992.	10 Teşrinievvel 1881 Pazartesi	28 Eylül	17 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
993.	11 Teşrinievvel 1881 Salı	29 Eylül	18 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
994.	12 Teşrinievvel 1881 Çarşamba	30 Eylül	19 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
995.	13 Teşrinievvel 1881 Perşembe	1 Teşrinievvel	20 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
996.	14 Teşrinievvel 1881 Cuma	2 Teşrinievvel	21 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
997.	15 Teşrinievvel 1881 Cumartesi	3 Teşrinievvel	22 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
998.	17 Teşrinievvel 1881 Pazartesi	5 Teşrinievvel	24 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
999.	18 Teşrinievvel 1881 Salı	6 Teşrinievvel	25 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1000.	19 Teşrinievvel 1881 Çarşamba	7 Teşrinievvel	26 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1001.	20 Teşrinievvel 1881 Perşembe	8 Teşrinievvel	27 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1002.	21 Teşrinievvel	9	28 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.

	1881 Cuma	Teşrinievvel							
1003.	22 Teşrinievvel 1881 Cumartesi	10 Teşrinievvel	29 Zilkade 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1004.	24 Teşrinievvel 1881 Pazartesi	12 Teşrinievvel	1 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1005.	25 Teşrinievvel 1881 Salı	13 Teşrinievvel	2 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1006.	26 Teşrinievvel 1881 Çarşamba	14 Teşrinievvel	3 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1007.	27 Teşrinievvel 1881 Perşembe	15 Teşrinievvel	4 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1008.	28 Teşrinievvel 1881 Cuma	16 Teşrinievvel	5 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1009.	29 Teşrinievvel 1881 Cumartesi	17 Teşrinievvel	6 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1010.	31 Teşrinievvel 1881 Pazartesi	19 Teşrinievvel	8 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1011.	1 Teşrinisani 1811 Salı	20 Teşrinievvel	9 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1012.	2 Teşrinisani 1881 Çarşamba	21 Teşrinievvel	10 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	Bk. 930. Sayının açıklamalar kısmı.
1013.	7 Teşrinisani 1881 Pazartesi	26 Teşrinievvel	14 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1014.	8 Teşrinisani 1881 Salı	27 Teşrinievvel	15 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1015.	9 Teşrinisani 1881 Çarşamba	28 Teşrinievvel	16 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1016.	10 Teşrinisani 1881 Perşembe	29 Teşrinievvel	17 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1017.	11 Teşrinisani	30	18 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-

	1881 Cuma	Teşrinievvel							
1018.	12 Teşrinisani 1881 Cumartesi	31 Teşrinievvel	19 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1019.	14 Teşrinisani 1881 Pazartesi	2 Teşrinisani	21 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1020.	15 Teşrinisani 1881 Salı	3 Teşrinisani	22 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1021.	16 Teşrinisani 1881 Çarşamba	4 Teşrinisani	23 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1022.	17 Teşrinisani 1881 Perşembe	5 Teşrinisani	24 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1023.	18 Teşrinisani 1881 Cuma	6 Teşrinisani	25 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1024.	19 Teşrinisani 1881 Cumartesi	7 Teşrinisani	26 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1025.	21 Teşrinisani 1881 Pazartesi	9 Teşrinisani	28 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1026.	22 Teşrinisani 1881 Salı	10 Teşrinisani	29 Zilhicce 1298	”	”	“	”	”	-
1027.	23 Teşrinisani 1881 Çarşamba	11 Teşrinisani	1 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1028.	24 Teşrinisani 1881 Perşembe	12 Teşrinisani	2 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1029.	25 Teşrinisani 1881 Cuma	13 Teşrinisani	3 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1030.	26 Teşrinisani 1881 Cumartesi	14 Teşrinisani	4 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1031.	28 Teşrinisani 1881 Pazartesi	16 Teşrinisani	6 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1032.	29 Teşrinisani	17	7 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-

	1881 Salı	Teşrinisani							
1033.	30 Teşrinisani 1881 Çarşamba	18 Teşrinisani	8 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1034.	1 Kânunuevvel 1881 Perşembe	19 Teşrinisani	9 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1035.	2 Kânunuevvel 1881 Cuma	20 Teşrinisani	10 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1036.	3 Kânunuevvel 1881 Cumartesi	21 Teşrinisani	11 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1037.	5 Kânunuevvel 1881 Pazartesi	23 Teşrinisani	13 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1038.	6 Kânunuevvel 1881 Salı	24 Teşrinisani	14 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1039.	7 Kânunuevvel 1881 Çarşamba	25 Teşrinisani	15 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1039.	8 Kânunuevvel 1881 Perşembe	26 Teşrinisani	16 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1041.	9 Kânunuevvel 1881 Cuma	27 Teşrinisani	17 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1042.	10 Kânunuevvel 1881 Cumartesi	28 Teşrinisani	18 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1043.	12 Kânunuevvel 1881 Pazartesi	30 Teşrinisani	20 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1044.	13 Kânunuevvel 1881 Salı	1 Kânunuevvel	21 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1045.	14 Kânunuevvel 1881 Çarşamba	2 Kânunuevvel	22 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1046.	15 Kânunuevvel 1881 Perşembe	3 Kânunuevvel	23 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1047.	16 Kânunuevvel	4	24 Muharrem	”	”	“	”	”	-

	1881 Cuma	Kânunuevvel	1299						
1048.	17 Kânunuevvel 1881 Cumartesi	5 Kânunuevvel	25 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1049.	19 Kânunuevvel 1881 Pazartesi	7 Kânunuevvel	27 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1050.	20 Kânunuevvel 1881 Salı	8 Kânunuevvel	28 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1051.	21 Kânunuevvel 1881 Çarşamba	9 Kânunuevvel	29 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1052.	22 Kânunuevvel 1881 Perşembe	10 Kânunuevvel	30 Muharrem 1299	”	”	“	”	”	-
1053.	23 Kânunuevvel 1881 Cuma	11 Kânunuevvel	1 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1054.	24 Kânunuevvel 1881 Cumartesi	12 Kânunuevvel	2 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1055.	26 Kânunuevvel 1881 Pazartesi	14 Kânunuevvel	4 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1056.	27 Kânunuevvel 1881 Salı	15 Kânunuevvel	5 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1057.	28 Kânunuevvel 1881 Çarşamba	16 Kânunuevvel	6 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1058.	29 Kânunuevvel 1881 Perşembe	17 Kânunuevvel	7 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1059.	30 Kânunuevvel 1881 Cuma	18 Kânunuevvel	8 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1060.	31 Kânunuevvel 1881 Cumartesi	19 Kânunuevvel	9 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1061.	2 Kânunusani 1882 Pazartesi	21 Kânunuevvel	11 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1062.	3 Kânunusani	22	12 Safer 1299	”	”	“	”	”	-

	1882 Salı	Kânunuevvel							
1063.	4 Kânunusani 1882 Çarşamba	23 Kânunuevvel	13 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1064.	5 Kânunusani 1882 Perşembe	24 Kânunuevvel	14 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1065.	6 Kânunusani 1882 Cuma	25 Kânunuevvel	15 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1066.	7 Kânunusani 1882 Cumartesi	26 Kânunuevvel	16 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1067.	9 Kânunusani 1882 Pazartesi	28 Kânunuevvel	18 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1068.	10 Kânunusani 1882 Salı	29 Kânunuevvel	19 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1069.	11 Kânunusani 1882 Çarşamba	30 Kânunuevvel	20 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1070.	12 Kânunusani 1882 Perşembe	31 Kânunuevvel	21 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1071.	13 Kânunusani 1882 Cuma	1 Kânunusani	22 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1072.	14 Kânunusani 1882 Cumartesi	2 Kânunusani	23 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1073.	16 Kânunusani 1882 Pazartesi	4 Kânunusani	25 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1074.	17 Kânunusani 1882 Salı	5 Kânunusani	26 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1075.	18 Kânunusani 1882 Çarşamba	6 Kânunusani	27 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1076.	19 Kânunusani 1882 Perşembe	7 Kânunusani	28 Safer 1299	”	”	“	”	”	-
1077.	20 Kânunusani	8	29 Safer 1299	”	”	“	”	”	-

	1882 Cuma	Kânunusani							
1078.	21 Kânunusani 1882 Cumartesi	9 Kânunusani	1 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 30 Safer olarak gösterilmiştir.
1079.	23 Kânunusani 1882 Pazartesi	11 Kânunusani	3 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1080.	24 Kânunusani 1882 Salı	12 Kânunusani	4 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1081.	25 Kânunusani 1882 Çarşamba	13 Kânunusani	5 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1082.	26 Kânunusani 1882 Perşembe	14 Kânunusani	6 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1083.	27 Kânunusani 1882 Cuma	15 Kânunusani	7 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1084.	28 Kânunusani 1882 Cumartesi	16 Kânunusani	8 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1085.	30 Kânunusani 1882 Pazartesi	18 Kânunusani	10 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1086.	31 Kânunusani 1882 Salı	19 Kânunusani	11 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1087.	1 Şubat 1882 Çarşamba	20 Kânunusani	12 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1088.	2 Şubat 1882 Perşembe	21 Kânunusani	13 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda <i>Tercüman-ı Hakikat</i> hicri tarihi yanlışlıkla 12 olarak göstermiş, böylece <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in Rumi ve miladi tarihe göre hicri tarihi Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 295’e kıyasla bir gün geri düşmüştür. Bu yanlışlık 1129. sayıya kadar devam etmiş; 1130. sayıda <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in

									miladi, Rumi ve hicri tarihleri Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 296'daki miladi, Rumi, hicri tarihlerle örtüşmeye başlamıştır. Zaman zaman <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'te tarihleme yanlışları ile karşılaşılmış; bu çalışma sırasında ilgili tarih sütunlarında doğru tarihler verilmiş ve <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in yaptığı tarihleme yanlışlığı açıklamalar sütununda gösterilmiştir. Ancak bu sayıda tespit edilen hicri tarihteki tarihleme yanlışlığı çok uzun süre devam ettiği için burada bir düzeltmeye gidilmemiş (yanlış olduğu düşünülmesine rağmen) 1129. sayıya kadar <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in verdiği hicri tarih esas alınmıştır.
1089.	3 Şubat 1882 Cuma	22 Kânunusani	13 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1090.	4 Şubat 1882 Cumartesi	23 Kânunusani	14 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1091.	6 Şubat 1882 Pazartesi	25 Kânunusani	16 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1092.	7 Şubat 1882 Salı	26 Kânunusani	17 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1093.	8 Şubat 1882 Çarşamba	27 Kânunusani	18 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1094.	9 Şubat 1882 Perşembe	28 Kânunusani	19 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.

1095.	10 Şubat 1882 Cuma	29 Kânunusani	20 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1096.	11 Şubat 1882 Cumartesi	30 Kânunusani	21 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1097.	13 Şubat 1882 Pazartesi	1 Şubat	23 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1098.	14 Şubat 1882 Salı	2 Şubat	24 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1099.	15 Şubat 1882 Çarşamba	3 Şubat	25 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1100.	16 Şubat 1882 Perşembe	4 Şubat	26 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1101.	17 Şubat 1882 Cuma	5 Şubat	27 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1102.	18 Şubat 1882 Cumartesi	6 Şubat	28 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1103.	20 Şubat 1882 Pazartesi	8 Şubat	30 Rebiyülevvel 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1104.	21 Şubat 1882 Salı	9 Şubat	1 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1105.	22 Şubat 1882 Çarşamba	10 Şubat	2 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1106.	23 Şubat 1882 Perşembe	11 Şubat	3 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1107.	24 Şubat 1882 Cuma	12 Şubat	4 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1108.	25 Şubat 1882 Cumartesi	13 Şubat	5 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1109.	27 Şubat 1882 Pazartesi	15 Şubat	7 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.

1110.	28 Şubat 1882 Salı	16 Şubat	8 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1111.	1 Mart 1882 Çarşamba	17 Şubat	9 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1112.	2 Mart 1882 Perşembe	18 Şubat	10 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi tarih 19 olarak gösterilmiştir.
1113.	3 Mart 1882 Cuma	19 Şubat	11 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi Tarih 20 olarak gösterilmiştir.
1114.	4 Mart 1882 Cumartesi	20 Şubat	12 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı. Bu sayıda Rumi Tarih 21 olarak gösterilmiştir.
1115.	6 Mart 1882 Pazartesi	22 Şubat	14 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1116.	7 Mart 1882 Salı	23 Şubat	15 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1117.	8 Mart 1882 Çarşamba	24 Şubat	16 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1118.	9 Mart 1882 Perşembe	25 Şubat	17 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1119.	10 Mart 1882 Cuma	26 Şubat	18 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.

1120.	11 Mart 1882 Cumartesi	27 Şubat	19 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1121.	13 Mart 1882 Pazartesi	1 Mart 1298	21 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1122.	14 Mart 1882 Salı	2 Mart 1298	22 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1123.	15 Mart 1882 Çarşamba	3 Mart 1298	23 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1124.	16 Mart 1882 Perşembe	4 Mart 1298	24 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1125.	17 Mart 1882 Cuma	5 Mart 1298	25 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1126.	18 Mart 1882 Cumartesi	6 Mart 1298	26 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1127.	20 Mart 1882 Pazartesi	8 Mart 1298	28 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1128.	21 Mart 1882 Salı	9 Mart 1298	29 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1129.	22 Mart 1882 Çarşamba	10 Mart 1298	30 Rebiyülahir 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1088. sayının açıklamalar kısmı.
1130.	23 Mart 1882 Perşembe	11 Mart 1298	3 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri ay Rebiyülahir olarak verilmiştir.
1131.	24 Mart 1882 Cuma	12 Mart 1298	4 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1132.	25 Mart 1882 Cumartesi	13 Mart 1298	5 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	1 Kuruş	-
1133.	27 Mart 1882 Pazartesi	15 Mart 1298	7 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1134.	28 Mart 1882 Salı	16 Mart 1298	8 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-

1135.	29 Mart 1882 Çarşamba	17 Mart 1298	9 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1136.	30 Mart 1882 Perşembe	18 Mart 1298	10 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1137.	31 Mart 1882 Cuma	19 Mart 1298	11 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1138.	1 Nisan 1882 Cumartesi	20 Mart 1298	12 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1139.	3 Nisan 1882 Pazartesi	22 Mart 1298	14 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1140.	4 Nisan 1882 Salı	23 Mart 1298	15 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1141.	5 Nisan 1882 Çarşamba	24 Mart 1298	16 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1142.	6 Nisan 1882 Perşembe	25 Mart 1298	17 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1143.	7 Nisan 1882 Cuma	26 Mart 1298	18 Cemaziyelvvel 1299	”	”	“	”	”	-
1144.	8 Nisan 1882 Cumartesi	27 Mart 1298	19 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1145.	11 Nisan 1882 Salı	30 Mart 1298	22 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	Bu sayıda Rumi tarih 29 olarak gösterilmiştir.

			1299						
1146.	12 Nisan 1882 Çarşamba	31 Mart 1298	23 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1147.	13 Nisan 1882 Perşembe	1 Nisan	24 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1148.	14 Nisan 1882 Cuma	2 Nisan	25 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1149.	15 Nisan 1882 Cumartesi	3 Nisan	26 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1150.	17 Nisan 1882 Pazartesi	5 Nisan	28 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1151.	18 Nisan 1882 Salı	6 Nisan	29 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1152.	19 Nisan 1882 Çarşamba	7 Nisan	30 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1153.	20 Nisan 1882 Perşembe	8 Nisan	1 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda miladi tarih 21, Rumi tarih 9 olarak gösterilmiştir.
1154.	21 Nisan 1882 Cuma	9 Nisan	2 Cemaziyelevvel 1299	”	”	“	”	”	-
1155.	22 Nisan 1882 Cumartesi	10 Nisan	3 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1156.	24 Nisan 1882	12 Nisan	5 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-

	Pazartesi		1299						
1157.	25 Nisan 1882 Salı	13 Nisan	6 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1158.	26 Nisan 1882 Çarşamba	14 Nisan	7 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1159.	27 Nisan 1882 Perşembe	15 Nisan	8 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1160.	28 Nisan 1882 Cuma	16 Nisan	9 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1161.	29 Nisan 1882 Cumartesi	17 Nisan	10 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1162.	1 Mayıs 1882 Pazartesi	19 Nisan	12 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1163.	2 Mayıs 1882 Salı	20 Nisan	13 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1164.	3 Mayıs 1882 Çarşamba	21 Nisan	14 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1165.	4 Mayıs 1882 Perşembe	22 Nisan	15 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1166.	5 Mayıs 1882 Cuma	23 Nisan	16 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-
1167.	6 Mayıs 1882 Cumartesi	24 Nisan	17 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1168.	8 Mayıs 1882 Pazartesi	26 Nisan	19 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1169.	9 Mayıs 1882 Salı	27 Nisan	20 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1170.	10 Mayıs 1882 Çarşamba	28 Nisan	21 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1171.	11 Mayıs 1882	29 Nisan	22 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-

	Perşembe		1299						
1172.	12 Mayıs 1882 Cuma	30 Nisan	23 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1173.	13 Mayıs 1882 Cumartesi	1 Mayıs	24 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1174.	15 Mayıs 1882 Pazartesi	3 Mayıs	26 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1175.	16 Mayıs 1882 Salı	4 Mayıs	27 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1176.	17 Mayıs 1882 Çarşamba	5 Mayıs	28 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1177.	18 Mayıs 1882 Perşembe	6 Mayıs	29 Cemaziyelahir 1299	”	”	“	”	”	-
1178.	19 Mayıs 1882 Cuma	7 Mayıs	1 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 30 Cemaziyelahir olarak verilmiştir.
1179.	20 Mayıs 1882 Cumartesi	8 Mayıs	2 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 1 olarak gösterilmiştir.
1180.	22 Mayıs 1882 Pazartesi	10 Mayıs	4 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 3 olarak gösterilmiştir.
1181.	23 Mayıs 1882 Salı	11 Mayıs	5 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 4 olarak gösterilmiştir.
1182.	24 Mayıs 1882 Çarşamba	12 Mayıs	6 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 5 olarak gösterilmiştir.
1183.	25 Mayıs 1882 Perşembe	13 Mayıs	7 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 6 olarak gösterilmiştir.
1184.	26 Mayıs 1882 Cuma	14 Mayıs	8 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 7 olarak gösterilmiştir.
1185.	27 Mayıs 1882 Cumartesi	15 Mayıs	9 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 8 olarak gösterilmiştir.
1186.	29 Mayıs 1882	17 Mayıs	11 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 10 olarak

	Pazartesi								gösterilmiştir.
1187.	30 Mayıs 1882 Salı	18 Mayıs	12 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 13 olarak gösterilmiştir.
1188.	31 Mayıs 1882 Çarşamba	19 Mayıs	13 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 14 olarak gösterilmiştir.
1189.	1 Haziran 1882 Perşembe	20 Mayıs	14 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 15 olarak gösterilmiştir.
1190.	2 Haziran 1882 Cuma	21 Mayıs	15 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 16 olarak gösterilmiştir.
1191.	3 Haziran 1882 Cumartesi	22 Mayıs	16 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 17 olarak gösterilmiştir.
1192.	5 Haziran 1882 Pazartesi	24 Mayıs	18 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 19 olarak gösterilmiştir.
1193.	6 Haziran 1882 Salı	25 Mayıs	19 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 20 olarak gösterilmiştir.
1194.	7 Haziran 1882 Çarşamba	26 Mayıs	20 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 21 olarak gösterilmiştir.
1195.	8 Haziran 1882 Perşembe	27 Mayıs	21 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 22 olarak gösterilmiştir.
1196.	9 Haziran 1882 Cuma	28 Mayıs	22 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 23 olarak gösterilmiştir.
1197.	10 Haziran 1882 Cumartesi	29 Mayıs	23 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 24 olarak gösterilmiştir.
1198.	12 Haziran 1882	31 Mayıs	25 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 26 olarak

	Pazartesi								gösterilmiştir.
1199.	13 Haziran 1882 Salı	1 Haziran	26 Recep 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 27 olarak gösterilmiştir.
1200.	14 Haziran 1882 Çarşamba	2 Haziran	27 Recep 1299	”	”	“	”	”	-
1201.	15 Haziran 1882 Perşembe	3 Haziran	28 Recep 1299	”	”	“	”	”	-
1202.	16 Haziran 1882 Cuma	4 Haziran	29 Recep 1299	”	”	“	”	”	-
1203.	17 Haziran 1882 Cumartesi	5 Haziran	1 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 297’de recep ayı 30 gün gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> recep ayını 29 gün olarak alıp miladi 17 Haziran, Rumi 5 Haziran’ın hicri karşılığı olarak 1 Şaban’ı göstermiştir. Böylece <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in hicri tarihi, Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993’e kıyasla bir gün ileriden gitmeye başlamıştır. Bu durum 1266. sayıya kadar (1266 dâhil) devam etmiştir.
1204.	19 Haziran 1882 Pazartesi	7 Haziran	3 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1205.	20 Haziran 1882 Salı	8 Haziran	4 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1206.	21 Haziran 1882 Çarşamba	9 Haziran	5 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1207.	22 Haziran 1882 Perşembe	10 Haziran	6 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.

1208.	23 Haziran 1882 Cuma	11 Haziran	7 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1209.	24 Haziran 1882 Cumartesi	12 Haziran	8 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1210.	26 Haziran 1882 Pazartesi	14 Haziran	10 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1211.	27 Haziran 1882 Salı	15 Haziran	11 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1212.	28 Haziran 1882 Çarşamba	16 Haziran	12 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1213.	29 Haziran 1882 Perşembe	17 Haziran	13 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1214.	30 Haziran 1882 Cuma	18 Haziran	14 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1215.	1 Temmuz 1882 Cumartesi	19 Haziran	15 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1216.	3 Temmuz 1882 Pazartesi	21 Haziran	17 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1217.	4 Temmuz 1882 Salı	22 Haziran	18 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1218.	5 Temmuz 1882 Çarşamba	23 Haziran	19 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1219.	6 Temmuz 1882 Perşembe	24 Haziran	20 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1220.	7 Temmuz 1882 Cuma	25 Haziran	21 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1221.	8 Temmuz 1882 Cumartesi	26 Haziran	22 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1222.	10 Temmuz 1882 Pazartesi	28 Haziran	24 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.

1223.	11 Temmuz 1882 Salı	29 Haziran	25 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1224.	12 Temmuz 1882 Çarşamba	30 Haziran	26 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1225.	13 Temmuz 1882 Perşembe	1 Temmuz	27 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1226.	14 Temmuz 1882 Cuma	2 Temmuz	28 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1227.	15 Temmuz 1882 Cumartesi	3 Temmuz	29 Şaban 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1228.	17 Temmuz 1882 Pazartesi	5 Temmuz	2 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1229.	18 Temmuz 1882 Salı	6 Temmuz	3 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1230.	19 Temmuz 1882 Çarşamba	7 Temmuz	4 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1231.	20 Temmuz 1882 Perşembe	8 Temmuz	5 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1232.	21 Temmuz 1882 Cuma	9 Temmuz	6 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1233.	22 Temmuz 1882 Cumartesi	10 Temmuz	7 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1234.	24 Temmuz 1882 Pazartesi	12 Temmuz	9 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1235.	25 Temmuz 1882 Salı	13 Temmuz	10 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1236.	26 Temmuz 1882 Çarşamba	14 Temmuz	11 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1237.	27 Temmuz 1882 Perşembe	15 Temmuz	12 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.

1238.	28 Temmuz 1882 Cuma	16 Temmuz	13 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1239.	29 Temmuz 1882 Cumartesi	17 Temmuz	14 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1240.	31 Temmuz 1882 Pazartesi	19 Temmuz	16 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1241.	1 Ağustos 1882 Salı	20 Temmuz	17 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1242.	2 Ağustos 1882 Çarşamba	21 Temmuz	18 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1243.	3 Ağustos 1882 Perşembe	22 Temmuz	19 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1244.	4 Ağustos 1882 Cuma	23 Temmuz	20 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1245.	5 Ağustos 1882 Cumartesi	24 Temmuz	21 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1246.	7 Ağustos 1882 Pazartesi	26 Temmuz	23 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1247.	8 Ağustos 1882 Salı	27 Temmuz	24 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1248.	9 Ağustos 1882 Çarşamba	28 Temmuz	25 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1249.	10 Ağustos 1882 Perşembe	29 Temmuz	26 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1250.	11 Ağustos 1882 Cuma	30 Temmuz	27 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1251.	12 Ağustos 1882 Cumartesi	31 Temmuz	28 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1252.	14 Ağustos 1882 Pazartesi	2 Temmuz	30 Ramazan 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.

1253.	18 Ağustos 1882 Cuma	6 Temmuz	4 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1254.	19 Ağustos 1882 Cumartesi	7 Temmuz	5 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1255.	21 Ağustos 1882 Pazartesi	9 Temmuz	7 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1256.	22 Ağustos 1882 Salı	10 Temmuz	8 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1257.	23 Ağustos 1882 Çarşamba	11 Temmuz	9 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1258.	24 Ağustos 1882 Perşembe	12 Ağustos	10 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1259.	25 Ağustos 1882 Cuma	13 Ağustos	11 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1260.	26 Ağustos 1882 Cumartesi	14 Ağustos	12 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1261.	28 Ağustos 1882 Pazartesi	16 Ağustos	14 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1262.	29 Ağustos 1882 Salı	17 Ağustos	15 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1263.	30 Ağustos 1882 Çarşamba	18 Ağustos	16 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1264.	31 Ağustos 1882 Perşembe	19 Ağustos	17 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1265.	1 Eylül 1882 Cuma	20 Ağustos	18 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1266.	2 Eylül 1882 Cumartesi	21 Ağustos	19 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1203. sayının açıklamalar kısmı.
1267.	4 Eylül 1882 Pazartesi	23 Ağustos	20 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-

1268.	5 Eylül 1882 Salı	24 Ağustos	21 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1269.	6 Eylül 1882 Çarşamba	25 Ağustos	22 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1270.	7 Eylül 1882 Perşembe	26 Ağustos	23 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1271.	8 Eylül 1882 Cuma	27 Ağustos	24 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1272.	9 Eylül 1882 Cumartesi	28 Ağustos	25 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1273.	11 Eylül 1882 Pazartesi	30 Ağustos	27 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1274.	12 Eylül 1882 Salı	31 Ağustos	28 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1275.	13 Eylül 1882 Çarşamba	1 Eylül	29 Şevval 1299	”	”	“	”	”	-
1276.	14 Eylül 1882 Perşembe	2 Eylül	30 Şevval 1299	”	”	“	”	”	Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 299’da şevval ayı 29 gün gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> , şevval ayını 30 gün olarak aldığı için bu sayıdan itibaren <i>Tercüman-ı Hakikat</i> ’in miladi, Rumi ve hicri tarihlerdeki hicri günü Gazi Ahmed Muhtar Paşa’ya kıyasla bir gün geriden gitmeye başlamıştır. Bu durum 1301. sayıya kadar (1301 dâhil) devam etmiştir. Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 300’de zilkade ayı 30 gün gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> zilkade ayını 29 gün olarak aldığı için 1302. Sayıdan itibaren

									<i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'le Gazi Ahmed Muhtar Paşa'nın miladi, Rumi ve hicri tarihleri örtüşmeye başlamıştır.
1277.	15 Eylül 1882 Cuma	3 Eylül	1 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1278.	16 Eylül 1882 Cumartesi	4 Eylül	2 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1279.	18 Eylül 1882 Pazartesi	6 Eylül	4 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1280.	19 Eylül 1882 Salı	7 Eylül	5 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1281.	20 Eylül 1882 Çarşamba	8 Eylül	6 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1282.	21 Eylül 1882 Perşembe	9 Eylül	7 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1283.	22 Eylül 1882 Cuma	10 Eylül	8 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1284.	23 Eylül 1882 Cumartesi	11 Eylül	9 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1285.	25 Eylül 1882 Pazartesi	13 Eylül	11 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1286.	26 Eylül 1882 Salı	14 Eylül	12 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1287.	27 Eylül 1882 Çarşamba	15 Eylül	13 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1288.	28 Eylül 1882 Perşembe	16 Eylül	14 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1289.	29 Eylül 1882 Cuma	17 Eylül	15 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.

1290.	30 Eylül 1882 Cumartesi	18 Eylül	16 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1291.	2 Teşrinievvel 1882 Pazartesi	20 Eylül	18 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1292.	3 Teşrinievvel 1882 Salı	21 Eylül	19 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1293.	4 Teşrinievvel 1882 Çarşamba	22 Eylül	20 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1294.	5 Teşrinievvel 1882 Perşembe	23 Eylül	21 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1295.	6 Teşrinievvel 1882 Cuma	24 Eylül	22 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1296.	7 Teşrinievvel 1882 Cumartesi	25 Eylül	23 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1297.	9 Teşrinievvel 1882 Pazartesi	27 Eylül	25 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1298.	10 Teşrinievvel 1882 Salı	28 Eylül	26 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1299.	11 Teşrinievvel 1882 Çarşamba	29 Eylül	27 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1300.	12 Teşrinievvel 1882 Perşembe	30 Eylül	28 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1301.	13 Teşrinievvel 1882 Cuma	1 Teşrinievvel	29 Zilkade 1299	”	”	“	”	”	Bk. 1276. sayının açıklamalar kısmı.
1302.	14 Teşrinievvel 1882 Cumartesi	2 Teşrinievvel	1 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1303.	16 Teşrinievvel 1882 Pazartesi	4 Teşrinievvel	3 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1304.	17 Teşrinievvel 1882 Salı	5 Teşrinievvel	4 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 5 olarak gösterilmiştir.

1305.	18 Teşrinievvel 1882 Çarşamba	6 Teşrinievvel	5 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 6 olarak gösterilmiştir.
1306.	19 Teşrinievvel 1882 Perşembe	7 Teşrinievvel	6 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 7 olarak gösterilmiştir.
1307.	20 Teşrinievvel 1882 Cuma	8 Teşrinievvel	7 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 8 olarak gösterilmiştir.
1308.	21 Teşrinievvel 1882 Cumartesi	9 Teşrinievvel	8 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 9 olarak gösterilmiştir.
1309.	27 Teşrinievvel 1882 Cuma	15 Teşrinievvel	14 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	Bayram dolayısıyla çıkarılamadığı için ihtar.
1310.	28 Teşrinievvel 1882 Cumartesi	16 Teşrinievvel	15 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1311.	30 Teşrinievvel 1882 Pazartesi	18 Teşrinievvel	17 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1312.	31 Teşrinievvel 1882 Salı	19 Teşrinievvel	18 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1313.	1 Teşrinisani 1882 Çarşamba	20 Teşrinievvel	19 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1314.	2 Teşrinisani 1882 Perşembe	21 Teşrinievvel	20 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1315.	3 Teşrinisani 1882 Cuma	22 Teşrinievvel	21 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1316.	4 Teşrinisani 1882 Cumartesi	23 Teşrinievvel	22 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1317.	6 Teşrinisani 1882 Pazartesi	25 Teşrinievvel	24 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1318.	7 Teşrinisani 1882 Salı	26 Teşrinievvel	25 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1319.	8 Teşrinisani 1882 Çarşamba	27 Teşrinievvel	26 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-

1320.	9 Teşrinisani 1882 Perşembe	28 Teşrinievvel	27 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1321.	10 Teşrinisani 1882 Cuma	29 Teşrinievvel	28 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1322.	11 Teşrinisani 1882 Cumartesi	30 Teşrinievvel	29 Zilhicce 1299	”	”	“	”	”	-
1323.	13 Teşrinisani 1882 Pazartesi	1 Teşrinisani	2 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1324.	14 Teşrinisani 1882 Salı	2 Teşrinisani	3 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1325.	15 Teşrinisani 1882 Çarşamba	3 Teşrinisani	4 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1326.	16 Teşrinisani 1882 Perşembe	4 Teşrinisani	5 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1327.	17 Teşrinisani 1882 Cuma	5 Teşrinisani	6 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1328.	18 Teşrinisani 1882 Cumartesi	6 Teşrinisani	7 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1329.	20 Teşrinisani 1882 Pazartesi	8 Teşrinisani	9 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1330.	21 Teşrinisani 1882 Salı	9 Teşrinisani	10 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1331.	22 Teşrinisani 1882 Çarşamba	10 Teşrinisani	11 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1332.	23 Teşrinisani 1882 Perşembe	11 Teşrinisani	12 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1333.	24 Teşrinisani 1882 Cuma	12 Teşrinisani	13 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1334.	25 Teşrinisani 1882 Cumartesi	13 Teşrinisani	14 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-

1335.	27 Teşrinisani 1882 Pazartesi	15 Teşrinisani	16 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1336.	28 Teşrinisani 1882 Salı	16 Teşrinisani	17 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1337.	29 Teşrinisani 1882 Çarşamba	17 Teşrinisani	18 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1338.	30 Teşrinisani 1882 Perşembe	18 Teşrinisani	19 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1339.	1 Kânunuevvel 1882 Cuma	19 Teşrinisani	20 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1340.	2 Kânunuevvel 1882 Cumartesi	20 Teşrinisani	21 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1341.	4 Kânunuevvel 1882 Pazartesi	22 Teşrinisani	23 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1342.	5 Kânunuevvel 1882 Salı	23 Teşrinisani	24 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1343.	6 Kânunuevvel 1882 Çarşamba	24 Teşrinisani	25 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1344.	7 Kânunuevvel 182 Perşembe	25 Teşrinisani	26 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1345.	8 Kânunuevvel 1882 Cuma	26 Teşrinisani	27 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1346.	9 Kânunuevvel 1882 Cumartesi	27 Teşrinisani	28 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1347.	11 Kânunuevvel 1882 Pazartesi	29 Teşrinisani	30 Muharrem 1300	”	”	“	”	”	-
1348.	12 Kânunuevvel 1882 Salı	30 Teşrinisani	1 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1349.	13 Kânunuevvel 1882 Çarşamba	1 Kânunuevvel	2 Safer 1300	”	”	“	”	”	-

1350.	14 Kânunuevvel 182 Perşembe	2 Kânunuevvel	3 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1351.	15 Kânunuevvel 1882 Cuma	3 Kânunuevvel	4 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1352.	16 Kânunuevvel 1882 Cumartesi	4 Kânunuevvel	5 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1353.	18 Kânunuevvel 1882 Pazartesi	6 Kânunuevvel	7 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1354.	19 Kânunuevvel 1882 Salı	7 Kânunuevvel	8 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1355.	20 Kânunuevvel 1882 Çarşamba	8 Kânunuevvel	9 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1356.	21 Kânunuevvel 1882 Perşembe	9 Kânunuevvel	10 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1357.	22 Kânunuevvel 1882 Cuma	10 Kânunuevvel	11 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1358.	23 Kânunuevvel 1882 Cumartesi	11 Kânunuevvel	12 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1359.	25 Kânunuevvel 1882 Pazartesi	13 Kânunuevvel	14 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1360.	26 Kânunuevvel 1882 Salı	14 Kânunuevvel	15 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1361.	27 Kânunuevvel 1882 Çarşamba	15 Kânunuevvel	16 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1362.	28 Kânunuevvel 1882 Perşembe	16 Kânunuevvel	17 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1363.	29 Kânunuevvel 1882 Cuma	17 Kânunuevvel	18 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1364.	30 Kânunuevvel 1882 Cumartesi	18 Kânunuevvel	19 Safer 1300	”	”	“	”	”	-

1365.	1 Kânunusani 1883 Pazartesi	20 Kânunuevvel	21 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1366.	2 Kânunusani 1883 Salı	21 Kânunuevvel	22 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1367.	3 Kânunusani 1883 Çarşamba	22 Kânunuevvel	23 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1368.	4 Kânunusani 1883 Perşembe	23 Kânunuevvel	24 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1369.	5 Kânunusani 1883 Cuma	24 Kânunuevvel	25 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1370.	6 Kânunusani 1883 Cumartesi	25 Kânunuevvel	26 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1371.	8 Kânunusani 1883 Pazartesi	27 Kânunuevvel	28 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1372.	9 Kânunusani 1883 Salı	28 Kânunuevvel	29 Safer 1300	”	”	“	”	”	-
1373.	10 Kânunusani 1883 Çarşamba	29 Kânunuevvel	1 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	Bu sayıda hicri tarih 30 Safer olarak gösterilmiştir.
1374.	11 Kânunusani 1883 Perşembe	30 Kânunuevvel	2 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1375.	12 Kânunusani 1883 Cuma	31 Kânunuevvel	3 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1376.	13 Kânunusani 1883 Cumartesi	1 Kânunusani	4 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1377.	15 Kânunusani 1883 Pazartesi	3 Kânunusani	6 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1378.	16 Kânunusani 1883 Salı	4 Kânunusani	7 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1379.	17 Kânunusani 1883 Çarşamba	5 Kânunusani	8 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-

1380.	18 Kânunusani 1883 Perşembe	6 Kânunusani	9 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1381.	19 Kânunusani 1883 Cuma	7 Kânunusani	10 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1382.	20 Kânunusani 1883 Cumartesi	8 Kânunusani	11 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1383.	22 Kânunusani 1883 Pazartesi	10 Kânunusani	13 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1384.	23 Kânunusani 1883 Salı	11 Kânunusani	14 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1385.	24 Kânunusani 1883 Çarşamba	12 Kânunusani	15 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1386.	25 Kânunusani 1883 Perşembe	13 Kânunusani	16 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1387.	26 Kânunusani 1883 Cuma	14 Kânunusani	17 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1388.	27 Kânunusani 1883 Cumartesi	15 Kânunusani	18 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1389.	29 Kânunusani 1883 Pazartesi	17 Kânunusani	20 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1390.	30 Kânunusani 1883 Salı	18 Kânunusani	21 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1391.	31 Kânunusani 1883 Çarşamba	19 Kânunusani	22 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1392.	1 Şubat 1883 Perşembe	20 Kânunusani	23 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1393.	2 Şubat 1883 Cuma	21 Kânunusani	24 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1394.	3 Şubat 1883	22	25 Rebiyülevvel	”	”	“	”	”	-

	Cumartesi	Kânunusani	1300						
1395.	5 Şubat 1883 Pazartesi	24 Kânunusani	27 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1396.	6 Şubat 1883 Salı	25 Kânunusani	28 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	Bu sayıda miladi tarih 7 olarak verilmiştir.
1397.	7 Şubat 1883 Çarşamba	26 Kânunusani	29 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	Bu sayıda miladi tarih 8 olarak verilmiştir.
1398.	8 Şubat 1883 Perşembe	27 Kânunusani	30 Rebiyülevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1399.	9 Şubat 1883 Cuma	28 Kânunusani	1 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1400.	10 Şubat 1883 Cumartesi	29 Kânunusani	2 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1401.	12 Şubat 1883 Pazartesi	31 Kânunusani	4 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1402.	13 Şubat 1883 Salı	1 Şubat	5 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1403.	14 Şubat 1883 Çarşamba	2 Şubat	6 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1404.	15 Şubat 1883 Perşembe	3 Şubat	7 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1405.	16 Şubat 1883 Cuma	4 Şubat	8 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1406.	17 Şubat 1883 Cumartesi	5 Şubat	9 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1407.	19 Şubat 1883 Pazartesi	7 Şubat	11 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1408.	20 Şubat 1883 Salı	8 Şubat	12 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1409.	21 Şubat 1883	9 Şubat	13 Rebiyülahir	”	”	“	”	”	-

	Çarşamba		1300						
1410.	22 Şubat 1883 Perşembe	10 Şubat	14 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1411.	23 Şubat 1883 Cuma	11 Şubat	15 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1412.	24 Şubat 1883 Cumartesi	12 Şubat	16 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1413.	26 Şubat 1883 Pazartesi	14 Şubat	18 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1414.	27 Şubat 1883 Salı	15 Şubat	19 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1415.	28 Şubat 1883 Çarşamba	16 Şubat	20 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1416.	1 Mart 1883 Perşembe	17 Şubat	21 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1417.	2 Mart 1883 Cuma	18 Şubat	22 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1418.	3 Mart 1883 Cumartesi	19 Şubat	23 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1419.	5 Mart 1883 Pazartesi	21 Şubat	25 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1420.	6 Mart 1883 Salı	22 Şubat	26 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1421.	7 Mart 1883 Çarşamba	23 Şubat	27 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1422.	8 Mart 1883 Perşembe	24 Şubat	28 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1423.	9 Mart 1883 Cuma	25 Şubat	29 Rebiyülahir 1300	”	”	“	”	”	-
1424.	10 Mart 1883	26 Şubat	1 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	-

	Cumartesi		1300						
1425.	12 Mart 1883 Pazartesi	28 Şubat	3 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1426.	13 Mart 1883 Salı	1 Mart	4 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1427.	14 Mart 1883 Çarşamba	2 Mart	5 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1428.	15 Mart 1883 Perşembe	3 Mart	6 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1429.	16 Mart 1883 Cuma	4 Mart	7 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1430.	17 Mart 1883 Cumartesi	5 Mart	8 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1431.	19 Mart 1883 Pazartesi	7 Mart	10 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1432.	20 Mart 1883 Salı	8 Mart	11 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1433.	21 Mart 1883 Çarşamba	9 Mart	12 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1434.	22 Mart 1883 Perşembe	10 Mart	13 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1435.	23 Mart 1883 Cuma	11 Mart	14 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1436.	24 Mart 1883 Cumartesi	12 Mart	15 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	-

			1300						
1437.	26 Mart 1883 Pazartesi	14 Mart	17 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1438.	27 Mart 1883 Salı	15 Mart	18 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1439.	28 Mart 1883 Çarşamba	16 Mart	19 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1440.	29 Mart 1883 Perşembe	17 Mart	20 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1441.	30 Mart 1883 Cuma	18 Mart	21 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1442.	31 Mart 1883 Cumartesi	19 Mart	22 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1443.	2 Nisan 1883 Pazartesi	21 Mart	24 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1444.	3 Nisan 1883 Salı	22 Mart	25 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1445.	4 Nisan 1883 Çarşamba	23 Mart	26 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1446.	5 Nisan 1883 Perşembe	24 Mart	27 Cemaziyelevvel	”	”	“	”	”	-

			1300						
1447.	6 Nisan 1883 Cuma	25 Mart	28 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1448.	7 Nisan 1883 Cumartesi	26 Mart	29 Cemaziyelevvel 1300	”	”	“	”	”	-
1449.	9 Nisan 1883 Pazartesi	28 Mart	1 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1450.	10 Nisan 1883 Salı	29 Mart	2 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1451.	11 Nisan 1883 Çarşamba	30 Mart	3 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1452.	12 Nisan 1883 Perşembe	31 Mart	4 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1453.	13 Nisan 1883 Cuma	1 Nisan	5 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1454.	14 Nisan 1883 Cumartesi	2 Nisan	6 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1455.	16 Nisan 1883 Pazartesi	4 Nisan	8 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1456.	17 Nisan 1883 Salı	5 Nisan	9 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1457.	18 Nisan 1883 Çarşamba	6 Nisan	10 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1458.	19 Nisan 1883 Perşembe	7 Nisan	11 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1459.	20 Nisan 1883 Cuma	8 Nisan	12 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1460.	21 Nisan 1883	9 Nisan	13 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-

	Cumartesi		1300						
1461.	23 Nisan 1883 Pazartesi	11 Nisan	15 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1462.	24 Nisan 1883 Salı	12 Nisan	16 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-
1463.	25 Nisan 1883 Çarşamba	13 Nisan	17 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1464.	26 Nisan 1883 Perşembe	14 Nisan	18 Cemaziyelahir	”	”	“	”	”	-
1465.	27 Nisan 1883 Cuma	15 Nisan	19 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1466.	28 Nisan 1883 Cumartesi	16 Nisan	20 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1467.	1 Mayıs 1883 Salı	19 Nisan	23 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1468.	2 Mayıs 1883 Çarşamba	20 Nisan	24 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1469.	3 Mayıs 1883 Perşembe	21 Nisan	25 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1470.	4 Mayıs 1883 Cuma	22 Nisan	26 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1471.	5 Mayıs 1883 Cumartesi	23 Nisan	27 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1472.	7 Mayıs 1883 Pazartesi	25 Nisan	29 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	-
1473.	8 Mayıs 1883 Salı	26 Nisan	30 Cemaziyelahir 1300	”	”	“	”	”	Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 304’te cemaziyelahir ayı 29 gün gösterilmiştir. <i>Tercüman-ı Hakikat</i> , cemaziyelahir ayını 30 gün olarak aldığı için bu sayıdan itibaren

									<i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in miladi, Rumi ve hicri tarihlerdeki hicri günü Gazi Ahmed Muhtar Paşa'ya kıyasla bir gün geriden gitmeye başlamıştır. Bu durum 1498. sayıya kadar (1498 dâhil) devam etmiştir.
1474.	9 Mayıs 1883 Çarşamba	27 Nisan	1 Recep 1300	”	”	“	”	”	Bk. 1473. sayının açıklamalar kısmı.
1475.	10 Mayıs 1883 Perşembe	28 Nisan	2 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1476.	11 Mayıs 1883 Cuma	29 Nisan	3 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1477.	12 Mayıs 1883 Cumartesi	30 Nisan	4 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1478.	14 Mayıs 1883 Pazartesi	2 Mayıs	6 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1479.	15 Mayıs 1883 Salı	3 Mayıs	7 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1480.	16 Mayıs 1883 Çarşamba	4 Mayıs	8 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1481.									Bu sayı temin edilemediği için kimlik bilgileri verilememiştir.
1482.	18 Mayıs 1883 Cuma	6 Mayıs	10 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1483.	19 Mayıs 1883 Cumartesi	7 Mayıs	11 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1484.	21 Mayıs 1883 Pazartesi	9 Mayıs	13 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1485.	22 Mayıs 1883 Salı	10 Mayıs	14 Recep 1300	”	”	“	”	”	-

1486.	23 Mayıs 1883 Çarşamba	11 Mayıs	15 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1487.	24 Mayıs 1883 Perşembe	12 Mayıs	16 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1488.	25 Mayıs 1883 Cuma	13 Mayıs	17 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1489.	26 Mayıs 1883 Cumartesi	14 Mayıs	18 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1490.	28 Mayıs 1883 Pazartesi	16 Mayıs	20 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1491.	29 Mayıs 1883 Salı	17 Mayıs	21 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1492.	30 Mayıs 1883 Çarşamba	18 Mayıs	22 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1493.	31 Mayıs 1883 Perşembe	19 Mayıs	23 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1494.	1 Haziran 1883 Cuma	20 Mayıs	24 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1495.	2 Haziran 1883 Cumartesi	21 Mayıs	25 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1496.	4 Haziran 1883 Pazartesi	23 Mayıs	27 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1497.	5 Haziran 1883 Salı	24 Mayıs	28 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1498.	6 Haziran 1883 Çarşamba	25 Mayıs	29 Recep 1300	”	”	“	”	”	-
1499.	7 Haziran 1883 Perşembe	26 Mayıs	2 Şaban 1300	”	”	“	”	”	<i>Tercüman-ı Hakikat</i> 1498. sayıda hicri tarihi 29 Recep olarak verdikten sonra bu sayıda 2 Şaban’a geçmiştir. Böylece 1473. sayıdan

									beri Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993'te verilen hicri tarihe göre 1 gün geriden giden <i>Tercüman-ı Hakikat</i> 'in hicri tarihi bu sayıdan itibaren Gazi Ahmed Muhtar Paşa 1993: 304'te verilen hicri tarihe kıyasla bir gün ileriden gitmeye başlamıştır.
1500.	8 Haziran 1883 Cuma	27 Mayıs	3 Şaban 1300	”	”	“	”	”	-

1.1. Şekil Özellikleri

1878-1922 yılları arasında yayımlanan *Tercüman-ı Hakikat*'in 1 ila 1500. sayıları 27 Haziran 1878 ile 8 Haziran 1883 tarihleri arasında neşredilmiştir. Günlük olarak yayımlanan gazete pazar günleri hariç haftanın altı günü çıkarılmıştır. İncelenen tarihler arasında gazetenin neşrinin, ilk sayılar hariç tutulduğunda düzenli bir seyir izlediğini söylemek mümkündür. Gazetenin neşrine başladığı ilk günlerde, birtakım günlük aksamalar yaşanmaktaysa da ilerleyen zamanlarda bu aksamalar giderilmiş düzenli bir görünüm elde edilmiştir. Ancak gazetenin bayramlar dolayısıyla tatil edildiği zamanlar dışında neşrinde iki defa aksama yaşanmıştır.

Bunlardan ilki 29 Ekim 1880 tarihli ve Cuma günü çıkan 716 ile 717 numaralı sayılara denk gelir. 29 Ekim 1880 ila 18 Kasım 1880 tarihleri arasında yaşanan bu aksamanın izahı 717 numaralı sayının ilk sayfasındaki “İlan-ı Mahsus” ile okurlara duyurulmuştur. Buna göre gazetenin “sebeb-i tatili, hükümet-i seniye'nin politikasına muhalif bir bendin neşri” dolayısıyla meydana gelmiştir ve gazete tarafından “devletin meslek-i siyasisine menafi hiçbir şey” neşredilmeyeceğinin temin edilmesi ile neşre tekrar izin verilmiştir.

İkinci aksama ise 23 Nisan 1881 tarihli 851. sayı ile 27 Nisan 1881 tarihli 852. sayı arasında yaşanmıştır. Bu durumun sebebi 852 numaralı gazetenin ilk sayfasındaki “İhtar-ı Mahsus”ta “Mazeret” başlığı ile izah edilmiştir. Buna göre Paskalya tatiline dâhil olan pazartesi diğer gazeteler gibi *Tercüman-ı Hakikat* de çıkarılmamıştır; salı günü çıkarılmayıp sebebi ise mürettiplerin işe gelmeyip tatil yapmasıdır. Mürettiplerin isminin de verildiği duyuruda, gazetenin yeni işçiler bulununcaya dek iki sayfa olarak çıkacağı da belirtilmiş; nitekim 853. sayı iki sayfa olarak neşredilmiş, 854. sayıda yayımlanan bir “İhtar-ı Mahsus”la yeni işçiler ile durumun telafi edildiği ve gazetenin alışıldığı düzenine döndüğü beyan edilmiştir.

Gazete, incelenen sayılarda iki istisna dışında dört sayfa olarak çıkarılmıştır. Bu istisnaların ilki, yukarıda da izah edildiği üzere mürettiplerin işten çıkarılması nedeni ile yaşanmıştır. İkincisi ise 12 Nisan 1880 tarihli 548 numaralı sayıda 1296 senesinin maliyesinin bütçesine dair yayımlanan evrakın gazeteye aynen derç

edilmesi nedeniyledir. Sekiz sayfa çıkan bu sayının dışında gazetenin diğer sayılarında başka herhangi bir farklılık yoktur.

Gazetenin ilk sayfasının en üstünde gazetenin ilgili sayısının numarası ile günün tarihi sırası ile Rumi, miladi ve hicri olarak verilmektedir. Bunlardan miladi tarih ile birlikte yazılan Rumi tarih yalnızca gün ve ay olarak verilirken, miladi ve hicri tarihler gün-ay-yıl sırasınca verilmiştir. Gazete günün tarihini üç şekilde de vermekte ise de, bu tarihlerin her zaman doğru olduğunu söylemek mümkün değildir. Özellikle miladi ve Rumi tarihlerin verilişinde sık sık aksamalar yaşanmakta; fakat hicri tarih genel itibarıyla düzenli ve doğru devam etmektedir.

Tarih ve sıra numarasının hemen altında *Tercüman-ı Hakikat* klişesi ve klişesinin biraz aşağısında *Tercüman-ı Hakikat*'in neşre başladığı tarih olan 1878'in hicri karşılığı 1294 senesi bulunmaktadır. Onun altında ise “Her gün vakt-i zuhrda neşr olunur Osmanlı gazetesidir” ibaresi ile gazetenin çıkış vakti ifade edilmektedir. Gazeteyi çıkaranlar 20 Mayıs 1879 tarihli ve 275 numaralı sayısının ilk sayfasının ilk sütunundaki “Karilerimize İfade-i Mahsusa” başlıklı yazılarında gazetenin okurlardan gelen istek üzerine Mart ayından itibaren sabahları çıkarıldığı; ancak Avrupa'dan gelen telgraf ve postaların günü gününe neşrinin aksaması dolayısıyla eski şekle döneceğini bildirilmişlerdir. Gazetenin çıkış vaktindeki bu değişiklik başlık altı yazısında bir değişikliğe sebep olmamıştır.

Gazetenin klişesinin sağ ve sol taraflarında gazetenin kimlik bilgileri, sorumluları, adresi, fiyatı gibi bilgiler yer almaktadır. Klişenin sağ tarafında ilk olarak, gazetenin “umur-ı tahririyesine ait hususat için” Nazım Bey'e başvurulması gerektiği ifade edilmiş; ancak 4 Mart 1879 tarihli ve 210 numaralı sayısından itibaren Mehmet Cevdet'e başvurulacağı belirtilmiştir. Bundan sonra gazeteye gelen yazı ve mektupların kabulü için gerekli şartlar sıralanmaktadır. Buna göre “menafi-i umumiyye” ait konularda kaleme alınan yazılar kabul edilmekte ve posta ücreti ödenmeyen mektupların iade edileceği belirtilmektedir. Son olarak gazetenin idarehanesinin “Babiali civarında (Ebussuut) caddesinde (Kırk Ambar) matbaa ve idarehanesi” olduğu belirtilmektedir.

Klişenin sol tarafında ise “umur-ı idare”ye dair konular için kime başvurulması gerektiği hakkında bilgi verilmektedir. Buna göre 4 Mart 1879 tarihli ve 210 numaralı sayıya dek bu hususta sorumlu Mehmet Cevdet iken bu tarihten itibaren Tevfik Bey olmuştur. Bu değişiklikler hakkında gazetede herhangi bir ikaz yayımlanmamıştır. Sorumluların belirtilmesinin ardından abonelik şartları ile ilan yayımlatmak için gerekli şartlar da sıralanmaktadır. Klişenin sağ ve sol olmak üzere, her iki tarafında da gazetenin fiyatının bir kuruluş olduğu belirtilmektedir. Gazetenin fiyatı zaman içerisinde hem miktar olarak hem de para türü olarak (lira, metelik vs.) değiştirilmiş; tüm bu değişikliklerden okurlar da haberdar edilmiştir.

Dört sayfadan oluştuğunu daha evvel ifade ettiğimiz gazetenin her bir sayfası beş sütun üzerine bina edilmiştir. Sütunların yerleşimi konusunda genel bir tablo çizmek mümkün olsa da gazeteciliğin başlangıç dönemindeki acemilikler içerisinde değerlendirilebilecek şekilde, sütunların her sayıda mutlaka yer bulunduğunu yahut yerleşimlerinin kesin olduğunu söylemek mümkündür. Haberlerin ilk, bazen gündemin yoğunluğuna bağlı olarak ikinci, belki üçüncü sayfada yer alabildiği gazetede haberlerin devamında okurlardan gelen varakalar ve makaleler yer bulmakta; devamında bir gazete tanımına uymadığını düşündürebilecek nitelikteki çeşitli yazılara yer verilmektedir. Son sayfa olan dördüncü sayfa ise genel itibarı ile ilanlara ayrılmıştır.

Sayfaların her sayı için geçerli bir düzeni olmadığı için sütunları içerikleri dâhilinde bir düzenle anlatmak daha yerinde olacaktır. Sütunları, haber içerikli olanlar, yorum içerikli olanlar ve bunların dışında kalıp çok çeşitli konulardan söz eden yazıların toplandığı sütunlar olmak üzere üç grupta değerlendirmek daha doğru olacaktır.

Haber içerikli sütunlar; ilk zamanlarda yalnız “İcmal” dense de zaman içinde “İcmal-i Ahval” ismini alan ve haberler hakkında özetlerin verildiği sütun; haber içerikli telgrafların yayımlandığı, ilk zamanlarda “Telgraf” sonradan “Muhaberat-ı Telgraf” ismini alan sütun; görevde yükselmelerden haber veren “Tevcihat-ı Resmiye” sütunu; gazeteye sonradan eklenen ve İstanbul’dan havadisleri aktaran “İstanbul Havadisi”; bunların dışında kalan ve çok çeşitli konularda olan haberlerin

aktarıldığı “Havadis-i Şetta” sütunu; vilayetlerden haber verilen “Vilayat Havadisî”; Mısır, Bulgaristan gibi seçkin vilayetlerden haberlerin verildiği “Vilayat-ı Mümtaze”; “Havadis-i Hariciye” ve “Havadis-i Dâhiliye” şeklinde sıralanabilir.

Haberlerin dışında kalan ve güncel, siyasal, toplumsal olaylar konusunda okur ve yazarların yorumlarının aktarıldığı sütunlar ise “Varaka” ve “Bend-i Mahsus” isimlerini alır. “Varaka” sütununda genel olarak gazete dışından gelen yazılar yayımlanmaktadır. Bu sütunda zaman zaman devrin önemli edebî tartışmaları ile ilgili yorumlar yayımlanırken kimi zaman da vatandaşlar belediyeden şikâyetlerini aktarmaktadır. Görüldüğü üzere varakaların konusu bir hayli çeşitlidir.

Varakalar imzalı olabileceği gibi imzasız da olmaktadır. Gazetenin yayına başladığı dönemde birçok yazı, bölüm gibi imzasız yayımlanan varakalar zamanla imzalı olarak yayımlanmaya başlamıştır. Bu durumda gazeteye gelen ve devrin basınına yönelik baskıya dayandırmanın mümkün olduğu ikazlar da etkilidir.

“Bend-i Mahsus”lar ise varakalardan farklı olarak çoğunlukla devrin siyasal meseleleri hakkında kaleme alınan yazılardır. “Bend-i Mahsus” sütunundaki yazılar genel itibarıyla dışarıdan alınarak aynen derç edilen yazılar ile imzasız yazılardan oluşmaktadır. Bu durum, dışarıdan alındığı ifade edilen yazıların dışında kalanların gazete muharrirleri ve daha güçlü bir ihtimal olarak Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alındığını düşündürmektedir.

Haber ve yorum içeren makalelerin yer aldığı sütunların dışında kalan sütunlar ise “Edebiyat”, “Mütenevvia”, “Letaif” ve “Mevadd-ı Fenniye” olarak sıralanabilir. Buradaki yazılar günlük bir siyasal gazetenin sınırları içinde rastlanmaya alışık olunmayan; ancak gazeteye Ahmet Midhat Efendi kaynaklı bir ansiklopedi niteliği kazandırmaya uygun yazılardır. İşte bu nokta, *Tercüman-ı Hakikat*’in bir halk gazetesi olarak kabul edilmesini sağlayan özelliiktir.

Gazeteye düzenli bir “Edebiyat” sütununun eklenişi 816 numaralı sayıdan sonradır. Ancak ondan önce gazetenin 44 numaralı sayısında bu sütuna yer verilmiştir. Sütunda yayımlanan başlıksız şarkı önce imzasız olarak yayımlanmış, ardından 49 numaralı sayıda yayımlanan Mehmet Nazım imzalı bir yazı ile daha

önce yazılmayan mısra eklenmiş, böylece eserin sahibinin kimliği anlaşılmıştır. Şiirin Mehmet Nazım'a ait olduğunun belirtilmesinde *Vakit* gazetesinden Sait Bey'in, şarkının sahibinin Ahmet Midhat Efendi olduğuna dair iddialarının etkili olduğu düşünülebilir.

Gazeteye “Edebiyat” sütununun ilave edildiği 14 Mart 1881 tarihli 816 numaralı sayı ile okurlara duyurulmuştur. Bu duyuruda sütunun eklenmesi, tam da yukarıda ifade edildiği gibi *Tercüman-ı Hakikat*'in yalnız siyasetten bahseden bir gazete olmadığı, aksine hem eğlendiren hem de faydalanılması ve okurların bu yönde istekleri ile açıklanmaktadır. Sütunun içeriği ise *Tercüman-ı Hakkikat*'in tefrikaları şeklinde açıklanmış ve zaten uzunca bir süre Ahmet Midhat Efendi'nin *Kâinat* isimli eseri tefrika edilmiştir.

“Edebiyat” sütununun zenginleşmeye başladığı süreç ise, Muallim Naci'nin sütunun başına getirildiği tarihe denk düşer. Gazetenin 1374 numaralı sayısında yayımlanan Ahmet Midhat imzalı bir ihtar ile Muallim Naci'nin sütunla ilgilenmeye başlayacağı duyurulur. Bundan sonra şiir gönderen genç şairler, Muallim Naci'den eserlerini değerlendirerek yorumlamasını istemekte, Muallim Naci de kimi zaman kısaca beğendiğini belirtmekte kimi zaman da yanıtları tek tek göstererek şiir sahiplerini yönlendirmektedir.

“Letaif” sütunu gazetede her daim yer almamaktadır. İçerisinde kısa hikâyelerin yer aldığı bu sütundaki yazılar çoğu zaman imzasız olarak yayımlanmaktadır.

“Mevadd-ı Fenniye” sütununda ise genellikle imzalı; tıp, ekonomi, ziraat, coğrafya gibi çok çeşitli konularda yazılar yer almakta ve yazılar seri makaleler şeklinde uzunca süreler devam etmektedir. Başka gazete ve dergilerden alıntı yazıların da yer aldığı bu sütunda dil tartışmalarının yapıldığı da görülmektedir. Örneğin Abdurrahman Süreyya'nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* adlı eseri etrafında Elhac İbrahim ile farklı kişiler etrafında süren tartışmanın büyük oranda bu sütunda devam ettirildiği söylenebilir.

“Mütenevvia” sütunu ise gazetenin tefrikaları ile seri yazılardan meydana gelmektedir. “Edebiyat” yahut “Tefrika” sütununda olmasını bekleyebileceğimiz yazılardan oluşan sütun; önceleri kısa hikâyemsi, hatta magazine yakın haberleri ihtiva etmekte iken zamanla bu şekli almıştır.

“Tefrika” sütunu ise gazetenin ilk sayılarında yer almasına rağmen devamında aynı istikrarı gösterememiştir. Önceleri ikinci ve üçüncü, bazen dördüncü sayfanın alt tarafında devam ettirilen bu sütun zamanla kalkmış, belli dönemlerde yeniden eklense de aynı sürekliliği gösterememiş, tefrikalar “Mütenevvia” sütununda yayımlanmıştır.

Gazetenin son sayfası reklamlara ayrılmaktadır. Geneline resim kullanılmayan gazetenin bu sütunda yer alan ilanlarının kimisi resimli olarak yayımlanmaktadır. Bu sayfanın dışında da reklam ve duyuruların yayımlandığı gazetede reklamlara dair sütunlar “İlanat”, “İlan-ı Mahsus” ve “İhtar” olarak sıralanabilir. Bunlardan “İlanat” kitap, dergi dışındaki reklamlara da yer veriyor olmasına rağmen son ikisi yalnız kitap ve dergi ilanlarından oluşmaktadır.

İlk sayfanın ilk sütununda yer alan ve her sayıda düzenli olarak yer almayan “İhtar-ı Mahsus” sütunundaki duyurular doğrudan gazeteyi ilgilendiren ilanlardır. Kimi zaman gazetenin çıkamayış sebebini, fiyatındaki değişimleri ya da içeriğindeki kimi değişiklikleri aktaran bu sütunda gazetenin değişen tefrikaları ile tefrikası tamamlanıp kitap hâline getirilerek satışa sunulan eserlerden de haber verilmektedir.

İkinci, bazen üçüncü sayfada yer alan “İlan-ı Mahsus” sütunu ise “İlanat” sütununda düzenli reklamı verilmeden önceki bazı reklamlar içindir, denilebilir. Ağırlıklı olarak kitap ve mecmua haberlerinin verildiği bu sütunda yeni sayısı yayımlanan bir mecmua yahut yeni cüzü neşredilen bir kitap hakkındaki ilk duyuru yapıldıktan sonra düzenli reklam “İlanat” sütununda devam ettirilmektedir. Bu sütunda son zamanlarda tiyatrodan haberler de verilmeye başlanmış: Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanmaya başlanan yeni oyunun haberi ve hangi tarihlerde sergileneceği gibi haberler okurlara duyurulmuştur.

1.2. Yayın Politikası

Tercüman-ı Hakikat, güncel olaylardan ve gelişmelerden haber veren; bunu yaparken halkın seviyesini de göz önünde bulunduran bir gazetedir. Ancak *Tercüman-ı Hakikat*'i farklı ve bizim nazarımızda önemli kılan tarafı bir gazetenin bugünden bakıldığında alışlagelmiş olarak kabul edilen sınırlarını aşarak zenginleştirmeyi başardığı içeriğidir. Denilebilir ki *Tercüman-ı Hakikat* haber, haber-yorum, güncel siyaset yazılarından ziyade içeriğindeki bu zenginliği ile diğer gazetelerin arasından sıyrılmış, varlığına anlam katmıştır.

Tercüman-ı Hakikat'in ilk sayısında yayımlanan “Mukaddime” başlıklı yazı, gazetenin kendi misyonunu tanımlaması bakımından önemlidir. Bu yazıda gazete ismiyle müsemma bir içerikle okurun karşısına çıkacağını belirtmekte ve bu tür bir gazeteye duyulan ihtiyaç medenî milletler ile Osmanlı'nın karşılaştırılması ile sunulmaktadır. Gazetenin okurlara vaatleri “*tercüme-i hakayık-ı ahval ile iştigalden başka bir maksat üzerine tesis etmemiş bulunan gazetemiz şu serlevhanın vaat eylediği hizmette daim ve bir kararlı olacağını erbab-ı mütaalaya*” ifadeleriyle okuyucuya duyurulmaktadır.

Gazetenin haberle sınırlı içeriği değerlendirildiğinde gözlenen tavırda en dikkat çekici taraf, dünyadan haberlere yer verme ve bunu yaparken yabancı gazeteleri kaynak kabul etme yönündeki tavrıdır. Çoğu zaman haber vermekle yetinmeyen gazete doğrudan makalelerin tercümelerini de okura sunmaktadır. Bu yolla yapılmaya çalışılan ise halkla/okurlarla birinci elden kaynakları mümkün olduğunca bir arada sunabilmektir. Bu bakış sayesinde Osmanlı'nın dünya siyasetindeki konumu hakkında dışarıdan bakışları görme imkânı da sağlanmaktadır.

Gazetenin haber yayımlama usulünde tuttuğu yol da son derece düzenli bir tasnifi içinde barındırmaktadır. Haberler, adlî vakalar ile devlet görevlilerine dair haberler olarak başlıksız bir tasnif yanında İstanbul'dan olanlar ile vilayetlerden gelenler; Avrupa-Asya-Afrika ve dâhiliye-hariciye şeklinde bir tasnif ile sunulmaktadır.

Daha önce belirtildiği üzere gazete yalnızca haber değil, hatta haberdan ziyade diğer konulara ağırlık vermektedir. Gazetenin ilk iki sayfası haberler için ayrılmakla beraber kalan sayfalar ve hatta habere ayrılan bu sayfalarda dahi haber dışında çok çeşitli konularda yazılar yer almaktadır. Öncelikle *Tercüman-ı Hakikat*'te mühim bir yer tutan kısım, sıradan reklamlardan ayrılan ve sadece tiyatro ile kitap ve mecmua ilanlarına tahsis edilen “İlan-ı Mahsus” kısmıdır. Bu kısmın itina ile devam ettirilmesi ve içeriğinin bu denli sınırlanmış olması *Tercüman-ı Hakikat*'in okuru ne yolda yönlendirmek istediğini göstermesi bakımından önemlidir.

Gazete okur görüşlerini önemseyen bir tutum izlemektedir. Öncelikle bu tespiti yayımlanan okur varakalarının yoğunluğu ile izah etmek mümkündür. Gazetede mutlaka en az bir okur varakasına yer verilmekte ve bu varaka için herhangi bir konu sınırlandırması yapılamamaktadır. Kimi zaman edebiyatla yahut dille ilgili olabilen bu varakalar, bazen eğlence hayatı bazen de belediye hakkında olabilmektedir. Buradaki tutum, *Tercüman-ı Hakikat*'i de ilgilendiren bir varaka yayımlanmışsa, gazetenin cevabının hemen yazının altına “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir yazı ile sunulmasıdır. Bu cevaplarda okurların sözleri yahut varsa gazeteden istekleri değerlendirilerek gerekli cevaplar sunulmaktadır.

Gazetede fen ve edebiyat yazılarına özellikle yer verilmektedir. Bu konulara ayrılan sütunlar: “Edebiyat”, “Mevadd-ı Fenniye”, “Tefrika” ve kimi zaman “Mütenevvia” sütunlarıdır.

Gazete, tefrika yayımlama konusundaki dikkatinin nedenlerini gazetenin ilk sayısında yayımlanan “Tefrika” başlıklı yazıyla izah etmektedir. Bu yazıda öncelikle Avrupa'daki gazetelerdeki tefrika sütunlarının vasıflarından söz edilerek, bu sütunlarda makale yerine edebiyat ürünlerine yer verildiği ifade edilmektedir. Bizde de her bir gazetenin bir “tefrika hanesi” olması gerektiği belirtilerek devam edilen yazıda durumumuzun Avrupa'dakinden farklı olduğu ve bizim “*henüz mütemeddin bir halk için iktisabı lazım gelen malumat ve efkâr-ı terakkiperveriyi Avrupa'da olduğu gibi avama ta'mim şöyle dursun olur olmaz havasa bile layıkıyla tahsis edememiş*” olmamız dolayısıyla “*bizim gazetelere dercinden faide beklenilecek olan*

tefrikaların yalnız asar-ı edebiyeye mahsus ve münhasır kalmaması suretiyle istifade”nin mümkün olacağı beyan edilmektedir.

Gazetenin “Tefrika” başlıklı sütunu, belli aralıklarla gazetede kendisine özel bir yer bulabilmiş olsa da tefrikalar başka sütunlarda da devam ettirilmiştir. Gazetenin diğer kısımlardan bir çizgi ile ayrılarak ikinci sayfadan itibaren her bir sayfanın alt tarafından devam ettirilen sütununda tefrikanın yayımlanmadığı durumlarda çeşitli konulardaki sütununun dışında tefrikalar “Mevadd-ı Fenniye” ve “Mütenevvia” sütunlarında yayımlanmaktadır. Bunlardan “Mütenevvia” sütunu yalnızca edebî tefrikalara ayrılmışken “Mevadd-ı Fenniye”de sütunun da ismine uygun olarak bilim ve fen alanında yazılar ve kimi zaman tefrikalar da yayımlanmaktadır.

“Mütenevvia” sütununda yayımlanan tefrikaların genel ağırlığını roman ve tiyatro eserleri oluşturmaktadır. Büyük oranda Ahmet Midhat Efendi’ye ait telif ve tercüme eserlerin yanında başka yazarların eserlerine az da olsa yer verilmiştir. “Mütenevvia” sütununda yayımlanmasına rağmen edebî bir hüviyet taşımayan yazılardan biri Mehmet Emin’e ait olan “İpek ve İpek Böceklerine Dair Bazı Malumat-ı Tarihiye” başlıklı ziraat hakkındaki yazı ile Bosna’nın durumundan söz edilen “Bosna Gazavat-ı Dâhiliyesi” başlıklı imzasız yazılardır.

Roman tefrikası ve bilgilendirici yazı dizileri dışında bu sütunda yayımlanan yazıların bilgi vermeye yönelik olduğunu söylemek mümkündür. Sütundaki yazılar ziraat, tarih, eğitim, basın, mecmua tanıtımı, dil ve edebiyat meseleleri gibi çok geniş bir içeriktedir. Yazıların belli imzalar üzerine yoğunlaştığını söylemek ise güçtür.

“Mevadd-ı Fenniye” ismine uygun olarak fen yazılarının toplandığı, kimi zaman bu yazıların bir yazı dizisi şeklinde okurlara sunulduğu sütundur. Bu sütunda yayımlanan yazılar, edebiyat dışındaki konular bakımından “Mütenevvia” sütunundakilerden farklılık göstermez. Bu bakımdan dil ve edebiyatla ilgili tartışma yazılarının yine bu sütunda yayımlandığını söyleyebiliriz.

Dil-edebiyat yazılarının dışında sütunda ağırlıklı olarak görülen yazılar ise fen bilimleri hakkındadır. Bu sütundaki konuları madenler, coğrafya, matematik, ilmi

birtakım buluşlar, kimya, tarih şeklinde sınıflandırmak mümkündür. Gazete sütunların içeriğini çok açık bir şekilde ifade etmemiş olsa bile genel durum bu usul üzeredir. Ancak kimi zaman alan dışındaki yazılar da yayımlanmaktadır. Bu durumun genelde gazete tarafından diğer sütunlarda yer kalmaması dolayısıyla gerçekleştirildiği okurlara izah edilmektedir.

Gazetenin yazıların dağılımında gözetdiği bu düzenin sebebi okurların en kolay faydalanabileceği imkânları sunmaktır. Okurun fayda bulması fikri, yazıların içeriğine de etki etmektedir. Kimi zaman gazetede çeşitli sütunlarda sürdürülen tartışmaların kesilme sebebi, tartışmadaki okur faydası unsurunun ihmal edilmiş olması ve konunun şahıslar arası bir meseleye dönüşmüş olmasıdır.

Örneğin; Elhac İbrahim ile *Talim-i Edebiyat* hakkında sürdürülen tartışmada gazete bir açıklama yayımlayarak Elhac İbrahim'in yazılarını yayımlamayacağını ifade etmektedir. Aynı şekilde gazetenin 1435 numaralı nüshasında yayımlanan bir yazıda, “Bir Genç” imzalı zattan son gelen yazısının yayımlanmadığı belirtilmekte; sebep olarak ise, “Bir Orta Yaşlı” imzalı zata cevap hakkı doğacağı ve tartışmanın düzeyinin düşeceği gösterilmektedir.

Uyarılar ile sonlandırılan yazılar gazetenin yayın politikasında okurun faydasını ne denli önemseydiğini göstermesi bakımından önemlidir. Eğer yazılar umurun faydasına olmaktan çıkıp kişisel meseleler üzerine yoğunlaşırsa yayımı kesilerek bu konuda gerekli uyarı yapılmaktadır.

Görüldüğü üzere *Tercüman-ı Hakikat* düzeni ve korumak istediği seviyesi ile hem devrine göre oldukça nizamlı bir görünüm arz eder hem de okurlarını eğitime kaygısı ile içeriğini çeşitli yollarla zenginleştirmektedir. Bütün bu sözü edilenler *Tercüman-ı Hakikat*'in halk gazetesi olma vasfını koruduğunu gösterir. Korkmaz'ın da ifade ettiği gibi Osmanlı modernleşmesinin önemli araçlarından olan *Tercüman-ı Hakikat*, “bilgiyi toplumsallaştırmak, halkın düşüncelerini yansıtmak, halka yararlı bilgiler vermek ve onları ülke sorunlarına karşı daha duyarlı kılabilmek” (Korkmaz 2011: 16-17) amaçları neticesinde bir yayın politikası belirlemiş ve bu yolla gelecek zamanın aydın ve edebiyatçıları ile okur kitlesini yaratmak için çaba sarf etmiştir.

1.3. Tercüman-ı Hakikat'te Şiir

Tanzimat Dönemi, Türk edebiyatına hem yeni türlerin girdiği hem de var olan türlerin yenilendiği bir dönemdir. Bu türler içerisinde değişimi en yavaş yaşayan ve geçmişten gelen sağlam bir temele sahip olan tür ise şiirdir. İtibari olarak 1878'e kadar devam ettiği kabul edilen ilk yenilikçiler neslinde roman-hikâye, tiyatro, tenkit (makale) türlerinde oldukça süratli bir gelişme kaydedilirken 1860'lardan 1870'lerin sonuna kadarki yaklaşık yirmi yıl içinde şiir alanındaki değişmelerde aynı hız görülmemektedir. Çünkü tiyatro, tenkit, hatta hikâye/roman, edebiyatımızda geleneği olan türler değildir (Okay 2007: 68). Buna rağmen Akif Paşa ile başlayan şiirde ilk kıpırtılar Şinasi-Namık Kemal-Ziya Paşa ile büyümüş ve II. Abdülhamit devrinin sansürü dolayısıyla içe kapanan şairlerin bu doğrultudaki muhteva ile kaleme aldığı şiirler ile devam etmiştir. İşte *Tercüman-ı Hakikat* gazetesindeki metinler tam da bu geçiş devrinin ürünüdür.

Tanzimat'ın eski şiirin ağırlığın yıkmak ve yeni bir şiir anlayışı meydana getirmek için başvurduğu en önemli yol şiir çevirileridir. Çevirilerin niteliği, niceliği ve bu yolda verilen ürünler devri anlamak için önemlidir. Çünkü “*edebiyat tarihi açısından çeviri edebiyat söz konusu olduğu zaman, önemli görülen dönem, çevirilerin bariz bir şekillendirici işlev gördüğü Tanzimat Dönemidir*”(Paker 1987: 31). “*Tanzimattan sonra batıyı anlamak yolunda ateşli bir yabancı dil öğrenmek hevesi*” (Özön 1946: 451) gösteren genç edipler yaptıkları edebiyatla var olan edebiyatı yönlendirerek Batılı anlamda bir edebî anlayış meydana getirme gayreti göstermişlerdir.

Bu dönemin çeviri anlayışını anlayabilmek için eserlerin tercümede hangi özelliklerinin korunduğuna bakmak gerekmektedir. Özellikle şiir çevirilerinde tutulan usul önemlidir. Bilindiği üzere şiir tercümelerinde metinler manzum yahut mensur olarak çevrilebilmektedir. *Tercüman-ı Hakikat*'te her iki türde de tercümeyle rastlamak mümkündür.

Gazetede Muallim Naci'ye ait üç tercüme yer almaktadır. Bunlar sırasıyla Mesud-ı Harabatî, Naci ve Muallim Naci imzası ile yayımlanan “Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı”, “Hazan”, “Hest-i Fahir” adlı şiirlerdir. Şiirlerin her üçünün de

orijinali Fransızcadır ve gazetede ki diğer örneklerin aksine manzum olarak Türkçeye aktarılmışlardır.

Mesud-ı Harabatî imzası ile yayımlanan “Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı” isimli ve “Maynord” adlı Fransız bir şaire ait olan eser Muallim Naci tarafından manzum olarak çevrilmiştir. “Hazan” isimli şiir ise yine manzum olarak çevrilmiştir; ancak kime ait olduğu belirtilmek yerine “Fransız şuarâ-yı kadimesinden birinin bir eser-i mütercemidir” şeklinde bir açıklama ile iktifa edilmiştir. “Hest-i Fahir” ise şairi belirtilmeden “hülasatü’l-meal” yoluyla aktarılmıştır. Bu şiirle ilgili imzasız yorumlarda, her ne yolda meydana getirilmiş olursa olsun eserin tebrike seza olduğu ve bu yoldaki eserlerin sayesinde bizim de Victor Hugo gibi büyük şairlerimizin yetişeceğine dair ümitlerin arttığını vurgulamaktadır.

Muallim Naci’nin şiir tercümelerinin Fransızcadan olması ve bu şiirlerin diğer örneklerin aksine mensur olmayışı dikkat çekicidir. Bu durumu Muallim Naci’nin şair muhayyilesine bağlamak mümkündür.

Gazetede Fransızcadan yapılan bir diğer tercüme ise Voltaire’e ait metinlerdir. 629 ve 630 numaralı sayılarda “Kadınların Hoşlanacağı Voltaire’in Bir Hikâye-i Manzumesi” başlığı ile yayımlanan metinler mensur olarak çevrilmiştir. Mütercimleri belirtilmeyen bu metinlerin daha önce Voltaire’den çeviriler yapan Münif Paşa’ya ait olma ihtimali gözden uzak tutulmamalıdır.

Gazetede şiir tercüme edilen bir diğer dil Almancadır. Schiller’in çeşitli eserleri müterciminin kim olduğu belirtilmeksizin yayımlanmıştır. “Eldiven”, “Muhakeme”, “Azimet-i Nisvan”, “Hükm-i Teganni”, “Raks”, “تونفوسيسوسك”, “Hükmü”, “Jean-Jacques Rousseau” başlıklı şiirlerdir. Schiller’den mütercem bu metinlerin orijinali şiir olmasına rağmen hepsi mensur olarak tercüme edilmiştir. Şiirin kendi içindeki bölümlmeleri tırnak içinde ayrı ayrı aktarılmaktadır. Mezkûr şiirlerin düzenli aralıklarla yayımlanması mütercimlerinin aynı olduğunu düşündürse de herhangi bir imzaya rastlamak mümkün olamamıştır.

Gazetede Fransızca ve Almancanın yanında Arapça beyitlerin tercümelerine de yer verilmektedir. Bu metinlerde dikkati çeken husus ise diğer dillerin aksine

metinlerin orijinalinin de verilmesidir. Ancak bu şiirler de mensur olarak çevrilmektedir.

Tercüman-ı Hakikat kurulduğu andan itibaren nesir ağırlıklı bir yapı ile karşımıza çıkar. Bunun sebepleri kurucusunun ve uzun yıllar idarecisinin Ahmet Midhat Efendi olması ve edebiyata yer ayrılrsa dahi elimizdeki bir gazete olmasıdır. Uzun yıllar bu hâkimiyet dolayısıyla gazetede şiire rastlamak mümkün değil iken Muallim Naci'nin gazetenin edebiyat sütununun başına geçirilişi ile birlikte gazetenin edebiyat kısmının şiir-nesir dengesi sağlanmıştır, denilebilir.

Muallim Naci'den önce de gazetede çok nadir de olsa şiir yahut şiir tercümesine yer verilmektedir. Gazetede yayımlanan ilk şiir Mehmet Nazım'a ait olan şarkıdır. Gazetenin 44 numaralı sayısında "Edebiyat" sütunu başlığı ile yayımlanan şiir imzasızdır. Ancak 49 numaralı sayıda yer alan yazıdan anlaşıldığı kadarıyla şiir Mehmet Nazım'a aittir. Şairi bu yazıyı yazmaya zorlayan ise hem şiirin bazı kısımlarının eksik yayımlanması hem de imzasız şiirin kime ait olduğu hakkında yaşanan tartışmalar olmuştur. Mehmet Nazım'ın yazısından ayrıntıları öğrenmek mümkün olmasa da şiirin kime ait olduğuna dair tartışma Ahmet Midhat ile *Vakit* gazetesi başyazarı Sait Bey arasında yaşanmıştır. Gazetede yayımlanan şarkının sahibi İcra Cemiyeti Mümeyyizi Nazım Bey olmasına rağmen, "*Vakit başyazarı Sait Bey şarkıların o sırada şiddetli bir aşk ateşine tutulan Ahmet Midhat Efendi tarafından yazılmış olduğunu tahmin eder veyahut bilhassa öyle görmek ister. Efendi'ye muziplik etmek hevesine kapılır*" (Uluyazman 1995: 610). Bunun üzerine şarkılara kendi gazetesinde esprili nazireler yazan Sait Bey ile Ahmet Midhat arasında birtakım tatsızlıklar yaşanmıştır.

Mehmet Nazım'ın şarkısının ardından gazetede uzun müddet yeni şiir görülmemiştir. Aralıklarla çıkan az sayıdaki şiirin ardından Muallim Naci'nin edebiyat sütununun başına getirildiğinin haber verildiği 1374 numaralı sayıya kadar çeşitli şiirler yayımlanmıştır. Ancak bunlar öncelikle belli tarihlerde, özel birtakım olaylar için kaleme alınan şiirler olmasının yanında Muallim Naci'nin yaptığı gibi bir değerlendirme olmaksızın yayımlanmaktadır.

Gazete, daha evvel ifade edildiği üzere, düzenli bir edebî kısma sahip olduğu zaman da öncesinde de edebiyatı ihmal etmeyen bir görünüm arz etmektedir. Roman ağırlıklı yapıya rağmen şiirin Muallim Naci'nin sütunun başına geçmesinin ardından kendisine yer bulabildiğini söylemek mümkün değildir. Bundan önce de gazetede şiirler yayımlanmaktadır. Ancak aradaki fark, Muallim Naci'nin gelişi ile gönderilen şiirlerin değerlendirilmeye başlanmasıdır. Bundan önce kimi beğenilen şiirler ile ilgili kısa değerlendirmeler yapılmaktaysa da Muallim Naci'nin gelişinin ardından değerlendirmeler tenkitvari bir yapıya bürünmüştür.

Muallim Naci'nin değerlendirmelerinde dikkati çeken ilk husus genç şairleri yazmaya teşviki konusundaki itinasıdır. Kadın şairler ile genç, mektepli ve kimi zaman şiir yazma konusundaki çekingenliğini ifade eden şairleri bu konuda yüreklendiren Naci'nin değerlendirmelerindeki genel usul, bilhassa kelime ve terkip noktasındaki hataları dolayısıyla şairleri ikaz etmektir. Muallim Naci'nin, isminden gelen ve gazetede yazılarında açığa çıkan öğreticilik vasfı zaman içerisinde kabul edilmekte ve şiir gönderen şair adayları şiirlerinin öncesine yazdıkları açıklamalarda doğrudan Naci'ye seslenerek kendilerini yönlendirmesini rica etmekte, hatalarının bulunmasını özellikle rica etmektedirler. Naci'nin genelde değerlendirme yapmaya gayret gösterdiği, çok az şiiri yorum yapmadan yayımladığı söylenebilir. Gazetenin 1470 numaralı sayısında yayımlanan E(lif) Hakkı imzalı yazıdaki ifadeler Muallim Naci'nin devrin edebiyat meraklıları üzerindeki etkisini göstermesi bakımından önemlidir:

“Gazetenizin edebiyat kısmı bazı üdeba ve şuarâ-yı asrımızla nevhevesan genç şairlerin asarıyla tezyin kılınıyor.

Hatimleri ise zat-ı üstadaneleri tarafından şuara namına tenkit ve tashih buyuruluyor. Bu cihetle biz de müstefit oluyoruz. Çünkü nevhevesan-ı erbab-ı şebaptan bulunduğumuzdan gerek ihtarat ve gerek tenkidat-ı aliyyelerinizi nazar-ı memnuniyet ve şükranıyetle telakki ediyoruz.”

Muallim Naci'nin değerlendirmelerine başlık olarak “*Tercüman-ı Hakikat*”i seçmesi şiirlerin tek bir kişi tarafından değerlendirilmediğini göstermesi bakımından

önemlidir. Nitekim kimi şiir değerlendirmelerinde gazetenin yazı heyetinin de fikirlerini beyan ettiği belirtilerek, onların görüşleri de aktarılmaktadır. Örneğin gazetede yayımlanan “Lisan-aşına Bir Hanım” imzalı yazı için yapılan değerlendirmede yazı heyetinin sohbetine yer verilmekte, görüşler bu yolla açıklanmaktadır.

Muallim Naci'nin değerlendirmelerine kimi zaman itirazlar da gelmektedir. Bu itirazlar şiiri değerlendirilen şairlerden olabildiği gibi yapılan değerlendirmelerden anlaşıldığına göre başka gazete ve dergilerde de itiraz beyan eden yazılar yer almaktadır. Örneğin Menemenlizade Mehmet Tahir'in gazetenin 1464 numaralı nüshasında yayımlanan ve Abdülhak Hamit Tarhan'ın *Bahar* mecmuasında yayımlanan şiirine nazire olarak kaleme alınan şiirine E(lif). Hakkı imzası ile 1470 numaralı sayıda yayımlanan bir itiraz vardır. 1472 numaralı nüshada yayımlanan Ebu'l-Nefi imzalı şiire de Sami imzası ile bir eleştiri gelmiş, bunun üzerine şair 1480 numaralı nüshada eleştiriye cevap vermiştir. Gazetenin ve Muallim Naci'nin bu husustaki tutumu, eleştirilerin umumun faydası noktasında kaldıkları müddetçe yayımlanması yolunda olmuştur.

Naci'nin şiir değerlendirmelerine yönelik eleştirilerden bazıları başka gazetelerdeki yazarlardan gelmektedir. *Vakit* gazetesinin edebiyat kısmının başında olan ve “Münekkid-i *Vakit*” yahut “*Vakit* Münekkidi” ismi ile edebî eleştirilerde bulunan zat ile ortaya çıkan meseleler bunu gösterir yoldadır. 1394 numaralı sayıda yayımlanan Abdullah Mahir imzalı yazı, Muallim Naci'nin edebiyat kısmının başına geçmesinin yarattığı memnuniyeti belirterek *Vakit* gazetesinin kullandığı bir terkinin hatalı olup olmadığını Naci'den sormaktadır. Naci ise bundan sonra da bu yolda gelecek isteklere verdiği cevabı vererek “*Müşkilinizi ‘Vakit Münekkidi’ yahut ‘Münekkid-i Vakit’ halletsin*” sözü ile iktifa etmektedir. Bu sözlerden Muallim Naci'nin doğrudan bir polemiğe girmekten kaçındığını anlamak mümkündür.

Tenkitleri ile genç şairleri gazeteye çekmeyi başaran Naci'nin şiirleri de büyük tesirler uyandırmaktadır. Muallim Naci, daha önce de ifade edildiği gibi gazeteye çeşitli imzalar ile şiirler göndermiştir. Gazetenin edebiyat kısmının başına geçtiği 1373 numaralı sayıya kadar ve dahi ondan sonra da farklı imzalar ile şiir ve

yazı gönderen şairin kullandığı imzalar şunlardır: Naci, Ahmet Mesut, Abdülatif Fahri, Naci, Muallim Naci, Mesud-ı Harabatî, Bir Muhacir, Bir Hane-i Berduş, Bir Firkatzede.

Naci'nin gazeteye gönderdiği ilk şiir bir tercüme olduğu beyan edilen "Hazan" isimli manzumedir. Herhangi bir değerlendirmede bulunulmadan yayımlanan şiirin ardından 856 numaralı sayıda Muallim Naci imzası ile "Hest-i Fahir" başlıklı şiiri yayımlanan şairin bu şiiri gazete tarafından övülmektedir.

Muallim Naci'nin şiirlerine gazete okurları ve şairlerden de çeşitli karşılıklar gelmektedir. Örneğin Naci'nin "Kuzu" başlıklı manzumesinin yayımlanmasının ardından 922 numaralı sayıda Nazım Bey imzalı ve "Bülbül" başlıklı bir şiir yayımlanır. Şiirin öncesindeki açıklamada Nazım Bey'in Naci'nin şiirine meftun olarak bu manzumeyi kaleme aldığı ifade edilmektedir.

Naci'nin birçok şiirini gazeteye göndermesi bir süre sonra başka mecralarda yayımlanan şiirlerin de gazeteye aynen derç edilmesine sebebiyet vermiştir. Bir külliyyat usulü hâlini alacak şekilde *Hazine-i Evrak*, *Afak* gibi mecmualarda yayımlanan şiirler gazetede de yayımlanmaktadır. Bu durum zamanla okurların bu yoldaki isteklerine de sebebiyet vermiştir. Örneğin gazetenin 1244 numaralı nüshasına yayımlanan Şehabeddin imzalı bir varakada Naci'nin şiirlerinin bir mecmuada toplanması istenmektedir. Bu varakaya cevap 1262 numaralı nüshada Muallim Naci'den gelmektedir, *Tercüman-ı Hakikat* ise cevaba dâhil olarak Naci'nin kıymetinin okullarda misaller verilirken onun şiirlerinden faydalanılmasından anlaşıldığını ifade ederek "bu şerefe nail olmak" istediklerini beyan etmektedir. Nitekim gazetenin 1268 numaralı nüshasının "Edebiyat" sütununda yer alan kısa notta, Muallim Naci'nin eserlerinin bir risale ya da mecmua şeklinde bir araya getirilmesini isteyen okurların isteği doğrultusunda, söz konusu isteği gerçekleştirmek isteyen gazetede Muallim Naci'nin eserlerinin yayımlanacağı ve böylelikle en sonunda bir risalenin elde edileceği ifade edilmektedir. İlerleyen zamanda bu yolda bir adımın atıldığını görmek ise mümkün olmamıştır.

Muallim Naci'nin imzaları konusunda da bu dönem bazı karışıklıklar yaşanmıştır. Genelde Naci imzasıyla yetinen şair başka bir şairle karıştırılmış ve kendisine ait olmayan kimi şiirler de ona atfedilmiştir. Bu karmaşa gazetenin zaman zaman müdahalesine neden olmuş, iki şairden birinin ilave bir isim alması gerektiği ifade edilmiştir. Şairlerden ikisinin de herhangi bir değişiklik yapmaması nedeniyle gazete kimi yazılarda duruma müdahale etmiştir. Örneğin, Naci imzasıyla 1120 numaralı sayıda yayımlanan “Nusaybin Civarında Bir Vadi” başlıklı manzumenin başındaki açıklamada söz konusu şiirin sahibinin Hazine-i Evrak'a da şiirler gönderen ve daha önce gazetede “Şam-ı Gariban” gibi şiirleri yayımlanan Naci, yani Muallim Naci olduğu ifade edilmektedir.

Muallim Naci'nin çeşitli imzalar ile gönderdiği şiirler büyük ilgi görmekte, genç şairler bu şiirlere çoklukla nazire yazarak gazeteye göndermektedirler. Bu durum Naci'nin hem tenkitleri hem de eserleri ile devrin edebiyat hayatını ne ölçüde yönlendirdiğini göstermesi bakımından önemlidir. Nazirelerden başka Naci'nin Sakız'da iken gençleri yönlendirdiğini gösteren bir örnek gazetenin 1142 numaralı nüshasında yayımlanan Yahya imzalı şiirdir. Şiirin sonuna gazete tarafından eklenen değerlendirmede şiirin güzelliği takdir edilerek, Naci'nin etkisinin de görülebileceği ifade edilerek hem şair hem Naci tebrik edilmektedir. Her ne kadar Celal Tarakçı, bu imzanın Naci'nin Sakız'dan gönderdiği şiirlerinde kullandığı imza olduğunu beyan etse de (Tarakçı 1994: 55) böyle olmaması ihtimali de çevresindekilere tesiri bakımından önemlidir.

Naci'nin gazetede yayımladığı şiirler hem gazete hem de okurlar tarafından “nevzemin” yani “yeni tarz” olarak değerlendirilerek beğeni ile karşılanmaktadır. Naci'nin kimi zaman dörtlüklerle kaleme aldığı çoğu zaman başlık verdiği şiirlerine çok sayıda nazire yazılmaktadır. Örneğin; Naci'nin Sait Paşa'nın aldığı vezirlik rütbesi için yazdığı kasideye 1162 numaralı sayıda yayımlanan Salik imzalı bir nazire yazılmakta, şair Naci'yi eserlerinde kullandığı yeni usul dolayısıyla övmektedir.

Naci'nin tesiri konusunda örnek teşkil edecek bir yazı da gazetenin 1242 numaralı nüshasında imzasız olarak yayımlanan “Buna Ne Demeli?” başlıklı yazıdır.

Yazıda, Münif Paşa'nın *Vakit* gazetesinde yayımlanan "oldun" redifli gazelindeki bazı kısımların Naci'nin daha evvel *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan bir şiirindeki kimi mısralara benzediği belirtilmektedir. Yazıya gazete tarafından verilen cevapta, Münif Paşa'nın Naci şiirini görerek bu gazeli nazmetse bile, bunun bir acziyet olmadığı ifade edilmektedir.

Gazeteye Ahmet Mesut ve Mesud-ı Harabatî imzası ile de şiir gönderen Naci'nin okurların gözündeki yerini, uzun müddet yazı gönderilmediğinde anlamak mümkündür. Gazetenin 1373 numaralı sayısına gazeli gönderen Mehmet Esat, Ahmet Mesut'un yeni yazı göndermemesinin nedenini "*Acaba Mesud-ı Harabatî ile buluşup da harabat âlemine mi daldılar?*" şeklinde sormaktadır. İkisinin birlikte değerlendirilmesi kafa karıştırıcı olsa da gazetenin 1322 numaralı nüshasında Ahmet Mesut imzası ile yayımlanan bir yazıda, iki ayrı "Mesut" olduğu birinin Mesud-ı Harabatî diğeri ise Ahmet Mesut olduğu beyan edilerek her iki şahsın ayrı kişiler olduğu ifade edilmektedir.

Ahmet Mesut'un kim olduğu o devirde oldukça merak uyandırmıştır. Öyle ki gazetenin 1340 numaralı sayısında yayımlanan varakasinda okurların bu merakını dile getiren Ahmet Mesut zaman zaman gazetenin yazıhanesine uğradığını ifade ederek heyet-i tahririye'nin kendisini tanıdığından söz etmektedir. 1341 numaralı sayıda yayımlanan E(lif). Nazım imzalı Nabizade Nazım'a ait bir varaka ise Mesud-ı Harabatî'nin kim olduğu meselesi üzerinde durmaktadır. Şairin eski şiirlerine baktığını ifade eden yazar, varakasının sonunda Mesud-ı Harabatî'nin aslında kim olduğunun çok da önemli olmadığını, önemli olanın edebiyatımızın böylesi kudretli şairleri yetiştirmesi olduğunu ifade etmektedir. Yazının sonuna eklenen *Tercüman-ı Hakikat*'in değerlendirmesinde kim olduğunu Mesud-ı Harabatî'ye sormak gerektiği belirtilmektedir. Gazetede bu gibi yazılar çokça yer almaktadır. Denilebilir ki Muallim Naci müstear imzalarını saklamak konusunda dikkatli davranmıştır.

Tercüman-ı Hakikat'in şiir cephesini Naci'den önce ve sonraki devre olarak değerlendirmek yaşanan değişimi ve gazete ile birlikte yerleşen yeni anlayışı göstermesi bakımından önemlidir. Naci'den önce de şiirlere sütunlarında yer veren gazetenin, bilhassa değerlendirme konusunda, bir eksikliği yaşadığı söylenebilir.

Genç edipleri yeni tarz üzere yazma konusunda her daim teşvikte bulunan Ahmet Midhat'ın şiir konusunda çok da etkin olduğunu söylemek mümkün değildir. Hatta denilebilir ki *Tercüman-ı Hakikat*, Muallim Naci'nin gelişinden evvel belirli tarihler sebebi ile kaleme alınan ve başka dergilerden alıntılanan şiirler ile nazım cephesini güçlendirmektedir. Ancak Naci'nin gelişinden sonra gazetenin renkli bir şiir atmosferine sahip olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Şiirleri ve tenkitleri ile her iki anlamda da büyük tesirler yaratan Naci sayesinde gazete birçok genç edibin eserlerini göndermesi sonucunda “nevzemin” tabir edilen şiirler ile zenginleşmiştir.

1.4. Tercüman-ı Hakikat'te Hikâye ve Roman

Ahmet Midhat Efendi tarafından yayımlanan *Tercüman-ı Hakikat* gazetesi edebî metinler bakımından her zaman zengin olmuştur. Başlangıçta tefrikalar vesilesi ile hikâye ve romanlar ile bilgi verici metinlerin çoğunlukta oluşundaki Ahmet Midhat Efendi tesirine karşılık Muallim Naci'nin gazetenin edebiyat sütununun başına geçişi ile şiir de aynı oranda zenginlik göstermiştir.

Gazetede edebiyat kısmı edebî metinler ile bu metinlere dair eleştiriler ve edebiyatımızın gelişimi için kaleme alınan tenkit, teori yazılarından meydana gelir. Gazete yolu ile halkı eğitmeyi amaçlayan gazetenin tefrikaları telif ve tercüme olarak iki gruba ayrılır. Bu eserlerin kimine yazılan mukaddimeler, Ahmet Midhat Efendi'nin roman görüşleri ile tercümeyle dair fikirlerinin anlaşılması bakımından önemlidir.

Romanların mukaddimelerini okumanın can sıkıcı olduğunu beyan eden (nr. 878, s. 3) Ahmet Midhat Efendi, bu ön sözlerde tefrika edilerek okura sunulan eserlerin seçilme nedenleri, bir eserin öneminin hangi özellikleri haiz olmasından kaynaklandığı, eserlerin okurlara kazandırdıkları ile eser tercüme ise tercümede tutulan yoldan söz etmektedir.

Aktarılan hikâyelerde en fazla dikkat edilen husus, konunun gerçekliğe uygunluğu ve hatta bazen konunun doğrudan gerçek hayata dayanan bir hikâyeden alınmış olmasıdır. Örneğin Vizental ile birlikte Almancadan tercüme edildiği beyan edilen *Konak yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*

adlı tefrikaya yazılan ön sözde hikâyenin yalnız yazarının muhayyilesinin ürünü olmadığını, Şeyh Şamil ve yanındaki serdarlar hakkındaki bilgilerin gerçek hayattan alındığını belirten mütercimler konu ile ilgili bilgilerin bir Amerikalının Kafkasya seyahatinde duyduklarına dayandığını eserin yazarının mukaddimesinden aktarırlar.

Lamartine'in eserinden mütercem *Graziella*'nın ön sözünde mütercim Yusuf Neyyir "hikâye olunan şeylerin tabiat ve âdât dâhilinde" olması gerektiğini vurgulayarak "mündericatin aklen makul olması ve alelhusus bizim ahlak ve âdâtımıza muvafık" olması gerektiğini de belirtir.

Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi'ne yazdığı "İfade-i Mütercim" bölümünde Batı'da hâkim olan ve Emile Zola gibi realist, natüralist yazarların romanlarındaki sonuların sadeliğinden söz eden Ahmet Midhat bunlar ile çocuklukta dinlenen masalların olağanüstü hikâyelerini kıyas ederek gerçeklerin uzağındaki bu masalların okurları ahmak yerine koyduğunu ifade eder.

Henüz On Yedi Yaşında'nın ön sözünde de yazar, eserin kıymetinin gerçeğe uygunluğundan kaynaklandığını belirtmektedir: "Bu hikâyenin en büyük meziyeti her vakasının sıhhat-i katiyesidir. Bu hikâyeyi mücerred telezzüz için okuyanlar en büyük telezzüzü burada bulabilecekler ise de bu hikâyeyi ahval-i umumiye-i beşeriyenin ebniyesi olmak üzere de tedkikat-i hakimaneleri için okuyanlar en ziyade şayan-ı tedkik görecekları ahvali dahi bu hikâyede bulacaklardır."

Romanda gerçeğe uygunluğun bu denli vurgulanması yanında bu konuda okurun algısı da mesele edilmektedir. *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*'ne yazılan "İfade-i Mütercim" bölümünde akla uygunluğun öneminden söz eden Ahmet Midhat *Karnaval* ve *La Damme Aux Camelias*'yı yayımladığında gelen okur tepkilerinden de söz etmektedir. Buna göre vakanın yazarın başından geçtiğini düşünen bir kısım okur, şahısların gerçek hayattaki karşılığına yönelik tahminlerde bulunmuşlardır. Bu konuda okurların yanıldığını beyan eden Ahmet Midhat Efendi, konuların "ihtimalat-ı adiyeden" seçildiğini ifade etmektedir. Denilebilir ki bu söz, hikâyelerde aranılan özelliğin gerçek hayata yakın; ancak kurgu eseri olması gerektiğini açıkça belirtmektedir.

Tercüman-ı Hakikat'te yayımlanan romanların bir başka özelliği büyük çoğunluğunun konusunun tarihe dayanmasıdır. *Konak yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe* ile *Amiral Bing* adlı eserlerin mukaddimelerinde bu özellikleri vurgulanmış ve okurların bu yolla elde edecekleri faydanın seçimde etkili olduğu ifade edilmiştir. Hatta İngiltere ile Amerika arasındaki savaşa dayandığı belirtilen *Amiral Bing*'in vakasının daha rahat anlaşılması için Ahmet Midhat tercümesinde bu konularla ilgili ayrıntılı bilgiler vermeye gayret ettiğini de vurgulanmıştır.

Eserlerin seçiminde dikkat edilen bir başka husus ise ahlaka uygun oluşturmaktır. Namık Kemal'in edebiyat anlayışına kadar götürülen edebî eserde ahlakî kaygı Yusuf Neyyir'in tercüme ettiği *Graziella* ön sözünde görülmektedir. "Ulum-ı edebiyenin vazife-i esasiyesinin biri de ahlak dersi vermek" olduğunu düşünen Yusuf Neyyir, edebiyat yoluyla aktarılan düşüncelerin ve verilen derslerin toplumun her kesimine ulaşmasının daha kolay olduğunu belirtmektedir. Buna göre eserler ahlaka hizmet maksadı ile yazılırken okurların yapması gereken de her fıkradan bir ders çıkarmaktır.

Bunların yanında tercüme eserlerin seçiminde etkili olduğu düşünülen bir husus da bu eserlerin, yayımlandıkları dillerde elde ettikleri başarılarıdır. Baskı sayıları ve başka eserlere örnek olması hasebiyle seçildiği beyan edilen eserler, okura da bu yolla tavsiye edilmektedir.

Tercüme edilen eserlerde tutulan tercüme usulü de bir başka dikkat edilmesi gereken husustur. Çeviride harfiyen ya da mealen çeviri ile adapte yollarından hangisinin seçildiği önemlidir. Bu dönemde tercüme edilecek eserlerin seçimi ile eserlerin tercümesinde tutulacak yolun ne olması gerektiği konusunda önemli tartışmalar yaşanmış; ediplerimiz bu konuda çeşitli fikirler beyan etmişlerdir. Nitekim 1897 Eylül'ünde başlayıp üç ay kadar devam eden "Klasikler Tartışması" da Ahmet Midhat'ın sayesinde başlamış ve klasikler, bizim klasiklere karşı tavrımız, çevirinin usulü ve gerekliliği gibi konular hakkında tartışmalar yaşanmıştır. Ahmet Midhat Efendi'nin bu tartışmadaki tavrı bir an evvel çeviriye başlanması ve bu yolla

eserlerin tanınması yönünde olmuştur. Bu tartışmadan önce, *Tercüman-ı Hakikat*'teki tefrikaları Ahmet Midhat Efendi'nin bu konudaki tavrını ortaya koymaktadır.

Ahmet Midhat Efendi'nin tercümelerinde harfiyen çeviri usulünü pek tercih ettiği söylenemez. Bunu doğrudan yazarın kendisi de çeşitli eserlerin mukaddimesinde belirtmiştir. *Amiral Bing*'in ön sözünde eserin daha kolay anlaşılması için tarih konusuna eserin orijinalinden daha fazla eğileceğini özellikle belirten yazar, *Bir Fakir Delikanlı'nın Hikâyesi*'nde bu hususu doğrudan belirtmiş; sebep olarak da her lisanın şivesinin farklı olmasını göstermiştir. Bu eserlerin konularının alınarak Ahmet Midhat tarafından yeniden yaratıldıklarını söylemek yanlış olmayacaktır. Bu düşünceyi destekleyen en büyük örnek ise *Amiral Bing*'in tercüme ediliş usulüdür. Buna göre aslen bir tiyatro eseri olarak meydana getirilen eser, Ahmet Midhat tarafından tarih ağırlıklı olarak çevrilirken kolaylık sağlaması için roman hüviyetinde oluşturulmuştur.

Konak yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe ise iki mütercimli bir tercümedir. Vizental ile ortak olarak çevirdikleri eserin ön sözünde mütercimler okurlara Avrupa'da "kollabasyon" denilen "say-ı müşterek" usulünü tanıtır. Buna göre Vizental Almancayı iyi bilip Osmanlı lisanına aşına değilken Ahmet Midhat Efendi'de durum tam tersidir. Bu nedenle ortak bir çalışma ile eser dilimize kazandırılmış; mütercimler bu yolla "milletin telifatça ihtiyacına hizmet" etmişlerdir.

1.5. Tercüman-ı Hakikat'te Tiyatro

Batı'dan yeni edebî türlerin girmeye başladığı Tanzimat Döneminde tiyatro da Batılı bir anlam kazanarak yeniden oluşturulmaktadır. Daha önce ortaoyunu geleneği etrafında sürdürülen sahne sanatı, bu kez daha donanımlı ve sistemli bir görünüme kavuşarak devam ettirilmektedir. Osmanlı'da hem bir eğlence tarzının hem de faydalı-eğitici olma rolünün karşılığı olarak kabul edilen tiyatro bu rolün getirdiği etkilerle şekillenmektedir.

Kenan Akyüz'e göre Batı medeniyetinin yerleşmesini hızlandıran bir unsur olarak kabul edilen tiyatro Türk halkının yoğun ilgisi nedeniyle hızla benimsenmiştir

(Akyüz 1995: 56). “*Seyircinin bu dönemdeki görünümünü çizerken bunun yanısıra tiyatronun nasıl anlaşıldığını da belirtmek gerekir. Hele yepyeni bir yaşantıyı tadan bir toplumun tiyatrosu nasıl olmalıydı, işlevi neydi, tiyatrodan ne bekleyebilirdik, işte dönemin anlayışı üzerine elimizde üç kesim kaynak bulunmaktadır. Önce basılı oyun metinlerinin öndeyiş ve sondeyişlerinde yazarların tiyatroyu nasıl anladıklarını belirten düşünceleri. Sonra süreli yayınlarda eleştiri veya tiyatro üzerine yazılan yazılarda da bu yolda birtakım düşüncelere yer verilmektedir. Bir de tiyatroların kendi el ilânlarında ve gazetelerdeki duyurularında konuyu aydınlatacak yerlere raslanır*” (And 1972: 104). *Tercüman-ı Hakikat*’te de bu durumu gösterir şekilde tiyatroya dair yazılar ve haberler önemli yer tutmaktadır.

Bu dönemde hem bir eğlence şekli olarak hem de bir eğitim aracı olarak görülmesi dolayısıyla tiyatro ile ilgili yazıların genel içeriği de bu minval üzerinedir. Dolayısıyla gazetede ki gerek oyunların değerlendirmeleri gerekse kumpanyalarla ilgili yazılarda bu noktalara dikkat edilerek inceleme bağlama yerleştirilmeye çalışılmaktadır.

Gazetede ki tiyatro üzerine yazıları oyun değerlendirmeleri ve tiyatro kumpanyaları hakkındaki yazılar olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür. Düşünülen ayrım her yazı için kesin olmasa da bir sanat olarak düşünülmesi lazım olan tiyatronun devirde algılanışının ortaya konması ve tiyatro eleştirisinin konumunu belirlemek açısından bu önemlidir.

Oyun değerlendirmelerine dair yazıların gazetede çok büyük bir yer tuttuğunu ve yazılanların da nitelikli değerlendirmeler olduğunu söylemek pek mümkün değildir. Bu durumun birden fazla sebebi olabilir. İlk sebep Batılı anlamda bir tiyatronun tesisindeki gecikmişlik ile buna bağlı olarak değerlendirme anlamında örneklere sahip olmamak ve hatta tek başına bir tenkit anlayışının bile henüz yerleşmemiş olması iken düşünülen ikinci sebep tiyatronun sosyal bir olay olarak kabul edilmesine rağmen, sanat yönünün henüz keşfedilmemesi olmasıdır.

Oyunların konularının ayrıntıları ile anlatılarak özet benzeri bir anlatımın benimsendiği değerlendirme yazılarında bir oyunun başarısını ifade etmek isteyen yazarların özellikle başvurduğu yollardan biri, sahnelenen eserin izleyicide bıraktığı

hisler ile oyunu görmeye gelen izleyici kitlesinin kalabalık oluşundan söz etmektir. Bu durum, tiyatro değerlendirmelerinde eserlerin hangi ölçüte göre incelendiğini göstermesi yanında daha önce de ifade edildiği üzere tiyatronun henüz sanattan ziyade etkinlik olarak değerlendirildiğini göstermektedir.

Oyun değerlendirmelerinde dikkati çeken bir diğer husus oyuncularla ilgili yorumlardır. Genelde aktör ve aktrislerin rollerindeki maharetlerinin üstünlüğünü okurlara müjdeleyen bu yazılarda yapılmaya çalışılan oyuncuların rollerine uygun bulunup bulunulmadığını izah etmeye çalışmaktır. Örneğin, Muallim Naci'nin Ahmet Mesut imzası ile kaleme aldığı ve gazetenin 1372 numaralı sayısında yer alan “Kimdir Bu Matmazel Nedir Bu Ahenk?” başlıklı yazıda doğrudan oyuncuların rollerine uygunluğu ifade edilmekte ve kadın oyuncunun başarısından söz edilmektedir.

Bilindiği üzere bu dönemde kadınların, daha doğrusu Türk kadınının, sahne sanatlarında etkin olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu yıllardaki oyunlarda ecnebi kadınlar rol almaktadır. Ancak yine de kadının tiyatro sahnesinde yer alması bağlamındaki eleştiriler önemlidir. Yazıların geneline bakıldığında kadın oyuncuların da tıpkı erkekler gibi takdir edildiği, başarılarının halkı memnun ettiği vurgulanmaktadır. Ancak bunun yanında kimi yazılarda kadınların tiyatro sahnesinde yer almasına değilse bile, oynadıkları bazı rollere dair itirazlar yer almaktadır. Örneğin M. Hayri imzası ile 1451 numaralı sayıda yayımlanan ve Avrupa Tiyatrosu'nda oynanan *Köroğlu Operası* hakkındaki değerlendirme yazısında kanto yapan kadın oyuncunun seyirci ile girdiği diyalog ve bu diyalogun edepsizliği ile oyuncuların karşılıklı repliklerindeki imaların ahlaka mugayir oluşu yazarı rahatsız etmiştir. Dramlarda suflörlerin konuşmaları yönlendirmesine karşılık komedide suflörün bulunmaması ile oyuncuların doğaçlamaya başvurmalarının “ağza ne gelirse söylemek” anlamına geldiğini ifade eden yazar, zabitanın duruma müdahale etmesi gerektiğini belirterek yazısına son vermektedir.

Kadın oyuncuların rollerinin edep nokta-i nazarından değerlendirilmesi bu dönemde tiyatronun algılanışına da bir misal getirmektedir. Bir eğlence türü olarak görülen tiyatronun bu özelliğinin bir telafisi niteliğinde olarak vurgulanan “fayda”

fikri ile “edep mektebi” olma vasıfları da tiyatro değerlendirmelerinde öne çıkmaktadır. Devrin anlayışında bu konuda iki ayrı yaklaşım mevcuttur. Bunlardan ilki tiyatronun bir edep mektebi olduğunu düşünenlere aittir. Böyle düşünenlerin Namık Kemal’den etkilendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Namık Kemal’in “Celal Mukaddimesi”, “Tiyatrodan Bahseden Arkadaşlara”, “Tiyatro” gibi yazılarında tekrar tekrar ifade ettiği üzere tiyatro bir eğlence olmasına rağmen eğlencelerin “*en edibanesi ve binaenaleyh en faidelisi*”dir (Namık Kemal Tarih 92). “Celal Mukaddimesi”nde tiyatronun milletlerin gelişmesinde örnek kabul edilmesi gerekliliğini hem tiyatronun kendinden gelen fikir ve vicdana aynı anda tesir etmesi özelliğine hem de başka milletlerdeki etkilere bağlayan Namık Kemal “Tiyatrodan Bahseden Arkadaşlara” başlıklı yazısında doğrudan “*tiyatro ahlak mektebi değil eğlencedir. Ama eğlence olmasının affı faydası ile mümkündür*” diyerek tiyatrodan beklenenleri vurgulamaktadır.

Bu etkinin gazetedeki kimi yazılarda doğrudan görüldüğünü söylemek mümkündür. Söz edilmesi gereken makalelerden biri, gazetenin 1231 numaralı sayısında yayımlanan “Tiyatrolar” başlıklı imzasız yazıdır. Tiyatronun “bir edep mektebi” olduğunu beyan eden yazar, Avrupa’da bu durumun tesis edildiğini ancak bizde hâlâ tiyatronun “temaşagah” sıfatına layık olduğunu ifade etmektedir.

Bu yazıya cevaben *Ceride-i Havadis*’te yayımlanan ve tiyatrodan edebe yönelik bir fayda beklemenin yersiz olduğunu ifade eden yazı karşıt görüşte olanları göstermesi bakımından önemlidir. Ahlakın tiyatroda değil sokakta arandığının beyan edildiği bu yazıya karşılık *Tercüman-ı Hakikat*’te Muallim Naci imzalı bir yazı yayımlanır.

Gazetenin 1238 numaralı sayısında yayımlanan “Tiyatronun Vücub-ı Vücut-ı Terakkisi” başlıklı bu yazısında Naci, tiyatroyu maarife hizmet yolunda bir aşama olarak kabul etmektedir. “Terbiye-i umumiye”nin temininde iki yardımcı olduğunu düşünen yazara göre bunların ilki mektepler ikincisi ise tiyatrodur.

Tiyatronun faydaları noktasından söz eden bir başka yazı da Güllü Agop’a aittir. Gazetenin 663 numaralı sayısında yayımlanan yazıdaki, “tiyatro ahval-i eslafi tamamıyla ve zaman ve kavaindeki gibi nazargah-ı temaşaya arz eder bir ebniye-i

pür-ibr olduğundan eğlencelerin serfirazı olmakla beraber ahlaka hizmet eden vesaitin de birincisi ve pek mükemmelidir” şeklinde ifade edilen fikirler, Namık Kemal’in görüşleri doğrultusundadır.

Bu tarz görüşler doğrultusundaki yazılar yanında tersi olduğu düşünülebilecek nitelikte yazılar da vardır. Bu yazıların makale hüviyetinde olmaktan ziyade haber ve haber yorumu niteliğini haiz olduğunu söylemek mümkündür. Söz konusu yazıların genel ağırlığı Galata’daki tiyatrolarda yaşanan edepsizlik hakkındadır. Yazılara göre, bu tiyatrolarla ilgili esas sıkıntı kadınların hâlleridir. Bu mekanlara giden erkeklerle birlikte bira içen kadınlar ahali tarafından eleştirilmekte ve haberlerden öğrenildiği kadarı ile devrin belediye reisi ve polis teşkilatı müdürü de bu olaya müdahale etmektedir.

Ancak mezkûr yazıların edep noktasına bilhassa dikkat ederek düşündüğü mekânlara bugünkü anlamı ile tiyatro demek doğru değildir. Çünkü yazılarda tiyatro olarak adlandırılan mekân, insanların eğlendiği kulüp tarzında bir yer olmalıdır. Bahsedilen dönemde Galata civarında tiyatroların olduğu ve belli bir zamana değin yoğunluğun da bu bölgede olduğunu söyleyebiliriz; ancak yazılarda sözü edilen yerler bugünkü anlayış içinde tiyatro olarak değerlendirilmeye müsait değildir.

İncelenen oyun değerlendirmeleri bu esaslar üzerine şekillenirken gazetenin 1226 numaralı sayısında yayımlanan M.R. imzalı yazı diğerlerinden ayrılan bir metotla kaleme alınmıştır. Diğerlerinin aksine oyunun ayrıntılı bir özetini vermek yerine her bir sahnenin değerlendirmesini yapan bu yazıda, oyuncuların rolleri ile ahaliyi hayretler içerisinde bıraktığı ifade edilmektedir. Sadece oyunu ve oyuncuları değerlendirmeyen yazıda, tiyatro binası ve kumpanya hakkında da eleştiriler vardır. Güllü Agop yönetimindeki tiyatronun gösterdiği terakkiyi takdir eden yazar, salonun darlığından da şikâyet ederek geniş bir tiyatro binasının yapılması gerektiğini belirtmektedir. Bu tarz bir şikâyet, gazetenin 663 numaralı sayısında Güllü Agop tarafından da yapılmaktadır.

Gazetede ki yazılar oyun değerlendirmeleri yanında bu dönemdeki kumpanyalar ve bu kumpanyaların imtiyaz sahipleri hakkında da olabilmektedir.

Özellikle dönemde tiyatro yapma yetkisini elinde bulunduran Osmanlı Tiyatrosu sahibi Güllü Agop hakkında çok sayıda yazı yer almaktadır.

Güllü Agop'tan bahseden yazıların ilki aynı zamanda tiyatrodan oynanan eserlerin niteliği hakkındadır. Gazetenin 459 numaralı sayısında Emin ve Zekai imzası ile yayımlanan bir varakadan anlaşıldığına göre tiyatrodan oynanması için kendi yazdıkları bir eseri götüren bu zatlar Güllü Agop'un ilgisiz tavrı ile karşılaşmış ve varakayı şikâyet amacıyla kaleme almışlardır. Bu varakaya cevap gazetenin 464 numaralı sayısında yayımlanan bir varaka ile Güllü Agop'tan gelir. Cevapta özellikle vurgulanan husus tiyatrodan zaten Osmanlı üdebası elinden çıkma oyunların oynandığıdır. Ancak Güllü Agop'un ifadesindeki esas önemli nokta gençleri yahut daha geniş manada Osmanlıları tiyatrodan soğutmamak için gösterilen gayret ve bu tarz yazıların böylesi bir amaca hizmet etmekten ziyade tersi etkilere neden olduğudur.

Bu dönemde tiyatro yapma yetkisinin Güllü Agop'un elinde olması da zaman zaman eleştirilmiştir. Ancak Güllü Agop'un bu konudaki fikri 663 numaralı sayıdan anlaşıldığı üzere ne opera tiyatrosu ne Fransız tiyatrosunun devam edemediği; önce hevese kapılanların sonra işlerini yarım bırakarak kaçtıkları yönündedir.

Oyun seyretme adabı da yazılarda rastlanılan konulardan biridir. Bu dönemde gayret tiyatroyu geliştirmek olduğu kadar buna uygun bir tiyatro seyircisini de yetiştirmektir. Tiyatroya uygun olmayan davranışlar çeşitli yazılarda ele alınmaktadır. Örneğin gazetenin 1388 numaralı sayısında yer alan “Dram mı Seyretmeli Komediya mı?” başlıklı yazıda, *Kör* adlı dramı seyretmeye gelen sarhoş zatlar eleştirilerek olmadık yerlerde güldükleri ifade edilmektedir.

Tiyatronun bu dönem için pahalı bir eğlence türü olduğu kabul edilmektedir. Bu durumun etkilerinden olsa gerek gazetede kimi zaman bilet fiyatları ya da tiyatrodaki ikramların pahalılığından şikâyet edilen yazılara rastlanmaktadır. Örneğin 1388 numaralı sayıdaki “Dram mı Seyretmeli Komediya mı?” başlıklı yazıda yazar tiyatrodaki her şeyin dışarıdakinden daha pahalı olduğundan söz etmektedir. Bunun yanında İhsan imzası ile 677 numaralı sayıda yayımlanan bir varakada bilet fiyatlarının gazetede ilan edilenden farklı olduğu ifade edilmektedir.

Görüldüğü üzere gazetede yazılarda tiyatro henüz tam anlamıyla yerleşmemiş ama etkilerinin farkına varılarak bu yönde değerlendirilmeye gayret gösterilen; ancak büyük oranda bir “eğlence” olarak kabul edilen bir niteliğe sahiptir. Bir eğlence olduğu bilinmesine rağmen bu eğlenceden sağlanması muhtemel fayda da ihmal edilmemiş, gazete bu faydanın temini için okurları yönlendiren, bir tiyatro seyircisi yetiştirmek için gayret sarf edildiği çok belli olan yazılar ile zenginleştirilmiştir. Bunun yanında edebî bakımdan yeni bir tür sayılan tiyatronun genç edipler arasında yaygınlaştırılması için de teşvik edici bir tutum benimsenmiştir. *Tercüman-ı Hakikat*’in sütunlarında yer verdiği yazılar, tiyatro tartışmaları ve tiyatroya dair ilanlarla yeni sayılan tiyatroyu yerleştirme konusunda büyük çaba harcadığı söylenebilir.

1.6. Tercüman-ı Hakikat’in Zemin veya Taraftar Olduğu Tartışmalar

Tercüman-ı Hakikat, devrinde mühim tartışmalara ev sahipliği yapmış bir gazetedir. Bu tartışmalarda *Tercüman-ı Hakikat*’in rolü çoğu zaman tarafların görüşlerini açıklamaları için ev sahipliği yapmak olurken kimi zaman gazete muharrirleri de fikirlerini beyan etmekten kaçınmamış; tartışmanın niteliği ile ilgili uyarılar ve yönlendirmelerde bulunmuşlardır.

Tercüman-ı Hakikat’teki tartışmaları basın ve dil yahut edebiyat olarak sınıflandırmak mümkündür. Bu tartışmalar kimi zaman doğrudan gazete sütunları üzerinden kimi zaman da başka gazeteler ve *Tercüman-ı Hakikat*’te bir arada yürütülmektedir. Basın tartışmalarının ikinci şekilde, yani *Tercüman-ı Hakikat* ve cevap veren gazete üzerinden sürdürüldüğü söylenebilirken dil ve edebiyat tartışmaları büyük oranda gazete üzerinden bazen diğer gazetelerden de cevaplar gelecek şekilde devam etmektedir. Denilebilir ki *Tercüman-ı Hakikat* karşıt görüşlere bir arada yer vererek tarafsız durumunu büyük oranda muhafaza etme gayretindedir.

Basın tartışmaları gibi geniş bir başlık altında ifade edilmeye çalışılan tartışmalar, *Tercüman-ı Hakikat* ile diğer gazeteler arasındaki polemikleri içermektedir. Bu tartışmaların birçoğu *Tercüman-ı Hakikat* tarafından “karşı gazeteler” şeklinde tabir edilen azınlıklara ait gazetelerle ilgilidir. Bu dönemde “karşı gazeteler” tabiri ile kastedilen Galata ve Beyoğlu civarındaki ecnebi matbuattır.

Bulundukları konum itibarı ile bu ismi alan gazeteler ile *Tercüman-ı Hakikat* arasında kimi zaman tartışmalar yaşanmıştır. Genel itibarı ile bu tartışmalar “karşı gazeteler”in yaptığı yalan haberler hakkında olabilmektedir. Örneğin *Tercüman-ı Hakikat*’in 1076 numaralı nüshasında yayımlanan “Canavar-ı Bahrî –Yahut- Heyet-i Tahriye Meyanında Bir Hasbıhal” başlıklı yazıdan anlaşıldığı kadarıyla “karşı gazeteler”den biri olarak nitelenen *Kurye Doryan* gazetesi bir deniz canavarının haberini yapmakla birlikte bu haberi *Tercüman-ı Hakikat*’e dayandırmaktadır. Ancak gazete ilgili sayıya bakıldığında böyle bir habere rastlamanın mümkün olmadığını belirterek bu gazeteyi son derece alaycı bir üslup kullanarak yalanlamaktadır.

“Karşı gazeteler” ile sürdürülen tartışmaların ya da bu gazeteler hakkında çıkan yazıların temel nedeni, 954 numaralı sayıda yayımlanan “İki Tercümanlar” başlıklı yazıda bu gazetelerin “Müslümanları Ermenilere düşman göstermek hususundaki gayreti” şeklinde sunulmaktadır. 666 numaralı nüshada yayımlanan “Rum Matbuatı ve *Tercüman-ı Hakikat*” ile 522 numaralı nüshada yayımlanan “*Tercüman-ı Hakikat*’in Ecnebilere Husumeti” başlıklı yazılarda da başka gazetelerden okurlara yayılan bu yoldaki yanlış anlaşılmalara düzeltilmeye çalışılmaktadır.

“Karşı gazeteler” dışında *Vakit* ve *Ceride-i Havadis* gibi gazetelerle de kimi zaman husumet hâsıl olmaktadır. Bu gazetelerden *Vakit* gazetesi ile tartışmalar hem edebiyat sütunu üzerinden hem de güncel siyaset noktasından sürmektedir. Edebiyat hakkındaki tartışmalar Muallim Naci’nin *Tercüman-ı Hakikat*’in “Edebiyat” sütununun başına geçmesinin ardından şiddetlenmeye başlamakla birlikte öncesinde de edebiyat konusundaki polemiklerle de kendisini göstermektedir.

Gazetede edebiyat etrafında gerçekleşen en kapsamlı tartışma Namık Kemal’in *Cezmi* adlı romanının yayımlanmasının ardından başlamıştır. *Cezmi*’nin yayımından sonra *Vakit* gazetesindeki tanıtım yazısı *Tercüman-ı Hakikat*’e aynen derç edilmiş ve gazeteye 514 numaralı nüshada yayımlanan imzasız yazı gelmiştir. Bu yazının sonrasında birçok imzasız yazı ile M., Keyfî, Ahmet Midhat Efendi, Mekteb-i Sultanî’den Muhreç Bir Şakirt, Ebüzziya Tevfik, Abdülhak Hamit Tarhan, E(lif) S(ad), Faik, gibi isimlerin katıldığı tartışma Namık Kemal’in eserlerindeki

fesahat hataları, belagata aykırılık, imla tutarsızlığı, Namık Kemal'in cahilliği, eserlerdeki tabiiyet ve gerçeğe uygunluk gibi konular etrafında dönmüştür. Namık Kemal'i savunan ve yeren yazıların her iki tarafına da yer verilen tartışmaya *Vakit* gazetesi de dâhil olmuşsa da esas itibarıyla *Tercüman-ı Hakikat* gazetesi yayın mercii olarak kullanılmıştır.

Tartışmada dikkat çeken Namık Kemal'in nezdinde “edip” ve “edebiyat” kavramları ile edebî eserde gerçeklik meselesinin ele alınmış olması ve tartışmadaki usuldür. Yazıların bir kısmı edebî tenkit havasından sıyrılarak kişiliğe saldırıya yönelse de kendi içinde bir durdurma mekanizmasının olduğunu söylemek mümkündür. Örneğin; tartışma sürerken Raşit imzalı bir zat, 523 numaralı nüshada yayımlanan yazısında tenkit etmenin doğru; ama tenkitte kullanılan ifadelerin yanlışlığından söz etmektedir. Denilebilir ki *Tercüman-ı Hakikat*, daha sonraki tartışmalarda koruduğu tarafsız ve arabulucu tarafını bu tartışmada ortaya koyamamışsa da kendi içinde sağlam bir yolu tutturmuştur.

Edebiyat üzerine tartışmalar Muallim Naci'nin “Edebiyat” sütununun başına geçmesinin ardından *Vakit* gazetesinin “Edebiyat” kısmını idare eden ve “*Vakit* Münekkidi” ya da “Münekkidi-i *Vakit*” ismi ile anılan zat ile Muallim Naci arasında sürmektedir. Bunlardan en uzun süreni olan ve “bidat” kelimesi üzerine yaşanan tartışma görünürde Muallim Naci ile *Vakit* gazetesi arasındadır. Muallim Naci'nin şiir eleştirirken “bidat” kelimesinin karşılığı ve anlamı noktasında yaptığı açıklamaya, anlaşıldığı kadarıyla, *Vakit* gazetesinde “bidat”ın söylendiği gibi bir anlamı olmadığını iddia eden cevap yayımlanmıştır. *Vakit* gazetesinin bu iddiasına yanıt ise Muallim Naci'den değil okurlardan gelmiştir. Gazetede *Vakit*'e cevap olması maksadı ile kaleme alınan altı ayrı yazı vardır. Ayetullah Kemal (nr. 1494, s. 3), Derviş (nr. 1494, s. 2), E(lif)... Ziya (nr. 1495, s. 2-3), İki Müntesib-i Edeb (“*Bidad*” Meselesini Hülâsa Edelim, T.H., nr. 1494, s. 3), Sait (nr. 1491, s. 3), Sami (nr. 1493, s. 2-3) ve Tuhfe-i Vehbi Okumuş Bir Çocuk (nr. 1493, s. 3) imzaları ile Muallim Naci tarafından yazılan tek yazıdır (nr. 1495, s. 2.).

Buna göre Muallim Naci'nin 1487 numaralı sayıda yayımlanan Reis-i Cemiyet-i Maarif-i İskeçe bir şiiri tenkit ederken şiirde kullanılan “bidat” kelimesi

hakkında “(bidad)ı zalim manasına değil zulüm manasına istimal ederler. Farisîde zalim manasına kullanılan (bidadker)dir” şeklinde bir yorum yaparak şair adayını uyarmaktadır. *Vakit* gazetesi ise yayımlanan bir varaka ile “bidad” kelimesi hakkında Muallim Naci’nin söylediklerini eleştirerek söz konusu kelimenin şiirde kullanımı hakkında örnek beyitler göstermektedir. Bunun üzerine *Tercüman-ı Hakikat*’ın 1490 numaralı nüshasında “Ziyanat-ı Hakikat” başlığı ve “İki Müntesib-i Edeb” imzası ile *Vakit* gazetesine cevaben bir yazı yayımlanmıştır. Bu yazıda Acem şairlerden örnekler verilerek “bidad” kelimesinin Muallim Naci’nin ifade ettiği gibi “zalim” ve “zulüm” manalarına geldiği ispat edilmeye çalışılmaktadır. Yorumsuz yayımlanan bu yazının ardından “(Bidad) meselesine dair ‘Sait’ imzasıyla aldığımız varaka yarınki nüshamıza derç olunacaktır” şeklinde bir duyuru yayımlanmaktadır.

Sait imzalı yazı gazetenin 1491 numaralı sayısında yayımlanır. Bu yazıda hem Muallim Naci’yi savunulur hem de “bidad” kelimesinin anlamı konusundaki karmaşaya son vermeye gayret edilen bir tavır vardır. *Vakit* gazetesindeki imzasız yazıda geçen ve Muallim Naci’nin tenkitlerinin gençlerce gereksiz bulunduğu dair sözlere yanıt verilmesinin ardından “bidad”ın sözlüklerdeki karşılıkları verilerek Naci’nin haklı olduğu ifade edilmektedir.

“Bidad” meselesine dair bir diğer yazı gazetenin 1492 numaralı sayısının “Edebiyat” sütununda imzasız olarak yayımlanır. Bu yazıda *Vakit* gazetesindeki yazara cevap vermek maksadı ile Sadi’nin Farsça mısraları tercüme edilerek söz konusu kelimenin kullanımlarına örnekler verilmiştir.

“Tuhfe-i Vehbi Okumuş Bir Çocuk” imzası ile gelen yazı ise 1493 numaralı *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanır. Bu yazı diğerlerinden farklı olarak “bidad” ın anlamının Naci’nin ifade ettiği gibi olduğunu ispat için sözlüklere ya da dizelere başvurmamaktadır. *Vakit*’teki münekkidin cahilliğini göstermek istediği anlaşılan yazar, *Vakit* yazarını *Tuhfe-i Vehbi* ve *Gülistan* adlı eserleri okumamakla suçlamaktadır.

Gazetenin 1494 numaralı sayısında Derviş imzası ile yayımlanan yazı ise tartışmanın genel seyrini özetleyerek Muallim Naci taraftarlarının iddialarını kanıtlarla desteklemesine rağmen *Vakit* yazarının herhangi bir müspet delil ortaya

koymadığını beyan etmektedir. Aynı sayıda yer alan Aşkî-i Askeri imzalı yazı ise yine bu yolda ve *Vakit* yazarının cahilliğini beyan etme maksatlıdır.

Görüldüğü üzere gazete bu tartışmada tarafsız kalmayı seçerek sözü okurlara bırakmıştır. Muallim Naci bu konuda yazdığı tek yazısında gazeteye gelen “Sadme-i Şedide” başlıklı yazının içeriğindeki sertlikten dolayı yayımlanmadığını belirtmiştir. Bu gazetenin tartışmayı belli bir seviyede tutulması için gösterdiği gayreti ortaya koymaktadır. Öte yandan *Vakit* gazetesindeki imzasız yazıya Muallim Naci tarafından değil de gazete okurlarınca cevap verilmesi, Naci’nin ve *Tercüman-ı Hakikat*’in “Edebiyat” sütununun ne denli benimsendiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Gazetede yaşanan bir diğer tartışma ise Ahmet Cevdet’in *Belagat-ı Osmanîye* adlı eseri hakkında Abdurrahman Süreyya’nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmanîye* isiminde bir tenkit kitabı yayımlaması üzerine yaşanmıştır. Ahmet Cevdet’in Mekteb-i Hukuk talebelerine verdiği derslerin toplanmasından meydana gelen eseri *Belagat-ı Osmanîye*’nin yayımlanmasının ardından *Ceride-i Askeriye* başmuharriri Abdurrahman Süreyya’nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmanîye* isimli eseri *Ceride-i Askeriye* matbaasınca yayımlanır. Bu eser hakkında gazetede çıkan ilk yazı “İlan-ı Mahsus” sütununda yer almaktadır. Kitabın kısaca tanıtıldığı ilanın sonundaki “*Belagat-ı Osmanîye ne kadar mühim ve nafi bir eser-i celil ise eser-i mezkûru tenkide cesaret eden zatın erbab-ı mütalaaya kazandırmak davasında bulunduğu menafi o kadar mühim olmak lazım geleceğinden burasının tayinini erbab-ı mütalaanın iki eseri tatbiklerine havale kılınmak tabiidir*” ifade ile eser hem kamuoyuna duyurulmuş hem de her iki eserin tenkidi konusundaki tartışma başlatılmıştır. Aynı ilan 1077 numaralı sayının “İlanat” kısmında da tekrar edilir.

İlanların ardından gelen ilk yazılar Abdurrahman Süreyya’ya ve “Mekteb-i Hukuk Talebesinden *Hall-i Talikat* Muharriri” imzalı şahsa aittir. Mekteb-i Hukuk talebesi olduğunu söyleyen zat, Abdurrahman Süreyya’nın eserindeki ve gazetadaki yazılarındaki hatalarından söz etmektedir. Bu şahsın Ahmet Cevdet Paşa’nın öğrencisi olduğunu düşünmek yanlış olmayacaktır. Bu durumda hocasının yanlışlarını bularak *Talikat-ı Belagat-ı Osmanîye* adlı bir eser kaleme alan

Abdurrahman Süreyya'ya karşı *Hall-i Talikat* isimli eseri kaleme almıştır. İki zat arasındaki yazıların ardından tartışmaya Mekteb-i Hukuk talebelerinden başka öğrenciler de katılmıştır. Bilhassa İsmail Hakkı, Faik Esat ve Sedat imzası ile gelen ve Abdurrahman Süreyya'ya karşı olan yazının ardından Mahmut Celaledin de konuya 1099 numaralı sayıda yayımlanan “Süreyya Efendi Su-i Muarızları” başlıklı bir yazı ile dâhil olur. Mekteb-i Hukuk talebesi olduğunu beyan eden yazarın tartışmanın genel seyrini özetlediği bu yazısında esas olarak ifade edilen Abdurrahman Süreyya'nın söylediklerinin fenne aykırı olmadığı üzerinedir. Bundan sonra gelen varakalarda Mahmut Celaledin'in Mekteb-i Hukuk'a devam etmediği için talebe olarak kabul edilmemesi gerektiği beyan edilecektir.

Tartışma bu minval üzere devam ederken gazetede imzasız olarak yayımlanan ve gazetenin tartışmadaki konumunu ifade için kaleme aldığı iki yazı yayımlanır. 1109 ve 1110 numaralı sayılarda “Belagat-ı Osmaniye Mübahasesinden Hâsıl Olan ‘Menfaat’” başlıklı iki yazı yayımlanır. Bu yazılarda tartışmanın genel seyri aktarılırken, gazetenin bu zamana kadar konuyla ilgili yorumda bulunmamasının sebepleri izah edilir. Buna göre tartışmada “bitarafılık” gerektiği ve tartışmaya katılan tarafların konu hakkında yeterimce muktedir oluşu gibi sebeplerle konu hakkında söz söylenmemesine dikkat edilmiştir. Nitekim gazete bu yazılarda bugüne kadar açıklamadığı görüşlerini de izah etmektedir. Yazının tavrı diğerlerinin aksine şahıslar üzerinden gitmek yerine meselenin özüne inmek yolunda olmuştur. Buna göre söylenenlerin en önemlisi tartışmanın esasında “belagat-ı Osmaniye” değil; “belagat-ı Arabiye” üzerine olduğudur. Zamanla tartışma Osmanlı'nın bir belagat kitabının olması için önce bir sözlüğünün olması gerektiği ve dildeki yabancı unsurlar üzerinden devam ettirilmiştir.

Tartışmaya dâhil olan isimleri ise Abdurrahman Süreyya, Keyfî, A(yn) Vasefî, Elhac İbrahim ve imzasız yazılar ile mektep talebelerinin yazıları olarak sıralamak mümkündür.

Belagat-ı Osmaniye üzerine olan bu tartışma zamanla yerini Recaizade Mahmut Ekrem'in *Talim-i Edebiyat*'ı hakkındaki bir tartışmaya bırakır. İlk olarak gazetenin 768 numaralı sayısında yayımlanan bir yazıda Recaizade'nin Mekteb-i

Mülkiye’de verdiği derslerin notlarının yayımlandığı haber verilir. Gazetede ilk tenkit yazısı ise Elhac İbrahim’e ait olup 1289 numaralı sayıda yayımlanan “İmar ve Tashih”tir. Elhac İbrahim’in bu yazı dışında konu hakkında yayımlanan diğer yazıları “Mülahazat” (nr. 1293, s. 2), “Tekrar ve Tavzih Unvanlı Makaleye Cevap” (nr. 1297, s. 2-3), “Müdafaat Unvanlı Makaleye Cevap” (nr. 1300, s. 2-3) başlıklarını taşımaktadır. Elhac İbrahim’in dışında Recaizade Mahmut Ekrem’in “Tekrar ve Tavzih” (nr. 1292, s. 3) ile “Müdafaat” (nr. 1295, s. 3) başlıklı yazıları; Menemenlizade Mehmet Tahir’in Ekrem’i savunduğu başlıksız yazısı (nr. 1295, s. 3) ile başlayarak Abdülhak Hamit, M. D(al), Şemseddin Sami, Mustafa Reşit gibi birçok ismin katılımı ile uzun müddet devam eder.

Gazetenin tartışmalarda benimsediği tutumun sayfalarını tartışmaların tamamına açmak, bu sırada kendi tarafsızlığını korumak şeklinde olduğu söylenebilir. Bu durumun yaşanan istisnaları yalnızca tartışmanın seviyesinin düşürülmesi ihtimali ile taraflardan birinin kişilik haklarına olan saldırı durumlarında yaşanmaktadır. Böyle bir durumda müdahale etmeyi geciktirmeyen gazete, çoğu zaman yayımladığı bir ilan ile tarafları ve okurları durumdan haberdar etmekte, sebepleri izah etmektedir. Dolayısıyla benimsenen bu yolun profesyonel bir bakışın ürünü olduğu söylenebilir.

Diğer taraftan tartışmaların ve bilhassa dil ile edebiyat alanında olanların seviyeli bir tartışma ile okurlara sunulması *Tercüman-ı Hakikat* ve Ahmet Midhat Efendi’nin devir içindeki öneminin farkında olduğunu ve bu gayretlerin neticesinde meydana gelecek dil ve edebiyat anlayışı için çaba sarf ettiğini göstermektedir. Böylelikle yaratan yeni okur yazar kitlesi, temel meseleleri seviyesini muhafaza ederek tartışma usulünü tanımıştır, denilebilir.

1.7. Tercüman-ı Hakikat’in “Kadın” Konusundaki Tavrı

“Kadın hareketi, kadınların kendilerine yüklenen rol kalıplarına, yaşam tarzına bir başkaldırı olarak ortaya çıkmıştır. Bu, toplumun yapısal ve kurumsal değişimler geçirmesiyle, eşitlik ve özgürlük fikirlerinin genel toplum değerleri olmasıyla yakından ilintilidir (Çakır 1996: 18). Osmanlı da Tanzimat’la birlikte değişim yaşamaya başlamış ve çeşitli kanallar ile hayata giren hürriyet, özgürlük gibi

kavramlar toplum hayatını etkilemeye başlamıştır. Bunun sonuçlarından biri olarak kadınlar toplum hayatında daha sık görülmeye ve kadınların rollerine, etkinliklerine dair meseleler irdelenmeye başlanmıştır. Henüz bir hareket hâlini aldığını iddia edemeyeceğimiz, belki bir “kıpırtı” olarak nitelenmeye uygun bu değişimin yansımalarını, Serpil Çakır’ın da ifade ettiği gibi, en belirgin şekliyle basın hayatında görmek mümkündür (Çakır 1996: 18). Tercüman-ı Hakikat’in yayımlanmaya başladığı ve çalışma dâhilinde incelenen yıllar olan 1878-1873 yahut daha genel bir ifade ile XIX. yüzyılın ikinci yarısında doğrudan kadınlara yönelik ve hatta kadınların sahibi olduğu mecmualardan söz edilebileceği gibi bütün bunlardan evvel gazetelerde, az da olsa, imzalarına rastlanan kadınlar ile kadınlar hakkında konuşan erkekler de önemlidir.

Tercüman-ı Hakikat gazetesinde bu konuya dâhil edilen konuları iki grupta incelemek yerinde olacaktır. Yazıların genel dağılımı incelendiğinde edebiyat sütunu içinde eser ya da değerlendirmeleri ile yer alan kadınlardan bahsetmek anlamlıdır. Bunun yanında, mezkûr alanın dışında kalan yazılar ise kadının toplum yaşamındaki yerini, bu yerle ilgili kendi düşüncelerini ve varsa itirazlarını, toplumun kadına bakışı gibi hususları ihtiva etmektedir.

Edebiyat sütununda kadının görünümleri değerlendirilirken dikkat edilen unsurlar, sütunda görülen kadın imzaları, bu eserlerin niteliği ile varsa Muallim Naci yahut Ahmet Midhat Efendi tarafından yapılan değerlendirmeler olmuştur. Gazetede edebiyata dair ilk yazı, imzasız olarak gelen bir gazeldir. Gazetenin 1185 numaralı nüshasında yer alan bu eser, “Bir hanımefendinin gazelidir” şeklinde okura takdim edilmiştir. Herhangi bir değerlendirme yahut açıklama yapılmayan şiir, beş beyitten oluşmakta, şairinin kimliği hakkında bilgi bulunmamaktadır. Ancak son beyitinde “Maid” mahlası kullanılan ve “Dilerse şadkam olsun diler gönlüm hazin olsun” şeklinde başlayan gazel Maide Hanım’a aittir (İnal 2000: 1269). Dolayısıyla *Tercüman-ı Hakikat*’te şiiri yayımlanan ilk kadın şairin Maide Hanım olduğu söylenebilir.

Maide Hanım’ın ardından eseri görülen bir diğer isim, gazetenin 1348 numaralı sayısında yayımlanan “Lisan-aşına Bir Hanım” imzası ile gönderilen şiirin

sahibidir. Fakat bu metni yalnız bir şiir olarak değerlendirmek mümkün değildir. Manzum mensur karışık olarak kaleme alınan metnin, mensur kısımlarında “Muharrir Efendi”ye, yani o sıralarda sütunu idare eden Muallim Naci’ye seslenilmektedir. İlk olarak imzasından kendisinin kimliğini merak etmiş olduğunu tahmin ettiği muharrir seslenen şair, “Orası size lazım değildir” diyerek bu konuyu kapatmaktadır. Devamında bir “şaire” olmadığını beyan eden kadın, buna rağmen şiirden anlamasının sebebini “kadınlık nokta-i nazarı”na bağladıktan sonra “Bizler nakısatü’l-akıl değil miyiz ya?” diye sorarak şiir konusundaki anlayışı akla değil, kadınlık durumuna, hislerine bağlamaktadır.

Bundan sonra uzun kış gecelerinde *Tercüman-ı Hakikat* okuyarak zaman geçirdiğini beyan eden şair, “Biçare kadınlar her şeyden mahrumlar!” dedikten sonra, sütunda kadın yazarların imzalarına yer verilmemesinin nedenlerini muharrirden sormaktadır. Son olarak erkeklerin eserlerinin “alkışlar, kıyametler” ile değerlendirilmesine karşılık kadınların eserlerine aynı değerin verilmediğini ifade eden şair, yazısının değiştirilmeden yayımlanmasını rica eder.

“Lisan-aşına Bir Hanım”a verilen yanıtta, şiirin gazetenin yazı heyetinin tamamınca, birlikte değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Şairin söylediği her bir söze karşılık verilen cevabî yazıda, teşvik eden bir ifade vardır.

Gazeteye edebî metin gönderen diğer kadınlar Ayşe Süreyya ve İffet’tir. Her iki şair de eserlerini gönderirken Muallim Naci’den eserlerinin yayımlanıp yayımlanmayacağını sormakta ve yayımlandığı takdirde yeni eserler göndereceklerini beyan etmektedir. Muallim Naci’nin değerlendirmeleri ise kadın şairleri yazmaya teşvik eden yöndedir. Şiirlerini gönderen şairlerin nesirleri de değerlendirilmekte ve ifadeleri mutlaka takdir edilmektedir.

Kadının edebiyat sütununda görünümünün ardından dikkat edilmesi gereken bir başka durum, kadınların gazetede çıkan kendilerine yönelik haberler ile yazılara yönelik itirazlarıdır. Bu itirazlarda dönemin erkek egemen anlayışının kadına dikkatine başkaldırıyı görmek mümkündür. Örneğin gazetenin 1211 numaralı nüshasında yayımlanan “Kadınların Muhabirlerimizden Şikâyeti” başlıklı yazıda, Gazetenin yetkilileri tarafından adının “*Ziynet yahut Ziyneti*” olduğu belirtilen kadın

yazar *Tercüman-ı Hakikat*'in yaptığı haberdeki bakış açısına itiraz etmektedir. Kadınların yaşadığı adaba mugayir ahvalden söz edilen habere itirazda, erkeklerin böyle haller yaşayıp yaşamadıkları sorulmaktadır.

Yine aynı itirazı barındıran bir diğer yazı, gazetenin 559 numaralı nüshasında yayımlanan “Aleksandre Dumasade’ye Bir Hanım Tarafından Cevap”tır. Bu yazıda yazıda Aleksandre Dumasade’nin fikirlerine itiraz edilirken aynı zamanda yazıyı Türkçeye aktaran mütercim ile yayımlayan gazetenin de düşünceleri sorulmaktadır. Buna göre kadınların sadece başka bir kadının kötülüğü noktasında ittifak ettiğinden söz eden yazıya itiraz edilerek bu tür özelliklerin kadınlara mahsus olmadığı ifade edilmektedir ve kadın yazara göre bu yazıyı yayımladığına göre gazete de aynı fikirdedir. Gazete ise verdiği cevapta, heyet-i tahririyenin görüşlerini aktararak kadınları savunmaktadır.

Gazetenin bu iyi niyetli cevabına rağmen varakanın tanıtımında kullandığı dil de dikkat çekicidir. Bir kadından geldiği belirtilen yazının “bir kadın namına ifadesi hatta imlası dahi bayağı merdâne olduğundan hiçbir noktasına kalem dokundurulmayarak” aynen gazeteye derç edildiği belirtilen takdimde kadın yazarın imlasının erkeğe benzetilmesi bir iltifat olarak sunulur kadın yüceltilmiştir. Tabii aynı zamanda, o devirde okuma oranının erkekler için daha yüksek olduğu unutulmamalıdır, dolayısıyla okuma oranı düşük olan kadınlar için bu benzetme yerindedir, denilebilir.

Gazetede çıkan yazılardan kadınların sosyal hayattaki yeri ve bu durumla toplumun yargısını görmek de mümkündür. Örneğin bahar ve yaz mevsimlerinin gelişi ile birlikte seyir yerlerine çıkan kadınlar hakkında yazılar çoğalmaktadır. Bu yazılar seyir yerlerinde yaşanan edebe mugayir olaylar ile kadının örtünmesi ile ilgilidir. Genç kadınların yaşmaklarının ince ve gerektiği kadar kapalı olmadığından şikâyet edilen yazılar yanında konuya başka noktadan yaklaşan yazılar da mevcuttur. Örneğin gazetenin 652 numaralı sayısında yer alan “Kadınlar” başlıklı yazıda, “*ipince bir yaşmak tutunmak bir kadın için alamet-i fuhş olamaz*” denilerek kadınların ne ölçüde kapanması gerektiğini kendilerinin bileceği ifade edilir.

Yaşanan edebe mugayir olaylarda kadınlardan kimlerin sorumlu olacağı da bu yazılarda dikkat çeken bir unsurdur. Genel görüş kadınlara babalarının ya da kocalarının veli olduğu, yani bir erkeğin sorumlu olduğu yönünde olmakla beraber yine kadınların da kendi kendilerinden sorumlu olduğu belirtilmektedir. 65 numaralı sayıda yer alan “Kadınlar” başlıklı yazıda *“kendi akıllarını kendileri muhafaza etmek kadınlar için dahi en büyük vazifedir”* denilerek bu durum vurgulanmaktadır.

Avrupalı kadınlar ile Türk kadınının karşılaştırılmasına da gazetede ki kimi yazılarda rastlanılmaktadır. Avrupalı kadının sanıldığı gibi tamamen özgür olmadığı, medenî hukuk çerçevesinde haklarının belirlendiği ifade edilen “Hukukî-i Nisvan” başlıklı yazı buna örnektir. Gazetenin 1335 numaralı nüshasında yayımlanan bu yazının yanında, 656. sayıdaki “Terbiye-i Nisvan” başlıklı yazıda da alafranga kadın ile alaturka kadın karşılaştırılmaktadır. Bu yazıya göre, *“alafranga kadının yanında yasakçıları yok. Lakin onda öyle bir tavr-ı edibane var ki en rezil bir adamın bile kendisine taşkınlık etmesini men eden işte o tavr-ı edibanedir”*. Alaturka kadının “hırpalanmasının” nedeni ise alafranga kadında bulunan “tavr-ı edibane”ye sahip olmamasıdır.

Kadının toplum hayatında yeri hakkındaki fikirlere gelince bunu iki ayrı yönden değerlendirmek mümkündür: Osmanlı kadını ve Avrupalı kadınlar. Avrupalı kadınlar hakkındaki yazılardan 135. sayıda yayımlanan “Kadın Telgrafçıları”da, Almanya ve Avusturya’da telgrafçılık yapan kadınlardan söz edilerek telgrafçılığın erkeklerin yapmayacağı hafif bir iş olduğu ifade edilmektedir.

Osmanlı kadının yeri ise hâlâ ailenin kurucusu ve sorumlusu olmaktır. 1332 numaralı sayının “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan “Familya Validelerine Nasihat” başlıklı yazıda, çocuk bakımı konusunda annelere tavsiyelerde bulunmaktadır. Bundan başka 585 numaralı nüshada yayımlanan ve Şemseddin Sami’ye ait *Aile* isimli mecmuanın yayına başladığından söz edilen “Aile” başlıklı yazıda, bu tarz dergilerin kadınlar tarafından çıkarılması gerektiği söylenmekte, devamında ise böylesi işleri yapabilecek kadınların henüz yetişmemiş olduğu söylenerek derginin *“kadınların hoşlanacağı tarzda”* olduğu ifade edilmektedir.

“Kadınların hoşlanacağı tarzda” ifadesi Voltaire’in gazetede yayımlanan tercümeleri için de kullanılmaktadır. “Kadınların Hoşlandığı Voltaire’in” şeklinde bir başlıklandırma ile sunulan eserler dikkat çekicidir. Bunun, Batı’da da hâkim olan bir anlayış olan edebiyatın, bazen özellikle romanın, kadınla eşleştirilmesi ile ilgili olduğu söylenebilir. Nitekim kadınlar da kendilerinin uzun kış gecelerinde *Tercüman-ı Hakikat*’in edebiyat sütununu okuyarak yahut *Afak* gibi dergileri okuyarak zaman geçirdiklerini ifade etmektedirler.

Sonuç olarak *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan kadın imzalı yazılar ile kadınlar hakkındaki yazıların devrin bakış açısını tam anlamıyla yansıttığını söylemek mümkündür. Edebî anlamda erkek egemen bir yapının varlığının farkına vararak bu duruma itiraz eden ve kabul gördükleri takdirde yazılarını yayımlanması için gazetelere ve dergilere göndereceklerini beyan eden kadın yazarlar ile bu yazarların eserlerini överek yazmaları için teşviklerde bulunan erkek tenkitçiler en dikkat çekici olanıdır. *Tercüman-ı Hakikat*’in bu konuda son derece dikkatli davrandığı söylenebilir.

Devrin bakışının bir diğer yansıması olan sosyal hayat ise erkeklerin kadınların toplum içindeki yerlerini tayin için kaleme alınan yazılar ile kimi zaman kadınların bu belirlemeye karşı yaptıkları itirazlar noktasındadır. Kadınların bu konuda söz söyleme gücünü elde etmeye başladıkları *Tercüman-ı Hakikat*’teki yazılara bakılarak anlaşılabılır. Öte yandan *Tercüman-ı Hakikat*’in doğrudan sosyal hayattaki konumla ilgili yazılar yayımlamamasına rağmen Avrupalı kadın hakkındaki haber ve yazılara yer vermesi Osmanlı kadınına Batılı kadınınkine benzer bir yer tayini gayreti olduğunun göstergesidir. Dolayısıyla gazetenin ilerisi için önemli bir vazifeyi, açıkça olmasa da, üstlendiği söylenebilir.

1.8. “Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı” Adlandırması Hakkında Bir Değerlendirme

Edebiyat tarihi birtakım gruplamalar ve tasnifler üzerine kurularak meydana getirilmektedir. Genel itibarı ile siyasî, sosyal amillerin etkili olduğu tasniflerle şekillenen Türk edebiyatı İslamiyet’ten önce, İslamiyet etkisinde ve Batı medeniyeti etkisinde şekillendiği üç büyük devreye göre ayrılmaktadır. Bu büyük devreler

arasında ise çeşitli sebepler neticesinde oluşan edebî topluluklar bulunmaktadır. Tasniflerin tersine olarak topluluklar da kimi zaman devrinde açıkça ortaya konurken kimi zaman ise ilerleyen dönemlerde edebiyat araştırmalarının tespit edilmektedir. “Türkiye’de XIX. ve XX. yüzyıl edebiyatının gelişmesinde ve toplulukların oluşmasında tarihi ve sosyal olaylarla beraber, siyasal akımların çok önemli rolü vardır” (Emiroğlu 2009: 19). Öztürk Emiroğlu’na göre edebiyat ve sanat alanındaki önemli isimlerin siyasî cephede de büyük rol oynaması dolayısıyla oluşan bu durumda başlıca üç sebep etkilidir: tarihi ve sosyal olaylar, siyasal akımlar ve süreli yayınlar.

Edebiyat araştırmalarında süreli bir yayın kanalı ile ortaya çıkan ortaklaşmalar, devrinde bilinçli bir hâlle oluşabilirken edebiyat tarihçileri tarafından da tespit edilebilmektedir. 19. yüzyılın ikinci yarısı için bu potansiyeli en kuvvetli olarak taşıyan süreli yayın *Tercüman-ı Hakikat*’tir. Doğrudan *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatı sözünü ilk defa kullanan isim Ali Canip Yöntem’dir. Yöntem’e göre Ali Canip Yöntem’e göre “*Namık Kemâl – Hâmit mektebine karşı bir ‘aksü’l-amel’ telakki edilen ‘Tercüman-ı Hakikat Edebiyat’ının*” başında Muallim Naci görünür.” (Sevgi 1995: 238) Tanpınar ise doğrudan bu ifadeyi kullanmasa da Muallim Naci’nin gelişi ile birlikte gazetede Naci’nin etrafında birtakım isimlerin toplanmasından söz eder (Tanpınar 2007: 532).

“Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı” sözünün ilk anda çağrıştırdığı anlam şüphesiz gruplaşma ile meydana gelen ve bu ortaklaşma dâhilinde hareket eden ediplerin meydana getirdiği edebiyattır. Ancak *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatı sözü süreli bir yayın etrafında meydana gelen bir topluluğu ilk anda çağrıştırmış olmasına rağmen bu karşılıkların hiçbirine tam olarak denk düşmemektedir. Bu noktada gazetelerin edebiyatımızda oynadığı rolün önemi unutulmamalıdır. Tanpınar’a göre gazete hiçbir yerde bizdeki gibi bir role sahip olamamış, bizde ise bütün işaretler ondan gelmiş, kalabalıklar onun etrafında kurulmuş ve okuma, mekteplerden ziyade gazeteler sayesinde yayılmıştır (Tanpınar 2007: 231). *Tercüman-ı Hakikat* etrafında toplanan şair ve yazarlarda hiçbir zaman *Servet-i Fünun* şairleri gibi bir ortak hareket etme durumu mevcut değildir. Ancak bir süreli yayın olarak devrinde meydana getirdiği canlı bir edebiyat olduğu inkâr edilemez. Dolayısıyla *Tercüman-ı Hakikat*

Edebiyatı için isimler anlamında tam bir ortaklaşmadan söz edilemese yahut bu 1878-1883 aralığı içindeki gazete için söylenemese de, gazete sütunlarında yer alan eserlerin birbirini takip eden özellikleri ve genel eğilimlerinin değerlendirilmesi icap etmektedir.

Ali Canip Yöntem'e göre Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı'na hayat veren sebepler, “*edebî âmmemizin şark mektebine ait terbiyesinin inhisâfı şöyle dursun, kemâliyle devam etmekte olmasıdır*” ve Yöntem'e göre “*bütün devrindeki üstâdların hiç birinde bulunmayacak bir 'comprection: kaideye, şiveye tam muvafakat'a mâlik*” (s. 238) olan Muallim Naci'nin gazetenin edebiyat sütununun başına getirilmesi *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatının oluşmasındaki en önemli sebeptir.

Yöntem'in de ifade ettiği gibi Muallim Naci'nin gazetede edebiyat etkisini arttırma ve daha doğrusu bu etkiyi şiir ağırlığında bir noktaya çekmede gayreti olduğu muhakkaktır. Ancak gazetede Muallim Naci'den önce de mevcut bir edebî anlayış olduğu ihmal edilmemelidir.

Muallim Naci'nin gelişinden önceki devrenin edebiyatı incelendiğinde dikkati çeken nesir ağırlıklı bir yapının varlığıdır. Bu devrede yazar kadrosunun genişliğinden söz etmek de mümkün değildir. Gazetenin geneli için sıklıkla dile getirilen bütün bölümlerinin Ahmet Midhat Efendi tarafından yazıldığı kısmı, edebî cephe için tamamen geçerlidir. Gazetede yayımlanan tefrikaların hemen tamamı Ahmet Midhat Efendi'ye ait olup, az sayıda genç edip de kimi zaman teşvik için eserleriyle sütunlarda yer bulmuştur.

Tercüman-ı Hakikat gazetesinin roman görüşünden söz edilmesi gerekirse ilk dikkat edilmesi gereken nokta tefrika romanların ön sözleri ile seçilen romanların niteliğidir. Daha evvel roman ve hikâyeden bahsedilen bölümde de dile getirildiği gibi tefrika edilen kurgu metinlerin en başta gelen niteliği okura fayda sağlama anlayışına uygun olmalarıdır. Nitekim “*Batının bilim, fen, toplumsal yaşayış, vb. kurumlarını makale ve romanlarıyla öğretme yolunu*” (Kudret 390) tutan Ahmet Midhat romanları, içeriklerindeki ibret unsuru dolayısıyla yahut tarihe dayandığı için tercümeğe uygun bularak okurları hem doğru yola yönlendirmek istemiş hem de

eserlerin içeriğindeki bilgi verici kısımlar ile talebe gibi gördüğü okur kitlesini yetiştirmiştir.

Tam olarak konuları dolayısıyla titiz bir gayret neticesinde seçildiğini iddia edebileceğimiz tercüme eserlerin Batı edebiyatının birinci sınıf romanları olduğunu söylemek mümkün değildir ve seçim konusunda bir istikrarın olmayışı bu devir için sık rastlanan ve normal karşılanması gereken bir durumdur. Klasizm, romantizm, natüralizm gibi akımlara dâhil ve dolayısıyla birbirinden farklı edebî görüşleri taşıyan romanlar bir arada çevrilmiş, herhangi bir ayırım yahut bilinçli bir tercihe gidilmemiştir.

Tercüman-ı Hakikat edebiyatının bir diğer önemli kolu tiyatrodur. Tiyatro konusuna her zaman büyük önem verilse de gazetede yayımlanan tiyatro eseri sayısı fazla değildir. Oynanan tiyatro eserlerinin Osmanlı üdebasının eserlerinden seçilmesi gerektiği sıklıkla dile getirilmesine rağmen gazetede yayımlanan tiyatro eseri yalnızca henüz on üç yaşında olduğu vurgulanan Mehmet Ziya'ya ait olan *Eden Bulur yahut Merhametsiz Bir Valide* adlı oyundur. Yine de bu durum okurların tiyatroya gitme noktasında yönlendirilmesine engel olmamıştır. Denilebilir ki devir tiyatro eseri ve yazarı meydana getirmekten ziyade bir tiyatro seyircisini yetiştirme yolunda öndedir.

Tercüman-ı Hakikat edebiyatının nesir kolunu oluşturan en büyük ortaklık edebiyattan fayda beklemektir. Yerli ya da yabancı romanların seçilmesindeki amil olan sosyal fayda romanların konularının gerçek yahut hiç değilse gerçeğe yakın olaylardan seçilmesi ve içeriğin buna göre düzenlenerek okura bilgi verilmesinin ihmal edilmemesi üzerine bina edilmiştir.

Tercüman-ı Hakikat'e göre gençlerin bu yolda verdikleri eserler edebiyatın gelişmesi açısından önemlidir. Ahmet Midhat'ın gençleri yazmaya teşvik ettiği makalesindeki şu satırlar dikkat çekicidir: “*Gayret! Ey uluvv-i himmet sahibi olan gençler gayret! Edilen muahezatı teşvik makamına ikame ederek tezyit-i gayrete bakınız. Zira her millet ve hatta vatandaşlarımız bulunan Yahudiler bile bizi geçiyorlar. Her milletin hizmetkar-i gayret şiarı gençlerdir. Siz fena yazınız.*

Muterizleriniz muktedir iseler daha güzellerini ortaya koysunlar da meydanı size terk etmesinler” (nr. 842, s. 2).

Tercüman-ı Hakikat’in edebî cephesini oluşturan bir diğer alan ise şiirdir. Genel kabule göre bu yönün oluşmasındaki başlıca sebep Muallim Naci’dir. Naci’den evvel de gazetede şiirler yayımlanmakla birlikte bu şiirlerin devir içerisinde herhangi bir farklılık taşımayan, eskiye bağlı eserler olduğunu söylemek mümkündür. Üstelik Naci’den evvelki devrede yayımlanan şiirler bir hareketlik yahut ortaklık yaratmaktan ziyade, belirli günler yahut olaylar karşısında yazılan şiirler ve başka dergi ya da gazetelerden aynen derç edilen eserler olmaktadır.

Tercüman-ı Hakikat’in incelemeye dâhil olan ilk yıllarındaki edebiyat “*Dili o kadar çabuk ve iradî şekilde değişen, realite ile münasebeti garplı örneklerden yeni yeni öğrenen, bütünüyle yeni baştan kurulmasına çalışılan bir güzel sanatlar sistemi içinde” var olmaya çalışmakta “bütün cemiyet hayatında olduğu gibi, elbette ki dışarının tesirine karşı mazi ile münasebetler ve millî kaynaklar meselesi sık sık mevzuubahs olacak ve bir yığın kolay veya imkânsız terkipler”* peşinde koşmaktadır (Tanpınar 2005: 107).

Muallim Naci’nin gelişinin ardından yaşanan en büyük değişim şiirlerin değerlendirilmesinde olmuştur. Bu tenkitler sadece şiirlerin beğenilip beğenilmediğini ifade eden kuru değerlendirmelerden ibaret değildir. Yapılan değerlendirmelerde genç şairler yönlendirilmekte, doğrudan her şiire özgül yorumlarda bulunmaktadır.

Muallim Naci’nin şiirleri gazetede yayımlandığında okurlardan gelen tepkinin Naci’nin usulündeki “nevzemin”lik üzerine olması dikkat çekicidir. Gazetede zaman zaman yayımlanan gazeller bu şekilde olmak vasıfları ile tanıtılırken Muallim Naci’nin Ahmet Mesut imzası ile gönderdiği bir yazısında (nr. 1322, s. 2) “tarz-ı cedit” hakkında söylediği sözleri, *Tercüman-ı Hakikat* edebiyatından ne beklenmesi lazım geldiğini göstermesi bakımından önemlidir. Bu yazıda, “tarz-ı cedit” ile kastedilenin şiirdeki şekil değişiklikleri değil dile ait hususların düzeltilmesi olduğu anlaşılmaktadır. Sade yazmanın benimsenmesi ve dilin gereksiz terkiplerden kurtulması olarak şekil bulan gayret gazetede edebiyat değerlendirmelerinde de

görülmektedir. Naci'nin değerlendirmelerinin başlıca noktası, terkiplerin düzeltilmesi ve şiirin gereksiz ifadelerden temizlenmesi gerekliliği şeklinde vuku bulmaktadır.

Ortak bir edebiyat anlayışı oluşmasını sağlayan bir diğer husus gazetenin şairlerin buluşma noktası olmasıdır. *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatı için, *Servet-i Fünun*'da olduğu gibi sürekli ve anlaşmalı bir yazar kadrosu olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak bazı isimlerin daha yoğunluklu olarak görülmesi ve şiirlerin bu isimler arasında, nazireler yoluyla, bir iletişim ve etkileşimi sağlaması mühimdir. Gazetenin "Edebiyat" sütununda isimlerine sıkça tesadüf edilen bazı edipler şöyledir: Âbid-i Aşkî, Abdurrahman Adil, Abdurrahman Nacim, Abdülaziz Asım, Abdülkerim Sabit, Ahmet Hamdi, Ali Ruhi, Ali Enver, Besim, Celaleddin vd. şeklinde sıralanabilir.

Görüldüğü üzere *Tercüman-ı Hakikat*, devri içinde yaşayan bir edebiyat ortamı meydana getirmek gibi önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu edebî anlayış doğrudan bir yönlendirme amacı gütmese de devir içerisinde gördüğü alaka neticesinde genç isimleri etkisi altına almayı ve çevresine toplamayı başarmıştır. Bilhassa Muallim Naci'nin gelişi ile etkisi artan gazeteye gelen yurdun birçok yerinden şiirler ile edebiyatın İstanbul dışında daha geniş bir alana yayılması sağlanmış, Naci'nin şiirlerine çok sayıda nazireler yazılmıştır. Genel anlamda şiirin edebî kısımda ağırlık kazandığı bu devrede en fazla yer bulan edebî tür gazel olmuştur. Nazire ve tahmis yoluyla geniş bir çerçeve içinde etkileşime açık hâle gelen bu türlerin yanında mensur şiirin görülmesi de bir yeniliktir. Muallim Naci'nin gelişinden evvel yayımlanan Mustafa Reşit'in mensur şiirlerine zamanla ve özellikle Naci'den sonra Mehmet Celal gibi isimler de destek vermiştir.

Türlerin yanında kadın şairlerin eserlerini göndermesi ve bu konuda gördükleri teşvik dikkate değerdir. Gazetenin edebiyat kısmının ve genel anlamda edebiyatın erkek ağırlıklı olmasından şikâyet eden kadınların eserleri gazetede yayımlanmış, Naci tarafından destek maksatlı eleştiriler yapılmıştır.

Tercüman-ı Hakikat Edebiyatı sözüne yakışır bir diğer hareket gazetede yayımlanan kitap ve mecmua ilanlarına verilen önemdir. Gazetenin hemen bütün

sayfaları bu reklamlara açık olmakla birlikte en fazla ilan da bu alanda çıkmaktadır. Bu durum ansiklopedist yönü sıklıkla vurgulanan Ahmet Midhat Efendi'nin kendi okur kitlesini yaratmak için attığı adımlardan biri olmalıdır. *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatı, gazetede yayımlanan hikâye ve romanlardan başka devrinde yayımlanan eserlerden haberler vererek okurlarını geniş bir edebî zenginlik ile çevrelemektedir.

Gazete zamanla edebî ürünlere yer vermenin yanında tartışmalara sayfalarını açma konusunda da elinden gelen gayreti göstermiş ve yeni edebiyatın ürünlerinin verildiği bir alan olmuştur. Bütün bunlara rağmen henüz bir *Tercüman-ı Hakikat* Edebiyatından söz etmek mümkün olmasa da zaman içerisinde gelen yeni çalışmalarla bu fikrin genişletilmesi imkân dâhilindedir.

2. BÖLÜM: TERCÜMAN-I HAKİKAT'TE “EDEBİYAT” GENEL BAŞLIĞI ALTINDA DEĞERLENDİRİLEBİLECEK METİNLER VE İMZALI METİNLER DİZİNİ

2.1. Yazar Adına Göre Alfabetik Dizin

- A(yn). Abdülahat Nuri (Müdür-i Heyet-i Tahririye-i Mirat-ı Âlem): *Mirat-ı Âlem'in son sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1446, s. 2. (*Mirat-ı Âlem'in son sayısının geç çıkmasının sebebine dair “Varaka”.*)
- A(yn). Cemal: *Bahar adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1465, s. 3. (*Bahar mecmuasını tebrik ve takdir eden “Varaka”.*)
- A(yn). Fa.: *Mektepler ve gelişmişlik hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1335, s. 2-3. (Medeni milletlerin ilimde ve güzel sanatlarda gelişmesinin mekteplerinin gelişmişliği ile ilgili olduğu hakkında “Varaka”.)
- A(yn). Hikmet: *Başlıksız olarak reddiye*, T.H., nr. 1269, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazının başındaki A. Hikmet’e ait olan açıklamada yazının “*Tercüman-ı Hakikat*’in 1260 numaralı nüshasında münderiç reddiye-i acizaneme cevaben yine *Tercüman-ı Hakikat*’in 1265 numaralı nüshasına derç olup saadetli Sedat Bey ile Mahmut Esat Efendi tarafından verilen cevaba reddiye” olduğu ifade edilmektedir.)
- A(yn). Kâmil: *Afak mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1376, s. 2. (*Afak mecmuasının fiyatı konusunda ilanlardaki ihtilaf hakkında “Varaka”.*)
- A(yn). L: *Cemiyet-i Tedrise-i Hayriye'den Bir Sual*, T.H., nr. 421, s. 2. (Kestiği kurbanın derisini Cemiyet’e bağışlamak arzusundaki zatın, nereye gönderilmesi gerektiğini sorduğu “Varaka”. Varakanın sonunda yer alan “Teşekkür” başlıklı cevapta, okura gerekli cevap verilmektedir.)
- A(yn).. L.: *Ulüvv-i Himmete Teşekkür*, T.H., nr. 410, s. 3. (Güllü Agop’un ekibi tarafından oynanan “Hırsız Simon” adlı oyun hakkında kaleme alınan “Varaka”.)

- A(yn). R.: “*Aferin İntibah Gazetesine*”, T.H., nr. 1037, s. 2. (Ali Âli Bey tarafından neşredilen *İntibah* gazetesinde okunan ve okurla paylaşılan “hekimane edibane bent”in “Bend-i Mahsus”.)
- A(yn) Raşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 862, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazının başındaki açıklamada Girit’te görevli olan A. Raşit imzalı zatın, vatan hakkında kaleme aldığı ve *İntibah*¹ gazetesine gönderdiği manzumenin beğenilerek *Tercüman-ı Hakikat*’e alındığı belirtilmektedir. Manzume beyitlerle yazılmıştır ve toplam yirmi beyittir.)
- A(yn). Refet: “*Terakkiyat-ı Sanayi*” adlı yazı hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 1339, s. 2-3. (Gazetenin 1333 numaralı nüshasının ilk sayfasında yayımlanan “Terakkiyat-ı Sanayi” başlıklı yazıda sözü geçen Şekerci Refet Efendi’ye yönelik takdir eden ifadelerden dolayı teşekkür eden ve satılan ürünlerden söz eden “Varaka”.)
- A(yn) Refet: *Demirciler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1354, s. 2. (Mahalle arasındaki demirci dükkânlarından gelen seslerin verdiği rahatsızlık hakkında “Varaka”.)
- A(yn). Saip: *Tahassür*, T.H., nr. 1437, s. 3. (İngilizceden mütercem olduğu belirtilen ve Madam هجس’a ait şiir “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)
- A(yn).. Sait (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1387, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başındaki açıklamada şair, daha evvel gönderdiği eserine Muallim Naci tarafından yapılan düzeltmeler ve uyarılar için teşekkür etmektedir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci tarafından yapılan bir değerlendirme de bulunmaktadır.)
- A(yn) T(e): *Kürdistan*, T.H., nr. 594, s. 2-3. (“Karşı gazeteler”in son dönemdeki Kürdistan-Ermenistan meseleleri ile ilgili takındıkları tavrın sözlere cevap vermek değil, çarpıtmak şeklinde olduğu; Ermenilerle ilgili

¹ Yazıda geçen *İntibah* şu gazete olmalıdır:

“*İntibah*. Menafi-i vataniyyeye hizmet eder gayri resmi gazetedir. 25 Kânunuevvel 1296 (1878) - 16 Kânunuevvel 1881, I. yıl, 1 - 50. sayı. [Yayımlıyan]: Ali Âli. Hanya. 4° (Haftalık)”

iddiaların İstanbul Ermenilerinin düşüncesi olduğu, Kürdistan ya da Ermenistan şeklinde anılan coğrafyadaki insanların düşüncelerinin gazetelerde yazarlarla alakasının olmadığı; Kürtlerin cahil ya da vahşi olmanın tersine bilim, fen, edebiyat alanındaki başarıları hakkında “Bend-i Mahsus”.)

A(yn) T(e).: *Kürdistan*, T.H., nr. 596, s. 2-3. (*Ceride-i Havadis*’in 4328 numaralı sayısında yayımlanan “Kürtler” başlıklı ve “karşı gazeteler” tarafından takdir edilen yazının Osmanlı’nın menfaatine uygun olmadığından söz eden ve ıslahatların bölge için anlamını açıklayan “Bend-i Mahsus”.)

A(yn). Vasfi: *Kastamonu Adliyesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1311, s. 2. (Yazarın görev icabı bulunduğu Kastamonu’da adliye ile ilgili gözlemlerini ve şikâyetlerini ifade ettiği “Varaka”sı.)

A(yn) Vasfi: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1107, s. 2-3. (*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak *Hâll-i Talikat* müellifi “Mekteb-i Hukuk Talebesinden Biri” imzalı zatın, Abdurrahman Süreyya hakkında söylediği “Tasavvufun karnı geniştir çok söz sığar” sözünün ne anlama geldiğini sorgulayan “Varaka”.)

A(yn) Y. : *Edirne’den*, T.H., nr. 569, s. 2. (Edirne’deki adliye ve zabıtaya dair olaylardan söz eden “Mektub-ı Mahsus”.)

A. D(al).: *Fiilen İttihada Hizmet*, T.H., nr. 780, s. 2-3. (“İttihat-ı İslam” fikrine sonuna kadar katılmakla birlikte, fiile geçme konusundaki eksiklerinin farkına varan yazarın, yapılması gerekenlerden söz ettiği “Bend-i Mahsus”u.)

Abbas (Askerî Ketebelerinden): *Başlıksız olarak matbuat hakkında*, T.H., nr. 1358, s. 2. (“Matbuat ebnâ-yı beşerin bir meclis-i ülfeti ad eylediğinden bendeniz de o nam insaniyette birkaç kelam söylemek ister ve hususan söyleyeceğim şey şahsiyata taarruzdan beri olduğu için *Tercüman-ı Hakikat*’in bir köşesinde tabını memul ederim” şeklinde başlayan “Varaka”.)

Abdi Kâmil: *Yeni Açılan Kızlar Mektep-i İbtidaisi*, T.H., nr. 480, s. 3. (Daha evvel duyurulan mektebin hazırlıklarının tamamlandığı ve hem Maarif Nezaretinin hem de velilerin bu süreçteki yardımları hakkında.)

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1399, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Öncesindeki açıklamada mahlasının “Aşkî-i Askerî” ile aynı olması nedeniyle bundan sonra mahlasının sonuna “elif-i nida” getirmeyeceğini beyan eden yazarın “Edebiyat” sütununda yer alan gazeli ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Âbid-i Aşkî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1411, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Abdullah: *Bir mektepte dağıtılan ödüller hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 994, s. 2. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan bir varakada “Salı Pazarı” isimindeki mahalde yer alan mektepte Maarif-i Umumî Nazırı Kâmil Paşa ve Mekâtib-i Rüşdiye müdürü Selim Efendi’ye ne sebeple mükafat verildiğine dair soruya cevap verilen “Varaka”.)

Abdullah Edip: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Ayntab ulemasından olup İstanbul’da yaşadığı belirtilen şairin “Edebiyat” sütununda yer alan şiiri ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Abdullah Kâmil: *Bir Osmanlı Nazırının Meşguliyet-i Yevmiyesi*, T.H., nr. 1020, s. 2. (*Figaro* gazetesinde yayımlanan “Bir Fransız Nazırının Meşguliyet-i Yevmiyesi” başlıklı yazıya karşılık olarak kaleme alınan ve *Osmanlı* gazetesinde yayımlandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat*’e aynen derç edildiği belirtilen “Bend-i Mahsus”.)

Abdullah Kâmil: *Fransa ve Devlet-i Aliye*, T.H., nr. 1167, s. 2. (*Osmanlı gazetesi* başyazarı Abdullah Kâmil'in Beyoğlu ve Galata'daki ecnebi matbuat hakkında "Bend-i Mahsus"unun aynen derci.)

Abdullah Kâmil: *Garaib-i Tarihiyye*, T.H., nr. 802, s. 2-3. (*Osmanlı gazetesinin* başmuharriri Abdullah Kâmil tarafından kaleme alınan "Bend-i Mahsus". Makalede başka fatihlerin yaptıklarının tersine Osmanlı'nın fethettiği yerlerdeki insanların yaşamlarına, adet, din ve kanunlarına müdahale etmemesine karşılık şimdilerde gördüğü muamele karşılaştırılmaktadır. Yazı, *Osmanlı gazetesinden* iktibastır)

Abdullah Kâmil (Dersaadet'te mukim Hacı Dervişzade): *Bosna hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 966, s. 2. (İstanbul'da çıkan gazetelerin, özellikle de *Vakit*'in, Bosna hakkındaki malumatı Avrupa gazetelerine dayanarak vermesinden söz edilen "Varaka"nın devamında Bosna'da çeteler ve mezhep serbestisi gibi kanunlar karşısında halkın durumundan bahsedilmektedir.)

Abdullah Mahir: *"Münekkid-i Vakit" terkibi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2. (Gazeteyi "Edebiyat" sütunu ve başına Muallim Naci'nin getirilmesiyle verilen büyük hizmet dolayısıyla tebrik eden yazarın, *Vakit* gazetesinden "Münekkid-i Vakit" in kullandığı bir terkinin hatalı olup olmadığını sorduğu "Varaka"sı. Varakada Türkçe bir kelimeyi Arapça ya da Farsça bir kelime ile terkip etmenin doğru olup olmadığı sorulmakta iken, "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı cevapta "Müşkilinizi 'Vakit Münekkidi' yahut 'Münekkid-i Vakit' halletsin" demekle yetinilmiştir.)

Abdullah Sıtkı (Muhacir Komisyonuna Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1451, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Abdurrahim Efendi: *Başlıksız olarak mukaddime*, T.H., nr. 231, s. 3-4. ("Akvamü'l-Meslek'in mütercimi izzetli Abdürrahim Efendi tarafından kaleme alınan" mukaddime "Mütenevvia" sütununda yer almaktadır.)

Abdurrahim Ziyaeddin: *Bağdat uleması mütehayranından ve eşraf hanedanından olup Şeyh Gaysi Efendizade faziletli ... Sait Abdülrahim Ziyaeddin Efendi'nin sal-ı cedit hakkında inşat eylediği tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1327, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir yeni yıl tebriği için kaleme alınmıştır.)

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2-3. (Gazetenin cumartesi günü sayısında yayımlanan bir varakada Galata'da bulunan tiyatrolarda yaşanan edebe mugayir olaylardan söz edilmesinin ardından, mezkûr yerlere yapılan polis baskını hakkında bilgi veren “Varaka”.)

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2. (Beyoğlu polis şefinin yanında memurları ile Galata'da tiyatro mahallerini tetkik etmesi hakkında başlıksız olarak “Varaka”.)

Abdurrahman: *Gümrük vergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1048, s. 2. (Yazarın satmak üzere yanında taşıdığı una Tophane İskeleyi'ndeki kantar memurları tarafından alınan gümrük vergisi hakkında kaleme aldığı “Varaka”sı.)

Abdurrahman (Mecidiye Kaziyesi Sabık Mahkeme Serkâtibi): *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1046, s. 2. (Bazı muhacirlerin Rusya'da esir kalması hakkında “Varaka”.)

Abdurrahman Adil: *Tahmis*, T.H., nr. 1363, s. 3. (Mesud-ı Harabatî'nin bir gazeline yapılan ve “Edebiyat” sütununda yer alan tahmis. Eserin sonuna eklenen “Tercüman-ı Hakikat” başlıklı kısımda ise şiir ve şairi övülmektedir.)

Abdurrahman Adil (Selanikli): *Başlıksız olarak gazel*, T.H., nr. 1345, s. 3. (Gazetenin edebiyat-ı cedidenin teşviki yönündeki gayretlerine teşekkür eden yazarın bu yolda kaleme aldığını beyan ettiği “Edebiyat” sütununda yer alan gazeli.)

Abdurrahman Hilmi (Selanik Maarif Müfettişi): *Selanik'ten*, T.H., nr. 1482, s. 2-3. (25 Nisan '99 tarihini taşıyan "Mektub-ı Mahsus"ta, Selanik'te Rumların Bulgarlara karşı kabul ettikleri tedbirlerden söz edilmektedir.)

Abdurrahman (Nacim) (Müellif ve Mütercüm-i Müddeiumumî-i Vilayet-i Hüdavendigâr): *Arap Edebiyatı ve İslam siyaseti hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s. 2; nr. 968, s. 2-3; nr. 969, s. 2. ("Edebiyat-ı Arabiye ve adap ve siyaset-ı İslamiye"ye dair olduğu beyan edilen yazı dizisi, "Bend-i Mahsus".)

(Abdurrahman) Nacim: *Bu kere Hariciye Nezaret-i Celilesine tayin buyurulmuş olan devletli Sait Paşa hazretlerinin memuriyet-i devletlerine dair üdebâ-yı asırdan Hüdavendigâr vilayet celilesi müddeiumumisi sabık izzetli Nacim Efendi hazretlerinin söyledikleri tarih-i ranadır*, T.H., nr. 1171, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan tarih.)

(Abdurrahman) Nacim: *Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti Mektubî Kalemi Mümeyyizi Naci Efendi hazretlerinin gazel-i bibedellerine nazire olarak Hüdavendigâr vilayet-i celilesi müddeiumumî-i sabık izzetli Nacim Efendi tarafından tanzim olunan gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1181, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir yedi beyitten oluşmaktadır.)

(Abdurrahman) Nacim: *Hüdavendigâr vilayet-i celilesi müddeiumumisi sabık izzetli Nacim Efendi hazretlerinin hikmetimiz bir gazelleridir*, T.H., nr. 1195, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan beş beyitlik gazel.)

Abdurrahman Nacim: *Hüdavendigâr vilayet-i celilesi müddeiumumî-i sabık izzetli Abdurrahman Nacim Efendi'nin zade-i tab-ı büleganeleri olan gazel-i ranâ-yı hikmetimizdir*, T.H., nr. 1211, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Abdurrahman Nacim (Müddeiumumî-i Vilayet-i Hüdavendigâr): *Kürt edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 982, s. 2-3. (Diyarbakır'ın İngiliz konsolosunun Kürt edebiyatı hakkında yüzeysel ve yanlışlarla dolu

düşünceleri karşısında kaleme alındığı belirtilen ve Kürt edebiyatının önemli şahıslarından söz eden “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

(Abdurrahman) Nacim Efendi (Edirne Müddeiumumî Vekil ve Muaveneti): *Mesele-i Medeniyet ve Rehbanîyet*, T.H., nr. 631, s. 3. (Almanya meclisinde rehbanîyet aleyhinde devam eden tartışmalardan yola çıkılarak, İslam’da rehbanîyetin olmayışı gibi meselelere değinen “Bend-i Mahsus”.)

(Abdurrahman) Nacim Efendi: *Tarih-i Diğer*, T.H., nr. 1045, s. 3. (1299 senesini işaret ettiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan tarih.)

Abdurrahman Nacim Efendi: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1072, s. 3. (Emin Hilmi Efendi’nin 1065 numaralı *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan gazeline yazılan ve “her bir beyiti anasır-ı erbaayı şamil”, “Edebiyat” sütununda yer alan nazire.)

Abdurrahman Nacim (Sabık Hüdavendigâr Müddeiumumîsi): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1084, s. 3. (Münif Paşa’nın Vatan gazeline yazılan ve “Edebiyat” sütununda yer alan nazire.)

Abdurrahman Nacim (Sabık Hüdavendigâr Müddeiumumîsi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1084, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Abdurrahman) Nacim Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1045, s. 3. (Sâbık Hüdavendigâr Müddeiumumîsi Nacim Efendi tarafından “sal-ı cedit” için kaleme alınan ve 1299 senesini işaret ettiği belirtilen “Edebiyat” sütununda yer alan tarih.)

(Abdurrahman) Nacim Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1045, s. 3. (Ali Fuat Beyefendi’nin Maarif Nezaret-i Celilesine atanması hakkında Arapça olarak tanzim edilen ve 1299 senesini işaret ettiği belirtilen, “Edebiyat” sütununda yayımlanan tarih.)

Abdurrahman Nesip (Reis-i Evvel Merkez Mahkeme-i Bidayet-i Yanya): *Başlıksız olarak tercüme*, T.H., nr. 1362, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan

yazıda yazar, eline geçen Farsça ibareli bir kitaptaki sual ve cevap şeklindeki metni gönderdiğini beyan etmektedir.)

Abdurrahman Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müntehi Sınıf Talebesinden Kazganî): *Söke’deki sel felaketi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1019, s. 2. (Yazarın İzmir’e tatile gittiği sırada bayram nedeniyle kalabalık olan Söke’de yaşadığı sel felaketini aktardığı “Varaka”sı.)

Abdurrahman Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müntehi Sınıfından): *Teşekkür ve Tavsiye-i Hâhâne*, T.H., nr. 1043, s. 2. (Avrupa’da “doğum”a büyük önem verilmesine ve bunun için birtakım “kavaid ve kavanin” kitapları bulunmasına karşılık Osmanlı’nın konuya gereken önemi vermediği ve ebelerin kurallardan haberdar olmadığıнын beyanıyla başlanan yazının devamında Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane, “ilm-i emraz-ı hariciye” muallimi Mehmet Nuri Bey’in mezkûr konu hakkında *Rehñümâ-yı Kavabil* adı ile doğum öncesi ve sonrası yapılacak ve yaşanacak her türlü konuda bilgi veren bir kitap hazırladığı haber verilerek, eseri tavsiye edildiği “Varaka”. Yazıda sözü edilen eser kataloglarda Lucien Penard ve Germain Abelin isimlerine kayıtlı olup eserin mütercimleri Mehmet Nuri ve Ahmet Ziya’dır.)

Abdurrahman Süreyya: *Belagat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1114, s. 3; nr. 1115, s. 3-4. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan “Abdurrahman Süreyya Efendi hazretleri tarafından *Tercüman-ı Hakikat*’e cevap olarak irsal buyurulan varakadır”.)

Abdurrahman Süreyya: *Belagat-ı Osmaniye –Abdurrahman Süreyya Efendi’nin İkinci Makalesi-*, T.H., nr. 1117, s. 3. (Abdurrahman Süreyya Efendi’nin “Belagat-ı Osmaniye meselesi” ile ilgili olarak kaleme aldığı ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan makalesi. Makalede edebiyat yapabilmek için, dilin kurallarının hakkıyla bilinmesi gerektiği ve “belagat-ı Osmaniye” fennini tesis edebilmek için öncelikle bir Osmanlı lüğatinin bulunması gerektiğinden söz edilmektedir.)

Abdurrahman Süreyya: “*Hall-i Mesele*” başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1277, s. 2. (Mehmet Halisi, Yahya Reşit ve Mustafa imzası ile üç müderris tarafından gönderilen “Hall-i Mesele” başlıklı yazıya

cevaben kaleme alınan “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Müderrislerden Mehmet Halisi’nin Elhac İbrahim olduğunu yahut onun yönlendirmesi ile sözkonusu yazının kaleme alındığı iddia edilerek yazıya cevap verilmeyeceği beyan edilmektedir.)

Abdurrahman Süreyya: *Hatime-i Kelam*, T.H., nr. 1267, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Elhac İbrahim’in dil konusundaki sözlerine cevap verilmeye devam edilmiştir.)

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Evvelî-Tenvir*, T.H., nr. 1248, s. 2-3. (Elhac İbrahim Efendi ve Sait Bey arasında devam eden dil meselesiyle ilgili tartışma hakkında “Mütenevvîa” sütununda yer alan yazı.)

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Salise*, T.H., nr. 1249, s. 2-3. (Alt başlığı “Saadetli Hacı İbrahim Efendi’ –Sait Bey-” olan ve Elhac İbrahim ile Sait Bey arasındaki dil meselesi tartışması ile ilgili olarak “Mütenevvîa” sütununda yayımlanan makale.)

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Saniye*, T.H., nr. 1249, s. 2. (Alt başlığı “*Vakit ile Ahter Gazetesi*” olan ve Elhac İbrahim ile Sait Bey arasındaki dil meselesi tartışması ile ilgili olarak “Mütenevvîa” sütununda yayımlanan makale.)

Abdurrahman Süreyya: *Tebrik –Talim-i Edebiyat-*, T.H., nr. 1298, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Recaizade Mahmut Ekrem’in *Talim-i Edebiyat*’ının önemi ve edebiyatımız için anlamından söz edilmektedir.)

A(bdurrahman) Süreyya: *Başlıksız olarak baskı hataları hakkında*, T.H., nr. 1299, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan kısa yazıda yazar, 1298 numaralı nüshada yayımlanan “Tebrik –Talim-i Edebiyat” başlıklı yazısındaki baskı hatalarını düzeltmektedir.)

Abdurrahman Süreyya: *Tezkiye-i Nefs*, T.H., nr. 1084, s. 2-3. (Abdurrahman Süreyya'nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* adlı eserindeki bir fıkrada geçen ifadelerle ilgili yapılan dedikodulara cevap verdiği "Varaka"sı.)

A(bdurrahman). Süreyya: *Başlıksız olarak baskı hataları hakkında*, T.H., nr. 1312, s. 3. (Yazarın 1311 numaralı nüshada yayımlanan yazısındaki baskı hatalarını düzeltmek amaçlı "Varaka"sı.)

Abdurrahman Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında*, T.H., nr. 1078, s. 2. (*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* hakkında yazılan tenkit yazısına teşekkür eden "Varaka".)

A(bdurrahman). Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında*, T.H., nr. 1311, s. 3. (Ali Sedat'ın 1310 numaralı gazete nüshasında yayımlanan ve Elhac İbrahim'in yayımladığı mektubun Cevdet Paşa'ya ait olduğuna dair söylentilere cevap verdiği yazısında Abdurrahman Süreyya'ya yöneltilen eleştirilere cevaben kaleme alınan "Varaka".)

Abdurrahman Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye'ye gelen tenkitler hakkında*, T.H., nr. 1088, s. 2-3. (Abdurrahman Süreyya'nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* adlı eseri hakkında, gelen eleştirilere cevap verdiği "Varaka"sı.)

Abdülaziz: *Bağdat Farisî Kâtibi ve Arabî mütercimi faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebrik-i ıyd hakkında tanzim ettikleri Farisî'ü'l-ibare kasidedir*, T.H., nr. 1254, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Abdülaziz Asım: *Avatıf-ı Celile-i Hilafetpenahiden Darü'-l-Saadetü'l-Şerife Ağası Devletli İnayetli Hafız Behram Ağa hazretlerine geçenlerde "Sadakat" nişan-ı hümayunu ihsan ve inayet buyurulması münasebetiyle Bağdat Vilayeti Farisî Kâtibi ve Arabî Mütercimi Sabık-ı Mevaliden Faziletli Abdülaziz Asım Efendi'nin tanzim ettiği tarih-i ranadır*, T.H., nr. 1316, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiirin, sonundaki açıklamadan 1299 senesini işaret ettiği anlaşılmaktadır.)

Abdülaziz Asım: *Bağdat Vilayeti Farisî Kâtibi ve Arabî Mütercimi Sabık-ı Mevaliden Faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebrik-i sal-ı cedit hakkında ikisi Türkî ve birisi Farisî ve diğer ikisi Arabî olmak üzere söyledikleri tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1325, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beş şiir.)

Abdülaziz Asım: *Devletli Ali Rıza Paşa hazretlerine ihsan buyurulan rütbe-i celile-i vüzaratın tebrik ve tehniyeti hakkında Bağdat Vilayeti Sabık Kâtib-i Farisî ve Mütercim-i Arabiyesi faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretleri tarafından tanzim olunan kaside-i tarihiyedir*, T.H., nr. 1251, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Abdülaziz Asım: *Sabık Bağdat Farisî kâtibi ve Arabî Mütercimi Faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebeddül-i vekalet uzema hakkında inşat eylemiş oldukları kıta-i bülega-i tarihiyedir*, T.H., nr. 1230, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve yedi beyitten oluşan, sonuna düşülen tarihle 1299’u işaret eden şiir.)

Abdülaziz Asım: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1051, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beş beyitlik gazel.)

Abdülaziz Asım: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1081, s. 3. (Akif Paşa’nın konağında misafir olan eski Bağdat Farisî Kâtibi Abdülaziz Asım Efendi’nin Münif Paşa’nın “Vatan” gazeline yazdığı ve gazetenin “Edebiyat” sütununda yayımlanan nazire.)

Abdülbaki Bey (Samipaşazade): *Maarif*, T.H., nr. 1005, s. 2; nr. 1006, s. 1-2; nr. 1007, s. 1-2; nr. 1008, s. 2. (Maarifin terakkideki önemi hakkında, asırlar öncesinin İslam devletleri ile Avrupa’dan verilen örneklerle güçlendirilerek kaleme alınan “Bend-i Mahsus”).

Abdülhadi (Sabık Yozgat Mutasarrıfı): *Başlıksız olarak “İzmir’de Bilgiç Bir Genç”e cevaben*, T.H., nr. 1419, s. 3. (Gazetenin 1399 numaralı sayısında İzmir’de Bilgiç Bir Genç’e “lütf-i mesbuka” tabiri hakkında verilen

cevapın doğru olduğunu beyan eden, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Abdülhak Hamit: bk. [TARHAN], Abdülhak Hamit.

Abdülhak Mührünisa Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1022, s. 3. (Mührünisa Hanım’ın *Hazine-i Evrak*’ta yayımlandıktan sonra “Edebiyat” sütununa derç edildiği beyan edilen şiiri.)

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1450, s. 3. (Gazetenin 1447 numaralı nüshasında Nedim imzası ile yayımlanan şiiri okuduğunu ve beğendiğini belirten yazarın, şiirdeki bazı kısımları tam olarak anlayamadığını ifade ederek izah yolunda kendi düşüncelerinin doğru olup olmadığını doğrudan şiirin şairinin açıklamasını istediği, “Edebiyat” sütununda yer alan yazısı.)

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1463, s. 3. (Daha evvel Nedim Bey’in gazelini anlamak için şairin doğrudan kendisinden yardım isteyen zatın, şiiri açıklayan şairin nesrinin daha karmaşık olduğunu beyan ettiği, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1441, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Muallim Naci’ye seslenilerek gazetenin bu kısmının rengârenk bir hâl aldığı; ancak yayımlanan bazı eserlerin çocukça bulunduğu ifade edilerek genç şairlere yol göstermek için bu gayret gösterilse de aynı isimlerin aynı hatalara düşmesi eleştirilmektedir. Ara sıra bu yolda varakalar göndermek isteyen yazara, “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yanıtta “bitarafane” olduğu takdirde varakaların kabul edileceği belirtilmektedir.)

Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1492, s. 3. (Gazetenin 1489 numaralı nüshasında yayımlanan Salahî’ye ait “uyşk” hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Hazret Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1287, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı *Tercüman-ı Hakikat*’in 1269 numaralı nüshasında yer alan reddiyeye karşı kaleme alınan ve gazetenin 1280 numaralı nüshasında yayımlanan Ali Sedat ve Mahmut Esat imzalı makaleye cevaben kaleme alınmıştır.)

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Hazret-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1308, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, “*Tercüman-ı Hakikat*’in 1294 numaralı nüshasında münderiç saadetli Sedat Bey ile Mahmut Esat Efendi’nin itirazlarına reddiyedir”.)

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Hazret-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1326, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Ali Sedat ve Mahmut Esat beylerin 1310 numaralı sayıda yayımlanan ve kendisinin 1308 numaralı sayıdaki yazısına cevaben kaleme aldıkları itiraza cevap verilmektedir.)

Abdülkerim Sabit: *Bir Hanım tarafından tanzim olunarak cumartesi günkü nüshamıza derç olunan gazele Sicil-i Ahval Komisyonu Ketebesinden Abdülkerim Sabit Efendi tarafından gönderilen naziredir*, T.H., nr. 1187, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yayımlanan şiir, gazetenin 1185 numaralı sayısında yer alan gazele nazire olarak yazılmış olup beş beyitten mürekkeptir.)

Abdülkerim Sabit: *Gazel*, T.H., nr. 1389, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Abdülkerim Sabit: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Abdülkerim Sabit: *Heyecanlı Hissiyat yahut “Bir İlan-ı Aşk”*, T.H., nr. 1493, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Abdülkerim Sabit (Hariciye Nezareti Tercüme Odası Hulefasından): “*Manzume*”, T.H., nr. 1386, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı, Muallim Naci’nin değerlendirmesi.)

Abdülkerim Sabit (Hariciye Tercüme Odası Hulefasından): “*Mehtap*”, T.H., nr. 1431, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve dokuz dörtlükten meydana gelen şiir ile sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Abdülkerim Sabit (Hariciye Tercüme Odası Hulefasından): *Tahassür ve Teselli*, T.H., nr. 1395, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Abdüllatif Fahri: bk. Muallim Naci.

Abdürrezzak (Aydın Mutasarrıfı Necip Paşazade): *Başlıksız olarak Necip Paşa hakkında*, T.H., nr. 1196, s. 3. (Gazetede Necip Paşa hakkında çıkan tevkif edildiğine dair haberlerin asılsız olduğu hakkında “Varaka”.)

Aciz: *Baladaki gazele bir “aciz” tarafından söylenmiş naziredir*, T.H., nr. 1094, s. 3. (1094. sayının “Edebiyat” sütununda yayımlanan Leyla Hanım’a ait gazele söylenmiş ve aynı sütunda yer alan nazire.)

Adolf Muçlbürg: *Konak Yahut Şeyh Şamil’in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*, T.H., nr. 198, s. 2-3; nr. 199, s. 2-3; nr. 200, s. 2-3; nr. 201, s. 2-3; nr. 202, s. 2-3; nr. 203, s. 2-3; nr. 204, s. 2-3; nr. 205, s. 2-3; nr. 206, s. 2-3; nr. 207, s. 2-3; nr. 208, s. 2-3; nr. 209, s. 2-3; nr. 210, s. 2-3; nr. 211, s. 2-3; nr. 212, s. 2-3; nr. 213, s. 2-3; nr. 214, s. 2-3; nr. 215, s. 2-3; nr. 216, s. 2-3; nr. 217, s. 2-3; nr. 218, s. 2-3; nr. 219, s. 2-3; nr. 220, s. 2-3; nr. 221, s. 2-3; nr. 222, s. 2-3; nr. 223, s. 2-3; nr. 224, s. 2-3. (Adolf Muçlbürg’a ait romanın Almancadan Ahmet Midhat ve Vizental tarafından tercüme edilen tefrikası.)

Afak Heyet-i Tahririyesi: *Arz-ı Şükran*, T.H., nr. 1335, s. 2. (*Afak* mecmuasına ilgiden dolayı okurlara teşekkür edilen “Varaka”.)

Ahmet: *“Hikmet Efendi’ye Halisane” Bir İhtar*, T.H., nr. 1340, s. 2. (Abdülhekim Hikmet Bey ile Ali Sedat ve Mahmut Esat Beyler arasındaki tartışmada, Abdülhekim Hikmet Bey için kaleme alınan “Varaka”.)

Ahmet: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1183, s. 3. (Mayıs ayının başından itibaren mekâtib-i varidenin masrafsız olarak ikametgahına yerleştirilmesi hakkında “Varaka”.)

Ahmet (Piyade Binbaşısı): *Askerlik hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1439, s. 2. (“Bir Asker” ve Mahmut Celaledin Bey arasındaki mevzuda kimseyi savunmadığını belirten; ancak askerlik mesleği hakkında söz söylemeye muktedir görmemesi nedeniyle Mahmut Celaledin’i eleştiren yazarın “Varaka”sı.)

Ahmet (Yenişehirizade): *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 870, s. 3. (İzmir’de Bosna muhacirlerine verilen araziler hakkında “Varaka”.)

Ahmed-i Arabî: *İngiltere Hariciye Nazırı Gladstone hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1241, s. 2. (İskenderun’un topa tutulmasından önce her ay İngiltere Hariciye Nazırı Gladstone’a gönderilen mektupların suretinin *Times* gazetesinde neşredilmesi üzerine, mektupların *Tercüman-ı Hakikat*’e aynen derci.)

Ahmet Akif (Tophane Ketebesinden): *Anadolu İanesi İçin*, T.H., nr. 774, s. 2-3. (Alt başlığı “İkramiye-i Piyango Hakkında Mülahaza” olan “Varaka”.)

Ahmet Cemal: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 2. (Muallim Naci’nin gazetenin “Edebiyat” kısmının başına geçmesinden duyulan memnuniyet hakkında “Varaka”. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” imzalı bir cevap da bulunmaktadır.)

Ahmet Cemal: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1424, s. 3. (Feyzi Efendi’nin *Envar-ı Zekâ*’da görülerek gazetede yayımlanan şiirinin ne kadar beğenildiğinden söz eden yazarın, “Edebiyat” sütununda yer alan yazısı. Yazıda çokça beğenilmesine rağmen bazılarınca, Mesud-ı Harabatî’nin

“meyhane” redifli gazeline yapıldığı gibi, eleştirilen şiir savunulmaktadır. Yazının sonunda Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir cevap da yer almaktadır.)

Ahmet Cemal: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1426, s. 3. (“Edebiyat” sütununda Muallim Naci’nin “latif latif” redifli şiirine yapılan eleştirilere cevap verilmektedir.)

Ahmet Cemil: *Başlıksız olarak Medhal-i İnşa adlı eser hakkında*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Ahmet Hamdi Şirvanî’nin Medhal-i İnşa adlı eserin öneminden söz eden “Varaka”.)

Ahmet Cevat: *Bir Mükemmel Tarih-i Osmanî Yazmak*, T.H., nr. 471, s. 3-4. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda daha evvel *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan “Bir Mükemmel Tarih-i Osmanî Telifi” başlıklı yazıya cevap verilmektedir. İlk yazıda mükemmel bir eserin telifi için sıralanan tüm şartlara cevap verildikten sonra, “netice” kısmında bu şartları yerine getirmenin ne kadar masraflı olduğu vurgulanmaktadır. Ahmet Cevat’ın yazısından sonra yer verilen *Tercüman-ı Hakikat*’in cevabında ilk varakanın sahibinin Ahmet Cevat’ı ne kadar sevdiğinden ve onu eleştirmek için bu varakayı kaleme almadığından bahsedildikten sonra, masraflı olan bu işe padişahın yardımları gerektiği vurgulanmaktadır.)

Ahmet Fahri: “*Hangisine Acıyayım*”, T.H., nr. 1406, s. 3; nr. 1407, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda iki edipten söz edilmektedir.)

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü Ahmet Hamdi Efendi’nin gönderdiği nevzemin bir gazeldir*, T.H., nr. 1266, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir yedi beyitten oluşmaktadır.)

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü Refetli Ahmet Hamdi Bey’in küberadan bir zatun söylemiş oldukları bir gazele nazire olmak üzere tanzim etmiş olduğu gazel-i âşıkane*, T.H., nr. 1124, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yedi beyitlik gazel.)

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü İzzetli Ahmet Hamdi Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1298, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve ayrı ayrı numaralanmış on sekiz dördlükten oluşan şiir.)

Ahmet Hamdi: *Arnavutlar ve Yeni Pazar Mukavelesi*, T.H., nr. 260, s. 2. (“Arnavutluk ittihadına mensup ‘Ahmet Hamdi’ mührüyle memhur olarak matbaamıza gönderilen bir varakada ahiren akd ve imza olunan Yeni Pazar mukavelenamesine Arnavut İttihadi’nın ne nazarla bakacağı” izah edilen “Varaka”.)

Ahmet Hamdi: *Evsaf-ı Celile-i Hazret Hilafetpenahiye havi olarak Saika-i Mekteb-i Fünun-ı Harbiye kısm-ı idadisi Edebiyat ve İnşa muallimi olup şimdi Altıncı Daire-i Belediye Evrak-ı Kitabet’te bulunan Ahmet Hamdi Beyefendi tarafından tanzim edilen kaside-i bülegadır*, T.H., nr. 1392, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Ahmet Hamdi: *Şiir ve İnşamıza Dair Bir İki Söz*, T.H., nr. 1229, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda şiir ve nesrin ıslahı konusundan söz edilerek, eserlere verilen isimler ve kullanılan kelimeler eleştirilmektedir. Şiirde Abdülhak Hamit’in açtığı çığır tavsiye edilmektedir.)

Ahmet Hamdi: *Tahmis-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1419, s. 3. (“Geçenlerde bir kaside-i beligesiyile tezyin-i sahife eylediğimiz ‘Ahmet Hamdi’ Beyefendi’nindir” takdimi ile sunulan “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı, şiiri ve şairi öven değerlendirme.)

Ahmet Hamdi: *Tahmis-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1466, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ahmet Hamdi Bey: *Telhis-i Sarf ve Nahv-i Arabî*, T.H., nr. 827, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “lisan-ı Osmanî” ile de ilgili olmasına rağmen Arapçanın tahsilinde yaşanan zorluklardan

bahsedildikten sonra Maarif Nezaret-i Celilesi Tercüme ve Telif Dairesi müdürü Ahmet Hamdi Efendi'nin kaleme aldığı *Telhis-i Sarf ve Nahv-i Arabî* isimli eserin mukaddimesine yer verilmektedir.)

Ahmet Hamdi (Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü): *Tahmis-i Gazel-i Naci Efendi*, T.H., nr. 1265, s. 2. (Muallim Naci'nin "bakın" redifli olan ve gazetenin 1262 numaralı sayısında yayımlanan gazeline yazılan ve "Edebiyat" sütununda yayımlanan tahmis.)

Ahmet Hamdi (Fatih Talebesinden Dağıstanî): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1394, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiirin Celaleddin Bey'in "Hüsn" gazeline nazire olarak yazıldığı belirtilmektedir. Sonunda Muallim Naci'nin "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı bir değerlendirmesi de bulunmaktadır.)

Ahmet Hamdi (Sultan Fatih Talebesinden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1397, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı Muallim Naci'ye ait değerlendirme.)

Ahmet Hamdi (Talebeden): *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Başındaki açıklamada 1411 numaralı sayıda yayımlanan şiiri hakkında yapılan değerlendirme hakkında yorumlarını aktaran şairin "Edebiyat" sütununda yer alan şiiri ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1411, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1476, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1438, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1450, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Hilmi (Mümeyyiz-i Mektubi-i Vilayet-i Bitlis): *Bitlis’ten*, T.H., nr. 1138, s. 3. (26 Teşrinievvel 98 tarihini taşıyan “Mektub-ı Mahsus” Bitlis’te yaşanan yangından söz etmektedir.)

Ahmet Kâmil: *Esbab-ı İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 974, s. 2. (Son zamanlarda *Vakit* ve *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan yazılar dolayısıyla kaleme alınan “Varaka”. Varakada “ittihad-ı İslam” hususunda İran ve Devlet-i Aliye’nin iki önemli merkez olduğu vurgulandıktan sonra herkesin bu konuda elinden geleni yapması için gerçekleştirilmesi lazım gelen dört madde teklif edilmektedir. Bu maddeler İslam devletleri arasında mektup ya da sefir kanalıyla sürekli bir iletişim sağlanması; devlet büyüklerinin birbirlerine karşı nefret beslemeyerek el birliği ile çalışması; menfaat-i milliyenin menfaat-i şahsiyeye tercih edilmesi ile umum ahalinin birbirine “birader-i sadık-ı din” olması ve son olarak Avrupa’daki gibi medeniyetin avama yayılması şeklinde özetlenebilir.)

Ahmet Mesut: Bk. Muallim Naci.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 885. sayıdaki *bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 886, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, bir gün evvel sorulan bilmecelerin cevapları hakkında gelen “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfî ve Sıtkı” imzalı varakalardaki cevaplar değerlendirilip “R.” imzalı varakadaki cevaplar da yorumlandıktan sonra, bu varakanın sahibinin de bilmece gönderdiği ve beğenilen bilmecelerin gazetede sırası geldikçe derç edileceği haber verilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 886. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 887, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda 886. sayıdaki bilmecelerin cevaplarını mektup ile gönderenlerin isimleri verilmektedir. Buna göre çeşitli bilmecelere cevap verenler “Azaplar Kıraathanesi Müşterileri”, “N.....”, “Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden Şevket Vasfi” gibi imzalarla mektup ve varaka gönderen okurlardır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 887. *Sayının bilmecelerinin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 888, s. 3. (Gazeteye gönderilen “Bir Muhacir” ve “M.R.” imzalı cevaplar hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan kısa yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 888. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 889, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir önceki sayıdaki bilmecelere cevap gönderen Nuri Bey, bilmece işini başlatan Reşat Bey, mektep şakirdanından M., “Azaplar Kıraathanesi Müşterileri”, “N.M.” imzalı zatların bilmeceleri doğru cevapladığı bildirilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 889. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 890, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir önceki sayıda yayımlanan bilmecelere cevap veren isimler sıralanmaktadır: “Azap Kıraathanesi Müşterileri”, “Fatih Rüşdiyesi şakirdanından Hacı Baha Beyzade Esat Efendi” bu sayıdaki doğru cevapları veren zatlardır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 890. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 891, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda 890. sayıdaki bilmecelerin cevaplarının “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik”, “Azaplar Kıraathanesi Müşterileri”, Mustafa Kâzım, “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfi” imzalı zatlar tarafından çözüldüğü hakkında yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 891. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 892, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir gün evvelki sayıda yer alan bilmecelerin cevaplarını bulanların “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfî”, “Mekteb-i Bahriye-i Şahane talebesinden Mehmet Nuri”, “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik” imzalı zatlar olduğu hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 892. *sayıdaki bilmeceler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 893, s. 3. (Önceki sayıdaki bilmecelerin cevaplarını bulan ve varaka gönderenlerin “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik”, “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfî”, “M.A(yn)” imzalı zatlar olduğu hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 893. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 894, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan bilmecelerin cevapların “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik” ve “Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden Edhem Seyit” imzalı zatlara ait olduğu hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 894. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 895, s. 3. (Geçen sayının bilmecelerinin “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik” ve “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfî” beyler tarafından çözüldüğü hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 895. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 896, s. 2. (Önceki sayıdaki bilmecelerin “Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane talebesinden Edhem Sait”, “Galata Gümrüğü Ketebesinden Refik” tarafından çözüldüğü hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 902. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında*, T.H., nr. 903, s. 2-3. (Bir gün önceki sayıda yer alan bilmecelerin “Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane talebesinden Şevket Vasfî”, “A

(Elif). D.” ve “H(a). G(ayn). A(yn).” İmzalı zatlar tarafından çözüldüğü hakkında yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *903. sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 904, s. 3. (Bir gün evvel gazetede yayımlanan bilmecelerin Reşat Bey, tabip olan Yüzbaşı Şevki Efendi ve talebeden Silistreli Yakup Efendi tarafından çözüldüğü hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *904. sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 905, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir gün evvelki bilmecelerin Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane talebesinden Refik Hadi, Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye şakirdanından Kasım imzalı zatlar tarafından çözüldüğü ilan edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Abdülhak Hamit tarafından gönderilen ibare hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1347, s. 2-3. (Abdülhak Hamit ile Sait Bey arasında süren tartışma için Abdülhak Hamit’in gönderdiği ibareyi sunan ve yorumlayan, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat: *Acaib-i Âlem*, T.H., nr. 1122, s. 3-4; nr. 1123, s. 3-4; nr. 1124, s. 3-4; nr. 1125, s. 3-4; nr. 1126, s. 3-4; nr. 1127, s. 3-4; nr. 1128, s. 3-4; nr. 1129, s. 3-4; nr. 1130, s. 3-4; nr. 1132, s. 4; nr. 1133, s. 3-4; nr. 1134, s. 3-4; nr. 1135, s. 3-4; nr. 1136, s. 3-4; nr. 1137, s. 3-4; nr. 1138, s. 3-4; nr. 1139, s. 3-4; nr. 1140, s. 3-4; nr. 1141, s. 3-4; nr. 1142, s. 3-4; nr. 1143, s. 3-4; nr. 1144, s. 3-4; nr. 1145, s. 3-4; nr. 1146, s. 3-4; nr. 1147, s. 3-4; nr. 1148, s. 3-4; nr. 1149, s. 3-4; nr. 1150, s. 3-4; nr. 1151, s. 3-4; nr. 1152, s. 3-4; nr. 1153, s. 3-4; nr. 1154, s. 3-4; nr. 1155, s. 3-4; nr. 1156, s. 3-4; nr. 1157, s. 3-4; nr. 1158, s. 3-4; nr. 1159, s. 3-4; nr. 1160, s. 3-4; nr. 1161, s. 3-4; nr. 1162, s. 3-4; nr. 1163, s. 3-4; nr. 1164, s. 3-4; nr. 1166, s. 3-4; nr. 1167, s. 3-4; nr. 1168, s. 3-4; nr. 1169, s. 3-4; nr. 1170, s. 3-4; nr. 1171, s. 3-4; nr. 1172, s. 3-4; nr. 1173, s. 3-4; nr. 1174, s. 3-4; nr. 1175, s. 3-4; nr. 1176, s. 3-4; nr. 1177, s. 3-4; nr. 1178, s. 3-4; nr. 1179, s. 3-4; nr. 1180, s. 3-4; nr. 1181, s. 3-4; nr. 1182, s. 3-4; nr. 1183, s. 3-4; nr. 1184, s. 3-4; nr.

1185, s. 3-4; nr. 1186, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan “esası fûnun üzerine mübteni bir hikâyedir”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): “*Afak*”, T.H., nr. 1320, s. 2-3. (*Afak* isimli mecmuanın Muallim Naci tarafından çıkarıldığını haber veren ve Naci’nin mukaddimesini aktararak mecmuanın içeriği hakkında bilgi de veren yazı. “Edebiyat” sütununda yer alan yazıda mecmua ve Naci’nin kullandığı sade Osmanlıca övülmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Agop Efendi’nin Teşekkürü*, T.H., nr. 949, s. 2. (Gazetenin 947 numaralı sayısındaki “Osmanlı Tiyatrosu” başlıklı yazıda kendisinden söz edilmesi dolayısıyla teşekkür maksatlı bir mektup yazan Güllü Agop’un mektubunun aynen derci ve bu mektuptaki sözlerin Ahmet Midhat tarafından tek tek ele alınarak, yan anlamlarının açıklanması şeklinde, ironik yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlâk-ı Etfal*, T.H., nr. 981, s. 1. (*Courrier d’Orient* gazetesinin *Frans* adında bir Fransız gazetesinden çocukların ahlakı hakkında bir bendi aynen yayımlayarak Osmanlı’nın da Anadolu’daki çocukların terbiyesine dikkat etmesi gerektiği yönündeki sözleri ve aynı yazının *Levant Herald* gazetesini tarafından da desteklenmesi üzerine, Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan ve bu sözlerde siyasi ve fenni bir kötü niyetin olduğunu beyan ettiği “Bend-i Mahsus”u.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlak-ı Hamide*, T.H., nr. 486, s. 3; nr. 487, s. 3. (Mehmet Sait’in yeni kitabı *Ahlak-ı Hamide*’nin neşredildiği haberi ile kitaptan örnek olarak sunulan parça.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlak-ı Siyasiye*, T.H., nr. 1031, s. 2; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 4. (Basit bir konu gibi görünse de bir milletin mahvına sebep olduğu yahut selametini sağladığı için önemli olduğu ifade edilen politikacıların ahlak anlayışları hakkında kaleme alınmış “Bend-i Mahsus”, yazı dizisi.)

Ahmet Midhat: “*Ahmet Midhat Tarafından*”, T.H., nr. 492, s. 2. (*Ceride-i Havadis*’te yayımlanan ve Ahmet Midhat Efendi’nin matbaacılığına övgüler sıralayan makaleye cevaben yazılan; Osmanlı’da matbaacılığın hâlini anlatan ve sonuna eklenen layihadaki maddelerle de yapılması gerekenleri sıralayan bir “Varaka”.)

Ahmet Midhat: *Ahmet Midhat’a Mektup ve Cevabı*, T.H., nr. 149, s. 3. (Daha önce gazetede yayımlanan ve Osmanlı için matbuanın önemine değinen “Terakki-i Maarif Gayretkeşleriyle Olan Hasbıhal” başlıklı yazıyla ilgili olarak gazeteye gelen bir okur mektubu ve bu mektuba verilen cevap. Okur, mektubunda Ahmet Midhat Efendi’nin tefrikalarla halka verdiklerinin yanında hocalık yapmasını da istemekte; Ahmet Midhat Efendi ise cevabında kendisinin Rodos’ta iken mektep için yaptıklarından söz ederek ihtiyaç duyulursa yine aynı görevi yapabileceğinden; yeni kurduğu kitabevinde telif ve tercüme birçok eserin basılacağından bahsetmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahter’e Mukabele-i Biraderane*, T.H., nr. 801, s. 1-2. (*Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan ve Dersaadet’te ticaret yapan İranlıların sorunlarıyla ilgili bende itiraz eden *Ahter* gazetesine cevap, başyazı. Cevapta gazeteciliğin usulü ile ilgili görülen meseleyle ilgili olarak, gazeteciliğin sınırı olmadığı dünyanın herhangi bir yerindeki bir olayın mevzu edinebileceği ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Akvam-ı Osmaniye’nin Diyeceği Söz*, T.H., nr. 332, s. 2. (*Tercüman-ı Efkâr* gazetesi ile devam eden polemikte, *Tercüman-ı Efkâr*’a *Tercüman-ı Hakikat*’in verdiği ve Osmanlıların Ermenilere tutumunu açıklayan cevap.)

Ahmet Midhat: *Alayın Kraliçesi*, T.H., nr. 144, s. 2-3; nr. 145, s. 2-3; nr. 146, s. 2-3; nr. 147, s. 2-3; nr. 148, s. 2-3; nr. 149, s. 2-3; nr. 150, s. 2-3; nr. 151, s. 2-3; nr. 152, s. 2-3; nr. 153, s. 2-3; nr. 154, s. 2-3; nr. 155, s. 2-3; nr. 156, s. 2-3; nr. 157, s. 2-3; nr. 158, s. 2-3; nr. 159, s. 2-3; nr. 160, s. 2-3; nr. 161, s. 2-3; nr. 162, s. 2-3; nr. 163, s. 2-3; nr. 164, s. 2-3; nr. 165, s. 2-3; nr.

166, s. 2-3; nr. 167, s. 2-3; nr. 168, s. 2-3. (Bir Fransız mecmuasında okunarak Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edildiği beyan edilen roman. Eserin yazarı belirtilmemiştir.)

Ahmet Midhat: *Amiral Bing "Mukaddime"*, T.H., nr. 760, s. 1. (*Amiral Bing* isimli, tiyatroda oynanmak için kaleme alınmış bir facia olan ancak Ahmet Midhat Efendi tarafından roman suretinde tercüme edildiği ifade edilen eser için yazılan ve eserin seçilme sebebi ile tercüme usulünün açıklandığı mukaddime. Amerika-İngiliz savaşı sırasında yaşananları konu alan eser, sadece vakasının güzelliği nedeniyle değil, aynı zamanda vakanın tarihi bir gerçekliğe dayanması dolayısıyla seçilmiştir. Ahmet Midhat'a göre tiyatro dramı olarak tercüme etmek gerekse de dayandığı tarihsel zeminin herkes tarafından bilinmeme ihtimali nedeniyle aralarda bol tafsilat verilmesine imkân sunan "roman" suretinde bir çeviri daha yerinde olacaktır. Eserin muharririnin kim olduğu ise açıklanmamıştır.)

Ahmet Midhat: *Amiral Bing*, T.H., nr. 760, s. 3-4; nr. 761, s. 3-4; nr. 762, s. 3-4; nr. 764, s. 3-4; nr. 765, s. 3-4; nr. 766, s. 3-4; . 767, s. 3-4; nr. 768, s. 3-4; nr. 769, s. 3-4; nr. 770, s. 3-4; nr. 771, s. 4; nr. 772, s. 3-4; nr. 773, s. 3-4; nr. 774, s. 3-4; nr. 775, s. 3-4; nr. 776, s. 3-4; nr. 777, s. 3; nr. 778, s. 3-4; nr. 779, s. 3-4; nr. 780, s. 3-4; nr. 781, s. 3-4; nr. 782, s. 3-4; nr. 783, s. 3-4; nr. 784, s. 3-4; nr. 785, s. 3; nr. 786, s. 3-4; nr. 787, s. 3-4; nr. 788, s. 3-4; nr. 790, s. 3-4; nr. 791, s. 3-4; nr. 792, s. 3-4; nr. 793, s. 3-4. (Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen, ancak yazarı belirtilmeyen ve "Mütenevvia" kısmında yer alan eser, tiyatro olmasına rağmen roman suretinde Türkçeye aktarılmıştır.)

Ahmet Midhat: *Antonin*, T.H., nr. 1041, s. 3; nr. 1042, s. 3; nr. 1043, s. 3; nr. 1044, s. 4; nr. 1045, s. 3; nr. 1046, s. 3; nr. 1047, s. 3; nr. 1048, s. 3; nr. 1049, s. 3; nr. 1050, s. 3; nr. 1051, s. 3; nr. 1052, s. 3; nr. 1053, s. 3; nr. 1054, s. 3; nr. 1055, s. 3; nr. 1056, s. 3-4; nr. 1057, s. 3-4; nr. 1058, s. 3; nr. 1059, s. 3; nr. 1060, s. 3; nr. 1061, s. 3; nr. 1062, s. 3; nr. 1063, s. 3; nr. 1064, s. 3; nr. 1065, s. 3; nr. 1066, s. 3; nr. 1067, s. 3; nr. 1068, s. 3; nr. 1069, s.

3; nr. 1070, s. 3; nr. 1071, s. 3; nr. 1072, s. 3; nr. 1073, s. 3; nr. 1074, s. 3; nr. 1075, s. 3; nr. 1076, s. 3; nr. 1077, s. 3; nr. 1078, s. 3; nr. 1079, s. 3; nr. 1080, s. 3; nr. 1081, s. 3; nr. 1082, s. 3; nr. 1083, s. 3; nr. 1084, s. 3; nr. 1085, s. 3; nr. 1086, s. 3; nr. 1087, s. 3; nr. 1088, s. 3; nr. 1089, s. 3; ne. 1090, s. 3-4; nr. 1091, s. 3. (Aleksandre Dumas'ın 'ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen eserin "Mütenevvia" sütununda tefrikası.)

Ahmet Midhat: *Arz-ı Teşekkür*, T.H., nr. 1031, s. 1. (Hastalığı sırasında *Tercüman-ı Hakikat*'i çıkarmaya devam eden heyet-i tahririyeye Ahmet Midhat Efendi'nin teşekkür ettiği yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asâr-ı İzzet*, T.H., nr. 525, s. 3. (Tuna Vilayeti Meclis İdaresi Başkâtibi İzzet Efendi'nin eserlerinin cüzler hâlinde basıldığı ve bu kez de yeni bir cüzün yayımladığını haber veren "Edebiyat" sütunundan yazı. Devamında eserin içeriğinden bahsedilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asıl Mesele İşgal Meselesi*, T.H., nr. 259, s. 2. (Gazetelerde Şark ve Rumeli meselesi ile ilgili haberlerin takdim şeklinin avamca pek itibar görmemesine rağmen, büyük diplomatların bu haberlerin ne anlama geldiğini bildikleri ve telaşa kapıldıkları; bu iki meselenin hâlâ müzakere edilmesine rağmen herhangi bir gelişmenin olmaması hakkında.)

Ahmet Midhat: *Asıl Taassup Nerede?*, T.H., nr. 887, s. 2. (Çıkış noktasının *İstanbul* gazetesinin Tunus'ta bir gazete muharririnin öldürülmesi gibi bazı olayları İslamiyet ile taassuba bağlaması ve gazetenin genel çizgisinin de bu üslup üzerinde devam etmesi üzerine olduğu tahmin edilen "Bend-i Mahsus"ta, medeniyetle eşleştirilen Avrupa'nın Müslümanlar aleyhinde yaptıkları hatırlatılmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asır da Büyük Padişah da!*, T.H., nr. 203, s. 2. (Asrın ne büyük bir asır olduğu, teknolojik gelişmelerin etkisinden

bahsedildikten sonra Sultan Abdülhamit’le ilgili övgülere geçilerek, yaptıklarından bahsedilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *“Asır” mı? Yoksa “Karn” mı?*, T.H., nr. 1392, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, *Mecmua-i Ebüzziya*’da sorulan sorunun yanıtı üzerine düşünülmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Atina’da Bir Türk Gazetesi*, T.H., nr. 742, s. 2. (Atina’da Esat Efendi tarafından çıkarılan ve bir sayfası Türkçe diğer sayfası Yunanca ya da Fransızca olarak çıkan gazete ve sahibi hakkında. Esat Efendi isimli zatın “fesat-ı dâhilî” suçu nedeniyle Suriye’ye sürülen ve orada bir gazete çıkaran kişi olup olmadığı ve durumun garipliği üzerinde durulmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1402, s. 2. (Galata’da Avrupa Tiyatrosu’na giden yazarın gözlemlerini aktardığı “Varaka”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa’da Bir Sadâ-yı Hakikat*, T.H., nr. 571, s. 1. (Bulgaristan ve Şarkî Rumeli’nde devam eden kıyıma sessiz kalan Avrupa’da bir ilk olarak Londra’da kurulan “Muabbid-i İttihat” isimli cemiyetin harekete geçmesi ve bir risale neşretmesi hakkında “Bend-i Mahsus”. Yazının devamında risale aynen yayımlanmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa’nın ilim ve eğitimdeki gelişmişliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 4. (Avrupa’nın ilim, teknik ve eğitimde geldiği dereceyi istatistik biliminin verilerinden yararlanarak açıklayan “Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda Fransa, Almanya, İtalya gibi ülkelerdeki nüfus, mektep sayısı gibi bilgiler sıralanmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa’ya Giden Haberler*, T.H., nr. 546, s. 1-2. (Osmanlı’nın ahvalinden bahseden haberlerin gerçeklerden ne kadar uzak olduğu hakkında “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa-yı Osmaniye'ye Bir Nazar*, T.H., nr. 40, s. 2-

3. (Avrupa-yı Osmaniye haritasının yalnız coğrafi değil aynı zamanda siyasi bir nazarı da yansıttığı ve Müslümanların yaşadıkları hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ayastefanos Muahedesi'nin Suret-i Akdi*, T.H., nr. 1.,

s. 2-3. (Avrupa gazetelerinde yayımlanan ve Osmanlı'nın Ayastefanos'taki zararlarından bahseden bir layiha hakkında, gazetenin düşünceleriyle birlikte.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Binbaşı Osman Bey'e Cevap*, T.H., nr. 94, s. 2.

(*Vakit* gazetesinin pazar günü nüshasında yayımlanan varakaya cevap olduğu beyan edilen yazıda gazetelere bazı kelimelerin yazımı hakkında düşülen ihtilaftan bahsedilerek bu kelimelerin yazımıyla ilgili olarak çeşitli yollar önerilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Cemiyet-i Coğrafiye-i İslamiye*, T.H., nr. 601, s.

2. ("İttihad-ı İslam" ile ilgili olarak kurulacak bir cemiyetin, İslam medeniyetlerinin birbirlerinden haberdar olmalarını sağlayacağı hakkında "Bend-i Mahsus".)

Ahmet Midhat: *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, T.H., nr. 878, s. 3-4; nr.879, s. 3-4;

nr. 880, s. 3-4; nr. 881, s. 3-4; nr. 882, s. 4; nr. 883, s. 4; nr. 884, s. 3-4; nr. 885, s. 3-4; nr. 886, s. 3-4; nr. 887, s. 3-4; nr. 888, s. 3-4; nr. 889, s. 3-4; nr. 890, s. 3-4; nr. 891, s. 3-4; nr. 892, s. 3-4; nr. 893, s. 3-4; nr. 894, s. 3-4; nr. 895, s. 3-4; nr. 896, s. 3-4; nr. 897, s. 3-4; nr. 898, s. 3-4; nr. 899, s. 3-4; nr. 900, s. 3-4; nr. 901, s. 3-4; nr. 902, s. 3-4; nr. 903, s. 3-4; nr. 904, s. 3-4; nr. 905, s. 3-4; nr. 906, s. 3-4; nr. 907, s. 3-4; nr. 910, s. 3-4; nr. 911, s. 3-4. ("Mütenevvia" sütununda tefrika edilen ve Octave Feuillet'e ait olan romanın tefrika edilen ilk kısımda Ahmet Midhat Efendi'nin roman hakkındaki görüşlerini açıklayan bir ön sözü yer almaktadır. Bu ön sözde yazar ilk olarak mukaddime okumanın can sıkıcı bir iş olması dolayısıyla, nerdeyse terk edildiğini ifade ettikten sonra okurla sohbet eden bir mukaddimenin can sıkıcı olmayacağını belirterek romanlardaki olayların gerçekliğinin aşamalardan geçtiğinden

bahsetmektedir. Çocuklukta okunan olağanüstülüklerle bezeli hikâyelerin zamanında hoşla gidebileceğini, ancak düşünüldüğünde bu anlatılarla kişilerin aptal yerine konduğunu; dünyada bu tarz hikâyeler yerine Emile Zola gibi yazarlar tarafından Nana gibi gerçekçi eserlerin kaleme alındığını ifade eden yazar, kendi yazdığı Karnaval adlı roman için okurların bir kısmının hikâyedeki şahısları gerçekteki kişilerle eşleştirme gayretinden söz ederek konuların “ihtimalat-ı adiyeye”den ve şahit olunan çeşitli olaylardan alındığını, çevresindeki kimseyi anlatmadığını açıklamaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Gayret Daha İster!*, T.H., nr. 230, s. 3. (“Hemşehriler!” diye başlayan yazıda maliye, savaş gibi çeşitli sıkıntılar karşısında başka bir milletlin ezileceğini, ama Türk milletinin dayandığını vurgulanarak, umut verilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Bir Kadının Hikâyesi*, T.H., nr. 913, s. 3-4; nr. 914, s. 3-4; nr. 915, s. 3-4; nr. 916, s. 3-4; nr. 917, s. 3-4; nr. 918, s. 3-4; nr. 919, s. 3-4; nr. 920, s. 3-4; nr. 921, s. 3-4; nr. 922, s. 3-4; nr. 923, s. 3-4; nr. 924, s. 3-4; nr. 925, s. 3-4; nr. 926, s. 3-4; nr. 927, s. 3-4; nr. 928, s. 3-4; nr. 929, s. 3-4; nr. 930, s. 3-4; nr. 931, s. 3-4; nr. 932, s. 3-4; nr. 934, s. 3-4; nr. 935, s. 3-4; nr. 936, s. 3-4; nr. 937, s. 3-4; nr. 938, s. 3-4; nr. 939, s. 3-4; nr. 940, s. 3-4; nr. 941, s. 3-4; nr. 942, s. 3-4; nr. 943, s. 3-4; nr. 944, s. 3-4; nr. 945, s. 3-4; nr. 946, s. 3-4; nr. 947, s. 3-4; nr. 948, s. 3-4; nr. 949, s. 3-4; nr. 950, s. 3-4; nr. 951, s. 3-4; nr. 952, s. 3-4; nr. 953, s. 3-4; nr. 954, s. 3-4; nr. 955, s. 3-4; nr. 956, s. 3-4; nr. 957, s. 4; nr. 958, s. 3-4; nr. 959, s. 3-4; nr. 960, s. 3-4; nr. 961, s. 3-4; nr. 962, s. 3-4; nr. 963, s. 3-4; nr. 964, s. 3-4; nr. 965, s. 3-4; nr. 966, s. 3-4; nr. 967, s. 3-4; nr. 968, s. 3-4; nr. 969, s. 3-4; nr. 970, s. 3-4; nr. 971, s. 3-4; nr. 972, s. 3-4; nr. 973, s. 3-4; nr. 974, s. 3-4; nr. 975, s.3-4; nr. 976, s. 3-4; nr. 977, s. 3-4; nr. 978, s. 3-4; nr. 979, s. 3-4; nr. 980, s. 3-4; nr. 981, s. 3-4; nr. 982, s. 3-4; nr. 983, s. 3-4; nr. 984, s. 3-4; nr. 985, s. 3-4; nr. 986, s. 4; nr. 987, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan tefrikanın mütercimi Ahmet Midhat Efendi olup muharriri ise Aleksandre Dumaszade’dir. İlk sayıda “Mukaddime-i

Müellif’ ve “İfade-i Mütercim”e yer verilmiştir. Mütercimin ifadesinden Octave Feuillet’in *Bir Fakir Delikanlı* isimli “roman”ının ardından yine aynı yazarın *Bir Kadının Jurnalı* adlı eserini tercümeyle başlamasına rağmen, önceliği Aleksandre Dumas’ın *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanına verdiği öğrenilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Kadirşinaslık Eseri*, T.H., nr. 244, s. 2. (Vartan Paşa’nın ölümü, cenazesi ile yaşamı hakkında. Buna göre Vartan Paşa, yetmiş beş yaşında ölmüştür; yirmi sene kadar bahriye tercümanlığı ve dokuz sene divan-ı ahkâm azalığı ve meclis-i ıslahatla uğraşmıştır. Kırım muharebesi sırasında önemli hizmetlerde bulunmuştur. Vartan Paşa’nın devlet hizmetindeki başarılarından söz edildikten sonra kültür hayatına katkılarından bahsedilmektedir. Birçok dile vakıf olan Paşa’nın, Osmanlı lisanı ve Ermeni harfleri üzerine yazdığı kitapların kırk cildi bulunduğu; *Mecmua-i Havadis* gazetesini on yedi senedir yazıp çıkardığı; bir aralık *İttihad*’a da bendler gönderdiği; son olarak *Tasvir-i Efkâr* gazetesinin baş muharirliğini kabul ettiğinde vefat ettiği ve sonuç olarak hizmette bulunduğu milletin yâdında yaşayacağı hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Kız Mekteb-i Âlisi Lüzumu*, T.H., nr. 1050, s. 2. (İbtidai kız mekteplerinin yeterli olmasına karşılık yüksekokulların bulunmamasının yarattığı eksiklik hakkında “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Mükemmel Tarih-i Osmani Telifi*, T.H., nr. 462, s. 3-4. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Erkan-ı Ceride miralaylarından Ahmet Cevat Bey tarafından neşredilen *Yadigâr* isimli mecmuadaki tarih ile ilgili kısımlar hakkında yorumlarda bulunularak mükemmel bir Osmanlı tarihi meydana getirilmesi için yapılması gerekenlerin sıralanmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Numune-i Tenkit*, T.H., nr. 545, s. 3. (H. Beyefendi’nin sözlerine cevap verilerek, tenkit anlayışının eleştirilmeye devam edildiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, yazının sonuna tarafsızlığını *Tercüman-ı Hakikat*’in aleyhinde yazdığı yazılarla ispat

edebilecek bir zat olan Keyfî'nin *Rebî-i Marîfet* için yazdığı eleştiri yazısının ekleneceği ifade edilmekte. Bu yazıda *Tercüman-ı Hakikat*'in eleştiri anlayışını görmek mümkündür. H. Bey ile tartışmada çok da uzak şeyler söylemediklerini belirtmelerine rağmen, H. bey'in eleştiriye zevk-i selime bırakmasına karşılık *Tercüman-ı Hakikat* bir akademi ve bu akademice belirlenmiş kuralların tenkit yahut muaheze diye adlandırılabilceğini ifade etmektedir. Buna göre Keyfî imzalı yazı da eserdeki yanlışları ifade etmesi, şahsiyete yönelik ifadeler kullanmaması, eseri güzel yahut çirkin olarak nitelememesi ile örnek bir eleştiridir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bizde Sanatın Tab'ı*, T.H., nr. 173, s. 2. (Beyoğlu Hukuk Dairesi Zabıt Kâtib-i Evveli Rauf imzası ile gelen varaka dolayısıyla kaleme alınan yazıda musavver kitap basmak hakkındaki düşünceler, basılması lazım gelen kitap türleri, Avrupa ve bizim matbualarımız arasındaki fark ve bunun özellikle kâğıdın kalitesinden ileri geldiği; resim basmanın zorluklarının ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Canavar-ı Bahri –Yahut- Heyet-i Tahririye Meyanında Bir Hasbıhal*, T.H., nr. 1076, s. 2. (“Karşı gazeteler”in bir deniz canavarı ile ilgili haberini, *Tercüman-ı Hakikat*'e dayandırarak aktarması üzerine *Tercüman-ı Hakikat* heyet-i tahririyesinin kendi aralarındaki konuşmalarını olduğu gibi aktararak zikredilen gazeteleri alaya alan yazı. Yazıda başmuharrir, mütercim ve muharrirler arasındaki konuşma aktarılırken, heyet-i tahririyenin toplamda sekiz kişi olduğu söylenmekte, ancak isimler verilmemektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cemiyet-i Coğrafiye*, T.H., nr. 609, s. 3. (Gazetede daha evvel dile getirilmiş olan ve İslam Coğrafyası ile ilgili olup, İslam ülkelerinin birbirinden haberdar olmasını sağlayacak olan cemiyete gelen tepkilerden söz eden “Bend-i Mahsus”. Buna göre dönemin maarif nezaretinden Münif Paşa cemiyete destek vermiştir ve *Tercüman-ı Hakikat* Avrupa'daki benzer örneklerden bahsederek cemiyetin başarılı olacağını öngörmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cevdet Paşa Hazretleriyle Muhakememiz*, T.H., nr. 222, s. 2. (Cevdet Paşa ile gazete arasında devam eden mahkeme hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cevdet Paşa Hazretleriyle Muhakememiz*, T.H., nr. 229, s. 2-3. (“Dersaadet Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesi tarafından tebliğ olunan kararnamenin aynı”nın derci, ardından “Mülhamız” başlığı ile gazetenin yorumu.)

Ahmet Midhat: *Cezayir Tarihi*, T.H., nr. 451, s. 2; nr. 452, s. 2; nr. 454, s. 3. (Tefrika.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Çocuklara Arkadaş*, T.H., nr. 834, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda çocukların okuması için kaynağın azlığından şikâyet edildikten sonra, daha evvel okuma yazma öğrenenler için de risaleler neşretmiş olan Mehmet Şemseddin’in *Çocuklara Arkadaş* isminde, on beş günde bir çıkar bir mecmua neşrettiği haber verilmektedir. Çocuklara yönelik mecmuanın takdir edilen bir yönü de bir hikâye ya da makale neşredildiğinde yazının başına metinde geçen Arabî, Farisî kelimelerin sıralanması ve metinde sıra geldikçe bir yıldız işaretiyle kelimelerin anlamının aşağıya eklenmesi olduğu ifade edilerek, örnek olarak mecmuadan bir hikâye aynen derç edilmiştir.)

Ahmet Midhat: *Devlet-i Aliye ve Avrupa*, T.H., nr. 1234, s. 2-3. (Fransız gazetelerindeki görüşlerden yola çıkılarak dönemin siyasal atmosferine dair yorumlarda bulunulan, *Osmanlı* gazetesinde yayımlanmasının ardından gazeteye aynen derç edilen “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Doksan Sene Evvel Söylenmiş Bir Hakikat*, T.H., nr. 2, s. 2-3. (Şark seyahati ile tanınan ve hekim olan Volnay adlı bir Fransız’ın doksan sene evvel Osmanlı-Rus savaşı sırasında söylediklerinden yola çıkılarak bugün yaşanan olayların kökünün geçmişe dayandığını vurgulayan “Başyazı”.)

Ahmet Midhat: *Dürrane Hanım*, T.H., nr. 1092, s. 3; nr. 1093, s. 3; nr. 1094, s. 3-4; nr. 1095, s. 3; nr. 1096, s. 3-4; nr. 1097, s. 3; nr. 1098, s. 3-4; nr. 1099, s. 3-4; nr. 1100, s. 3-4; nr. 1101, s. 3-4; nr. 1102, s. 3-4; nr. 1103, s. 3-4; nr. 1104, s. 3-4; nr. 1105, s. 3-4; nr. 1106, s. 3-4; nr. 1107, s. 3-4; nr. 1108, s. 3-4; nr. 1109, s. 3-4; nr. 1110, s. 3-4; nr. 1111, s. 3-4; nr. 1112, s. 3-4; nr. 1113, s. 3-4; nr. 1114, s. 4; nr. 1116, s. 3-4; nr. 1117, s. 3-4. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan ve gazetenin “Mütelevvia” kısmında tefrika edilen “millî roman”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ebüzziya Beyefendi'ye Mukabele*, T.H., nr. 358, s. 2-3. (*Vakit* gazetesi yazarlarından Ebüzziya Tevfik'in Ahmet Midhat'ın eğitimi ve eserleri hakkındaki yorumlarına cevap. Paris'i görmeden yazdığı *Paris'te Bir Türk'e* getirilen eleştiriye verdiği cevapta bir edebî eser kaleme alırken tecrübenin etkisi; *Hasan Mellah* isimli eserindeki kadınlarla ilgili eleştiriye cevap verirken de yazarın edebî eserde ahlak konusundaki fikirlerini görülmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Edepsizliğin Derece-i Gayesi*, T.H., nr. 751, s. 1. (“Karşı gazeteler” olarak adlandırılan gazetelerin tatil edilen bir kısmının yerine gazetelerden, *Tan*'ın Osmanlı'da basının hâli hakkında yayımladığı yazıya itirazın kaleme alınmış yazı.)

Ahmet Midhat: *Ekonomipolitik*, T.H., nr. 340, s. 2-3; nr. 341, s. 2; nr. 342, s. 3; nr. 343, s. 3; nr. 344, s. 2; nr. 345, s. 2; nr. 347, s. 2; nr. 348, s. 2; nr. 349, s. 2; nr. 350, s. 2-3; nr. 352, s. 3; nr. 353, s. 2; nr. 354, s. 2; nr. 355, s. 2; nr. 360, s. 3; nr. 361, s. 2; nr. 365, s. 3; nr. 368, s. 2; nr. 369, s. 2-3; nr. 372, s. 3; nr. 383, s. 3. (Mukaddimeye gerek görülmediği belirtilen tefrika.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Elsine-i İslamiye*, nr. 1046, s. 2. (Farklı İslam kavimlerinin kendi dilleri olmasına rağmen İslamiyet'in dili olarak kabul ettikleri Arapçayı kullanmalarının, bu dili öğrenmedeki zorluklar nedeniyle halkın cahil kalmasına sebep olduğu; bunun yerine her kavmin kendi dilini kullanmasının faydalarının Hindistan'da Urdu dilinin kullanılmasının edebiyata katkısı örneğiyle anlatıldığı “Bend-i Mahsus”.

Makalede önerilen durumun İslam kavimleri arasındaki birliği zedelemeyeceği de yine Hindistan örneği ile verilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Esef Etmeyelim. Gülelim!*, T.H., nr. 83, s. 2. (“Ecnebi imzalı varakalardan *Tercüman-ı Şark*’ta bir dahasını okuduk. Serlevhası ‘Hande mi Yoksa Esef mi Edelim’dir. Bize kalır ise sahib-i varaka o kadar tahaffüf-i müstahralıklar etmiş ki ese fılân hatıra gelmeyip insanın gülmekten kırılacağı gelir” şeklinde başlanan yazıda “sahib-i varaka”nın *Tercüman-ı Hakikat*’e itirazlarına cevap verilmektedir. *Tercüman-ı Hakikat*’i Fransa’da çıkan ve isminin tercümesi “Halkın Dostu” olan bir gazeteye öykünmekle suçlayan “sahib-i varaka”ya “halkın dostu olmayalım da Mahmud Nedim Paşa’nın mı dostu olalım?” şeklinde cevap verilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Fen-i Eşkal Hariciye-i Fûrs*, T.H., nr. 170, s. 4. (“Vahit” imzası ile bir sonraki sayıdan itibaren yayımlanmaya başlanacak yazı dizisi için Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan mukaddime.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Fransızca Matbuat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 583, s. 2-3. (Osmanlı’da Fransızca yayımlanan gazetelerden *Le Phare du Bosphore*’un yaptığı yalan haberler hakkında, gazetenin cevabı niteliğinde “Bend-i Mahsus”. *Le Phare du Bosphore*’un, Avrupa’yı Arnavutluk meselesinde yanlış bilgilendirdiğinden bahsedilerek başlanan yazıda gazetenin ithamlarına cevap verilmektedir. İlk olarak *Le Phare du Bosphore* tarafından aktarılan Osmanlı’da bir memurun Türk gazetelerini yalancı olmakla suçlayan ifadesinin asılsız olduğu söylendikten sonra *Le Phare du Bosphore*’un uzak kalmak bir yana Türk gazetelerindeki havadisleri sayfalarına aynen derç ettiği ve hatta bazı ifadeleri değiştirerek anlamı çarpıttığından söz edilmektedir. Son olarak da gazetenin *Tercüman-ı Hakikat*’i hükümet için casusluk yapmakla suçlamasına cevap verilerek yapılanın casusluk değil, milletin menfaatine hizmet etmek olduğu beyan edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Gabriel'in Günahı*, T.H., nr. 1204, s. 3-4; nr. 1205, s. 3-4; nr. 1206, s. 3-4; nr. 1207, s. 3-4; nr. 1208, s. 3-4; nr. 1209, s. 3-4; nr. 1210, s. 3-4; nr. 1211, s. 3-4; nr. 1212, s. 3-4; nr. 1213, s. 4; nr. 1214, s. 3-4; nr. 1215, s. 3-4; nr. 1216, s. 3-4; nr. 1217, s. 3-4; nr. 1218, s. 3-4; nr. 1219, s. 3-4; nr. 1220, s. 3-4; nr. 1221, s. 3-4; nr. 1222, s. 3-4; nr. 1223, s. 3-4; nr. 1224, s. 3-4; nr. 1225, s. 3-4; nr. 1226, s. 3-4; nr. 1227, s. 3-4; nr. 1229, s. 3-4; nr. 1230, s. 3-4; nr. 1231, s. 3-4; nr. 1232, s. 3-4; nr. 1233, s. 3-4; nr. 1234, s. 3-4; nr. 1235, s. 3-4; nr. 1236, s. 3-4; nr. 1237, s. 3-4; nr. 1238, s. 3; nr. 1239, s. 3-4; nr. 1240, s. 3-4; nr. 1241, s. 3-4; nr. 1242, s. 3-4; nr. 1243, s. 3-4; nr. 1244, s. 3-4; nr. 1245, s. 3-4; nr. 1246, s. 3-4; nr. 1247, s. 3-4; nr. 1248, s. 3-4; nr. 1249, s. 3-4; nr. 1250, s. 3-4; nr. 1251, s. 3-4; nr. 1252, s. 3-4; nr. 1253, s. 4; nr. 1254, s. 3-4; nr. 1255, s. 3-4; nr. 1256, s. 3-4; nr. 1257, s. 3-4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 3-4; nr. 1260, s. 3-4; nr. 1261, s. 3-4; nr. 1262, s. 3-4; nr. 1263, s. 3-4; nr. 1264, s. 3-4; nr. 1265, s. 3-4; nr. 1266, s. 3-4; nr. 1267, s. 3-4; nr. 1268, s. 3-4; nr. 1269, s. 4; nr. 1270, s. 4; nr. 1271, s. 3-4; nr. 1272, s. 4; nr. 1273, s. 3-4; nr. 1274, s. 3-4; nr. 1276, s. 3-4; nr. 1277, s. 3-4; nr. 1278, s. 3-4; nr. 1279, s. 3-4; nr. 1280, s. 3-4. ("Mütenevvia" kısmında tefrika edilmekte olan romanın muharriri Charles Merouvel'dir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gayretkeşân-ı Edeb İçin*, T.H., nr. 556, s.3. (Edebiyat meseleleriyle ilgili şahısların tepkilerini ayrı ayrı dile getirmelerindense bir edebiyat cemiyetinin kurulmasının gerekliliğinden söz eden, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı. Cemiyetin kurulması ve mali ihtiyaçlar için Fransa'daki cemiyet ve yayın organı olan gazete gösterilerek, gazetenin maddi durumla ilgili kısa bir yazısı tercüme edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gazetenin yeniden basılan sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 141, s. 1. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 140 numaralı nüshasının hızla tükendiği ve satıcıların gazeteye fahiş fiyat biçtiklerinin haber alındığı, bu nedenle önceki günkü nüshanın ihtiyaç kadar yeniden basılacağı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gazeteye yapılan zam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 225, s. 1. (Kaime ile liranın farkından bahsolunduktan sonra gazetenin fiyatına zam yapılacağı haber verilen “İlan-ı Mahsus”).

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gümrüklerin Zammı Muzır mıdır?*, T.H., nr. 279, s. 2; nr. 280, s. 2-3; nr. 281, s. 2; nr. 282, s. 2. (Konu “Mukaddime”, “Bast-ı Mesele” ve “Hukuk Nazarından Hâll-i Mesele” başlıkları ile ele alınmaktadır. Bu konunun gazete açısından mukaddes bir vazife olduğu belirtilerek henüz ilan edilmemiş, ancak çeşitli haberler alınmış olan tarife değişikliğinin muzır mı yoksa faydalı mı olduğu meselesi üzerinde durularak, konuya farklı noktalardan yaklaşılmaktadır.)

Ahmet Midhat: *Güzel Tekdir*, T.H., nr. 218, s. 2. (“Birkaç Osmanlı” imzası ile gelen bir mektupta Ahmet Midhat Efendi’ye yöneltilen övgüler ve eleştiriler ile Ahmet Midhat Efendi’nin bunlara cevabı.)

Ahmet Midhat: *“Hadikatü’l-Beyan’dan İstifade”*, T.H., nr. 1315, s. 2-3; nr. 1316, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Elhac İbrahim’in eseri olan *Hadikatü’l-Beyan*’da yer alan ifade hatalarından söz edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Havf ve Haya (Hikmet-i Ahlakiye)*, T.H., nr. 1350, s. 3; nr. 1351, s. 3; nr. 1352, s. 3; nr. 1353, s. 2-3; nr. 1355, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda her türlü ilimde mevcut olan hikmetten söz edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 863, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda ilk sayısını neşreden *Hazine-i Evrak*’ın içeriği ayrıntıyla yorumlanarak dergi takdir edilmektedir. Mecmuanın müessisleri Baki ve Mahmut Celaleddin beyler yazdıkları mukaddimede sergiledikleri terakki gayreti için tebrik edildikten sonra, ilk sayıda yer alan Münif Paşa’nın “Adab-ı Satranç” başlıklı makalesi yorumlanmaktadır. Makalenin başında yer alan “Franklin” ismiyle, usul konusunda bu zattan yararlanıldığı anlaşılsa da, Münif Paşa’nın böyle bir yardıma ihtiyacı olmayacak kadar ilim sahibi olduğundan bahsedilmekte;

son olarak ise Ekrem Bey'in mecmuada yayımlanan manzume mukaddimesi yayımlanarak La Fontaine'den tercüme yoluyla hikâyeler yayımlayacağı haber verilmektedir. Son olarak mecmuada Baki imzasıyla ve "Gökyüzü" adıyla bir hikâyenin de görüldüğü belirtilen yazıdan anlaşıldığı kadarıyla *Hazine-i Evrak*, devrinde büyük bir heyecan yaratmış bir mecmuadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 858, s. 1. (*Mecmua-i Fünun*'u çıkaran Fahim ve Kiram beyler tarafından bu defa *Hazine-i Evrak* adında bir mecmua çıkarıldığı; mecmuanın resim, düzenleme ve yazma işlerinin bir kişi tarafından yapıldığı ile mecmuanın şekil yapısı ve içeriğinde Sami Paşa ve Münif Paşa gibi isimlerin eserlerinin bulunacağı hakkında bilgi verildikten sonra kendisinden sonra birçok mecmua çıkarılsa da *Mecmua-i Maarif*'in önemini hâlâ koruduğundan söz edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hazret-i Abdülhamit Han ve Hürriyet-i Matbuat*, T.H., nr. 27, s. 2-3. (Yanlı ş haber yapan *Tercüman-ı Şark* gazetesinin Abdülhamit Han tarafından affedilmesi ve dolayısıyla padişahın merhameti ve basının hür lüğü hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hem Mukabele Hem İzah*, T.H., nr. 126, s. 3-4. (*Vakit* gazetesinin ecnebilerle sık sık bir araya gelerek bu görüşmeleri gazetede yayımladığı; bir gün evvelki nüshasında da Japonya hakkında yine bir ecnebi ile yapılan mülakatın yayımlandığı; bu mülakatta İstanbul ahalisinin Japon sefinesini ziyaret etmemesi ve gazetelerin de ilgisiz olmasından ve Japonların nasıl insanlar olduğundan bahsedildiği belirtildikten sonra yazıya cevap verilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Henüz 17 Yaşında*, T.H., nr. 988, s. 3-4; nr. 989, s. 3-4; nr. 990, s. 3-4; nr. 991, s. 3-4; nr. 992, s. 3-4; nr. 993, s. 3-4; nr. 994, s. 3-4; nr. 995, s. 4; nr. 996, s. 3-4; nr. 997, s. 3-4; nr. 998, s. 3-4; nr. 999, s. 3-4; nr. 1000, s. 3-4; nr. 1001, s. 3-4; nr. 1002, s. 3-4; nr. 1003, s. 3-4; nr. 1004, s. 3-4; nr. 1005, s. 3-4; nr. 1006, s. 3-4; nr. 1007, s. 3-4; nr. 1008, s. 3-4; nr.

1010, s. 3-4; nr. 1011, s. 3-4; nr. 1012, s. 3-4; nr. 1014, s. 3-4; nr. 1015, s. 3-4; nr. 1016, s. 3-4; nr. 1017, s. 3-4; nr. 1018, s. 3-4; nr. 1019, s. 3-4; nr. 1031, s. 3; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 3; nr. 1034, s. 3; nr. 1035, s. 3; nr. 1036, s. 3; nr. 1037, s. 3; nr. 1038, s. 3; nr. 1039, s. 3; 1040, s. 3. (Gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen Ahmet Midhat Efendi’ye ait roman. İlk sayıda “Mukaddime” başlıklı girişte “hikâye”nin en büyük maharetinin “her vakasının sıhhat-i katiyesi”nde olduğu ve ahval-i umumiye-i beşeriye için okuyanların da büyük lezzet alacağından söz edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Hilâl-i Ahmer*, T.H., nr. 228, s. 2-3; nr. 230, s. 2-3; nr. 231, s. 2-3; nr. 232, s. 2-3; nr. 233, s. 2-3; nr. 234, s. 2-3; nr. 235, s. 2-3; nr. 237, s. 2-3; nr. 238, s. 2; nr. 239, s. 2. (Tefrika.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hindistan Gazeteleri*, T.H., nr. 617, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda Hindistan’da ilk gazetenin ne zaman çıkarıldığı, gazetelerin hangi dillerde olduğu ve ne kadar satıldığı hakkında kısa bilgiler verilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hukuk-ı Mîlel Tercümesi*, T.H., nr. 620, s. 4. (Yusuf Ziya Bey tarafından hazırlanan ve *Vakit* gazetesinde tefrika edildikten sonra kitap hâline de getirilmiş olan eser hakkında “Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıda bizde tercüme usulünün henüz yerleşmediğinden söz edilerek, Yusuf Ziya Bey’in tercümede tuttuğu yol ve kelime seçimleri takdir edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hukuk ve Vezâif-i Ahali*, T.H., nr. 5, s. 2-4; nr. 7, s. 2-3; nr.9, s. 2-3; nr. 10, s. 2-3; nr. 12, s. 2. (Kişinin topluma karşı sorumluluklarından ve bu sorumlulukların hukukla ilgisinden söz edilen ve tercüme olduğu belirtilen metin مایلی isimli zata ait olup mütercimi belirtilmemiştir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Husumet-i Beyhude*, T.H., nr. 561, s. 3. (Ermenilerin menfaatine hizmet ettikleri için iki Ermenice, bir Fransızca ve bir

İngilizce gazetesinin kapatılmasının “Ermeni meselesi”ne esas hizmet olduğunu beyan eden “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hükûmet-i İmparatoriye ve Sosyalizm*, T.H., nr. 87, s. 4. (Alman gazetelerinde bu konu hakkında yer alan yazılar ile meselenin hâlli konusundaki fikirler hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hünerveran-ı Kibar “Rusya Seferathanesi”*, T.H., nr. 1419, s. 2. (Rusya seferatinde görevli Madam tarafından sefarethanede tertip edilen büyük bir temaşa salonunda sefarette görevli ailelerden ve Beyoğlu’ndaki yabancılardan meydana gelen bir sanatçılar topluluğu tarafından her biri tarihe ve coğrafyaya müstefit olarak oynanan oyunlar hakkında bilgi veren ve bunu takdir eden yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız): *Hürriyet-i Kanuniyye*, T.H., nr. 8, s. 2-3. (“İstibdat” ve “hürriyet-i kanuniye”yi karşılaştıran yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Islah-ı Hat Hakkındaki Mütalaa-i Mahsusamız*, T.H., nr. 576, s. 2. (Yusuf-ı Tebrizî tarafından kaleme alınan ve *Tercüman-ı Hakikat*’in 575. sayında yayımlanan mektupta öne sürülen fikirlere katılmış olduğunu beyan eden “Bend-i Mahsus”. Yazıda, Yusuf-ı Tebrizî gibi Batı’nın gelişmişliği karşısında İslam âleminin yerinde saymasından söz edildikten sonra, İngiliz ve Fransız ediplerinin dünyaca tanınmasının sebebi olarak kullandıkları harfler gösterilmekte, sonuç olarak da çağı yakalamanın yanında, eskiden söylenen sözleri kolaylıkla anlamak ve okumanın hızlanması için hurufun değiştirilmesinde dince de bir sakınca olmadığı dile getirilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Islah-ı Huruf*, T.H., nr. 779, s. 2. (Harflerin ıslahı ile ilgili bundan evvel söylenenler özetlendikten sonra yapılması muhtemel değişiklikler hakkında bilgi verilmektedir. İlk yapılacak Arap yazısındaki sağdan sola yazmanın yerine soldan sağa doğru yazının tercih edilmesidir. Ardından Latin ya da Slav harflerinden hangisinin seçileceği hususu tartışılarak Latin harflerinin daha uygun olduğu beyan

edilmektedir. Harf değişikliği için gösterilen sebeplerden biri ülke genelinde “Osmanlı lisanı” kullanılması ancak, yazının zorluğundan dolayı Ermeni ya da Rum harflerinin kullanılmasıdır.)

Ahmet Midhat: *Islahat-ı Maliye*, T.H., nr. 386, s. 1. (Alınan malumatlara göre yazılan ve maliyedeki bütçe açığı hakkında bilgi veren yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 193, s. 2. (Ahmet Midhat’ın baskısı tükenen kitaplarının bazı yayınevlerince yazarından izinsiz olarak basılması ve bu duruma çare olarak kitapların Yeni Kütüphane yayınları arasından yeniden basılacağı ve taklitlerinden daha ucuza satılacağı hakkında.)

Ahmet Midhat: *İhtar*, T.H., nr. 1373, s. 2. (Muallim Naci’nin gazetesinin “Edebiyat” kısmının başına geçtiğine dair “Edebiyat” sütununda yer alan duyuru.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İhtira ve Küşad-ı Matbaa*, T.H., nr. 351, s. 1-2. (*Tercüman-ı Hakikat*’in 348. sayısında yayımlanan “Osmanlılık ve Matbuat-ı Umumiye”ye karşılık olarak *Vakit* gazetesinde yayımlanan yazıya cevap. *Vakit* gazetesindeki varakanın sahibinin Ahmet Midhat’ın yazısındaki matbaanın kurulması ve ilk gazetesinin çıkarılması ile ilgili sözleri yanlış yorumlaması üzerine kaleme aldığı yazıya *Tercüman-ı Hakikat* tarafından düzeltme yapılmış ve “sahib-i varaka”ya yazıyı tekrar okuması tavsiyesi edilmiştir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İmza Dahi Konulmamış!*, T.H., nr. 361, s. 1-2. (*Vakit* gazetesinde Ahmet Midhat hakkındaki yazının yazarının Ebüzziya Tevfik olmadığı, “Ayn N.” isimli biri olduğuna dair iddiaya Ahmet Midhat’ın cevabı. Ahmet Midhat gazetesinin 358 numaralı sayısında söz konusu yazıya “Ebüzziya Beyefendi’ye Mukabele” başlığı ile cevap vermişti.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İngiliz Matbuatı*, T.H., nr. 69, s. 4. (İngiltere’deki gazete ve dergi sayıları hakkında bilgi veren bir yazı.)

Ahmet Midhat: *İpek Böcekleri*, T.H., nr. 275, s. 3-4. (İpek böcekleri hakkında bilgi verilen “Mukaddime”de gazetede başlayacak tefrikadan haber verilerek, tefrikanın yazarının Mehmet Emin olduğu belirtilmektedir.)

Ahmet Midhat: *İslamiyet ve Fünun*, T.H., nr. 1493, s. 1-2; nr. 1495, s. 1-2. (“Bir bahse yazılmış mektup” olduğu belirtilen “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İstanbul’a Cevap*, T.H., nr. 471, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*’in “Yine İngiltere Münasebeti” başlıklı yazısına cevap veren *İstanbul* gazetesiyle ilgili “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat: *İstanbul’dan Asyâ-yı Vusta’ya Bir Seyahat*, T.H., nr. 138, s. 4. (Bu sayıda “Mukaddime” başlığı ve “Mabadı var” notuyla. Seyahatnamenin aslında Asyâ-yı Vusta’da yaşayan MehmetAli Efendi tarafından kaleme alınmış olduğu, bu zatın uzunca bir süredir Dersaadet’te yaşadığı ve gazetenin idarehanesine bırakılan yazının Ahmet Midhat tarafından gözden geçirilip bir mukaddime eklenerek neşredildiği hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İstibdat*, T.H., nr. 7, s. 3-4. (İstibdat hakkında daha önce muhakeme edilmemiş ince noktalar ve gerçeklerden bahsetmek amacıyla kaleme alındığı belirtilen “Başyazı”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İtizar*, T.H., nr. 1276, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve gazetece kaleme alındığı anlaşılan yazıda gazetede tefrika edilmekte olan ve şu sıra İran tarihinden bahseden *Kâinat*’ta Şah İsmail hakkındaki bazı ifadeler dolayısıyla *Ahter* gazetesinin birtakım itirazda bulunmasına karşılık, yazılanların doğru olduğu ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 22, s. 3. (Gazeteye gösterilen ilgiye teşekkür edilmesinin ardından okuyucuların isteklerine verilen birtakım cevaplar ile açıklamaların yer aldığı yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İzah-ı Merâm*, T.H., nr. 86, s. 3. (*Vakit* gazetesinde önceki gün “Kolağası Vahit” imzasıyla yayımlanan yazıya cevap veren,

Türkçe üzerine düşünceleri ihtiva eden yazı. Vahit Efendi'ye yöneltilen “Türkçede olmayan kelimeleri Arabî'den almak davasında mıdır?” şeklindeki soru ile ve tercümede kullanılan dil meselesine değinilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kadınların Muhabirlerimizden Şikayeti*, T.H., nr. 1210, s. 1-2. (Gazeteye gelen ve imzası Ziyet yahut Ziyetî isimli bir kadından gelen ve muhabirlerin kadınlar hakkında kaleme aldıkları yazılara itiraz eden varakaya cevaben kaleme alınan yazı. İçindeki hakaretimiz ifadelerden dolayı aynen derç edilemediği belirtilen varakada, “Sivrisinek” müstearlı yazarın seyir yerleri hakkındaki yazılarına itiraz edildiği anlaşılmaktadır. Verilen yanıtta Ahmet Midhat Efendi'nin de itiraza hak verdiği görülmektedir.)

Ahmet Midhat: *Kâinat*, T.H., nr. 816, s. 3-4; nr. 817, s. 3-4; nr. 818, s. 3; nr. 820, s. 3; nr. 821, s. 3-4; nr. 822, s. 3-4; nr. 823, s. 3; nr. 824, s. 3; nr. 825, s. 3; nr. 826, s. 3; nr. 827, s. 3; nr. 828, s. 3; nr. 829, s. 3; nr. 830, s. 3; nr. 831, s. 3; nr. 832, s. 3; nr. 833, s. 3; nr. 834, s. 3; nr. 835, s. 3; nr. 836, s. 3; nr. 837, s. 3; nr. 838, s. 3; nr. 839, s. 3; nr. 840, s. 3; nr. 843, s. 4; nr. 844, s. 3; nr. 845, s. 4; nr. 846, s. 3; nr. 847, s. 3; nr. 848, s. 3; nr. 849, s. 3; nr. 850, s. 3; nr. 851, s. 3; nr. 854, s. 3; nr. 855, s. 3; nr. 856, s. 3; nr. 857, s. 4; nr. 858, s. 3; nr. 859, s. 3; nr. 861, s. 3; nr. 862, s. 3; nr. 863, s. 3; nr. 864, s. 3; nr. 865, s. 3; nr. 866, s. 3; nr. 867, s. 3; nr. 868, s. 3; nr. 869, s. 3; nr. 870, s. 3; nr. 871, s. 3; nr. 872, s. 3; nr. 873, s. 3; nr. 874, s. 3; nr. 875, s. 3; nr. 876, s. 3; nr. 877, s. 3; nr. 878, s. 4; nr. 879, s. 3; nr. 880, s. 3; nr. 881, s. 3. (Gazeteye yeni eklenen tefrika sütununda yer alan yazı. Birinci kısmın sekizinci cildi olduğu ifade edilen yazı, daha evvel yarım bırakılan “Almanya” kısmı ile devam etmektedir. 818. Sayıdan itibaren “*Tercüman-ı Hakikat*’in Tefrikası” üst başlığı ile verilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Kâinat*, T.H., nr. 1097, s. 3; nr. 1098, s. 3; nr. 1099, s. 3; nr. 1100, s. 3; nr. 1101, s. 3; nr. 1102, s. 3; nr. 1103, s. 3; nr. 1104, s. 3; nr. 1105, s. 3; nr. 1106, s. 3; nr. 1107, s. 3; nr. 1108, s. 3; nr. 1109, s. 3; nr. 1110, s.

3; nr. 1111, s. 3; nr. 1112, s. 3; nr. 1113, s. 3; nr. 1114, s. 3; nr. 1116, s. 3; nr. 1117, s. 3; nr. 1118, s. 3; nr. 1119, s. 3; nr. 1120, s. 3; nr. 1121, s. 3; nr. 1122, s. 3; nr. 1123, s. 3; nr. 1124, s. 3; nr. 1125, s. 3; nr. 1126, s. 3; nr. 1127, s. 3; nr. 1128, s. 3; nr. 1129, s. 3; nr. 1130, s. 3; nr. 1131, s. 3; nr. 1132, s. 3; nr. 1133, s. 3; nr. 1134, s. 3; nr. 1135, s. 3; nr. 1136, s. 3; nr. 1137, s. 3; nr. 1138, s. 3; nr. 1139, s. 3; nr. 1140, s. 3; nr. 1141, s. 3; nr. 1142, s. 3; nr. 1143, s. 3; nr. 1144, s. 3; nr. 1145, s. 3; nr. 1146, s. 3; nr. 1147, s. 3; nr. 1148, s. 3; nr. 1149, s. 3; nr. 1150, s. 3; nr. 1151, s. 3; nr. 1152, s. 3; nr. 1153, s. 3; nr. 1154, s. 3; nr. 1155, s. 3; nr. 1156, s. 3; nr. 1157, s. 3; nr. 1158, s. 3; nr. 1159, s. 3; nr. 1160, s. 3; nr. 1161, s. 3; nr. 1162, s. 3; nr. 1163, s. 3; nr. 1164, s. 3. (“İkinci Fasıl”).)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kâinat “Kütüphanesi Tarih”*, T.H., nr. 861, s. 2. (Ahmet Midhat’ın dünya üzerindeki bütün hükümetlerin hususi tarihlerini yazarak bir “kütüphane-i tarih” meydana getirmeyi amaçladığı ve yedi sekiz yıldır üzerinde çalıştığı *Kâinat*’ı tamamlamak amacıyla bu defa gazetede tefrika ettiği ve tefrikaları da cüzler hâlinde yayımladığı hakkında. Şimdiye kadar yayımlanan tarihlerin bir ciltte toplandığı eserin içeriğinde şu hükümetler bulunmaktadır: İngiltere, Danimarka, İsveç, Norveç, Rusya, Fransa, Almanya. Bundan sonra yazılan ise Avusturya’dır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kamus-ı Fransevî –Fransızcadan Türkçeye Lugat-*, T.H., nr. 1058, s. 3. (Dil öğrenmenin ve bunun için şimdiye kadar Osmanlı’da kullanılan sözlüklerin Fransızların Türkçe öğrenirken kullandığı sözlükler olmasının zorluklarından söz edilmesinin ardından Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*’nin Mihran Efendi’nin matbaasında basıldığını haber veren, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Karilerimize İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 275, s. 1. (Gazetenin Mart ayından beri sabahları çıktığı, ancak artık ilk hâli gibi vakt-i zuhurda çıkacağı; bu sayede de telgrafların, postaların günü

gününe neşredileceği ve Osmanlı gazetelerinden haberlerin dördüncü sayfada verileceği hakkında.)

Ahmet Midhat: *Karnaval*, T.H., nr. 816, s. 3-4; nr. 817, s. 3-4; nr. 818, s. 3; nr. 819, s. 3-4; nr. 820, s. 3-4; nr. 821, s. 3-4; nr. 822, s. 3-4; nr. 823, s. 3-4; nr. 824, s. 3-4; nr. 825, s. 3-4; nr. 826, s. 3-4; nr. 827, s. 3-4; nr. 828, s. 3-4; nr. 829, s. 3-4; nr. 830, s. 3-4; nr. 831, s. 3-4; nr. 832, s. 3-4; nr. 833, s. 3-4; nr. 834, s. 3-4; nr. 835, s. 3-4; nr. 836, s. 3-4; nr. 837, s. 3-4; nr. 838, s. 3-4; nr. 839, s. 3-4; nr. 840, s. 3-4; nr. 842, s. 3-4; nr. 843, s. 3-4; nr. 844, s. 3-4; nr. 845, s. 4; nr. 846, s. 3-4; nr. 847, s. 3-4; nr. 848, s. 3-4; nr. 849, s. 3-4; nr. 850, s. 3-4; nr. 851, s. 3-4; nr. 854, s. 3-4; nr. 855, s. 3-4; nr. 856, s. 3-4; nr. 857, s. 3-4; nr. 858, s. 3-4; nr. 859, s. 3-4; nr. 860, s. 3-4; nr. 861, s. 3-4; nr. 862, s. 3-4; nr. 863, s. 3-4; nr. 864, s. 3-4; nr. 865, s. 3-4; nr. 866, s. 3-4; nr. 867, s. 3-4; nr. 868, s. 3-4; nr. 869, s. 3-4; nr. 870, s. 3-4; nr. 871, s. 3-4; nr. 872, s. 3-4; nr. 873, s. 3-4; nr. 874, s. 3-4; nr. 875, s. 3-4; nr. 876, s. 3-4. (“Mütenevvia” kısmında başlayan roman tefrikası. İlk sayıda “Mukaddime” ile romanın geçtiği dönem dâhilinde Roma hakkında bilgi verilmektedir. Roman 819. sayıdan itibaren yine aynı sayıda Ahmet Midhat Efendi’nin duyurmuş olduğu gibi kısımlar halinde tefrika edilmekte ve bu sayıdan itibaren “Birinci Kitap” başlığı ile neşredilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Karnaval*, T.H., nr. 819, s. 3. (*Karnaval* isimli hikâyenin üç kitaba ayrılarak tefrika edileceği hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kırım Ahalisince Terakki*, T.H., nr. 873, s. 2. (Rusya devletinin maarife verdiği önem, Kırım’ın küçük bir kasabasında kurduğu mektepte Rusça yanında her öğrencinin kendi mezhebine uygun ilmin de gösterildiğinden söz edildikten sonra devletin dili Türkçe olan matbaaları da desteklediği ve Kırım’da Tomfc adıyla Pazar ilavesi olarak, belediye reisi İsmail Mirza’nın imtiyazıyla bir gazetenin neşredilmeye başlandığı haber verilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Koca Şairlik!...*, T.H., nr. 3, s. 2. (Berlin’de siyasi meselelere çözüm bulmak için toplanan kongreye karşılık Paris’te bir edebiyat kongresi yapan Victor Hugo’nun eski cenk usullerinin değiştiği ve medeniyet terakkisinin önemli olduğuna dair sözleri hakkında bir yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Küçük Tercüman-ı Hakikat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 708, s. 1. (Mekâtib-i Rüşdiye öğrencileri için çıkan ve büyük ilgi gören “küçük Tercüman-ı Hakikat”ın altı aydır neşredilmesine rağmen mektep imtihanları, tatil ve heyet-i tahririyesinin sayıca azalması nedeniyle kişi başına düşen iş miktarının artması gibi nedenlerle bir süredir yayımına ara verilmesine rağmen yeniden çıkmaya hazırlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”. Okurlardan gelen talep neticesinde gazetenin başka mekteplerde okuyan kızlar ve kadınların da faydalanabileceği şekilde düzenleneceği ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kürdistan mı? Ermenistan mı? –Tarih ve Coğrafyâ-yı Kadim-*, T.H., nr. 595, s. 4. (Son zamanlarda gazetelere de yansıyan Ermeni ve Kürt meselesi ve bu iki kavmin de yaşadıkları coğrafyayı kavimlerinin ismiyle adlandırması dolayısıyla bölgenin asıl sahibinin kim olduğunu ortaya koymak amacıyla kaleme alınmış, “Mütenevvîa” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat: *La Damme Aux Camelias*, T.H., nr. 717, s. 3-4; nr. 718, s. 3-4; nr. 719, s. 3-4; nr. 720, s. 3-4; nr. 722, s. 3-4; nr. 723, s. 3-4; nr. 724, s. 3-4; nr. 725, s. 3-4; nr. 726, s. 3; nr. 727, s. 3; nr. 728, s. 3-4; nr. 729, s. 3-4; nr. 730, s. 3-4; nr. 731, s. 3-4; nr. 732, s. 3-4; nr. 733, s. 3-4; nr. 734, s. 3-4; nr. 735, s. 3-4; nr. 736, s. 3; nr. 737, s. 3-4; nr. 738, s. 3-4; nr. 739, s. 3-4; nr. 740, s. 3-4; nr. 741, s. 3-4; nr. 742, s. 3-4; nr. 743, s. 3-4; nr. 744, s. 3; nr. 745, s. 3-4; nr. 746, s. 3; nr. 747, s. 3; nr. 748, s. 3; nr. 749, s. 4; nr. 750, s. 3; nr. 751, s. 3-4; nr. 752, s. 3-4; nr. 753, s. 3-4; nr. 754, s. 3-4; nr. 755, s. 3-4; nr. 756, s. 3-4; nr. 757, s. 3-4; nr. 758, s. 3-4; nr. 759, s. 3-4. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan metnin müellifi Alexandre

Dumas'dır. Tercümenin ilk sayısının başında Ahmet Midhat Efendi'nin tercüme hakkında görüşleri ve mezkûr tercümede yapılanlar ifade edilmektedir. Buna göre Ahmet Midhat Efendi, birebir çeviri usulü yerine, metnin ifade ettiğini mealen tercüme yolunu seçmiştir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Latifede Devam*, T.H., nr. 117, s. 2. (*Vakit* gazetesiyle devam eden bir tartışma hakkında. *Tercüman-ı Hakikat*'in "Rivayet ediyorlar ki" şeklindeki ifadesinde ravinin olmadığını söyleyen *Vakit* gazetesine cevap verilmiş ve daha önce *Vakit* gazetesinin ifade ettiği bir duruma atıf yapıldığı belirtilmiştir. Yazıda diğer gazeteler hakkında da yorum yapılmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Lisan ve İttihat-ı Osmanî*, T.H., nr. 97, s. 2. (Gazetelerde son zamanlarda bu konu hakkında yazılara sıkça rastlanması dolayısıyla kaleme alındığı belirtilen ve dil ile millet arasında bağ kurma yolu ile meseleye açıklık getiren yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Maarif-i İbtidai*, T.H., nr. 1360, s. 1-2. (Maarifteki terakkinin milletin gelişmesindeki rolü hakkında yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 848, s. 3. (İstanbul'daki medrese, talebe ve müderris sayıları hakkında "Bend-i Mahsus".)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 850, s. 2-3. (Aynı isimle daha evvel İstanbul'daki medrese, talebe ve müderris sayılarından söz ederek ıslah meselesi üzerine fikirler beyan eden yazarın, bu defa bazı vilayetlerdeki medrese ve müderris sayılarının İstanbul'dakinden fazla, buna mukabil öğrenci sayısının daha az olması hakkında kaleme aldığı "Bend-i Mahsus".)

Ahmet Midhat: *Medhal ve Tarih- Fünun-ı Coğrafya*, T.H., nr. 322, s. 3-4; nr. 323, s. 2-3; nr. 324, s. 3; nr. 325, s. 2-3; nr. 326, s. 2-3; nr. 327, s. 2; nr. 328, s. 3; nr. 329, s. 3; nr. 330, s. 2; nr. 331, s. 2; nr. 335, s. 3; nr. 336, s. 3; nr.

337, s. 3; nr. 338, s. 3; nr. 339, s. 3; nr. 341, s. 3; nr. 342, s. 4; nr. 343, s. 3; nr. 344, s. 3-4. (Tefrika hâlinde makale.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medrese-i Süleymaniye'de Hâce-i Evvel'in okutulmasına yönelik değişiklik hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1180, s. 2. (Rodol'sta mekteplerde program değışikliği nedeniyle Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan *Hâce-i Evvel'in* okutulmaktan vazgeçilmesi üzerine Ebüzziya Tefvîk'in varakasının ardından kaleme alınan ve bu değışiklikle mekteplerde durumun gerileyeceğini beyan eden yazı.)

Ahmet Midhat: *Merdut Kız*, T.H., nr. 1404, s. 3-4; nr. 1405, s. 3-4; nr. 1406, s. 3-4; nr. 1407, s. 3-4; nr. 1408, s. 3-4; nr. 1409, s. 3-4; nr. 1410, s. 3-4; nr. 1411, s. 3-4; nr. 1412, s. 3-4; nr. 1413, s. 3-4; nr. 1414, s. 3-4; nr. 1415, s. 3-4; nr. 1416, s. 3-4; nr. 1417, s. 3-4; nr. 1418, s. 3-4; nr. 1419, s. 3-4; nr. 1421, s. 3-4; nr. 1422, s. 3-4; nr. 1423, s. 3-4; nr. 1424, s. 3-4; nr. 1425, s. 3-4; nr. 1426, s. 3-4; nr. 1427, s. 3-4; nr. 1428, s. 3-4; nr. 1429, s. 3-4; nr. 1430, s. 3-4; nr. 1431, s. 3-4; nr. 1432, s. 3-4; nr. 1433, s. 3-4; nr. 1434, s. 3-4; nr. 1435, s. 3-4; nr. 1436, s. 3-4; nr. 1437, s. 3-4; nr. 1438, s. 3-4; nr. 1439, s. 3-4; nr. 1440, s. 3-4; nr. 1441, s. 3-4; nr. 1442, s. 3-4; nr. 1443, s. 3-4; nr. 1444, s. 3-4; nr. 1445, s. 3-4; nr. 1446, s. 3-4; nr. 1447, s. 3-4; nr. 1448, s. 3-4; nr. 1449, s. 3-4; nr. 1450, s. 3-4; nr. 1451, s. 3-4; nr. 1452, s. 3-4; nr. 1453, s. 3-4; nr. 1454, s. 3-4; nr. 1455, s. 3-4; nr. 1456, s. 3-4; nr. 1457, s. 3-4; nr. 1458, s. 3-4; nr. 1459, s. 3-4; nr. 1460, s. 3-4; nr. 1461, s. 3-4; nr. 1462, s. 3-4; nr. 1463, s. 3-4; nr. 1464, s. 3-4; nr. 1465, s. 3-4; nr. 1466, s. 3-4; nr. 1467, s. 3-4; nr. 1468, s. 3; nr. 1469, s. 3-4; nr. 1470, s. 3; nr. 1471, s. 3-4; nr. 1472, s. 3-4; nr. 1473, s. 3-4; nr. 1474, s. 3-4; nr. 1475, s. 3-4; nr. 1476, s. 3-4; nr. 1477, s. 3-4; nr. 1478, s. 3-4; nr. 1479, s. 3-4; nr. 1480, s. 3-4; nr. 1482, s. 3-4; nr. 1483, s. 3-4; nr. 1484, s. 3-4; nr. 1485, s. 3-4; nr. 1486, s. 3-4; nr. 1487, s. 3-4; nr. 1488, s. 3-4; nr. 1490, s. 4; nr. 1491, s. 3-4; nr. 1492, s. 3-4; nr. 1493, s. 3-4; nr. 1494, s. 3-4; nr. 1495, s. 3-4; nr. 1496, s. 3-4; nr. 1497, s. 3-4; nr. 1498, s. 3-4;

nr. 1499, s. 3-4. (Emile Richebourg'a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen roman, "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mihran Matbaası*, T.H., nr. 394, s. 3. ("Mevad-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda *Seyr-i Sefain* adlı eserin basılması ile ilgisi vesilesiyle Mihran Efendi'nin matbaacılıkta ne derecede olduğunu övgüyle anlatılmakta ve mezkûr kitap da okurlara tavsiye edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Monte Cristo'nun Zeyli*, T.H., nr. 22, s. 2-3; nr. 25, s. 2-3; nr. 26, s. 2-3; nr. 27, s. 2-4; nr. 28, s. 2-4; nr. 29, s. 2-4; nr. 30, s. 2-4; nr. 31, s. 2-4; nr. 32, s. 2-4; nr. 33, s. 2-4; nr. 34, s. 2-4; nr. 35, s. 2-4; nr. 36, s. 2-4; nr. 37, s. 2-4; nr. 38, s. 2-4; nr. 40, s. 2-4; nr. 41, s. 2-3; nr. 42, s. 2-3; nr. 44, s. 2-3; nr. 45, s. 2-3; nr. 46, s. 2-3; nr. 47, s. 2-3; nr. 49, s. 2-3; nr. 51, s. 2-3; nr. 52, s. 2-4; nr. 53, s. 2-4; nr. 54, s. 2-4; nr. 56, s. 2-4; nr. 57, s. 2-4; nr. 58, s. 2-4; nr. 59, s. 2-4; nr. 60, s. 2-4; nr. 61, s. 2-4; nr. 62, s. 2-4; nr. 63, s. 2-4; nr. 64, s. 2-4; nr. 65, s. 2-4; nr. 66, s. 2-4; nr. 67, s. 2-4; nr. 68, s. 2-4; nr. 69, s. 4; nr. 70, s. 2-4; nr. 71, s. 2-4; nr. 72, s. 2-4; nr. 73, s. 2-4; nr. 74, s. 2-4; nr. 75, s. 2-4; nr. 76, s. 2-4; nr. 77, s. 2-4; nr. 78, s. 2-4; nr. 79, s. 2-3; nr. 80, s. 2-4; nr. 81, s. 2-4; nr. 83, s. 2-3; nr. 84, s. 2-3; nr. 85, s. 2-3; nr. 86, s. 2-3; nr. 87, s. 2-3; nr. 88, s. 2-3; nr. 89, s. 2-3; nr. 90, s. 2-4; nr. 91, s. 2-4; nr. 92, s. 2-4; nr. 93, s. 2-4; nr. 94, s. 2-4; nr. 95, s. 2-4; nr. 96, s. 2-4; nr. 97, s. 2-4; nr. 98, s. 2-4; nr. 99, s. 2-4; nr. 100, s. 2-4; nr. 101, s. 2-4; nr. 102, s. 2-4; nr. 103, s. 2-4; nr. 104, s. 2-4; nr. 105, s. 2-4; nr. 106, s. 2-4; nr. 107, s. 2-4; nr. 108, s. 2-4; nr. 109, s. 2-4; nr. 110, s. 2-4; nr. 111, s. 2-4; nr. 112, s. 2-4; nr. 113, s. 2-4; nr. 114, s. 2-4; nr. 115, s. 2-4; nr. 116, s. 2-4; nr. 117, s. 2-4; nr. 118, s. 2-3. (Alexandre Dumas'ya ait romanın Ahmet Midhat Efendi tarafından yapılan tercümesi "Tefrika" sütununda yer almaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mösyö Panagos'un Afrika ve Asya Seyahati*, T.H., nr. 592, s. 4. ("Mütenevvîa" sütununda yer alan yazıda, Paris Coğrafya Cemiyeti'nden alınan bilgi aktarılarak Panagos isimli Yunanlı seyyahın

seyahatinden bahsedilmekte ve dikkatli bir çalışmanın ürünü olursa seyahatnamenin önemli bir kaynak olacağı vurgulanmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muallim Naci'nin eserlerinden oluşacak bir risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1268, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan kısa notta, Muallim Naci'nin eserlerinin bir risale ya da mecmua şeklinde bir araya getirilmesini isteyen okurların isteği doğrultusunda, söz konusu isteği gerçekleştirmek isteyen gazetenin bu yolda, "Edebiyat" sütununda Muallim Naci'nin eserlerinin yayımlanacağını ve böylelikle en sonunda bir risalenin elde edileceğini ifade etmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakeme Hakkında Mülahazamız*, T.H., nr. 476, s. 2. (*Vakit* ile *Tercüman-ı Efkâr* arasındaki mahkeme hakkında *Tercüman-ı Hakikat*'in görüşleri sunulurken her iki tarafın da öne sürdüğü iddialar değerlendirilmiştir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakeme-i Aleniye*, T.H., nr. 905, s. 1; nr. 906, s. 1; nr. 907, s. 1-3; nr. 908, s. 1-2. (Osmanlı'daki devlet geleneğinin Abdülaziz'e kadarki olan zamanda işleyişi hakkında ayrıntılı tafsilatın verilmesinin ardından mahkemede yaşananların detaylarıyla anlatıldığı başyazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakememiz*, T.H., nr. 179, s. 4. (Cevdet Paşa'nın *Tercüman-ı Hakikat* ve *İstanbul*'u kendisi hakkında çıkan haberleri, rivayetleri gazetede neşrettikleri için dava etmesi ve mahkeme günü ile savunmanın aktarıldığı yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mukabele*, T.H., nr. 272, s. 3-4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazıda *Vakit* gazetesinde gümrük meselesiyle ilgili olarak, *Tercüman-ı Hakikat*'e karşı yazılan yazıya cevap verilmektedir. Yazıda özellikle *Vakit* gazetesinin dilindeki hiddet ve *Tercüman-ı Hakikat*'i gerçekleri yazmamakla suçlaması üzerinde durulmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mukaddime*, T. H., nr. 1, s. 1. (Gazetenin çıkarılmaya başlanması ile bu zamana kadarki gazetecilik faaliyeti,

gazetenin isminin başka gazetelerle olan bağlantısı gibi meseleler hakkında “Başyazı”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mukaddime-i Cevap*, T.H., nr. 586, s. 4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda daha evvel gazetede tartışılan “Ne Meselesi” ile ilgili *Vakit* muharririnin 1639 ve 1648 numaralı sayılarında yayımlanan “Lisanımız” başlıklı yeni yazısına cevap verilmektedir. Yazı sahibinden ismini açıklaması ve “Kavaid-i Osmanî” isimli risaleyi görüp görmediğini açıkça beyan etmesi istenmekte, eğer bunlar yapılırsa bir cevap verileceği ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mustafa Reşit imzalı yazılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3. (Gazeteye hâlâ Hakkı imzalı ve Mustafa Reşit hakkında kinayeli birtakım yazılar geldiği; ancak *Envar-ı Zekâ* muharriri Mustafa Reşit’in gerek *Tercüman-ı Hakikat*’te gerekse *Vakit*’te birden fazla Mustafa Reşit olduğuna dair bir açıklama yaptığı hakkında “Varaka”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muzarrat Bir Belâ-yı Muzarrat*, T.H., nr. 689, s. 1-2. (Hem Yunanistan’dan gelen hem de İstanbul’daki “karşı matbaalar” denen azınlık gazeteleriyle yaşanan sorunlardan söz eden başyazı. Bu gazetelerden İstanbul’dakilerin yalan haberler yapması ve Yunanistan’dan gelenlerinse oradaki halkın haber ihtiyacından ziyade Osmanlı’daki tebaa için çıkıyor olması ve polis tarafından denetlenmelerine rağmen isimlerini değiştirerek bu denetlemelerden kurtulmaları hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Müsamere-i Edebiye ve İtiraz*, T.H., nr. 451, s. 3. (427. sayıda yayımlanan “Müsamere” hakkındaki imzasız yazıyla ilgili olarak *Vakit* gazetesi ile devam eden bir tartışma.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Arabiye*, T.H., nr. 1035, s. 2. (Suriye Hristiyanlarının en başta Arapça ve ardından kısmen Türkçe neşriyatı,

Müslümanları harekete geçirici nitelikte yayın yapması dolayısıyla muzır olarak görmesi hakkında “Bend-i Mahsus”.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Ecnebiye*, T.H., nr. 1085, s. 2. (Ülkelerin anadilleri dışında çıkardıkları yayımlar ve bu yayımların başka ülkelerde kimler tarafından okunduğu konusunda bilgi verilmesinin ardından, Osmanlı’daki durum ve Avrupa “efkâr-ı umumiye”sine bir ülkenin ahvali hakkında bilgi verilmesinin önemi üzerinde durulmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Muzırre-i Arabiye*, T.H., nr. 822, s. 2. (Avrupa ve Mısır taraflarında basılarak bütün Arabistan’a ve özellikle Suriye’ye yayılan Arapça muzır neşriyat ve *Vatan*, *Elcevaib* gibi gazeteler hakkında.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Osmanlı Belagatı “İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele”*, T.H., nr. 1139, s. 2. (Elhac İbrahim’in sözlerine cevap verilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, hangi dilin imlasının kolay olduğunun tartışılmasındansa kendi imlamızı kolaylaştırmanın yolunun bulunması; Elhac İbrahim’in Arapça yerine Çağataycanın getirilmek istemesi ile din dilimizin Arapça olması gibi noktalarda söyledikleri yanıtlanmıştır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 947, s. 1-2. (Güllü Agop’un Osmanlı Tiyatrosu’nda el çekmesini, tiyatronun son zamanlarda hatırı sayılır bir mesafe kat etmesi dolayısıyla bir lütuf ve himmet sayan bir istihza ile başlayan yazıda gelişme *La Damme Aux Camelias* adlı eseri izlemeye gelen seyirci sayısı ile eşleştirilmekte, yazının devamında oyuncularla ilgili değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu dönem tiyatrodaki “Anadolu Köylüleri” isimli millî oyunun oynandığı da yazıdan anlaşılmaktadır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *“Osmanlı Tiyatrosu’na İnayet”*, T.H., nr. 1423, s. 2. (Tiyatro konusunda gösterilen gayrete rağmen, tiyatronun bütçesindeki açıktan söz edilen yazı.)

Ahmet Midhat: *Osmanlılık ve Matbuat-ı Umumiye*, T.H., nr. 348, s. 2-3. (Sultan Selim Han zamanından beri Osmanlı'da matbaa ve Fransızcaya verilen önemden bahsedilerek başlayan yazının devamında Osmanlı'daki Fransızca matbaalardan söz edilmektedir. Buna göre bu matbaalarda çıkarılan gazeteler bir buçuk sayfa kadar ticaret vs. ile ilgili haberlere, yine bir buçuk sayfa kadar Avrupa gazetelerinin yazdıklarına yer verdikten sonra sadece bir sayfada Osmanlı'ya dair haberlere yer vermekte ve bu kısım da adi olaylarla doldurulmaktadır. Bunun yanında bu gazetelerde Ermenilerin Osmanlılar elinde gördüğü zulüm, Osmanlı'nın ıslahat yapmaya muktedir olmadığı, Avrupa'nın müdahalesinin lazım geldiği gibi asılsız haberler yer almaktadır. Yazının sonunda muharrir "erbab-ı himmet"i Fransızca gazeteler çıkarmaya davet ediyor.)

Ahmet Midhat: *Peçeli Kadın*, T.H., nr. 1345, s. 3-4; nr. 1346, s. 3-4; nr. 1347, s. 3-4; nr. 1348, s. 3-4; nr. 1349, s. 3-4; nr. 1350, s. 3-4; nr. 1351, s. 3-4; nr. 1352, s. 3-4; nr. 1353, s. 3; nr. 1354, s. 3-4; nr. 1355, s. 3-4; nr. 1356, s. 3-4; nr. 1357, s. 3-4; nr. 1358, s. 3-4; nr. 1359, s. 3-4; nr. 1360, s. 3-4; nr. 1361, s. 3-4; nr. 1362, s. 4; nr. 1363, s. 3-4; nr. 1364, s. 3-4; nr. 1365, s. 3-4; nr. 1366, s. 3-4; nr. 1367, s. 3-4; nr. 1368, s. 3-4; nr. 1369, s. 3-4; nr. 1370, s. 3-4; nr. 1371, s. 3-4; nr. 1372, s. 3-4; nr. 1373, s. 3-4; nr. 1374, s. 3-4; nr. 1375, s. 3-4; nr. 1376, s. 3-4; nr. 1377, s. 3; nr. 1378, s. 3-4; nr. 1379, s. 3-4; nr. 1380, s. 3-4; nr. 1381, s. 3-4; nr. 1382, s. 3-4; nr. 1383, s. 3-4; nr. 1384, s. 3-4; nr. 1385, s. 3-4; nr. 1386, s. 3-4; nr. 1387, s. 3-4; nr. 1388, s. 3-4; nr. 1389, s. 3-4; nr. 1390, s. 3-4; nr. 1391, s. 3-4; nr. 1392, s. 3-4; nr. 1393, s. 3-4; nr. 1394, s. 3-4; nr. 1395, s. 3-4; nr. 1396, s. 3-4; nr. 1397, s. 3-4; nr. 1398, s. 3-4; nr. 1399, s. 3-4; nr. 1400, s. 3-4; nr. 1401, s. 3-4; nr. 1402, s. 3-4; nr. 1403, s. 3-4. ("Mütenevvia" kısmında tefrika edilmekte olan metin Emile Richebourg'a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): "*Rasim Beyefendi'ye Cevap*", T.H., nr. 265, s. 4. (Yeni Kütüphane içerisinde basılan eserler hakkında.)

Ahmet Midhat: *Saadetli Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele*, T.H., nr. 1310, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim’in 1309 numaralı gazete nüshasında yayımlanan “*Tercüman-ı Hakikat*’in 1305 numaralı Nüshasındaki İtirazata Cevap” başlıklı yazısına cevaben kalame alınmıştır.)

Ahmet Midhat: *Sait Beyefendi Hazretlerine Yaızlan Tezkirenin Sureti*, T.H., nr. 1326, s. 2. (Sait Bey’in gazetede yayımlanan Abdülhak Hamit hakkındaki varakaları dolayısıyla gazeteye itirazlar geldiğini beyan eden ve varakalardaki ifadelerin ne Hamit’e ne de Sait Bey’e layık olduğunu ifade ederek bundan sonra bu konuda yazı gönderilmemesini rica eden “Varaka”.)

Ahmet Midhat: *Sevdâ-yı Say u İlim*, T.H., nr. 164, s. 4; nr. 165, s. 4; nr. 166, s. 4; nr. 167, s. 4; nr. 168, s. 4; nr. 169, s. 4. (Daha evvel *Vakit* gazetesinin 9 Mart 1294 tarihli ve 866 numaralı sayısında yayımlanan yazının bazı noktalarda yapılan değişiklikler ile neşri.)

Ahmet Midhat: “*Taassup ve Garibe Meftuniyet*”, T.H., nr. 1305, s. 3. (Elhac İbrahim’e karşı Recaizade Mahmut Ekrem ile eserinin ve tarz-ı cedidin savunulduğu, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Ahmet Midhat: “*Talim-i Edebiyat ve Muahezat*”, T.H., nr. 1298, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, henüz hiçbir gazete tarafından bir tenkit yazısı yazılmamışken, kişilerce şiddetle eleştirildiği ifade edilen *Talim-i Edebiyat* hakkında, *Tercüman-ı Hakikat* adına bir değerlendirme yazıldığı ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat: *Tarih-i Harbî*, T.H., nr. 238, s. 2-3. (Ahmet Midhat Efendi’ye ait eserin tefrikası.)

Ahmet Midhat: *Tarih-i Osmanî*, T.H., nr. 1020, s. 3; nr. 1021, s. 3; . (*Kâinat* isimli dünya üzerindeki devletlerin tarihlerini ayrı ayrı ele alınan eserin Osmanlı’ya mahsus kısmının “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımı.)

Ahmet Midhat: *Tarih-i Umumî*, T.H., nr. 119, s. 2-4; nr. 121, s. 2-4; nr. 122, s. 2-4; nr. 123, s. 2-4; nr. 124, s. 2-4; nr. 125, s. 2-4; nr. 126, s. 2-4; nr. 127, s. 2-4; nr. 128, s. 2-4; nr. 129, s. 2-4; nr. 130, s. 2-4; nr. 131, s. 2-4; nr. 132, s. 2-4; nr. 133, s. 2-4; nr. 134, s. 2-4; nr. 135, a. 2-4; nr. 136, s. 2-4; nr. 137, s. 2-4; nr. 138, s. 2-3; nr. 139, s. 2-3; nr. 140, s. 2-3; nr. 141, s. 2-3; nr. 142, s. 2-3; nr. 143, s. 2-3; nr. 182, s. 4; nr. 183, s. 4; nr. 184, s. 4; nr. 185, s. 4; nr. 186, s. 4; nr. 187, s. 4; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 4; nr. 190, s. 4; nr. 191, s. 4; nr. 192, s. 4; nr. 193, s. 4; nr. 194, s. 4; nr. 195, s. 4; nr. 196, s. 4; nr. 197, s. 4; nr. 198, s. 4; nr. 199, s. 4; nr. 200, s. 4; nr. 201, nr. 202, s. 4; s. 4; nr. 203, s. 4; nr. 204, s. 4; nr. 205, s. 4; nr. 206, s. 4; nr. 207, s. 4; nr. 208, s. 4; nr. 209, s. 4; nr. 210, s. 4; nr. 211, s. 4; nr. 212, s. 4; nr. 213, s. 4; nr. 214, s. 4; nr. 215, s. 4; nr. 216, s. 4; nr. 217, s. 4; nr. 218, s. 4; nr. 219, s. 4; nr. 220, s. 4; nr. 221, s. 4; nr. 222, s. 4; nr. 223, s. 4; nr. 224, s. 4; nr. 225, s. 4; nr. 226, s. 4; nr. 227, s. 4; nr. 228, s. 4; nr. 229, s. 4; nr. 230, s. 4; nr. 232, s. 4; nr. 233, s. 4; nr. 234, s. 4; nr. 235, s. 4; nr. 235, s. 4; nr. 237, s. 4; nr. 238, s. 4; nr. 239, s. 4; nr. 240, s. 4; nr. 241, s. 4; nr. 243, s. 4; nr. 244, s. 4; nr. 245, s. 4; nr. 251, s. 4; nr. 252, s. 4; nr. 253, s. 3-4; nr. 254, s. 3-4; nr. 255, s. 3-4; nr. 246, s. 3-4; nr. 257, s. 4; nr. 258, s. 4; nr. 259, s. 4; nr. 260, s. 4; nr. 263, s. 3-4; nr. 265, s. 3-4; nr. 266, s. 3-4; nr. 267, s. 3-4; nr. 268, s. 3-4; nr. 269, s. 4; nr. 270, s. 4; nr. 271, s. 4; nr. 273, s. 4; nr. 274, s. 4. (*Tercüman-ı Hakikat*'in Tefrikası.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tarih-i Umumî*, T.H., nr. 252, s. 1-2. (Gazetenin tefrikalarından *Tarih-i Umumî* hakkında alınan iki varaka ile iki سوالin derci. Ahmet Midhat Efendi'nin cevap verdiği anlaşılan ilk سوال, *Tarih-i Umumî*'in ecnebilerin bir eserinden tercüme olup olmadığı. Ahmet Midhat Efendi daha evvel cevap vermesine rağmen, konuya yeniden açıklık getirerek eserinin tercüme olmadığını, zira ecnebilerin tarihlerinde yalnızca kendi milletleri ya da devletlerinin tarihi hakkında bilgi verdiği; Mösyö Levi'nin eserinde bölümlerin *Tarih-i Umumî*'ye göre oldukça kısa tutulduğu gibi farklardan söz ettikten sonra “tarih-i

umumî” ile “tarih-i hususî” arasındaki farktan söz ederek ilkinde ikinciye göre, umumu ilgilendiren olaylara yer verildiğini ifade etmektedir.)

Ahmet Midhat: *Teşrik-i Mesai - Taksim-i Say*, T.H., nr. 225, s. 2-3; nr. 226, s. 2-3; nr. 227, s. 2-3. (Seri Makale.)

Ahmet Midhat: *Vah!*, T.H., nr. 1281, s. 3-4; nr. 1282, s. 3-4; nr. 1283, s. 3-4; nr. 1284, s. 3-4; nr. 1285, s. 3-4; nr. 1286, s. 3-4; nr. 1287, s. 3-4; nr. 1288, s. 3-4; nr. 1289, s. 3-4; nr. 1290, s. 3-4; nr. 1291, s. 3-4; nr. 1292, s. 3-4; nr. 1293, s. 3-4; nr. 1294, s.3-4; nr. 1295, s. 3-4; nr. 1296, s. 3-4; nr. 1297, s. 3-4; nr. 1298, s. 3-4; nr. 1299, s. 3-4; nr. 1300, s. 3-4; nr. 1301, s. 3-4; nr. 1302, s. 3-4; nr. 1303, s. 3-4; nr. 1304, s. 3-4; nr. 1308, s. 3-4; nr. 1309, s. 3-4; nr. 1312, s. 3-4; nr. 1313, s. 4; nr. 1318, s. 3-4; nr. 1319, s. 3-4; nr. 1320, s. 4; nr. 1323, s. 3-4; nr. 1324, s. 3-4; nr. 1325, s. 3-4; nr. 1326, s. 3-4; nr. 1327, s. 3-4; nr. 1334, s. 3-4; nr. 1338, s. 3-4; nr. 1339, s. 3; nr. 1340, s. 3; nr. 1343, s. 3-4; nr. 1344, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda tefrika edilen roman.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vakit Gazetesinin Terakkiyatı*, T.H., nr. 384, s. 2. (*Vakit* gazetesinde Ahmet Midhat ile ilgili olarak çıkan eleştiriler ve *Vakit* muharrirlerinin bu yolla Ahmet Midhat’a yönelik halk ilgisini kesme amacına karşılık vermek için kaleme alındığı anlaşılan yazı. *Vakit* gazetesinin “Numune-i Edebiyat” sütunundaki yazılara yönelik birtakım eleştiriler yapılmıştır.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vandırır (واندرير) Gazetesindeki Mektup Mübahisi Üzerine İzahat-ı Mühimme*, T.H., nr. 4, s. 2-3. (Petersburg’da neşredilen Alman gazetesinde yayımlanan ve Dersaadet’ten gönderilen mektuptaki merhum Abdülaziz, Sultan Abdülhamit ve biraderleri ile ilgili bazı mevzulara açıklık getirilen “Başyazı”.)

Ahmet Midhat: *Yeryüzünde Bir Melek*, T.H., nr. 304, s. 3-4; nr. 305, s. 3-4; nr. 306, s. 3-4; nr. 307, s. 4; nr. 308, s. 3-4; nr. 309, s. 3-4; nr. 310, s. 3-4; nr. 311, s. 3-4; nr. 312, s. 3-4; nr. 313, s. 4; nr. 314, s. 4; nr. 315, s. 3-4; nr. 316, s.

3-4; nr. 317, s. 3-4; nr. 318, s. 3-4; nr. 319, s. 3-4; nr. 320, s. 3-4; nr. 321, s. 3-4; nr. 322, s. 4; nr. 323, s. 4; nr. 324, s. 4; nr. 325, s. 3-4; nr. 326, s. 3-4; nr. 327, s. 3-4; nr. 328, s. 3-4; nr. 329, s. 3-4; nr. 330, s. 4; nr. 331, s. 3-4; nr. 332, s. 4; nr. 333, s. 4; nr. 334, s. 3-4; nr. 335, s. 4; nr. 336, s. 4; nr. 337, s. 4; nr. 338, s. 4; nr. 339, s. 4; nr. 340, s. 4; nr. 341, s. 4; nr. 342, s. 4; nr. 343, s. 3-4; nr. 344, s. 3-4; nr. 345, s. 4; nr. 346, s. 3-4; nr. 347, s. 4; nr. 348, s. 3-4; nr. 349, s. 4; nr. 350, s. 3-4; nr. 351, s. 4; nr. 352, s. 4; nr. 353, s. 4; nr. 354, s. 4; nr. 355, s. 4; nr. 356, s. 4; nr. 357, s. 4; nr. 358, s. 4; nr. 359, s. 4; nr. 360, s. 4; nr. 361, s. 4; nr. 364, s. 4; nr. 365, s. 3-4; nr. 365, s. 3-4; nr. 366, s. 3-4; nr. 368, s. 4; nr. 369, s. 3-4; nr. 370, s. 4; nr. 371, s. 4; nr. 372, s. 3-4; nr. 373, s. 4; nr. 374, s. 4; nr. 375, s. 4; nr. 377, s. 4; nr. 378, s. 4; nr. 379, s. 4; nr. 380, s. 4; nr. 381, s. 4; nr. 384, s. 4; nr. 387, s. 4; nr. 388, s. 4; nr. 389, s. 4; nr. 390, s. 4; nr. 391, s. 4; nr. 393, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 400, s. 4; nr. 410, s. 4; nr. 411, s. 4; nr. 413, s. 4; nr. 414, s. 4; nr. 415, s. 4; nr. 416, s. 4; nr. 427, s. 4; nr. 429, s. 4; nr. 432, s. 4; nr. 434, s. 4; nr. 435, s. 4; nr. 438, s. 4; nr. 439, s. 4; nr. 440, s. 4; nr. 441, s. 4; nr. 442, s. 4; nr. 443, s. 4; nr. 449, s. 4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan Tefrika.)

Ahmet Midhat: “*Zemzeme*”, T.H., nr. 1321, s. 3. (Recaizade Mahmut Ekrem’in *Zemzeme* adlı eseri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan bir değerlendirme yazısı. Yazıya *Zemzeme*’de yer alan “Tevhit” de eklenmiştir.)

Ahmet Midhat: *Başlıksız olarak imzasız yazılar hakkında*, T.H., nr. 1201, s. 2. (*Osmanlı gazetesi ile İstanbul gazetesi arasında devam eden tartışma ve gazete yazarlarının kendi isimlerini kullanmaları ile imzasız yazı yayımlamaları meseleleri hakkında* “Varaka”.)

Ahmet Midhat ve Vizental: *Konak*, T.H., nr. 198, s. 1. (Adolf Muçlbürg’e ait olup Ahmet Midhat Efendi ile Vizental tarafından Almancadan tercüme edilen metnin, gazetede tefrika edileceğinden ve eserin özelliklerinden söz edilen yazı. Konak başlığı ile Şeyh Şamil’in Kafkasya’da savaş esnasında

yaşadıkları üzerine olan romanın yalnızca bir roman olarak değerlendirilemeyeceği içinde tarih ve coğrafyaya dair önemli malumatı barındırdığı; şahısların yalnız bir muharririn hayalhanesinin ürünü muhayyel şahıslar olmayıp gerçek kişiler olması ve bunların eserin kıymetini arttırdığı; yazarın konu hakkında malumatının bir Amerikalının Kafkasya seyahatinden edindiği, bunun da isabet ve sahilhliğı arttırdığı; ama *Tercüman-ı Hakikat*'in bu tefrika ile esas yapmak istediğinin Avrupa'da epeyce yaygın olan ve "kollaborasyon" ismi verilen "say-ı müşterek" usulünü okura tanıtmak olduğı da ifade edilmektedir.)

Ahmet Midhat ve Vizental: *Konak Yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*, T.H., nr. 198, s. 2-3; nr. 199, s. 2-3; nr. 200, s. 2-3; nr. 201, s. 2-3; nr. 202, s. 2-3; nr. 203, s. 2-3; nr. 204, s. 2-3; nr. 205, s. 2-3; nr. 206, s. 2-3; nr. 207, s. 2-3; nr. 208, s. 2-3; nr. 209, s. 2-3; nr. 210, s. 2-3; nr. 211, s. 2-3; nr. 212, s. 2-3; nr. 213, s. 2-3; nr. 214, s. 2-3; nr. 215, s. 2-3; nr. 216, s. 2-3; nr. 217, s. 2-3; nr. 218, s. 2-3; nr. 219, s. 2-3; nr. 220, s. 2-3; nr. 221, s. 2-3; nr. 222, s. 2-3; nr. 223, s. 2-3; nr. 224, s. 2-3. (Adolf Muçlbürg'a ait Almancadan Ahmet Midhat ve Vizental tarafından tercüme edilen romanın tefrikası.)

Ahmet Muhibbi (Trabzonî): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1499, s. 3. (Mesud-ı Harabatî müstearlı olarak neşredilen Muallim Naci'nin "hayır" redifli gazeline yazılan ve "Edebiyat" sütununda yer alan nazire ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Muhtar: *Lügat Kitapları*, T.H., nr. 1205, s. 3. (Yabancı dillerden Türkçeye sözlüklerden bahseden "Varaka".)

Ahmet Muhtar: "*Osmanlı Müzesi*", T.H., nr. 1196, s. 3. (Hafta sonunda Osmanlı Müzesi'ni gezen yazarın müze hakkında izlenimlerini müzelerin insanlık tarihindeki yeri ve anlamı ile birlikte anlattığı, müzenin nizamından memnuniyet duyduğunu ifade ederek müdürüne teşekkür ettiğı "Varaka"sı. Bu yıllarda müze müdürü Osman Hamdi Bey'dir.)

Ahmet Neşet (Müdür-i Mektep): *Hasırcı Mektebi hakkında çıkan varakaya cevaben yazılmış başlıksız yazı*, T.H., nr. 818, s. 2. (Gazetede çıkan ve Hasırcı Mektebi'ndeki düzeni takdir eden yazıya teşekkür maksadıyla kaleme alınan "Varaka".)

Ahmet Rıza: *Âşık Çoban*, T.H., nr. 943, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve 10 adet dörtlükten meydana gelen ve her bir dörtlüğe ayrı sayı verilen şiir.)

Ahmet Safi: *Tekaüd Sandığı Nezaret-i Cellilesi Hulefasından Ahmet Safi Bey'in gazel-i ranalarıdır*, T.H., nr. 1145, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve aruzun "Feilâtün/ Feilâtün/ Feilâtün/ Feilün" kalıbıyla kaleme alınan gazel.)

Ahmet Süreyya: *Ahmet Hamdi'nin Kavaid-i Selimiye adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1266, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, Ahmet Hamdi Şirvanî tarafından hazırlanan ve Farsçanın sarf ve nahvini içeren kitap hakkında, *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan yazılar hakkında kaleme alınan ve kitaba haksızlık edildiğini beyan eden yazı.)

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1438, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan gazel.)

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden Niksarlı): *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden Niksarlı Zeki Efendizade): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1460, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Ahmet Şakir (Mekteb-i Bahriye-i Şahane Kitabet Sınıfının Birinci Senesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1345, s. 3. (Göz hastalığı hakkında "Varaka".)

Ahmet ve Hafız Şekip ve Mehmet Sıtkı ve Süleyman ve Feyzi ve Raşit: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3. (“İttihad-ı İslam” hakkında yayımlanan bentleri, çabayı takdir eden bir “Varaka”.)

Ahsen Efendi: *Hoca Tahsin’in vefatı için başlıksız olarak*, T.H., nr. 918, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Hoca Tahsin’in vefatı dolayısıyla Sahihe-i Nezaret Celilesi Tahrirat Odası Ketebesinden Ahsen Efendi tarafından söylenen 1398 senesini işaret ettiği manzumenin sonunda açıklanan vefat-ı tarihiye.)

Ahsen Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1071, s. 3. (Sultan Abdülmecit’in 1882’de vefat eden kızı Naile Sultan için kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan, 1299’u işaret ettiği belirtilen tarih.)

Akif: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1082, s. 2. (Belediyede kullanılan hayvanların hasta ve yaşlı olanlarının el çektirilmesi hakkında “Varaka”.)

Alaaddin: *Hayvanlara yapılan muamele hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1178, s. 2. (Gazetenin 1164 numaralı sayısında yayımlanan Beykoz’daki hayvanlara yapılan muamele hakkındaki varakaya karşılık kaleme alınan “Varaka”.)

Ali (Edirne Kapısında Çukurbostan’da Mütemekkin Fukaradan): *Vakit gazetesindeki bir ilan hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 897, s. 2. (*Vakit* gazetesinde yer alan bir ilanda tavsiye edilen doktor bir zattan duyulan memnuniyet hakkında “Varaka”.)

Ali (Varna’da Mekâtip Nazırı): *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 878, s. 3. (Gazetede Varna’daki mektepler hakkındaki sitayişli yazıda ismi geçen zat tarafından teşekkür maksadıyla kaleme alınan “Varaka”.)

Ali: *Senâ-yı celil-i hazret-i padişahîyi havi Tirnova muhacirlerinden Ali Efendi’nin manzume-i nefiseleridir*, T.H., nr. 1208, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve on sekiz beyitten meydana gelen şiir.)

Ali Aşkî (Lüleburgazlı): *Manzume*, T.H., nr. 1400, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Ali Efendi: *Temaşa-yı Âşıkane*, T.H., nr. 1083, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Ekrem (Tasavvufî Üstat) ve Ha. Ta. Cariyeleri (“Daire-i İsmetanelerinin ‘Hafız’ Cariyeleri” müstearıyla): *Manzume-i Bahariye*, T.H., nr. 1178, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan manzumenin başında şair tarafından yapılan açıklamada edebiyatçıların ekseriyetle bahardan bahsetmesi dolayısıyla kendisinin de bundan bahseden bir manzume kaleme aldığı, bu manzumenin Tasavvufî üstat Ali Ekrem Beyefendi ile kendisinin olduğunu ifade etmektedir. Aynı açıklamada birkaç ay evvel de “Arz-ı Sitem-i Âşıkane” adlı şiirinin gazetede yayımlandığından söz edilmektedir. Bu şiir gazetenin 988 numaralı sayısında “Kafkaslı fakat İstanbul terbiyesi görmüş Ha. Ta. Cariyeleri” imzasıyla yer almıştır. Gazetenin de kısa bir değerlendirmesinin ardından beyitlerden mürekkep manzume derç edilmiştir.)

Ali Enver (Kâtib-i Kaza-i Çarşamba): *Gazel*, T.H., nr. 1442, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Enver: *Saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin gazellerine müstaidan Nevvab Ünyeli Hacı Ali Efendizade mükerrermetli Ali Enver Efendi tarafından tanzim olunan nazire-i belîğedir*, T.H., nr. 1109, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Enver: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1073, s. 3. (Hacı Ali Efendizade Ali Enver Efendi’nin söylediği ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan nazire.)

Ali Ferruh: *Amasya Mutassırîfî izzetli Reşat Beyefendi’nin mahdumu olup Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Birinci Sene talebesinden bulunan Ali Ferruh Beyefendi’nin evsaf-ı celile-i hazret hilafetpenahiyi müstemil olarak*

nazm ettikleri murassa kasidedir, T.H., nr. 1460, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Ferruh: *Hasbıhale Tanzir*, T.H., nr. 1068, s. 2-3. (“Kozan mutasarrıfı sabık izzetli Reşat Bey’in mahdumu olup henüz on altı on yedi yaşlarında bulunmakta olduğu hâlde istidat ve kabiliyet-i edebiyesini asarıyla göstermekte bulunan Ali Ferruh Bey’in ‘Hasbıhale Tanzir’ unvanıyla tertip etmiş olduğu gazel”in “Edebiyat” sütununda derci.)

Ali Ferruh: *Kar*, T.H., nr. 1456, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Ferruh: *Kozan Mutasarrıfı Sabık izzetli Reşat Beyefendi’nin mahdumu olup Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Birinci Sene Şakirdanından Ali Ferruh Bey’in Şeyhülislam-ı Esbak Molla Bey merhum hakkında söylediği tarih-i ati nazımının safer sinnine nazaran rengin görüldüğünden derci münasip ad edildi*, T.H., nr. 1361, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Ferruh (Mekteb-i Mülkiye Birinci Sene Şakirdanından): *Sultan Selim-i Evvel Hazretlerini Ziyaret*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Ferruh Bey: *Başlıksız olarak manzum mektup*, T.H., nr. 1071, s. 3. (Ali Ferruh Bey tarafından İstanbul’da mukim bir akrabası için Adana’dan gönderdiği ve *Tercüman-ı Hakikat*’in eline geçerek “Edebiyat” sütununa derç edilen “manzum bir mektup”. Açıklamada yazar, genç yaşına rağmen sahip olduğu “hissiyat-ı âli”den dolayı övülmektedir.)

Ali Galip: *Maarif-i Umumiye Nezaret-i Celilesi memurlarından faziletli Ali Galip Bey’in tebrik-i gurretü’n-nevsal hakkında inşat edip gazetemize derç olunan tarih kıtasının ilk mısraı dahi mat hesabıyla başkaca tarih olduğundan bu babda nazmetmiş oldukları tarih ber vech-i ati derç olundu*, T.H., nr. 1332, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Ali) Galip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1333, s. 3. (Daha önce 1331 numaralı sayıda mat hesabıyla bir tarih kıtası yayımlanan yazarın bu yayımdaki yanlışları düzelttiği ve yeni bir tarih kıtası gönderdiği, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ali Galip (Maarif Nezareti Mekâtib-i İbtidaiye İdaresi Ketebesinden): *“Asır” tabiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1369, s. 3. (Yüz seneye asır denmesi meselesi hakkında, Mecmua-i Ebüzziya’da yayımlanan yazı için kaleme alınan; “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Ali Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Talebesinden Kozanlı): *Kütüphaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1362, s. 2. (Eski kitapların bulunduğu kütüphaneler hakkında gazetede kimi zaman yazıların yayımlandığını beyan eden “Varaka” sahibinin, Bursa’da bir kütüphanedeki kitapların hâlinde söz ettiği yazısı.)

Ali Nureddin (Kazanlı): *Akıldan Bela adlı komedyâ hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1405, s. 2-3. (Aleksandr Sergeyeviç Griboiedov’a ait olup Darümuallimin Müdürü Mehmet Murat tarafından tercüme edilen *Akıldan Bela* adlı komedyâ hakkında “Varaka”.)

Ali Raik (Lüleburgaz Bidayet Mahkemesi BaşKâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1393, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Ali Raik: *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3. (Lüleburgaz’dan geldiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Rıza: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1306, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda yazar, gazetede yayımlanan Ahmet Mesut ve Abdüllatif Fahri imzalı şiirleri övmekte ve gazetenin eserlerin sonuna eklediği nüktedan yazıları beğendiğini beyan etmektedir.)

Ali Rıza: *Telgraf ve Posta Nezaret-i Aliyesi İdare Meclisi Kâtibi Ali Rıza Bey'in sal-ı cedit hakkında söylediği tarihtir*, T.H., nr. 1326, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin 1300 yılını ifade ettiği sonuna düşülen tarihten anlaşılmaktadır.)

Ali Rıza: *Posta ıslahatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 488, s. 2-3. (Posta ıslahatını takdir eden “Varaka”.)

Ali Rıza: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Rıza: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1014, s. 2-3. (Telgraf ve Posta Nezaret-i Aliyesi Muhasebat-ı Umumiye Kaleminden Ali Rıza Bey tarafından tanzim edilip gazetenin “Edebiyat” sütununda yayımlanan gazel.)

Ali Rıza (Beyoğlu Polis Tabibi): *Başlıksız olarak teşekkür yazısı*, T.H., nr. 1220, s. 3. (Yazarın gazetede kendisi hakkında çıkan yazılara teşekkür ettiği “Varaka”.)

Ali Rıza (Divan-ı Umumiye-i Osmaniye Nezareti BaşKâtibi): *Başlıksız*, T.H., nr. 1410, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Rıza (Duyun-ı Umumiye İdaresi Başkatip Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1201, s. 3. (Gazetenin 1193 numaralı sayısının “Edebiyat” sütununda yer alan Nezih Efendi’nin gazeline yazılan ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan tahmis.)

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif ve Kâtib-i Tabur-ı İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif Kazâ-yı İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

- Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif ve Kâtib-i Tabur-ı İskeçe): *Gazel/ Diğer*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif-i İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Ali Rıza (Talebeden): *Mekteplerde Arapça okutulması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1124, s. 2-3. (Sekiz senedir mektep talebesi olduğu hâlde hâlâ Arapça gazeteleri okumakta sıkıntı çektiğini belirten yazarın, Elhac İbrahim Efendi’nin 1121 numaralı *Tercüman-ı Hakikat*’te sözünü ettiği kısa sürede Arapça öğreten mekteplerinin hocaları ya da bu mekteplerde okutulan kitapların neler olduğunu sorduğu “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazısı. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda, yazarın ifadesinin “bayağıdan biraz daha aşağı” olduğu ve imlasında da yanlışların bulunduğu ifade edilmektedir.)
- Ali Rıza (Telgraf Nezareti İdaresi Kâtibi): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1329, s. 3. (Ahmet Mesut’un gazeline “Edebiyat” sütununda yer alan nazire.)
- Ali Rıza (Telgraf Nezareti İdare Meclisi Kâtibi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1351, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Şiirin öncesinde ve sonrasında yazarın, deneme tarzında kaleme aldığı sözlerine yer verilmektedir.)
- Ali Rıza (Telgraf Sevk-i Mekâtîp memurlarından): *Teşyid-i Revatib-i Uhuvvet*, T.H., nr. 967, s. 2. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan Resul Mestî imzalı ve “Ref-i Münâferet” unvanlı yazıya itiraz eden “Varaka”.)
- Ali Ruhi: Ali Ruhi Beyefendi’nin bir seyahat-i lâübâliyâne esnasında İbn-i Abbas hazretlerinin türbe-i şerifesinde söylediği gazeldir, T.H., nr. 1482, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Ruhi (İmzasız olarak): *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Ruhi: *Şair-i meşhur Ali Ruhi Beyefendi’nindir*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Ruhi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1380, s. 2-3. (Gazetenin “Edebiyat” sütununun başına Muallim Naci’nin geçmesinden duyulan memnuniyeti ifade eden kısa bir yazı iki gazel “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)

Ali Ruhi Bey (Veysipaşazade): *Gazel başlıksız olarak*, T.H., nr. 1012, s. 3. (Merhum Veysi Paşazade Ali Ruhi Bey’in Mahmut Nedim Paşa’nın bir gazeteline yazdığı ve gazetenin “Edebiyat” sütununda derç edilen tanzir.)

Ali Safi: “*Gazel*”, T.H., nr. 1331, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, *Afak* mecmuası hakkında gazetede yayımlanan yazıdan söz edilmesinin ardından Felatun’a benzetilen Ahmet Midhat’tan Muallim Naci’nin şiirine nazire olarak kaleme alınan gazelin derci rica edilmektedir.)

Ali Saip (Kozanlı): *Başlıksız*, T.H., nr. 1126, s. 3. (*Ceride-i Havadis*’te kâğıt imalinin yalnız imtiyazlı fabrikalara verilmesi ve bu yolla alınacak verginin devlete gelir sağlanması ile ilgili yazı hakkında kaleme alınan “Varaka”. Varakada sigara kâğıdındansa “iskambil” kâğıtları için böyle bir düzenleme yapmanın daha yerinde olduğu vurgulanarak, elde edilecek gelirden söz edilmektedir.)

Ali Sedat: *M.D. imzalı varaka dolayısıyla başlıksız olarak*, T.H., nr. 1310, s. 2. (Gazetenin 1307 numaralı nüshasında yayımlanan M.D. imzalı varaka dolayısıyla kaleme alınan “Varaka”. Varakada, yazarın imzasındaki kısaltmadan yola çıkılarak Murat yahut Mahmut isminde olduğu belirtildikten sonra yorumunun münasebetsizliği vurgulanmaktadır.)

Ali Sedat ve Mahmut Esat: *Hikmet Efendi’nin Reddiyesine Cevap*, T.H., nr. 1265, s. 2-3. (“Müteahhirinin Mütেকaddimin Üzerine Olan Fazl u Mürettibi’

ünvanlı *Tercüman-ı Hakikat*'in 1245 ve 1246 nüshalarına münderiç varaka-i acizaneme itirazen saadetli Sedat Bey ile Mahmut Esat Efendi tarafından verilip Vakit gazetesinin 2441 numaralı nüshasına derç olunan itiraza reddiyedir” şeklinde bir açıklama ile gazetenin 1260 numaralı sayısında yayımlanan Hikmet imzalı yazıya verilen cevap.)

Ali Sedat ve Mahmut Esat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1280, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Abdülhakim Hikmet Efendi’nin 1269 numaralı sayıda yayımlanan ikinci reddiyeye karşılık olarak kaleme alınan ve gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununa derç edilen yazı.)

(Ali) Sedat ve Mahmut Esat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1294, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Abdülhekim Hikmet Bey’in 1287 numaralı gazete nüshasında yayımlanan reddiyesine karşılık olarak kaleme alınmıştır.)

Ali Sedat ve Mahmut Esat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1315, s. 3-4. (Abdülhekim Hikmet Efendi ile aralarında devam eden tartışmada Hikmet Efendi’nin reddiyesine cevaben kaleme alınan ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yeni yazı.)

Ali Sedat ve Mahmut Esat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1333, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, *“Tercüman-ı Hakikat”*’in 1323 ve 25 numaralı nüshalarında Refet Hüsameddin ve Fahreddin imzalı varakalar ve 26 numaralı nüshasında dahi Hikmet Efendi’nin Reddiyesi”ne cevaben kaleme alınmıştır.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1387, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel. Sonunda *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı, Muallim Naci’ye ait bir değerlendirme de bulunmaktadır.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *“Gazel”*, T.H., nr. 1398, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): “*Gazel*”, T.H., nr. 1412, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Nazire-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1420, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonunda yer alan Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Anadolu Seyyar Muhabiri: *Nazire*, T.H., nr. 1484, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, Mesud-ı Harabatî’nin “hayır” redifli gazeline nazire olarak kaleme alınmıştır.)

Anadolulu Bir Genç: *Başlıksız olarak bir varakaya itiraz*, T.H., nr. 1327, s. 3. (Mekteb-i Hukuk’tan mezun olan ve avukat olarak Anadolu’ya gönderilen ve hemen hepsi de Anadolulu olan gençler hakkında gazetenin “İstanbul” kısmında yayımlanan varakada geçen “Karamanlı şivesi” ifadesine itiraz eden okur “Varaka”sı.)

Arakil (Kitapçı): *Anahtar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1086, s. 2-3. (Arakil Ağa’nın Esat Efendi ile aralarında Mehmet Şemseddin’in *Anahtar*’ının basımı konusunda süren tartışma ile ilgili olayları kendi tarafından anlattığı “Varaka”sı. Buna göre meselenin temeli Mehmet Şemseddin’in eserini önce Arakil’e, ardından Esat’a verip iki yerde birden bastırmasına dayanmaktadır. Varakada Esat Efendi’nin ifadeleri ve anlattıkları maddelenerek cevaplanmakta ve bu yolla çürütülmektedir.)

Arif Hikmet: *Gazel*, T.H., nr. 1406, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Arif Hikmet: “*Gazel*”, T.H., nr. 1409, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Arif Hikmet: *Gazel*, T.H., nr. 1413, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Arifi ve Vasıf ve Fuat: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2. (Yeni çıkarılmaya başlanan *Muhazarat* isimindeki mecmuaya ilgi dolayısıyla teşekkür ederek, mecmua hakkında bilgi veren “Varaka”.)

Arifi ve Vasıf ve Fuat: *Muhazarat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 2. (*Vakit* gazetesinde tenkit yazıları kaleme alan “*Vakit* Münekkidi” imzalı yazarın, *Muhazarat* isimli mecmuanın ismi hakkında kaleme aldığı yazı hakkında “Varaka”.)

Artin: *Ahter Dostumuzun Cevabına Cevap Sevap*, T.H., nr. 1000, s. 2-3. (Birkaç gün önce *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan ve İstanbul’daki İranlıların zorbalıklarından söz eden varakasına karşılık *Ahter* gazetesinin varakada bahsi geçen İranlıların haklarını aradıkları yolundaki sözü üzerine yazarın kaleme aldığı yeni “Varaka”.)

Artin: *İstanbul’daki İranlılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 993, s. 3. (İstanbul’da yaşayan bazı İranîlerin zorbalıkları hakkında kaleme alınan “Varaka”. Devamında *Tercüman-ı Hakikat* başlıklı cevap ile gazete de Artin’e hak vermiştir.)

Artin Müsdemicyan (Mekteb-i Hukuk-ı Şahane Talebesinden): *909. sayıdaki K(ef)-Y imzalı yazı hakkında*, T.H., nr. 912, s. 3. (K(ef)-Y imzalı şahsın Mecelle’nin bir maddesi ile ilgili itirazlarına cevap veren ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile gazetenin yorumuna yer verilmiştir. Bu yorumda K(ef)-Y müstearını kullanan zatın, gazeteye her zaman yazı gönderen

Keyfî olduğu, müstearının isminin baş harfleri olduğu beyan edilmektedir.)

Artin Müsdemicyan: “*Ahlak-ı Ümmiden Bazı Garaib-i Adat*” hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1009, s. 2. (Gazetede yayımlanan yazı dizisinin okurlarda, özellikle de kadınlarda, yarattığı merak ile yazıda geçen evlilikle ilgili bir hikâyenin hukuk noktasında değerlendirilmesinden ibaret “Varaka”.)

Artin M(Müsdemicyan).: *Hakaret ve Müfteriyat*, T.H., nr. 917, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazısında yazar “Mecelle-i celile” hakkında Keyfî ile aralarındaki polemikte, Keyfî’nin kendisine hakaret ettiğini ifade etmektedir.)

Artin Müsdemicyan (Dersaadet Dava Vekillerinden): *Sahih*, T.H., nr. 1333, s. 2. (Yazarın 1331 numaralı sayıda da bahsettiği bir doktorun yargılandığı dava hakkında gelişmeleri aktardığı “Varaka”sı.)

Artin Müsdemicyan: *Başlıksız*, T.H., nr. 1184, s. 2. (1183 numaralı sayıda yer alan Ahmet imzalı yazıda ifade edilenler hakkında cevaben kaleme alınan “Varaka”.)

Artin Müsdemicyan (Dava Vekillerinden): *Bir dava hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1331, s. 2. (Kanlı ishale yakalanan bir çocuğa verilen ve çocuğun ölümüne sebebiyet veren ilaçla ilgili olarak görülen dava hakkında “Varaka”.)

Asım: *Bağdat vilayeti Arabî ve Farisî Kâtibi olup avatıf-ı seniye-i cenap mülukaneden bu kere ahdelerine mevleviyet paye-i refii ihsan buyurulmuş olan faziletli Asım Efendi hazretlerinin takdim eyledikleri kaside-i şükranedir*, T.H., nr. 1143, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan aruzun “Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/Fâilün” kalıbıyla kaleme alınan şiir.)

Aşkî-i Askeri: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Aşkî-i Askeri: *Kıta*, T.H., nr. 1494, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Aşkî-i Askeri: *Başlıksız*, T.H., nr. 1439, s. 2. (“Bir Asker” ile Mahmut Celaleddin arasında süren tartışmada, Mahmut Celaleddin’in eserini tenkit eden bir başka “Varaka”. Sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı notta, yazının bazı kısımlarının çok şiddetli tenkidi içinde bulundurması nedeni ile yayımlanmadığı belirtilerek yazarından özür dilenmektedir.)

Avni: *Gazel*, T.H., nr. 1486, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Avni Efendi: *Vezalet Tarihleri*, T.H., nr. 520, s. 3. (Yedi beyitten oluşan, “Edebiyat” sütununda yer alan kıta-i tarihiyedir.)

Avni ve Mustafa: *Teşrih-i Tasvîfî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1271, s. 2. (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane teşrih muallimi Hasan Mazhar Paşa’nın kaleme aldığı ve fenn-i teşrihten söz eden *Teşrih-i Tasvîfî* adlı eser hakkında tanıtıcı “Varaka”.)

Avram Vaporidis (Maarif Nezaret-i Celilesi Matbaalar Müfettişi): *Rum mektepleri ve muzır neşriyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1187, s. 1. (Patrikhane tarafından neşredilen “Akilisyasiniki Alisya” isimli risalede *Tercüman-ı Hakikat*’e teşekkür edildiğini haber veren “Varaka”. Varakada ayrıca Patrikhane’nin Rum mekteplerin bazılarında girmiş olan muzır neşriyatı da izaleye çalıştığı hakkında “Varaka”.)

Ayetullah Kemal: “*Bidad*” kelimesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1494, s. 3. (*Vakit* gazetesi ile “bidad” kelimesinin karşılığı üzerine süren tartışmada fikir beyan edilen “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ayetullah Kemal: “*Bidad*” kelimesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1490, s. 3. (*Vakit* gazetesinin 2715 numaralı nüshasındaki varakada Muallim Naci’nin bir eleştiride sözünü ettiği “bidad” kelimesinin anlamı hakkında

söylediklerine itiraz eden sözleri aktararak, onu destekleyen; “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Aysî Hayati (Gümüşhane Mukaddem Taburu Kâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1458, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ayşe (Merhum-ı Mumaileyhin Zevcesi Müsnid): *Kırım Tarihi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Merhum Salih Hayri Bey’e ait olan ve *Hazine-i Evrak*’ta yayımlanan *Kırım Tarihi*’nin aslının kendisinde olduğunu beyan eden yazarın, yayım için yazarın kendisinden yahut merhum ise varislerinden izin alınması gerektiğini ifade ettiği “Varaka”sı.)

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1388, s. 3. (Gazeteye gönderilen eserlerin birbirine benzediğinden söz eden yazarın beğendiği eserleri taklit ettiğini ifade ettiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta tavsiye verilmektedir.)

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Daha önce gönderdiği varakasının yayımlanması ve tamamlanmamış gazelinin değerlendirmesi için teşekkür eden “Varaka”. Devamında gazelin tamamlandığı, ancak “neşrini tecviz etmediği” eserini Muallim Naci münasip görürse yayımlayacağını beyan eder. “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı ve Muallim Naci tarafından kaleme alınan cevapta ise, “*Tercüman-ı Hakikat*’in müsaadesinin” tevazuya sığmadığı, ancak *Tercüman-ı Hakikat*’in erbab-ı edebe hizmeti suiistimal edilirse müsaade verilmeyeceği ifade edilerek, böyle yapanların eserlerini “*Vakit* gazete-i muteberana” göndermesi belirtilmektedir.)

Azaplar Kıraathanesi Müşterileri: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 895, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki bilmece.)

B.Y.: *Şehremanet-i Aliyyesine Teşekkür*, T.H., nr. 541, s. 2. (Şehremanet’e, İstanbul’un medeni bir şehir olması için yaptıklarına teşekkür eden

“Varaka”. Yazar, akşam saatlerinde gezdiği sokaklardaki durumdan söz etmektedir.)

B. Y.: *Tıp- Tarih*, T.H., nr. 1459, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı tıp ile tarih ilimleri hakkındadır.)

Baki: *İn’ikas-ı Şems*, T.H., nr. 943, s. 2-3. (*Hazine-i Evrak*’ta görülerek gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununa derç edilen ve güneş ışınlarından söz eden yazı.)

Bedreddin: *Mevadd-ı Fenniye sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2-3. (Gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, bu sütunda yayımlanan yazıların ihtiyaç duyulduğunda geri dönüp bulunmasının zorluğundan söz edilerek burada yayımlanan yazıların tefrikalar gibi ayrıca basılması önerilmektedir. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda bu işin yapılmasının zorlukları vurgulandıktan sonra Bedreddin Bey gibilerin yardımı olursa Kırk Ambar’ın yeniden ihyası ile bu sorunun çözülebileceği ifade edilmektedir.)

Bedri: *Tarih-i Askerî-i Osmanî Üzerine Bir İki Söz*, T.H., nr. 1127, s. 3. (Kitabın öneminden söz edilmesinin ardından içeriğe dair birkaç noktayı eleştiren, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Bedri Bey ve Hikmet Bey: *Münacat başlıksız olarak*, T.H., nr. 1008, s. 3. (Bedri Bey ile Arabistan Islahat kâtibi Hikmet Bey’in müşterek kaleme aldığı ve *Hazine-i Evrak*’ın yirmi beşinci cüzünde yayımlanana münacatın “Edebiyat” sütununda derci.)

Besim: *Nale*, T.H., nr. 1474, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve İzmir’den geldiği belirtilen şiir.)

Besim (Rüsumata Mensup): *Bir Me’luf-ı Garibinin Nevâ-yı Hazini*, T.H., nr. 1457, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *İştîyak*, T.H., nr. 1410, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Kalemi Ketebesinden): *Kabristan*, T.H., nr. 1441, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *Kosova Sahrası*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Kosova’da bir süre bulunduğunu beyan eden yazarın “Edebiyat” sütununda yer alan şiiri ile “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme. Değerlendirmede her bir beyiti ayrı bir şey söyleyen şiirlere göre bu tarz şiirlerin daha çok sevildiği ifade edilerek güzel söylenmiş sözün her şekilde beğenileceği belirtilmektedir.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): “*Seyyare-i Arz*”, T.H., nr. 1412, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1123, s. 2-3. (Agahi Efendi’nin gazetede yayımlanan şiiri ve şairinin takdiri hakkında “Varaka”. Varakada şairin Kemaller, Naciler, Ekremler yolunda görülmesiyle ve bu isimlere Hamit’in eklenmesiyle ilgili eleştiriler sıralanmaktadır.)

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *Şiir değerlendirmesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1411, s. 3. (Gazetenin 1410 numaralı sayısında şiiri yayımlanarak Muallim Naci tarafından değerlendirilen şairin, teşekkür ederek değerlendirme hakkında yorumda bulunduğu “Edebiyat” sütununda yayımlanan yazısı.)

Beyoğlu Muhabiri: “*Dram mı Komedyası mı?*”, T.H., nr. 1380, s. 2. (“Kış Muhabiri”nin Galata’daki Avrupa Tiyatrosu’ndan söz etmesi üzerine merak ederek seyretmeye giden yazarın izlenimlerini aktardığı yazı.)

Bihaber Bir Şakirt: *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Başındaki değerlendirilmesi ricası bulunan yayımlanan “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonunda yer alan Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede şiirin güzelliği ile imzanın tezatına değinilerek beğeni ifade edilmektedir.)

Bir Aboneniz: *Bir Lâlin Lisan-ı Hâli* adlı şiir hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1353, s. 2. (Gazetede yayımlanan “Bir Lâlin Lisan-ı Hâli” başlıklı şiir ve Sadi Efendi’nin şiirlerini tebrik eden ve gazetede bu yolda başka şiirlerin de yayımlanmasını isteyen “Varaka”.)

Bir Arnavut: *Arnavutluk hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 572, s. 3. (İstanbul’a saray adamlarından birine gönderilmiş ve Arnavutluğun durumundan haber veren “Mektub-ı Mahsus”.)

Bir Arnavut Asker: *Arnavutluğun Ahval-i Ahiresi*, T.H., nr. 562, s. 1. (Arnavutluğun son durumu hakkında Avrupa’nın kayıtsızlığını eleştiren yazı.)

Bir Asker: *İşte Zeval-i Aşk adlı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1433, s. 2. (*Afak*’ın beşinci cüzünde yer alan “Zeval-i Aşk” başlıklı yazıyı eleştirmek maksadı ile Mahmut Celaleddin tarafından yazılan “İşte Zeval-i Aşk” başlıklı yazıyı değerlendirerek tenkit eden “Varaka”.)

Bir Dindar: *Başlıksız olarak galat tabirlerin kullanımı ile ilgili*, T.H., nr. 545, s. 2. (Gazetelerde galat tabirlerin kullanımlarında ufak hataların dahi pek büyük kabahatler olarak görülmesi ve muharririnin aklına dahi gelmeyecek manaların bu kelimeler için kullanılmasından söz eden “Varaka”.)

Bir Eminî: *Ahval-i Siyasiyeyi Bir Eminin Muhakeme Etmesi (Hata mı Umde mi)*, T.H., nr. 419, s. 2-3. (Siyaset alanında Batı’nın kaybetmiş gibi yansıtılan başarılarından söz edilen “Varaka”.)

Bir Fatihli: *“Fatih’te Boşnak Salih Ağa”*, T.H., nr. 1373, s. 2. (Fatih’te yaşayan bir zat hakkında “Varaka”.)

Bir Firkatzede: bk. Muallim Naci.

Bir Genç: *Bahar-ı Şebab*, T.H., nr. 876, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir terakib-i bent nazım şekliyle kaleme alınmıştır.)

Bir Genç: *İbrahim Efendi Pederimize*, T.H., nr. 1331, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim’e Türkçeye geçmiş ifadelerin asılları başka dilden olmasına rağmen Türkçe kabul edilip edilmeyeceği sorulmaktadır.)

Bir Genç: *Muaheze*, T.H., nr. 1430, s. 2-3. (Gazetede yayımlanan şiirlerle ilgili olarak çevresinden duydukları ile kendi düşündüklerini aktaran, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Bir Genç Katip: *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başında yer alan yazarın notunda, gazetenin “Edebiyat” sütununun zenginleşmesinden duyulan memnuniyetten söz edilerek burada yayımlanan şiirlerden bir divan tertip edilmesinin ne kadar faydalı olacağı belirtilmektedir. Gazelden başka bir de şarkı gönderilmiştir.)

Bir Genç Katip: *Şarkı*, T.H., nr. 1415, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başında yer alan yazarın notunda, gazetenin “Edebiyat” sütununun zenginleşmesinden duyulan memnuniyetten söz edilerek burada yayımlanan şiirlerden bir divan tertip edilmesinin ne kadar faydalı olacağı belirtilmektedir. Şarkıdan başka bir de gazel gönderilmiştir.)

Bir Kadın: *Aksaray hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 827, s. 2. (Aksaray civarındaki bir mahallin mevsimin de etkisiyle bataklık hâlini alması hakkında “Varaka”.)

Bir Kâtip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

- Bir Kürt: *Kürtler hakkındaki yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 756, s. 2-3. (Ahter gazetesinde Kürtlerin dini ve mezhebi hakkında çıkan yazıyı kınayan bir “Varaka”.)
- Bir Kürt: *Başlıksız*, T.H., nr. 1306, s. 2. (“Nüsha” tabiri ile kastedilenin ne olduğu hakkında bir zat ile girdiği tartışmayı nakleden yazarın “Varaka”sı.)
- Bir Kürt: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1307, s. 2. (Yazarın 1306 numaralı nüshada yer alan yazısındaki tashih hatasını düzeltmek amacıyla kaleme aldığı kısa “Varaka”.)
- Bir Meraklı: *Atbâdan Bir Sual*, T.H., nr. 549, s. 3. (*Elmuktataf* isimli mecmuada okuduğu ve dış beyazlatmaya yarayan yöntemi uygulayıp olumlu sonuç alan bir okurun, tavsiye edilen malzemeyi öğrenmek için yazdığı “Varaka”.)
- Bir Mevlevî: *“Ney Lisanından”*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki beyit ve Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)
- Bir Misafir: *Sivas’tan*, T.H., nr. 1500, s. 3. (*Mirat-ı Âlem*’in beşinci cüzünde resmi yayımlanan Sivas’ta bir medresenin kapısını ziyaret eden zatın gördüklerini aktardığı “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda “Sivas erbab-ı maarifi”nin bu medreseyi ziyaret etmesi salık verilmektedir.)
- Bir Muhacir: Bk. Muallim Naci
- Bir Muteber İmza: *Bayezit Meydanı kaldırımı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 654, s. 3. (Bayezit Meydanı kaldırımının bakımsızlığı hakkında “Varaka”.)
- Bir Müslüman Boşnak: *Tashih-i Madde*, T.H., nr. 1324, s. 2. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan ve Herseklilerin Karadağ’a gittikleri hakkındaki habere dair düzeltme içeren mektup.)

Bir Orta Yaşlı: *Muaheze başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1431, s. 2. (Gazetenin 1430 numaralı sayısında Bir Genç imzası ile yayımlanan “Muaheze” başlıklı yazıda, Nefi hakkında söylenenlere itiraz için kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan yazı.)

Bir Osmanlı Muhibbi: *Hamburg’da Bir Osmanlı Muhibbi*, T.H., nr. 1333, s. 2. (Hamburg’da yaşayan bir Osmanlı’nın mektubunun tercümesinin, *Osmanlı* gazetesinde görülerek gazeteye aynen derci.)

Bir Osmanlı Topçusu: *Top fabrikaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1352, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan top fabrikaları ile ilgili haber hakkında “Varaka”.)

Bir Şairzade: *Bir Şairzade*, T.H., nr. 1443, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Hayretî imzası ile 1442 numaralı sayıda çıkan şiir tenkit edilmektedir.)

Bir Yeni Talip: *Başlıksız olarak beyit tercümesi*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda gazetenin bu kısmında yayımlanan şiirler ile bunların değerlendirmesinin kendisini yazmak konusunda teşvik ettiğini belirten yazar, medresede talebe iken okuduğu bir risaledeki bir beyit ile kendi yaptığı tercümesini sunmaktadır. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait bir değerlendirme de bulunmaktadır.)

Bir Zat: *Bir zat tarafından gönderilen naziredir*, T.H., nr. 1120, s. 2. (Kim tarafından yazıldığı bilinmeyen ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan eser, aruzun “Feilâtün/ Feilâtün/ Feilâtün/Feilün” kalıbıyla kaleme alınmıştır.)

Bir Zat: *Başlıksız olarak şiir tenkidi*, T.H., nr. 1421, s. 3. (Ahmet Mesut’un 17 Şubat tarihli sayıda yayımlanan gazeline yönelik eleştirileri aktaran ve cevabı bizzat Ahmet Mesut’tan isteyen, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Bir Ziyaretçi: *Fatih Sultan Mehmet’in türbesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1149, s. 2. (Fatih Sultan Mehmet’in türbesine giden bir ziyaretçinin,

türbenin bir kısmında gördüğü otlar ve ısırganların sardığı yer hakkında kaleme aldığı “Varaka”.)

Birkaç Bahriye Genç Zabiti: *İrade-i Mahsusa Kumpanyasına Halisane Bir İhtar*, T.H., nr. 577, s. 3. (Bahriye dairesi ve vapur kumpanyası ile ilgili ıslahî lüzumlu görülen birkaç noktanın düzeltilmesi için, maddeler hâlinde isteklerin sıralandığı “Varaka”.)

Cafer: *Hesti-i Fatır adlı eserle ilgili başlıksız tenkit*, T.H., nr. 732, s. 2. (Gazetenin 728. sayısında yer alan “Ulemadan Bir Zat” imzalı ve *Vakit*’teki Cafer imzalı varakaya itirazen kaleme alınmış makaleye cevaben *Vakit*’teki varakanın yazarı Cafer tarafından kaleme alınmış “Varaka”. Varakada 728. sayıdaki varakanın yeterli araştırma yapılmadan kaleme alındığı ifade edilerek, varaka sahibi eleştirilmektedir.)

Cafer: *Hesti-i Fatır adlı eserle ilgili başlıksız tenkit*, T.H., nr. 858, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Naci’ye ait olan ve gazetenin 556. sayısının “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiirine birtakım eleştiriler getirilmektedir. Fransız şiirinin taklidine son dönemde çokça rastlanıldığından bahseden yazar, tercümede kullanılan usulle ilgili kuralların bilinmesi ve bunlara uyulması gerektiğinden söz ederek Naci’nin şiirindeki bentleri aynen derç ettikten sonra bu bentlerde kelimelerin kullanımına dair bazı tenkitlerde bulunmaktadır.)

Cafer: *Hüsn-i Ahlak*, T.H., nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 536, s. 4; . (Cafer Efendi’nin Türkçeye tercüme ettiği *Hüsn-i Ahlak* isimli tiyatro eserinin gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrikası.)

Cavit: *Bandırma kaimmakamı izzetli Cavit Efendi tarafından tebliğ olunmuştur*, T.H., nr. 1204, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan ve bir kızın kaçırılmasının ardından kurtarılmasını anlatan “Varaka” hakkında kaleme alınan ve söz konusu olaydan bahseden “Varaka”.)

- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): “*Akşam*”, T.H., nr. 1436, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan nazım-nesir karışık metin ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1387, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1393, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1404, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin gazetenin 1396 numaralı sayısında yayımlanan Bari’ Bey’in gazellerine nazire olarak kaleme alındığı beyan edilmekle birlikte sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı, Muallim Naci’ye ait bir değerlendirme de bulunmaktadır.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Nazire*, T.H., nr. 1434, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan Mesud-ı Harabati’nin “meyhane” redifli gazeline nazire olarak kaleme alınan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Celal (Jandarma Dairesine Mensup): “*Sabah*”, T.H., nr. 1428, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazının sonunda yer alan yazarın kendi ifadesinden anlaşıldığı üzere her zaman nesir yazma konusunda telkinde bulunan Vahit Bey’in etkisiyle kaleme alınan yazının sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme de yer almaktadır.)

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Yazarın gazetenin 1409 numaralı sayıda yayımlanan eserine yönelik değerlendirmeye karşılık olarak kaleme aldığı ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan yazısı.)

Celal (Jandarma Dairesine Mensup) ve M. Nusret: *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. İki şairin birlikte kaleme aldığı şiirin her bir mısrasının öncesinde, kim tarafından söylendiğini belirtmek üzere “N” ve “C” harfleri bulunmaktadır.)

Celal(edin) (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Celal: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1409, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Celal (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1122, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1370, s. 3. (Daha önce yayımlanan şiirine yapılan övgüye teşekkür eden şairin, “Edebiyat” sütununda yer alan şiiri. Şiirin sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme yer almaktadır.)

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1390, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1408, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Celaleddin: *Nazire*, T.H., nr. 1498, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve bülbül redifli gazele nazire olan şiir.)

- Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1427, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1450, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): “*Gazel*”, T.H., nr. 1489, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celal(edin) (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): “*Humus*” *mutasarrıf-ı sabıkı Celal Beyefendi hazretlerinin bir gazel-i büleganeleridir*, T.H., nr. 1367, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1493, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Celaleddin (Mutasarrıf-ı Sabık-ı Humus): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1237, s. 3. (Ziya Paşa’nın ölümü hakkında kaleme alınan “Edebiyat” sütununda yer alan kıta-i tarihiye.)
- Celaleddin (Kâtib-i Sani-i İşar-ı Van): *Nazire*, T.H., nr. 1491, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Cemal: *Bahar yahut Âşık adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1479, s. 3. (1477 numaralı sayıda yayımlanan “Bahar yahut Âşık” başlıklı şiirin şairinin kim olduğunu soran, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Sonundaki Muallim Naci’ye ait olan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta imzasız yayımlanan şiirin şairinin Mehmet Celal olduğu belirtilmektedir.)
- Cemal: *Gazel*, T.H., nr. 1463, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Cevat Bey: *Tarih-i Askerî-i Osmanî*, T.H., nr. 1022, s. 3; nr. 1023, s. 3; nr. 1024, s. 3; nr. 1025, s. 3; nr. 1026, s. 3; nr.1027, s. 3; nr. 1028, s. 3; nr. 1029, s. 3; nr. 1030, s. 3; nr. 1031, s. 3-4; nr. 1033, s. 3-4; nr. 1034, s. 3-4; nr. 1035, s. 3-4; nr. 1036, s. 3-4; nr. 1037, s. 3-4; nr. 1038, s. 3-4; nr. 1039, s. 3-4; nr. 1040, s. 4; nr. 1041, s. 3-4; nr. 1042, s. 3-4; nr. 1044, s. 3-4; nr. 1045, s. 4; nr. 1046, s. 3-4; nr. 1047, s. 3-4; nr. 1048, s. 3-4; nr. 1049, s. 3-4; nr. 1050, s. 3-4; nr. 1051, s. 3-4; nr. 1052, s. 3-4; nr. 1053, s. 3-4; nr. 1058, s. 3-4; nr. 1059, s. 3-4; nr. 1061, s. 3-4; nr. 1062, s. 3-4; nr. 1063, s. 3-4; nr. 1064, s. 3-4; nr. 1065, s. 3-4; nr. 1066, s. 3-4; nr. 1067, s. 4; nr. 1068, s. 3-4; nr. 1069, s. 3-4; nr. 1070, s. 3-4; nr. 1071, s. 3-4; nr. 1072, s. 3-4; nr. 1073, s. 3-4; nr. 1074, s. 3-4; nr. 1075, s. 3-4; nr. 1076, s. 3-4; nr. 1077, s. 4; nr. 1078, s. 3-4; nr. 1079, s. 3-4; nr. 1080, s. 3-4; nr. 1081, s. 3-4; nr. 1082, s. 3-4; nr. 1083, s. 3-4; nr. 1084, s. 3-4; nr. 1085, s. 3-4; nr. 1086, s. 3-4; nr. 1087, s. 3-4; nr. 1088, s. 3-4; nr. 1089, s. 3-4; nr. 1090, s. 4; nr. 1091, s. 3-4; nr.1092, s. 3-4; nr. 1093, s. 4; nr. 1094, s. 4. (*Ceride-i Askeriye*'de yayımlandıktan sonra yazarı tarafından birtakım eklemeler yapılan yazının gazetenin "Mevadd-ı Fenniye" sütununa derci.)

Çarhçıların Terakki Taraflıları: *Fen ve makineler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1393, s. 2. (Fen ve makineler hakkında *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan yazılara karşılık *Vakit*'te yayımlanan yazılardan söz eden "Varaka" ve buna verilen "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı cevap.)

Daire-i İsmetanelerinin 'Hafız' Cariyeleri: bk. Ha. Ta. Cariyeleri.

Derviş: *Bidad kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1494, s. 2. ("Bidad" kelimesinin karşığı etrafında süren tartışmada fikir beyan edilen, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Diyarbakırlı Bir Tacir: *Gümrük hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 786, s. 2. (İstanbul'a mal getirdiği sırada gümrükte yaşadığı olayı anlatan bir tüccarın "Varaka"sı.)

Doktor M.: *İranlı bir doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 962, s. 2. (İstanbul gazetesinde görülerek aynen derç edilen mektupta, birkaç gün boyunca *Tercüman-ı Hakikat*'te de yayımlanan ve hastalarının kör olmasına sebep olan İranlı Gaysi Bey hakkında kaleme alınan yazı. Yazıda bu tür “şarlatanlık”ların insan hayatına mal oluşu anlatılmaktadır.)

“Dört Osmanlı”: *-Saadetli Sait Beyefendi Hazretlerine-*, T.H., nr. 1325, s. 2. (Sait Bey'in Fezail-i Ahlakiye'de lisanın ıslahının lisanın ihyası anlamına geldiğini beyan eden sözlerinin alıntılandığı “Varaka”da, *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan ve Abdülhak Hamit Bey'e cevap verilen yazıların lisan bahsiyle mi yoksa şahsiyetle mi ilgili olduğu sorulmaktadır.)

DUMAS, Aleksandre: *La Damme Aux Camelias*, T.H., nr. 717, s. 3-4; nr. 718, s. 3-4; nr. 719, s. 3-4; nr. 720, s. 3-4; nr. 722, s. 3-4; nr. 723, s. 3-4; nr. 724, s. 3-4; nr. 725, s. 3-4; nr. 726, s. 4; nr. 727, s. 3; nr. 728, s. 3-4; nr. 729, s. 3-4; nr. 730, s. 3-4; nr. 731, s. 3-4; nr. 732, s. 3-4; nr. 733, s. 3-4; nr. 734, s. 3-4; nr. 735, s. 3-4; nr. 736, s. 3; nr. 737, s. 3-4; nr. 738, s. 3-4; nr. 739, s. 3-4; nr. 740, s. 3-4; nr. 741, s. 3-4; nr. 742, s. 3-4; nr. 743, s. 3-4; nr. 744, s. 3; nr. 745, s. 3-4; nr. 746, s. 3; nr. 747, s. 3; nr. 748, s. 3; nr. 749, s. 3; nr. 750, s. 3; nr. 751, s. 3-4; nr. 752, s. 3-4; nr. 753, s. 3-4; nr. 754, s. 3-4; nr. 755, s. 3-4; nr. 756, s. 3-4; nr. 757, s. 3-4; nr. 758, s. 4; nr. 759, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan metnin mütercimi Ahmet Midhat Efendi'dir. Tercümenin başında Ahmet Midhat Efendi'nin tercüme hakkında görüşleri ve mezkûr tercümede yapılanlar ifade edilmektedir. Buna göre Ahmet Midhat Efendi, birebir çeviri usulü yerine, metnin ifade ettiğini mealen tercüme yolunu seçmiştir.)

DUMAS, Aleksandre: *Monte Cristo 'nun Zeyli*, T.H., nr. 22, s. 2-3; nr. 25, s. 2-3; nr. 26, s. 2-3; nr. 27, s. 2-4; nr. 28, s. 2-4; nr. 29, s. 2-4; nr. 30, s. 2-4; nr. 31, s. 2-4; nr. 32, s. 2-4; nr. 33, s. 2-4; nr. 34, s. 2-4; nr. 35, s. 2-4; nr. 36, s. 2-4; nr. 37, s. 2-4; nr. 38, s. 2-4; nr. 40, s. 2-4; nr. 41, s. 2-3; nr. 42, s. 2-3; nr. 44, s. 2-3; nr. 45, s. 2-3; nr. 46, s. 2-3; nr. 47, s. 2-3; nr. 49, s. 2-3; nr. 51, s. 2-3; nr. 52, s. 2-4; nr. 53, s. 2-4; nr. 54, s. 2-4; nr. 56, s. 2-4; nr.

57, s. 2-4; nr. 58, s. 2-4; nr. 59, s. 2-4; nr. 60, s. 2-4; nr. 61, s. 2-4; nr. 62, s. 2-4; nr. 63, s. 2-4; nr. 64, s. 2-4; nr. 65, s. 2-4; nr. 66, s. 2-4; nr. 67, s. 2-4; nr. 68, s. 2-4; nr. 69, s. 4; nr. 70, s. 2-4; nr. 71, s. 2-4; nr. 72, s. 2-4; nr. 73, s. 2-4; nr. 74, s. 2-4; nr. 75, s. 2-4; nr. 76, s. 2-4; nr. 77, s. 2-4; nr. 78, s. 2-4; nr. 79, s. 2-3; nr. 80, s. 2-4; nr. 81, s. 2-4; nr. 83, s. 2-3; nr. 84, s. 2-3; nr. 85, s. 2-3; nr. 86, s. 2-3; nr. 87, s. 2-3; nr. 88, s. 2-3; nr. 89, s. 2-3; nr. 90, s. 2-4; nr. 91, s. 2-4; nr. 92, s. 2-4; nr. 93, s. 2-4; nr. 94, s. 2-4; nr. 95, s. 2-4; nr. 96, s. 2-4; nr. 97, s. 2-4; nr. 98, s. 2-4; nr. 99, s. 2-4; nr. 100, s. 2-4; nr. 101, s. 2-4; nr. 102, s. 2-4; nr. 103, s. 2-4; nr. 104, s. 2-4; nr. 105, s. 2-4; nr. 106, s. 2-4; nr. 107, s. 2-4; nr. 108, s. 2-4; nr. 109, s. 2-4; nr. 110, s. 2-4; nr. 111, s. 2-4; nr. 112, s. 2-4; nr. 113, s. 2-4; nr. 114, s. 2-4; nr. 115, s. 2-4; nr. 116, s. 2-4; nr. 117, s. 2-4; nr. 118, s. 2-3. (Alexandre Dumas'ya ait romanın Ahmet Midhat Efendi tarafından yapılan tercümesi "Tefrika" sütununda yer almaktadır.)

DUMASZADE, Aleksandre: *Antonin*, T.H., nr. 1041, s. 3; nr. 1042, s. 3; nr. 1043, s. 3; nr. 1044, s. 3; nr. 1045, s. 3; nr. 1046, s. 3; nr. 1047, s. 3; nr. 1048, s. 3; nr. 1049, s. 3; nr. 1050, s. 3; nr. 1051, s. 3; nr. 1052, s. 3; nr. 1053, s. 3; nr. 1054, s. 3; nr. 1055, s. 3; nr. 1056, s. 3-4; nr. 1057, s. 3-4; nr. 1058, s. 3; nr. 1059, s. 3; nr. 1060, s. 3; nr. 1061, s. 3; nr. 1062, s. 3; nr. 1063, s. 3; nr. 1064, s. 3; nr. 1065, s. 3; nr. 1066, s. 3; nr. 1067, s. 3; nr. 1068, s. 3; nr. 1069, s. 3; nr. 1070, s. 3; nr. 1071, s. 3; nr. 1072, s. 3; nr. 1073, s. 3; nr. 1074, s. 3; nr. 1075, s. 3; nr. 1076, s. 3; nr. 1077, s. 3; nr. 1078, s. 3; nr. 1079, s. 3; nr. 1080, s. 3; nr. 1081, s. 3; nr. 1082, s. 3; nr. 1083, s. 3; nr. 1084, s. 3; nr. 1085, s. 3; nr. 1086, s. 3; nr. 1087, s. 3; nr. 1088, s. 3; nr. 1089, s. 3; nr. 1090, s. 3-4; nr. 1091, s. 3. (Aleksandre Dumaszade'ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen romanın "Mütenevvia" sütununda derci.)

DUMASZADE, Aleksandre: *Bir Kadının Hikâyesi*, T.H., nr. 913, s. 3-4; nr. 914, s. 3-4; nr. 915, s. 3-4; nr. 916, s. 3-4; nr. 917, s. 3-4; nr. 918, s. 3-4; nr. 919, s. 3-4; nr. 920, s. 3-4; nr. 921, s. 3-4; nr. 922, s. 3-4; nr. 923, s. 3-4; nr. 924, s. 3-4; nr. 925, s. 3-4; nr. 926, s. 3-4; nr. 927, s. 3-4; nr. 928, s. 3-4;

nr. 929, s. 3-4; nr. 930, s. 3-4; nr. 931, s. 3-4; nr. 932, s. 3-4; nr. 934, s. 3-4; nr. 935, s. 3-4; nr. 936, s. 3-4; nr. 937, s. 3-4; nr. 938, s. 3-4; nr. 939, s. 3-4; nr. 940, s. 3-4; nr. 941, s. 3-4; nr. 942, s. 3-4; nr. 943, s. 3-4; nr. 944, s. 3-4; nr. 945, s. 3-4; nr. 946, s. 3-4; nr. 947, s. 3-4; nr. 948, s. 3-4; nr. 949, s. 3-4; nr. 950, s. 3-4; nr. 951, s. 3-4; nr. 952, s. 3-4; nr. 953, s. 3-4; nr. 954, s. 3-4; nr. 955, s. 3-4; nr. 956, s. 3-4; nr. 957, s. 4; nr. 958, s. 3-4; nr. 959, s. 3-4; nr. 960, s. 3-4; nr. 961, s. 3-4; nr. 962, s. 3-4; nr. 963, s. 3-4; nr. 964, s. 3-4; nr. 965, s. 3-4; nr. 966, s. 3-4; nr. 967, s. 3-4; nr. 968, s. 3-4; nr. 969, s. 3-4; nr. 970, s. 3-4; nr. 971, s. 3-4; nr. 972, s. 3-4; nr. 973, s. 3-4; nr. 974, s. 3-4; nr. 975, s. 3-4; nr. 976, s. 3-4; nr. 977, s. 3-4; nr. 978, s. 3-4; nr. 979, s. 3-4; nr. 980, s. 3-4; nr. 981, s. 3-4; nr. 982, s. 3-4; nr. 983, s. 3-4; nr. 984, s. 3-4; nr. 985, s. 3-4; nr. 986, s. 4; nr. 987, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan tefrikanın mütercimi Ahmet Midhat Efendi’dir. İlk sayıda “Mukaddime-i Müellif” ve “İfade-i Mütercim”e yer verilmiştir. Mütercimin ifadesinden Octave Feuillet’in *Bir Fakir Delikanlı* isimli “roman”ının ardından yine aynı yazarın *Bir Kadının Jurnalı* adlı eserini tercümeyle başlamasına rağmen, yayım önceliğinin Aleksandre Dumas-zade’nin *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanına verdiği öğrenilmektedir.)

Duvayet (دوایت) (Amerikalı Misyonerlerden): *Kütüphane hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1225, s. 3. (Gazetede yayımlanan Amerikalı misyonerlerin kitaplarında muzır unsurlar bulunduğuna dair habere itiraz eden, kütüphanelerinde böyle kitapların bulunmadığının müfettiş tarafından tespit edildiğini belirterek yalnız müşterilerin isteği ile dışarıdan getirilen beş altı sayfalık bir risalenin varlığını ifade eden “Varaka”.)

E(lif)...: “*Talim-i Edebiyat*” tartışması hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1306, s. 2. (*Talim-i Edebiyat* etrafında süren tartışmalarda, sebebin kitaptaki hatalardan kaynaklanmadığını, esas nedenin yavaş yavaş ortaya çıktığını ifade eden kısa “Varaka”. Varakada Cevdet Paşa tarafından kaleme alınan bir mektupla tartışmanın ateşlendiği ifade edilmektedir.)

- E(lif). Bari': *Fuzuliyata Bir Gazel*, T.H., nr. 1396, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonunda Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- E(lif) S(ad): *Bir Mülahaza-i Edibane*, T.H., nr. 528, s. 4. (*Vakit* gazetesinin 1580 numaralı sayısından yayımlanan, Marmara fırtınasına tutulmuş bir edibin tezkiresi yahut mektubu ve buna gelen eleştirilerden yola çıkılarak, eleştirmenlerin tutumlarını tenkit eden, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)
- E(lif) S(ad): *Bir Mülahaza-i Edibane*, T.H., nr. 538, s. 4. (Daha evvel gazetede yazılmış olan *Vakit* gazetesinde yayımlanan ve bir edibin Marmara fırtınasına tutulmasını anlatan mektup yahut tezkire için kaleme alınmış, "Edebiyat" sütununda yer alan yeni bir yazı. Yazıdaki yanlışlardan yola çıkılarak eleştirmenlerin tutumu eleştirilmektedir.)
- E(lif). Cemal: *Familya Validelerine Nasihat*, T.H., nr. 1332, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazının *Ceride-i Tıbbiye-i Askeriye*'de görülerek gazeteye derç edildiği belirtilmiştir.)
- E(lif). E(lif).: *Tercüme eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 802, s. 3. (Aleksandre Dumas'ın *Kadınlar Muharebesi*, *Monte Kristo*, *Bir Büyük Hayal* gibi eserlerinin tercümelerini ve baskılarını takdir eden "Varaka".)
- E(lif)... Ferit: *Gazel*, T.H., nr. 1426, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme. Şairin şiirden önceki açıklamasında devrin edipleri değerlendirilerek, Mesud-ı Harabati Türklerin en büyük şairi olarak kabul edilmektedir.)
- E(lif)... Ferit: *Gazel*, T.H., nr. 1493, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

E(lif)... Ferit: “*Nazire-i Gazel-i Hazret-i Mesut*”, T.H., nr. 1462, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Mesud-ı Harabatî’nin “hayır” redifli gazeline nazire olan şiir ile sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

E(lif)... Hakkı (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Talebesinden): *Aynen*, T.H., nr. 1470, s. 3. (Menemenlizade Mehmet Tahir’in Abdülhak Hamit’in *Bahar* mecmuasındaki şiirine nazire olarak yazdığı ve gazetenin 1464 numaralı sayısında yayımlanan şiirdeki bir mısraya itiraz edilen, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme de bulunmakta ve bu değerlendirmede itirazın doğrudan şaire arz edilmiş olduğu ifade edilmektedir.)

E(lif). Meyus: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve ayrı ayrı numaralanmış dört bentten oluşan şiir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme bulunmaktadır.)

E(lif)... Nazım: bk. Nabizade Nazım.

E(lif) T(ı): *Başlıksız olarak Mekteb-i Sultanî hakkında*, T.H., nr. 420, s. 2. (Mekteb-i Sultanî dâhilinde bulunan Hukuk Mektebi’nin Maarif Nezareti tarafından verilen bir emir üzerine feshedilmesi hakkında “Varaka”.)

E(lif)... Ziya: *Bidad kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1495, s. 2-3. (*Vakit* gazetesi ile devam eden “bidad” kelimesinin anlamı üzerine olan tartışmaya dair “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Ebu’l-Nefi: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ebu’l-Nefi: *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ebu'l-Nefi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1449, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ebu'l-Nefi: *Manzume*, T.H., nr. 1472, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ebüzziya Tevfik: *Anlaşıldı Vehbi’nin Keranesi*, T.H., nr. 1447, s. 2. (Rasih imzası ile 1445 numaralı sayıda yayımlanan ve Jean-Jacques Rousseau’ya ait bir sözün bir edip tarafından aynen kullanıldığını belirten yazıya karşılık olarak kaleme alınan “Varaka”. Varakadan kastedilen şahsın kendisi olduğunu beyan eden Ebüzziya Tevfik, Rasih takma adlı şahsın ise *Medrese-i Fünun* yazarı Vehbi olduğunu ifade etmektedir. Yazar kimi zaman eserlerde benzer ifadelerin farklı ediplerce kullanılmasının tesadüf eseri olduğunu çeşitli örneklerle anlatmaktadır. Bk. s. 424 Rasih müstearlı yazı.)

Ebüzziya Tevfik: *Ashab-ı Mütalaaya*, T.H., nr. 1179, s. 2. (Ziya Paşa’nın *Engizisyon Tarihi* adlı eserini düzenleyerek matbaasında basan Ebüzziya Tevfik’in eserin başına mukaddime yerine yazdığı yazının aynen derci.)

Ebüzziya Tevfik: *Ashab-ı Mütalaaya*, T.H., nr. 1179, s. 2. (Rodos’tan alınan rivayetler hakkında “Varaka”. Yazıda Rodos’ta Ahmet Midhat Efendi tarafından tesis edilen Medrese-i Süleymaniye’de artık *Hace-i Evvel* adlı Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan ders kitabının okutulmayacağına dair haberlerle ilgili yorum yapılmaktadır.)

Ebüzziya (Tevfik): *Belagat-ı Osmaniye meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1251, s. 2-3. (“Mübahese-i malumeye dair olarak izzetli Ebüzziya Tevfik Beyefendi tarafından saadetli Sait Beyefendi hazretlerine gönderilen ve “Belagat-ı Osmaniye” meselesi hakkındaki tezkirenin “Mütenevvîa” sütununa derci.)

- Ebüzziya Tefvik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 889, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Ebüzziya Tefvik tarafından gönderildiği beyan edilen üç bilmece yer almaktadır.)
- Ebüzziya Tefvik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 890, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan üç yeni bilmece.)
- Ebüzziya Tefvik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 891, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Ebüzziya Tefvik tarafından gönderildiği açıklanan yazıda üç bilmece vardır.)
- Ebüzziya Tefvik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 893, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki bilmece.)
- Ebüzziya Tefvik: *Kütüphane-i Müşahir hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1330, s. 2. (Kütüphane-i Müşahir’den çıkan yayımlarda ecnebilere öncelik verilmesine karşılık çok az Müslümandan söz edilmesi ve bunların sıralanması hakkındaki itirazlara cevaben kaleme alınan “Varaka”.)
- Ebüzziya Tefvik: *Meşhur Franklin’in Kendi Gazetesine Dair ... Muharrir Bir Fıkrasıdır*, T.H., nr. 1498, s. 2. (Gazetelerde yayımlanan hakaretimiz ifadeler ile dolu olduğu beyan edilen “Varaka”.)
- Ebüzziya Tefvik: *Ziya Paşa’nın eserleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1182, s. 2-3. (Ziya Paşa’nın başka eserlerinin de terekesinden çıkmasının ardından yayımlandığı, kendisinin de daha önce bu konuda Münif Paşa’nın yardımları ile çalıştığından söz eden “Varaka”.)
- Ebüzziya (Tefvik): *Başlıksız olarak intihal mevzusu hakkında*, T.H., nr. 1437, s. 2. (*Medrese-i Fünun*’da *Mecmua-i Ebüzziya*’dan alınarak kaynak belirtmeden yayımlanan sözlerle ilgili olarak imzasız bir zat ile Vehbi Efendi arasındaki tartışma hakkında Ebüzziya Tefvik’in kendi düşüncelerini aktardığı “Varaka”sı. Varakada imzasız olarak gelen ve mezkûr durumu iddia eden yazılara katılmadığı belirtilmektedir.)

Edhem: *Gazel-i Nevzemin*, T.H., nr. 1101, s. 2. (Birinci Ordu-yu Hümayun .. Kısmı Memurinininden İzzet Efendi'nin takdimiyle "Edebiyat" sütununda yayımlanan iki gazel.)

Edhem: *İzmir Vilayeti dahilinde Gördes kazalı nevhevesan-ı maariften Şehitzade Edhem Efendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1129, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan "gazel".)

Edhem: *Nevhevesan-ı maariften İzmirli Edhem Efendi berveci-i ati gazeli matbaamıza göndermiştir*, T.H., nr. 1148, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Edhem: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1101, s. 2. (Birinci Ordu-yu Hümayun memurlarından İzzet Efendi'nin takdimiyle "Edebiyat" sütununda yayımlanan iki gazel.)

Edhem (İzmir Vilayeti dahilinde Gördes Kazalı Nevhevesan-ı Maariften): *Divan-ı Eşref'ten Bir Gazele Nazire*, T.H., nr. 1122, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Edhem (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Hikmet-i Kimya Sınıfı Şakirdanından İzmirli): *Mizan*, T.H., nr. 1452, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, ölçülerden söz edilmektedir.)

Edip (Ayntabî): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı değerlendirme.)

Edip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan gazel ve sonundaki "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı değerlendirme.)

Ekrem: bk. Recaizade Mahmut Ekrem

Ehlî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1429, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede mahlasının aksine söz ehli olmadığı

için Naci'nin yönlendirmesine ihtiyaç duyduğunu belirten şaire, sözlerinin aksine gazelinin ehlini ispatladığı söylenmektedir.)

Elhac İbrahim: *Arapça dil kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1136, s. 2; nr. 1137, s. 2-3; nr. 1138, s. 3. (Elhac İbrahim Efendi tarafından kaleme alınan ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Arapçanın lügat ve sarf kitaplarının, dilimizdeki birçok kelimenin Arapçadan gelmesi sebebiyle yeterli olduğu, bunun için okullarda bu lisanın öğretiminin önemsenmesi gerektiği, yabancı dillerden Arapça kadar bizim lisanımıza uygununun olmadığı gibi konular hakkında görüşler açıklanmakta ve *Tercüman-ı Hakikat*'in bu konularda söylediklerine cevap verilmektedir.)

Elhac İbrahim: “*Arz-ı Nedamet'e Cevap*”, T.H., nr. 1305, s. 2-3; nr. 1306, s. 3-4. (Recaizade Mahmut Ekrem'in gazetede yayımlanan yazılarına cevaben kaleme alınan yazı “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer almaktadır.)

Elhac İbrahim: *Bakiye-i İbret*, T.H., nr. 1257, s. 2-3. (Çağatayca ve Uygurca hakkında bilgi veren ve “Mütenevvia” kısmında yer alan makale.)

Elhac İbrahim: *Bakiye-i Mutalaat*, T.H., nr. 1129, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Arapça ile Osmanlıca arasında birçok benzerlikler olduğu ve dolayısıyla belagatin da aynı olduğu ifade edilirken Fransız üslubunun bizim lisanımıza uygun olmayacağı vurgulanmaktadır.)

Elhac İbrahim: “*Belagat-ı Osmaniye*” meselesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1121, s. 3-4; nr. 1122, s. 3; nr. 1124, s. 3; nr. 1125, s. 3; nr. 1128, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve “*Tercüman-ı Hakikat*”in 1115 numaralı nüshasına “Belagat-ı Osmaniye” mübahasesine dair münderiç olan makale üzerine mütalaa.” 1124 numaralı sayıda yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yazı ile Elhac İbrahim Efendi'den gazeteye yazıları tek tek yollamak yerien bir seferde göndermesi rica edilmektedir.)

Elhac İbrahim: “*Belagat-ı Osmaniye*” meselesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1277, s. 2-3. (Belagat-ı Osmaniye meselesi ile ilgili olarak Londra’da gelen yazıya cevaben kaleme alınarak “Mevadd-ı Fenniye” sütununa derç edilmiş yazı. Yazının sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı notta ise, yazının devamının ertesi gün yayımlanacağı ifade edilmektedir.)

Elhac İbrahim Efendi: *Belagat-ı Osmaniye Münazarasından Husule Gelen Netayiş*, T.H., nr. 1119, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda kullanılan kelimelerin büyük bir çoğunluğunun Arapça olmasından söz edilmektedir.)

Elhac İbrahim: “*İbret*”, T.H., nr. 1256, s. 2-3. (Bir kıta ile başlayan ve “Mütenevvia” sütununda yer alan yazı, Osmanlılık ve Türklük hakkındadır.)

Elhac İbrahim: “*İfade-i Meram*”, T.H., nr. 1263, s. 2-3; nr. 1264, s. 3. (Elhac İbrahim’in Abdurrahman Süreyya Efendi’ye karşılık olarak kaleme aldığı “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazının 1264 numaralı sayıdaki devamı “Bakiye-i İfade-i Meram” başlığını taşımaktadır.)

Elhac İbrahim: “*İhtar ve Rica*”, T.H., nr. 1256, s. 2. (“Mütenevvia” sütununda yer alan kısa yazıda bir önceki yazıdaki baskı hatalarının düzeltilmesi istenmektedir.)

Elhac İbrahim: “*İmar ve Tashih*”, T.H., nr. 1289, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve “saadetli İbrahim Efendi hazretleri tarafından saadetli Ekrem Beyefendi hazretlerinin ‘Talim-i Edebiyat’ları üzerine bazı mülahazatı havi gönderilen makaledir”.)

Elhac İbrahim: *İtiraz*, T.H., nr. 1254, s. 2-3. (Sait Bey’le aralarında devam eden tartışma hakkında Abdurrahman Süreyya tarafından kaleme alınan üç makaleye cevap olmak üzere yazılan ve “Mütenevvia” sütununda yayımlanan yazı.)

Elhac İbrahim: “*Londra Mektubuna Cevap*”, T.H., nr. 1278, s. 2-3. (1277 numaralı nüshada yayımlanmaya başlanan yazının “Mevadd-ı Fenniye” sütununda

yer alan devamı. Makalede Londra'dan gelen yazı her iki tarafın da sözlerinden farklı olarak değerlendirilip bir “protestoname” olarak ele alınmaktadır. Yazının ilk kısmı 1277 numaralı sayıda yer alan başlıksız yazıdır.)

Elhac İbrahim: “*Müdafaat Unvanlı Makaleye Cevap*”, T.H., nr. 1300, s. 2-3. (*Talim-i Edebiyat* etrafında süren tartışmada, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yeni yazı.)

Elhac İbrahim: *Mülâhazat*, T.H., nr. 1293, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı “Elhac İbrahim Efendi hazretleri tarafından irsal olunmuştur”.)

Elhac İbrahim: *Saadetli Muharrir Efendi Hazretleri!*, T.H., nr. 1357, s. 3. (Bir süredir yazılarını *Tercüman-ı Hakikat* dışında yayımlayan Elhac İbrahim’in, *Vakit* gazetesinde yazısının devamı yayımlanmaması dolayısıyla mezkûr yazıyı *Tercüman-ı Hakikat*’in yayımlayıp yayımlamayacağını sorduğu “Varaka”sı. Varakaya verilen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta, Elhac İbrahim’in sorusuna *Tercüman-ı Hakikat*’in tarafsızlığını zedelediği ve umumun faydasına olduğu takdirde yazının yayımlanacağı şeklinde cevap veren gazete, sözkonusu tartışmada İbrani edebiyatının mı yoksa Arap edebiyatının mı daha eski olduğu konusuna gelindiği ve işin en faydalı kısmının başlaması sebebiyle en kısa sürede karşı tarafa cevap verileceği de ifade edilmektedir.)

Elhac İbrahim: *Saadetli Sait Beyefendi Hazretlerine Cevap*, T.H., nr. 1240, s. 2-3. (“Mütenevvîa” kısmında yer alan yazıda Sait Efendi’nin sözlerine cevap verilerek, bazı dil kurallarının uygulanması konusunda aralarındaki görüş farkıyla ilgili örnekler verilmektedir.)

Elhac İbrahim: *Taaccüp*, T.H., nr. 1246, s. 3. (“Saadetli Sadi Efendi hazretlerine cevap olmak üzere saadetli İbrahim Efendi hazretleri tarafından gönderilmiş” ve “Mütenevvîa” kısmında yayımlanan makale.)

Elhac İbrahim: *Tashih*, T.H., nr. 1130, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda yazar, 1128 ve 1129 numaralı sayılarda yayımlanan yazılarında mürettiplerin birçok hata yaptığını ifade ederek bunları düzeltmektedir.)

Elhac İbrahim: *Tekemmüle*, T.H., nr. 1243, s. 2-3. (“Mütenevvîa” kısmında yer alan yazı Sait Bey’e cevap olmak üzere kaleme alınmıştır.)

Elhac İbrahim: *Tekrar ve Tavzih Unvanlı Makaleye Cevap*, T.H., nr. 1297, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Recaizade Mahmut Ekrem’in 1292 numaralı nüshada yayımlanan “Tekrar ve Tavzih” başlıklı yazısına cevaben kaleme alınmış olup, Talim-i Edebiyat etrafındaki tartışma hakkındadır.)

Elhac İbrahim: *Tercüman-ı Hakikat’in 1305 Numaralı Nüshasındaki İtirazata Cevap*, T.H., nr. 1309, s. 3. (Gazetenin 1305 numaralı nüshasında yer alan ve Ahmet Midhat imzalı “Taassup ve Garibe Meftuniyet” başlıklı yazı dolayısıyla kaleme alınan ve Ahmet Midhat Efendi’nin şimdiye kadar tarafsız olmasına karşılık bunu bir kenara bıraktığını beyan eden “Varaka”.)

Elhac İbrahim: *Teselliyet*, T.H., nr. 1250, s. 3. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan yazı, Sait Efendi’nin 1247 numaralı sayıda yayımlanan “Teessüf” başlıklı yazısına karşılık olarak kaleme alınmıştır.)

Elhac İbrahim: *Teşekkür ve Temenni*, T.H., nr. 1146, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “lisan-ı Osmanî”nin Arapça, Farsça ve Türkçenin birleşmesiyle meydana gelmiş bir dil olduğu; dilimizin Arapçadan farkı olmadığı, edebî lisanımızın Arapça olduğu; dilin ıslahı ve bazı kelimelerin yazımı için *Tercüman-ı Hakikat’in* önerdiği komisyonun gereksiz olduğu gibi konulardan söz edilmektedir. Yazının sonunda gazetenin eklediği notta İbrahim Efendi’nin tevehhümleri ile dolu bu yazısına cevap verilmeyeceği belirtilmektedir.)

Elhac İbrahim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1259, s. 2. (“İbret” ve “Bakiye-i İbret” başlıklı yazılarında yapılan hataları düzeltmek maksatlı kaleme alınan “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan kısa yazı.)

Elhac İbrahim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1266, s. 3. (1263 ve 1264 numaralı sayılarda yer alan “İfade-i Meram” başlıklı yazılardaki tashih hatalarını düzeltmek amacıyla kaleme alınan “Varaka”.)

Elhac İbrahim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1290, s. 3. (Yazarın 1289 numaralı nüshada yayımlanan “İmar ve Tashih” adlı makalesindeki baskı hatalarını düzeltmek amacıyla kaleme aldığı “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan kısa yazısı.)

Elhac İbrahim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1358, s. 2-3. (Vakit gazetesinin yayımlamadığı yazı üzerine, *Tercüman-ı Hakikat*’ten yazıyı yayımlamasını rica eden ve bu yoldaki varakası 1357. sayıda yayımlanan Elhac İbrahim’in yeni “Varaka”sı. Varakada Vakit gazetesinin, *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan yazı üzerine, mezkûr yazıyı bir açıklama yapmadan yayımladığı beyan edilmektedir.)

Elhac İbrahim: *Başlıksız olarak Ali Rıza’nın sözlerine karşılık*, T.H., nr. 1126, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda gazetenin 1124 numaralı sayısında yer alan talebeden Ali Rıza’ya ait sözlerle cevap verilmekte ve makalelerin iki güne kadar biteceği haber verilmektedir.)

(Elhac) İbrahim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1248, s. 2. (İbrahim Efendi’nin 1246 numaralı sayıda yayımlanan yazısında bazı yanlışların bulunduğunu ifade ederek, bu yanlışları düzelttiği “Varaka”sı.)

Elhac Mehmet Fevzi (Sabık Edirne Müftüsü): *Diğer*, T.H., nr. 1491, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Elhac Mehmet Fevzi (Sabık Edirne Müftüsü): *Diğer*, T.H., nr. 1491, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Elhac Mehmet Fevzi (Sabık Edirne Müftüsü): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1491, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Emin: *Başlıksız*, T.H., nr. 1010, s. 3. (“Varaka” yazarının Süleymaniye civarında şahit olduğu bir soygun vakası hakkında kaleme aldığı yazısı.)

Emin ve Zekai: *Güllü Agop hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 459, s. 3. (Yazdıkları tiyatro eserleri ile Güllü Agop’un yanına giden iki zatın, karşılaştıkları ilgisiz tutumla ilgili “Varaka”sı.)

Emin Hilmi: *Mükerremetli Hüsnü Efendi’nin gazel-i Ranalarına nazire olmak üzere Trabzon İskân-ı Muhacirin memuru izzetli Emin Hilmi Efendi’nin inşat eyledikleri gazeldir*, T.H., nr. 1165, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Emin Hilmi: *Nafta Nazırı devletli Hasan Fehmi Paşa hazretlerinin rütbe-i samiye-i vezaretleri tebriğini havi izzetli Emin Hilmi Efendi hazretleri tarafından inşa olunan bir kaside-i belige bi’l-vasıta yedimize geçmekle bervech-i ati derç olundu*, T.H., nr. 1293, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve sonundaki tarihle 1299 tarihini işaret ettiği belirtilen şiir.)

Emin Hilmi: *Trabzon İskân-ı Muhacirin memuru sabık izzetli Emin Hilmi Efendi’nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1167, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Emin Hilmi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1029, s. 3. (Yeni yıl tebriki olarak kaleme alınan ve her bir dizesi ebcet hesabı ile 1299 senesini işaret eden, “Edebiyat” sütununda yayımlanan kaside.)

Emin Hilmi Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1066, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan on bir beyitlik gazel.)

Emin Hilmi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1153, s. 2-3. (Trabzon İskân-ı Muhacirin Memuru Sabık Emin Hilmi Bey tarafından padişaha yazılan ve gazetenin “Edebiyat” sütununa derç edilen kaside.)

Enver: *Terakki-i Maarif adlı risalenin yazarı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1491, s. 3. (*Vakit* gazetesine “T(ı).T(e)” imzası ile bir itirazname gönderen, ardından da “Terakki-i Maarif” adında bir risale-i edebiye yayımlayan zat hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazıda zatın bu eserindeki bazı cümleler alınarak *Numune-i Edebiyat*’taki Namık Kemal’e ait sözler karşılaştırılarak cümlelerin birebir aynı olduğu ifade edilmektedir.)

Enver Abdülkadir (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Muhavere-i Edebiye başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1086, s. 3. (*Ceride-i Havadis* gazetesinin 4859 numaralı sayısında yer alan “Muhavere-i Edebiye” başlıklı yazıya ve özel olarak “Edip” başlıklı kısmına itiraz eden “Varaka”).

Enveri: Kırk Klise’den, T.H., nr. 1049, s. 2. (Mekteplerin öneminden söz edilerek başlanan “Mektub-ı Mahsus”ta Kırk Klise mutasarrıfı Cavit Bey tarafından yaptırılan rüşdiye mektebinin tamamlandığından bahsedilmektedir.)

Erbab-ı Dikkatten Bir Zat: *Bir Mesele-i Edebiye*, T.H., nr. 1188, s. 3. (“Muaf” kelimesinin yazımındaki yanlışlıktan söz eden “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıda Arapçadan yalnız kelime değil kuralların da aslına uygun şekilde alınmasından söz edilmektedir.)

Esat: *Nesayih-i Şübban hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1009, s. 2. (Ahmet Hamdi Bey’in *Nesayih-i Şübban* adlı eseri için *Vakit* ve *Tercüman-ı Hakikat*’te çıkan yazılara teşekkür eden, kitabın basıldığı matbaanın sahibinin “Varaka”sı.)

Esat (Askeriyeden): *Gazel*, T.H., nr. 1471, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Esat (Askeriye’den): *Gazel*, T.H., nr. 1473, s. 3. (Daha önce “halka-ber-halka” redifli bir gazel gönderdiğini belirten yazarın “Edebiyat” sütununda yer alan

şii ve sonundaki Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Esat (Askeriye'den): *Gazel*, T.H., nr. 1476, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Esat (Babıali Caddesinde 20 numaralı matbaa ve kitaphane sahibi): *Arakil Ağ'a* ya *Cevap*, T.H., nr. 1068, s. 2. (Mehmet Şemseddin'in *Anahtar*'a birtakım ilavelerle hazırladığı yeni kitabı *İlaveli Anahtar*'ın basımında iki kitapçı arasında yaşanan anlaşmazlık hakkında “Varaka”. *Vakit* gazetesinde yazan Arakil'e *Tercüman-ı Hakikat*'te cevap veren Esat'ın varakasından anlaşıldığı kadarıyla eserin kim tarafından basılacağı konusunda iki matbaa arasında bir anlaşmazlık ve rekabet vardır.)

Esat (Babıali Caddesinde 20 Numaralı Matbaa ve Kitaphane Sahibi): *Başlıksız*, T.H., nr. 1087, s. 2-3. (Kitapçı Arakil'in *Tercüman-ı Hakikat*'in 1086. sayısında yayımladığı yazıya cevaben kaleme alınmış, iddiaları yanıtlayan “Varaka”. Varakanın sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısa notta, gazete, geneli ilgilendirmemesi sebebiyle bundan sonra bu konuda gelecek varakaları kabul etmeyeceğini beyan etmektedir.)

Esat ve Sedat ve Faik: *Süreyya Efendi'ye Son Cevap*, T.H., nr. 1105, s. 3. (*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi hakkında “Varaka”).

Esat ve Sedat ve Hilmi ve İsmail Hakkı: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1103, s. 2. (Keyfî Efendi'nin *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak kaleme aldığı yazısına itirazen kaleme alınan “Varaka”).

Esat ve Sedat ve Hilmi ve İsmail Hakkı: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1103, s. 2. (Keyfî Efendi'nin *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak kaleme aldığı yazısına itirazen kaleme alınan “Varaka”).

Esat Cemaleddin: *Karesi Vilayeti Evraf-ı Mühimme Mukayyidi Esat Cemaleddin Efendi tarafından gönderilen bir gazeldir*, T.H., nr. 1146, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan aruzun “Fâilâtü/ Fâilâtün/ Fâilâtün/Fâilün” kalıbıyla kaleme alınan gazel.)

Esseyit Ali: *Başlıksız olarak imla meselesi hakkında*, T.H., nr. 1129, s. 2. (1124 numaralı gazetede, “Talebeden Ali Rıza” imzasıyla varakası yayımlanan ve hem gazete hem de Elhac İbrahim tarafından ifadesi ile imlası eleştirilen yazarın, bunlara cevap verdiği “Varaka”sı.)

Esseyit Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif): *Gazel*, T.H., nr. 1446, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Esseyit Hafız Mehmet: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1028, s. 3. (Es-Seyit Hafız Mehmet tarafından padişahın “sal-ı cedit” tebriki için söylediği ve bir zat tarafından gazeteye ulaştırıldığı belirtilen “Edebiyat” sütununda derç edilen kaside.)

Esseyit Hüseyin Nesip: *Karaman’dan Gazel*, T.H., nr. 1419, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Esseyit İbrahim: *Mimari hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1128, s. 2. (Sultan Mehmet Han tarafından yapılan caminin kubbe ve minareleri hakkında “Varaka”.)

Esseyit Mehmet Reşit: *Bilad-ı hamse mevali-i kiramından ve Suriye ulemâ-yı ilamından faziletli Esseyit Mehmet Reşit Efendi hazretlerinin başvekil fehhametli devletli Sait Paşa hazretlerinin başvekalet defaten salisen olarak avdetleri hakkında Arabî’l-ibare söyledikleri tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1255, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Esseyit Mustafa: *Vapur kazası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1079, s. 2. (Bingazi’den İstanbul’a hareket eden İdare-i Mahsusanın Medar-ı Tevfik

vapurunda meydana gelen kazaya, vapurda yolcu olması sebebiyle şahit olan yazarın, kendi gözünden yaşananları anlattığı “Varaka”sı.)

Eşşeyh Remzi-i Tebrizî: *İşte Nazire*, T.H., nr. 1375, s. 2. (Mesud-ı Harabatî’nin gazetede görülen bir şiirine yapılan nazire olduğu belirtilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme yer almaktadır.)

Eşşirvanî (Fatih’te Müznib): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Eşref: *Başlıksız olarak tiyatro hakkında*, T.H., nr. 1346, s. 2. (Yazarın Beyoğlu’nda gittiği “Konkurdiba” tiyatrosundan söz ettiği “Varaka”.)

Eşref Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 880, s. 3. (Şeyhü’l-vüzera Abdurrahman Sami Bey’in vefatı dolayısıyla Eşref Efendi tarafından kaleme alınan biri yedi beyitlik, diğeri iki beyitlik şiir.)

Eyüp Sabri: *Arapça hutbe hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 707, s. 3. (Camide dinlediği Arapça hutbeden, hatibin kabiliyetinden dolayı ne kadar etkilendiğini anlatarak başladığı “Varaka”sının devamında yazar, “ittihad-ı İslam” için önemli araçlardan olan cami hutbelerinin, Türkçe olmasını ve İstanbul’da çıkan *Elcevaib* ve *Ahter* gazetelerinin Türklerin de faydalanması için Türkçe de neşredilmesini istemektedir.)

Eyüp Sabri: *Tarih ve هابیه*, T.H., nr. 331, s. 3; nr. 332, s. 3; nr. 333, s. 2-3; nr. 334, s. 3; nr. 335, s. 2; nr. 336, s. 2; nr. 337, s. 2; nr. 338, s. 2; nr. 339, s. 2; nr. 340, s. 4; nr. 342, s. 2; nr. 345, s. 3; nr. 346, s. 3; nr. 347, s. 3; nr. 348, s. 3; nr. 349, s. 3; nr. 351, s. 2-3; nr. 352, s. 2; nr. 353, s. 3; nr. 354, s. 3; nr. 355, s. 3; nr. 356, s. 2-3; nr. 359, s. 3; nr. 361, s. 3; nr. 362, s. 3; nr. 364, s. 3; nr. 366, s. 3; nr. 368, s. 3; nr. 375, s. 3; nr. 376, s. 4; nr. 383, s. 3; nr. 385, s. 3; nr. 386, s. 3; nr. 387, s. 4; nr. 389, s. 4. (Tefrika.)

F. Naime (Darülmualimin İkinci Sınıf Talebatından): *Başlıksız*, T.H., nr. 1299, s. 2.

(Uzun zamandır gazeteye yazı göndermek istediğini ve sonunda buna cesaret edebildiğini beyan eden yazarın “Varaka”sı. Gazeteye uzun uğraşlar sonunda gönderilen yazının bir deneme olduğu anlaşılmaktadır.)

Faik: “*Faik imzasıyla matbaamıza tebliğ olunan varakanın aynıdır.*”, T.H., nr. 518, s. 2. (Son zamanlarda Namık Kemal’in *Cezmi* adlı eserine gelen eleştiriler dolayısıyla gazetelerde bolca tartışılan “edip” ve “edebiyat” meselesiyle ilgili olarak kaleme alınan “Varaka”. Yazıda söz konusu kavramların tanımı yapıldıktan sonra, edebiyatın gelişmeye sebebi olarak bir alanda uzmanlaşmanın olmaması, aksine herkesin her işi yapması gösterilmektedir.)

Faik: *Gazel*, T.H., nr. 1408, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Faik: *Mekteb-i Mülkiye-i Şahane ikinci sene talebesinden Faik Efendi’nin söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1212, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Faik: *Sayfiyeler hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 597, s. 3. (*Ceride-i Havadis*’in “Sayfiye” başlıklı bendinde bahsedilen seyir yerlerinin ağaçlandırılması ve lokanta, gazino vs. yerlerin yapılması ile ilgili önerilerden bir kısmına itiraz edilen “Varaka”.)

Faik: *Tercümeleri neşredilmekte olan birkaç eser ve mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 719, s. 2. Roman ve tiyatro kitapları üzerine düşünmekten zevk aldığını söyleyerek başlayan “Varaka”nın sahibinin öncelikle Alexandre Dumas’ın *Kadınlar Muharebesi* adlı eserinin tercümesini aslına uygunluğu, tarz-ı tahririsi ve “lisan-ı Osmanî”ye mutabık olması bakımından değerlendirerek mütercimi ve matbaacısı Esat Efendi’yi takdir ettikten sonra, cüzlerin çıkması arasındaki sürenin uzatılmaması gerektiğini ifade etmektedir. Ardından Şemseddin Sami’nin *Sefiller* tercümesinin bu hataya düştüğünü beyan eden yazar, Mustafa

Reşit'in *Şark* mecmuasının da ilk sayısını okuduğunu belirterek, sahibini tebrik etmektedir.)

Faik (Dersaadet Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi Müstantıklarından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1403, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Faik (Dersaadet Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi Müstantıklarından): *Nazire*, T.H., nr. 1414, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Faik (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Üçüncü Sene Şakirdanından): *Gazel*, T.H., nr. 1296, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiirin başında şairi tarafından kaleme alınan "âcizane söylediğim işbu musanna Farisî gazel bende-ganem muteber gazetelerinin bir köşesine derç buyurulursa minnettar lütufları olurum" şeklinde bir açıklama bulunmaktadır.)

Faik (Mekteb-i Mülkiye Üçüncü Sene Şakirdanından): *Talim-i Edebiyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1311, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, *Talim-i Edebiyat* tartışması ile ilgili olarak Arapçanın birçok kuralında anlaşmazlığın bulunduğu beyan edilerek sözkonusu eserin istiare kısmına yönelik eleştirilerin yersiz olduğu ifade edilmektedir.)

Faik Efendi: *Başlıksız olarak bahariye*, T.H., nr. 838, s. 3. ("Mahkeme-i İstinaf heyet-i ithamıyesi ketebesinden ve şuarâ-yı asırdan" Faik Efendi tarafından kaleme alınmış ve "Edebiyat" sütununda yer alan yirmi beyitlik bahariye.)

Faik ve Esat ve Sedat: *Süreyya Efendi'ye Son Cevap*, T.H., nr. 1105, s. 3. (Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye meselesi hakkında "Varaka".)

Faik Esat ve Sedat ve İsmail Hakkı: *Başlıksız*, T.H., nr. 1100, s. 3. (Abdurrahman Süreyya ile aralarında bir süredir devam eden tartışmada, konunun şahsiyetlere yönelmiş olması nedeniyle konunun bir heyet önünde tartışılması ve *Tercüman-ı Hakikat*'ten bu esnada olanların zabta geçirilmesi rica edilmektedir. *Tercüman-ı Hakikat* de verdiği cevapta bu

hususun artık gazetede devamının gereksiz olduğunu söyleyerek fikri desteklemekte ve bu konuyla ilgili heyet-i tahririyeden Nuri Bey'in görevlendirildiğini açıklamaktadır.)

(Faik) Reşat Bey: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 886, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve 885. sayıdaki “Yeni Bir Usulde Bilmece” başlıklı yazının devamı olarak, yeni bilmecelelerin sorulduğu yazı.)

(Faik) Reşat Bey (İmzasız olarak): *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 887, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda önceki sayılarda başlayan bilmecelelere devam edilerek, iki yeni bilmeceye daha yer verilmektedir.)

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 902, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan üç bilmece.)

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 904, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda iki bilmece bulunmaktadır.)

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 906, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir bilmece yer almaktadır.)

(Faik) Reşat (Müdür-i Maarif-i Diyarbakır): *Diyarbakır’dan*, T.H., nr. 1487, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinin 12 Nisan tarihli nüshasında yer alan ve Diyarbakır hakkındaki yazıyla ilgili olarak kaleme alınan “Mektub-ı Mahsus”.)

(Faik) Reşat: *Lugaz*, T.H., nr. 936, s. 2. (Faik Reşat tarafından, Mustafa Reşit’in taşraya gidişinin ardından neşredilmeye devam edildiği bilinen *Şark* mecmuasının sekizinci cüzünün neşredildiğini haber veren bir açıklamanın ardından Recaizade Mahmut Ekrem’e ait olup, yedi sekiz yıl evvel yazıldığı ile *Şark* mecmuasının edebiyat kısmında yayımlandığı belirtilen lugaz ve bu lugazın Faik Reşat tarafından hallinin “Edebiyat” sütununa aynen derci.)

(Faik) Reşat Bey: *Yeni Bir Usulde Bilmece*, T.H., nr. 885, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bilmececinin yaraları ve bizdeki bilmece usulleri üzerine açıklama yapılmasının ardından Fransızların usulü olan ve

dilimize de tatbik edilen bilmece şekli tanıtılarak örnekler üzerinde açıklanmasının ardından üç adet bilmece okura sorulmaktadır. Bu bilmece usulünde iki ayrı soru ile elde edilen iki kelimelik cevaplar, birleştirilerek tek bir cevaba varılmaktadır: “kuş” ve “ak” cevaplarından ulaşılan “kuşak” cevabı gibi.)

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 999, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yirmi iki beyitlik şiirin şairi belirtilmese de son beytinde geçen “Budur hayali işte Reşat’ın/ Kıldı müzeyyen böyle ...” ifadeden Reşat’a ait olduğu tahmin edilmektedir.)

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1002, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Şairin kim olduğuna dair herhangi bir imzaya yer verilme de “Reşat bulmaz sahn asla nihayet” mısraı şairin kimliği hakkında bilgi vermektedir.)

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1007, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Öncesindeki açıklamada şair, edebiyat-ı cedideye hevesinden dolayı kaleme aldığı bazı şiirlerin gazetede yayımlanmasından duyduğu mutluluktan söz etmesinin ardından, şairin *Şark* mecmuasının dördüncü cüzünde gördüğü şiire yazdığı tanzir yayımlanmıştır.)

Fani (Sabık Kars Zaviü’l-Kadiriye Rüşdiye Muallimi): *Nazire*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Adana’dan gönderildiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Fazıl: *Felsefe-i Cedide El-muktataf’tan Tercüme-i Saniye*, T.H., nr. 1116, s. 3. (Gazetenin 1112 numaralı sayısındaki imzasız yazıda yayımlanması rica edilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıda milletlerin kullandığı alfabe ile hareketlerinin yönü arasında bağlantı kurulmaktadır.)

Fazıl Ahmet (Fatih Talebelerinden İçil Kazalı): *Eczaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2. (İstanbul’da açılan iki eczane hakkında “Varaka”.)

Fazlı Necip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1372, s. 2-3. (Şiir yazmaya hevesi olmasa da *Tercüman-ı Hakikat*'in hevesli gençlere yol göstermesi ve Selanik'te mektep müdürü olan Sadi Bey'in gayretleriyle yazmaya başladığını ifade eden yazarın "Edebiyat" sütununda yer alan şiiri.)

Fecrî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1499, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir. Öncesindeki açıklamada Mesud-ı Harabatî'den gazetede yayımlamak için yeni eser beklendiği belirtilmektedir.)

Fehmi: *Mekteb-i Sultanî muallimlerinden ve şuarâ-yı benamdan refetli Fehmi Efendi'nin mabeyn-i hümayun cenab-ı mülukane serkitabetine revnakefza devletli Rıza Paşa hazretlerinin rütbe-i celile-i vezaret olmaları mülabesesiyle söyledikleri kaside-i nefisenin tarih beyitidir*, T.H., nr. 1250, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan beyit.)

FEİÛLLET, Octave: *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, T.H., nr. 878, s. 3-4; nr. 879, s. 3-4; nr. 880, s. 3-4; nr. 881, s. 4; . ("Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen roman Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmiştir. Tefrika edilen ilk kısımda Ahmet Midhat Efendi'nin roman hakkındaki görüşlerini açıklayan bir ön sözü yer almaktadır. Bu ön sözde yazar ilk olarak mukaddime okumanın can sıkıcı bir iş olması dolayısıyla, nerdeyse terk edildiğini ifade ettikten sonra okurla sohbet eden bir mukaddimenin can sıkıcı olmayacağını belirterek romanlardaki gerçekliğin hangi aşamalardan geçtiğinden bahsetmektedir. Çocuklukta okunan olağanüstülüklerle bezeli hikâyelerin zamanında hoşagidebileceğini, ancak düşünüldüğünde bu anlatılarla kişilerin aptal yerine konduğunu; dünyada bu tarz hikâyeler yerine Emile Zola gibi yazarlar tarafından *Nana* gibi gerçekçi eserlerin kaleme alındığını ifade eden yazar, kendi yazdığı *Karnaval* adlı roman için okurların bir kısmının hikâyedeki şahısları gerçekteki kişilerle eşleştirme gayretinden söz ederek konuların "ihtimalat-ı adîye"den ve şahit olunan çeşitli olaylardan alındığını, çevresindeki kimseyi anlatmadığını açıklamaktadır.)

FENELON, François: *İki Tilki*, T.H., nr. 1427, s. 2. (*Afak*'ın altıncı sayısında yayımlanan metnin aynen derci. Mütercim belirtilmemiştir.)

Fennî: *Okullardaki hüsn-i hat dersi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1200, s. 3. (“Aldığımız şu varaka-i mühimmenin mündericâtını ait olduğu tarafın nazar-ı dikkatine arz ederiz” notuyla birlikte yayımlanan “Varaka”da, okullardaki hüsn-i hat dersleri için bazı öneriler getirilmektedir.)

Feyzi: *Devletli Münîf Paşa hazretlerinin gazel-i alilerine nazire olarak Mekteb-i Sultani Farisî muallimi Feyzi Efendi hazretlerinin söylemiş oldukları gazel-i bibedeldir*, T.H., nr. 1404, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Farisî muallimi): *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3. (*Envar-ı Zekâ*'dan alındığı belirtilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Muallimlerinden): *Feyzi imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 942, s. 2. (Yazarın *Vakit* gazetesinde Pazar günü Feyzi imzasıyla yayımlanan varakanın, bazılarınca zannolunduğu gibi kendisine ait olmadığını beyan ettiği “Varaka”sı.)

Feyzi (Mekteb-i Sultani Farisî Muallimi): *Usul-i Farisî ile ilgili yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1365, s. 2-3. (Yazarın *Usul-i Farisî* isimli eseri hakkında gazetenin 1361 numaralı nüshasında yayımlanan Muallim Naci imzalı ve eseri takdir eden yazıya, teşekkür ettiği “Varaka”sı.)

Feyzi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1049, s. 2. (Necip Paşa'nın vezirlik rütbesi alması nedeniyle Mekteb-i Sultani muallimlerinden Feyzi Efendi tarafından kaleme alınmış ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan, 1299 senesini işaret ettiği belirtilen tarih.)

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Farisî Muallimi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Tashih hataları ile *Hazine-i Evrak*'ta yayımlanan şiirin, “Edebiyat” sütununda neşri.)

Feyzi ve Raşit ve Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3. (“İttihad-ı İslam” hakkında yayımlanan bentleri, çabayı takdir eden bir “Varaka”.)

Feyzullah: *Ah*, T.H., nr. 1480, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beyit.)

Feyzullah: “*Gazel*”, T.H., nr. 1453, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Feyzullah: *Hoca Neşet’e Nazire*, T.H., nr. 1455, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Feyzullah: “*Mazur Ola Ettiğim Cesaret-i Tesadüf*” -*Nesr-i Mukaffa*-, T.H., nr. 1396, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’nin “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmesi.)

Feyzullah: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1378, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Şiirin sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede şairin biraz daha gayretle daha güzel eserler verebilmesinin mümkün olduğu beyan edilmektedir.)

Fikri (Tophane’de Torpido Komisyonunda Müstahdem-i İstihkam Yüzbaşılardan): *Mektep imtihanları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1470, s. 2. (Askeri mektep imtihanları hakkında “Varaka”.)

Fuat: *Ahmet Cevat Bey’in Tarih-i Askerî-i Osmanî adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1115, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*’te de tefrika edilmiş olan *Tarih-i Askerî-i Osmanî* adlı eserinin kitap olarak neşredildiği hakkında “Varaka”.)

Fuat: *Bahar dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1461, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, yayımlanmaya başlanan yeni dergi Bahar’ın ilk sayısı değerlendirilmektedir.)

Fuat: *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1149, s. 2. (Hazine-i Evrak'ın son zamanlarda "devamsız" çıkması hakkında "Varaka".)

Fuat: *Edhem Pertev Paşa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1451, s. 3. (Hazine-i Evrak'ın on birinci sayısında Jean-Jacques Rousseau'ya ait olup Edhem Pertev Paşa tarafından yapılan şiir tercümesinin Kadri Bey namına neşredilmesi hakkında, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Fuat ve Arifi ve Vasıf: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2. (Yeni çıkarılmaya başlanan *Muhazarat* isimindeki mecmuaya ilgi dolayısıyla teşekkür ederek, mecmua hakkında bilgi veren "Varaka".)

Fuat ve Arifi ve Vasıf: *Vakit Münekkidi ve Muhazarat dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 2. (*Vakit* gazetesinde tenkit yazıları kaleme alan "Vakit Münekkidi" imzalı yazarın, *Muhazarat* isimli mecmuanın ismi hakkında kaleme aldığı yazı hakkında "Varaka".)

Garibaldi: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1201, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinin 2336 numaralı sayısında yer alan ve Hafız Paşa Mekteb-i İbtidai ve Rüşdiyesi hakkındaki varakaya karşılık olarak kaleme alınan ve mektep hakkında yazarın düşüncelerinden söz eden "Varaka".)

Gelibolulu Fehmi Efendi: *Vefat-ı Tarihiye*, T.H., nr. 590, s. 4. (Ziya Paşa'nın ölümü için Gelibolulu Fehmi Efendi tarafından yazılan ve "Edebiyat" sütununda yer alan, ebced hesabıyla 1297'i işaret eden beyit.)

Güllü Agop: *Güllü Agop Tarafından Maruz-ı ..*, T.H., nr. 630, s. 2. (Güllü Agop'un şartları yerine getiremediği için belediyeyle anlaşmasının feshedildiği hakkındaki haberlere itirazın yazılan ve yanlışları düzelten "Varaka"sı.)

Güllü Agop: *Osmanlı tiyatrosu ve edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 663, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 651 ve 655 numaralı sayılarında Osmanlı Tiyatrosu ile ilgili yazıyla ilgili olarak, bazı noktalarda itiraz eden ve tiyatronun nasıl geliştirildiğinden söz eden "Varaka".)

Güllü Agop: *Tiyatroda oynanan eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 464, s. 2.

(Daha önce *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan Emin ve Zekai Beylerin varakalarında Güllü Agop hakkındaki sözlere cevap verilen "Varaka". Özetle, tiyatrodan zaten çoğunlukla Osmanlı yazarlarının eserlerinin oynandığı, Güllü Agop'un bunca yıllık tecrübeyle eser beğenisine güvenilmesi gerektiği, Osmanlı'nın tiyatroya gösterdiği ilgi ve böyle yanlış bilgilendirmeler ile bu rağbetin düşürülmemesi gerektiği hakkında.)

Güllü Agop: *Tiyatrolarla ilgili 621. sayıda çıkan yazı hakkında başlıksız olarak*,

T.H., nr. 626, s. 4. (626. sayıda belediyenin tiyatro yapma yetkisini Güllü Agop'un tekelinden alınması hakkında çıkan yazıda söylenenlere teessüf eden ve tiyatronun hâlen devam ettiğini belirten "Varaka". Yazının sonunda "*Tercüman-ı Hakikat*" başlığı ile gazetenin cevabına yer verilmiştir: haberi aldıkları kaynağın muteber olduğunu beyan eden gazete, Güllü Agop'un sözleri üzerine doğrusunu araştırıp yazacaklarını vaat etmektedir.)

H(asan). B(edreddin): *Elmas*, T.H., nr. 488, s. 4. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda elmasın kıymeti ve meydana getirilme süreci gibi konular hakkında bilgi verilmektedir.)

H(asan). B(edreddin): *Hesap İhtimali*, T.H., nr. 487, s. 3-4; nr. 490, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 492, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı riyaaziye hakkında.)

H(asan). B(edreddin): *Keşfiyat ve İhtira'at-ı Cedideden Fotofon*, T.H., nr. 926, s. 3; nr. 927, s. 3; nr. 928, s. 2-3; nr. 929, s. 3; . (Telefonu icat ettiği için Fransa darülfünunundan para ödülü kazanan Graham Bell'in çok geçmeden "fotofon" adlı yeni bir alet icat etmesi hakkında "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı. Yazıya verilen dipnotta adı geçen aletlerle ilgili ayrıntılı bilgi almak isteyenlerin Cevat Bey'in neşrettiği Yadigâr isimli mecmuaya bakması tavsiye edilmiştir.)

H(asan). B(edreddin).: *Keyfiyet-i Hayat*, T.H., nr. 1118, s. 3-4. (Dünyadaki düzen ve insanın varlığı hakkında kaleme alınan “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan makale.)

H(asan). B(edreddin).: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 451, s. 4; 452, s. 4; nr. 453, s. 2; nr. 454, s. 4; nr. 455, s. 4; nr. 456, s. 3-4; nr. 457, s. 4; nr. 458, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 3-4; nr. 464, s. 4; nr. 465, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4; nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 474, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 3-4; nr. 512, s. 3-4; nr. 513, s. 3-4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 522, s. 4. (H(a).B tarafından Jules Verne’den tercüme edilen roman.)

H(asan). B(edreddin).: *Med ve Cezir*, T.H., nr. 397, s. 3; nr. 398, s. 3; nr. 399, s. 3; nr. 400, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda bir doğa olayı olan medcezir hakkında bilgi verilmektedir.)

H(asan). B(edreddin).: *Mumya*, T.H., nr. 464, s. 3; nr. 465, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “mumya” hakkında bilgi verilmektedir.)

H(asan). B(edreddin).: *Sabah*, T.H., nr. 946, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, yedi beşlikten oluşmaktadır.)

H(a). Bedreddin: *İlm-i Heyetin Terakkiyat-ı Haziresi*, T.H., nr. 1140, s. 3; nr. 1141, s. 3; nr. 1142, s. 3; nr. 1143, s. 3; nr. 1144, s. 3; nr. 1145, s. 3; . (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

H(a). Kemal: *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

H(a). Nadir: *Tıp kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2. (Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye ve Mülkiye’de hoca olan Mazhar Efendi’nin tercüme ettiği tıp kitapları hakkında “Varaka”.)

H(a) S(ad): *Recaizâde Mahmut Ekrem'in şiirleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 847, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda *Şark* mecmuasındaki Ekrem Bey'e ait bahariyenin *Tercüman-ı Hakikat*'te neşrinin yarattığı memnuniyetten söz eden yazar, Ekrem Bey'in yine aynı tarzda bir "manzume-i mergube"si olan "Çoban" adlı eserinin de neşrini rica etmektedir. Manzume yazının sonuna eklenmiştir.)

Ha. Ta. Cariyeleri (Kafkaslı fakat İstanbul terbiyesi görmüş): *Arz-ı Sitem-i Âşıkâne*, T.H., nr. 988, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan manzumenin başındaki açıklamada yazarın gazetenin özellikle "Edebiyat" ve "Letâif" sütunlarını okumaktan zevk alan bir hanım olduğu ve şiir gönderdiği anlaşılmaktadır.)

Ha. Ta. Cariyeleri ("Daire-i İsmetanelerinin 'Hafız' Cariyeleri" müstearıyla) ve Ali Ekrem (Tasavvufi Üstat): *Manzume-i Bahariye*, T.H., nr. 1178, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan manzumenin başında şair tarafından yapılan açıklamada edebiyatçıların ekseriyetle bahardan bahsetmesi dolayısıyla kendisinin de bundan bahseden bir manzume kaleme aldığı, bu manzumenin Tasavvufi üstat Ali Ekrem Beyefendi ile kendisinin olduğunu ifade etmektedir. Aynı açıklamada birkaç ay evvel de "Arz-ı Sitem-i Âşıkane" adlı şiirinin gazetede yayımlandığından söz edilmektedir. Bu şiir gazetenin 988 numaralı sayısında "Kafkaslı fakat İstanbul terbiyesi görmüş Ha. Ta. Cariyeleri" imzasıyla yer almıştır. Gazetenin de kısa bir değerlendirmesinin ardından beyitlerden mürekkep manzume derç edilmiştir.)

H(a). Tahsin: *Aferin! Çırac*, T.H., nr. 1439, s. 3; nr. 1440, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan mensur yazı.)

H(a). Y.: *Mekteb-i Sanayi'nin Terakkisi*, T.H., nr. 1424, s. 2. (Mekteb-i Sanayi ve burada okutulan dersler hakkında "Varaka".)

H(a).. Y: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1389, s. 2-3. (Gazetede "İhtar"larda varaka gönderen okurlarını yaptığı hatalarla ilgili itirazlara

karşılık, gazetenin “İlanat” sütununda yer alan *Mecmua-i Cedide* hakkındaki reklamda yapılan hata dolayısıyla kaleme alınan ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile teşekkür edilen “Varaka”.)

H(a).. Y: *Başlıksız*, T.H., nr. 1395, s. 2. (Bir diş hekimi hakkında “Varaka”.)

Hacı Mehmet Fevzi: *Gazel*, T.H., nr. 1482, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hacı Refet (Faslı): *Bir emlak davası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1379, s. 2. (Bir emlak davası hakkındaki mahkeme kararının aktarıldığı “Varaka”.)

Hacı Tevfik: *Ulemâ-yı Benamdan Ankaravî Çerkes Şeyhizade Haremeyn Payelilerinden Faziletli Hacı Teyfik Efendi’nin Evsaf-ı Celile-i Hazret Padişahi Hakkında Söyledikleri Kaside-i Ranalarıdır*, T.H., nr. 1222, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan kaside on altı beyitten oluşmaktadır.)

Hafız Behram: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1144, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Açıklamasının bir daha okunması lazım, anlamadım!)

Hafız Halis (Hazine-i Hassa-i Şahane Daire-i Merkeziyesi Taharriyat Kaleminden): *Kaside*, T.H., nr. 556, s. 3. (Hafız Halis Efendi tarafından Farsça olarak kaleme alınmış, “Edebiyat” sütununda yer alan kaside.)

Hafız Mehmet Efendi (Hacı Hüseyinzade): *Başlıksız olarak kaside*, T.H., nr. 619, s. 3. (Hafız Mehmet Efendi’nin Maarif Nazırı Münif Paşa için söylediği ve “Edebiyat” sütununda yer alan yirmi beş beyitlik kaside.)

Hafid: *Gazel*, T.H., nr. 1399, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Hafid: *Hafid Beyefendi Tarafından İrsal Buyurulan Gazeldir*, T.H., nr. 1389, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan, sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda değerlendirilen şiir.)

Hafid: *Nazire*, T.H., nr. 1399, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Hafid: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Gazetenin 1399 numaralı sayısında yayımlanan gazeline Muallim Naci'nin değerlendirmesinde iki kelimenin kafiye olamayacağını söylemesi üzerine, nedenini soran ve “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Muallim Naci tarafından “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevap da verilmektedir.)

Hakkı: *İlzam*, T.H., nr. 1327, s. 3. (Mustafa Reşit'in gazetenin 1325 numaralı nüshasında yayımlanan “Kısacık Cevap” başlıklı yazısı dolayısıyla kaleme alınan “Varaka”da, Mustafa Reşit daha evvel *Hazine-i Evrak*'ta yayımlanan eserleri dolayısıyla tenkit edilmektedir. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise Hakkı imzalı varaka geldiğinde Mustafa Reşit'in de matbaada olduğu ve *Hazine-i Evrak*'ta şiir yayımlayan Mustafa Reşit'in kendisi olmadığını beyan ettiği ifade edilmektedir.)

Hakkı: *İzmir'de Tarik-i İlmiye'den Hakkı Efendi'nin eserleridir*, T.H., nr. 1183, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir beş beyitten oluşmaktadır.)

Hakkı: *İzmir'den*, T.H., nr. 1428, s. 3. (Şairinin ifadesine göre *Aydın* gazetesinde okunan Samih Efendi'nin gazeline nazire olarak kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hakkı: *Leyla Hanım'ın gazeline yazılan nazire hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1097, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 1094. sayısında yayımlanan Leyla Hanım'ın gazeli ve “Aciz” mahlaslı zat tarafından bu gazele yazılan nazire hakkında “Varaka”. Varaka sahibi Leyla Hanım'ın bu gazelinin on sene önce yazılmış olduğu ve Mehmet Zihni'ye ait *Meşahirü'n-Niza* adlı eserde yayımlandığı ile nazireyi yazan “Aciz” mahlaslı zatın da Leyla Hanım'ın bir yakını olduğunu ifade etmektedir.)

Hakkı (İzmir'de): *Muhazarat Muktatafat adlı dergi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1474, s. 3. (*Muhazarat Muktatafat* adlı dergi hakkında, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Hakkı: *Sırf Türkçe bir gazeldir*, T.H., nr. 1183, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beş beyitlik gazel.)

Hakkı: *Seyhan Gazetesi Muharrirlerinden Olup Tarsus Kaymakamlığı Vekâletinde Bulunan Refetli Hakkı Bey’in Tarz-ı Cedit Üzere Tanzim Ederek Seyhan’ın Derç ve Neşr Eylediği Şiirdir*, T.H., nr. 1305, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, altı altılıktan oluşmaktadır.)

Hakkı: “*Vakit Münekkidi*” hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1394, s. 2. (*Vakit* gazetesi yazarı “*Vakit Münekkidi*” ile *Muhazarat* yazarlarından Hakkı Bey arasında, kelime sehveleri üzerine devam eden tartışma için yeni “Varaka”.)

Hakkı: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1343, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hakkı: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1384, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, şairinin açıklamasına göre Mahmut Esat’ın “Bir Fakirin Kıştan Şikâyeti” adlı şiirindeki bir mısraya çekilen dikkat dolayısıyla kaleme alınmıştır.)

Hakkı: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1396, s. 3. (Raik Efendi’nin gazeline “Münekkid-i Vakit” tarafından yapılan eleştiri hakkında “Varaka”.)

Hakkı: *Başlıksız*, T.H., nr. 1408, s. 2-3. (2 Şubat 98 tarihli varakasına itiraz yolunda, bir ilan yayımlanan yazarın varakayı *Ceride-i Havadis*’e yolladığını; ancak onların da yayımlamaması üzerine tekrar *Tercüman-ı Hakikat*’e gönderdiğini ifade ederek yayımlanmasını rica ettiği “Varaka”sı. Varakanın sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yanıtta “Âlemde Utanmak Ne Demek” başlıklı yazının edibane olmasına rağmen yayımlanamayacağı belirtilmektedir.)

Hakkı ve Şevket (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Altıncı Sınıf Şakirdanından): “*Süt Ağacı*” *Hakkında Malumat-ı Cedide*, T.H., nr. 1146, s. 2. (Amerika’da bulunan süt ağacı adlı bitki hakkında bilgi veren “Varaka”.)

Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Kâtibi izzetli Hamdi Beyefendi'nin irsal buyurdukları nazm-ı vatanperveraneleridir*, T.H., nr. 1227, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan on bir beyitlik ve sekiz beyitlik iki gazel.)

Hamdi (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Halil (Daire-i Askeriye Hastanesi Cerrahlarından): *Kamus-ı Fransevî ve Mihran Efendi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1145, s. 2. (Şemseddin Sami'nin *Kamus-ı Fransevî* adlı eseri ve Mihran Efendi tarafından yapılan baskısının övüldüğü “Varaka”.)

Hanım-ı Mumaileyhin Velisi: *Yaşanan bir olay hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1422, s. 2. (Kısa süre önce meydana gelen, bir kadına yönelik edebe mugayir olay hakkında, bu konuda gazetede çıkan haberler ve suçluya karşı uygulanan yaptırım dolayısıyla teşekkür edilen “Varaka”.)

Hasan: *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1154, s. 2. (Muhacirler hakkında “Varaka”.)

Hasan: *Yangın vakası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1417, s. 2-3. (Yaşanan yangındaki kalabalıktan söz eden “Varaka”.)

Hasan Bedreddin: *Bir Şehid-i Sait*, T.H., nr. 1239, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve “rütbe-i şehadetin ulviyeti ve vazifenin her şeye rüchaniyeti hakkında Hasan Bedreddin Bey'in atideki nam ile tanzim ettiği hamaset-i askeriye” açıklamasıyla verilmiş şiir. Şiir yedi bentten oluşmakta bentler kendi içinde bir dörtlük bir beşlik ve bunların sonuna eklenmiş birer beyitten meydana gelmektedir. Şiir bu hâliyle yeni şekil denemesi olarak kabul edilebilir.)

- H(asan).B(edreddin).: *Elmas*, T.H., nr. 488, s. 4. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda elmasın kıymeti ve meydana getirilme süreci gibi konular hakkında bilgi verilmektedir.)
- H(asan). B(edreddin).: *Hesap İhtimali*, T.H., nr. 487, s. 3-4; nr. 490, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 492, s. 3 . (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı riyaaziye hakkında.)
- H(asan). B(edreddin).: *Keşfiyat ve İhtira’at-ı Cedideden Fotofon*, T.H., nr. 926, s. 3; nr. 927, s. 3; nr. 928, s. 2-3; nr. 929, s. 3; . (Telefonu icat ettiği için Fransa darülfünunundan para ödülü kazanan Graham Bell’in çok geçmeden “fotofon” adlı yeni bir alet icat etmesi hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıya verilen dipnotta adı geçen aletlerle ilgili ayrıntılı bilgi almak isteyenlerin Cevat Bey’in neşrettiği Yadigâr isimli mecmuaya bakması tavsiye edilmiştir.)
- H(asan). B(edreddin).: *Keyfiyet-i Hayat*, T.H., nr. 1118, s. 3-4. (Dünyadaki düzen ve insanın varlığı hakkında kaleme alınan “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan makale.)
- H(asan). B(edreddin).: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 451, s. 4; 452, s. 4; nr. 453, s. 2; nr. 454, s. 4; nr. 455, s. 4; nr. 456, s. 3-4; nr. 457, s. 4; nr. 458, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 3-4; nr. 464, s. 4; nr. 465, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4; nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 474, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 3-4; nr. 512, s. 3-4; nr. 513, s. 3-4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 522, s. 4. (H(a).B tarafından Jules Verne’den tercüme edilen roman.)
- H(asan). B(edreddin).: *Med ve Cezir*, T.H., nr. 397, s. 3; nr. 398, s. 3; nr. 399, s. 3; nr. 400, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda bir doğa olayı olan medcezir hakkında bilgi verilmektedir.)
- H(asan). B(edreddin).: *Mumya*, T.H., nr. 464, s. 3; nr. 465, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “mumya” hakkında bilgi verilmektedir.)

H(asan). B(edreddin): *Sabah*, T.H., nr. 946, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, yedi beşlikten oluşmaktadır.)

H(a). Bedreddin: *İlim Heyetin Terakkiyat-ı Haziresi*, T.H., nr. 1140, s. 3; nr. 1141, s. 3; nr. 1142, s. 3; nr. 1143, s. 3; nr. 1144, s. 3; nr. 1145, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Hasan Kâmil: *Harabat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Ceride-i Havadis’in 5270 numaralı nüshasında yer alan bir edebiyat bendinin sonunda Ziya Paşa’nın *Harabat* mukaddimesinde olan bir mısranın mevzun olmadığına iddia edildiği aktarılmaktadır.)

Hasan Şevki: *Gazel*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1410, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1458, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hasan Tahsin (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Müntehi Sınıf Talebesinden): *Mekteplerde yabancı dil öğretimi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1436, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Arapça öğrenmeye karşılık Fransızca öğrenmeyi süre bakımından karşılaştıran yazar, okullarda Arapça tahsili meselesini değerlendirmektedir.)

Hasan Zühtü: *Fünun – Kürtler*, T.H., nr. 1014, s. 3. (İngiliz konsolosun Kürtlerin bilim ve edebiyatta geri olduğuna yönelik sözleri üzerine kaleme alınan ve gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununda derç edilen makale. Yazıda örneklerle de desteklenerek çeşitli çalışmalar ve çalışanlar hakkında bilgi verilmektedir.)

Haşim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1034, s. 3. (Yenişehir zadeğânından Haşim Bey tarafından yeni yıl tebriki için kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan kaside.)

Haydar: *Hıfz-ı Sıhhat adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 489, s. 2. (Hüseyin Efendi tarafından tercüme edilen ve mekteplerde okutulacak olan “Hıfz-ı Sıhhat” isimli risalenin okurlar için faydalarının sıralandığı; usul-i defteri gibi derslerin Rüşdiye mektepleri için gereksizliğinden bahsedilen “Varaka”. Yazının sonunda *Tercüman-ı Hakikat* yazarın sözlerine cevap vermiştir.)

Hayreddin: *Matbuat Müdüriyet- Aliyyesinden Şikayetimiz*, T.H., nr. 236, s. 2-3. (Padişahla ilgili haber ve namelerin matbaalardan gazetelere ulaşmaması ile ilgili şikâyetler hakkında.)

Hayreddin (Yüzbaşı): *Arnavut Zabitanından Birisinin Arnavutlara İki Üç Kelimeciği*, T.H., nr. 254, s. 2. (Arnavut mebusların İtalya ve Fransa’ya giderek, himaye dilemesine tepki niteliğinde bir yazı. Şeriattan başka bir sığınak olamayacağı ve Boşnaklara Avrupalıların yaptığı muamele hatırlatılarak sonunda muhtariyetin elde edilebileceği, ancak mesut ve bahtiyar olunamayacağı ifade edilmektedir.)

Hayretî: *Arz-ı Hâl*, T.H., nr. 1404, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beş bentten oluşan şiirin sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’nin bir değerlendirmesi de bulunmaktadır.)

Hayretî: *Bir Mücerreh Muhayyel*, T.H., nr. 1443, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hayretî: *“Tehalüf-i Efkar”*, T.H., nr. 1395, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan dört benlik şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1420, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan dörtlüklerle kaleme alınan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1388, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Muallim Naci’den istediği yerleri tashih etmesi istenen şiir ve sonundaki *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1442, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)

Hayri: *Bahariye*, T.H., nr. 1437, s. 3. (Süha muharririnin “Edebiyat” sütununda yer alan şiiri ile sonundaki Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)

Hayri (Süha Muharriri): *Zad Fi’t-Tanbur Nağme-i Uhra*, T.H., nr. 1401, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinde tenkit yazıları kaleme alan “Münekkid-i *Vakit*”in Süha ve *Afak* mecmuaları hakkında kaleme aldığı eleştirel yazılara cevap verilen “Varaka”.)

Hayri (Süha Muharriri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1397, s. 2. (“Heveskaran-ı edebe hizmet”in öneminden, gazetenin “Edebiyat” sütunu yoluyla söz eden “Varaka”. Sonunda *“Tercüman-ı Hakikat”* başlığı ile cevap da verilmektedir.)

Hayri: *Şarkî Karahisar Tahrirat Müdürü Hayri Beyefendi’nin bir bahariyesinden*, T.H., nr. 1476, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hayri (Gümüşhane Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1458, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hayri (Rusçuklu): *Tam Namı Cenab-ı Padişahiye Mensup Olan ve Darülsaadetü'l-Şerife Ağası Devletli İnayetli Hafız Behram Ağa Hazretlerinin Taht-ı Nezaret-i Maarifperverilerinde Bulunan "Mekteb-i Hamidi"nin Küşadı Münasebetiyle Nevresidegan-ı Şuaradan Rusçuklu Hayri Bey'in Evsaf-ı Celile-i Hazret Hilafetpenahiyi Mutazımın olarak keşide-i silk nazım buyurdıkları kasidedir*, T.H., nr. 1333, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Hazine-i Evrak Müessisleri: *K(ef)-Y imzalı varakaya cevaben başlıksız yazı*, T.H., nr. 866, s. 2. (Gazetenin 865. sayısındaki K(ef)-Y imzalı varakada şikâyetlere cevap olarak bahsedilen yanlışlığın düzeltildiğini ve mecmuanın 1 Mayıs 1297 tarihinden itibaren her hafta cumartesi çıkacağı hakkında "Varaka".)

Hazine-i Evrak Müessisleri: *Mecmua-ı Fünun'un tamamlanamayan tercümeleri hakkında*, T.H., nr. 881, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın *Mecmua-i Fünun*'da başlayan ama dergi kapanınca tamamlanamayan bazı yazı dizilerini tamamlayacağını duyurulması üzerine "Muhibb-i Maarif" imzasıyla *Tercüman-ı Hakikat*'e gelen varakada, ismi sıralanan ve başlatılması istenen yazılardan "Kudema-yı Mülûk-ı Mısriye"nin Mehmet Cemil ve Halil Şerif paşalardan rica edilmesiyle mecmuanın dördüncü cüzünde başladığı hakkında "Varaka".)

Hazine-i Evrak'ın Müessisleri: *Tercüman-ı Hakikat'e Arz-ı Hakikat –ve Şükran-*, T.H., nr. 860, s. 3. (*Hazine-i Evrak*'la ilgili *Tercüman-ı Hakikat*'in 858. sayısında çıkan yazı dolayısıyla gönderilen "Varaka"da, mecmuanın yapacaklarından söz edilmektedir.)

Henry D(al)...: *Bir Amerikalının İstanbul'da Türkçe öğrenmesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1322, s. 3. ("Dersaadet'ye bulunan Amerikanlardan Henry Du.... İmzasıyla matbaamıza gönderilen varakanın harfiyen aynıdır" şeklinde bir takdimle sunulan "Varaka"da yazar, İstanbul'a gelmesinin ardından Türkçe öğrenmesi ve sonunda yazıya da heves etmesiyle karşılaştığı zorluklardan bahsetmektedir.)

Hersekli Arif Hikmet: *Eazım-ı şuaramızdan Hersekli Arif Hikmet Beyefendi Hazretlerinin Bir Gazeli*, T.H., nr. 1385, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Heyet-i Tahririye-i Afak: *Afak mecmuası hakkında*, T.H., nr. 1357, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, yayına başladığı andan itibaren haklarında gazetede yayımlanan destekleyici yazılara yazı heyetinin teşekkür ettiği yazı. Yazının sonuna *Tercüman-ı Hakikat*’in cevabı ve Muallim Naci’nin “Tevhit” başlıklı şiiri eklenmiştir.)

Hikmet: *Reddiye*, T.H., nr. 1260, s. 2-3. (‘Müteahhirinin Mütakaddimin Üzerine Olan Fazl u Mürettibi’ ünvanlı *Tercüman-ı Hakikat*’in 1245 ve 1246 nüshalarına münderiç varaka-i acizaneme itirazen saadetli Sedat Bey ile Mahmut Esat Efendi tarafından verilip *Vakit* gazetesinin 2441 numaralı nüshasına derç olunan itiraza reddiyedir” şeklinde bir açıklama ile başlayan “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Hikmet: *Saadetli Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele*, T.H., nr. 1313, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı Elhac İbrahim’in *Vakit* gazetesinde yayımlanan yazısına cevaben kaleme alınmıştır. Yazar, Elhac İbrahim’in *Hadikatü’l-Beyan* adlı eserinden hatalı örneklerle yazarı tenkit etmektedir.)

Hikmet Bey ve Bedri Bey: *Münacat başlıksız olarak*, T.H., nr. 1008, s. 3. (Bedri Bey ile Arabistan Islahat kâtibi Hikmet Bey’in müşterek kaleme aldığı ve *Hazine-i Evrak*’ın yirmi beşinci cüzünde yayımlanana münacatın “Edebiyat” sütununda derci.)

Hilmi: *Başlıksız olarak belediye hakkında*, T.H., nr. 1152, s. 2. (Belediye hakkında “Varaka”.)

Hilmi (An şakirdan-ı Muallimhane-i Nüvvab): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1474, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hilmi ve İsmail Hakkı ve Esat ve Sedat: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1103, s. 2. (Keyfî Efendi'nin *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak kaleme aldığı yazısına itirazen kaleme alınan "Varaka".)

Hoca Abdi: *Sahte mühür hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1399, s. 2. (*Ruzname-i Ceride-i Havadis*'te İstanbul'da bir dükkânda sahte mühür yapıldığına dair bir varaka görülmesi üzerine, bu dükkânda çalışan zat tarafından gönderilen ve bahsedildiği gibi bir durumun olmadığını ifade eden "Varaka".)

Hoca İzzet: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1429, s. 2. (Şehremaneti hakkında "Varaka".)

HUGO, Victor: *"Afak'tan"*, T.H., nr. 1341, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, Victor Hugo'ya ait olup nazmen tercüme eden ise Muallim Naci'dir. Şiir, *Afak* mecmuasından alınmıştır. İlk kez Muallim Naci ismi kullanılıyor.)

Hüdavendigar: *Prusya'ya Giden Yolcular*, T.H., nr. 993, s. 1-2. (Dersaadet'ten Prusya'ya giden yolcuların yolculuk esnasında yaşadıklarını ve durumlarını anlatan yazı.)

Hüseyin: *Arabacılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3. (Galatasaray yakınlarındaki dar bir yolda arabacıların yarış eder gibi yan yana gitmelerinden şikâyet eden "Varaka".)

Hüseyin: *Eski Hesap Yeni Hesap*, T.H., nr. 990, s. 2. (Değişen hesap sisteminin halkta yarattığı şaşkınlık ve kafa karışıklığını çevresinde şahit olduğu örneklerle anlatan ve yeniliğin zamanla yaratacağı rahatlığı ifade eden "Varaka".)

Hüseyin: *Tiyatro kumpanyaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1098, s. 2. (Gazetenin 1096 numaralı sayısındaki Mustafa R. İmzalı tiyatro kumpanyalarında oynanan edebe mugayir oyunlar hakkındaki varaka ile

ilgili olarak kaleme alınan “Varaka”. Yazıda bir daha böyle olayların tekrarlanması hâlinde kumpanyaların tatil edilmesi önerilmektedir.)

Hüseyin: *Vakit Münekkidine*, T.H., nr. 1496, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, “bidat” kelimesinin anlamı noktasında “*Vakit Münekkidi*” ile Muallim Naci arasındaki tartışmada taraf olunmaktadır.)

Hüseyin (Vali-i Vidin): *Aga Hüseyin Paşa Merhuma İsnat Olunan Tuhaf ve Müfit Bir İnha*, T.H., nr. 1364, s. 3. (“*Süha* isminde bir mecmua-i edebiye daha saha-i arâ-yı âlem-i matbuat olduğunu dün tebşir etmiş idik. Bu mecmuadan fıkra-i atiyeyi naklederiz” şeklinde takdim edilen “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Hüseyin Fazlı (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıfı Talebesinden): “*Mühim İhtar*”, T.H., nr. 1262, s. 3. (Fazlı Paşa Sokağı civarında bulunan merhum Fuat Paşa’nın evinin bir duvarının yıkılmaya yüz tuttuğu hakkında “Varaka”.)

Hüseyin Fuat (Bahriye’den): *Seyr-i Sefain*, T.H., nr. 394, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Bahriye miralaylarından Hasan ve Rıza Beyefendiler tarafından hazırlanan *Seyr-i Sefain* adlı eserden ve eserin öneminden bahsedilmektedir.)

(Hüseyin) Hüsnü: *Darülmualimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin nevzemin olarak söylediği eşar-ı hikmet...*, T.H., nr. 1160, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Hüseyin) Hüsnü: *Darülmualimin muallimlerinden mükerremetli Hüsnü Efendi’nin söyledikleri bir gazel-i hekimane ve zarifanedir*, T.H., nr. 1170, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hüseyin Hüsnü: *Darülmualimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1131, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hüseyin Hüsnü: *Darümuallimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi'nin zebur-ı sitayiş Hazret-i Şehriyari ile ... nevzemin olarak söylediği eşar-ı ...*, T.H., nr. 1134, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hüseyin Hüsnü: *Darümuallimin muallimlerinden Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi'nin nevzemin ve hoş ayende olarak söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1111, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Hüseyin) Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1416, s. 3. (Ali Vasfî'nin 1405 numaralı sayıda yayımlanan gazeline nazire olarak yazıldığı belirtilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hüseyin Hüsnü: *İşte Size Bir Müteşair Daha!*, T.H., nr. 1395, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hüseyin Hüsnü: *Saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin gazel-i ranalarına Darü'l-muallimin Rüşdiye muallimlerinden mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi'nin söylediği naziredir*, T.H., nr. 1103, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Hüseyin Hüsnü: *Sade Türkçe*, T.H., nr. 1395, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hüseyin Hüsnü Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1069, s. 3. (Emin Hilmi Bey'in gazetesinin 1066 numaralı sayısında yayımlanan gazeteline nazire olarak yazılmış ve “Edebiyat” sütununda derç edilen gazel.)

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1024, s. 2. (Darümuallimin muallimlerinden Hüseyin Hüsnü Efendi'nin padişah için yazdığı ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan methiyesi.)

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1024, s. 2-3. (Trabzonlu Emin Hilmi Efendi'nin Feyzi Efendi'nin gazeline yazdığı tanzire karşılık Hüseyin Hüsnü Efendi'nin "Edebiyat" sütununda yayımlanan naziresi.)

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1401, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan altı bentten oluşan şiir ve "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

(Hüseyin) Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1416, s. 2-3. (Gazetenin 1412 numaralı sayısında yayımlanan yazarın, gazelindeki bazı kelimelerin yanlış yazıldığını belirtirken, eserine yapılan eleştiriyi "münasebetsiz" olarak nitelediği yazısı ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı tek cümlelik cevap.)

(Hüseyin) Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, Nedim imzası ile 1480 numaralı sayıda yayımlanan "Manzume"sinde, tenkitlere rağmen dikkate şayan beyitlerin de bulunduğu belirtilmekle birlikte Nedim'in Ömer Lütfü'den iyi şair olduğu ifade edilmektedir.)

Hüseyin Kami (Tabib-i Belde-i Kaza-i Bozdoğan): *Süleymaniye Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1445, s. 2. (Gazetenin 1423 numaralı sayısında Süleymaniye Mektebi hakkındaki haberi okuduğunda duyduğu gururu anlatan yazarın "Varaka"sı.)

Hüseyin Midhat (Beykoz Kaymakamı): *Hayvanlara yapılan muamele hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1164, s. 2. (Gazetede yayımlanan ve tosunlara yapılan kötü muameleden bahseden haber üzerine kaleme alınan "Varaka".)

Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1456, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Hüsnü (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Hikmet-i Kimya Sınıfı Şakirdanından İzmirli): *Tuz yahut “Klor Sodyum”*, T.H., nr. 1445, s. 2. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, gazetenin “Edebiyat” sütununun gençleri heveslendirerek cesaretlendirmesine karşılık elinden şiir yazmak gelmediğini beyan eden yazarın tahsilini gördüğü fen alanı ile ilgili makalesi yer almaktadır.)

Hüsnü (Sabık Biga Naibi): *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1486, s. 2-3. (Biga ve Bandırma kazalarında bulunan muhacirlerin iskânı hakkında “Varaka”.)

Hüsnü Efendi (Mudanya’da Vukuat Kâtibi): *Hüseyin Hüsnü Efendi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 616, s. 3. (Kudüs’te görev yapan Hüseyin Hüsnü Efendi’nin Mudanya’da bulunduğu sıralarda kendisini darp ettiğini, ancak çıkan mahkeme kararına rağmen gerekenin yapılmadığını ifade eden Hüsnü Efendi’nin “Varaka”sı.)

İbrahim: *Şehremaneti Meclis Kalemi Hulefasından Rusçuklu İbrahim Efendi’nin bir gazelidir*, T.H., nr. 1192, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir yedi beyitten oluşmaktadır.)

İbrahim (Maliyede Varidat Ketebesinden), Nizamettin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müntehi Sınıf Talebelerinden), Zeyneddin: *“Maarifte Terakkiyat” Hadimlerine Teşekkürat*, T.H., nr. 1212, s. 3. (Dört yıl önce kurulan Şemsü’l-Maarif Mektebi hakkında “Varaka”.)

İbrahim (Sabık Aydın Müddeiumumî Muavini): *Aydın mutasarrıfı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1197, s. 2. (Aydın mutasarrıfı Necip Efendi hakkında çıkan haberlerle ilgili olarak, o dönemde Aydın'da görevli olması dolayısıyla bilinenlerin okura aktarıldığı "Varaka".)

İbrahim Ahit (Mahal Memuriyetine azimet etmek üzere bulunan Ankara vilayeti Alay Beyi): *Gazel*, T.H., nr. 1464, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

İbrahim Ahit: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1428, s. 2. (Yazarın gazetede şiiri yayımlanması dolayısıyla kaleme aldığı "Varaka".)

İbrahim Ahit (Erzurum Vilayeti Jandarma Binbaşısı): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1426, s. 3. (Sermet imzalı şairin 1426 numaralı sayıda yayımlanan şiirine "muvafık" olmak üzere kaleme alındığı belirtilen, "Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede şiir matbaaya geldiğinde orada bulunan bir şairin yorumları aktarılmaktadır.)

İbrahim Efendi (Meclis-i İdare-i Evkaf Azâ-yı Kiramından): *Bahis ve Münazaradan Husule Gelen Netayic*, T.H., nr. 1113, s. 2-3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda *Tercüman-ı Hakikat*'in 1109 numaralı sayısında yer alan ve "Belagat-ı Osmaniye" meselesi ile ilgili gazetenin görüşünü açıklayan yazısına cevap verilmiştir.)

İbrahim Edhem (Müdür-i Esbak Maden-i Bulgar Dağı): *Bulgar Dağı madeni hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1067, s. 3. (Gazetede yayımlanan Bulgar Dağı madeni hakkında mektuba karşılık, konu hakkında kaleme alınmış "Varaka".)

İbrahim Nafi (Darülmualimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

İbrahim Nafi (Darülmuallimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3.
(“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İbrahim Nafi (Darülmuallimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1483, s. 3.
(“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İbrahim Refet: *Müderresin-i Kiram ve Şuarâ-yı Benamdan Diyarbekirî faziletli İbrahim Refet Efendi’nin tebrik-i sadaret azmi hakkında nazm ve inşat buyurdıkları kaside-i tarihiye-i büleganeleridir*, T.H., nr. 1353, s. 2.
(“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İbrahim ve Mehmet Ali: *Başlıksız*, T.H., nr. 1062, s. 3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan bir bentte Rusya’da esir olan Hayreddin ve Sah beylerin durumları hakkında bilgi verilmesi üzerine duyulan memnuniyeti ve yazarların bu iki zatla olan tanışıklıklarını anlatan “Varaka”.)

İdris (Talebeden): *Türkçe Bilmez*, T.H., nr. 919, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve Keyfî ile Artin arasındaki tartışmada Keyfî’yi savunan yazı.)

İdris Salim (Talebeden): *Hazine-i Evrak hakkındaki K(ef)-Y imzalı varaka hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 868, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda gazetenin 865. sayısında yer alan K(ef)-Y imzalı varakanın yazarı sözlerindeki tutarsızlık nedeniyle eleştirilmektedir. *Hazine-i Evrak*’ı beğendiğini ancak içeriğindeki Ekrem Bey’in manzumesi ile Baki Bey’in makalesini beğenmediğini beyan eden K(ef)-Y’ye sözlerindeki bu ikliğin nedeni sorulmaktadır.)

İffet: “*Bahariye*”, T.H., nr. 1498, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1426, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Kıta*, T.H., nr. 1451, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin *Kırk Anbar* isimli fen mecmuasından alıntılandığını belirten

yazar açıklaması ile birlikte Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 677, s. 3. (Güllü Agop ve Osmanlı Tiyatrosu hakkında daha önce de gazetede çıkan makalelere atıfla başlayan yazıda, yazar oyun seyretmek için gittiğinde ilanda belirtilmemesine rağmen bilet fiyatlarının iki katına çıkarılmasından şikâyet etmektedir.)

İki Bitaraf Midillili: *Midilli Adliye Müfettişi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1366, s. 2-3. (Gazetenin 1364 numaralı sayısında yayımlanan, Midilli Adliye Müfettişi Abdullah Hasip Bey'e dair haberler hakkında “Varaka”.)

İki Mektep Arkadaşı: *Başlıksız olarak şiir değerlendirmesi*, T.H., nr. 1464, s. 3. (Mesud-ı Harabatî'nin “hayır” redifli gazeline Mektubî-i Seraskerî Hulefasından İzzet Efendi tarafından yazılan nazirenin beğenilmediğini beyan ederek bu durumun sebeplerinin izah edildiği, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

İki Müntesib-i Edeb: “*Bidad*” *Meselesini Hülasa Edelim*, T.H., nr. 1494, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı meselenin genel seyrini çizmektedir.)

İki Müntesib-i Edeb: *Sıyanet-i Hakikat*, T.H., nr. 1490, s. 3. (*Vakit* gazetesinin 2715 numaralı nüshasındaki varakada Muallim Naci'nin bir eleştiride sözünü ettiği “bidad” kelimesinin anlamı hakkında söylediklerine itiraz eden sözleri aktararak, onu destekleyen; “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

İsalzade Ali (Kars Muhacirlerinden): *Başlıksız olarak Kızıltepe Muharebesi hakkında*, T.H., nr. 1190, s. 2. (Kızıltepe muharebesine katılmış bir zat olan yazarın birlikte savaşa katıldığı Gazi Mehmet Paşa'nın başarılarından duyduğu mutluluk üzerine kaleme aldığı “Varaka”.)

İshak Şevki: *Gazel*, T.H., nr. 1466, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İsmail (Diyarbakırlı): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1369, s. 3.

(Gazetenin “Edebiyat” kısmında yazıları, şiirleri yayımlanan kalem sahiplerinin umurun faydasına olan eserler vermesinin tavsiye edildiği “Varaka”. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta gazeteye gelen eserlerin bir seçme-değerlendirme sonucu ve gençleri teşvik için yayımlandığı belirtilerek, varaka sahibine de söz ettiği tarzda eserleri kendisinin meydana getirmesi salık verilmektedir.)

İsmail (İstanbul’da mukim Bosnalı): *Bosna muhacirleri hakkında başlıksız olarak*,

T.H., nr. 881, s. 2. (Bosna muhacirleri hakkında “Varaka”.)

İsmail (Paşâ-yı müşarünileyhin biraderi): *Mehmet Paşa hakkında başlıksız olarak*,

T.H., nr. 1125, s. 1. (Mehmet Paşa’nın Almanya’ya gittiğine dair *Vakit* gazetesinde yayımlanan ve döndüğüne dair *Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan haberlerin yanlış olduğu; Paşa’nın üç hafta evvel Napoli’ye gittiği ve oradan da Almanya’ya geçeceğini bildiren haber.)

İsmail Hakkı: *İzmir’de müntehi ders talebesinden İsmail Hakkı Efendi tarafından*

gönderilmiştir, T.H., nr. 1179, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, on iki beyitten oluşmaktadır.)

İsmail Hakkı ve Faik Esat ve Sedat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1100, s. 3. (Abdurrahman

Süreyya ile aralarında bir süredir devam eden tartışmada, konunun şahsiyetlere yönelmiş olması nedeniyle konunun bir heyet önünde tartışılması ve *Tercüman-ı Hakikat*’ten bu esnada olanların zabta geçirilmesi rica edilmektedir. *Tercüman-ı Hakikat* de verdiği cevapta bu hususun artık gazetede devamının gereksiz olduğunu söyleyerek fikri desteklemekte ve bu konuyla ilgili heyet-i tahririyeden Nuri Bey’in görevlendirildiğini açıklamaktadır.)

İsmail Hakkı ve Esat ve Sedat ve Hilmi: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye adlı eser*

hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1103, s. 2. (Keyfî Efendi’nin *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak kaleme aldığı yazısına itirazen kaleme alınan “Varaka”.)

İsmail Tefvîk (Sarozi): *Saroz Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1475, s. 2.
(Saroz'daki mekteplerin durumundan söz eden "Varaka".)

İsmet: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1492, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

İsmet Efendi: *Midhat Paşa için başlıksız olarak kaside*, T.H., nr. 931, s. 2-3.
(“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başında verilen açıklamada kasidenin Midhat Paşa için Kâzım Paşa tarafından tanzim ve İsmet Efendi tarafından tahmis edildiği ve ele geçirilmesinin ardından yayımlandığından söz edilmektedir.)

İstanbul Muhabiri: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1400, s. 1. (Osmanlı Tiyatrosu'nda oynanan Andre Jerar adlı piyes hakkında.)

İstanbul Sekenesinden Biri: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 549, s. 3.
(Şehremaneti hakkında, İstanbul sokaklarına, caddelerine gereken özenin gösterilmediğini ifade eden "Varaka".)

İstanbul Seyyar Muhabiri: *İstanbul haberleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1360, s. 2-3. (İstanbul'dan çeşitli haberlerin aktarıldığı "Varaka".)

İstanbul Seyyar Muhabiri: *İstanbul haberleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1363, s. 2-3. (İsmail isimli zattan söz eden "Varaka".)

İzmir'de Bilgiç Bir Genç: *'Lutf-i mesbuka' ibaresi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1389, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda "Diyarbakır Müddeiumumî Muavini Nuri Efendi'nin 'lüt-f-i mesbuka' ibaresine" edilen itirazdan söz edilmektedir. Yazının sonunda "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı bir cevap da bulunmaktadır.)

İzzet: *Başlıksız*, T.H., nr. 959, s. 3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan bir yazıya cevap veren ve başında "Posta ve Telgraf Nezaret-i aliyesinden matbuat idaresi vasıtasıyla gazetemize gönderilen tezkirenin suretidir" şeklinde bir açıklama bulunan "Varaka".)

İzzet: *Başlıksız olarak “Sivrisinek” adlı muhabir hakkında*, T.H., nr. 1365, s. 3. (Yaz eğlencelerinden bahseden “Sivrisinek” imzalı yazarın, kış gelince yerini “Kış Muhabiri”ne bırakması dolayısıyla kaleme alındığı beyan edilen şiirin bulunduğu “Varaka”.)

İzzet (Mektubî-i Seraskerî Hulefasından): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1461, s. 3. (“Mesud-ı Harabatî’nin “hayır” redifli gazeline nazire olarak kaleme alındığı belirtilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İzzet (Mekteb-i Sultani Hüsn-i Hat Muallimi): *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1081, s. 2. (Yazarın *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî* isimli kitabının bazı matbaalar tarafından taklit edilerek yayımlandığı hakkında “Varaka”.)

İzzet Ali: *Varna’dan izzetli Ali Beyefendi tarafından*, T.H., nr. 1190, s. 2-3. (Varna’da mektepler tesis ederek muallimlik yapan Ali Bey tarafından kaleme alınan ve Ahmet Midhat Efendi’ye gönderilmesine rağmen, içeriği dolayısıyla gazeteye de derç edilen “Mektub-ı Mahsus”. Mektupta eğitim ve terakki yolunda sarf ettiği çabaya karşılık Varna halkından bir destek görememek yanında kendisine muhalif olanlardan söz eden Ali Bey, öğrencilerinin eserlerini göndererek bunların imzalarıyla yayımlanmasının insanlarda tesir yaratmasını beklemektedir. Yazının sonuna ilave edilen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise Ahmet Midhat Efendi Ali Bey’e hak vererek eğitimin öneminden söz ettikten sonra, mektep talebelerinden gelen kendi yaptıkları haritalar ve Fransızca Türkçe hatları övmektedir.)

İzzet Efendi: *Musammat Bahariye*, T.H., nr. 555, s. 3-4. (İzzet Efendi tarafından kaleme alınmış, beyitlerle yazılmış ve gazetenin “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İzzet Efendi: *Başlıksız olarak nizamname*, T.H., nr. 566, s. 3-4. (İzzet Efendi’nin müntahabatında yer alan ve aşığın maşukuna yazdığı, “Edebiyat” sütununda yer alan nizam-name.)

Kabasakal'da Sakin Bir Hanım: *Aleksandre Dumas*’a *ye Bir Hanım Tarafından Cevap*, T.H., nr. 559, s. 3-4. (Birkaç gün evvel gazetenin “Letaif” sütununda tercümesi verilen Aleksandre Dumas’ın kadınlar hakkındaki sözlerine bir kadından gelen ve yine aynı sütunda yayımlanan itiraz. Yazıda kadınların sadece başka bir kadını kötülemede ittifak edebileceklerine dair sözlerin, kadınları aşağıladığı belirtilerek, gazetenin buna katılıp katılmadığı sorulmaktadır. *Tercüman-ı Hakikat*’in yazının sonuna eklenen cevabında mektup üzerine gazete taharriye heyetinin kendi aralarındaki konuşmaları ve mütercimnin görüşleri aktarılmakta ve varaka sahibi hanıma hak verilmektedir.)

Kalin (Demirci Bagos’un Zevcesi): *Tedavi olduğu doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 998, s. 2. (Yüzünde uzun zamandır var olan bozukluktan doktoru sayesinde kurtulduğunu beyan eden “Varaka”.)

Kâmil (Tophane Muhasebecisi): *Yaşanan hırsızlık hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 661, s. 3. (Yazarın evvelki akşam soyulması hakkında “Varaka”.)

Kâmil: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1374, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci tarafından imla yanlışları konusunda şairi uyaran bir değerlendirme bulunmaktadır.)

Kasımpaşa Ahalisinden Bazı Muteberan: *Kasımpaşa’daki mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 505, s. 2. (Kasımpaşa’daki kız erkek karışık ve bir hayli kalabalık olduğu belirtilen mektep hakkında “Varaka”.)

Kâzım Paşa: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Kâzım Paşa: *Hüseyin Avni Paşa için başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan, Kâzım Paşa’nın “maktul” Hüseyin Avni Paşa hakkındaki ve Senih Efendi tarafından tanzir edilen kıtası.)

Kâzım Paşa: *Meşahir-i şuarâ-yı asırdan saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin bir gazeli alileridir*, T.H., nr. 1396, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Kâzım Paşa: *Şuarâ-yı benam-ı asırdan Harbiye Nezareti muhasebat ve tetkik-i muhasebat dairesi Reisi saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin vaka-i dilsuz hakkında nazm ve inşat buyurmuş oldukları mersiye Ceride-i Havadis’te görülmüş ve bu mersiye hakikaten enfes-i asar-ı edebiyeden bulunmuş olmakla gazetemiz takımından dahi bulunmak için tebriken ber vech-i ati nakil ve derç olunmuştur*, T.H., nr. 912, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazının başındaki açıklamada Harbiye Nezareti Muhasebat ve Tetkik-i Muhasebat dairesi reisi Kâzım Paşa tarafından, “dil-suz-ı şehadet” hakkında kaleme alınan ve *Ceride-i Havadis*’te yayımlanan mersiye’nin gazeteye aynen derç edildiğinden söz edilen mersiye.)

Kâzım Paşa: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1022, s. 2-3. (Kâzım Paşa’nın Abdülhak Hamit’in Hasbıhal’i için söylediği ve *Hazine-i Evrak*’ta yayımlanmasının ardından “Edebiyat” sütununa derç edilen nazire.)

Kâzım Paşa: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1452, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Kâzım Şükrü: *Sakız’dan*, T.H., nr. 1236, s. 2. (8 Temmuz 98 tarihini taşıyan “Mektub-ı Mahsus”ta, Mısır muhacirlerinden Sakız’a gelen nüfustan söz edilmektedir.)

Kemal: *Nuance*, T.H., nr. 1378, s. 3. (“Nuance” kelimesinin tercümesinin gazeteye sorulması üzerine gönderilen ve “nuance” karşılığı olarak “örnek” kelimesinin öneren “Varaka”.)

Kemal Paşa: *Ayân-ı Fihamdan olup harem-i hümayun-ı mülûkane masarifat ve cennetmekan Abdülaziz Han merhumun umur-ı handanı nazırı devletli Kemal Paşa hazretlerinin şehade-i dilsuz-ı Abdülaziz Han için tanzim eyledikleri mersiye-i hafa ki edebiyat-ı siyasiye-i sahayif tarihinde pek büyük bir ehemmiyet kesbine layık asar-ı celileden olmakla gazetemizin takımı içinde bulunması arzusuyla bervech-i ati derç olundu*, T.H., nr.

874, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başındaki açıklamada Abdülaziz’in şahadeti dolayısıyla Kemal Paşa tarafından yazıldığı ifade edilen şiir, otuz altı beyitten oluşmaktadır.)

Kemal Paşa: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1455, s. 3. (*Bahar* ismi ile yayıma başlayan derginin ilk sayısında yayımlanan şiirin “Edebiyat” sütununa aynen derci.)

Ketebeden Bir Zat: *İttihat Nasıl Olur*, T.H., nr. 761, s. 2. (“İttihat ve Hüsn ve Dâd” başlıklı makale hakkındaki beğeniden söz edilen yazıda İslam birliğinin önemi mevzu edilmektedir.)

K(ef)-Y: bk. Keyfî.

Kef-Ye-Fe-Ye: bk. Keyfî.

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Ağız Satmak*, T.H., nr. 914, s. 3. (912. sayıda yer alan ve kendisinin 909. sayıdaki yazısına cevaben yazılmış Artin Müsdemicyan imzalı yazıdaki eleştirilere cevap veren, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazının bazı kısımlarına beyitler ilave edilmiştir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Bir Mesele-i Riyaziye*, T.H., nr. 787, s. 3. (Riyazat hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Keyfî: *Coğrafyâ-yı Beşeri*, T.H., nr. 1371, s. 2-3; nr. 1372, s. 3; nr. 1373, s. 3; nr. 1374, s. 3. (Keyfî tarafından faydalı olacağına inandığı malumatı ihtiva etmesi dolayısıyla tercüme edilerek gazeteye gönderilen “Varaka”.)

Keyfî (K(ef)-Y-F-Y rumuzuyla): *Fenn-i Nahvden Bir Meselenin Halli*, T.H., nr. 526, s. 3. (Mektepler için çıkan *Tercüman-ı Hakikat*’in 22. sayısında yayımlanan “İlm-i Nahivden” unvanlı yazıyla ilgili olarak gelen ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Harfleri “kelime” olarak niteleyen varaka sahibi eleştirilerek, *Tercüman-ı Hakikat*’in mektep çocuklarını bu konuda bilgilendirmesi talep edilmektedir. Yazının sonundaki “Vaat” başlıklı yazıda ise *Tercüman-ı Hakikat*, bu konuda bir

yazıyı mektepler için çıkan *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlayacaklarını ifade etmektedir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Hareket-i Arz*, T.H., nr. 1356, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda depremde söz edilmektedir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 865, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın ilk sayısını *Tercüman-ı Hakikat*'in tavsiyesi ile aldığını ve mecmuayı genel anlamda beğendiğini; ancak içeriğindeki bazı unsurları beğenmediğini ifade eden "Varaka" sahibi mecmuaya abone olmak isterken fark ettiği bir yanlış haber vermektedir. Mecmuanın serlevhasında bulunan iki tarifenin birbirinden farklı olduğunu, bunların düzeltilmesini müessislerden istemektedir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *İdris Salim'in yazısına cevaben başlıksız olarak*, T.H., nr. 869, s. 2. (868. sayıda yayımlanan ve K(ef)-Y'den cevap isteyen yazıya verilen cevapta, ilk varakada geçen "beğendim" ve "beğenmedim" sözleri arasında bir tezaadın olmadığı, "beğenmedim" sözü ile *Hazine-i Evrak*'ın tarifesindeki ikiliğin kastedildiğinin anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir.)

Keyfî (K(ef) Y rumuzuyla): *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 785, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda gazeteye daha evvel gönderdiği varakada *Kavaid-i Osmaniye* isimli risalede geçen misallerden bazılarını kurallara göre uygulamalarını okurdan istirham eden yazar, yeterli cevabı alamadığını düşünerek kuralı kendisi açıklayarak, misaller üzerinde uygulamaktadır.)

Keyfî (Kef- Ye rumuzuyla): *İstifade Niyetiyle İfade*, T.H., nr. 545, s. 3-4. (Ebüzziya Tevfik'in *Rebî-i Marifet* adlı eserine yönelik eleştirilerin sıralandığı, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Keyfî: *Kürdî'ye ait gazel ve tercümesi başlıksız olarak*, T.H., nr. 969, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda İngiltere'nin Diyarbakır konsolosu Troter'in Kürdistan hakkında yazdığı raporda "kütüphaneler

dolduran Kürt edebiyatı”na dair sadece bir gazele yer vermesi ve hatta bu gazelin de yanlışlarla dolu bir şekilde aktarılması nedeniyle kaleme alınan yazıda Kürdî’ye ait gazelin beyitler halinde önce Kürtçesi ardından tercümesi verilmektedir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Mecelle hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 909, s. 3. (*Mecelle*’nin bir kaidesine itiraz eden yazı.)

Keyfî: *Nuance kelimesinin tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1375, s. 2. (“Nuance” kelimesinin anlamı konusundaki soruya cevap maksadıyla kaleme alınan, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Mahmut Celaledin tarafından önerilen “çeşit” karşılığını benimsemediğini belirten yazar, Fransızca yanında Kürtçe de bildiğini beyan ederek kelimenin tercümesinde Kürtçeden yola çıktığını ifade ederek nuance karşılığı olarak “gûn” kelimesini önermektedir.)

Keyfî: *Tarih-i Arz*, T.H., nr. 1383, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda “Ne Yapayım! Şair Olamıyorum!” başlıklı bir açıklamadan sonra metin gelmektedir.)

Keyfî (K(ef)-Y rumuzuyla): *Tashihat*, T.H., nr. 901, s. 2-3. (Ahmet Hamdi’nin kaleme aldığı *Telhis-i Sarf ve Nahv-i Arabî* adlı eseri eleştiren ve eserdeki bazı yanlışları düzelten yazı.)

Keyfî: *Tercüme-i Cevabname*, T.H., nr. 974, s. 3. (İngiltere’nin Diyarbakır konsolosunun raporunda Kürt edebiyatı hakkında yanlış bilgiler aktarması dolayısıyla kaleme alındığı açıklanan ve Kürtçe “Tercüme-i Cevabname” isimli manzum-mensur metin ile metnin Keyfî tarafından yapılan tercümesi. Kürtçesinin başlığı “Asıl Cevabname” olan yazı “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)

Kış Muhabiri: bk. Mustafa Raşit

Kiratiri: *Misafirhane*, T.H., nr. 1147, s. 2-3. (Münif Paşa tarafında tercüme edilerek *Hazine-i Evrak*'ta görülen ve gazetenin "Edebiyat" sütununa derç edilen makale.)

LAMARTİNE, Alphonse de: *Graziella*, T.H., nr. 169, s. 2-3; nr. 170, s. 2-3; nr. 171, s. 2-3; nr. 172, s. 2-3; nr. 173, s. 2-3; nr. 174, s. 2-3; nr. 175, s. 2-3; nr. 176, s. 2-3; nr. 177, s. 2-3; nr. 178, s. 2-3; nr. 179, s. 2-3; nr. 180, s. 2-4; nr. 181, s. 2-3; nr. 182, s. 2-3; nr. 183, s. 2-3; nr. 184, s. 2-3; nr. 185, s. 2-3; nr. 186, s. 2-3; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 2-3; nr. 190, s. 2-3; nr. 191, s. 2-3; nr. 192, s. 2-3; nr. 193, s. 2-3; nr. 194, s. 2-3; nr. 195, s. 2-3; nr. 196, s. 2-3; nr. 197, s. 2-3. (Alphonse de Lamartine'e ait romanın mütercimi Yusuf Neyyir'dir.)

LAMARTİNE, (Alphonse de): *Lamartine'den Tercüme*, nr. 702, s. 3; nr. 703, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve "Şair-i meşhur Lamartine'in Çobanlığı" alt başlığını taşıyan metnin tercümanı belli değildir.)

Leyla Hanım: *Meşahîr-i şairü'l-asırdan Leyla Hanımefendinin söylediği bir gazeldir*, T.H., nr. 1094, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Lisan-aşına Bir Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1348, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda yazar, gazetede hiç kadın imzası bulunmamasından şikâyet ettikten sonra yazısına bir şiirini derç ederek, gazeteden yorumlamasını rica etmektedir. Yazının sonuna eklenen "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı kısımda şiir, uzun uzun değerlendirilmekte şair yönlendirilmektedir. Ayrıca gazetenin edebiyat sütunu ve kadın yazarlar konusuna da değinilmektedir.)

Lütfi: *Gözyaşı*, T.H., nr. 1332, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve öncesindeki açıklamada Voltaire'in eserinden tercüme edildiği belirtilen eser *Envar-ı Zekâ*'dan alınarak aynen derç edilmiştir.)

Lütfi: *Vakanüvis faziletli Lütfi Efendi hazretlerinin zade-i tab-ı edibaneleri olan nazar-ı alidir*, T.H., nr. 1350, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Lütfi (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1076, s. 3. (Emin Efendi'nin gazeline nazire olarak yazılmış ve "Edebiyat" sütununda yayımlanan şiir. İmzasız olmasına rağmen, şiirde geçen mahlastan yazarı anlaşılmaktadır.)

M.: *Cezmi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 515, s. 3. (Namık Kemal'in *Cezmi* adlı eserine gelen ve gazetede yayımlanan eleştirilerle ilgili olarak eleştirmenlere bir soru soran, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı. Soruda, Namık Kemal'in eserinde yıldırım çarpmış bir adamın gök gürültüsünü duymasını eleştiren münekkide, bu bilgiye nasıl ulaştığı sorulmaktadır.)

M. Asım: *Acımaz Kestiği Parmak Şer'in*, T.H., nr. 418, s. 2. (Ebüzziya Tevfik'in *Muharrir* isimli eserinin ikinci cüzünde naklettiği bir tarihi fıkra ile ilgili bazı noktalara itiraz edilen "Varaka".)

M. Asım: *Başlıksız*, T.H., nr. 216, s. 2. (Daha önce *Vakit* gazetesinde sahib-i varakanın yayımlanan mektubuna *Tercüman-ı Hakikat*'in 203 ve 207. sayılarında cevap veren zatın Rasim Bey mi, Rasim Efendi mi olduğu sorularak başlanan "Varaka"da, bu zatın M. Asım'ın mektubuna cevap vermediği anlatılarak, şahsın yanlış anladığı düşünülen noktalara açıklık getirilmektedir.)

M. Asım: *Başlıksız*, T.H., nr. 227, s. 2-3. (Rasim Efendi'nin varakasına cevap olarak devam eden yazılardan, M. Asım imzalı ve ziraat hakkında "Varaka".)

M. Asım: *Başlıksız*, T.H., nr. 238, s. 2. (Daha evvel Rasim isimli zatla devam eden ziraat hakkındaki tartışmada yeni "Varaka".)

M. A(yn) (Muteberan-ı Muhacirinden Bir Zat): *Hukuk ve Vezaif-i Mütenasibe*, T.H., nr. 743, s. 2. (Bulgaristan'da bulunan Müslüman ahalinin askerlik hizmetini kabul etmemesi hakkında "Bend-i Mahsus".)

M..D(al): *Bilmece*, T.H., nr. 1351, s. 2. (Matbuat hürriyeti konusunda en fazla aleyhte davrananın kim olduğunun sorulduğu, doğru cevap verenlere kitap takdiminin vaat edildiği "Varaka".)

- M.D(al).: *“Tercüman-ı Hakikat Sermuharrirliği Canib-i Âlisine” –Beyan-ı Teşekkür ve Tekzib-i İsnad-*, T.H., nr. 1307, s. 2. (Yazıda Elhac İbrahim ve Recaizade Mahmut Ekrem arasında süren tartışmada, Elhac İbrahim tarafından yayımlanan mektubun Cevdet Paşa’ya ait olduğuna dair görüşlere karşı çıkılmaktadır. Yazının sonuna eklenen *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı kısımda da gazete yazara hak vermektedir.)
- M.. D(al): *Başlıksız*, T.H., nr. 1311, s. 2-3. (Daha önce gazetenin 1307 numaralı nüshasında yayımlanan varakasinda, Elhac İbrahim’in sözünü ettiği mektubun Cevdet Paşa tarafından yazıldığına dair söylentilere yer veren ve 1310 numaralı nüshada Cevdet Paşa’nın oğlu Ali Sedat tarafından kendisine cevap verilen yazarın verilen cevabı yeterli bulmadığını beyan ettiği “Varaka”sı.)
- M. Faik: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)
- M. Faik: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1445, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı değerlendirme.)
- M. H(a).: *Baskı hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 2. (Tophane-i Amire Muhasebecisi Hüseyin Hüsnü Efendi hakkındaki varakasinda yer alan baskı hatalarını düzeltmek amacıyla yazarın kendisi tarafından kaleme alınan “Varaka”. Varakanın sonuna eklenen *“Tercüman-ı Hakikat”* başlıklı kısımda ise, bu tür yazıların Elhac İbrahim’in mürettip yanlışlarını dahi yazarların hatası olarak görmesi korkusuyla yazıldığı ifade edildikten sonra, korkulacak bir yanlışlık olmadığı belirtilmektedir.)
- M. Halit: *Kitap fiyatları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1464, s. 2. (Kitapların pahalılığından şikâyet edilen “Varaka”.)
- M. Hayri: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1351, s. 2. (“Kış Muhabiri” tarafından Galata’daki Avrupa Tiyatrosu hakkında yazılanlara ek olarak orada yaşadığı rezaleti aktaran okur “Varaka”sı. Yazının

sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda varakanın “Kış Muhabiri”ne gösterildiği ve varakada sözü edilen dördüncü perdeye ve komediye kalmadığı belirtilmektedir.)

M. Hikmet: *Edebiyat-ı cedide hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1349, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, gazetenin “Edebiyat” kısmının eski edebiyatın yıkılıp yerine “edebiyat-ı cedide”nin gelişi ve dilin sadeleşmesi açısından yerine getirdiği vazifenin büyüklüğünden söz etmektedir.)

M.N.: *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 414, s. 3. (Kimi mekteplerdeki müderris eksikliğinden söz eden “Varaka”.)

M.N.: *Piyango hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 546, s. 2. (Osmanlı’da bir piyangoğunun tertip edilmesini isteyen “Varaka”.)

M.N.: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 585, s. 3. (Mülkiye ve Askeri okulların mevcutları ve öğretmen sayılarını ayrı ayrı karşılaştıran ve sonuç olarak mülkiye rüştiyelerinin askeri rüştiyelere tahvilinin sağlayacağı faydalardan söz edilen “Varaka”.)

M. Nadir: *Kâinatta Her Şey İtibaridir!*, T.H., nr. 1375, s. 3; nr. 1376, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

M. Nuri: *Talim-i Edebiyat tartışması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1333, s. 2-3. (Başında şaka yollu olarak Sivrisinek imzalı yazardan söz edilerek başlanan “Varaka”nın devamında *Talim-i Edebiyat* tartışması ile ilgili olarak, Elhac İbrahim Efendi’ye sözkonusu eseri beğenmiyorsa daha iyisini yazması tavsiye edilmektedir.)

M. Nusret ve Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. İki şairin birlikte kaleme aldığı şiirin her bir mısrasının öncesinde, kim tarafından söylendiğini belirtmek üzere “N” ve “C” harfleri bulunmaktadır.)

M.R.: *Noktalama işaretleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 3-4; nr. 495, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 492. sayısında yazdığı makaleye gelen itirazları gören yazarın kaleme aldığı, "Edebiyat" sütununda yer alan yeni yazı. Yazar Şemseddin Sami'ye hak vermekle birlikte yazının yönü bu kez doğrudan Şemseddin Sami'nin hodpesentliğine çevrilmiştir. Sonradan 495 numaralı sayıdaki bu yazının bir kısmının M.R.'ye ait olmamasına rağmen yazının devamına derç edildiği ifade edilmiştir.)

M.R.: *İşaret Meselesi*, T.H., nr. 492, s. 3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan "Kalemcilerin Tagyir-i İmla Edişlerine İtirazı Havi (Yeni Usul-i Tahririyemiz) Ünvanlı" yazıya *Tercüman-ı Hakikat*'in 491. sayısında yayımlanan bir yazıyla cevap veren ve Şemseddin Sami'ye birtakım itirazlar getiren, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı. Yazıda genel olarak Şemseddin Sami'nin noktalama işaretlerini ilk kullanan olarak kendisini göstermesine, Recaizade Mahmut Ekrem, Ali Bey ve Namık Kemal'den söz edilerek itiraz edilmektedir. Yazının sonuna eklenen "Mülahazamız" başlıklı bölüm ile *Tercüman-ı Hakikat*'in yorumuna yer verilirken, bu yorumda arabulucu bir tutum sergileyen gazete Şemseddin Sami'nin edebiyatımız için önemini belirtmekte ve Sami Bey'i varaka sahibinin ithamlarına karşı savunmaktadır.)

M.R.: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1226, s. 3. (Gazetenin yaz muhabiri Sivrisinek müstearlı Mustafa Raşit'in övgüsü üzerine Osmanlı Tiyatrosu'nda *La Damme Aux Camelias* adlı piyesi seyreden yazarın, daha önce batmak üzere olduğunu belirttiği tiyatro hakkında övgülerde bulunduğu "Varaka"sı.)

M. Refet (Dava Vekili): *Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

M. Sami (Tersane-i Amire Neferat-ı Cedidesinden Samsunlu): *Gazel*, T.H., nr. 1432, s. 2-3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

- M. Sami: *Gazel*, T.H., nr. 1465, s. 3. (Samsun'dan gönderildiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- M.Ş.: *Baskı makineleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 477, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “müstensih” adı verilen baskı makineleri ve talebe açısından faydaları hakkında bilgi verilmektedir.)
- M... Vahit: *Gazel*, T.H., nr. 1414, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- M.. Vahit: *Mesud-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve bu sütuna eser gönderen bazı şairleri değerlendiren yazı. Öncelikle Mesud-ı Harabatî'den hiçbir haber ya da yazının yayımlanmadığını beyan eden yazı sahibi, Mesud-ı Harabatî'yi Hafız-ı Şirazi'ye benzetmektedir. Bundan başka Ali Ruhi, Aşkî-i Askerî, Âbid-i Aşkî, Selanik'ten yazı gönderen Sadi gibi isimler hakkında kısa değerlendirmeler yapılmaktadır.)
- Maarif Meraklılarından Biri: *Hasırcı ailesinin yaptırdığı mektep hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 810, s. 3. (Hasırcı ailesinin Kadıköy'de yaptırdığı okulun nizamına ve “usul-i cedide” ile verdiği eğitime hayran kalan bir zat tarafından kaleme alınan ve memleketteki zengin ailelerin böylesi okullar yaptırtmasının olumlu sonuçları üzerinde duran “Varaka”.)
- Madam هجس: *Tahassür*, T.H., nr. 1437, s. 3. (İngilizceden mütercem olduğu belirtilen ve mütercimi A(yn). Saip olan şiir “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)
- Mahir: *Başlıksız olarak Gosine hakkında*, T.H., nr. 427, s. 3. (“Yeni Bir Seyyah” imzasıyla 422 numaralı sayıda yayımlanan Gosine hakkındaki varakayla ilgili olarak kaleme alınan “Varaka”.)
- Mahmut (Müftüzade Esseyit): *Tedavi olduğu doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 785, s. 3. (Geçirdiği nezle dolayısıyla birkaç yıldan beri gözleri

görmeyen cariyelerinin, bir ameliyatla gözlerinin açılması hakkında kaleme alınmış “Varaka”.)

Mahmut Celaleddin: *Bir Asker imzalı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 2. (“Zeval-i Aşk” mevzusunda “Bir Asker” imzalı zat ile aralarında devam eden tartışmaya gazetenin müdahil olmasını eleştiren yazarın “Varaka”sı. Yazının sonunda yine “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir cevap yer almakta ve aynı tutumun devam ettiği görülmektedir.)

Mahmut Celaleddin: *Bir Asker imzalı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1436, s. 2. (Gazetenin 1433 numaralı sayısında “Bir Asker” imzası ile yayımlanan ve Mahmut Celaleddin’in “Zeval-i Aşk” başlıklı yazıyı tenkit için kaleme aldığı makaleye itiraz eden yazıya cevaben kaleme alınan “Varaka”. Varakada kim olduğu bilinmeyen askerin mesleği dolayısıyla neden bu gibi işlerle uğraştığı sorulmaktadır. Yazının sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yorumda ise, gazetenin ilgisi olmamasına rağmen “Bir Asker” imzalı zatın yerinde olursa ne cevap verileceği ifade edilmekte ve Mahmut Celaleddin’in varakasındaki yanlışlar düzeltilmektedir.)

Mahmut Celaleddin: *Hacle-i Nisvan*, T.H., nr. 1018, s. 2. (Harbe giden bir zabitle ailesi arasındaki mektuplaşmaları üç nüshada gösterir bir risale olduğu ifade edilen *Hacle-i Nisvan* adlı eserin birinci ve ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren “Varaka”.)

Mahmut Celaleddin: *Medhal-i İnşa*, T.H., nr. 1378, s. 3. (Ahmet Hamdi Şirvanî tarafından hazırlanan *Medhal-i İnşa* adlı eserin tanıtımı için kaleme alınan “Varaka”.)

Mahmut Celaleddin: *Nuance*, T.H., nr. 1372, s. 3. (Gazetenin 1368 numaralı sayısında “nuance” kelimesinin Türkçede hangi kelime ile karşılanacağına dair soruya cevap verilen, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıda “nuance” karşılığı olarak “çeşit” önerilmektedir. Yazının sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı

yanıtta ise, “erbab-ı tercüme” kabul ettiği takdirde “çeşit” kelimesinin kabul edileceği beyan edilmektedir.)

Mahmut Celaledin: *Nuance*, T.H., nr. 1375, s. 2. (“Nuance” kelimesinin karşılığı olarak “çeşit”in kullanılması gerekliliği için çeşitli deliller sunan, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Mahmut Celaledin: *Süreyya Efendi Su-i Muarızları*, T.H., nr. 1099, s. 2. (Abdurrahman Süreyya’nın *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* adlı eseri etrafında süren tartışmayı özetleyerek, Abdurrahman Süreyya’nın söylediklerinin fenne aykırı olmadığını beyan edildiği “Varaka”.)

Matmazal Sasrun (ساسرون): *Bir Ümmi Çocuğun Tahassürü*, T.H., nr. 1486, s. 3. (Matmazal Sasrun’e ait olup Recaizade Mahmut Ekrem tarafından tercüme edilen ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan metin.)

Mahmut Esat: *Gazel*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Yazarının açıklamasına göre *Süha* mecmuasının ikinci cüzünde yayımlanan Fuzulî’ye ait gazele yazılan, “Edebiyat” sütununda yer alan nazire. Şiirin sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme yer almaktadır.)

Mahmut Esat: *Gazel*, T.H., nr. 1391, s. 3. (Fuzulî’nin gazeline yaptığı ve gazeteye gönderdiği naziresinin değerlendirilmesi dolayısıyla Muallim Naci’ye teşekkür eden yazarın yeni gazeli. “Edebiyat” sütununda yer alan şiirin devamında “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir de değerlendirme bulunmaktadır.)

Mahmut Esat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1379, s. 3. (Gazetenin edebiyat kısmına daha evvel gönderdiği eserinin değerlendirilmesinden memnuniyet duyduğunu ifade eden şairin yeni manzumesi. “Edebiyat” sütununda yer alan manzumenin öncesinde yer alan yazarın notunda, Ahmet Mesut’un *Süha* isimli mecmuada “gönüllü muharrir” olarak görüldüğü de ifade edilmektedir. Yazının sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yorumda, yazarın ihtarlardan memnun olmasının öneminden söz edildikten sonra mezkûr manzume de tenkit edilmektedir.)

Mahmut Esat ve Ali Sedat: *Hikmet Efendi'nin Reddiyesine Cevap*, T.H., nr. 1265, s. 2-3. (“Müteahhirinin Müttekaddimin Üzerine Olan Fazl u Mürettibi” ünvanlı *Tercüman-ı Hakikat*’in 1245 ve 1246 nüshalarına münderiç varaka-i acizaneme itirazen saadetli Sedat Bey ile Mahmut Esat Efendi tarafından verilip *Vakit* gazetesinin 2441 numaralı nüshasına derç olunan itiraza reddiyedir” şeklinde bir açıklama ile gazetenin 1260 numaralı sayısında yayımlanan Hikmet imzalı yazıya verilen cevap.)

Mahmut Esat ve Ali Sedat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1280, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Abdülhakim Hikmet Efendi’nin 1269 numaralı sayıda yayımlanan ikinci reddiyeye karşılık olarak kaleme alınan ve gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununa derç edilen yazı.)

Mahmut Esat, (Ali) Sedat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1294, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Abdülhekim Hikmet Bey’in 1287 numaralı gazete nüshasında yayımlanan reddiyesine karşılık olarak kaleme alınmıştır.)

Mahmut Esat ve Ali Sedat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1315, s. 3-4. (Abdülhekim Hikmet Efendi ile aralarında devam eden tartışmada Hikmet Efendi’nin reddiyesine cevaben kaleme alınan ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yeni yazı.)

Mahmut Esat ve Ali Sedat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1333, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, “*Tercüman-ı Hakikat*’in 1323 ve 25 numaralı nüshalarında Refet Hüsameddin ve Fahreddin imzalı varakalar ve 26 numaralı nüshasında dahi Hikmet Efendi’nin reddiyesi”ne cevaben kaleme alınmıştır.)

Mahmut Kemaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1491, s. 3. (“Yenişehir Fener’den” açıklaması ile “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiir.)

Mahmut Kemaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1500, s. 3. (Yenişehir Fener’den geldiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mahmut Kemaleddin (Şakirdanınızdan): *Yenişehir Fenerden “Hasbıhal”*, T.H., nr. 1449, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mahmut Nedim Paşa: *Gazel başlıksız olarak*, T.H., nr. 863, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve başındaki açıklamada asrın en büyük “şair-i mahiri” olarak görülen Mahmut Nedim Paşa’nın gazeteye bir zat tarafından gönderildiği belirtilen beş beyitten mürekkep gazeli.)

Mahmut Şevket: *Fakir ve Zengin*, T.H., nr. 670, s. 4; nr. 671, s. 4; nr. 672, s. 3-4; nr. 673, s. 3-4; nr. 674, s. 3. (Mahmut Şevket tarafından çevrilen ve yazarı belli olmayan hikâye “Mütenevvia” sütununda yer almaktadır.)

Mahmut Şevket: *Üçler Mahallesi hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 685, s. 3. (Daha önce gazetenin 577 numaralı sayısında Üçler Mahallesiindeki asayiş sorunlarından bahsederek, yetkililerin ilgisini isteyen yazarın, mahalle sakinleri tarafından yanlış anlaşıldığını ifade ettiği ve bu yanlışlığı düzeltmek için kaleme aldığı “Varaka”.)

Mahmut Talat: *Plevne Tarih-i Harbi*, T.H., nr. 240, s. 2-3; nr. 241, s. 2-3; nr. 242, s. 2-3; nr. 243, s. 2-3; nr. 244, s. 2-3; nr. 245, s. 2-3; nr. 246, s. 2-4; nr. 247, s. 2-4; nr. 248, s. 2-4; nr. 249, s. 2-3; nr. 250, s. 2-4; nr. 251, s. 2-4; nr. 252, s. 2-3; nr. 253, s. 2-3; nr. 254, s. 2-3; nr. 255, s. 2-3; nr. 256, s. 2-4; nr. 257, s. 2-4; nr. 258, s. 2-4; nr. 259, s. 2-4; nr. 260, s. 2-4; nr. 261, s. 2-4; nr. 262, s. 2-3; nr. 263, s. 2-3; nr. 264, s. 2-3; nr. 265, s. 2-3; nr. 266, s. 2-3; nr. 267, s. 2-3; nr. 268, s. 2-3; nr. 269, s. 2-3; nr. 270, s. 2-3; nr. 271, s. 2-3; nr. 272, s. 2-3; nr. 273, s. 2-3; nr. 274, s. 2-3; nr. 275, s. 2-3; nr. 276, s. 2-3; nr. 277, s. 2-3; nr. 278, s. 2; nr. 279, s. 2-3; nr. 280, s. 2-3; nr. 281, s. 2-3; nr. 282, s. 2-3; nr. 283, s. 2-3; nr. 284, s. 2-3; nr. 285, s. 2; nr. 286, s. 2-3; nr. 287, s. 2; nr. 288, s. 2; nr. 289, s. 2-3; nr. 290, s. 2; nr. 291, s. 2-3; nr. 292, s. 2-3; nr. 293, s. 2; nr. 294, s. 2-3; nr. 296, s. 2-3; nr. 297, s. 2-3; nr. 298, s. 2; nr. 299, s. 2; nr. 300, s. 2; nr. 302, s. 2-3; nr. 308, s. 2; nr. 309, s. 2-3; nr. 310, s. 2; nr. 311, s. 2; nr. 312, s. 2; nr. 314, s. 2; nr. 315, s. 2; nr. 316, s. 2; nr. 317, s. 2; nr. 319, s. 3; nr. 321, s. 2; nr.

322, s. 2; nr. 324, s. 2; nr. 328, s. 2; nr. 329, s. 2; nr. 330, s. 3. (Ahmet Midhat Efendi'nin mukaddimesi ile tefrika.)

Maide Hanım (İmzasız olarak): *Bir hanımefendinin gazelidir*, T.H., nr. 1185, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve beş beyitten meydana gelen gazelin son beyitinde "Maid" mahlası geçmektedir.)

Makbule Leman: *Başlıksız*, T.H., nr. 1417, s. 2. (*Afak* dergisinin ne kadar beğenilerek okunduğundan söz eden yazar, dergiye bir yazı göndermek istemesine rağmen cesaret edemediğini ifade etmektedir. Yazının sonundaki "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı cevapta Muallim Naci kastedilerek, *Afak* muharrirlerinden olan ve gazetenin de heyet-i tahririyesindeki zatın yazıyı okuyarak çok memnun olduğu belirtilmektedir.)

Maynard (ماينارد): *"Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı"*, T.H., nr. 1464, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve Mesud-ı Harabatî tarafından tercüme edildiği belirtilen eserin "bir Fransız şair" olan Maynard'a ait olduğu belirtilmiştir.)

Mehdî: *Ahter gazetesi muharriri refikimiz Mehdi Efendi hazretleri tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1355, s. 3. (Mesud-ı Harabatî Efendi'nin yayımlanan bir gazellerini takdir eden "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Mehmet: *Bu kere uhde-i istihallerine rütbe-i samia-i vezaret tevcih ve ihsan buyurulmuş olan Maliye Nazırı devletli Münir Paşa hazretleri hakkında Divan-ı Umumiye-i Osmaniye Varidat-ı Mahsusa İdaresi BaşKâtibi saadetli Mehmet Beyefendi'nin söylediği tarihtir*, T.H., nr. 1305, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, sonunda belirtildiğine göre 1299'u işaret etmektedir.)

Mehmet: *Mektep öğrencileri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1176, s. 2. (Mektep öğrencisi gençlerin sandal eğlenceleri hakkında, geçen yılki gibi sandalların toplatılması önerilen "Varaka".)

Mehmet: *Başlıksız*, T.H., nr. 1162, s. 2-3. (Şile’de Asım Efendi ile Emine Hanım’ın mutasarrıflıklarında bulundukları arazi hakkında “Varaka”.)

Mehmet (Bahriye mülazımlarından): *Doktor tavsiyesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 564, s. 3. (Gözlerindeki sekiz aydır süren rahatsızlığın tedavisini yapan doktoru, böyle bir illetten muzdarip olan herkese tavsiye eden yazarın “Varaka”sı.)

Mehmet ve Sait: *Beyoğlu Mahkemesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1139, s. 2. (Beyoğlu Mahkemesince verilen bir karara teşekkür eden “Varaka”.)

Mehmet Akif: *Usul-i Tertib-i Kitap*, T.H., nr. 1130, s. 1. (Fransızca muallimi olan Mehmet Akif Efendi’nin *İcmal-i Kavaid ve Tekellüm-i Lisan-ı Fransevî* isimle neşrettiği eserinde benimsediği yoldan bahsettiği ön sözü.)

Mehmet Ali: *Mekteplerde yabancı dil dersi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2. (Rüşdiye mekteplerindeki Fransızca dersi eksikliğinin sebebinin müdürlerin ya da velilerin izin vermemesi değil, Fransızca öğretecek muallimlerin devamsızlığı olduğuna dikkat çeken “Varaka”.)

Mehmet Ali: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Ali (Avukat Cemiyet-i Daimesi Azasından): *Islahatlarla ilgili haberler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 617, s. 2. (Gazetelerde ıslahatlarla ilgili eleştiren birtakım makalelerin yer alması hakkında, bir işin noksandan âri olamayacağının vurgulandığı “Varaka”.)

Mehmet Ali ve İbrahim: *Başlıksız olarak Rusya’da esir olan iki zat hakkında*, T.H., nr. 1062, s. 3. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan bir bentte Rusya’da esir olan Hayreddin ve Sah beylerin durumları hakkında bilgi verilmesi üzerine duyulan memnuniyeti ve yazarların bu iki zatla olan tanışıklıklarını anlatan “Varaka”.)

Mehmet Ali Efendi: *İstanbul’dan Asyâ-yı Vustaya Bir Seyahat*, T.H., nr. 139, s. 4; nr. 140, s. 4; nr. 141, s. 4; nr. 142, s. 4; nr. 143, s. 4; nr. 144, s. 4; nr. 145, s.

4; nr. 146, s. 2-3; nr. 146, s. 4; nr. 148, s. 4; nr. 149, s. 2-3; nr. 150, s. 4; nr. 151, s. 4; nr. 152, s. 4; nr. 153, s. 4; nr. 154, s. 4; nr. 156, s. 4; nr. 157, s. 4; nr. 158, s. 4; nr. 161, s. 4; nr. 162, s. 4; nr. 163, s. 4. (Ahmet Midhat Efendi tarafından gazetenin 138 numaralı nüshasında tanıtımı yapılan tefrika.)

Mehmet Asım: *Semahatli Lütü Efendi hazretlerinin gazellerini esbak senedat muavini Mesut Ali Efendizade Fatih hocalarından ve muhreç mevalisinden faziletli Mehmet Asım Efendi'nin evsaf-ı celile-i hilafetpenahiyi ... olarak tanzirleridir*, T.H., nr. 1189, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir on yedi beyitten oluşmaktadır.)

Mehmet Celal (İmzasız olarak): *Bahar yahut Âşık*, T.H., nr. 1477, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme. Şiir imzasız olarak yayımlanmasa da 1478 numaralı sayının "Edebiyat" sütununda yer alan Cemal imzalı yazıda, şairin kim olduğunun sorulması üzerine Muallim Naci tarafından Mehmet Celal cevabı verilmiştir.)

Mehmet Celal: *Bir Şairin Feryadı*, T.H., nr. 1495, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1445, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1448, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1451, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: “*Gazel*”, T.H., nr. 1452, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1473, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Geçmiş Zaman Olur ki Hayali Cihana Değer*, T.H., nr. 1492, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir.)

Mehmet Celal: *Hitab-ı Âşıkane*, T.H., nr. 1462, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede şiirin “tarz-ı cedid”i sevenlerce beğenileceği vurgulanmaktadır.)

Mehmet Celal: *Nazire*, T.H., nr. 1469, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Mesud-ı Harabatî’nin “hayır” redifli gazeline yazılan nazire ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Celal: *Tahmis*, T.H., nr. 1489, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1472, s. 3. (Y. Nuri imzası ile 1470 numaralı sayıda yayımlanan tahmis hakkında, Muallim Naci’nin değerlendirmesine katıldığını belirtmekle birlikte başka eleştirilerinin de bulunduğunu belirten yazarın “Edebiyat” sütununda yer alan yazısı.)

- Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1477, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, şairin gönderdiği şiirlere Muallim Naci tarafından yapılan tenkitlere cevap verilmektedir.)
- Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1488, s. 2. (İbrahim Necmi tarafından şiirine yapılan tenkide Mehmet Celal tarafından verilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)
- Mehmet Celal: “*Zavallı Sevda Esiri!*”, T.H., nr. 1497, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Mehmet Celaledin: *Merhum Recai Efendizade efazıl-ı şuaradan Aydın Vilayet-i Celilesi Mektupçusu Esbak izzetli Mehmet Celalettin Beyefendi’nin tanzim eylemiş olduğu şarkı-i nevzemindir*, T.H., nr. 1096, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Mehmet Celaledin: *Şuarâ-yı benamdan Aydın vilayeti mektupçusu esbak izzetli Mehmet Celaledin Beyefendi’nin tanzim eylemiş olduğu lugazdır*, T.H., nr. 1203, s. 3. (Bir gün önceki *Vakit* gazetesine derç edilen lugazın “Edebiyat” sütununa derci.)
- Mehmed Emin: *Asyâ-yı Vusta*, T.H., nr. 86, s. 4. (Mehmed Emin tarafından kaleme alınan ve Afganistan meselesi hakkında geniş malumat barındırdığı ifade edilen yazı.)
- Mehmet Emin: *İpeğe ve İpek Böceklerine Dair Bazı Malumat-ı Tarihiyye*, T.H., nr. 275, s. 4; nr. 277, s. 4; nr. 278, s. 3; nr. 281, s. 4; nr. 282, s. 3-4; nr. 283, s. 3-4; nr. 288, s. 3-4; nr. 298, s. 4; nr. 299, s. 4; nr. 307, s. 2; nr. 309, s. 2. (“Mütenevvia”. 277. sayıda “İpek Böceklerinin Enva’ı”; 278. sayıda “Dut Bahçeleri”; 281. sayıda “Böceklerdeki Karataban İleti”, “Baygınlık Hastalığı”; 282. sayıda “Ak Böcek İleti”, “Böcekçilik”, “Sergiler”; 283. sayıda “Nezafet ve Taharet”; 288. sayıda “Tohumların Açılması”, “İpek Böcekçiliğinin Tarifi”; 298. sayıda “Küçük Uyku”, “İkinci Uyku”; 299. sayıda “Üçüncü Uyku”; 309. sayıda “Kozalardan

Tohum İmali” alt başlıkları var. 307. sayıdan itibaren ise başlık olarak “İpek Böcekleri” kullanılmış.)

Mehmet Emin: *Tahtakurusu*, T.H., nr. 383, s. 4. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan yazıda tahtakuruları hakkında bilgi verilmektedir.)

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Beytü'l-Hazan*, T.H., nr. 1470, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine mensup): *Eski Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Şiirden önceki açıklamasında, Âbid-i Aşkî mahlasının kendisine ait olduğunu belirten şairin “Yenisi” başlığı ile bir başka gazeli de yer almaktadır.)

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1446, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1452, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine mensup): *Yenisi*, T.H., nr. 1434, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Emin (Talebe-i Ulumdan): *Bir kitapçı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1458, s. 2. (İstanbul’da Vefa Meydanında bulunan bir kitapçı hakkında “Varaka”.)

Mehmet Emin (Talebe-i Ulumdan): *Kütüphaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1470, s. 2-3. (1458 numaralı sayıda yazının devamı olarak, “kütüphane”den söz eden “Varaka”.)

Mehmet Emin Hilmi (Trabzonî): *Tercümetü’ş-Şemail hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1405, s. 3. (Muhammed b. İsa el-Tirmizî’ye ait olup Eyüp Sabri tarafından tercüme edilen *Tercümetü’ş-Şemail* adlı eseri ve tercümesini öven “Varaka”.)

Mehmet Esat: “*Gazel*”, T.H., nr. 1373, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve yazı. Ahmet Mesud’un neden yeni yazı göndermediğini soran yazar, “Acaba Mesud-ı Harabatı ile buluşup da harabat âlemine mi daldılar?” diye sorduktan sonra, gazeteye gönderdiği şiirinin ustalık eseri olmadığını; ancak mektepteki hocaları tarafından beğenildiğini beyan etmektedir. Devamında “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’nin bir değerlendirmesi de bulunmakta.)

Mehmet Fahri: *Ben de Tasvir Edeyim Der ki Mevlana’yı*, T.H., nr. 1448, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Fahri (Mekteb-i Tıbbiye Dokuzuncu Sınıf Talebesinden): *Bir Çocuğun Bargâh-ı Bezdane “Arz-ı Niyazı”*, T.H., nr. 1386, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Fahri: *Gazel*, T.H., nr. 1452, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Fahri: *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Fahri (Mekteb-i Tıbbiye Dokuzuncu Sınıf Talebesinden): *İsbat-ı Hakikat*, T.H., nr. 1325, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, gazetede bir süredir Abdülhekim Hikmet Bey ve Ali Sedat ile Mahmut Esat beyler arasında devam eden tartışma hakkında fikirler beyan edilmekte; esas meseleden uzaklaşıldığı ifade edilmektedir.)

Mehmet Fahri (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Talebesinden): *Zaîfiyet*, T.H., nr. 1314, s. 3-4. (Yemek meraklısı olduğu beyan edilen bir zatın

kitabından alıntı ile başlayan ve gazetenin “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda zafiyet ve yeme alışkanlıklarından söz edilmektedir.)

Mehmet Faik (Mihaliç Tabib-i Memleket): *Başlıksız*, T.H., nr. 1332, s. 3. (Mihaliç kaimmakamı Sait Bey aleyhine yayımlanan varakada imzası olmadığını ifade eden yazarın “Varaka”sı.)

Mehmet Fazıl: *Tercümetü’ş-Şemail adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1390, s. 2. (Muhammet b. İsa el-Tirmizî’ye ait olup Eyüp Sabri tarafından tercüme edilen *Tercümetü’ş-Şemail* adlı eserin yarattığı beğeni hakkında “Varaka”.)

Mehmet Fevzi: *Edirne Müftüsü demekle maruf ulemâ-yı asırdan faziletli Elhac Mehmet Fevzi Efendi hazretlerinin Kudus-i Şerife’de bulundukları sırada belde-i mübareke-i mezkûre hakkında söylemiş oldukları methiyedir*, T.H., nr. 1476, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Halisi ve Yahya Reşit ve Mustafa: *Hâll-i Mesele*, T.H., nr. 1274, s. 2-3. (Beyazıt ve Fatih Camileri müderrislerinden olan zatların gönderdiği ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yazıda “Belagat-ı Osmaniye” meselesi hakkında görüşler beyan edilmektedir. Hakkında açıklık getirilen konular “Mesele” başlığı ile verildikten sonra meselenin halli “Cevap” başlığı ile izah edilmiştir. Abdullah Süreyya, gazetenin 1277 numaralı sayısında yer alan başlıksız yazısında Mehmet Halisi’nin Elhac İbrahim olduğunu yahut yazının Elhac İbrahim’in gayretleri ile kaleme alındığını ifade etmektedir.)

Mehmet Halit (Machitariste Şakirdanından Uşşakîzade): *Aşkımın Mezarı*, T.H., nr. 1461, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Hamdi: *Ankara vilayet-i celilesi matbaası müdürü ve gazetesi muharriri Mehmet Hamdi Efendi tarafından tanzim olunup tab ve neşr edilmek*

üzere matbaamıza gönderilen kasidedir, T.H., nr. 1154, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Hamdi (Muhacirinden): *Başlıksız olarak Bulgaristan hakkında*, T.H., nr. 947, s. 3. (Bulgaristan’ın durumu hakkında kaleme alınan “Varaka” ve *Tercüman-ı Hakikat*’in varaka hakkındaki yorumları.)

Mehmet Hamit (Mekteb-i Mülkiye birinci sene talebesinden): *Başlıksız oalrak lisan-ı Osmanî hakkında*, T.H., nr. 1098, s. 2-3. (*Ceride-i Havadis*’in 4871 numaralı sayısında yayımlanan lisan-ı Osmanî hakkındaki yazıya cevaben kaleme alınan “Varaka”. Varakada gazetede yayımlanan yazıda geçen Türkçeyi Kürtler ve Arnavutların en kolay öğrenebileceğine dair sözlere cevap verilmektedir.)

Mehmet Hamit ve Memduh (Mekteb-i Hukuk Talebesinden): *Mahmut Celaleddin Bey’e Son Cevap*, T.H., nr. 1109, s. 2. (Mahmut Celaleddin Bey’in gazetenin 1106 numaralı sayısında yer alan varakasından dolayı kaleme alınan, eleştirilere cevap veren “Varaka”.)

Mehmet Hamit ve Memduh (Mekteb-i Hukuk Talebesinden): *Tashih ve Cevap*, T.H., nr. 1104, s. 3. (Mekteb-i Hukuk talebelerince daha evvel kaleme alınan ve Mahmut Celaleddin Bey’in mektebe devamı ve bilgileri hakkında yazılan varakada, verilen numaranın yanlış olduğunu beyan ederek doğrusunu açıklayan “Varaka”.)

Mehmet Kemaleddin: *“Gazel”*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Yenişehir Fener’den geldiği belirtilen “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Nadir ve Tevfik Rıza ve Mehmet Şükrü (*Afak* Muharrirleri): *Başlıksız*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” sütununa Muallim Naci’nin getirilmesinden duyulan memnuniyet hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda Muallim Naci imzalı teşekkür yer almaktadır.)

Mehmet Nazım¹ (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 44, s. 3. (“Bir edib tarafından tanzim olup besteleri derdest bulunan iki şarkıdır” şeklinde sunulan ve dörtlükler hâlinde kaleme alınarak “Edebiyat” sütununda yayımlanan eser “Mefâîlün/ Mefâîlün/ Mefâîlün/ Mefâîlün” veznindedir.)

Mehmet Nazım: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 49, s. 2. (“Biraderim Cevdet Efendi” şeklinde başladığı yazıda 44. sayıda yayımlanan şarkıların edibi olduğunu beyan eden edip, birinci beyitten bir mısranın eksik basıldığını haber vermektedir.)

Mehmet Nesip: *Başlıksız olarak imzalı yazılar hakkında*, T.H., nr. 1386, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı *Afak*’ta yayımlanan “İmza” başlıklı varakanın aynıdır. Varakada *Tercüman-ı Hakikat*’in 1385 numaralı sayısının “Edebiyat” sütununda ihtar edilen noktasız imza kullanan yazarlar hakkında ve neden noktasız imza kullanıldığına dairdir. Yazının sonunda “İmza Unvanlı Varakaya Cevap” başlıklı bir yazı da yer almaktadır.)

Mehmet Rasim (İkinci Ordu-yı Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi Ketebesinden): *Rüyadaki İftirak’ın Alenen Zuhuru*, T.H., nr. 1482, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir.)

Mehmet Sabri: *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

(Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede bu isimde bir şairin tanınmadığı ifade edilmektedir.)

¹ Gazetenin 49 numaralı sayısına gelen Mehmet Nazım imzalı başlıksız yazıdan, şiirin bu yazıyı gönderen zat olduğunu öğrenmekteyiz.

- (Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1444, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- (Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1449, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- (Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- (Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1435, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- (Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden) ve Sadeddin Karabağî (Bursa Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1461, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Diğer/ Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Nazire*, T.H., nr. 1470, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî: *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî (Darümuallimin Üçüncü Sene Talebesinden): *Şiir*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Daha önce 1417 numaralı sayıda bir şiirinin yayımlanmasından cesaret aldığını ifade eden şairin, "Edebiyat"

sütununda yer alan ayrı ayrı bir dördlük ile bir gazeli ve sonunda yer alan Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

(Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden) ve Sadeddin Karabağî (Bursa Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1461, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mehmet Safvet ve Osman Nuri: *Aynen Mektup*, T.H., nr. 497, s. 3. (Ziraat kütüphanesinden bahsedildikten sonra, umumun faydalanabileceği bir kitabın *Tercüman-ı Hakikat*’te önce tefrika edilmesi, ardından da kitap olarak yayımlanması ricasında bulunan, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

M(ehmet). S(afvet). ve O(sman). N(uri).: Kütüphane-i Zirai, T.H., nr. 499, s. 3; nr. 500, s. 3-4; nr. 501, s. 3; nr. 502, s. 3; nr. 503, s. 3; nr. 504, s. 3; nr. 505, s. 3; nr. 506, s. 4; nr. 515, s. 3-4; nr. 516, s. 3-4; nr. 518, s. 3-4; nr. 319, s. 3-4. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı dizisi.)

M(ehmet). S(afvet). ve O(sman). N(uri). (İmzasız olarak): *Kütüphane-i Zirai'den Mabat*, T.H., nr. 570, s. 3. (“Kaide-i Umumiye” başlığı ve “Koyun ve Keçinin Cinslerini Tahvil ve Islah Etmek Usulü” alt başlığı ile bu konularda bilgi verilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Mehmet Sami (Gümüşhane Telgraf ve Posta Müdürü): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1458, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Samih: *Girit ceziresi merkez naibi faziletli Mehmet Samih Efendi hazretlerinin keşide-i silk-i sutur buyurdıkları bir gazeldir*, T.H., nr. 1095, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Sıtkı ve Süleyman ve Feyzi ve Raşit ve Ahmet ve Hafız Şekip: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3. (“İttihad-ı İslam” hakkında yayımlanan bentleri, çabayı takdir eden bir “Varaka”.)

Mehmet Şakir (Türbedarü'l-Fakirü's-Seyit): *Vakfiyeler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1420, s. 2. (Vakfiyeler hakkında başlıksız “Varaka”.)

Mehmet Şemseddin: *Mektep dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1414, s. 3. (1411 numaralı sayıda yayımlanan M. Tahir imzalı ve *Mektep* dergisi dolayısıyla Mehmet Şemseddin’i tebrik ederek dilinin daha sade olmasını tavsiye eden varakaya karşılık olarak kaleme alınan “Varaka”. Yazıda mecmuanın dilinin sade olduğu; ancak daha fazla dikkat edileceği beyan edilmektedir.)

Mehmet Şükrü: *Üçler Mahallesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 696, s. 2. (Gazetenin 577 ve 685 numaralı sayılarında Üçler mahallesindeki kunduracıların, mahalleye verdiği rahatsızlıkla ilgili varakaların sahibinden önceki varakaları tekzip eden yeni “Varaka”. Başka mahalleden olmasına rağmen, Üçler mahallesi sakinleri adına önceki varakaları kaleme aldığı ve kunduracıların mahalleye bir zararları olmaması adına yazdıklarının tekzip edilmesi ricası hakkında.)

Mehmet Şükrü: *Heder adlı tiyatro eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1240, s. 2. (Muallim Naci’nin bu defa *Heder* isimli bir tiyatro oyununu neşredeceğini haber alındığını beyan eden “Varaka”.)

Mehmet Şükrü ve Mehmet Nadir ve Tevfik Rıza (*Afak* Muharrirleri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” sütununa Muallim Naci’nin getirilmesinden duyulan memnuniyet hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda Muallim Naci imzalı teşekkür yer almaktadır.)

Mehmet Tahir: *Alicenaplar*, T.H., nr. 663, s. 4; nr. 664, s. 4. (“Mütenevvîa” sütununda yer yazıda “Almancadan mütercem roman”ın yazarı belirtilmemiştir.)

Mehmet Tahir: *Bin Süvari*, T.H., nr. 676, s. 3-4; nr. 677, s. 4; nr. 678, s. 4; nr. 679, s. 4; nr. 680, s. 4; nr. 681, s. 4. (Almancadan tercüme edilen hikâye “Mütenevvîa” sütununda yer almaktadır.)

Mehmet Tahir: *Bosna'dan yola çıkılarak işgal altındaki yerlerdeki genel durum hakkında bilgi verilen başlıksız yazı*, T.H., nr. 630, s. 2-3. (Bosna azadeganından Fazlı Paşa'nın ailesiyle birlikte Bosna'dan kesin olarak dönüşünün gazetelerden okunması üzerine Bosna ahalisinden bir zatla mülakat yapan Mehmet Tahir'in "Varaka"sı. Buna göre varakada, Hristiyanların her zaman kendilerini zulme uğramış göstermesine rağmen, İslam hükümetlerinin onlara yönelik hiçbir zorlamada bulunmaması ile buna karşılık olarak Avusturya ve Bulgaristan gibi devletlerin işgal ettikleri yerlerdeki Müslüman halka yaptıkları tahkirlerinden söz edilmektedir.)

Mehmet Tahir: *Devlet-i Aliye-i Avrupa*, T.H., nr. 588, s. 1. (İngiltere'nin Osmanlı'nın ıslahatı için gösterdiği alakanın samimi olması ya da bu alaka sonucu Osmanlı'nın fayda görmeme ihtimallerini değerlendiren ve ıslahatları uygulama çabasındaki Osmanlı'ya karşı Avrupa'nın tutumundan söz eden "Bend-i Mahsus".)

Mehmet Tahir: *Harik Tulumbası*, T.H., nr. 704, s. 4; nr. 705, s. 3-4; nr. 706, s. 4; nr. 707, s. 4; nr. 708, s. 4; nr. 709, s. 3; nr. 710, s. 3-4; nr. 711, s. 4; nr. 712, s. 3; nr. 713, s. 3-4; nr. 714, s. 4; nr. 715, s. 4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan "Almancadan mütercem bir roman" olan eserin müellifi belli değildir.)

Mehmet Tahir: *Kar Fırtınası*, T.H., nr. 693, s. 3-4; nr. 694, s. 4; nr. 695, s. 4; nr. 696, s. 4; nr. 697, s. 3. (Yazarı belli olmayan, ancak Mehmet Tahir tarafından Almancadan tercüme edilen hikâye gazetesinin "Mütenevvia" sütununda yer almaktadır.)

Mehmet Tahir: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 665, s. 3. (Mektepler ve mekteplerin gelişmesi için kurulan bir hayır cemiyeti hakkında "Varaka".)

Mehmet Tahir: *Mesire yerleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 565, s. 2. (Kış mevsiminin sona erip baharın gelmesiyle insanların, özellikle kadınların,

mesire yerlerine ve açık havaya çıkarken tavırlarına dikkat etmelerini, çünkü bir milletin sahip olduğu en değerli şeyin ahlak olduğunu beyan eden “Varaka”.)

Mehmet Tahir: *Başlıksız olarak çocuk mecmuası hakkında*, T.H., nr. 576, s. 2-3. (*Tercüman-ı Hakikat*’in 575. sayısındaki “Letaif” sütununda yer alan “Gülmek İster misiniz?” başlıklı yazıyı okuyan Mehmet Tahir’in mecmuayı aldığı ve incelediğini beyan eden ve mecmuanın çocuklara uygun olmadığını ifade ederek Maarif Nezaretini uyardığı “Varaka”sı.)

Mehmet Tahir: *Başlıksız olarak Mecami-i Fünun adlı risale hakkında*, T.H., nr. 1353, s. 2. (*Mecami-i Fünun* isminde bir risalenin neşri hakkında “Varaka”.)

(Mehmet) Tahir (Menemenlizade): *Mehtap*, T.H., nr. 1423, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonunda yer alan Muallim Naci imzalı “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede beğeni ifade edilmiştir.)

Mehmet Tahir (Menemenlizade): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1464, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin *Bahar* mecmuasında görülen Abdülhak Hamit’in şiirine nazire olarak yazıldığı belirtilmektedir.)

M(ehmet). Tahir (Süleymaniyeli): *Mektep dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1411, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen *Mektep* isimli mecmuanın dilinin, çocuklara ve gençlere yönelik olmasına rağmen, oldukça ağır olduğundan söz eden “Varaka”.)

Mehmet Tahir (Jandarma Miralaylarından): *Seyahatname hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 716, s. 3. (Görev dolayısıyla bulunduğu Çin ve Hint hakkında seyahatname yazacak olan Mehmet Tahir’in, ilgiden dolayı teşekkür ettiği “Varaka”.)

Mehmet Tahir (Mekteb-i Tıbbiye Müntehi Sınıfı Şakirdanından): *Başlıksız olarak Talim-i Edebiyat tartışması hakkında*, T.H., nr. 1295, s. 3. (Elhac

İbrahim'in *Talim-i Edebiyat*'a yaptığı eleştirilerden söz eden ve Elhac İbrahim'i Nabi'nin şiirine yapılan eleştiriler konusunda hak veren "Varaka".)

Mehmet Talat (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Sınıf-ı Muntahi Şakirdanından): *Başlıksız*, T.H., nr. 1112, s. 2-3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı.)

Mehmet Tevfik (Mezkûr Mahalle Sakinlerinden Binbaşı): *Çukurcuma hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1252, s. 2. (Tophane'de Çukurcuma mahallesinde kaldırımların birkaç senedir tamir görmemesi hakkında "Varaka".)

Mehmet Tevfik Nevzat (İzmir Rûsumat Nezareti Evrak Mukayyidi): *Nazire*, T.H., nr. 1429, s. 3. (Şairinin ifadesine göre *Aydın* gazetesinde okunan Samih Efendi'nin gazeline nazire olarak kaleme alınan ve "Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Tevfik: *Bir Feylesofun Dünyaya Son Nazarı*, T.H., nr. 1429, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1459, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *(Gazel) Diğer*, T.H., nr. 1459, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *(Gazel) Diğer*, T.H., nr. 1459, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mehmet Ziya: *Eden Bulur: Yahut Merhametsiz Bir Valide*, T.H., nr. 795, s. 3-4; nr. 796, s. 3-4; nr. 797, s. 3-4; nr. 798, s. 3-4; nr. 799, s. 3-4; nr. 800, s. 4; nr. 801, s. 3; nr. 802, s. 3-4; nr. 803, s. 3-4; nr. 804, s. 3; nr. 805, s. 4; nr. 806, s. 3-4; nr. 807, s. 4; nr. 808, s. 4. (On üç yaşındaki yazarın kaleme aldığı ve gazetenin "Mütenevvîa" kısmında yer alan "milli dram".)

Mehmet Ziya (İmzasız olarak): *Huzzar*, T.H., nr. 794, s. 3-4. (Yazarı belirtilmeyen ama gazetenin birinci sayfasındaki “İhtar-ı Mahsus”ta on üç yaşında olduğu ifade edilen, “Mütenevvîa” kısmında yer alan tiyatro oyunu.¹)

Mehmet Ziya (Bursa’da .. Hacı): *Bursa’da kurulan mektep hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1343, s. 3. (“18 Teşrinisani” tarihini taşıyan “Mektub-ı Mahsus”ta Bursa’da kurulan Mekteb-i Rüşdiye-i Askeriye hakkındadır.)

Mekâtib-i Rüşdiye-i Mülkiye Lisan-ı Osmanî Muallimlerinden Biri: *Gazete hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 383, s. 2. (Gazetenin mektepler için Pazar günleri özel bir sayı çıkarmasına teşekkür maksadıyla yazılmış “Varaka” ve gazete tarafından verilen cevap.)

Mekkî: *Karahisar naşi faziletli Mekki Beyefendi’nin inşaat eyledikleri sal-ı tarihiyedir*, T.H., nr. 1344, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mekkî: *Üdebâdan faziletli Mekkî Beyefendi’nin söyledikleri bir gazeldir*, T.H., nr. 1161, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir “Feilâtün/Feilâtün/Feilâtün/Feilün” kalıbı ile yazılmıştır.)

Mekteb-i Hukuk Talebesinden *Hall-i Talikat* Muharriri: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1085, s. 2. (Cevdet Paşa’nın *Belagat-ı Osmaniye*’sine tenkit maksadıyla kaleme alınan *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye*’deki yanlışları bularak düzelten yazarın yeni “Varaka”sı. Varakanın sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile yazarın kitabının yayımlandığı ve bütün kitapçılarda bulunabileceği hakkında bilgi verilmektedir.)

Mekteb-i Hukuk talebesinden otuz sekiz efendinin imzasıyla: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1101, s. 2. (*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesiyle ilgili tartışmada gazeteye yazı gönderen ve Mekteb-i Hukuk öğrencisi olduğunu ifade eden Mahmut Celaledin’in

¹ 795. Sayıda anlaşıldığı üzere yazar Mehmet Ziya, eserin ismi ise “*Eden Bulur: Yahut Merhametsiz Bir Valide*”dir.

derslere devam etmediği, dolayısıyla Mekteb-i Hukuk'u savunma görevinin ona ait olamayacağı hakkında talebeden gelen “Varaka”.)

Memduh (Adliye Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1209, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” sütununda “Şu takdim olunan gazelimin gazete-i muteberelerinin bir köşeciğine derç edilmesini istirham eylerim” notula birlikte yayımlanan beş beyitlik gazel.)

Memduh ve Mehmet Hamit (Mekteb-i Hukuk Talebesinden): *Mahmut Celaleddin Bey’e Son Cevap*, T.H., nr. 1109, s. 2. (Mahmut Celaleddin Bey’in gazetenin 1106 numaralı sayısında yer alan varakasından dolayı kaleme alınan, eleştirilere cevap veren “Varaka”.)

Memduh ve Mehmet Hamit (Mekteb-i Hukuk Talebesinden): *Tashih ve Cevap*, T.H., nr. 1104, s. 3. (Mekteb-i Hukuk talebelerince daha evvel kaleme alınan ve Mahmut Celaleddin Bey’in mektebe devamı ve bilgileri hakkında yazılan varakada, verilen numaranın yanlış olduğunu beyan ederek doğrusunu açıklayan “Varaka”.)

Memduh Faik: *Hâlâ şurâ-yı umur-ı maliye azâ-yı kiramından saadetli Memduh Faik Beyefendi hazretlerinin baladaki gazele nazire olarak inşat buyurdıkları gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1185, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, “Bir hanımefendinin gazelidir” başlığı ile verilen aynı sayıda yer alan şiire nazire olarak kaleme alınmıştır.)

Merd-i Garip: *Gençler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 510, s. 3. (Gençlerin cahillikleri hakkında yazılmış bir “Varaka”.)

Merd-i Garip: *Bir Dolandırıcılık*, T.H., nr. 482, s. 3. (“Matbuat âleminin bir Merd-i Garibi vardır ki bazı kere kalemi eline alır. İşte bu defa dahi aldı kalemi bakalım ne söyledi” denilerek başlanılan “Varaka”da yazar, yaşadığı bir dolandırıcılık olayını anlatmaktadır.)

MEROUVEL, Charles: *Gabriel’in Günahı*, T.H., nr. 1204, s. 3-4; nr. 1205, s. 3-4; nr. 1206, s. 3-4; nr. 1207, s. 3-4; nr. 1208, s. 3-4; nr. 1209, s. 3-4; nr. 1210, s.

3-4; nr. 1211, s. 3-4; nr. 1212, s. 3-4; nr. 1213, s. 4; nr. 1214, s. 3-4; nr. 1215, s. 3-4; nr. 1216, s. 3-4; nr. 1217, s. 3-4; nr. 1218, s. 3-4; nr. 1219, s. 3-4; nr. 1220, s. 3-4; nr. 1221, s. 3-4; nr. 1222, s. 3-4; nr. 1223, s. 3-4; nr. 1224, s. 3-4; nr. 1225, s. 3-4; nr. 1226, s. 3-4; nr. 1227, s. 3-4; nr. 1229, s. 3-4; nr. 1230, s. 3-4; nr. 1231, s. 3-4; nr. 1232, s. 3-4; nr. 1233, s. 3-4; nr. 1234, s. 3-4; nr. 1235, s. 3-4; nr. 1236, s. 3-4; nr. 1237, s. 3-4; nr. 1238, s. 3; nr. 1239, s. 3-4; nr. 1240, s. 3-4; nr. 1241, s. 3-4; nr. 1242, s. 3-4; nr. 1243, s. 3-4; nr. 1244, s. 3-4; nr. 1245, s. 3-4; nr. 1246, s. 3-4; nr. 1247, s. 3-4; nr. 1248, s. 3-4; nr. 1249, s. 3-4; nr. 1250, s. 3-4; nr. 1251, s. 3-4; nr. 1252, s. 3-4; nr. 1253, s. 4; nr. 1254, s. 3-4; nr. 1255, s. 3-4; nr. 1256, s. 3-4; nr. 1257, s. 3-4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 3-4; nr. 1260, s. 3-4; nr. 1261, s. 3-4; nr. 1262, s. 3-4; nr. 1263, s. 3-4; nr. 1264, s. 3-4; nr. 1265, s. 3-4; nr. 1266, s. 3-4; nr. 1267, s. 3-4; nr. 1268, s. 3-4; nr. 1269, s. 4; nr. 1270, s. 4; nr. 1271, s. 3-4; nr. 1272, s. 4; nr. 1273, s. 3-4; nr. 1274, s. 3-4; nr. 1276, s. 3-4; nr. 1277, s. 3-4; nr. 1278, s. 3-4; nr. 1279, s. 3-4; nr. 1280, s. 3-4. (“Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın mütercimi Ahmet Midhat Efendi’dir.)

Mesud-ı Harabatî: Bk. Muallim Naci

Mesut Necmi (Fatih Talebesinden Darendeli): *Gazel*, T.H., nr. 1488, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Mirat-ı Âlem Heyet-i Tahririyesi: *Mirat-ı Âlem hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1266, s. 3. (Gazetenin 1260 numaralı sayısında yayımlanan ve *Mirat-ı Âlem*’de yayımına başlanan ama sonlandırılmayan yazılardan söz eden varakaya cevaben kaleme alınan ve okura ilgisinden dolayı teşekkür ettikten sonra durumu izah eden “Varaka”.)

Muallim Naci: “*Afak’tan*”, T.H., nr. 1341, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, Victor Hugo’ya ait olup nazmen tercüme eden ise Muallim Naci’dir. Şiir, *Afak* mecmuasından alınmıştır. Daha önce sadece “Naci” adını kullanan edip, bu yazıyla birlikte “Muallim Naci” adını kullanmaya başlamıştır.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Ahmet Mesut’un kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1340, s. 2. (Beyitlerle süslenen “Varaka”da, Ahmet Mesut’un kim olduğu konusunda merakla düşen okurlara yazar, gazetenin heyet-i tahririyesinin kendisini tanıdığından söz ederek matbaaya bazı zamanlar uğradığını beyan etmektedir.)

(Muallim) Naci: *Âl-i Aba*, T.H., nr. 1268, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve öncesindeki açıklamada yayımlanan bu şiirlerin daha sonra bir risalede toplanacağı belirtilen şiir.)

Muallim Naci (“Abdüllatif Fahri” müstearıyla): *Aynen Varaka*, T.H., nr. 1304, s. 2. (Gazetede yayımlanan Ahmet Mesut imzalı yazıları beğenerek okunduğu beyan edilen “Varaka”, aynı zamanda bir tanıdığı olduğunu belirttiği Ahmet Mesut’un eserine nazire niyetine bir kıta da göndermektedir. Varakanın sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bölümde ise, Ahmet Mesut konusuna değinildikten sonra kıta değerlendirilmektedir. Değerlendirmede eserin beğenildiği ve kafiye, vezin gibi kuralların esaret sayılmasına karşılık böyle tabii bir kıtanın beğenilmemesinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (“Bir Muhacir” müstearıyla): *Bahar İçinde Hazan –yahut- “Yeis-i Muhaceret”*, T.H., nr. 873, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Celâl Tarakçı’nın *Muallim Nâcî Efendi Hayatı ve Eserlerinin Tedkiki* isimli çalışmasında açıklandığı üzere “Bir Muhacir” imzalı bu zat, Muallim Naci’dır.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): “*Bidad*” kelimesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1495, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, “bidad” meselesi üzerine Sait imzalı bir yazının pazartesi günkü nüshada yayımlanacağı belirtilmektedir.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): “*Bir Gazel*”, T.H., nr. 1306, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazelin sonunda şair, aldığı övgü dolayısıyla gazeteye teşekkür etmektedir.)

Muallim Naci (“Mesud-ı Harabatî” müstearıyla): “*Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı*”, T.H., nr. 1464, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Mesud-ı Harabatî tarafından tercüme edildiği belirtilen eserin “bir Fransız şair” olan Maynard’a ait olduğu belirtilmiştir.)

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti Mektubî Kalemi mümeyyizi edib-i meşhur Naci Efendi hazretlerinin zade-i tab-ı edibaneleri olan gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1166, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir aruzun “Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün” kalıbıyla kaleme alınmıştır.)

(Muallim) Naci: *Cezayir Bahr-i Sefid vilayeti kalemi mümeyyizi izzetli Naci Efendi hazretlerinin gazel-i ranalarıdır*, T.H., nr. 1173, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beş beyitten oluşan ve aruzun “Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün” kalıbıyla kaleme alınan gazel.)

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti Mektubî kalemi mümeyyiz izzetli Naci Beyefendi hazretlerinin yeni bir gazel-i ranaları*, T.H., nr. 1177, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, “Mefâilün/Feilâtün/Mefâilün/Feilün” kalıbıyla kaleme alınmış olup sekiz beyitten mürekkeptir.)

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid vilayeti mektubî kalemi mümeyyizi izzetli Naci Beyefendi hazretlerinin yeni bir gazelidir*, T.H., nr. 1180, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, on beyitten oluşmaktadır.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Dicle*, T.H., nr. 1366, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve dörtlüklerle kaleme alınan şiir.)

Muallim Naci (“Abdüllatif Fahri” müstearıyla): *Dikkatsizliğin Cezası*, T.H., nr. 1320, s. 2. (Yazarın camide başına gelen bir olayı anlattığı “Varaka”sı.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1294, s. 2. (Gazetenin “Edebiyat” sütununda birkaç gündür bir şey göremeyen “Varaka” sahibinin, durumun nedenini sorarak, edebiyat tutkunlarının *Tercüman-ı Hakikat*’i takip ettiklerini ve

sütunu görmek istediklerini ifade ettiği yazısı. Yazar yazının sonuna da bir kıta eklemiştir. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bölümde ise, yazı sahibinin arzu ettiği gibi gazetenin bir mecmuası olmadığı, olsa idi bile bu kıtayı yazıların en küflülerden biri sayıp mecmuada yer vermeyecekleri ifade edilmiştir.)

Muallim Naci (“Abdüllatif Fahri” müstearıyla): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1307, s. 2. (“Edebiyat” kısmında yer alan yazısında yazar, *Tercüman-ı Hakikat*’e varakasını yayımladığı için teşekkür ederek gazetenin edebiyat namına üstlendiği vazifeden takdirle söz etmektedir. Yazının sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise, yazıyı okuyan bir zatın ifadenin sadeliğine duyduğu hayranlıktan söz edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Edibane Yazılmış Bir Mektup Sureti*, T.H., nr. 880, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Diyarbakır’da başlayıp, Sivas ve Erzurum’la devam edip nihayet Trabzon’da sona eren bir seyahat, beyitlerle tezyin edilerek anlatılmaktadır. Yazının sonunda yer alan tarih ise 17 Haziran 96’dır. Muharririn adı belirtilmese de Muallim Naci’nin bu yıllarda Sait Paşa ile Siirt’e giderken aynı güzergâhı takip ettiği bilinmektedir. Yazıda ara ara verilen bentler de bu fikri desteklemektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Eserlerinin kitaplaştırılması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1262, s. 3. (Gazetenin 1244 numaralı sayısındaki Şehabeddin imzalı yazıda, Muallim Naci’nin şiirlerinin bir mecmuada toplanmasının istenilmesi üzerine Muallim Naci tarafından kaleme alınan “Varaka”. Varakada şair, bugüne kadar bunun için kimseden yardım dilemediğinden söz etmektedir. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise Naci’nin şiirlerinin kıymeti, mekteplerde en büyük hocaların onun şiirlerinden misalleri talebelerine gösterdiğinden söz edilerek şiirleri basmanın kendileri için şeref olacağı ifade edilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Fahriye*, T.H., nr. 1269, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Muallim) Naci: “*Feryat*”, T.H., nr. 1028, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Gazel*, T.H., nr. 1117, s. 2. (“Serinde daima derd ü belası artar eksilmez”. “Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Aynı kısımda bir manzume de yayımlanmıştır. İki şiirin sonuna edip tarafından eklenen notta bu manzume ve şarkının *Tercüman-ı Hakikat*’in 1104 numarasındaki Naci Efendi namına ilan edilerek yanlışlıkla *Hazine-i Evrak*’ta yayımlandığı belirtilmektedir. Notun sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” kısmında ise iki ayrı Naci olduğu, karıştırılmaması için birinin başka bir mahlas kullanması tavsiye edilmektedir. Bunun asır için gerekli olduğu gibi, ölmez eser bıraktıkları muhakkak olan iki ismin gelecekte de karıştırılmaması için de geçerli olduğu da ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (“Mesud-ı Harabatı” müstearıyla): *Gazel*, T.H., nr. 1459, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. 1458 numaralı sayıdaki Vahit imzalı varakada daha önceki yayımında eksiklikler olduğu için yeniden yayımlanmaktadır.)

(Muallim) Naci¹: *Hazan*, T.H., nr. 697, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve “Fransa şüara-yı kadimesinden birinin bir eser-i mütercemî” şeklinde tanıtılan yazının muharriri belli değildir. Şiir nesren tercüme edilmiştir.)

Muallim Naci: *Hesti-i Fatır*, T.H., nr. 856, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan Fransızcadan mütercem şiir. Başındaki açıklamada şairinin kim olduğu belirtilmezken, şiirin anlamın özetlenmesi yolu ile tercüme edildiği ifade edilmektedir. Şiirin sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile ise tercüme ya da telif, her ne şekilde olursa olsun takdire şayan olduğu ifade

¹ Gazetede “Naci” olarak imzalanan bu yazının Muallim Naci’ye ait olduğu bilinmektedir. Celâl Tarakçı’nın Sabri Esat Siyavuşgil’den aktardığına göre Muallim Naci *Tercüman-ı Hakikat*’in edebî kısmının başına geçmeden evvel, gazetede Fransızcadan yaptığı tercümeleri yayımlamıştır. (Tarakçı 1994: 34).

edildikten sonra, böylesi örneklerin edebiyatımızın geleceği için umut verici olduğundan bahsedilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Hesti-i Fatır şiirine gelen tenkide cevap olarak başlıksız yazı*, T.H., nr. 861, s. 3. (Cafer imzasıyla gelen eleştiriye cevaben kaleme alınmış ve “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. İlk olarak Cafer Efendi’nin zannettiği gibi Divan-ı Muhasebat Hulefasından Naci Bey olmadığını belirten yazar, devamında Cafer’in itirazlarına tek tek cevap vererek bentlerde ve kullanılan kelimelerde bir yanlışlık olmadığını açıklamaktadır.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1383, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, bu sütuna gönderilen şiirlerin sırası ile yayımlandığından söz edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1385, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan uyarıda bu kısma gönderilen yazıların kiminde imzanın noktasız yazılmasından dolayı okunamadığı ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Mesud-ı Harabatî’nin muterizlerine verdiği cevabın ertesi günkü sayıda yayımlanacağı hakkında, “Edebiyat” sütununda yer alan duyuru.)

Muallim Naci: *İzmir’de Bilgiç Bir Genç imzalı varaka hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1399, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, daha önce Muallim Naci tarafından yanlış olduğu beyan edilen “lüt-f-i mesbuka” tabirinin doğru olduğunu ifade eden bir yazı gönderen zatın, yeni bir yazı gönderdiği; ancak buna verilecek cevabın eskisinden farklı olmayacağı için yayımlanmadığı; zatın isterse yazısını başka matbaalara göndermesi gerektiği ifade edilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Kaside*, T.H., nr. 1269, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Muallim) Naci: *Kaside*, T.H., nr. 1150, s. 3. (Sait Paşa’nın rütbe alması dolayısıyla kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yer alan kaside.)

(Muallim) Naci: “*Manzume*”, T.H., nr. 1117, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan dört bentten meydana gelen müsemmen. Aynı kısımda bir de gazel yayımlanmıştır. İki şiirin sonuna yazar tarafından eklenen notta bu manzume ve şarkının *Tercüman-ı Hakikat*’in 1104 numarasındaki Naci Efendi namına ilan edilerek yanlışlıkla *Hazine-i Evrak*’ta yayımlandığı belirtilmektedir. Notun sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” kısmında ise iki ayrı Naci olduğu, karıştırılmaması için birinin başka bir mahlas kullanması tavsiye edilmektedir. Bunun asır için gerekli olduğu gibi, ölmez eser bıraktıkları muhakkak olan iki ismin gelecekte de karıştırılmaması için de geçerli olduğu da ifade edilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Kebuter*, T.H., nr. 1079, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beyitlerle ve aruzun “Me’ûlü Me’âilü Fâilün” kalıbıyla yazılmış şiir.)

Muallim Naci (“Mesud-ı Harabatî” müstearıyla): *Kendisine yönelik eleştiriler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1423, s. 3. (Daha önce gazetede M. Vahit imzası ile bir gazeli yayımlanan ve ardından imzasız bir yazı ile bu gazelin edebî çevrelerde nasıl tenkit edildiğinden bahsedilen Mesud-ı Harabatî’nin eleştirilere cevaben kaleme aldığı ve gazetenin “Edebiyat” sütununda yayımlanan yazısı. Arapça terkipler konusundaki tenkitlere sırası ile cevap verilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Kuzu*, T.H., nr. 916, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve “Efendim Hazretleri” şeklinde başlayan yazısındaki açıklamada Naci, insanın elinde olmayan şeyleri ancak hayal edebileceğini, şairin de muhayyilesi yardımıyla kışta baharı, baharda kışı anlatabileceğini söyleyerek, devamında sözü edilen durumda ortaya çıkmış bir eser olarak tanıtılan “Kuzu” başlıklı manzumesine yer vermektedir.)

(Muallim) Naci: *Mehtap –yahut- Âlem-i Ab*, T.H., nr. 948, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve on sekiz dörtlükten meydana gelen şiir.)

Muallim Naci (“Bir Firkatzede” müstearıyla): *Mektup*, T.H., nr. 898, s. 2-3. (“Şam Gariban” başlıklı ve “Bir Hane-berduş” imzalı manzumenin yayımlandığı

gün Sakız¹'a giden ve bu manzume için teşekkür eden varakaları, burada aldığı *Tercüman-ı Hakikat*'te gören Naci'nin teşekkür eden ve gittiği yeni yerde kaldığı sürece aynı yolda yazacağı eserleri takdim etmek için kaleme aldığını ifade ettiği mektubu. Mektubun devamında "Fırkat" başlığı ile dörtlüklerle kaleme alınmış yeni bir şiir yer almaktadır.)

(Muallim) Naci: *Meyhanede Bir Söyleniş*, T.H., nr. 1046, s. 3. (Naci imzasıyla "Edebiyat" sütununda yayımlanmış şiir.)

(Muallim) Naci: *Mersiye*, T.H., nr. 1268, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve öncesindeki açıklamada yayımlanan bu şiirlerin daha sonra bir risalede toplanacağı belirtilen şiir.)

(Muallim) Naci: *Muhacirini İstihfaf*, T.H., nr. 840, s. 2. (Sonuna konuyla ilgili bir beyit de eklenen "Varaka"da muhacirlere yapılan muamele ve aslında bu insanların ne tür zorluklar çektiğinden söz edilmektedir.)

(Muallim) Naci: *Naat*, T.H., nr. 1268, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve öncesindeki açıklamada yayımlanan bu şiirlerin daha sonra bir risalede toplanacağı belirtilen naat.)

(Muallim) Naci: *Naci Efendi hazretleri tarafından varit olmuştur*, T.H., nr. 1240, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve beş beyitten oluşan şiir.)

(Muallim) Naci: *Nusaybin Civarında Bir Vadi*, T.H., nr. 1120, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan "nevzemin bir manzume". Tarakçı, bu şiirin "Asya Seyahati" dolayısıyla dolaştığı yerlerin etkisiyle yazıldığını ifade eder (Tarakçı 1994: 455). Şiirin başına yazılan gazetenin açıklamasında devrin iki Naci'sinin karıştırıldığı ve birinin ilave bir isim alması gerektiği tekrarlanarak, mezkûr şiirin şairinin *Hazine-i Evrak*'a da şiirler gönderen daha önce gazetede "Şam-ı Gariban" gibi şiirleri gönderen Muallim Naci olduğu ifade edilmektedir.)

¹ Bu tarihlerde Muallim Naci, Sait Paşa'nın Cezayir-i Bahr-i Sefid valiliğine atanmasıyla, Haziran 1881'de Mektubi Kalemi mümeyyizi olarak Sakız'a gider (Yalçın 2010: 728; Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, Dergâh Yayınları)

(Muallim) Naci: *Rubai*, T.H., nr. 1268, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve öncesindeki açıklamada yayımlanan bu şiirlerin daha sonra bir risalede toplanacağı belirtilen iki beyitlik şiir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Sakız’da Bir Harabede Bir Sevdazede –Kendi Kendine-*, T.H., nr. 929, s.2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Şiirin sonunda imza belirtilmemesine rağmen, Muallim Naci’in bu yıllarda Sakız’da olduğunun bilinmesi nedeniyle şiirin ona ait olduğu söylenebilir.)

(Muallim) Naci: *Sakız’da Cezayir-i Bahr-i Sefid Mektubî Mümeyyizi İzzetli Naci Beyefendi’nin zade-i tab-ı alileri olan bir manzume-i nefisedir*, T.H., nr. 1158, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Muallim) Naci: *Şair-i meşhur Naci Efendi’nin bir gazel-i ranasıdır*, T.H., nr. 1097, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Muallim Naci (“Bir Hane-i Berduş” müstearıyla): *Şam-ı Gariban*, T.H., nr. 883, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir dörtlüklerle kaleme alınmıştır.)

(Muallim) Naci: *Şuarâ-yı asırdan Naci Beyefendi hazretlerinin söylemiş oldukları gazel-i bi-naziredir*, T.H., nr. 1262, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir beş beyitten oluşmaktadır.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Tarz-ı cedit hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1322, s. 2. (Sade yazmak konusunda görüşlerin beyan edildiği “Varaka”da, “tarz-ı cedit”in benimsendiği ve *Talim-i Edebiyat* dururken *Hadikatü’l-Beyan*’ın okunmayacağı ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tashih*, T.H., nr. 1488, s. 2. (Mehmet Celal’in 1487 numaralı nüshada yayımlanan şiirindeki tashih hatalarının doğrusunu veren “Edebiyat” sütunundaki kısa yazı.)

(Muallim) Naci: *Tazmin*, T.H., nr. 1269, s. 3-4. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Muallim) Naci: *Telakki*, T.H., nr. 1186, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, “âşık ile maşuk beyninde bir muhavere olmak üzere ‘Telakki’ serlevhasıyla Cezayir-i Bahr-i Sefid vilayet celilesi mektubî kalemi mümeyyizi Naci Efendi hazretleri tarafından tanzim buyurulmuştur”.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1431, s. 3. (Abdülkerim Sabit’in “Mehtap” başlıklı dörtlüklerle meydana getirilen şiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2. (Abdülkerim Sabit’in manzumesi için “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (Abdülkerim Sabit’in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 2. (Gazeteyi “Edebiyat” sütunu ve başına Muallim Naci’nin getirilmesiyle verilen büyük hizmet dolayısıyla tebrik eden yazarın, *Vakit* gazetesinden “Münekkid-i *Vakit*”in kullandığı bir terkinin hatalı olup olmadığını sorduğu “Varaka”sına verilen cevap. Varakada Türkçe bir kelimeyi Arapça ya da Farsça bir kelime ile terkip etmenin doğru olup olmadığı sorulmakta iken, “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta “Müşkilinizi ‘*Vakit* Münekkidi’ yahut ‘Münekkid-i *Vakit*’ halletsin” demekle yetinilmiştir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1399, s. 3. (Âbid-i Aşkî’nin gazeli için “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1405, s. 3. (Âbid-i Aşkî’nin gazeline yapılan “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1411, s. 3. (Âbid-i Aşkî’nin şiiri için “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Abdullah Edip'nin gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Âbid-i Aşkî'nin gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1431, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Mehtap" başlıklı dörtlüklerle meydana getirilen şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1441, s. 3. (Abdülhalim Celâlî'nin varakasına cevaben kaleme alınan ve "bitarafane" olduğu takdirde tüm varakaların kabul edileceği beyan edilen değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (Abdullah Sıtkı'nın gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1493, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Heyecanlı Hissiyat yahut 'Bir İlan-ı Aşk'" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Tahassür ve Teselli" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 2. (Ahmet Cemal'in Muallim Naci'nin gazetenin "Edebiyat" kısmının başına geçmesinden duyduğu memnuniyeti bildiren yazıya verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (Ahmet Cemal'in Feyzi Efendi'nin *Envar-ı Zekâ*'da görülerek gazetede

yayımlanan şiirinin ne kadar beğenildiğinden söz eden varakasına verilen cevap.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1419, s. 3. (Ahmet Hamdi'nin "Tahmis-i Gazel-i Mesut" adlı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1450, s. 3. (Ahmet Hamdi'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1499, s. 3. (Trabzonî Ahmet Muhibbi'nin Mesud-ı Harabatî'nin "hayır" redifli gazeline yazdığı nazire hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1460, s. 3. (Fatih Talebesinden Niksarlı Zeki Efendizade Ahmet Şakir'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Fatih Talebesinden Niksarlı Ahmet Şakir'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1400, s. 3. (Lüleburgazlı Ali Aşkî'nin manzumesi hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1442, s. 3. (Nasib-i Kaza-i Çarşamba Ali Enver'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 3. (Ali Ferruh'un "Kar" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. (Mekteb-i Mülkiye birinci sene şakirdanından Ali Ferruh'un "Sultan Selim-i Evvel

Hazretlerini Ziyaret” başlıklı şiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 3. (Lüleburgaz Bidayet Mahkemesi Başkâtibi Ali Raik’in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1475, s. 3. (Ali Raik’in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr.1495, s. 3. (Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1487, s. 3. (Reis-i Cemiyet-i Maarif-i İskeçe Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1410, s. 3. (Diva-ı Umumiye-i Osmaniye Nezareti BaşKâtibi Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1398 s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1405, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1406, s. 3. (Arif Hikmet'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Arif Hikmet'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Aşkî-i Askeri'nin gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından A(yn).. Sait'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1388, s. 3. (Ayşe Süreyya'nın "Edebiyat" sütunu hakkında hakkındaki yazısına "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Ayşe Süreyya'nın "Edebiyat" sütunu hakkında hakkındaki yazısına "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "Bir Me'luf-ı Garibinin Nevâ-yı Hazini" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1417, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "İştîyak" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "Kosova" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede her bir beyiti ayrı

bir şey söyleyen şiiirlere göre bu tarz şiiirlerin daha çok sevildiği ifade edilerek güzel söylenmiş sözün her şekilde beğenileceği belirtilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in “Seyyare-i Arz” başlıklı şiiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Bihaber Bir Şakirt'in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede şiiirin güzelliği ile imzanın tezaadına değinilerek beğeni ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Bir Kâtip” imzalı şiiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Bir Mevlevi” imzalı “Ney Lisanından” başlıklı şiiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Bir Yeni Talip” imzalı şiiir değerlendirmesine “Edebiyat” sütununda verilen cevap.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1436, s. 3. Celal (Jandarma Dairesine Mensup)'un “Akşam” başlıklı şiiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Celal imzalı şiiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 3. (Celal imzalı şiiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1415, s. 3. (Celal imzalı şiiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1370, s. 3. (Celaledin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1390, s. 3. (Celaledin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1463, s. 3. (Cemal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1472, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1415, s. 3. (Ayntabî Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2. (Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1400, s. 3. (Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1429, s. 2. (Ehlî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede mahlasının aksine söz ehli olmadığı için Naci’nin yönlendirmesine ihtiyaç duyduğunu belirten şaire, sözlerinin aksine gazelinin ehlini ispatladığı söylenmektedir.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1396, s. 3. (E(lif).
Bari'nin "Fuzuliyata Bir Gazel" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in "Fuzuliyata Bir Gazel" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 3. (E(lif)...
Nazım'ın "Şikayet" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1493, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1462, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2-3. (E(lif)...
Meyus'un şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1383, s. 2. (E(lif)...
Nazım'ın "Anadolu Hisarında Mezarlık" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1390, s. 2. (E(lif)...
Nazım'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1471, s. 2. (Esat
imzalı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1473, s. 3. (Esat
imzalı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1419, s. 3. (Esseyit
Hüseyin Nesip'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 2. (Eşşeyh Remzi-i Tebrizî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 2. (Eşşirvanî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1408, s. 3. (Faik'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Faik'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Fani'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1453, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1396, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1378, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (H(a). Kemal'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (Hafid'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1399, s. 3. (Hafid'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Hafid'in şiir değerlendirmesine yorumuna "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1404, s. 2. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1443, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1388, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1442, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1437, s. 3. (Hayri'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1416, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1416, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hüseyin Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1401, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 2. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1483, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (İbrahim Ahit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (İbrahim Nafi'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1498, s. 3. (İffet imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (İhsan'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (İhsan'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (İzmir'de Bilgiç Bir Genç'e "Edebiyat" sütununda cevap verilmektedir.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1374, s. 3. (Kâmil imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Kâzım Paşa imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1348, s. 3. (Lisan-âşina Bir Hanım imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1445, s. 3. (M. Faik imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (M. Refet imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1414, s. 3. (M... Vahit imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1391, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1379, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2. (Mehmet Ali imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1477, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1487, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1497, s. 2- 3. (Mehmet Celal imzalı mensur şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1452, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1473, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1484, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1462, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1469, s. 3. (Mehmet Celal imzalı nazire hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1469, s. 3. (Mehmet Celal imzalı nazire hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1446, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1452, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1373, s. 2. (Mehmet Esat imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2-3. (Mehmet Fahri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Mehmet Fahri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Mehmet Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1423, s. 3. (Mehmet Menemenlizade Mehmet Tahir imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1488, s. 2. (Mehmet Mesut Necmi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1404, s. 3. (Mustafa Reşit imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1464, s. 3. (Mustafa Vehbi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 3. (Müfit imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1480, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1438, s. 3. (Nebil imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1428, s. 3. (Necmi-i Kerkükî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1402, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1494, s. 3. (Nevzat imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. (Nezih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1468, s. 3. (Nezih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1372, s. 3. (Osman Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 2. (Osman Rahmi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Osman Safvet imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Osman Safvet imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1401, s. 3. (Rami imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1096, s. 2. (Rasih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Sadeddin Karabağî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1461, s. 3. (Sadeddin Karabağî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1428, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1461, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1397, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1397, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1407, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1432, s. 2-3. (Sami imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (Sıtkıimzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (S(in). Vehbi şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1366, s. 3. (Şevket imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1398, s. 3. (Şeyh Remzi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1454, s. 3. (Talebe-i Ulumdan Biri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1472, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1470, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1482, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1433, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1402, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1408, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1425, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1427, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1370, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1454, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1432, s. 2. (Ziya imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 3. (“Avukatça Bir Gazel” başlığını taşıyan imzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1431, s. 2. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

(Muallim) Naci: *Tevhit*, T.H., nr. 1357, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

(Muallim) Naci: *Tiyatronun Vücub-ı Vücut ve Terakkisi*, T.H., nr. 1238, s. 2. (Tiyatronun gelişmiş medeniyetlerdeki hâli ve mekteple eş tutulması hakkında “Bend-i Mahsus”. Osmanlı’da da ilk olarak Güllü Agop tarafından tesis edildiği, ancak rağbetin azlığı nedeniyle zor duruma düştüğü, bu durumun tek suçlusunun Agop Efendi olmadığı vurgulanmaktadır. Yazıda tiyatro salt eğlence olarak görülmemekte mekteplerle birlikte düşünülmektedir.)

Muallim Naci: *Usul-i Farisî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1361, s. 2. (Mekteb-i Sultanî Farisî muallimi Feyzi Efendi’nin *Usul-i Farisî* adlı eseri hakkında “Varaka”. Eser mündericatı ve tertibinin güzelliği bakımından takdir edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak alınan bir varaka hakkında*, T.H., nr. 1486, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, “Mekteb-i Hukuk Talebesinden N. Murat” imzası ile alınan bir varakada Mustafa Reşit’in *Envar-ı Zekâ*’da yayımlanan “Ömrümün Üç Ayı” başlıklı mektupların takdir edildiği ve ayrıca bir risale olarak basılmasının yazarından rica edildiği aktarılmaktadır. Mustafa Reşit’in Osmanlıca’yı sade kullanan ediplerden olmakta takdire şayan olduğu ifade edilmektedir.)

Muallim Naci: *Başlıksız olarak Edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1381, s. 2. (Muallim Naci’nin *Tercüman-ı Hakikat*’in “Edebiyat” sütununun başına geçmesi ve *Süha* dergisinin idaresinde bulunması hakkında *Vakit* gazetesinde yayımlanan yazıya cevaben kaleme alınan yazı.)

(Muallim) Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1046, s. 3. (İmzasız olmasına rağmen beşinci beyitinde geçen “Naci” mahlasından anlaşıldığı üzere Muallim Naci’ye ait olan ve “Edebiyat” sütununda yer alan altı beyitlik gazel.)

(Muallim) Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1063, s. 3. (Altı beyitten oluşan ve “Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün” kalıbıyla kaleme alınarak gazetenin “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiir.)

(Muallim) Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1105, s. 3. (Muallim Naci tarafından *Hazine-i Evrak*’a gönderilen ve şairin birçok eseri gazeteye derç edildiğinden dolayı, bu şiirin eksik kalmaması için “Edebiyat” sütununa derç edilen üç dörtlük.)

(Muallim) Naci (Mümeyyiz): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1231, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, on beyitten meydana gelmektedir. (Tarakçı 1994: 64)’te belirtildiği üzere bu şiirin başlığı “Serzeniş” olmasına rağmen gazetede başlıksız olarak yayımlanmıştır.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1300, s. 2. (Esprili bir tarzda yazılan yazıların bir yenisi olarak “Edebiyat” sütununa derç edilen ve içinde bir şiir ile “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevabın yer aldığı yazı. Gazete de cevabını aynı tarzda vermektedir.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1313, s. 2-3. (Bir gazel ve birkaç beyit gönderen Ahmet Mesut’un *Tercüman-ı Hakikat*’ten değerlendirme istediği, umudunun kırılmayacağını umduğu mektubu. “Edebiyat” sütununda yer alan yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise şairin nesrinin nazmından daha güzel olduğu ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1322, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazısında şair, gazetede daha evvel imzası da görülen Ali Rıza isimli şairin kendi şiirine bir nazire yazdığından söz ettikten sonra iki “Mesut” olduğunu; birinin “Mesud-ı Harabati”, diğerinin “Ahmet Mesut” olduğunu belirterek yeni bir şiir eklemiştir.)

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1345, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Şiirin sonuna şair tarafından

yazılan notta, edebiyata hevesli gençler yazmak ve eserlerini göndermek için teşvik edilmektedir.)

Muallim Naci (“Mesud-ı Harabat” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1361, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Muallim Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1400, s. 2. (*Mirat-ı Âlem*’in on beşinci cüzünde yayımlandığı belirtilen ve bir kız çocuğunun resminin altına o kızın ağzından yazılmış olan şiir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1373, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı, Bab-ı Askerî Ketebesinden Zekai Bey’in daha evvel gazetenin “Edebiyat” sütununda yayımlanan eseri için yapılan değerlendirmeye kırıldığını beyan eden varakasına cevaben kaleme alınan ve yönlendirmenin öneminden söz edilen değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1456, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, “Karilerinizden Neşet” imzası ile alınan bir varakada aktarılan nasihatler ve gazetede yayımlanan Abdullah Sıtkı’nın şiirine tenkitten söz edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yanlış yayımlanan şiir hakkında*, T.H., T.H., nr. 1406, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, gazetede Edip imzası ile yayımlanan bir muhammesin Maarif Nezaretinden Vasfî Efendi’ye ait olduğunu, dolayısıyla şairinden özür dilendiğini beyan edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanan bir şiirdeki tashih hataları hakkında*, T.H., nr. 1460, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, 1459 numaralı sayıda yayımlanan Mehmet Zihni şiirlerindeki tashih hataları nedeniyle şairden özür dilenmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan şiir hakkında*, T.H., nr. 1425, s. 2. (Necmi-i Kerkükî imzasıyla gazeteye “Sarhoş mu olmuş

billur tenler” şeklinde başlayan bir şiir geldiğini, ancak şiirin hicviye tarzında olması nedeniyle yayımlanmadığını beyan ederek, şairinden özür dileyen “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Daha önce 1430 numaralı sayıda bir yazısı yayımlanan “Bir Genç” imzalı zattan, “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiirlere yönelik tenkitlerin ne denli isabetli olduğuna dair yeni bir yazı geldiği; ancak bu yazının yayımlanmayacağını beyan eden ve aynı sütunda yayımlanan yazı. Sebep olarak ise bu yazının yayımlanması durumunda “Bir Orta Yaşlı imzalı zata cevap hakkı doğacağı ve tartışmanın Nefi’yi çekıştirmekten ibaret bir hâl alması ihtimali gösterilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1438, s. 3. (“Bir Genç” imzalı zat ile “Orta Yaşlı” imzalı zat arasında Nefi üzerine devam eden tartışmada “Orta Yaşlı” imzalı yazıları teyit eder yolda “Bir İhtiyar” imzası ile varaka geldiği; ancak daha önce duyurulduğu gibi bu yazının da yayımlanmayacağını haber vererek yazarından özür dilenen “Edebiyat” sütununda yer alan kısa yazı.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1438, s. 3. (Bir zat tarafından gazeteye gönderilen ve gazeteye yazı gönderen genç ediplere vatana hizmet yolunda eserler vermelerini telkin eden bir varaka alındığını; ancak kimi insanın âşıkane kiminin ise hekimane eserlerden hoşlanması dolayısıyla gazetenin her türden yazıyı yayımlayacağını beyan eden, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1451, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Salahî Bey’in gazetede yayımlanan son yazısında genç şairlerin isimlerini gizlemesine dair sözlerine cevaben gençlerden bir varaka geldiği; ancak bunu kullandığı dil nedeni ile yayımlamayacakları beyan edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, *Vakit* gazetesinin 2701 numaralı sayısında yayımlanan “Latife-i Edebiye”ye karşı Sami imzasıyla bir varakanın gazeteye gönderildiği; ancak varakanın uygunsuz görülmesi nedeniyle yayımlanmadığı ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir değerlendirmesi*, T.H., nr. 1486, s. 3. (İbrahim Midhat imzası ile gönderilen bir varakada Mehmet Celal’in 1484 numaralı sayıda yayımlanan gazelinin Fuzuli’nin “Müşkilim gam imiş aşkı nihan eylemek olmaz /Müşkil o ki her sırrı ayan eylemek olmaz” şeklinde başlayan gazeline lafzen ve manen nazire olduğu belirtildiği aktarılmaktadır.)

Muhazarat Heyet-i Tahririyesi: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1390, s. 2. (*Vakit* gazetesinin münekkidine cevap verilmeyeceği beyan edilen “Varaka”.)

Muhazarat Müessisleri: *Övgülere cevap olarak başlıksız yazı*, T.H., nr. 1478, s. 2. (Gazetenin 1474 numaralı sayısında yayımlanan İzmir’de Hakkı imzalı yazıdaki övgülere teşekkür edilen “Varaka”.)

Muhbir-i Mahsus: bk. Mustafa Raşit

Muhibb-i Maarif: *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 864, s. 2. (*Hazine-i Evrak*’ın çıkışını haber veren yazı ile mecmuanın müessisleri tarafından bu yazıya verilen cevabı takip eden okurun *Hazine-i Evrak*’ın *Mecmua-i Fünun*’un başlattığı ama sonlandıramadığı yazıları da tamamlayacağını duyurması üzerine yaşadığı memnuniyeti ifade ettiği “Varaka”sı. *Hazine-i Fünun*’un tamamlaması beklenen *Mecmua-i Fünun* yazıları arasında kudema-yı Mısriye’nin tarihi, Kadir Paşa’nın “Alaim-i Semaviye”, Ahmet Şevki imzalı “İlm-i Heyet”in ismi geçmektedir.)

Muhtar Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1035, s. 3. (Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Başkâtibi Muhtar Efendi’nin “Edebiyat” sütununda yayımlanan kaside-i tarihiyesi.)

Muhyiddin Fevzi: *Gazel*, T.H., nr. 1474, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve gazetenin 1463 numaralı sayısında Cemal imzası ile yayımlanan şiire nazire olarak yazıldığı ifade edilen şiir.)

Mustafa: *Bir Şahs-ı Rabi*, T.H., nr. 498, s. 3. (Şemsettin Sami ve *Vakit* gazetesinin muharriri arasındaki imla meselesine dair tartışma hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan bir yazı.)

Mustafa (Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden): *Bahçe mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 842, s. 2. (*Bahçe mecmuası*nda yer alan hikâyelerin hiçbirinin aşkla ilgili olmadığını ifade eden “Varaka” yazarının gençlerin bu konuda tecrübesiz olduğu ve büyüklerin de yardımcı olmadığını ifade eden yazısı. Yazının sonuna gazete tarafından eklenen ve “Mülahazamız” başlıklı yazıda ise Ahmet Midhat Efendi olduğu tahmin edilen yazar *Bahçe mecmuası*nı savunarak, yeni yetişen gençlerin *Telemak*, *Paul* ve *Virjin* gibi hikâyelere ihtiyaç duyduğunu ifade ederek, edebiyatımızın gelişmekte oluşu dolayısıyla yapılanların takbih edilmemesi, aksine eksikliklerin dile getirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.)

Mustafa: *Ermeni mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 961, s. 2. (Başında Bandırma’dan gelen bir zattan olduğu belirtilen “Varaka”. Bandırma’daki bir Ermeni mektebinde ödül dağıtmak için yapılan ve birçok memurun katıldığı resmi törenin anlatıldığı yazıda, öncelikle Bandırma Aşar ve Agnam memuru Yusuf Rahmi Bey’in mektepte daha önce yapılan sınavın Türkçe oluşundan duyduğu memnuniyeti dile getirildiği nutuk aynen derç edilmiştir. Konuşmanın ardından öğrencilerin bir Ermenistan haritasına bakarak Van gölü ve Ermenilerin ne denli terakkiperver bir millet olduğunu anlatmak için çeşitli şarkılar söylediğini ifade eden yazar duruma pek anlam veremese de Müslüman ve Hristiyanların birlik ve beraberlik içinde, tek bir millet gibi yaşaması için çalışılırken Ermenilerin mektepteki çocuklarına ayrımcılığı telkininin hoş olmadığını da belirtmektedir.)

Mustafa: *Manastır hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1150, s. 2. (Gazetenin 1149 numaralı sayısında yer alan haber hakkında. Buna göre Selanik'te kurulan mektebin devamı için Manastır'da para toplayan kişinin tutuklanması hakkında bir süre önce Manastır'da bulunduğunu beyan eden zat tarafından kaleme alınan "Varaka".)

Mustafa: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 950, s. 2. (İstanbul Eğlenceleri'ne giden bir zatın Osmanlı Tiyatrosu'nda seyrettiği *Tahammül* isimli Mınakyan Efendi tarafından tertip edilen "millî dram" ve duyduğu memnuniyet hakkında "Varaka".)

Mustafa: *Sultan Abdülaziz için mersiye*, T.H., nr. 921, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve "nevresidegan-ı şuaradan ve medresin-i kiramdan" Mustafa Asım tarafından Sultan Abdülaziz'in şehadeti dolayısıyla kaleme alınan mersiye.)

Mustafa: *Vefa Eczanesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1370, s. 2-3. (Vefa Meydanı'nda yer alan Vefa Eczanesi hakkında "Varaka".)

Mustafa (Edirneli Ahmet oğlu): *Başlıksız olarak kayıp haberi*, T.H., nr. 675, s. 2. (İstanbul'da kayıp bir kişi hakkında "Varaka".)

Mustafa Asım (Hocazade Hafız): *"Sevadd-ı Nabecadır Meşk Şiiri" –Kilk-i Etfalin-*, T.H., nr. 1425, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Mustafa Kâmil: *Sabık Tokat ser-tahsildarı Mustafa Kâmil Efendi'nin naziresi*, T.H., nr. 1125, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiirin Kâzım Paşa'nın şiirine söylenmiş bir nazire olduğu anlaşılmaktadır.)

Mustafa Naili (Gümrük Memurlarından): *Hafız Paşa Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 2. (Hafız Paşa Mektebindeki sınavlara yoğun ilgi ve bunun mektebin eğitimi ile bağlantısı hakkında "Varaka".)

Mustafa Naili: *Mekteplere özel Tercüman-ı Hakikat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 395, s. 3. (Yazar "Varaka"sında, *Tercüman-ı Hakikat*'in Mekâtib-i Rüştîye için çıkarılan özel sayısını övdükten sonra, bunun taşraya da

gönderilmesinin gerekliliğinden söz etmiştir. *Tercüman-ı Hakikat* de cevabında gerekli bağlantıların sağlanması ile bunun gerçekleştirileceğini ifade etmektedir.)

Mustafa Nedim: *Prusya'da Gelin Alayları*, T.H., nr. 1119, s. 2. (Prusya'da evlilikle ilgili adetler hakkında “mahzî mektup”.)

Mustafa ve Avni: *Teşrih-i Tasvîfî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1271, s. 2. (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane teşrih muallimi Hasan Mazhar Paşa'nın kaleme aldığı ve fenn-i teşrihten söz eden *Teşrih-i Tasvîfî* adlı eser hakkında tanıtıcı “Varaka”.)

Mustafa ve Mehmet Halisi ve Yahya Reşit: *Hâll-i Mesele*, T.H., nr. 1274, s. 2-3. (Beyazıt ve Fatih Camileri müderrislerinden olan zatların gönderdiği ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yazıda “Belagat-ı Osmaniye” meselesi hakkında görüşler beyan edilmektedir. Hakkında açıklık getirilen konular “Mesele” başlığı ile verildikten sonra meselenin halli “Cevap” başlığı ile izah edilmiştir.)

Mustafa R.: Mustafa Raşit

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Aferin Muhacirler!*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Muhacirlerin çalışkanlıklarından ve İstanbul'daki kimi işleri elleri almaları ile alışveriş konusunda ecnebilere bağımlılığı azalttığından söz eden “Varaka”.)

Mustafa Raşit (Yaz Muhabiri Sivrisinek): *Âşıkâne Seyir! Yahut Fenar (فنار) 'da Salıncak Sefası*, T.H., nr. 1318, s. 2-3; nr. 1319, s. 2-3. (Yaz Muhabiri Sivrisinek'in yazlık seyir yerlerinden söz ettiği “Varaka”sı.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Âşikâne Adam Soymak yahut “Zabtiye Nezaret-i Aliyesince Men'i Elzem Bir Madde”*, T.H., nr. 1392, s. 2. (Talih oyunları hakkında “Varaka”.)

Mustafa Raşit (Muhbir-i Mahsus): *Beyoğlu'na Para İle mi Gitmeli? Parasız mı?*, T.H., nr. 1461, s. 2. (Daha önce “Kış Muhabiri” imzasını kullanan

yazarın mevsimlere göre değişmeyecek bir isim kullanacağını ilan edildikten sonra, orta yaşlı üç zattan bahsedilen “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Çiftlik Gazinosu Şenliği*, T.H., nr. 1271, s. 2-3. (Şahit olunan şenlikten söz edilen “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *“Dış Var İçer Yok!”*, T.H., nr. 1438, s. 2-3. (“Kış Muhabiri” tarafından hazırlanan “Varaka”da İstanbul’da yaşayan “şık” beylerden söz edilmektedir.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Dilenciler Cemiyeti yahut “Ustalık!”*, T.H., nr. 1343, s. 2-3; nr. 1344, s. 2-3. (Avrupa dilencilerinden söz eden “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *“Dokuzdan Sonra Balık Pazarı”*, T.H., nr. 1420, s. 2-3. (“Eminönü’nün beri tarafında” bulunan balık pazarı hakkında olduğu belirtilen “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Zevkçi” müstearıyla): *Ebkâ-yı Taziyet –ve- “İlk Söz”*, T.H., nr. 1321, s. 2. (“Kış Muhabiri ‘Zevkçi’ tarafından şu varakayı aldık” şeklinde takdim edilen “Varaka”da yazar, Sivrisinek’in vefat ettiği ve yerini kendisine bıraktığını ifade etmektedir.)

Mustafa Raşit (“Kış Zevkçisi” müstearıyla): *Ebkâ-yı Taziyet –ve- “İlk Sözden” Mabat*, T.H., nr. 1322, s. 2-3. (“Kış Muhabiri ‘Zevkçi’ tarafından şu varakayı aldık” şeklinde takdim edilen “Varaka”da bir baklavacıda yaşananlar anlatılırken “Sözün Sonu” başlıklı kısımda sade yazmak hususunda gazetenin tavrının benimsendiği ve özellikle bu hususa dikkat edildiği beyan edilerek “merhum” Sivrisinek’in de böyle olduğu vurgulanmaktadır.)

Mustafa Raşit: *Faziletli Esat Efendi’ye*, T.H., nr. 1369, s. 2. (*Türkçe Kaside-i Bürde Şerhi* gibi hem fenni hem de dini eserlerin basılması dolayısıyla matbaacı Esat Efendi’ye hizmetinin büyüklüğünden dolayı teşekkür edilen “Varaka”.)

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1052, s. 2-3. (Galata'da Amerika ve Avrupa tiyatrolarında yaşanan edebe mugayir olaylarla ilgili varakalara karşı *Vakit* gazetesinde Sait imzasıyla yayımlanan yazıya cevaben kaleme alınan "Varaka".)

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1096, s. 2-3. (Galata'da bulunan Amerika ve Avrupa tiyatrolarında yaşanan edebe mugayir olaylarla ilgili varakalar yazan yazarın, olaylara Bahri Paşa'nın müdahalesinin ardından son durumun ne noktada olduğunu anlamak için gittiği Galata'da Hamdi Efendi'nin kumpanyası ve oynanan "piyes" ve "tulua"lardan duyduğu memnuniyeti, müdahale ile eski olaylardan eser kalmadığını dile getirdiği "Varaka"sı.)

Mustafa Raşit ("Kış Muhabiri" müstearıyla): *Güzel Heves*, T.H., nr. 1347, s. 2. (Galata'da bulunan Avrupa Tiyatrosu hakkında "Varaka".)

Mustafa Raşit ("Yaz Muhabiri Sivrisinek" müstearıyla): *İstanbul Seyirleri –yahut- Yaz Eğlenceleri*, T.H., nr. 1197, s. 2-3; nr. 1198, s. 2-3. (Yazıdan önceki açıklamada *Tercüman-ı Hakikat*'ten evvel çıkan İttihat gazetesinde "Arı" ismiyle kış gecelerinin vukuatını aktarılan yazılara gibi "Sivrisinek" adıyla yaz günlerinin eğlencelerinden haber veren yazıların kaleme alınacağından söz edilen "Varaka". İlk yazıda Boğaziçi'ne Bağlarbaşı eğlencelerine yer verilmektedir.)

Mustafa Raşit ("Muhbir-i Mahsus" müstearıyla): *İstanbul'da Ruz-ı Hazır!*, T.H., nr. 1480, s. 2. ("Muhbir-i Mahsus"tan geldiği belirtilen "Varaka"da "yevm-i mahsus"ta denen günde yapılan hazırlıklardan söz edilmektedir.)

Mustafa Raşit ("Muhbir-i Mahsus" müstearıyla): *Kazdığı Kuyuya Kendi Düştü! ve "Kendi Ettiğini Bulur"!!*, T.H., nr. 1485, s. 2-3. ("Muhbir-i Mahsus" tarafından yazıldığı belirtilen ve "Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, öncelikle gazetenin "havadis-i edebiye" vermekten neden vazgeçtiği sorulmakta; devamında ise bir "yaz hırsızı"ndan haber verilmektedir.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivsinek’ müstearıyla): *Kış Eğlencesi –yahut- ‘Ağız Romancıları!’*, T.H., nr. 1364, s. 2. (Meddahlar hakkında “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Kıyı Bucak Yerleri!*, T.H., nr. 1228, s. 2-3. (Yazlık seyir ve eğlence yerleri hakkında yazılar hazırlayan Sivrisnek’in bu defa pek kimsenin bilmediği seyir yerlerinden söz ettiği “Varaka”sı. Yazıda “Çifte Havuzlar” başlığı da yer almaktadır.)

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Köhne Seyirler*, T.H., nr. 1208, s. 2-3. (Gazetede yaz eğlenceleri hakkında yazılar yayımlayan Sivrisinek’in Çamlıca gibi eskisi kadar iltifat edilmeyen yerler hakkında kaleme aldığı “Varaka”sı.)

Mustafa Raşit (Kış Muhabiri): *Köprü Satıcılarında Uсталık!*, T.H., nr. 1370, s. 1. (Belediyenin köprü üstündeki satıcıları dağıtması üzerine yaşananlardan söz eden yazı.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Lodos İçinde Lodos!*, T.H., nr. 1138, s. 2-3. (“Bu serlevha ile Kış Muhabirimizden varit olmuştur” şeklinde takdim edilen “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Muhafaza-i Varidat*, T.H., nr. 1333, s. 1. (İstanbul’daki keçe suyu hakkında bilgi veren yazı.)

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri”): *Musiki –ve- ‘Müşahir ... Asra Müracaat’*, T.H., nr. 1422, s. 2. (Devrin musiki anlayışı ve bu yolda elde edilen gelişme hakkında “Varaka”. Yazının sonunda yer alan “Tercüman-ı Hakikat” başlıklı değerlendirmede, yazının devrin sanatçılarını terakki yoluna davet ettiği ifade edilmektedir.)

Mustafa Raşit (Kış Muhabiri): *‘Nizamı Tanımamak Mucib-i Nedamettir!’*, T.H., nr. 1386, s. 1-2. (Tütün kaçakçıları hakkında yazı.)

- Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1478, s. 2. (“Muhbir-i mahsusumuzdan alınmıştır” şeklinde bir açıklama ile yayımlanan “Varaka”da yönetimi değişen tiyatronun yeni düzeninden söz edilmektedir.)
- Mustafa Raşit: “*Osmanlı Tiyatrosu ve Joj Mari*”, T.H., nr. 1415, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’nda sergilenmeye başlanan oyunu seyre giden yazarın, izlenimlerini aktardığı “Varaka”sı.)
- Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): “*Pabuş Hırsızlığı!*”, T.H., nr. 1441, s. 2. (Üsküdar’da bir mektepte ayakkabıların çalınması hakkında “Varaka”.)
- Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Ramazan Safası –yahut- ‘İstanbul ve Üsküdar Eğlenceleri’*, T.H., nr. 1237, s. 2; nr. 1238, s. 2-3. (Üsküdar’daki ramazan eğlencelerinden söz eden “Varaka”.)
- Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Sivrisinek’in Vizıltısı*, T.H., nr. 1306, s. 2. (Gazetede kendi yazdıkları dışında yayımlanan imzasız yazıların, kendisine atfedilmesinden şikâyetçi olan Sivrisinek’in “Varaka”sı.)
- Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): “*Sütlü Salep!*”, T.H., nr. 1374, s. 2. (Havaların soğumasıyla rağbet gören sıcak içeceklerden söz eden “Varaka”.)
- Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Teşekkür ve İstirham-ı Mahsus*, T.H., nr. 1346, s. 2. (Vapurlarla ilgili bir meselenin Hüseyin Hüsnü Efendi’ye aktarılması hakkında “Varaka”.)
- Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivrisinek’” müstearıyla): *Tiryakiler Cemiyeti yahut Terakkiye Rağbet*, T.H., nr. 1359, s. 3. (Kahve tiryakileri hakkında “Varaka”.)
- Mustafa Raşit: *Umuma Nafi ve ‘Şayan-ı Tebrik Üç Eser’*, T.H., nr. 1457, s. 2-3. (*Su, Lugat-i Tarihiye ve Coğrafiye* ile *Rehber-i Kavanin* adlı eserler hakkında “Varaka”.)

Mustafa Raşit: “*Vekil-i Sivrisinek*” imzasıyla gazetemize varakalar irsal eden “*Mustafa Raşit*” Efendi tarafından varit olmuştur, T.H., nr. 1356, s. 3. (Afak, Mecmua-i Ebüzziya, Envar-ı Zekâ gibi dergilerin sahipleri ve muharrirlerine seslenilen “Varaka”da, dergilerden kendilerinden evvelkilerin aksine yayımı bırakmayıp devam etmeleri rica edilmektedir.)

Mustafa Raşit (Yaz Muhabiri Sivrisinek): *Yaz Eğlenceleri/ Gizli Seyir yahut Makriköy*, T.H., nr. 1283, s. 2-3. (Okurlardan gelen yorumlara cevap verilmesinin ardından Makriköy’deki seyir yerlerinden söz eden “Varaka”.)

Mustafa Raşit (“Sivrisinek” müstearıyla): *Yaz Ortası*, T.H., nr. 1269, s. 2. (“Sivrisinek’ serlevhasıyla İstanbul’un mesirelerine dair gazetemize mektuplar yazan zat tarafından gönderilmiştir” notuyla yayımlanan “Varaka”.)

Mustafa Raşit: (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivrisinek’” müstearıyla): *Yine Dilenciler ‘Yine Köprü’*, T.H., nr. 1362, s. 2-3. (Dilenciler hakkında “*Dilenciler Cemiyeti yahut ‘Uсталık!’*” başlığı ile 1343 ve 1344 numaralı sayılarda varaka yayımlayan Kış Muhabiri’nin bu konudaki yeni “Varaka”sı.)

Mustafa Raşit: *İmza hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1357, s. 3. (Gazeteye “Sivrisinek” imzasıyla varakalar gönderen yazarın, esas ismi olan Mustafa Raşit imzasıyla gönderdiği varakalarda imzasının yanlışlıkla Mustafa Reşit olarak yazılmasının sebebini sorduğu “Varaka”sı. Yazının sonunda yer alan “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda bu yanlışlığın sebebinin “Sivrisinek” imzasının da okurlar arasında meşhur olması gösterilmektedir.)

Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1446, s. 2-3. (Millî dramların milletimizce kabul görüşü ile Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanan “*Bin Bir Türü*” adlı oyun hakkında “Varaka”.)

- Mustafa Reşit: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1456, s. 2. (“Kış Muhabirimizden varit olmuştur” notu ile yayımlanan “Varaka”da, Avrupa Tiyatrosu’ndan söz edilmektedir.)
- Mustafa Reşit: *Bir Çiçeğin Nalesi*, T.H., nr. 1404, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir *Envar-ı Zekâ*’da görölerek gazeteye aynen derç edilmiştir ve sonunda da Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme bulunmaktadır.)
- Mustafa Reşit: *Bir Filozofun Tenzihi*, T.H., nr. 1366, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, *Envar-ı Zekâ*’nın dördüncü cüzünde okunarak gazeteye aynen derç edilmiştir.)
- Mustafa Reşit: *Kış*, T.H., nr. 812, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir.)
- Mustafa Reşit: *Mustafa Reşit imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 693, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*’te yayımlanan “İttihat” başlıklı bend-i mahsusla ilgili olarak *Vakit* gazetesinde çıkan ve “Reşit” imzalı varaka sahibini Mustafa Reşit olarak kabul eden makaleye cevaben yazılmış; mezkûr bend-i mahsusun kendisine ait olmadığını, üstelik gazetelere gönderdiği makalelerde “Mustafa Reşit” imzasını kullandığını beyan eden “Varaka”.)
- Mustafa Reşit (*Envar-ı Zekâ* Muhariri): *Mustafa Reşit imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3. (“*Envar-ı Zekâ* muharriri Mustafa Reşit Bey’den varit olan varakadır” şeklinde takdim edilen “Varaka”da, “Mustafa Reşit” imzalarının çoğaldığını beyan eden yazar, Elhac İbrahim’le tartışan Mustafa Reşit’in kendisi olmadığını belirterek bundan sonraki yazılarında “*Envar-ı Zekâ* Muharriri Mustafa Reşit” imzasını kullanacağını açıklamaktadır.)
- Mustafa Reşit: *Neşr-i Meyhaneyi Temaşa*, T.H., nr. 1379, s. 3. (*Envar-ı Zekâ*’nın beşinci cüzünden alınarak aynen derç edildiği ifade edilen ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Mustafa Reşit: *Tahassür-i Pirane*, T.H., nr. 855, s. 2. (Niğde müddeiumumîliğine tayin olunan Mustafa Reşit'in baharda bir ormanda bastonuna dayanarak ağır ağır yürüyen bir ihtiyarın tahassürü olmak üzere *Şark* mecmuasının altıncı sayısında neşrettiğine dair bir açıklama yapılan mensur şiirinin gazetesinin "Edebiyat" sütununa aynen derci. Açıklamada Mustafa Reşit'in genç yaşına göre gösterdiği edebî deha özellikle vurgulanmaktadır.)

Mustafa Reşit (*Envar-ı Zekâ* Muharriri): *Tarabya'dan Mektup*, T.H., nr. 1487, s. 2. (Tarabya'daki bir şenlik alayından söz eden yazı ile sonundaki "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede "Onlar ne kadar şairane eğlenmişler ise mektup dahi o kadar edibane yazılmış. İki cihet dahi şayan-ı tahsindir" denmektedir.)

Mustafa Reşit: "*Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Kısacık Sual*", T.H., nr. 1326, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim'in kullandığı tabirlerle ilgili hatalar tespit edilmekte ve buna dair sualler sorulmaktadır.)

Mustafa Reşit: "*İbrahim Efendi Hazretlerine*" –*Kısacık Cevap*-, T.H., nr. 1325, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim'in dil hakkındaki görüşlerinin aşırılarına vardığından söz edilmektedir. Mustafa Reşit'in kimliği hakkında bk. "Hakkı" imzalı yazarın "İltizam" başlıklı yazısının açıklamalar kısmı.)

Mustafa Reşit: *İbrahim Efendi Hazretlerine Kısacık Bir Mülahaza*, T.H., nr. 1327, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim'in kendisine karşı yazılara gösterdiği tepkiden söz edilmektedir.)

Mustafa Reşit (Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine İki Hatasını İtiraf Buyurtan): *Mustafa Reşit imzaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3. (Elhac İbrahim'le ilgili yazıları kaleme alan yazarın Mustafa Reşit'lerin çoğalmasi üzerine yapılan açıklamalara yorum getirdiği "Varaka"sı. Buna göre, kendisini Edirneli Mustafa Reşit olduğunu ilan eden yazar,

Hazine-i Evrak'ta başkasının şiirlerini yayımlayan Mustafa Reşit'i "Hırsız Mustafa Reşit", kendisini öyle tanıtmak istediği için de diğer Mustafa Reşit'i "*Envar-ı Zekâ* Muharriri Mustafa Reşit" olarak isimlendirmenin yerinde olacağını ifade etmektedir.)

Mustafa Vehbi (Sarozi Ticaret Mahkemesi Mübaşirlerinden): *Nazire*, T.H., nr. 1464, s. 3. (Mesud-ı Harabatî'nin "meyhanede" redifli gazeline yazılan ve "Edebiyat" sütununda yer alan nazire ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Muzaffer (Maliye Masarifat-ı Umumiye Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Müfit: *Bir doktorun tedavisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1258, s. 3. (Tiyatroda meydana gelen kargaşada yaralanan iki yakınının tedavisi için doktorlarına teşekkür eden "Varaka".)

Müfit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1382, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan gazel ve sonunda yer alan "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Mümin: *İttihad-ı İslam Farzdır Her An*, T.H., nr. 970, s. 2. (*Vakit* gazetesindeki ve *Tercüman-ı Hakikat*'in 967. sayısındaki "Teşyid-i Revatib-i Uhuvvet" başlıklı yazılar hakkında "Bend-i Mahsus".)

Mümin Muhit: *Arnavutlar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 184, s. 2-3. (Arnavutluk'tan alındığı ve gazetenin 144 numaralı sayısında yayımlanan Arnavutlar hakkında bir yazı dolayısıyla kaleme alındığı belirtilen yazı, Arnavutların yaşamından ve devletlerine bağlılıklarından söz etmektedir.)

Münif Paşa: *Makamat-ı Hariri adlı eserin başlıksız olarak tercümesi*, T.H., nr. 942, s. 2-3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazının başındaki açıklamadan tercümenin *Hazine-i Evrak*'ta yayımlandıktan sonra *Tercüman-ı*

Hakikat'e aynen derç edildiği ifade edilmektedir. Tercüme edilen eser ise Ebu Muhammed El-Kasım Hariri'ye aittir.)

Münif Paşa: *Misafirhane*, T.H., nr. 1147, s. 2-3. (Münif Paşa'nın *Hazine-i Evrak*'ta görülerek gazetenin "Edebiyat" sütununa derç edilen Kiratiri'den tercüme edilen makalesi.)

Münif Paşa: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1000, s. 3. ("Edebiyat" sütunundaki şiir. Ekrem Bey tarafından yazıldıktan sonra Abdülhak Mührünnisa Hanım ve Abdülhak Hamit tarafından tanzir edilen "Hasbıhal"ın Münif Paşa tarafından yapılan ve *Hazine-i Evrak*'ta yayımlanan tanzirin gazeteye aynen derci.)

Müstecir: *Afganlıların Adat ve Ahlâkı*, T.H., nr. 89, s. 4. (İngiltere ile ilişkiler bağlamında Afganlar hakkında bilgi veren bir yazı.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Şikâyet*, T.H., nr. 1375, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir. "*Tercüman-ı Hakikat*" başlığı ile bir değerlendirme yapılmaktadır.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, gönderdiği yazısı gazetenin "Edebiyat" kısmına derç edildiği için teşekkür eden ve bu teşvikten cesaret aldığını ifade eden yazarın gönderdiği gazel.)

Nabizade Nazım (E(lif). Nazım müstearı ile): *Ahmet Mesut ve Mesud-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1341, s. 3. (Ahmet Mesut ve Mesud-ı Harabatî'nin kim olduğunu anlamak için yazılmış, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Anadolu Hisarında Mezarlık*, T.H., nr. 1383, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Bir Çoban*, T.H., nr. 930, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve her dörtlüğü ayrı ayrı gruplanan şiirin başındaki açıklamada şiire hazırlık babında çobanın hâli tasvir edilmiştir ve şiir de çobanın ağzından yazılmıştır.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Nedim’e Nazire*, T.H., nr. 1336, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve “Ama elbette aslına yetişemez” açıklamasıyla birlikte verilen şiir.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Mesud-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1345, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, daha önce Mesud-ı Harabatî’nin kim olduğunu soran yazara, gazetenin bu yolda yönelttiği soruya cevap verilmektedir. Yazar kendini “heveskaran-ı edebden birisiyim” şeklinde tanıttıktan sonra Mesud-ı Harabatî’yi tanımayı çok istediğini ifade etmektedir.)

Nabizade Nazım (E(lif).. Nazım müstearı ile): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1390, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Naci: bk. Muallim Naci

Naci: *Divan-ı Muhasebat Zabıt ketebesinden Naci Beyefendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1107, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Naci: *Gazel*, T.H., nr. 1155, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin sonuna gazete tarafından eklenen notta bu şiirin hangi Naci’ye ait olduğuna heyet-i tahririyenin dahi karar veremediği, bundan sonraki nazımların başka bir isimle gönderilmesi Naci’lerden rica edilmektedir.)

Naci: *Tahassür-i Meyusane*, T.H., nr. 1127, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve altı bentten meydana gelen müsebbba. Şiirin sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı notta ise zikredilen Naci’nin daha önce gazeteye *Hazine-i Evrak*’tan bir şiiri dercedilmiş olan “Yeni Naci” Efendi olduğu belirtilmektedir.)

Naci (Divan-ı Muhasebat Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1377, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’nin değerlendirmesi de bulunmaktadır.)

Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1398, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Nacim: bk. Abdurrahman Nacim

Naim (Yemen Vilayetinde .. Kazası kaymakam sabık): *Başlıksız*, T.H., nr. 998, s. 2. (*Ceride-i Havadis* gazetesinde yayımlanan bir varakada geçen Yemen valisi ile ilgili bir yanlışı düzelten “Varaka”.)

Namık: *Başlıksız*, T.H., nr. 1120, s. 2. (İstatistik usul-i nafiasının Osmanlı tarafından da kabul edilmesi hakkında “Varaka”.)

Namık Kemal (“Mehmet Namık Kemal” adıyla, Midilli Mutasarrıfı): Midilli’deki görevi ile ilgili haberler hakkında başlıksız yazı, T.H., nr. 895, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*’te yer alan ve kendisinin Midilli’deki görevinden İtalya hükümetinin isteği ile alındığına dair haberlerin doğru olmadığını beyan eden yazı.)

Nazım Bey: *Bülbül*, T.H., nr. 922, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Muallim Naci’nin “Kuzu” başlıklı şiirine meftun olan Nazım Bey tanzim edilerek, matbaaya gönderildiği şeklinde bir açıklama ile derç edilen manzume.)

Nazif: *Aferin Himmet ve İkdamına Halkî-i Hüsnün*, T.H., nr. 1464, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, “Müslümanların Tababete Ettikleri Hizmet” adlı risaleden söz edilmektedir.)

Nazif: *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nazif (Fatih civarında sakin): *Başlıksız olarak “Edebiyat” sütunu hakkında*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Gazetede yayımlanan Ahmet Fahri imzalı “Hangisine Acıyayım” başlıklı yazılar dolayısıyla teşekkür eden ve bu yolda başka

yazılar da yayımlaması için gazeteyi teşvik eden okur “Varaka”sı ve sonunda eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevap ile edilen teşekkür.)

Nebil (Sermüneccimin-i Esbak Müteveffa Osman Saip Efendizade): *Gazel*, T.H., nr. 1438, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Necip: *Edebiyat ve Mevadd-ı Fenniye* sütununda yer alan başlıksız olarak, T.H., nr. 1438, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “Edebiyat” sütununun her gün çeşitli eserlerle dolmasına karşılık “Mevadd-ı Fenniye” sütununa aynı ilginin gösterilmemesinden şikâyet edilmektedir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir cevap da yer almaktadır.)

Necip (Kilisli): *Sami Beyefendi’ye İkinci Varaka*, T.H., nr. 361, s. 2. (Şemsettin Sami’nin “Medeniyet-i İslamiyye” isimli yazısı ile ilgili olarak gece gündüz eşitliği noktalarında kabul edilen derecelerin Araplar tarafından keşfi konusundaki sorusuna verilen cevabı yeterli bulmayan varaka sahibi tarafından yazılmış yeni bir varaka.)

Necmeddin (Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Hulefasından): *Demiryolları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1348, s. 2. (Demiryolu hakkında “Varaka”.)

Necmi-i Kerkükî: *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede bu isimde bir şairin tanınmadığı ifade edilmektedir.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1402, s. 3. (Ruhi Bey tarafından tanzim edilen gazele yazılan nazire olduğu beyan edilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1486, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1489, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nedim: *Manzume*, T.H., nr. 1480, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nedim: “*Muhammes*”, T.H., nr. 1453, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Nedim: *Nazire*, T.H., nr. 1387, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, şairinin açıklamasına göre gazetenin 1380 numaralı sayısında yayımlanan Ali Ruhi Bey’in gazeline yazılan naziredir. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’nin değerlendirmesi de bulunmaktadır.)

Nedim: *Sakiname*, T.H., nr. 1465, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Nedim: *Şuarâ-yı devlet heyet-i istinaf ve temyiz müddeiumumîliği ... nevresidegandan Nedim Bey’in akrabasından birinin vefatı üzerine mersiye ... söylediği kasidedir*, T.H., nr. 1364, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Nedim: *Şuarâ-yı Devlet Heyet-i İstinaf ve Temyiz Müddeiumumîliği Mukayyidi refetli Nedim Bey’in muhammesidir*, T.H., nr. 1374, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede ise, “Mesud-ı Harabati” şu muhammesi görünce dedi ki” şeklindeki takdimle, şairin şiirde yetenekli olduğu beyan edildikten sonra bazı noktalar için ihtarlar kaleme alınmıştır.)

Nedim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1394, s. 3. (Gazetenin 1388 numaralı sayısındaki Ayşe Süreyya imzalı yazı hakkında, şairenin gazetenin

“Edebiyat” kısmındaki gençlerin şiirlerini beğenmediğini beyan etmesine karşılık kaleme alınan yazı. “Edebiyat” sütununda yer alan yazının sonunda bir gazel ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme vardır.)

Nefi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1480, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, 1472 numaralı sayıda Ebu’l-Nefi imzası ile yayımlanan şiirine Sami imzası ile gelen ve “esrar-ı ilahi” terkibine itiraz eden yazıya cevap verilmektedir.)

Nesim: *Ahmet Midhat Efendi’nin tercüme ettiği romanlar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 882, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi’ye “harfî harfîne” ve “şive-i Osmanî”ye uygun tercümeleri için teşekkür eden ve lisanca fark bulunan dillerden harfî harfîne çeviri yapmanın zorluğu dolayısıyla yapılan hizmetin büyüklüğünü anlatan “Varaka”. Varakanın sonunda Ahmet Midhat Efendi’den Octave Feuillet’in diğer romanlarını da tercüme etmesi rica edilmektedir. Yazının sonuna eklenen “Cevap” başlıklı ve Ahmet Midhat imzalı kısımda ise yazar okurunun övgü dolu sözlerine teşekkür etmektedir.)

Nevzat (İzmir’de): *Gazel*, T.H., nr. 1494, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nezih: “*Gazel*”, T.H., nr. 1449, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Bursa’dan gönderildiği belirtilen şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nezih: *Gazel*, T.H., nr. 1468, s. 3. (Bursa’dan gönderildiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiir ile “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Nezih: *Konya Vilayet-i Celilesi Mektupçusu saadetli Nezih Beyefendi’nin bir gazelidir*, T.H., nr. 1193, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan on yedi beyitlik şiir.)

Nezih: *Naci ve Nuri Beyefendilerin gazellerine Nezih Bey'in naziresidir*, T.H., nr. 1267, s. 2. (Muallim Naci'nin gazeline ve ona gazetenin 1266 numaralı sayısında yayımlanan bir nazire yazan Osman Nuri'ye nazire olarak kaleme alınan yedi beyitlik gazel.)

Nizameddin Sadık ve R. Roynson (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye seririyat Sınıfı Talbesinden): *Mevt-i Fecayi*, T.H., nr. 1380, s. 3. (Konuya bilimsel yaklaştığını ifade eden, "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı.)

Nizamî (Evlad-ı Vatandan): *Makale*, T.H., nr. 1432, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazı, deneme mahiyetindedir.)

Ohannes Ayntabî (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Dördüncü Sınıf Talebesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1270, s. 2-3. (Kendisi de Mekteb-i Mülkiye öğrencilerinden olan "Varaka" sahibinin mektep talebelerine bir hitabe şeklinde kaleme aldığı mektebin kuruluş amacı ve mektep öğrencilerinden bu doğrultuda beklenenlerden söz ettiği yazısı.)

Osman Hulusi: *Bir doktorun tedavisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 991, s. 2. (Kız kardeşinin dudağındaki yarığı tedavi eden doktor hakkında "Varaka".)

Osman Nuri: *Canik Müddeiumumî Muavin-i Sabık Osman Nuri Efendi'nin mükerrermetli Hüseyin Hüsnü Efendi'nin gazellerine olan naziresidir*, T.H., nr. 1182, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir dokuz beyitten oluşmaktadır.)

Osman Nuri: *Canik müddeiumumî muavin-i sabık Osman Nuri Efendi'nin Naci Efendi'nin gazeline naziresidir*, T.H., nr. 1266, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve beş beyitten oluşan şiir.)

Osman Nuri (Bayburt Sancağı Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1372, s. 2. (Ziya Paşa'nın bir gazeline nazire olarak yazıldığı beyan edilen, "Edebiyat" sütununda yer alan şiir. Sonunda "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı bir değerlendirme bulunmaktadır.)

Osman Nuri (Bayrut Sancağı Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1377, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin başındaki açıklamada şair, Ziya Paşa’nın bir gazeline yaptığı ve gazetede de yayımlanan nazire için yapılan değerlendirmeye teşekkür etmekte ve bu nazireye ilave olarak yeni bir şiir göndermektedir.)

Osman Nuri ve Mehmet Safvet: *Aynen Mektup*, T.H., nr. 497, s. 3. (Ziraat kütüphanesinden bahsedildikten sonra, umumun faydalanabileceği bir kitabın *Tercüman-ı Hakikat*’te önce tefrika edilmesi, ardından da kitap olarak yayımlanması ricasında bulunan, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan bir yazı.)

O(sman). N(uri). ve M(ehmet). S(afvet).: Kütüphane-i Zira’i, T.H., nr. 499, s. 3; nr. 500, s. 3-4; nr. 501, s. 3; nr. 502, s. 3; nr. 503, s. 3; nr. 504, s. 3; nr. 505, s. 3; nr. 506, s. 4; nr. 515, s. 3-4; nr. 516, s. 3-4; nr. 518, s. 3-4; nr. 519, s. 3-4. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı dizisi.)

O(sman) N(uri) ve M(ehmet) S(afvet) (İmzasız olarak): *Kütüphane-i Zirai’den Mabat*, T.H., nr. 570, s. 3; nr. 572, s. 4; nr. 573, s. 4; nr. 574; s. 3; nr. 575, s. 3; nr. 576, s. 3-4; nr. 577, s. 3; nr. 578, s. 3-4; nr. 580, s. 4; nr. 581, s. 3-4; nr. 582, s. 3-4; nr. 591, s. 4; nr. 592, s. 4. (“Kaide-i Umumiye” başlığı ve “Koyun ve Keçinin Cinslerini Tahvil ve Islah Etmek Usulü” alt başlığı ile bu konularda bilgi verilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

O(sman). N(uri). ve M(ehmet). S(afvet). (İmzasız olarak): *Kütüphane-i Zirai’den Mabat*, T.H., nr. 570, s. 3. (“Kaide-i Umumiye” başlığı ve “Koyun ve Keçinin Cinslerini Tahvil ve Islah Etmek Usulü” alt başlığı ile bu konularda bilgi verilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Osman Rahmi: *Şurâ-yı Bahriye BaşKâtibi izzetli Osman Rahmi Efendi’nin musanna bir gazeli*, T.H., nr. 1393, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Osman Safvet (Fatih talebesinden Plevneli): *Diğer/(Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Osman Safvet (Fatih talebesinden Plevneli): *Gazel*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ömer Cemal (Aydınlı): *Başlıksız olarak İzmir’de Bilgiç Bir Genç hakkında*, T.H., nr. 1391, s. 2. (1389 numaralı sayıda yayımlanmış “İzmir’de Bilgiç Bir Genç” başlıklı yazı dolayısıyla kaleme alınan “Varaka”. Varakada böylesi bilgilerin faydalı olduğundan söz edilmektedir.)

Ömer Lütfi: *Dikkate Şayan “Tahmis”*, T.H., nr. 1417, s. 3. (Gazetenin 1414 numaralı sayısında yayımlanan Vahit Bey’e ait gazele yazılan tahmis olduğu belirtilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ömer Lütfi: *Sultan Abdülaziz için mersiye başlıksız olarak*, T.H., nr. 914, s. 2. (Cerrah Ömer Lütfi Efendi tarafından Sultan Abdülaziz’in ölümü dolayısıyla kaleme alınan ve “Edebiyat” sütununda yer alan mersiye.)

Ömer Sabri: *Adana hanedanından olup müsaferetle Dersaadet’te bulunan Ömer Sabri Efendi’nin muacem olarak inşat eylediği sal tarihidir*, T.H., nr. 1326, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin sonundaki tarihten 1300’ü işaret ettiği anlaşılmaktadır.)

R.: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 888, s. 3. (886. sayıda da sözü edilen, önceki sayının bilmecelerinin cevaplarını verirken yanında yeni bilmeceler de gönderen R. imzalı zatın bilmeceleri olduğuna dair bir açıklama ile “Edebiyat” sütununda yer alan üç yeni bilmece.)

R.: *Başlıksız*, T.H., nr. 481, s. 3-4. (Recaizade Ekrem ile ilgili 478 numaralı sayıda çıkan takdir dolu yazıya zeyl niteliğinde olduğu ifade edilen “Varaka”da Ekrem Bey’i tanıdığı anlaşılan yazar, lisana uygun edebiyatın gerekliliğinden söz ederek bizim edebiyatımızın Arap ve Fars

edebiyatına tabi olarak karışık bir hâl aldığından ve Türk lisanı ile edebiyatının kurallarını ortaya koyan mükemmel bir kitabımızın olmadığından söz ettikten sonra Ekrem Bey'in mektepte verdiği derslerdeki notlarını bir araya getirerek bu yolda bir kitap ve yeni usul şairlerin eserlerini havi bir "müntehabat" yayımlanacağı hakkında bilgi vermektedir.)

R. Roynson, Nizameddin Sadık (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye seririyat Sınıfı Talbesinden): *Mevt-i Fecayi*, T.H., nr. 1380, s. 3. (Konuya bilimsel yaklaştığını ifade eden, "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı.)

Rabıt: *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1423, s. 2. (İşkân edilen muhacirlerden Çerkesler hakkında "Varaka".)

Ragıp (İlamat-ı Şeriye İcra Başkâtibi Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1441, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan tarih.)

Rakım: *Politika ile Riyaziyenin Mezci*, T.H., nr. 1414, s. 2. (*Osmanlı* gazetesinde görölerek gazeteye aynen derç edildiği ifade edilen "Bend-i Mahsus".)

Rami: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1401, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan altı bentten oluşan şiir ve "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Rasim: *İzzetli Emin Hilmi Efendi'nin Vatan gazeline nazire olmak üzere ... mükerremetli Rasim Efendi'nin inşat eyledikleri gazeldir*, T.H., nr. 1096, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Rasim (Ünye Kazası Kâtibi): *Müseddes*, T.H., nr. 1499, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci'ye ait "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı değerlendirme.)

Rasim: *Telgraf ve Posta Nezaret-i Aliyesi Mektubi Odası Hulefâ-yı seramedanından ve sahn-ı sincan zamaneden Rasim Bey'in makam-ı sadaret-i aliya hakkında inşat eylediği tarihtir*, T.H., nr. 1349, s. 3. ("Edebiyat"

sütununda yer alan şiir, sonuna düşülen tarihe göre 1300 senesini işaret etmektedir.)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 231, s. 4. (Ziraat hakkındaki M. Asım'ın yeni varakasına cevap verilen "Bend-i Mahsus".)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 239, s. 2. (Ziraat hakkında M. Asım imzalı zatla devam eden tartışmada)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 242, s. 4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazı, ziraatla ilgili tartışma hakkında "Bend-i Mahsus"tur.)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 247, s. 3-4. (Ziraat hakkında "Bend-i Mahsus".)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 248, s. 3-4. (Ziraat hakkında "Bend-i Mahsus".)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 249, s. 3-4. ("Rasim imzalı bend-i mahsus".)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 259, s. 4. (Ziraat hakkında "Bend-i Mahsus".)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 264, s. 3- 4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazı.)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1363, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve başındaki açıklama. Açıklamada gazetenin "Edebiyat" sütununun son zamanlarda zenginleşmesinden söz edilmektedir.)

Rasim: *Başlıksız*, T.H., nr. 1386, s. 2. (Bağdat'ta inşa edilecek demiryolları hakkında "Varaka".)

Rasim (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane İlm-i Teşrih Muallimi Muavini Kolağası): *Vakit Gazetesinden Sual*, T.H., nr. 710, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 709 numaralı sayısında yazarın Vakit'teki varakasına itiraz eden "Varaka".)

Rasim Bey (Erkan-ı Harp Binbaşlılarından): *Marifet Sahipleri İçin Alınması Lazım Gelen Maarif-i Sitte-i Asliye*, T.H., nr. 881, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan ve başındaki açıklamadan yazarının Erkan-ı Harp Binbaşlılarından olduğu öğrenilen yazarın ilm-i lisan, ilm-i kitabet, ilm-i hesap, fenn-i harita, fenn-i şekil ve fenn-i resimden söz ettiği yazısı.)

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 666, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat* ve *Vakit*'te "belâ-yı esaret" hakkında yayımlanan bentlerin yarattığı memnuniyet ve bu konuya verilmesi gereken önem hakkında "Varaka".)

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 667, s. 3. (Yazarın ilk kez katıldığı bir mecliste, esaret ve köleler hakkında işittiği sohbeti naklettiği "Varaka".)

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 668, s. 2. (Esaret konusunda *Vakit* gazetesinde neşredilen yazıdan bahsederken, köleliğin özellikle çocuklardaki etkileri üzerinde duran "Varaka".)

Raşit: *Evlât Zayıatı*, T.H., nr. 462, s. 3. (Yazarın, tanık olduğu olaydan yola çıkarak, çocukların başkalarına hizmetkâr olarak esirlikleri hakkında "Varaka"sı.)

Raşit (Üçüncü Mahkeme-i Ticaret Başkâtibi): *Başlıksız*, T.H., nr. 523, s. 3. (Tenkidin herkes için normal bir durum olduğu, Namık Kemal'in de tenkit edilmesinde garip bir taraf bulunmadığı, ancak tenkit ederken kullanılan ve hakarete varan ifadelerin yanlış olduğu hakkında, "Edebiyat" sütununda yer alan bir yazı. Sonuna eklenen *Tercüman-ı Hakikat*'in cevabında ise Namık Kemal'in eserine hakaret eden ifadeyi kendilerinin kullanmadığı, aksine *Vakit* gazetesi ve başka yazılarda Ahmet Midhat Efendi'ye hakaret edildiği ifade edilmektedir.)

Raşit: *Huzur-ı Meşihatpenahide Bir Muhakeme-i Mühimme* başlıklı yazıya *elen övgüler üzerine başlıksız yazı*, T.H., nr. 544, s. 4. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 541 numaralı sayısında yayımlanan "Huzur-ı Meşihatpenahide Bir Muhakeme-i Mühimme" başlıklı yazısına çok sayıda takdir geldiğini belirten Raşit isimli yazar tarafından kaleme alınan ve yazının amacına ulaştığını beyan eden "Varaka".)

Raşit: *İstanbul'dan Saray Köyü'ne Kadar Seyahat*, T.H., nr. 1306, s. 2-3. (Yazarın seyahat esnasında yaşadıklarını ve gözlemlerini anlattığı "Varaka"sı.)

Raşit: *Midilli Mutassarrıfı Saadetli Kemal Beyefendi Hazretlerinden Umum Namına Bir İstirham*, T.H., nr. 1114, s. 2-3. (Namık Kemal'in *Evrak-ı Perişan*'ını kitapçılarda ne kadar arasa da mekteplerde okutulmaya başlaması nedeniyle bulamadığını, bulduklarının da eskinin iki katı fiyatına satıldığını beyan eden yazarın, kitapların peyderpey basılmasını talep ettiği "Varaka"sı. Varakada *Evrak-ı Perişan* yanında üçüncü cüzü yayımlanan *Cezmi*'nin de fiyatının tenzil edilmesi rica edilmektedir.)

Raşit: *Kocakarılar Destanı adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1124, s. 2. (Sokakta satılan "destan"lardan *Kocakarılar Destanı* isimli eserde, yazarın ihtiyar kadınları alaya alması hakkında kaleme alınan "Varaka".)

Raşit: "*Sivrisinek*" imzası hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1269, s. 2. ("Sivrisinek Raşit Efendi"nin isim benzerliği nedeniyle bundan sonra imzalarını "Mustafa Raşit" olarak kullanacak olmasına rağmen, kendi isminin de Raşit olduğunu, dolayısıyla "Sivrisinek"ın ne kadar kaçsa da bir isim benzerine rastladığı hakkında "Varaka".)

Raşit (*Dersaadet Duhan Nezareti Müsevvidlerinden Kasımpaşalı*): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1132, s. 3. (Yeni edebiyatla eski edebiyat arasındaki farkları bir rüya suretinde anlattığı varakasının Elhac İbrahim ile gazete arasında süren münazara dolayısıyla yayımlanmaması üzerine, yazarın ne bir tarafa taraftar ne de diğerine muteriz olduğunu ifade etmek için kaleme aldığı "Varaka"sı.)

Raşit: *Başlıksız olarak çeşme hakkında*, T.H., nr. 1191, s. 2. (Mahallelere yapılan çeşmeler hakkında "Varaka".)

Raşit ve Ahmet ve Hafız Şekip ve Mehmet Sıtkı ve Süleyman ve Feyzi: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3. ("İttihad-ı İslam" hakkında yayımlanan bentleri, çabayı takdir eden bir "Varaka".)

Raşit ve Süleyman: *Min Elf İstihdaf*, T.H., nr. 1304, s. 2. (*Talim-i Edebiyat* etrafında sürdürülen tartışma çerçevesinde edebiyatımızın durumunun değerlendirildiği "Varaka".)

Raşıit ve Süleyman: *Mukaddime*, T.H., nr. 376, s. 4. (“Edebiyat”. Edebiyat sütununda başlayacak kaside tercümesi hakkında.)

Raşıit ve Süleyman: Okuyamadım, T.H., nr. 377, s. 3; nr. 379, s. 4; nr. 380, s. 3-4; nr. 381, s. 3; nr. 382, s. 4. (“Edebiyat”. Beyitler numaraları ile başlıklandırılarak verildikten sonra Türkçeye tercüme edilmiştir. 382. sayıda “İntiha” notuyla ise sona ermiştir.)

Raşıit ve Süleyman: *Başlıksız*, T.H., nr. 1164, s. 2. (Gazetenin 8 Cemaziyelevvel 1299 tarihli sayısında kendilerine edilen iltifata teşekkür etmek maksadıyla kaleme alınan “Varaka”da edebiyat-ı cedideye bu tarz misaller vermekten duydukları kıvançtan söz edilmektedir. Bu tarihte gazetede bu iki imzaya rastlanılmazken “Edebiyat” sütununda yer alan imzasız şiir “Nevresidegan bir zatın gönderdiği gazel-i ranadır” şeklinde bir tanıtımla sunulmuştur. Bu şiirin şairlerinin bu iki zat olması ihtimali kuvvetlidir.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Arz-ı Nedamet ve Beyan-ı Mazeret*, T.H., nr. 1299, s. 3; nr. 1300, s. 3; nr. 1301, s. 3; nr. 1303, s. 2; nr. 1304, s. 3; . (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Bahariye*, T.H., nr. 489, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Bir Ümmi Çocuğun Tahassürü*, T.H., nr. 1486, s. 3. (Matmazal Sasrun’a ait olup Recaizade Mahmut Ekrem tarafından tercüme edilen ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan metin.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Çoban*, T.H., nr. 489, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Recaizâde Mahmut Ekrem: *Çoban*, T.H., nr. 847, s. 3. (H(a) S(ad) imzasıyla gazetede yayımlanan ve Ekrem Bey’in şiirlerini taltif eden bir yazıdaki istek üzerine, yazı sahibinin kendisinin gönderdiği manzumenin gazetenin “Edebiyat” sütununa derci.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Müdafaat*, T.H., nr. 1295, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, gazetede “Mülahazat” başlığı ile yayımlanan Elhac İbrahim’in yazısındaki eleştirilere cevap verilmektedir.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Numune-i Zeyl-i Talim-i Edebiyat*, T.H., nr. 1307, s. 3-4. (Cevdet Paşa, Nedim ve Abdülhak Hamit, Namık Kemal ve Sezayi’den şiirlerin yanında “Teracim-i Ahval” başlığı altında Nabi ve Nedim hakkında bilgi veren yazıların verildiği zeyl “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer almaktadır.)

(Recaizade) M(ahmut). Ekrem: *Sarafin Efendi’nin -“Yeni Sarf-ı Fransevi”si-*, T.H., nr. 1011, s. 2-3. (Osmanlı’da Fransızca bilmenin zaruret oluşu ve aynı zamanda öğrenmenin de zorluklarından söz edildikten sonra Sarafin Efendi’nin tercüme ve tab ettirdiği *Yeni Sarf-ı Fransevi* isimli eserinden bahsedilmektedir.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Tashih-i İsnat*, T.H., nr. 1311, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve Ali Sedat’ın 1310 numaralı nüshada yayımlanan yazısına cevap niteliğindeki yazı. Ali Sedat’ın yazısında Hacı İbrahim’in yayımladığı imzasız mektubun Cevdet Paşa’ya ait olduğuna dair dedikodulara yer verilmektedir.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Tekrar ve Tavzih*, T.H., nr. 1292, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı “saadetli Ekrem Beyefendi hazretleri tarafından saadetli Elhac İbrahim Efendi hazretlerinin “İmar ve Tashih” serlevhalı makalelerine cevaben Pazar günü varit olmuştur”.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Tevhit*, T.H., nr. 1321, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir, Zemzeme adlı eserden alınmıştır. Başında Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan bir değerlendirme de bulunmaktadır.)

(Recaizade Mahmut) Ekrem: *Başlıksız*, T.H., nr. 843, s. 2-3. (*Şark mecmuasının* yeni çıkan sayısında yayımlanan Recaizade Mahmut Ekrem’e ait sekiz bentlik “bahariye-i dil-güşa”nın aynen derci.)

Recaizade Mahmut Ekrem: *Başlıksız*, T.H., nr. 1297, s. 2. (1295 numaralı nüshada yer alan “Müdafaat” başlıklı yazısındaki baskı hatalarını düzelten yazarın “Varaka”sı.)

Refet: *Manastır’dan*, T.H., nr. 1170, s. 2. (1 Nisan 98 tarihli “Mektub-ı Mahsus”ta *Hazine-i Evrak’a* gönderdiği bir gazel ile Feyzi-i Hindî’den tercüme ettiği naatın yanlış bir şekilde basılmasından söz edilmektedir.)

Refet: *Başlıksız*, T.H., nr. 497, s. 3-4. (Mektepliler için yazılan ve *Tercüman-ı Hakikat*’in 495. sayısında yayımlanan “İmla Meselesi” başlıklı yazıdan istifade ettiğini söyleyen yazarın, bu meselenin daha etraflıca anlaşılması için sorulması ve cevap verilmesi gerektiğini düşündüğü dilimizin isminin ne olduğu sorusu ile içindeki Arapça, Farsça sözcüklerin yeri meselesinden söz ettiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Devamında ise “Mukabele” başlığı ile *Tercüman-ı Hakikat*’in cevabına yer verilmektedir.)

Refet: *Başlıksız*, T.H., nr. 498, s. 3. (Gazetenin 497 numaralı sayısındaki varakasinda dilimizin ismi ve içindeki yabancı unsurlara dair sorduğu suallere aldığı cevapları yeterli bulmadığını ifade eden Refet’in , “Edebiyat” sütununda yer alan yazısı. Yazının sonuna eklenen “Cevap” başlıklı yazı ile suallere yeniden cevap verilmektedir.)

Refet: *Tavuk Hakkında Bir Köylünün Fikri*, T.H., nr. 502, s. 2. (Gazetede yayımlanan Ziraat kütüphanesi ile ilgili makale dizisinin faydalarından söz edilerek varaka sahibinin bir köylüden ziraatla ilgili olarak öğrendikleri hakkında “Varaka”.)

Refet Hüsamettin (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Şakirdanından): *Başlıksız*, T.H., nr. 1322, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, gazetede bir süredir Abdülhekim Hikmet Bey ve Ali Sedat ile Mahmut Esat beyler arasında devam eden tartışma hakkında fikirler beyan edilmektedir.)

Refik (Galata Gümrüğü Ketebesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1206, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda gazetenin 1204 numaralı sayısında yer alan ve Şakir Agahî Efendi’ye ait muammasının çözümü verilmektedir.)

رموده دوموند : *Bahr-i Ahmer Ticareti*, T.H., nr. 168, s. 3. (Bahr-i Ahmer ticaretinin Bahr-i Sefid ticareti kadar mühim olduğu hakkında bir yazı.)

Remzi: *Erbab-ı fazl ve kemalden ve şehrimizde mukim şuarâ-yı İraniye’den faziletli Remzi Efendi hazretlerinin “Şemsiye” üzerine keşide-i silk nazım buyurdıkları gayet tuhaf bir eserleridir*, T.H., nr. 1333, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Remzi: *Meşahîr-i şuarâ-yı İraniye’den reşadetli Şeyh Remzi Efendi hazretlerindir*, T.H., nr. 1473, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Reşit: *İlm-i Hikmet*, T.H., nr. 670, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda felsefeden söz edilerek, zaman zaman eski Yunan filozoflarından sözler alıntılanmaktadır.)

Reşit: *Tercüme-i Makame-i Sanatiye*, T.H., nr. 950, s. 3; nr. 951, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan tercümenin başında yazarının bugüne kadarki en iyi Makame tercümesinin, gazetede de yayımlanan Münif Paşa’nın tercümesi olduğunu söyleyerek başladığı yazısında Namık Kemal tarafından yazılan takrize de yer verilmektedir.)

Reşit: *Başlıksız olarak mektup*, T.H., nr. 1307, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı “edibane yazılmış bir mektup suretidir”.)

Reşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 470, s. 3; nr. 472, s. 3; nr. 478, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı beyit tercümelerine yer verilmiştir.)

Reşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1033, s. 3. (Basra Tahrirat müdürü Reşit Bey’in “sal-ı cedide tebriken” yazdığı ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiiri.)

Rıza: *Tercüman-ı Hakikat'in mektepler özel sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 460, s. 2-3. (*Tercüman-ı Hakikat'in mektepler için çıkardığı özel sayılardan övgüyle bahsedilen "Varaka".*)

Rıza (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Talebesinden): *Bir kuduz vakası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 839, s. 2. (Bir muhacirin başına gelen ve yazarın şahit olduğu ısırilma ve kuduz vakası hakkında "Varaka".)

RİCHEBOURG, Emile: *Merdut Kız*, T.H., nr. 1404, s. 3-4; nr. 1405, s. 3-4; nr. 1406, s. 3-4; nr. 1407, s. 3-4; nr. 1408, s. 3-4; nr. 1409, s. 3-4; nr. 1410, s. 3-4; nr. 1411, s. 3-4; nr. 1412, s. 3-4; nr. 1413, s. 3-4; nr. 1414, s. 3-4; nr. 1415, s. 3-4; nr. 1416, s. 3-4; nr. 1417, s. 3-4; nr. 1418, s. 3-4; nr. 1419, s. 3-4; nr. 1421, s. 3-4; nr. 1422, s. 3-4; nr. 1423, s. 3-4; nr. 1424, s. 3-4; nr. 1425, s. 3-4; nr. 1426, s. 3-4; nr. 1427, s. 3-4; nr. 1428, s. 3-4; nr. 1429, s. 3-4; nr. 1430, s. 3-4; nr. 1431, s. 3-4; nr. 1432, s. 3-4; nr. 1433, s. 3-4; nr. 1434, s. 3-4; nr. 1435, s. 3-4; nr. 1436, s. 3-4; nr. 1437, s. 3-4; nr. 1438, s. 3-4; nr. 1439, s. 3-4; nr. 1440, s. 3-4; nr. 1441, s. 3-4; nr. 1442, s. 3-4; nr. 1443, s. 3-4; nr. 1444, s. 3-4; nr. 1445, s. 3-4; nr. 1446, s. 3-4; nr. 1447, s. 3-4; nr. 1448, s. 3-4; nr. 1449, s. 3-4; nr. 1450, s. 3-4; nr. 1451, s. 3-4; nr. 1452, s. 3-4; nr. 1453, s. 3-4; nr. 1454, s. 3-4; nr. 1455, s. 3-4; nr. 1456, s. 3-4; nr. 1457, s. 3-4; nr. 1458, s. 3-4; nr. 1459, s. 3-4; nr. 1460, s. 3-4; nr. 1461, s. 3-4; nr. 1462, s. 3-4; nr. 1463, s. 3-4; nr. 1464, s. 3-4; nr. 1465, s. 3-4; nr. 1466, s. 3-4; nr. 1467, s. 3-4; nr. 1468, s. 3; nr. 1469, s. 3-4; nr. 1470, s. 3; nr. 1471, s. 3-4; nr. 1472, s. 3-4; nr. 1473, s. 3-4; nr. 1474, s. 3-4; nr. 1475, s. 3-4; nr. 1476, s. 3-4; nr. 1477, s. 3-4; nr. 1478, s. 3-4; nr. 1479, s. 3-4; nr. 1480, s. 3-4; nr. 1482, s. 3-4; nr. 1483, s. 3-4; nr. 1484, s. 3-4; nr. 1485, s. 3-4; nr. 1486, s. 3-4; nr. 1487, s. 3-4; nr. 1488, s. 3-4; nr. 1490, s. 3-4; nr. 1491, s. 3-4; nr. 1492, s. 3-4; nr. 1493, s. 3-4; nr. 1494, s. 3-4; nr. 1495, s. 3-4; nr. 1496, s. 3-4; nr. 1497, s. 3-4; nr. 1498, s. 3-4; nr. 1499, s. 3-4; . (Emile Richebourg'a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen roman, "Mütenevvia" sütununda tefrika edilmektedir.)

RİCHEBOURG, Emile: *Peçeli Kadın*, T.H., nr. 1345, s. 3-4; nr. 1346, s. 3-4; nr. 1347, s. 3-4; nr. 1348, s. 3-4; nr. 1349, s. 3-4; nr. 1350, s. 3-4; nr. 1351, s. 3-4; nr. 1352, s. 3-4; nr. 1353, s. 3; nr. 1354, s. 3-4; nr. 1355, s. 3-4; nr. 1356, s. 3-4; nr. 1357, s. 3-4; nr. 1358, s. 3-4; nr. 1359, s. 3-4; nr. 1360, s. 3-4; nr. 1361, s. 3-4; nr. 1362, s. 4; nr. 1363, s. 3-4; nr. 1364, s. 3-4; nr. 1365, s. 3-4; nr. 1366, s. 3-4; nr. 1367, s. 3-4; nr. 1368, s. 3-4; nr. 1369, s. 3-4; nr. 1370, s. 3-4; nr. 1371, s. 3-4; nr. 1372, s. 3-4; nr. 1373, s. 3-4; nr. 1374, s. 3-4; nr. 1375, s. 3-4; nr. 1376, s. 3-4; nr. 1377, s. 3; nr. 1378, s. 3-4; nr. 1379, s. 3-4; nr. 1380, s. 3-4; nr. 1381, s. 3-4; nr. 1382, s. 3-4; nr. 1383, s. 3-4; nr. 1384, s. 3-4; nr. 1385, s. 3-4; nr. 1386, s. 3-4; nr. 1387, s. 3-4; nr. 1388, s. 3-4; nr. 1389, s. 3-4; nr. 1390, s. 3-4; nr. 1391, s. 3-4; nr. 1392, s. 3-4; nr. 1393, s. 3-4; nr. 1394, s. 3-4; nr. 1395, s. 3-4; nr. 1396, s. 3-4; nr. 1397, s. 3-4; nr. 1398, s. 3-4; nr. 1399, s. 3-4; nr. 1400, s. 3-4; nr. 1401, s. 3-4; nr. 1402, s. 3-4; nr. 1403, s. 3-4. (“Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan metin Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmektedir.)

Sadeddin Karabağî (Bursa Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Sadeddin Karabağî (Bursa Talebesinden) ve (Mehmet) (Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1461, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Sadık (Maliye Ketebesinden): *Mektep sınavları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 661, s. 3. (Mektepler için yapılan imtihanlar hakkında “Varaka”.)

Sadi: *Gazel başlıksız olarak*, T.H., nr. 1016, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan altı beyitlik gazel.)

Sadi: “*Bir Köhne Fes*”, T.H., nr. 1431, s. 2. (Selanik’ten geldiği ayrıca belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Sadi (Hacı Yusuf Efendizade): *Bir Ummanın Tesiri*, T.H., nr. 1164, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede bu zamana kadar gazetede hekimane birçok şiir yayımlandığı ama bu şiirin içlerinden en güzeli olduğu ifade edilerek şairine teşekkür edilmektedir.)

Sadi (Selanik Mekteb-i Osmanî müdürü): *Bir Lâlin Lisan-ı Hâli*, T.H., nr. 1351, s. 2. (“Selanik’te ‘Mekteb-i Osmanî’ müdürü Sadi Efendi hazretlerinin hekimane olduğu kadar sade ve latif bir eser-i edebiyesidir” takdimi ile sunulan ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Sadi: *Diğer*, T.H., nr. 1352, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Sadi (Müdür-i Mekteb-i Osmanî): “*Mahzun Bir Gazel*”, T.H., nr. 1408, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel.)

Sadi: *Selanik “Mekteb-i Osmanî” müdürü Sadi Efendi’nin şakirdana mucib-i izdiyad-ı şevk ve gayret olmak üzere söylediği dil-keş ve sade eda bir neşidedir*, T.H., nr. 1352, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Sadi (Müdür-i Mekteb-i Osmanî): *Selanik’ten*, T.H., nr. 1435, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Sadi (Numune-i İrfan Muharrirlerinden): *Şehit Cennet Mekân Ağzından Söylenmiş Bir Mersiye*, T.H., nr. 916, s. 1-2. (“Edebiyat” sütununda yer alan mersiye.)

Safvet: *Pazar yeri hakkında başlıksız olarak*, nr. 1127, s. 2. (Pazar yeri ve mahaldeki gürültü hakkında “Varaka”.)

Sait: *Abdülhak Hamit Bey'e Cevap*, T.H., nr. 1315, s. 2; nr. 1316, s. 2; nr. 1317, s. 2; nr. 1318, s. 2; nr. 1320, s. 2; nr. 1322, s. 2; nr. 1323, s. 2; . (Abdülhak Hamit'in 1311 numaralı nüshada yayımlanan ve Golos'tan gönderdiği yazısında eleştirdiği Sait Bey'den cevap olarak gelen "Varaka". Varakada yeni edebiyatın tarihçesi anlatılarak içinde Abdülhak Hamit'in yeri sorgulanmaktadır.)

Sait: *Adliye Nezaret-i Celilesinden Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından Sait Bey'in gönderdikleri bir gazeldir*, T.H., nr. 1130, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Sait: *Adliye Nezaret-i Celilesi Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefa ... İzzetli Sait Beyefendi'nin Nazire-i Nefiseleridir*, T.H., nr. 1185, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan beş beyitlik şiir.)

Sait: "*Bidad*" kelimesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1491, s. 3. (*Vakit* gazetesinin 2715 numaralı nüshasındaki varakada Muallim Naci'nin bir eleştiride sözünü ettiği "bidad" kelimesinin anlamı hakkında söylediklerine itiraz eden sözleri aktararak, onu destekleyen; "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)

Sait: *Cevab-ı Ahter Cevabı*, T.H., nr. 1252, s. 3. ("Mütenevvia" sütununda yer alan *Ahter* gazetesine verilen cevap. Başlıkla ilgili olarak bk. "Sait: Başlıksız olarak yanlış yazılan terkipler hakkında" maddesi.)

Sait: *Gazel*, T.H., nr. 1141, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Sait: *Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Cevap*, T.H., nr. 1238, s. 3. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazının başındaki açıklamada *Vakit* gazetesi başyazarı Sait Bey tarafından kaleme alınan varakanın, İbrahim Efendi'nin "İhtarat" başlıklı yazısı üzerine, yazının yayımlandığı gün geldiği; ancak zarfın üzerinde "hususî name" ibaresi bulunduğu için yayımlanamadığı ve sonunda İbrahim Efendi'den izin alınarak yayımlandığı ifade edilmektedir. Yazıda İbrahim Efendi'nin söyledikleri "saçma" olarak nitelendikten sonra, meselenin "Kürt" ve "dinsiz" noktasına

taşınmasından şikâyet edilerek, Arapçanın din dili olması ve vazgeçilmesi ile dinden de vazgeçileceğine dair görüşlere karşı çıkılmaktadır.)

Sait: *Saadetli Biraderim Ahmet Midhat Efendi Hazretlerine*, T.H., nr. 1330, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, kendisinden Abdülhak Hamit hakkındaki varakalarına son vermesi rica edilen Sait Bey, bu durumla ilgili suallerini Ahmet Midhat Efendi’ye yöneltmektedir. “Cevap” başlıklı ve Ahmet Midhat imzalı kısımda ise, gelen yazıların yayımlanmasında ölçütün umumun faydası olduğu beyan edilmektedir.)

Sait: *Saadetli Biraderim Ahmet Midhat Efendi Hazretlerine*, T.H., nr. 1334, s. 2. (Abdülhak Hamit ile *Talim-i Edebiyat* etrafında süren tartışmalarına gazetenin müdahalesi hakkında, gazeteyi de haklı gören “Varaka”. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile gazetenin de cevabı yer almaktadır.)

Sait: *Saadetli Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Cevap*, T.H., nr. 1244, s. 2. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda Arapçanın din dili olması meselesi üzerinde durulmaktadır.)

Sait: *Teessüf*, T.H., nr. 1247, s. 3. (Dil konusunda Elhac İbrahim Efendi ile devam eden tartışmada, Sait Efendi tarafından verilen cevap.)

Sait: *Terzil*, T.H., nr. 1496, s. 3. (“Bidad” kelimesinin anlamı noktasında “*Vakit* Münekkidi” ile Muallim Naci arasındaki tartışma hakkındaki yazı “Edebiyat” sütununda yer almaktadır. Yazının sonunda Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir yorum da bulunmaktadır.)

Sait: *Zekai Beyefendi’ye “Cevap”*, T.H., nr. 1474, s. 3. (Bir şiirindeki bazı ifadelerle itiraz ettiği Zekai Bey’den gelen ve gazetenin 1470 numaralı sayısında yayımlanan yazıya cevaben kaleme alınan, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazıda Zekai Bey’in ifadelerine cevap verilerek tenkitlerden istifade edilmesi gerektiği vurgulanmakta, kimin haklı olduğu ise Muallim Naci’ye sorulmaktadır. Muallim Naci ise yazının sonundaki

“*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta Sait Bey’in haklı olduğunu beyan etmektedir.)

Sait: *Elhac İbrahim hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1241, s. 2-3. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan yazıda yazar Elhac İbrahim Efendi ile aralarında devam eden konularda yorumlarda bulunmaktadır.)

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1298, s. 2-3. (“Bir sail-i imanın ...talik olunmak için vukubulan rica üzerine refikimiz Vakıf gazetesi sermuharri saadetli Sait Beyefendi hazretleri tarafından inşat edilen kıta-i ranadır” açıklamasıyla “Edebiyat” sütununda verilen kıta.)

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1455, s. 3. (*Bahar* ismi ile yayıma başlayan derginin ilk sayısında yayımlanan şiirin “Edebiyat” sütununa aynen derci.)

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1468, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, yine burada yayımlanan bazı şiirler değerlendirilmektedir.)

Sait: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1480, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, gazetenin 1474 ve 1475 numaralı sayılarında yayımlanan ve Besim Efendi ile Darülmuallimin talebesinden Sadreddin imzalı zatlara ait şiirlere eleştiri getirilmektedir.)

Sait: *Başlıksız olarak yanlış yazılan terkipler hakkında*, T.H., nr. 1253, s. 3. (1252. sayıda yayımlanan “Cevab-ı Ahter Cevabı” başlıklı yazıdaki terkiplerin yanlış yazılanlarının düzeltilmesini rica eden “Varaka”.)

Sait (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1381, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan metin yazarının açıklamasına göre Ebüzziya Tevfik’in daha evvel neşretmiş olduğu *Muharrir* isimli mecmuasında yayımlanan Schiller’in eserinden *Alicenabane Bir Hareket* isimli “mensur bir roman”ın bir kısmının nazma aktarılmasından ibarettir. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’nin bir değerlendirmesi yer almaktadır.)

Sait ve Mehmet: *Beyoğlu Mahkemesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1139, s. 2. (Beyoğlu Mahkemesince verilen bir karara teşekkür eden “Varaka”.)

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1489, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Diğer*, T.H., nr. 1425, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Efsane-i Aşk*, T.H., nr. 1489, s. 2-3. (“Salahî Beyefendi’nin kaleme almış oldukları fıkra-i atıye bugünkü roman kısmımıza beden bervech-i atı derç edilmiştir. Bu fıkranın cidden sahih ve vaki olduğu azâ-yı vakayı fi’l-vaki gözü ile gören mir muma-ileyhin teminiyle sabittir” şeklinde bir açıklama ile yayımlanan “*Mevadd-ı Fenniye*” sütununda yer alan yazı.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: “*Gazel*”, T.H., nr. 1365, s. 3. (Öncesindeki açıklamada Mesut-ı Harabati’nin şiirlerine nazire yazmanın güçlüğünden söz edilen, “Edebiyat” sütununda yer alan üç şiir.)

Salahi: *Gazel*, T.H., nr. 1397, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci imzalı “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1409, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1435, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1438, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1442, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1453, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1479, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1489, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Mesud-ı Harabatî’nin kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1336, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazelin başında yazar tarafından yapılan açıklamada, “Mesud-ı Harabatî” imzalı zatın kim olduğundan haber alınıp alınmadığı sorulmaktadır. Gazetenin cevap verdiği “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise bir haber alınamadığı ifade edilmektedir.)

Salahî: *Mesud-ı Harabatî’nin kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1342, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Mesut’un kim olduğunun açıklanmaması nedeniyle gazete eleştirilmektedir. Gazete cevabın A.

Nazım'a verildiğini ifade etmektedir. Yazının sonuna Salahi'nin gönderdiği üç şiir de eklenmiştir.)

Salahî: “*Münekkid-i Vakit*” hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1397, s. 2. (Vakit gazetesi yazarı “Münekkid-i Vakit”in edebî tenkit yaparken kullandığı ifadeler hakkında “Varaka”. Sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir cevap da bulunmaktadır.)

Salahi: *Salahi Beyefendi Hazretleri Tarafından*, T.H., nr. 1348, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Mesud-ı Harabati’nin kim olduğu meselesinin çözümsüzlüğüne değinilmesinin ardından bir şiir verilmektedir.)

Salahî: *Salahî Beyefendi tarafından ihda buyurulmuştur*, T.H., nr. 1407, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Salahî: *Salahî Beyefendinin asarındandır*, T.H., nr. 1394, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Tercüme edilen romanlarda aranması gereken özellikler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1408, s. 3. (Emille Richeburg’ün eserinden olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen *Peçeli Kadın*’ın tefrikasının sona ermesinin ardından yine aynı yazara ait *Merdut Kız*’ın tercümesinin tefrikasına başlanacağını öğrenen yazarın, tercüme edilen romanlarda aranmasını gerekli gördüğü ölçütler hakkında kaleme aldığı “Varaka”sı. Varakada eserlerin insaniyete ve ahlaka hizmeti ölçütü olarak kabul edilmekte ve Victor Hugo’nun *Sefiller*’i ile Sue Eugene’e ait *Serseri Yahudi*’nin tercüme edilmesinin umum için daha faydalı olacağı beyan edilmektedir. Yazının sonuna eklenen “Cevap” başlıklı yazıda, varaka sahibine “ahlak-ı siyasiyeyi nazar-ı dikkate alır iseniz intihap hususunda mazereti anlarsınız” denmektedir.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1382, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1386, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci’nin değerlendirmesi.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1407, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile Muallim Naci’ye ait değerlendirme.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Ahmet Mesut’un meyhane gazeline yapılan nazire olduğu beyan edilen, “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısa değerlendirme.)

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1448, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevap.)

Salih: *Cebr ve Kuvvet Hakka Galebe Eder*, T.H., nr. 859, s. 2. (Fransa’nın son dönemde barış söylemlerinde bulunmasına rağmen, Tunus’a yaptığı harekât hakkında “Bend-i Mahsus”).

Salih Sabri (Kâtib-i Mahkeme-i Şeri’a Beykoz): *Başlıksız*, T.H., nr. 1393, s. 2. (Gazetede yayımlanan, Beykoz’da bir hanımın ölümü ile ilgili haber hakkında “Varaka”).

Salik: *Aynagöl Mahkeme-i Bidayet serkâtibi Salik Beyefendi tarafından mektup*, T.H., nr. 1162, s. 3. (Mektupta Muallim Naci’nin eserlerinde kullandığı yeni usûl övülmekte ve şairin Sait Paşa’nın vezirlik rütbesi alması dolayısıyla kaleme aldığı kasideye nazire yazılmaktadır.)

Sami: “*Bidad*” kelimesi hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 1493, s. 2-3. (*Vakit* gazetesinin Muallim Naci’nin “bidad” kelimesinin karşılığı ile ilgili eleştirisine itirazına cevap veren ve kelimenin Muallim Naci’nin dediği

gibi “zulm” karşılığı kullanıldığına dair bulduğu örnekleri sıralayan “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Sami: *Feyzullah Efendi’ye “Mukabele”*, T.H., nr. 1486, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Feyzullah Efendi’nin 1480 numaralı sayıda yayımlanan ve Sami Efendi’nin şiirinde kullandığı “esrar-ı ilahi” terkibine itiraz eden yazıya cevaben kaleme alınan, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Sami: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1476, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, gazetede yayımlanan ve Feyzullah Efendi’ye ait olan gazeldeki bir terkibe itiraz edilmekte, Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta ise itirazın haklı olduğu beyan edilmektedir.)

Sarafin: *Yeni Sarf-ı Fransevi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1015, s. 2. (Tercüme ettiği ve bastırdığı eseri hakkında gazetede yayımlanan yazılara ve özellikle Mahmut Ekrem’in yazısına teşekkür eden “Varaka”.)

SCHILLER, Friedrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 604, s. 4. (Friedrich Schiller’in “Hükm-i Teganni” isimli eseri “Edebiyat” sütununda tercüme edilmiştir. Mütercimi belli değildir.)

SCHILLER, Friedrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 606, s. 3. (Friedrich Schiller’in “Raks” isimli eseri “Edebiyat” sütununda tercüme edilmiştir. Mütercimi belli değildir.)

SCHILLER, Friedrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 607, s. 4. (“Lugazler” başlığı ile Friedrich Schiller’dan yapılan tercüme ve her lugazın sonuna o bilmecenin cevabının parantez içinde eklendiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Toplam dört lugaz ve cevabının verildiği tercümenin mütercimi belli değildir.)

SCHILLER, Friedrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 608, s. 4. (“Lugazler” başlığı ile Friedrich Schiller’dan yapılan tercüme ve her lugazın sonuna o bilmecenin cevabının parantez içinde eklendiği “Edebiyat” sütununda yer

alan yazı. 607. sayıda başlayan “Lugazler” devam ettirilerek, bu defa beşinci, altıncı ve yedinci lugazler ile bunların cevaplarının verildiği tercümenin mütercimi belli değildir.)

SCHİLLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 609, s. 4. (“Lugazler” başlığı ile Friedrich Schiller'den yapılan tercüme ve her lugazın sonuna o bilmecenin cevabının parantez içinde eklendiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. 607. sayıda başlayıp 608. sayıda devam eden on birinci lugaze kadar gelineen tercümenin mütercimi belli değildir.)

SCHİLLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 610, s. 4. (“Lugazler” başlığı ile Friedrich Schiller'den yapılan tercüme ve her lugazın sonuna o bilmecenin cevabının parantez içinde eklendiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. On üçüncü lugaze kadar gelineen tercümenin mütercimi belli değildir.)

SCHİLLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 614, s. 3. (Mütercimi belli olmayan “Edebiyat” sütunundaki yazıda Schiller'in “Hikmet-i Esasiye” isimli eserinin çevirisine yer verilmiştir.)

SCHİLLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 616, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Schiller'in Jean-Jacques Rousseau için yazdığı kıtalara yer verilmektedir. Metnin mütercimi belli değildir.)

SCHİLLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 617, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda *Mina'ya* (مينايه) başlığına yer verilmektedir. Metnin mütercimi belli değildir.)

Sedat ve Faik ve Esat: *Süreyya Efendi'ye Son Cevap*, T.H., nr. 1105, s. 3. (*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi hakkında “Varaka”).

Sedat ve Hilmi ve İsmail Hakkı ve Esat: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1103, s. 2. (Keyfî Efendi'nin *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak kaleme aldığı yazısına itirazen kaleme alınan “Varaka”).

Sedat ve İsmail Hakkı ve Faik Esat: *Başlıksız*, T.H., nr. 1100, s. 3. (Abdurrahman Süreyya ile aralarında bir süredir devam eden tartışmada, konunun şahsiyetlere yönelmiş olması nedeniyle konunun bir heyet önünde tartışılması ve *Tercüman-ı Hakikat*'ten bu esnada olanların zabta geçirilmesi rica edilmektedir. *Tercüman-ı Hakikat* de verdiği cevapta bu hususun artık gazetede devamının gereksiz olduğunu söyleyerek fikri desteklemekte ve bu konuyla ilgili heyet-i tahririyeden Nuri Bey'in görevlendirildiğini açıklamaktadır.)

Selanikli Halil: *Başlıksız*, T.H., nr. 970, s. 3. (Havuzlu Han'da yaşanan hırsızlık vakası hakkında "Varaka".)

Senih Bey: *Vefat-ı Tarihiye başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiirin öncesindeki açıklamadan Harbiye Nezaret Celilesi Devair reisi Senih Bey tarafından Çerken Hasan Bey'in idamında söylenen ve zamanında bazı havasa tebliğ edilen ve bir nüshası ele geçen tarihin aynen derci olduğu ifade edilmektedir. Sonunda verilen tarihe göre şiir, 1293 senesini işaret etmektedir.)

Sermet: *Kuleden/ Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Sırrı: *Asar-ı Perakende*, T.H., nr. 1051, s. 3. (Trabzon vali-i sabıkı Sırrı Paşa'nın *Hazine-i Evrak*'ta görülerek gazetenin "Edebiyat" sütununa derç edilen manzumesi.)

Sırrı (Medrese-i ... talebesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1122, s. 2-3. (Gazetede birkaç gün önce yayımlanan ve Bursa'daki bir düğünden bahseden imzasız varakaya itirazen kaleme alınan "Varaka".)

Sıtkı: *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Sıtkı Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1074, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan beyitlerle kaleme alınmış şiir.)

S(in). Salahi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1334, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” kısmında okunan eserlere hayran olduğunu belirten yazarın gönderdiği ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan iki şiir.)

S(in). Vehbi: *Manzume*, T.H., nr. 1455, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Siret: : *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1312, s. 3. (1306 numaralı nüshasında açıklaması ile birlikte bir şiiri yayımlanan Siret imzalı zatın, aynı sayıda kendisinden sonra “Bir Gazel” başlığı ile şiiri yayımlanan Ahmet Mesut hakkında kaleme aldığı, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazıda her zaman kıta olmaz diyerek gazel yollayan Ahmet Mesut’un bu gazeline nazire olarak kaleme alınmış bir gazel de vardır.)

Sivrisinek: bk. Mustafa Raşit

Sizi Yeni Tanımış Bir Adam: *Teessüf*, T.H., nr. 858, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat* okuru olan “Varaka” sahibinin gazete müvezzilerinde gazeteyi bulamaması hakkında şikâyeti.)

Süleyman: *Antere’nin Tercüme-i Hâli*, T.H., nr. 386, s. 4; nr. 387, s. 3; nr. 388, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Arap şairlerinden *Antere*’nin yaşam öyküsü verilerek şiirlerinden biri beyit beyit tercüme edilmiştir.)

Süleyman (İmzasız olarak): *Kaside*, T.H., nr. 1279, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan kasidenin “bir zatın ricası üzerine yazılmış” olduğu beyan edilmektedir.)

Süleyman: *Medeniyetkâr Domuzcuk*, T.H., nr. 906, s. 2. (Başındaki açıklamada *Osmanlı* gazetesinde görülerek, aynen derç edildiği açıklanan yazıda güncel siyaset domuz alegorisi ile ele alınmaktadır.)

- Süleyman: *Medeniyetkâr Örümcekler*, T.H., nr. 893, s. 2. (*Osmanlı* gazetesinde okunarak beğenilen makalenin aynen derci.)
- Süleyman: *Ramazan eğlenceleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 937, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*'in ramazan eğlenceleri ile ilgili okurlara bilgi veren yazısına ek olması maksadıyla kaleme alınan "Varaka". Çıktığı bir akşam eğlencesinde sazlar arasında "ut"un da çalındığını görerek memnun olan yazar, okurların da memnun olacağını düşünerek bu yazıyı kaleme almıştır.)
- Süleyman Efendi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1077, s. 3. (Levazımat-ı Umumiye Dairesi Hulefasından Süleyman Efendi'nin Münif Paşa'nın Vatan gazeline yazdığı ve "Edebiyat" sütununda yayımlanan naziresi.)
- Süleyman: *Başlıksız olarak tıp mektebi hakkında*, T.H., nr. 1466, s. 2. ("Mekteb-i Fünun-ı Tıbbiye" öğrencileri hakkında "Varaka".)
- Süleyman (Dersaadet'te mukim Bosna ahali-i İslamiyesi İfade-i Hâl Vekili): *Başlıksız*, T.H., nr. 1081, s. 2. (Avusturya devletinin Bosna Hersek'teki İslam ahalisinden asker istemesi hakkında "Varaka". Yazıda Bosna mutasarrıfının askerliği kabul etmeleri için attığı nutuk ile halkın cevabı aynen derç edilmiştir.)
- Süleyman Refik (Ankara Belediye Reisi): *Ebnâ-yı Zamana Tavsiye*, T.H., nr. 1343, s. 2. (Ankara gazetesinde okunarak aynen derç edilmiş "Bend-i Mahsus".)
- Süleyman ve Feyzi ve Raşit ve Ahmet ve Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3. ("İttihad-ı İslam" hakkında yayımlanan bentleri, çabayı takdir eden bir "Varaka".)
- Süleyman ve Raşit: *Min Elif İstihdaf*, T.H., nr. 1304, s. 2. (*Talim-i Edebiyat* etrafında sürdürülen tartışma çerçevesinde edebiyatımızın durumunun değerlendirildiği "Varaka".)

Süleyman ve Raşit: *Mukaddime*, T.H., nr. 376, s. 4. (“Edebiyat”. Edebiyat sütununda başlayacak kaside tercümesi hakkında.)

Süleyman ve Raşit: *Makamat-ı Seb’a*, T.H., nr. 377, s. 3; nr. 379, s. 4; nr. 380, s. 3-4; nr. 381, s. 3; nr. 382, s. 4. (“Edebiyat”. Beyitler numaraları ile başlıklandırılarak verildikten sonra Türkçeye tercüme edilmiştir. 382. sayıda “İntiha” notuyla ise sona ermiştir.)

Süleyman ve Raşit: *Başlıksız*, T.H., nr. 1164, s. 2. (Gazetenin 8 Cemaziyelevvel 1299 tarihli sayısında kendilerine edilen iltifata teşekkür etmek maksadıyla kaleme alınan “Varaka”da edebiyat-ı cedideye bu tarz misaller vermekten duydukları kıvançtan söz edilmektedir. Bu tarihte gazetede bu iki imzaya rastlanılmazken “Edebiyat” sütununda yer alan imzasız şiir “Nevresidegan bir zatın gönderdiği gazel-i ranadır” şeklinde bir tanıtımla sunulmuştur. Bu şiirin şairlerinin bu iki zat olması ihtimali kuvvetlidir.)

Ş.: *Başlıksız*, T.H., nr. 463, s. 3; nr. 468, s. 3; . (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, edebiyatın kavimler açısından önemi, kadim Yunan edebiyatının manzum oluşu gibi konular hakkında bilgi verilmektedir.)

Ş. D(al): *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 903, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan üç adet bilmece.)

Şakir: *Dahiliye Serdefterî Şakir Beyefendi’nin Münif Paşa hazretlerine naziresi*, T.H., nr. 1235, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Şakir: *Dahiliye Nezaret-i Celilesi mektubî kalemi serdefteri üdebâ-yı zamandan izzetli Şakir Beyefendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1219, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan on üç beyitlik ve sekiz beyitlik iki şiir.)

Şakir: *Mektubî-i Dahiliye serdeftercisi üdebâ-yı asırdan izzetli Şakir Beyefendi’nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1283, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Şakir: *Mektubî-i Dahiliye serdeftercisi üdebâ-yı asırdan izzetli Şakir Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1284, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerrermetli Şakir Agahî Efendi'nin keşide-i mülk-i belagat buyurdıkları kaside-i belige-i hikmetamizdendir*, T.H., nr. 1157, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiirin vezni “Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/Fâilün”dür.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabi ve Farisî Muallimi Rizeli Mükerrermetli Şakir Agahi Efendi'nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1113, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki şiir. Şiirlerin sonuna eklenen “Tercüman-ı Hakikat” başlığı ile ise, şairin “Naciler, Ekremeler, Kemaller” mertebesinde görüldüğü müjdelmektedir.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerrermetli Şakir Agahî Efendi'nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1151, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir aruzun “Mefâilün/Feilâtün/Mefâilün/Feilün” kalıbıyla kaleme alınmıştır.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli Mükerrermetli Şakir Agahi Efendi'nin müseddes olarak söylediği gazel-i rengindir*, T.H., nr. 1121, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan aruzun “Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilâtün/Fâilün” kalıbıyla yazılmış şiir.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli Şakir Agahî Efendinindir*, T.H., nr. 1148, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve aruzun “Mefâilün/Feilâtün/Mefâilün/Feilün” kalıbıyla kaleme alınmış şiir.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerrermetli Şakir Agahî Efendi'nin tanzim etmiş oldukları iki kıta-i gazeldir*, T.H., nr. 1199, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki ayrı gazel.)

Şakir Agahî Efendi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1082, s. 3. (Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli Şakir Agahî Efendi'nin Farsça olarak söylediği ve gazetenin "Edebiyat" sütununda yayımlanan "vatan gazeli".)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi-i Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin tasavvufane söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1138, s. 2-3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin zade-i tabı olan gazeldir*, T.H., nr. 1196, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, dokuz beyitten oluşmaktadır.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi bedayi-i şiirin zerba-fı ... Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin keşide-i silk-i saturbuyurdıkları iki kıta gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1202, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yedişer beyitlik iki gazel.)

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin söylediği lugaz ve muammalardır*, T.H., nr. 1204, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan lugaz ve muammalar.)

Şahabeddin: *Muallim Naci hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1244, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, Muallim Naci'nin *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan şiirlerinin bir mecmua oluşturacak kadar çok olduğundan söz edilerek şairin böyle bir eser bastırıp bastırılmayacağı sorulmaktadır. Yazının sonunda yer alan "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı notta ise, Muallim Naci böyle bir şey isterse *Tercüman-ı Hakikat* matbaasının bunu basmaya hazır olduğu ifade edilmektedir.)

(Şemseddin) Sami: *35 Senede Islah-ı Alem*, T.H., nr. 960, s. 2-3; nr. 961, s. 2-3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı *Hafta* mecmuasında okunarak çok beğenilmesi nedeniyle gazeteye aynen derç edilmiştir. Yazıda ıslahatın imara yönelik olmasının yetersizliğinden söz edilerek önceliğin memleket ahalisinin terakkisine verilmesi gerektiğinden söz edilmektedir.)

Ş(emseddin). Sami: *Yeni edebiyat ve imla hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 490, s. 3; nr. 491, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda *Vakit* gazetesinin 10 Kanun-ı Sani tarihli nüshasındaki varaka sahibine cevap verilmektedir. *Vakit*’te “İstanbul’a taşradan gelmiş taşralı Anadolu Fransızcaya aşına edebiyatla iştigal eder” bir zat imzasıyla yayımlanan varakada, yeni edebiyat ve imla ilgili söylenen sözlerden imlaya ve özellikle “virgöl”ün kullanımına yönelik eleştirilere Şemsettin Sami tarafından cevap verilmiştir.)

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 3. (*Tercüman-ı Hakikat*’in 492. sayısında yayımlanan M. R. imzalı makaleye cevaben yazılmış, makale sahibinin yanlış anlamalarını düzeltme gayretinde “Edebiyat” sütununda yer alan bir yazı.)

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 496, s. 3-4. (İmla meselesi ile ilgili tartışmanın genel seyri hakkında kısaca bilgi verildikten sonra gerek *Vakit*’te gerekse *Tercüman-ı Hakikat*’te varakalarını yayımlayan zevata cevap vermek maksatlı olduğu beyan edilen, “Edebiyat” sütununda yer alan bir yazı.)

Şemseddin Sami (İmzasız olarak): *Aile*, T.H., nr. 585, s.4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda *Aile* başlıklı yeni mecmuanın, adı üstünde, bir ailenin bireylerinin maddi ve manevi bütün ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla olacağı vurgulanarak bu tarz yayımlar dünyada kadınlar tarafından hazırlansa da bu işi yapacak kadınlar yetişinceye kadar, şimdilik, Şemsettin Sami’nin elinden geleni yapacağı ifade edilmektedir. Yazarının diğer eserleri gibi Mihran Efendi tarafından basılacak bu mecmuanın kadınların hoşlanacağı tarzda olacağı ve gerekli yerlerde resim ve şekillerle tezyin edileceği belirtilmektedir.)

Ş(emseddin). Sami: *Arnavutluk*, T.H., nr. 168, s. 2-3. (“Sami Bey tarafından bizim mülahazatımıza itirazen gönderilen benddir.”)

(Şemseddin) Sami: *Felsefe*, T.H., nr. 998, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yazı, Şemseddin Sami’nin *Hafta* mecmuasındaki makalesinin aynen dercidir.)

(Şemseddin) Sami: *Hoca Tahsin*, T.H., nr. 972, s. 2-3; nr. 979, s. 2-3. (Şemseddin Sami’nin merhum Hoca Tahsin hakkında *Hafta* mecmuasının beşinci sayısında yayımlanan yazısının gazetesinin “Mevadd-ı Fenniye” sütununda aynen derci. Yazının ikinci kısmı Hafta mecmuasının altıncı cüzünde yayımlanmasının ardından gazeteye derç edilmiştir.)

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 3.

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 496, s. 3-4.

Ş(emseddin). Sami: *Muharrir Efendiye*, T.H., nr. 150, s. 3. (Mektup. Salı günü gazetede yayımlanan ve imza yerine yazarının âlim bir zat olduğu belirtilen ve Arnavutları tanıtan mektupta doğru olmayan birçok ifadenin bulunduğu ve bunların Arnavutlar hakkında yanlış fikirlerin oluşmasına sebep olacağını ifade eden Şemseddin Sami’nin bu yanlışlığı düzeltmek ve Arnavutların aslında nasıl insanlar olduklarını belirtmek için kaleme aldığı mektup. Sonuna *Tercüman-ı Hakikat* başlıklı cevap da eklenmiş.)

(Şemseddin) Sami: *Musiki*, T.H., nr. 1009, s. 3-4. (Şemseddin Sami’nin *Hafta* isimli mecmuasının önceki gün çıkan on birinci cüzünde yayımlanan yazısının “Mevadd-ı Fenniye” sütununda derci. Yazıda “musiki” kelimesinin Yunanca temellerinden ve esatirdeki kaynağından başlanarak konu hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir.)

Şemseddin Sami: *Rüzgâr*, T.H., nr. 1061, s. 2-3. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınarak *Hafta* mecmuasının on sekizinci cüzünde yayımlanan ve gazetesinin “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan bilimsel bend-i mahsus.)

Şemseddin Sami: *Başlıksız*, T.H., nr. 1320, s. 3. (Elhac İbrahim’in Şemseddin Sami’nin *Hafta* gazetesinde kullandığı bir tabir hakkındaki yazısına

cevaben kaleme alınan ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Şemseddin Sami yazısında “tathir” kelimesinin Elhac İbrahim’in iddia ettiğinin aksine Arapçadaki değil, bizdeki manası ile kullanıldığını açıklamaktadır.)

(Şemseddin) Sami: *Başlıksız*, T.H., nr. 1492, s. 2-3. (Mekteplerden Fransızca dersinin kaldırılması ile ilgili gelişmeleri yorumlayan “Varaka”.)

Ş(emseddin). Sami: *Başlıksız*, T.H., nr. 1399, s. 2. (*Kamus-ı Fransevi* için gazetede çıkan takdir eden yazılara teşekkür edilerek, sözlüğün meydana getirilmesindeki zorluklardan söz edilen “Varaka”.)

Şems-i Maarif Mektep Müdürlüğü: *Şems-i Maarif Mektep Müdürlüğü tarafından varit olmuştur*, T.H., nr. 1340, s. 2. (Yeni kurulan mektep ve mektebin kütüphanesine Lutfü ve Menemenlizade Mehmet Tahir Efendiler tarafından yapılan kitap ve harita bağışına teşekkür eden “Varaka”.)

Şevket: *Başlıksız*, T.H., nr. 1366, s. 3. (Açıklamada gazetede Ahmet Mesut imzasıyla bazı varakaların gördüğünü ve bunların ifadelerinin çok beğendiğini ifade eden yazarın, bu yolda olmak üzere gazetede çok evvel yayımlandığını belirttiği bir Muallim Naci şiirine yazdığı, “Edebiyat” sütununda yer alan nazire. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede şiir övülerek kısaca incelenmektedir.)

Şevket Vasfî (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Şakirdanından): *Hint’te “kavs-ı kuzah” denilen Balıkların Yuva Yapması*, T.H., nr. 1462, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Şevket ve Hakkı (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Altıncı Sınıf Şakirdanından): “*Süt Ağacı*” *Hakkında Malumat-ı Cedide*, T.H., nr. 1146, s. 2. (Amerika’da bulunan süt ağacı adlı bitki hakkında bilgi veren “Varaka”.)

Şeyh Sünuh Efendi: *Kâzım Paşa’nın kıtasının tanziri başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3. (Hüseyin Avni Paşa hakkında Kâzım Paşa’nın yazdığı ve gazetenin aynı sayısında, yine “Edebiyat” sütununda yer alan kıtasının tanziri.)

S(in). H(a): *Resim sergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 846, s. 2. (Beyoğlu'nda Altıncı Daire bahçesindeki resim sergisini ziyarete giden yazarın, resimlerin sahiplerinin Osmanlı olmasına rağmen isimlerinin eserlerin kenarına Fransızca yazılması ve sergide dağıtılan risalenin de Fransızca olması ile ilgili şikâyetlerini ilettiği “Varaka”. Yazıya eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile verilen gazetenin cevabında sergiyi tertip eden kulübün üyelerinin bir dahaki sergide aynı hataları yapmayacağını ümit edildiği belirtilmektedir.)

Ş. T(e): *Rebî-i Marifet*, T.H., nr. 546, s. 2. (Ebüzziya Tevfik'in *Rebî-i Marifet* adlı eserine gelen eleştiriler üzerine, eseri beğendiğini izah eden yazar tarafından kaleme alınmış ve eserin içeriğinden söz eden “Varaka”.)

Şakir İbrahim (Doktor): *Haşîş yahut “Esrar”*, T.H., nr. 478, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, esrarın nerelerde yetiştiği, kişi üzerinde etkileri gibi konular hakkında bilgi verilmiştir.)

Şakir İbrahim (Binbaşı Doktor): Yunanistan-ı Kadim ... -Tebabet-i Atika, T.H., nr. 1148, s. 2-3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda eski Yunanlıların, esatirlerindeki tıp ilahesi hakkında bilgi verilmektedir.)

Şakir İbrahim (Binbaşı Doktor): Başlığı okuyamadım, T.H., nr. 1147, s. 3. (Bir doktorun hastalar üzerinde yaptığı bir deney hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Şakir İbrahim: *Takvimü'l-ezhar*, T.H., nr. 1135, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan ve çiçeklerin açma zamanından söz eden yazı.)

Şakir İbrahim (Kuleli Hastanesi Etibbasından Binbaşı): *Başlıksız*, T.H., nr. 1135, s. 3. (Yazarın *Tercüman-ı Hakikat*'in fennî sütununa yazılar göndereceği, herhangi bir yanlışı olursa ihtarı rica ettiği “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan kısa yazı.)

Şevket: *Başlıksız*, T.H., nr. 1377, s. 3. (Gazetede yayımlanan şiirine yapılan değerlendirmenin kendisi açısından teşvik edici olduğunu beyan eden

yazarın gönderdiği ve gazetenin “Edebiyat” sütununda yer alan yeni gazeli. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede şaire, gösterdiği tavırdan dolayı takdir edilmektedir.)

Şevki: *Başlıksız*, T.H., nr. 1261, s. 3. (Bakkal dükkânlarında ağzı mühürlü şişelerde “müskirat” satılması hakkında “Varaka”.)

Şeyh Remzi: *Gazel*, T.H., nr. 1398, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

[ŞİRVANÎ] Ahmet Hamdi: *Kaside*, T.H., nr. 1421, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Mustafa Reşit: *Kış*, T.H., nr. 812, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan mensur şiir.)

Şirvanî-i Sadreddin: *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Şükrü (Fatih Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1477, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Şükrü (Bahriye Ketebesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 708, s. 3. (*Vakit* gazetesinin 1796 numaralı sayısında Eyüp’te yaşanan deniz faciasını anlatan Rasim imzalı varakaya itirazen kaleme alınmış ve işin doğrusunu anlattığını ifade eden “Varaka”.)

Talat: *Darülsaadetü’l-şerife ağası devletli inayetli Hafız Behram Ağa hazretlerine evatıf-ı aliye olmak üzere cenab-ı Hazret-i şehriyariden inayet ve ihsan buyurulan bir kıta-i murassa nilan-ı zişanın tebrikini havi Bolu İcra memuru Talat Efendi’nin inşat eylediği methiyedir*, T.H., nr. 1326, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Talat: *Şuaradan Talat Bey’in merhum Ziya Paşa’nın kabri taşına hakk edilmek için talep olunan tarih olmak üzere nazm eylediği tarihtir*, T.H., nr. 1238, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan kıta-i tarihiyenin sonuna 1297 tarihi not düşülmüştür.)

Talat (Harem İskeleyi sakinlerinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1007, s. 2. (Şiddetli lodos nedeniyle İskeleye'nin zarar görmesi hakkında "Varaka".)

Talebe-i Ulumdan Biri: *Başlıksız*, T.H., nr. 1454, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, Arap şair Ebu'l-Ayna'ya ait beyitlerin tercümesi ile Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme yer almaktadır.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Bahar*, T.H., nr.1480, s. 3.("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Bir Hatıra*, T.H., nr. 549, s. 4. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan ve yazarının roman ile tiyatroyu sevmediğini beyan eden yazı üzerine Abdülhak Hamit tarafından kaleme alınmış ve "Edebiyat" sütununda yer alan yazı. Yazıda roman, tiyatro, tarih ve fen arasında karşılaştırma yapılarak, bunların birbirinin tamamlayıcısı unsurlar olduğu ifade edilmektedir.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: "*Bir Şairin Hezeyanı*", T.H., nr. 1369, s. 2-3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Bir Vaize Bir Mev'ize*, T.H., nr. 934, s. 2-3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve başındaki açıklamada *Hazine-i Evrak*'ta yayımlandığı ifade edilen nazım.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Bir Safilin Tesellisi*, nr. 1015, s. 3. (*Hazine-i Evrak*'ta yayımlanan şiirinin "Edebiyat" sütununda derci.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Geceyarısı*, T.H., nr. 1347, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, on iki bentten meydana gelmiştir.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Golos'tan*, T.H., nr. 1311, s. 3-4. ("1 Teşrinievvel sene 1298" tarihli yazıda yazar, Golos'ta bulunduğu için eseri henüz görmediğini belirtse de Ekrem Bey'in eserinin güzel olduğunu beyan ederek "edebiyat-ı sahihaden bihaber olmak isteyen üdebamız"ın esere yönelik itirazda bulunduğunu ifade etmektedir.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Hoca Tahsin Hakkında Mersiye*, T.H., nr. 1001, s. 3. (Abdülhak Hamit'in Hoca Tahsin için kaleme aldığı ve *Hafta* mecmuasının onuncu cüzünde yayımlanan mersiye'nin "Edebiyat" sütununda aynen derci.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *İğbirarım*, T.H., nr. 1483, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: "*Lugat-i Tarihiye ve Coğrafiye*", T.H., nr. 1437, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı Ahmet Rifat tarafından hazırlanan eser hakkındadır.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Münacat*, T.H., nr. 963, s. 2-3. (*Hazine-i Evrak*'ın on sekiz numaralı cüzünde görülerek "Edebiyat" sütununa aynen derç edilen, Abdülhak Hamit'e ait münacat.)

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Ziyaret*, T.H., nr. 1484, s. 3. ("Saadetli Ekrem Beyefendi hazretlerinin bir manzumelerini tanzir-i kafiye-i mukayyedeyi ihtiyar ettim" şeklinde bir açıklama ile "Edebiyat" sütununda yayımlanan şiir.)

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Başlıksız*, T.H., nr. 1368, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Tayyar: *Münşâ-i acizanem Mekteb-i Fünun-ı Harbiye'ye ettiğim bervech-i ati ve daim muteber gazetelerinin bir köşesine derç edilirse minnetdar inayetleri olurum*, T.H., nr. 1260, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan düzyazı.)

T(e). M.: *Başlıksız*, T.H., nr. 1307, s. 1. (Varakada "emir sahibi olmak cellat olmak mıdır?" sorusu gazeteye sorularak esirlere yapılan muamele hakkında yorumda bulunmaktadır. Yazının sonuna eklenen gazetenin yorumunda imzanın sahibinin tanınmadığı, ancak yazı tarzından bir kadın olma ihtimali bulunduğundan söz edilmektedir.)

- T(e). Rıza: *Müteverrem Bir Kız*, T.H., nr. 1191, s. 2-3. (*Mirat-ı Âlem*'in son nüshasında görölerek takdir edilen ve gazetenin “Edebiyat” sütununa aynen derç edilen hikâye.)
- Tersane-i Amire Çarhçıları'nın Terakki Taraflıları: *Başlıksız*, T.H., nr. 1390, s. 2-3. (Gazetede yayımlanan fen ve makinelere dair yazı dizisi hakkında “Varaka”.)
- Tevfik (Ketebeden): *Cesaret Bu Ya*, T.H., nr. 1343, s. 3. (İzmir'den geldiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yayımlanan şiir.)
- Tevfik: *Mecmua-i Ebüzziya'da Tevfik Bey tarafından Sait Beyefendi hazretlerine yazılmış olduğu görülen mektuptur*, T.H., nr. 1354, s. 2. (*Mecmua-i Ebüzziya*'da okunarak gazeteye derç edilen “Varaka”.)
- Tevfik: *Yalnız İdim!*, T.H., nr. 1498, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Tevfik Rıza ve Mehmet Şükrü ve Mehmet Nadir (*Afak* Muharrirleri): *Başlıksız*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” sütununa Muallim Naci'nin getirilmesinden duyulan memnuniyet hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda Muallim Naci imzalı teşekkür yer almaktadır.)
- Tophane Ahalisinden Birkaçı: *Geceli Gündüzlü Kız Mektebi*, T.H., nr. 744, s. 2-3. (Miralay Tahir Bey'in zevcesi tarafından kurulan kız mektebi ile ilgili gazete haberinin yarattığı memnuniyet hakkında “Varaka”.)
- Tuhfe-i Vehbi Okumuş Bir Çocuk: *Başlıksız*, T.H., nr. 1493, s. 3. (Muallim Naci ile *Vakit* gazetesi arasında devam eden “bidad” kelimesi hakkındaki tartışmada fikir beyan edilen “Edebiyat” sütunundaki yazı.)
- Ulemeden Bir Zat: *Başlıksız*, T.H., nr. 728, s. 2. (*Vakit* gazetesinde Cafer imzasıyla ve belediyeden şikâyet eden varakayı okuyan zatın, gazetede dile getirilen şikâyetlerin aslını öğrenmek için yaptığı araştırması hakkında “Varaka”.)

Ulemadan Bir Zat: *İttihat*, T.H., nr. 734, s. 3; nr. 738, s. 2-3;. (İslam birliği hakkında “Bend-i Mahsus”.)

Ulemadan Bir Zat: *İttihat ve Hüsn ve Dâd*, T.H., nr. 740, s. 1-2; nr. 744, s. 2; nr. 750, s. 2; nr. 755, s. 2-3; nr. 759, s. 2-3; nr. 762, s. 2; nr. 766, s. 2-3; nr. 767, s. 2-3. (Daha önce gazetede “İttihat” başlıklı bend-i mahsusları yayımlanan zatın, bu defa ilk sayfada yer alan ve önceki yazılarına devam niteliği taşıyan yazısı.)

Üçler Mahallesi Ahalisinden Biri: *Başlıksız*, T.H., nr. 577, s. 2-3. (Geceleri mahallenin aldığı güvensiz hâlden söz ederek ilgilileri göreve çağıran “Varaka”.)

Üsküdar Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1044, s. 2. (*İstanbul* gazetesinde yayımlanan ve “Üsküdar Ceza Mahkemesinde Vukubulan Adalet” başlıklı yazıda sözü geçen davaya dair mahkeme kayıtlarında herhangi bir kayıt bulunamadığını beyan eden “Varaka”.)

V. Şevket: *Pamuktan ve Kağıt Hamurundan Hane İnşası –Pamuk ve ... Levazımat-ı İnşaiye Gibi Kullanılması*, T.H., nr. 1269, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

Vahit: *Fen-i Eşkal-i Hariciye-i Fürs*, T.H., nr. 171, s. 4; nr. 172, s. 4; nr. 173, s. 4; nr. 174, s. 4; nr. 175, s. 4; nr. 176, s. 4; nr. 177, s. 4; nr. 178, s. 4; nr. 180, s. 4; nr. 181, s. 4. (*Tercüman-ı Hakikat*’in veterinerlik hakkındaki tefrikan.)

Vahit Efendi (Maaliye Nezaretinden, “Edip” ismiyle): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1400, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan altı bentten oluşan şiir ve “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi. Şiir 1406 numaralı sayıda yer alan imzasız Muallim Naci yazısında açıklandığı üzere Vahit Efendi’ye ait olup yanlışlıkla Edip ismi ile yayımlanmıştır.)

Vahit (Merhum Müşarünileyhin Mahdumu): *Başlıksız*, T.H., nr. 1181, s. 2. (Ziya Paşa’nın *Engizisyon Tarihi* adlı eserinin Ebüzziya Tevfik tarafından yayımlanması dolayısıyla ona teşekkür ettikten sonra, eserin Adana’da

pahalıya satılması ve babası vefat ettiğinde yanında olmadığı için terekesini görmediği dolayısıyla da bu eserdeki yanlışlarla vs. ilgisi olmadığı hakkında “Varaka”.)

Vahit: *Başlıksız*, T.H., nr. 1440, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, gazetenin “Edebiyat” kısmı ile buraya yazı gönderenler ve aralarında moda olan şeylerden söz edilmekte, “Mesud-ı Harabati” benim diyenlerin çıktığından bahsedilmektedir. Bu şekilde başkasının eserini yahut mahlasını sahiplenilenlerin yaygınlaşmasından şikayet eden yazar gazeteye bir “Havadis-i Edebiye” kısmının açılarak bu yoldaki işlerin duyurulmasını önermektedir. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir cevap da yer almaktadır.)

Vahit: *Başlıksız*, T.H., nr. 1458, s. 3. (Mesud-ı Harabati’nin edebiyat dünyasındaki öneminden söz edilerek başlanan ve Mesud-ı Harabati’ye sokakta rasgelerek bir şiirini kaydedebildiğini belirten yazarın bu şiiri aynen aktardığı “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının sonunda Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı cevapta varakaların arasının bu kadar açılmaması rica edilmektedir.)

Vahit: *Başlıksız*, T.H., nr. 1467, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, bir önceki sayısında birtakım ihtarlarda bulunduğunu belirten yazar, bunların yerine getirildiğini beyan etmektedir. Ali Vafî ile Ahmet Hamdi Bey’e şiir yazmaları için ihtarla bulunması üzerine her ikisinden de şiir geldiğini ifade etmektedir.)

VAMBERY, A(rminus) (Reşit Vambery imzası ile): *Başlıksız olarak Mehmet Efendi’ye ait seyahatname hakkında*, T.H., nr. 210, s. 2. (“Reşit” ismi ile İstanbul’da ikamet eden ve sahte derviş kıyafetiyle Asyâ-yı Vusta’ya seyahat eden A. Vambery’den gelen mektup ile bu mektuba *Tercüman-ı Hakikat* tarafından verilen cevap. Buna göre A. Vambery mektubu, gazetede tefrika edilen Mehmet Efendi’ye ait seyahatnamenin bir nüshasının kendisine gönderilmesi dolayısıyla kaleme alınmıştır.)

- Vamık: *Selanik Dava Vekillerinden ve müste'adan müstedadan ashab-ı marifetten Vamık Efendi'nin tarihidir*, T.H., nr. 1326, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir 1300 yılını tebrik için kaleme alınmıştır.)
- Vasfi (Maarif Nezaret-i Celilesi Meclis Kalemi Ketebesinden İmadüddin): *Gazel*, T.H., nr. 1403, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Vasfi (Talebe-i Ulumdan): *Gazel*, T.H., nr. 1470, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Vasfi (Maarif Dairesi Meclis Kalemi Ketebesinden Şirvani ...): *Gazel-i Farisî*, T.H., nr. 1419, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)
- Vasfi (Maarif Nezaret-i Celilesi Meclis Kalemi Ketebesinden Şirvanî İmadüddin): *Başlıksız*, T.H., nr. 1402, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)
- Vasıf ve Fuat ve Arifi: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2. (Yeni çıkarılmaya başlanan *Muhazarat* ismindeki mecmuaya ilgi dolayısıyla teşekkür ederek, mecmua hakkında bilgi veren "Varaka". Yazının sonuna eklenen "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı yazı ile varakaya cevap verilmektedir.)
- Vasıf ve Fuat ve Arifi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1384, s. 2. (Vakit gazetesinde tenkit yazıları kaleme alan "Vakit Münekkidi" imzalı yazarın, *Muhazarat* isimli mecmuanın ismi hakkında kaleme aldığı yazı hakkında "Varaka".)
- Vehbi (*Medrese-i Fünun* Muharriri): "*Üdebamızdan İzzetli Sami Beyefendi'ye Mektup*", T.H., nr. 1397, s. 3. (Şemseddin Sami'nin *Kamus-ı Fransevi* ile "edebiyat-ı lisaniyemizin terakkisine" edeceği hizmet dolayısıyla kaleme alınan "Varaka".)
- Vehbi (*Medrese-i Fünun* Muharriri): *Başlıksız*, T.H., nr. 1410, s. 2. (*Medrese-i Fünun*'da yayımladığı Osmanlı tarihi hakkında *Tercüman-ı Hakikat*'in 1406 numaralı sayısında yayımlanan yazı için teşekkür eden yazarın "Varaka"sı.)

Vehbi (*Medrese-i Fünun* Müdürü): *Başlıksız*, T.H., nr. 1429, s. 2-3. (Gazetenin 1426 numaralı sayısında yayımlanan bir varakada *Medrese-i Fünun*'un *Mecmua-i Ebüzzîya*'dan aynen alıntılıdığı ancak kaynak belirtilmeyen yazıyla ilgili iddiaye cevap verilen "Varaka". Yazının sonunda yer alan "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı değerlendirmede, böyle önemsiz bir mevzunun devamına gerek duyulmaması gerektiği beyan edilmektedir.)

Vehbi (Rasih müstearıyla): *Edebî hırsızlık hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1445, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, Vahit Bey'in 1440 numaralı nüshada yayımlanan ve gazeteye bir "Havadis-i Edebiye" açılmasını öneren yazısına destek verilerek, edebî "hırsızlık"ların artışından şikâyet edilmektedir. Buna göre bir "nesir hırsızlığı"nı aktaran yazar, üdebadan bir zatın bir başka zata yazdığı tezkirede kullandığı ifadenin, Jean-Jacques Rousseau'nun romanının mukaddimesinde kullandığı ifadenin çok benzeri olduğunu ifade etmektedir. Yazının sonunda yer alan "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı cevapta ise sözü edilen durumun bir an evvel aydınlatılması gerektiği vurgulanmaktadır. Rasih'in Vehbi olduğu hakkında bk. 257, Ebüzzîya Tevfik yazısı.)

Vehbi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1440, s. 2. (Ebüzzîya Tevfik'in 1437 numaralı sayıda yayımlanan ve Vehbi Efendi'nin *Medrese-i Fünun*'da kendisinin daha evvel *Mecmua-i Ebüzzîya*'da yayımlanan cümlelerini kaynaksız göstermesi meselesi ile ilgili yazısını okuduğunu beyan eden yazar, Ebüzzîya Tevfik ile zaman zaman görüştüklerini ve bu mevzu ile ilgili de bizzat konuştuğunu ifade ederek bu görüşmeyi aktarmaktadır. Yazının sonunda yer alan "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı notta ise, yazı matbaaya geldiğinde Ebüzzîya Tevfik'in da matbaada bulunduğu ve okuyarak yazılanları teyit ettiği belirtilmektedir.)

Vehbi: *Başlıksız*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Ebüzzîya Tevfik'in 1447 numaralı sayıda yayımlanan yazısında, 1445 numaralı sayıda yazısı çıkan Rasih imzalı zatın Vehbi olduğu iddiasını reddeden "Varaka".)

Vekil-i Ahali-i Liva-i Hersek Süleyman ve Vakil-i Ahali-i Liva-i Mezbur Mehmet ve Vekil-i Ahali-i Livâ-yı Bosna Saray Mustafa İzzet ve Vekil-i Ahali-i Liva-i .. Vehbi ve Vekil-i Ahali-i Liva-i ... Salih: *Başlıksız*, T.H., nr. 1207, s. 2-3. (Avusturya'nın Bosna Hersek'te Berlin Muahedesi'nin kurallarını ihlal etmesi hakkında "Varaka".)

Veli: *Başlıksız*, T.H., nr. 1260, s. 2. (*Mirat-ı Âlem* dergisini beğendiğinden söz eden "Varaka" sahibi, sekizinci sayıda yer alan Ahmet Midhat Efendi'ye ait bendi ayrıca övmekte, bunun yanında dergideki devamının gelecek sayıda olacağı vaat edilen yazılardan şikayet etmektedir.)

VERNE, Jules: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 451, s. 4; 452, s. 4; nr. 453, s. 2; nr. 454, s. 4; nr. 455, s. 4; nr. 456, s. 3-4; nr. 457, s. 4; nr. 458, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 3-4; nr. 464, s. 4; nr. 465, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4; nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 474, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 3-4; nr. 512, s. 3-4; nr. 513, s. 3-4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 522, s. 4. (Roman H.B tarafından tercüme edilmiştir.)

VERNE, Jules: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 1188, s. 3-4; nr. 1189, s. 3-4; nr. 1190, s. 3-4; nr. 1191, s. 4; nr. 1192, s. 3-4; nr. 1193, s. 3-4; nr. 1194, s. 3-4; nr. 1195, s. 3-4; nr. 1196, s. 3-4; nr. 1197, s. 3-4; nr. 1198, s. 3; nr. 1199, s. 3-4; nr. 1200, s. 3-4; nr. 1201, s. 3-4; nr. 1202, s. 3-4; nr. 1203, s. 3-4. ("Mütenevvîa" kısmında tefrika edilen roman. Gazetede daha evvel başlatılan ancak müterciminin tevfik edilmesi dolayısıyla bitirilen tefrikanın devamı.)

Vizental ve Ahmet Midhat: *Konak*, T.H., nr. 198, s. 1. (Adolf Muçlbürg'e ait olup Ahmet Midhat Efendi ile Vizental tarafından Almancadan tercüme edilen metnin, gazetede tefrika edileceğinden ve eserin özelliklerinden söz edilen yazı. *Konak* başlığı ile Şeyh Şamil'in Kafkasya'da savaş esnasında yaşadıkları üzerine olan romanın yalnızca bir roman olarak değerlendirilemeyeceği içinde tarih ve coğrafyaya dair önemli malumatı barındırdığı; şahısların yalnız bir muharririn hayalhanesinin ürünü

muhayyel şahıslar olmayıp gerçek kişiler olması ve bunların eserin kıymetini arttırdığı; yazarın konu hakkında malumatının bir Amerikalının Kafkasya seyahatinden edindiği, bunun da isabet ve sahilliği arttırdığı; ama *Tercüman-ı Hakikat*'in bu tefrika ile esas yapmak istediğinin Avrupa'da epeyce yaygın olan ve "kollaborasyon" ismi verilen "say-ı müşterek" usulünü okura tanıtmak olduğu da ifade edilmektedir.)

Vizental ve Ahmet Midhat: *Konak Yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*, T.H., nr. 198, s. 2- 3; nr. 199, s. 2-3; nr. 200, s. 2-3; nr. 201, s. 2-3; nr. 202, s. 2-3; nr. 203, s. 2-3; nr. 204, s. 2-3; nr. 205, s. 2-3; nr. 206, s. 2-3; nr. 207, s. 2-3; nr. 208, s. 2-3; nr. 209, s. 2-3; nr. 210, s. 2-3; nr. 211, s. 2-3; nr. 212, s. 2-3; nr. 213, s. 2-3; nr. 214, s. 2-3; nr. 215, s. 2-3; nr. 216, s. 2-3; nr. 217, s. 2-3; nr. 218, s. 2-3; nr. 219, s. 2-3; nr. 220, s. 2-3; nr. 221, s. 2-3; nr. 222, s. 2-3; nr. 223, s. 2-3; nr. 224, s. 2-3; . (Adolf Muçlbürg'a ait Almancadan Ahmet Midhat ve Vizental tarafından tercüme edilen romanın tefrikası.)

VOLTAİRE, François: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; . (Mütercimi belli olmayan çeviri "Edebiyat" sütununda yer almaktadır.)

VOLTAİRE, François: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; nr. 630, s. 3. (Mütercimi belli olmayan çeviri "Edebiyat" sütununda yer almaktadır.)

Y. Nuri: "*Al Sana Bir Müteşair Daha!*", T.H., nr. 1488, s. 2. (Trabzon'dan geldiği belirtilen "Edebiyat" sütununda yer alan yazıda, Trabzon'daki "Vecmi" mahlaslı bir şairden mizahi bir dille söz edilmektedir. Devamında ise şiir ile Muallim Naci'ye ait değerlendirme yer almaktadır.)

Y. Nuri: *Gazel*, T.H., nr. 1472, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Y. Nuri: *Rindane*, T.H., nr. 1435, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

- Y. Nuri: *Şu Hane*, T.H., nr. 1435, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmede bu gazelin Vahit Bey’in nazar-ı itibarına arz edildiği ifade edilmektedir.)
- Y. Nuri: *Tahmis*, T.H., nr. 1456, s. 3. (“Samsun”dan geldiği belirtilen ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir ile sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Y. Nuri: *Tahmis*, T.H., nr. 1470, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Y. Nuri: *Yeksan*, T.H., nr. 1482, s. 3. (Trabzon’a giden şairin buradaki edebiyat çevresini değerlendirdiği, “Edebiyat” sütununda yer alan yazısı ile şiiri.)
- Y. Nuri: *Başlıksız*, T.H., nr. 1449, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan ve Samsun’dan geldiği belirtilen şiir ile Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)
- Yahya: *Antakya Müfettişi sabık faziletli Yahya Efendi hazretleri tarafından irsal buyurulan manzumat-ı ranadır*, T.H., nr. 1356, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Yahya: *Antakya müftüsü sabık faziletli Yahya Safi Efendi hazretlerinin inşat buyurdukları asar-ı edebiyeleridir*, T.H., nr. 1286, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)
- Yahya: *Sakız nevvresilerinden Yahya Bey namında bir zatın gazeli olmak üzere şu gazel matbaamıza gönderilmiştir*, T.H., nr. 1142, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan aruzun “Mefâilün/Feilâtün/Feilâtün/Feilün” kalıbıyla yazılmış şiir. Şiirin sonuna gazete tarafından eklenen notta eserin güzelliği ve Muallim Naci’nin tesirinin anlaşılabileceği belirtildikten sonra hem Muallim Naci hem de genç şair tebrik edilmektedir.)

Yahya Reşit ve Mustafa ve Mehmet Halisi: *Hâll-i Mesele*, T.H., nr. 1274, s. 2-3. (Beyazıt ve Fatih Camileri müderrislerinden olan zatların gönderdiği ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yazıda Belagat-ı Osmaniye meselesi hakkında görüşler beyan edilmektedir. Hakkında açıklık getirilen konular “Mesele” başlığı ile verildikten sonra meselenin halli “Cevap” başlığı ile izah edilmiştir.)

Yaz Muhabiri: bk. Mustafa Raşit

Yaz Muhabiri Sivrisinek: bk. Mustafa Raşit

Yektof (يكتوف): *Et veya Ot Yemekteki Tesir*, T.H., nr. 62, s. 4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda Rusya gazetelerinde yayımlanan ve Mösyö Yektof (يكتوف)’a ait beslenme hakkındaki yazı aynen derç edilmektedir.)

Yeni Arnavutluktan Gelen Seyyah: *Başlıksız olarak Gosine hakkında*, T.H., nr. 422, s. 2-3. (Gosine ahalisinin durumu hakkında “Varaka”.)

Yenişehirli Feyzullah: *Başlıksız*, T.H., nr. 1137, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Yorgi Girigoryadi: *Başlıksız*, T.H., nr. 980, s. 3. (Yazarın Silivri’ye gidişi esnasında şahit olduğu bir kavgayı ve devamında yaşananları aktardığı “Varaka”.)

Yusuf Neyyir: *Graziella*, T.H., nr. 169, s. 2-3; nr. 170, s. 2-3; nr. 171, s. 2-3; nr. 172, s. 2-3; nr. 173, s. 2-3; nr. 174, s. 2-3; nr. 175, s. 2-3; nr. 176, s. 2-3; nr. 177, s. 2-3; nr. 178, s. 2-3; nr. 179, s. 2-3; nr. 180, s. 2-4; nr. 181, s. 2-3; nr. 182, s. 2-3; nr. 183, s. 2-3; nr. 184, s. 2-3; nr. 185, s. 2-3; nr. 186, s. 2-3; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 2-3; nr. 190, s. 2-3; nr. 191, s. 2-3; nr. 192, s. 2-3; nr. 193, s. 2-3; nr. 194, s. 2-3; nr. 195, s. 2-3; nr. 196, s. 2-3; nr. 197, s. 2-3. (Alphonse de Lamartine’e ait romanın mütercimi Yusuf Neyyir’dir.)

Yusuf-ı Tebrizî: *Islah-ı Hat ve Kitabet*, T.H., nr. 575, s. 2. (Horasan’da bulunan müsteşarü’l-vüzera Mirza Yusuf Han tarafından kaleme alınmış, Batı’nın

ilerlemesi karşısında Doğu'nun yerinde sayması ve İslam milletlerinin birçok konuda Avrupa'ya muhtaç olmasından söz edilen yazının devamında harflerin değiştirilmesi önerilmektedir. "Bend-i Mahsus". Mektup olduğu söylenen bu yazı ilk olarak *Ahter* gazetesinde yayımlanmıştır.)

Yusuf Ziya (Gülhane Mekteb-i Rüştîyesi Askeri Kasım-ı Sani Şakirdanından شـمـيـنـي): *Başlıksız*, T.H., nr. 551, s. 3. (Ebüzziya Tevfik'in *Rebî-i Marifet* adlı eseri ve *Vakit* gazetesi hakkında "Varaka". Yazar Ebüzziya Tevfik'in eserinin başındaki bilmecenin cevabının *Vakit* gazetesine gönderilmesi ve sonuçların bu gazetede duyurulacağının ilanı üzerine, cevabını göndermesine rağmen gösterilen ilgisiz tutumdan yakınmaktadır.)

Yümnî: *Bahariye*, T.H., nr. 1433, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1401, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan altı bentten oluşan şiir.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1402, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan altı bentten oluşan şiir ve "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı Muallim Naci değerlendirmesi.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1408, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1427, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Yümnî: *Nazire*, T.H., nr. 1404, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Tahmis*, T.H., nr. 1423, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Yümnî Efendi hazretlerinin bir gazeli*, T.H., nr. 1393, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Yümnî: *Başlıksız*, T.H., nr. 1427, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Zekai: *Gazel*, T.H., nr. 1465, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Zekai: *Nazire*, T.H., nr. 1427, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan, Mesud-ı Harabati’nin “meyhane” redifli gazeline yazıldığı belirtilen nazire.)

Zekai: *Başlıksız*, T.H., nr. 1370, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir. Sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirmede beğenildiği ifade edilen şiir, bazı noktalardan eleştirilerek şairi uyarılmaktadır.)

Zekai: *Başlıksız*, T.H., nr. 1470, s. 3. (Sait imzası ile 1468 numaralı sayıda yayımlanan eleştiri yazısında, şiiri tenkit edilen yazarın bu varakaya cevap verdiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

Zekai ve Emin: *Başlıksız*, T.H., nr. 459, s. 3. (Yazdıkları tiyatro eserleri ile Güllü Agop’un yanına giden iki zatın, karşılaştıkları ilgisiz tutumla ilgili “Varaka”sı.)

Zeval-i Aşka Uğramış Bir İhtiyar: *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Zenciye Gül Fidan: *Bir Muhabir-i Muhakkire Cevab-ı Sevap*, T.H., nr. 937, s. 2. (Gazetenin 932. sayısında yayımlanan “Parislilerin Yeni Bir Merakı” başlıklı ve Paris’te erkeklerin artık beyaz kadınlardan ziyade siyahi kadınları beğenmesiyle ilgili yazıya cevaben kaleme alınmış ve siyah kadınların da beyazlar kadar hoş oluşunu anlatan “Varaka”.)

Ziver: *Gazel*, T.H., nr. 1413, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ziya (Sabık Evkaf Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1439, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

Ziya: *Gazel*, T.H., nr. 1454, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ziya: *Müteber “Tercüman-ı Hakikat” Gazetesi İdare-i Behiyesine*, T.H., nr. 1321, s. 2. (Başındaki açıklamada risalesinin 16. nüshasında yaptığı yanlışlık nedeniyle yayımladığı ve doğrusunu yazısının sonuna eklediği “Varaka”.)

Ziya (Sabık Evrak Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1432, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

Ziya: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3. (Nedim imzası ile 1480 numaralı sayıda yayımlanan “Manzume” hakkında tenkit mahiyetindeki yazı “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)

İmzasız: *Adalet Ne Derecelere Varmış*, T.H., nr. 68, s. 3. (Fransa’daki bir gazetenin Yunan meselesine dair sözleri ile *Tercüman-ı Hakikat*’in cevabı.)

İmzasız: *Adana’dan Telgraf-ı Mahsus*, T.H., nr. 213, s. 2. (Adana’da Ziya Paşa’dan şikâyetçi olan bir kısım insanın şikâyetlerine karşılık bu telgrafta Ziya Paşa’nın büyük işler yaptığından, şikâyetlerin asılsız olduğundan bahsedilmektedir. Telgrafın sonunda eşraftan olduğu tahmin edilen birtakım isimler sıralanmıştır. Sonuna gazete tarafından eklenen “Mülâhaza” kısmında ise, bu telgrafın “makam-ı celil-i sadarat-azimaya” yazıldığı, bir nüshasının ise gazetenin idarehanesine gönderildiği anlaşılmakta ve gazete şikâyetler varsa bunların araştırılmasının gerektiğini söylemektedir.)

İmzasız: *Ahter Gazetesinden Hülâsa*, T.H., nr. 628, s. 2-3. (Harflerin ıslahı ve bu yolla İslam kavimleri arasında bağlantının sağlanması ile ilgili son

dönemde yazılanları, gelişmeleri özetleyen *Ahter* gazetesindeki yazının derç edildiği “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *Âlem-i Medeniyette Kadınların Mevkii*, T.H., nr. 11, s. 2-3; nr. 12, s. 2-3; nr. 13, s. 2-3. (Avrupa ve Amerika’daki kadınların durumundan bahsedilerek, kadınların çalışması gerekliliği üzerinde durulan “Tefrika”.)

İmzasız: *Almanya Sosyalistleri ile Rusya Nihilistleri*, T.H., nr. 54, s. 4. (Almanya’da sosyalistlerin, Rusya’da ise nihilistlerin Avrupa’daki etkileri hakkında.)

İmzasız: *Amerika’da Karılar Yarışı*, T.H., nr. 249, s. 3. (Amerikan gazetelerinden okunan bir haberden yola çıkılan yazıda, Amerika’da kadınların yarıştırdığından söz edilerek Amerikalı bir kadının koşu yarışına katılması anlatılmaktadır.)

İmzasız: *Anadolu Mahâkimi*, T.H., nr. 93, s. 2. (İngiltere devleti tarafından Osmanlı’nın ıslahatı için verilen mahkemelere dair layiha hakkında.)

İmzasız: *Anadolu’ya Yardım*, T.H., nr. 557, s. 2-3. (Anadolu’daki kıtlık ve halkın durumu hakkında, yardım çağrısında da bulunulan “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *Arnavutluk*, T.H., nr. 185, s. 2. (Daha evvel gazetede yer alan varakanın aynen derci ve sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı bir değerlendirme yer almaktadır.)

İmzasız: *Arnavutluk*, T.H., nr. 247, s. 2. (Mektuplar ile haberlerin özetlenmesi ile meydana gelen bir yazının yazılması gereği üzerine kaleme alındığı ifade edilen ve son dönemde olanları özetleyen bir yazı.)

İmzasız: *Arnavutluk Mebusları*, T.H., nr. 251, s. 2. (Yanya’dan ahali vekili sıfatıyla İtalya’ya azimet eylemiş olan Mehmet Ali ve Abdül Beylerin Roma’da İtalya başvekili ile görüşmeleri ve bu görüşmede Arnavudların emelini açıklamaları, bir layiha sunmaları hakkında.)

İmzasız: *Arnavut Mebusları*, T.H., nr. 254, s. 2. (Roma'ya giden mebusların oradan da Paris ve Londra'ya geçtiği hakkında.)

İmzasız: *Arnavutların Arzuhalı*, T.H., nr. 255, s. 2. ("Arnavutlar namına olarak Abdül ve Mahmut Ali Beylerin İtalya reis-i vükelası Mösyö ده یرمتیسو takdim ettikleri arzuhalin sureti İtalya gazetelerinde görülmüş olmakla bervech-i ati tercüme olundu" şeklinde başlayan yazının devamında dilekçe metni verilmektedir.)

İmzasız: *Arnavutluk ve Osmanlı*, T.H., nt. 313, s. 3. (Arnavutluğun siyasi öneminden bahseden bir yazı.)

İmzasız: *Arnavutluk ve Avusturya*, T.H., nr. 217, s. 1. (Mesele yabancı gazetelerle birlikte yorumlanıyor.)

İmzasız: *Avrupa Muhacirini Meselesi*, T.H., nr. 998, s. 2. (Almanya'dan birtakım Alman ve Romanya'dan bazı Yahudilerin Dersaadet'e muhaceret ettiklerinden Alman gazetelerinin ardından İstanbul'daki gazetelerinin de bahsetmesi üzerine kaleme alınan ve konu hakkındaki görüşlerin açıklandığı "Bend-i Mahsus".)

İmzasız: "Avukatça Bir Gazel", T.H., nr. 1394, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan ve Selanik'ten gönderildiği beyan edilen gazel ve Muallim Naci'nin "Tercüman-ı Hakikat" başlıklı kısa değerlendirmesi.)

İmzasız: *Avusturyaca Tebeddül*, T.H., nr. 96, s. 3. ("İstanbul gazetesinin dünkü nüshasındaki icmâli pek mühim gördüğümüzden bervech-i ati terceme ederiz.")

İmzasız: *Aynada Bir Akis*, T.H., nr. 1323, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan metin nazım nesir karışık olarak kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Babıali'nin Tahrirat-ı Umumiye-i Âhiresi*, T.H., nr. 62, s. 3-4. (فرايه نايه) برسه (p) gazetesinin Safvet Paşa'nın Yunan meselesine dair düşüncelerine cevaben bir beyannamesine zeyl olarak hazırlandığı beyan edilen yazı.)

İmzasız: *Balkan Kıyamı Hakkında Rusların Malumatı*, T.H., nr. 11, s. 2-3; nr. 13, s. 3-4; nr. 14, s. 3-4; nr. 15, s. 3-4. (Rusların daha evvel hakkında konuşmayarak üstünü kapamaya çalıştığı; ancak görmezden gelinmeyecek bir hâl aldığı mesele hakkında yazı.)

İmzasız: *Batum'un Teslimi Üzerine Rusya Matbuatının Hülasa-i Mülâhazatı*, T.H., nr. 78, s. 3. (Gazetelerin haberi duyurmaları ve yorumları hakkında.)

İmzasız: *Başlıksız olarak intihal hakkında*, T.H., nr. 1426, s. 3. (*Medrese-i Fünun*'da yayımlanan bir yazıdaki tercüme kısımların daha evvel *Mecmua-i Ebüzziya*'da yayımlananlar ile aynı olmasına rağmen, *Medrese-i Fünun*'un kaynak göstermediğini belirten "Varaka".)

İmzasız: *Bekârlar*, T.H., nr. 819, s. 3. (Ahmet Ata tarafından Fransızcadan tercüme edilerek Esat Efendi'nin matbaasında basılacağı haber verilen *Bekârlar* isimli "hikâye"nin hem eğlendireceği hem de düşündüreceği vurgulanmasının ardından Fransızca baskısında yer alan ve tercümenin de başına eklenen, Fransa Encümen-i Danişi azalarından, Arsenal Kütüphanesi hafız-ı ketebesî Mösyö Şarl Nudye'ye ait mektup aynen derç edilmektedir.)

İmzasız: *Belagat-ı Osmaniye Abdurrahman Süreyya Efendi ve "Tercüman-ı Hakikat"*, T.H., nr. 1118, s. 2-3. ("Belagat-ı Osmaniye" meselesinin özünün "belagat-ı Osmaniye" ve "belagat-ı Arabiye'nin" aynı olup olmadığı meselesine dayandığını ifade ederek, Abdurrahman Süreyya'nın bir gün evvelki 1117. sayıda dile getirdiği kamus ihtiyacı ile ilgili olarak yapılması gerekenler hakkında soruların sorulduğu "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *"Belagat-ı Osmaniye" meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1261, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazının başında "zarfın üzerindeki yol İngiliz Yolu ve onun yanındaki Bosna damgası 'Londra' damgası olmak üzere "Belagat-ı Osmaniye" meselesine dair bir mektup aldık ki aynen derç eyleriz" şeklinde bir açıklama bulunmaktadır.)

İmzasız: “*Belagat-ı Osmaniye*” meselesi ile ilgili olarak gelen yazılar hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1276, s. 3. (Gazete tarafından yazılan ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yayımlanan yazıca “Belagat-ı Osmaniye” meselesi ile ilgili olarak Elhac İbrahim’in, Londra’dan gelen ve gazetenin 1261 numaralı sayısında yayımlanan mektuba cevaben bir yazı; Abdurrahman Süreyya’nın ise Mehmet Halisi, Yahya Reşit ve Mustafa isimli müderrislerin gazetenin 1274 numaralı sayısında yayımlanan “Hâll-i Mesele” başlıklı yazılarına cevaben bir makale gönderdiği ancak gazetenin mündericatındaki yoğunluk nedeniyle bunların yayımlanamadığı için özür dilenmektedir.)

İmzasız: “*Belagat-ı Osmaniye*” Mübahasesinden Hâsıl Olan “*Menfaat*”, T.H., nr. 1109, s. 3; nr. 1110, s. 3; . (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda “*Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye*” tartışması hakkında bu zamana kadar bir şey yazılmaması ve okurların merakı üzerine kaleme alındığı ifade edildikten sonra, tartışmanın aslında “Belagat-ı Osmaniye” değil, “Belagat-ı Arabiye” olması gerektiği meselesi üzerinde durulmaktadır.)

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 892, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki bilmece.)

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 896, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda üç yeni bilmece yer almaktadır.)

İmzasız: *Bir Belakeşin Nazmı*, T.H., nr. 1155, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir dört sekizlikten oluşmaktadır.)

İmzasız: *Bir Garabet-i Azmiye Daha*, T.H., nr. 157, s. 2. (Muhacirlerin vatanlarına iadesi ve Rus ile Bulgar zulme uğramamaları konusunda gösterilen özene rağmen yaşanan aksaklıklardan söz eden bir yazı.)

İmzasız: *Bir Gerçek Tenakkuz*, T.H., nr. 260, s. 2. (Bu adla alınan “tuhaf” varakanın özetle derci. *Vakit* gazetesinin 1176. sayısında görevden alınan maliye nazırı Zühdü Efendi’nin gümrük tarifelerine yaptırdığı zam meselesi hakkındaki muhakemesi için yazılmış bir “Varaka”.)

İmzasız: *Bir Kiyam Daha*, T.H., nr. 333, s. 1. (Bosna’da bulunan Müslüman ahaliye Avusturya’nın yaptığı muamele hakkında.)

İmzasız: *Bir Meyusun Nidâ-yı Hazini*, T.H., nr. 1174, s. 3. (“Bir zat tarafından gönderilen” ve “Edebiyat” sütununda yer alan şiir dört bölümden oluşmakta ve her bir bölümde bir dörtlük ile bir üçlük yer almaktadır.)

İmzasız: *Bir Numune-i Edep*, T.H., nr. 1112, s. 2. (*Elmuktataf* gazetesinin eski sayılarında görülen bir hususi tezkire tercümesinin Belagat tartışmaları ile ilgili olarak fesahat-ı Osmaniyeden bir örnek olması dolayısıyla gazetenin fenniye sütununda dercinin rica edildiği ve “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazarın ricasına uygun olarak yazının yakında yayımlanacağı vaat edilmiştir.)

İmzasız: *Bir Varaka-i İtiraziye*, T.H., nr. 248, s. 2. (“Yanya’dan Avrupa’ya giden memurlar hakkında Yanya muhabirimizin yazmış olduğu mektup aleyhine itirazları havi bir Yanyalı tarafından aldığımız varakayı bervech-i ati aynen derc ediyoruz. Bunu derc edişimiz hiçbir kimsenin hürriyet-i efkâr ve lisanına mani olmak istemeyişimizden neş’at eder. Bizim kendi efkârımıza gelince biz fikirlerimizi bend-i mahsuslarımızdaki muhakematımız sırasında der-miyan eylemekte bulunduğumuzdan bu varakayı derc etmekle mündericatinı kabul etmiş olmaklığımız lazım gelmez.”)

İmzasız: *Mahmut Celaleddin Paşa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 141, s. 1. (*La Türki* gazetesinin Mahmut Celaleddin Paşa’nın görevden alınışı hakkında yazdıklarının yorumlandığı başyazı.)

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 894, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan üç bilmece.)

İmzasız: *Bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 887, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda 886. sayıdaki bilmecelerin cevaplarını mektup ile gönderenlerin isimleri verilmektedir. Buna göre çeşitli bilmecelere cevap verenler “Azaplar Kıraathanesi Müşterileri,

“N.....”, “Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden Şevket Vasfi” gibi imzalarla mektup ve varaka gönderen okurlardır.)

İmzasız: *Bir Doğru Söz*, T.H., nr. 258, s. 2. (Bu zamanda doğru söz işitmenin ne kadar zor olduğundan söz edildikten sonra, işitilen tek doğru sözün Mösyö Layard tarafından söylendiği ifade edilerek, bir gün önce gazetede aynen tercüme ve derc edilen sözler yorumlanmaktadır.)

İmzasız: *Bir Fikr-i Nafi*, T.H., nr. 524, s. 2. (*Vakit* gazetesinde yayımlanan; kitapların ucuza temini için bir imkân yolu açılması ile bir yandan yeni yazarların kitapları basılırken bir yandan da eski müelliflerin eserlerinin basılmasını öneren varakaya verilen cevap. Yazıda yeni eserler için bile anlaşmazlık varken, eski eserlerin seçiminde nasıl bir yol takip edileceği ve bunun mümkün olup olmadığı mesele edilmektedir.)

İmzasız: *Bir Hakikat Daha*, T.H., nr. 295, s. 2. (Osmanlı’nın askeri gücü ve Bosna, Hersek, Bulgaristan gibi meselelere etkisi hakkında.)

İmzasız: *Bir Husumet-i Sariha Daha*, T.H., nr. 821, s. 1-2. (“Karşı gazeteler”den *İstanbul* gazetesinin hükümetten ruhsat almadan bir “sandık” küşat ederek, insanları paralarını burada saklamaya yönlendirmeleri hakkında.)

İmzasız: *Bir Maşukanın İstintakı*, T.H., nr. 19, s. 4. (Mütenevvîa. فرمـدنـیـات gazetesinde görüldüğü beyan edilen ve dolandırıcılıkla suçlanan bir kadının hikâyesi.)

İmzasız: *Bir Muaşaka-i Şairane*, T.H., nr. 162, s. 2-3. (Rusya gazetelerinden aktarılan yazıda Rusya’da yaşayan bir Osmanlı zabıtı ile zabıtın ev sahibinin kızı arasında Rusça dersi almak şeklinde başlayan muaşaka hikâye edilmektedir.)

İmzasız: *Bir Tatlı İtiraf*, T.H., nr. 677, s. 1-2. (Rumların tahrik etme amaçlı davranışları hakkında gazetede çıkan makalelere Rum vatandaşlardan gelen itirazlar ve bunlara cevaben kaleme alınmış yazı.)

İmzasız: *Bir Tekzip*, T.H., nr. 829, s. 1-2. (*Anadolu* gazetesinden aktarılan yazıda, *Tercüman-ı Hakikat*'in patrik hakkında kaleme aldığı yazıdaki yanlışlar ifade edilmektedir. Alıntılanan kısmın sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise mezkûr fıkranın *Tercüman-ı Hakikat* tarafından yazılmadığı, Yunan gazetelerinden tercüme edilerek aynen derç edildiği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Birkaç Yüz Milyonluk Bir Mesele*, T.H., nr. 781, s. 1-2. (Osmanlı gazetesinin başyazarı Abdullah Kâmil Bey'in devlet menfaatine şimendiferle ilgili kaleme aldığı yazıya “karşı gazeteler”den gelen itirazlarla ilgili olarak kaleme alınmış, Abdullah Kâmil Bey'e destek olma amaçlı yazı.)

İmzasız: *Bin Süvari*, T.H., nr. 676, s. 3-4; nr. 677, s. 4; nr. 678, s. 4; nr. 679, s. 4; nr. 680, s. 4; nr. 681, s. 4. (Yazarı belli olmayan Almancadan mütercem hikâye “Mütenevvia” sütununda yer almaktadır.)

İmzasız: *Bosna Eşrafından İstanbul'da Bulunan Zevatin Bir Varakası*, T.H., nr. 278, s. 2. (Bosna- Hersek ile Avusturya arasındaki savaş hakkında “Varaka”.)

İmzasız: *Bosna Gazavat-ı Dahiliyyesi*, T.H., nr. 41, s. 4; nr. 42, s. 4; nr. 44, s. 4; nr. 45, s. 4; nr. 47, s. 4; nr. 48, s. 4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda Bosna ile Avusturya arasında yaşanan olaylardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *Bosna Meselesinin Suret-i Ahiresi*, T.H., nr. 85, s. 1. (“Bosna meselesinin en sonra aldığı suret-i hissiyat-i insaniye ve mürüvvet-i medeniye erbabını rikkate getirecek derecedir.”)

İmzasız: *Bostan'ın Fransızcaya Tercümesi*, T.H., nr. 611, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, Sadi-i Şirazi'nin sadece Doğu'da değil, yapılan tercümelerle Batı'da da öneminin kabul edildiğinden söz edilmekte ve daha evvel *Gülistan*'ın birkaç yabancı dile aktarıldığı ve bunlardan Fransızcasının çok beğenildiği ifade edilerek, sırada *Bostan*'ın tercümesinin olduğu haber verilmektedir. Bu vesile ile Fransa'da bir

gazeteye derç edilen Sadi-i Şirazi'nin tercümeihâli tercüme edilerek yazının sonuna eklenmiştir.)

İmzasız: *Bu Senenin Bugünkü Hâli*, T.H., nr. 67, s. 3. (Avusturya'nın durumu ile Rus basınının bu konudaki yorumu hakkında.)

İmzasız: *Buna Ne Demeli?*, T.H., nr. 1242, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazı Münif Paşa'nın *Vakit* gazetesinde yayımlanan "oldun" redifli gazelinin Muallim Naci'nin *Tercüman-ı Hakikat*'te daha önce yayımlanan bir şiirindeki bazı mısralara çok benzemesi dolayısıyla kaleme alınmıştır. Yazının sonuna eklenen "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı notta ise, Münif Paşa Naci'nin şiirini görerek bu gazeli nazmetse bile, bunun bir acziyet olmadığı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Cennet-i Edibane*, T.H., nr. 543, s. 3-4. (Edebiyat eleştirisiyle ilgili tartışmada *Vakit* gazetesinde yayımlanan son yazıyı ti'ye almayı amaçlayan ve "Letaif" sütununda yer alan yazı iki kişinin diyalogu şeklinde kaleme alınmıştır. Yazıda *Vakit* gazetesinin M. imzalı ve "Belayı İltimas" ismiyle nam salmış yazarının söyledikleri, mizah olarak nitelenmekte, söyledikleri alaylı bir ifade ile yorumlanmaktadır.)

İmzasız: "*Cennet-i Edibane*" başlıklı yazıda bahsi geçen şahs-ı salis hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 546, s. 3. (Gelen uyarılar üzerine gazetenin 543. sayısında diyalog tarzı bir yazıda anılan "şahs-ı salis" in Arif Efendi olmadığı beyan edilerek, kendisinden özür dilenen "Letaif" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Cep Kütüphanesi*, T.H., nr. 197, s. 2-3. (Şemseddin Sami'nin "Cep Kütüphanesi" başlığı ile birtakım kitap ve risalelerin neşrine başlaması ve bu yayınların özelliği ile ilk yayımlanan eserin *Medeniyet-i İslamiye* olduğu, bundan sonraki eserin ise *Esatir* olacağının duyurulduğu yazı.)

İmzasız: *Cevat Bey'in eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1020, s. 3. (Miralay Cevat Bey tarafından "Osmanlılarda Askerlik" ismiyle *Ceride-i Askeriye*'de yayımlanan yazının birtakım eklemeler sonrası "Tarih-i

Askerî-i Osmanî” unvanı alarak yayımlandığı hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Çin’in Ahval-i Haziresi*, T.H., nr. 93, s. 4. (“Pekin’den Avrupa gazetelerine verilen malumat Çin’in ahval-i haziresini gayet müthiş bir surette göstermektedir.”)

İmzasız: *Çocuk Hırsızı*, T.H., nr. 1394, s. 1-2. (*Mirat-ı Alem* muharrirlerinden Osman Nuri Bey’in tercümesi olup Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanacak olan *Çocuk Hırsızı* adlı oyun hakkında.)

İmzasız: “*Çocuk Hırsızı*”, T.H., nr. 1425, s. 1. (Osman Nuri tarafından tercüme edilen oyunun Osmanlı Tiyatrosu’nda sergileneceğini haber veren yazı.)

İmzasız: *Damat Mahmut Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 140, s. 1. (Mahmut Celaledin Paşa ile padişah arasında yaşanan olaylar hakkında başyazı.)

İmzasız: *Dehşetli Telgraf*, T.H., nr. 35, s. 4. (Avustralya kıtasında telgraflara saldıran vahşilere karşı, telgraf mühendislerinin aldığı tedbir hakkında bir yazı.)

İmzasız: *Dersaadet’ten Avrupa’ya Yazılmış Bir Mektuptan Müstahrecdir*, T.H., nr. 104, s. 2. (İstanbul’daki muhbirler tarafından yazılarak Avrupa’ya gönderilen mektupların okunduğunda kişilerde şaşkınlık yarattığından bahsedilerek söz konusu mektuplar değerlendirilmektedir.)

İmzasız: *Devlet-i Aliye ve Yunan*, T.H., nr. 101, s. 2. (Beyoğlu’ndaki Rum kulüplerinde Yunanistan sınırının tashihine dair birtakım yeni sözlerin söylenmesi hakkında.)

İmzasız: *Diyarbakır’dan Mektup-ı Mahsus*, T.H., nr. 342, s. 2. (Mektupta Diyarbakır’da birtakım güzel gelişmeler olduğu ve komiser Abidin Bey’in gelişinden duyulan memnuniyetten söz edilmektedir.)

İmzasız: *Dram mı Seyretmeli Komedyası mı?*, T.H., nr. 1388, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’na *Kör* adlı oyunu seyretmek için giden üç arkadaşın, tiyatrodaki sarhoş beylerle yaşadıkları hakkında “Varaka”.)

İmzasız: *Ebüzzıya Tefkık Bey'den İstızah*, T.H., nr. 685, s. 2. (Ebüzzıya Tefkık'ın *Mecmua-i Ebüzzıya*'sında İbn-i Sına, İbn-i Rüşdi gibi isimlerin yanında Şınası'nın de geçmesinin sebebini, Şınası'nın hangi bilimde ilerlediğini soran okurların istızah isteklerini iletten yazı. Yazıda mecmua ile ilgili gelen yazıların “tenkit” mahiyetinde olsa gazetede yayımlanacağı, ancak bunların “tenkit” sınırlarını aşan yazılar olduğu belirtilirken, merhum Şınası'nın öneminin de yalnız *Durub-ı Emsal-i Osmanî* ile dahi anlaşılabilceğı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Edebiyat*, T.H., nr. 376, s. 4. (Gazetede bir edebiyat sütununa yer verileceğinin haberi.)

İmzasız: *Edebiyat eleştirisi ile ilgili başlıksız yazı*, T.H., nr. 518, s. 3. (Edebiyat eleştirisiyle ilgili olarak *Tercüman-ı Hakikat*'in 514. sayısındaki yazıya karşılık olarak *Vakit*'te çıkan yazı ve bu yazıya cevap olarak okurdan geldiğı anlaşılan, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Edebiyatın terakkisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 585, s. 3. (Son zamanda yapılan muaheze tartışmalarına atıfla, bunlar için öncelikle gerekenin edebiyatın gelişmesi olduğunu vurgulayan “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yazının devamında Avrupa'nın edebiyatta ve güzel sanatlarda geldiğı noktayı anlatmak için bir tiyatro oyunu için yazarının alacağı akçe ve tiyatronun edeceği masraflardan örnek verildikten sonra, Güllü Agop'a ve yazarlara seslenilerek bu aşamaya gelmek için kavgayı bırakıp çalışmak gerektiğı vurgulanmaktadır.)

İmzasız: *Efkâr-ı Padişahî ve Mesele-i Islahat*, T.H., nr. 600, s. 1. (Anadolu ıslahatı ile ilgili olarak, padişahın yayımladığı hatt-ı hümayun değerlendirilmektedir.)

İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 326, s. 1-2. (Gündemdeki en önemli olay olarak değerlendirilen ehl-i İslam'a yapılan Bulgar kıyamı hakkında.)

- İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 328, s. 2. (Daha evvel de bahsedilen konu bu kez Avrupa gazetelerinin de aktardığı havadislerden yola çıkılarak yorumlanmakta.)
- İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 332, s. 1. (Viyana gazetelerinden Bulgarların kıyamı önlemek için Müslüman ahalinin silahlarını toplamaya başladığı haberinden yola çıkılarak, son durum yorumlanmaktadır.)
- İmzasız: *Ekmek Zamm-ı Fiyatının Lağvı*, T.H., nr. 67, s. 2-3. (Lira ile kaime arasındaki farkın ekmek fiyatlarına yansması ve halk ile ekmekçilerin durumu hakkında.)
- İmzasız: *Elcevaib ve Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 598, s. 1. (Anadolu ıslahatı ile ilgili yazı yazan Arap gazetesi *Elcevaib*'e verilen cevapta durum değerlendirilmektedir.)
- İmzasız: *Elhac İbrahim ve Sait Paşa arasındaki tartışma hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1242, s. 3. ("Mütenevvîa" sütununda yer alan yazıda Celal imzası ile gelen "Muhtıra" başlıklı yazıdan söz edilmektedir. Yazıda Elhac İbrahim ve Sait Paşa arasındaki tartışma hakkında söz söyleyen varaka sahibinin tarafgir olduğu belirtilerek konu hakkında söz söylemesinin uygun olmadığı ifade edilmektedir.)
- İmzasız: "*Envar-ı Zekâ*", T.H., nr. 1320, s. 3. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Envar-ı Zekâ* isimli mecmuanın yayımlandığını haber veren ve Mustafa Reşit'in ön sözünü aktaran, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Envar-ı Zekâ'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3. (*Envar-ı Zekâ*'nın ikinci sayısının yayımlandığını haber vererek yeni sayının içeriğini veren yazı "Edebiyat" sütununda yer almaktadır.)
- İmzasız: "*Erbab-ı Tercümeden Rica*" *Nuance*, T.H., nr. 1368, s. 3. (Sanat terimlerinin Osmanlıcaya tercümesi konusundaki karışıklıktan söz eden,

“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazıda “nuance” kelimesinin hangi kelime ile karşılanacağı da sorulmaktadır.)

İmzasız: *Ereğli Madeni ve Tersanenin Kömür Madeni*, T.H., nr. 804, s. 1-2. (Ereğli kömür madeninin kapatılması ya da bir kumpanyaya terk edilmesi gerektiğini, madenden fayda sağlanamayacağını savunanlar ile tam tersi görüşü savunanların görüşleri özetlenerek başlanan makalenin devamında, konu hakkında kesin bir karara varılmasının şartının istatistik biliminin verilerine başvurulması olduğunu söyleyen yazar, bu verilerden yararlanıldığında ıslah edilerek madenden fayda sağlanabileceğini ifade etmektedir.)

İmzasız: *Esatir adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 212, s. 1. (Şemseddin Sami’nin *Esatir* adlı kitabının Cep Kütüphanesi’nden neşredildiği hakkında.)

İmzasız: *Ermeniler Meselesi*, T.H., nr. 15, s. 2-3. (Berlin Kongresi’nin en faydalı olduğu konunun Ermeni meselesi olduğu ve Ermenilerin kongredeki taleplerinin zaten bir süredir Osmanlının gündeminde olduğu hakkında.)

İmzasız: *دانیلانو فرم—دانیلانو*’ın *Hiddeti*, T.H., nr. 45, s. 2-3. (*دانیلانو* gazetesinde çıkan ve Bosna- Avusturya meseleleri ve Osmanlı’nın tavrını konu alan suçlayıcı yazı ve *Tercüman-ı Hakikat*’in verdiği cevap.)

İmzasız: *Fakir ve Zengin*, T.H., nr. 670, s. 4; nr. 671, s. 4; nr. 672, s. 3-4; nr. 673, s. 3-4; nr. 674, s. 3. (Yazarı belli olmayan ve “Mütenevvia” sütununda yer alan hikâyenin mütercimi Mahmut Şevket’tir.)

İmzasız: *Fırat Vadisine Bir Nazar*, T.H., nr. 18, s. 2-3; nr. 19, s. 2-3; nr. 20, s. 2-3; nr. 21, s. 2-3. (Fırat vadisinin geçmişten yazının kaleme alındığı tarihe kadar olan dönem boyunca koruduğu önem hakkında.)

İmzasız: *Fırat Vadisinin Umranı*, T.H., nr. 572, s. 1. (Fırat vadisinin umranının öneminden söz edilerek başlanan ve “Bend-i Mahsus” sütununda yer alan başyazıda, vadinin bayındırına son zamanda verilen ehemmiyetin,

İngiltere'nin, Hindistan'a giden en kestirme yol olması hasebiyle vadiye verdiği önemden dolayı olma ihtimali söz konusu edilmektedir.)

İmzasız: *Galata'da şahit olunan durum hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1070, s. 2-3. (Galata'da yaşanan ve edebe mugayir olduğu belirtilen olaylara ek olarak, yazarın şahit olduğu ve öncekilere benzer bir durumu anlattığı "Varaka"sı. Varakada Galata'da bir gazinoda içki alan müşterilerin masasına gelen kadınlardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *Garip Bir Müdafaa*, T.H., nr. 814, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazının başında *Şark* mecmuasından alıntılandığı haber verilmektedir. Yazıda Paris'te sevgilisi tarafından iğfal edilerek terk edilen genç kızın sevdiği delikanlıyı öldürmesi üzerine kurulan mahkeme ve bu mahkemede kızın avukatının savunması aktarılmaktadır.)

İmzasız: *Gayret-i Terakki*, T.H., nr. 354, s. 2-3. (H. Lütfullah imzasıyla gelen varakaya cevap. Medeni milletlerin örnek alınarak çalışılması gerektiği hakkında.)

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1280, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, yedi beyitten oluşmaktadır.)

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1336, s. 3. (Gazete okuma alışkanlığı olmamasına rağmen, *Tercüman-ı Hakikat*'in "Edebiyat" kısmının güzelliği dolayısıyla gazete almaya başladığını ifade eden yazarın, gönderdiği ve "Edebiyat" sütununda yer alan beyitler. Yazarın açıklamasının ardına eklenen "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirmede yazı gönderilmesinden duyulan memnuniyetten söz edildikten sonra bazı gençlerin acele edip tamamlamadıkları eserleri yolladıkları belirtilerek, yazarın gönderdiklerinden en latif olanların seçilerek yayımlandığı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci'ye ait "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı değerlendirme.) -5 gün önce Fuzuli'nin gazeline nazire gönderen zat imiş-

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan gazel ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme. Değerlendirmedeki “geçenlerde neşrettiğimiz bir gazeline nazire tarzında yazılmış olduğu için Hafid Beyefendi şu gazelin mütalaasından memnun olur zannederiz” ifadesinden anlaşıldığı üzere gazel, Hafid Bey’in 1399 numaralı sayıda yayımlanan gazeline nazire olarak kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve sonundaki Muallim Naci’ye ait “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı değerlendirme.)

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Gazetede tashih hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 3. (Gazetenin “Edebiyat” kısmında, yine bu kısımda yayımlanan yazılarda bazı baskı hataları bulunduğunu ve bu hataların bir daha tekrarlanmayacağını beyan eden yazı.)

İmzasız: *Gazetenin Usul ve Neşatı*, T.H., nr. 614, s. 4. (*Takvim-i Vekayi*’den alınan ve “Mütenevvia” sütununda yayımlanan metinde gazeteciliğin tarihinden söz edilmektedir. Roma dönemindeki “jurnal”lerle başlayan gazeteciliğin, tarihin tesisi ve bugün dahi olanlardan haberdar olmakta kullanılışı, modern gazeteciliğin başlangıcı gibi mevzulara değinilmektedir.)

İmzasız: *Gazeteler Aleyhine İtiraz*, T.H., nr. 258, s. 1. (Gazeteye gelen varakanın, refikleri gücendirmemek amacıyla aynen derci. Getirilen eleştiride gazetelerin fiyatları üzerinde durulmaktadır.)

İmzasız: *Geçen gün Vakit gazetesinde görülen bir kıtaya üdebadan bir zat-ı ali tarafından nazmen şu cevap yazılarak matbaamıza irsal ve tebliğ olunmuştur*, T.H., nr. 1180, s. 3. (“*Vakit* Gazetesindeki Kıta” ve “Cevap” başlıkları ile hem cevap hem de yazılmasına sebep olan kıta derç edilmektedir. *Vakit*’te yer alan kıta Sait Bey tarafından kaleme alınan “Ki biz Türküz bize Türkî gerektir” ile biten meşhur kıtadır. Cevapta ise

kıtada dile getirilenlere karşılık “Lisan-ı milleti mahveylemektedir/Bunu fehm etmeyen cahil demektir” denilerek, dilde yer alan başka dillerden unsurların atılmasının sonuçları ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Gedikpaşa Tiyatrosu’nda İtalyan Operası*, T.H., nr. 844, s. 2. (Gedikpaşa Tiyatrosu’nda bu defa Aleksandre Dumas’nın Ahmet Midhat Efendi tarafından “Osmanlıca”ya da tercüme edilmiş olan *La Damme Aux Camelias* isimli eserinin oynanacağı belirtilerek, romanından büyük zevk alan Osmanlı halkının Türk müziğinin eşlik edeceği tiyatrosundan da aynı zevki alacağı ifade edildikten sonra, temsilin günleri hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: “*Gerçekten Gizli Seyir!*”, T.H., nr. 1284, s. 2-3. (Gazetenin 1276 numaralı sayısında yer alan “Kara Köyü” başlıklı “Varaka”nın sahibi tarafından kaleme alınan ve Sivrisinek’in Makriköy hakkında yazdığı yazıya karşılık olarak kaleme alınan “Varaka”.)

İmzasız: *Gök*, T.H., nr. 254, s. 1. (Şemsettin Sami Bey’in Cep Kütüphanesindeki yeni eseri hakkında. “Diyanet-i celile-i İslamiye’nin mebahis-i fünuna ve bi’l-hassa heyet-i fennine müsaid olmadığı zann-ı batıla aleyhinde birtakım haksız hükümlerde bulunanları redd için” yazıldığı vurgulanarak, okura tavsiye edilmektedir.)

İmzasız: *Güft ü Gu*, T.H., nr. 140, s. 2-3. (Gazetelerde yayımlanan dedikodu niteliğindeki haber ve yazılar hakkında.)

İmzasız: *Gülmek İster misiniz?*, T.H., nr. 575, s. 4. (“Letaif” sütununda yer alan yazıda, çocuklara okumayı öğretmek amacıyla bir sayfasında resim ve diğer sayfasında resimdeki nesneyi tarif eden bir yazı bulunan, Avrupa’daki mecmuaların bir benzeri olarak Türkçede meydana getirilen mecmualardan birinde yer alan ağaç resmi ve bu resimle ilgili tarif aktarılmıştır.)

İmzasız: *Gümrüklerin Zammı Muzır mıdır?*, T.H., nr. 280, s. 2-3. (“Bend-i Sani, Servet ve Maliye Fenleri Nokta-i Nazarından Hâll-i Mesele”.)

İmzasız: *H. Bey'e Mukabele*, T.H., nr. 542, s. 3-4. (Edebiyat eleştirisi üzerine devam eden tartışmada H. Bey'in *Vakit* gazetesinde yazdığı son yazıya verilen, "Edebiyat" sütununda yer alan cevap. Yazıda esas olarak H. imzalı şahsın sözlerinden yola çıkılarak, edebiyat eleştirisindeki ölçüt ve "güzellik", "çirkinlik" gibi ölçütlerin keyfiliğinden söz edilmekle birlikte eserlerin böyle kıstaslara göre belirlenen değerlerine karar vermesi gereken "umum"un kim olduğu mesele edilmektedir.)

İmzasız: *H. Beyefendiye Cevap*, T.H., nr. 539, s. 3. (*Vakit* gazetesinde H. imzalı şahsın yeni çıkan bendine cevap verilen, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı. Yazıda esas olarak eleştirmenlerin eser eleştirirken dil kullanımı ve zevke bağlı keyfî tenkitlerinden söz edilmektedir.)

İmzasız: "*Hâl Meselesi*", T.H., nr. 276, s. 3-4. ("Aynen varaka" notuyla. *Vakit* ve *Tercüman-ı Hakikat* gazetesi arasında bir süredir devam eden "ne" edatının kullanımı meselesi hakkında. *Vakit* gazetesi yazarının yanırları; tartışma bir "mübahese-i edebiyeye hükmünü almakta idiyse de" esas maksadın ne olduğu gibi meseleler üzerinde durularak tartışma konusu hakkında birtakım bilgiler sıralandıktan sonra "sahib-i varaka"ya cevap hakkı doğduğu ima edilmekte ve yazarca kıymeti olmayan Arap edebiyatının kurallarından örnekler verilmemesi temennisiyle sona eriyor.)

İmzasız: *حذلك İdamı*, T.H., nr. 54, s. 4. ("Almanya imparatoru Wilhelm hazretlerine ilk defa olarak suikast için tabanca endahat eden *حذلك* idam olunmasını telgraf haber vermiş idi." şeklinde başlanan ve Almanya'dan verilen izahatlarla devam eden yazıda idam cezasına çarptırılanlara dinî gerekler için sunulan imkândan ve *حذلك* sosyalist olduğunu söyleyerek bu imkânlardan vazgeçmesinden bahsedilmektedir.)

İmzasız: *Heyet-i Mebusan*, T.H., nr. 340, s. 2. (*طاغيات ويز* adlı İtalyan gazetesinin İstanbul'dan aldığı özel bir telgraftaki bilgilerden yola çıkarak, memalik-i Osmaniye'nin kaç daire-i intihabiyeye taksim olunacağına karar vermek için devletin bir komisyon kuracağı haberi vermesi üzerine *Tercüman-ı*

Hakikat böyle bir komisyondan haberdar olmadıklarını ifade ederek durum hakkında değerlendirmede bulunmaktadır.)

İmzasız: *Hacı Hakkı Paşa'nın eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 681, s. 3. (Hacı Hakkı Paşa'nın İngilizceden tercüme ettiği ve her ay cüzler hâlinde yayımladığı *Amelî Bahçivanlık* adlı eserin Ağustos ve Eylül aylarına ait sayılarının çıktığı ve her yerde bulunabileceği hakkında.)

İmzasız: *Harik Tulumbası*, T.H., nr. 704, s. 4; nr. 705, s. 3-4; nr. 706, s. 4; nr. 707, s. 4; nr. 708, s. 4; nr. 709, s. 3; nr. 710, s. 3-4; nr. 711, s. 4; nr. 712, s. 3; nr. 713, s. 3-4; nr. 714, s.4; nr. 715, s. 4. (Mehmet Tahir tarafından Almancadan tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen romanın muharriri belli değildir.)

İmzasız: *Hatalarımıza Dair Biraz da Biz Söyleyelim*, T.H., nr. 54, s. 2. ("مستصر"de 'Hatalarımız' serlevhasıyla, Mahmut Nedim Paşa hakkında.)

İmzasız: *Hayrettin Paşa*, T.H., nr. 82, s. 3. (Bir devletin gelişmesinin birçok sebebe dayanabileceğinden bahsedilerek başlanan yazıda Hayrullah Paşa'nın başarıları ve bunun hem Osmanlı hem de Avrupa tarafından kabulünden söz edilmektedir.)

İmzasız: *Hazan*, T.H., nr. 697, s. 3. (Muallim Naci tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Edebiyat" sütununda yer alan nesir olarak tercümenin yazarı belli değildir.)

İmzasız: *Havanın Mahiyet ve Terkibi*, T.H., nr. 955, s. 2-3. (*Hafta* adlı mecmuada görülerek gazetenin "Mevadd-ı Fenniye" sütununa aynen derç edilen yazı. Yazı mecmuanın birinci cildinin ikinci cüzünde yayımlanmıştır.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 1397, s. 1. (Mecmuanın yayımlanan ikinci seneye mahsus ikinci cüzünün içeriğinden söz eden yazı.)

İmzasız: *Hukuk-ı Nas ve Hukuk-ı İstila*, T.H., nr. 75, s. 2-3. (Aynı isimle *Memorial* gazetesinde yayımlanan makalenin en önemli olduğu belirtilen parçalarının tercümesi.)

İmzasız: *Hukuk-ı Nisvan*, T.H., nr. 1335, s. 2. (Avrupa’da kadınların serbest olduğunu zannedenler için kaleme alındığı belirtilen yazıda, “Fransız Kanunu Diyor ki” başlıklı bir metnin aynen tercümesine yer verilmektedir.)

İmzasız: *Islah-ı Hatta Lüzum*, T.H., nr. 583, s. 2. (Gazetenin 575 ve 576. sayılarında yayımlanan “ıslah-ı hat” konusuyla ilgili olarak gazeteye gelen “Bend-i Mahsus”. Bendin yazarı, hattın ıslah edilmesini lüzumlu görerek, hali hazırda kullanılan harflerde bir noktanın bile anlam değişikliğine neden olduğunu, verdiği örneklerle anlatmaktadır.)

İmzasız: *Islahat ve Memurin-i Fihâm*, T.H., nr. 60, s. 3. (Bir gün evvelki *Vakit* gazetesinde yayımlandığı belirtilen ve Osmanlı’da nüfuzlu bir memur tarafından yazıldığı beyan edilerek bu memurun ıslahatlar konusunda çevresinin isteksizliğinden şikâyetlerde bulunduğu mektup hakkında kaleme alınan ve mektuptan yapılan alıntılarla ifade edilenlerin doğruluğunun sorgulandığı yazı.)

İmzasız: *Islahat Zamanı*, T.H., nr. 261, s. 2. (Yeni Pazar mukavelesinin de imzalanmasının ardından, sıranın Yunan ve Şarkî Rumeli meselelerinin halline geldiği hakkında.)

İmzasız: *Islahat-ı Adliye yahut Mukaddime-i Müdahale*, T.H., nr. 827, s. 1. (Mahkemelerin ıslahı konusunda Avukatlar Cemiyeti reisi Mösyö Pşars’ın düşünceleri hakkında yorum yapılan yazı.)

İmzasız: *Islahat-ı Maarif*, T.H., nr. 325, s. 2. (Maarif nazırı Münif Efendi’nin eğitim konusunda yapmayı planladığı birtakım ıslahatlar hakkında.)

İmzasız: *Islahat’ta Müşkilat*, T.H., nr. 87, s. 2-3. (*Times* gazetesi’nin İngiltere’nin Asya ıslahatında çaresiz kaldığı noktalar hakkındaki yazısı alıntılanarak kimi noktalar yorumlanmaktadır.)

İmzasız: *İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele*, T.H., nr. 1120, s. 2. (İbrahim Efendi’nin 1119 numaralı *Tercüman-ı Hakikat*’in “Mevadd-ı Fenniye”

sütununda yayımlanan yazısındaki bazı hususlara cevap veren ve “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan makale. Makalede Elhac İbrahim Efendi’nin Arapçanın bırakılıp yerine Fransızcanın kabulü zannının yanlış bir düşünce olduğu ifade edildikten sonra, Osmanlıcanın içinde birçok Arapça unsur bulundursa da Arapçayla aynı olmadığı gibi konulardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *İbrahim Efendi Hazretlerine –Mukabele-*, T.H., nr. 1130, s. 3; nr. 1131, s. 2-4; . (1115 numaralı sayıdan itibaren olan yazıların okunması ile aynı konuların tekrarlanmasına gerek kalmayacağı söylenerek başlanan yazıda, Elhac İbrahim’in sözlerine cevap verilmektedir. Dildeki Arapça etkilerinin azaltılmasının zannedildiği gibi dinden çıkmakla eşdeğer olmadığı, mekteplerde kısa sürede Arapçanın kurallarının öğretilmesinin o dili öğrenmek anlamına gelmediği gibi konulardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *İdam mı? Yoksa İn'idâm mı?*, T.H., nr. 832, s. 1-2. (*İstanbul* gazetesi ile devam eden adliyelerin ıslahı hakkındaki polemik dahilinde, *İstanbul* gazetesinin yazdığı makaleye cevaben kaleme alınan başyazı. *İstanbul* gazetesi, makalesinde avukatın gücünü anlatırken kullandığı üç beş satır yazı yazdığı için bir adamı kendi ipinde boğmanın mümkün olduğuna dair sözlere cevap verildikten sonra, adliyelerin birleştirilerek mahkemelerin ecnebilerin eline kalmaması ve resmi dilin esas kabul edilmesi gerektiği yeniden vurgulanmaktadır.)

İmzasız: *İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 496, s. 1-2. (M.R. imzalı yazarın varakasının devamının yayımlandığı 495. sayıdaki yanlışlık hakkında. M.R.’nin varakasının devamı olduğu notuyla yayımlanan varakanın, aslında M.R.’nin olmadığı haberinin alınması üzerine yazılan yazıda, varakaların hepsinin aynı yolda yazılmış olmasının karışıklığa neden olduğu beyan edilmektedir.)

İmzasız: *İhtarname*, T.H., nr. 942, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat* ve *Ceride-i Havadis* gazetelerinin imtiyaz sahiplerini Şeyh Abdullah Efendi’den bahsederek İran devleti aleyhine makale yayımladıkları ve bu da iki İslam devleti

arasındaki ittifaka zarar verdiği için uyarın; ayrıca Kürtlerle alakalı yazılardan uzak durulmasını isteyen kısa yazı.)

İmzasız: *İhtira ve Küşad-ı Matbaa*, T.H., nr. 351, s. 1-2. (*Tercüman-ı Hakikat*'in 348. sayısında yayımlanan "Osmanlılık ve Matbuat-ı Umumiye"ye karşılık olarak *Vakit* gazetesinde yayımlanan yazıya cevap. *Vakit* gazetesindeki varakanın sahibinin Ahmet Midhat'ın yazısındaki matbaanın kurulması ve ilk gazetenin çıkarılması ile ilgili sözleri yanlış yorumlaması üzerine kaleme aldığı yazıya *Tercüman-ı Hakikat* tarafından düzeltme yapılmış ve "sahib-i varaka"ya yazıyı tekrar okuması tavsiyesi edilmiştir.)

İmzasız: *İki Tercümanlar*, T.H., nr. 954, s. 1-2. (*Tercüman-ı Hakikat*'in Anadolu ıslahatı hakkında yazdığı yazılara karşılık *Tercüman-ı Efkâr*'da yayımlanan makalelere cevap vererek, *Tercüman-ı Efkâr*'ın Müslümanları Ermenilere düşman gösterdiğini ifade eden başyazı.)

İmzasız: *İki Tilki*, T.H., nr. 1427, s. 2. (Fenelon'a ait olup *Afak*'ın altıncı cüzünde yayımlanan yazının mütercimi belirtilmemiştir.)

İmzasız: *İmla Meselesi*, T.H., nr. 495, s. 3-4. (Son zamanlarda gazetede bolca tartışılan imla meselesi ile ilgili olarak *Tercüman-ı Hakikat*'in mektepler için çıkarılan özel sayısında neşredilen, mektep çocukları için bilgi vermeyi amaçlayan yazının "Edebiyat" sütununla yayımlanması.)

İmzasız: "*İtizar*", T.H., nr. 1276, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan ve gazetece kaleme alındığı anlaşılan yazıda gazetede tefrika edilmekte olan ve şu sıra İran tarihinden bahseden *Kâinat*'ta Şah İsmail hakkındaki bazı ifadeler dolayısıyla *Ahter* gazetesinin birtakım itirazda bulunmasına karşılık, yazılanların doğru olduğu ifade edilmektedir.)

İmzasız: *İzale-i Evham*, T.H., nr. 1258, s. 2-3; nr. 1259, s. 2-3. (İbrahim Efendi'nin itiraz ettiği noktalara cevap vermek maksatlı kaleme alınmış "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *İmza Dahi Konulmamış!*, T.H., nr. 361, s. 1-2. (*Vakit* gazetesinde Ahmet Midhat hakkındaki yazının yazarının Ebüzziya Tevfik olmadığı, “Ayn N.” isimli biri olduğuna dair iddiaya Ahmet Midhat’ın cevabı. Ahmet Midhat gazetenin 358 numaralı sayısında söz konusu yazıya “Ebüzziya Beyefendi’ye Mukabele” başlığı ile cevap vermişti.)

İmzasız: *İngiliz Matbuatı*, T.H., nr. 28, s. 4. (İngiltere ile Osmanlı arasındaki anlaşmanın İngiliz basınındaki yansımaları hakkında, *Daily News* ve *Morning Post* gazetelerindeki makale dizileri.)

İmzasız: *İngiliz Matbuatı*, T.H., nr. 69, s. 4. (İngiltere’deki gazete ve dergi sayıları hakkında bilgi veren bir yazı.)

İmzasız: *İngiltere’de Efkâr-ı Umumiye*, T.H., nr. 77, s. 4. (İngiltere efkâr-ı umumiyesinin Devlet-i Aliye’ye karşı takındığı tutum hakkında.)

İmzasız: *İngiltere’de Tebeddül-i Vükela ve Şark Meselesi*, T.H., nr. 544, s. 1-2. (İngiltere’de meydana gelecek hükümet değişikliği ve serbestîlerin üstün gelme ihtimallerinin, İngiltere’nin Osmanlı’yı himayeye devam edip etmeyeceği meselesi ile birlikte düşünüldüğü “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *İngiltere ve Rusya*, T.H., nr. 53, s. 3. (Asyâ-yı Vusta ile İngiltere ve Rusya’nın Asyâ-yı Vusta hakkındaki tutumları ve gazetelerinden gelen haberlerin yorumlandığı yazı.)

İmzasız: *İranlı Gaysi Bey’in ...*, T.H., nr. 957, s. 2-3; nr. 958, s. 2-3; nr. 959, s. 2-3; . (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı *Ceride-i Tıbbiye*’den alınmıştır. Yazıda adı geçen doktorun yaptığı ameliyatların ilkelliğinden ve hastalara verdiği zarardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *İslam Mazlumiyetine Nispetle Ermeni Mazlumiyeti*, T.H., nr. 328, s. 2. (Bulgaristan’da Müslümanlara yönelik kıyamdan bahseden *Tercüman-ı Hakikat* yazısını derç eden ve *Tercüman-ı Hakikat*’i Ermenilere karşı aynı duyarlılığı göstermemekle suçlayan *Tercüman-ı Efkâr* isimli Ermeni gazetesinin yazısı ve gazetenin buna verdiği cevap.)

İmzasız: *İstanbul*, T.H., nr. 290, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda “Şarl Dö Mumi (??) isminde bir Fransızın müellif-i Şark’a dair yazdığı yeni bir kitapta İstanbul” tasviri ile İstanbul’u ve güzelliklerini öven bir “Mülahazamız” başlıklı değerlendirmeye yer veriliyor.)

İmzasız: *İstanbul Gazetesine*, T.H., nr. 550, s. 3. (Yazının başında Kırcaali kazası ahalisinden geldiği açıklanan “Varaka”da, ahalinin *İstanbul* gazetesine *Tercüman-ı Hakikat* aracılığı ile bir çelenk gönderdiği ifade edilmektedir. Aynen derç edilen varakada, çelengin gönderilme sebebi olarak gazetenin Müslümanlara zulüm eden Bulgarları destekler ifadeleri gösterilmektedir.)

İmzasız: *İstanbul Yine mi Geri Kaldı*, T.H., nr. 252, s. 2. (Şehirlere verilen ianeler ve İstanbul’a küçük şehirlere göre daha az pay düşmesi hakkında.)

İmzasız: *İstanbul’a Cevap*, T.H., nr. 471, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*’in “Yine İngiltere Münasebeti” başlıklı yazısına cevap veren *İstanbul* gazetesiyile ilgili “Bend-i Mahsus”).

İmzasız: *İstanbul’dan Amerika’ya Mektup*, T.H., nr. 59, s. 2-3. (Amerika’ya İstanbul’un durumunu anlatmak ve Yunan meselesine dair doğru bilgileri vermek amacıyla kaleme alındığı belirtilen mektup.)

İmzasız: *İstanbul’dan Bağdat ve Kerbela’ya Kadar Bir Seyahat*, T.H., nr. 476, s. 3. (“Bağdat’ta bulunan bir zat tarafından ehibbasından birine yazılıp li-ecl-it-tab matbaamıza irsal olunan mektup-ı mahsusun aynıdır”).

İmzasız: *İstiklal-i Mahâkim*, T.H., nr. 294, s. 1-2. (Islahat-ı adliye ile ilgili olarak, artık mahkemeye sunulması lazım gelen dilekçelerin bir vali ya da mutasarrıf aracılığına ihtiyaç duyulmaksızın doğrudan ilgili mahkemeye sunulacağı; eskisi gibi vali ya da mutasarrıf tarafından dilekçe üzerine “mucebince” işareti çekmeye gerek olmadığı ve bazı vilayetlerin valilerin bu kolaylıkları layıkıyla takdir etmemiş olmaları; bu kolaylığın sağlanmasıyla aslında mahkemelere istiklal verildiği hakkında.)

İmzasız: *İtalya'nın Kuvve-i Bahriyyesi*, T.H., nr. 51, s. 4. (İtalya'nın deniz güçlerinden bahsedilen yazıda zırhlıların, topların, vapurların sayıları hakkında bilgi vermektedir.)

İmzasız: *İttifak-ı Müsellese Mukabil Bir Nifak-ı Müselles*, T.H., nr. 355, s. 2. (Avusturya, Rusya ve Almanya arasında kurulmak üzere olan ittifak ve Osmanlı ile alakası hakkında.)

İmzasız: *İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 594, s. 2. (Asyalı olduğu ve ayrıca bu konuda bilgi sahibi olduğunu söyleyen bir zat tarafından kaleme alınan "Bend-i Mahsus"ta, "ittihad-ı İslam" konusunda Türkmenlerle İranlıların işbirliğine *Daily News* gazetesinin yorumu aktararak, bu konuda yardımcı ve engel olabilecek kuvvetlerden söz edilmektedir. Öncelikle gazetede söz edilen İranlıların Türkmenlere nüfuzlu olduğu dönemde yaptıklarının hatırlatılmasının gereksiz olduğu ile devamında bu konuda Rusya'nın engelleyici olabileceği ve buna karşın İngiltere'nin yardımcı olacağı belirtilmektedir.)

İmzasız: *İttihad-ı İslam ve Ahter Gazetesi*, T.H., nr. 598, s. 3. (Konuyla ilgili *Tercüman-ı Hakikat*'te çıkan yazıları değerlendiren *Ahter* gazetesinin söylediklerinin yorumlandığı "Bend-i Mahsus". Yazının sonunda "İraniyat-ı Osmaniye"tan mürekkep bir "İttihad-ı Asyaî cemiyet-i Coğrafiyesi"nin kurulmasının getireceği faydalardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *İttihad-ı Osmaniye*, T.H., nr. 249, s. 1-2. (Birkaç yıl evvel gazetelerde dile getirilen "ittihad-ı Osmaniye"nin lüzumu ile ilgili görüşler ile bu görüşlerin devletin son zamanlardaki hâli (Ermeniler, Arnavutlar üzerinden) ile bağlantılandırıldığı yazı.)

İmzasız: *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 22, s. 3. (Gazeteye gösterilen ilgiye teşekkür edilmesinin ardından okuyucuların isteklerine verilen birtakım cevaplar ile açıklamaların yer aldığı yazı.)

Karanamat: *Japonya Kadınları*, T.H., nr. 63, s. 4. (Paris'te bulunun Japonya komiseri Karanamat'ın Japonya kadınlarından bahseden ve Fransız *Fünûn*

gazetesinde yayınlanan yazısının tercümesi. Yazıda Japon kadınlarının terbiyeleri, şiir ve edebiyatla meşguliyetleri, musikiyle ilişkileri gibi konulardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *Jimnastik*, T.H., nr. 498, s. 3. (“Bir taraftan matbaamıza tebliğ olunan ihtar-ı mahsustur” şeklinde başlayan ve yazarın, okullarda jimnastik dersinin öneminden söz ettikten sonra hem Maarif Nezareti hem de *Tercüman-ı Hakikat*’e bu konuda duyarlı olunmasını tavsiye ettiği, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı yazı ile gazete de bu konunun önemini vurgulayarak okullar için çıkardıkları özel sayıda buna yer vereceklerini vaat etmektedir.)

İmzasız: *Kable’ş-Şüru*, T.H., nr. 1312, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı, Elhac İbrahim’in isim vermeden mektubunu yayımladığı zattan olduğunu beyan ederek *Vakit* gazetesinde yayımladığı yeni mektup hakkındadır.)

İmzasız: *Kadın Telgrağçılar*, T.H., nr. 135, s. 4. (Avrupa’nın pek çok yerinde kadınların bu işle istihdam edildiği hakkında.)

İmzasız: *Kadınlar*, T.H., nr. 65, s. 3. (Gazeteye gelen bir varakadan hareketle yazıldığı belirtilen yazıda, kadınların sokağa çıkışı ve yaşanan yahut yaşanabilecek ahlâk dışı olaylardan söz edilmektedir.)

İmzasız: *Kadınlar*, T.H., nr. 656, s. 2. (Miralay Şehap Bey’in evinde yaşanan bir olaydan yola çıkarak *Vakit*, *Ceride-i Havadis* gibi gazetelerin kadınlar hakkındaki görüşlerini açıklamasının ardından *Tercüman-ı Hakikat*’in hem bunları değerlendiren hem de kendi görüşlerini açıklayan “Bend-i Mahsus”u. Yazıda *Tercüman-ı Hakikat*, *Ceride-i Havadis*’e göre daha ılımlı bir yol seçerek, kadınların sosyal hayattan koparılmaması gerektiğini ifade etmektedir.)

İmzasız: *Kadınlar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 238, s. 1. (Şemsettin Sami'nin *Kadınlar* isimli eserinin Cep Kütüphanesi'nin üçüncü kitabı olarak neşredildiğinin hakkında.)

İmzasız: *Kadınlara Dair Bir Söz Daha*, T.H., nr. 71, s. 3. ("Kadınlar ser-levhasıyla bundan mukaddem yazdığımız bir bend üzerine gayet edibane yazılmış bir varaka aldık" şeklinde başlanan yazıda "sahib-i varaka"nın kadınların eğitimi konusundaki sözleri okura aktarılmaktadır.)

İmzasız: *Kadınların güzel sanatlardaki başarısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 3. (Kadınların sanayi-i nefisede ne derece terakki ettiklerine, açılan bir resim sergisine kadınların yoğun katılımını anlatmak için *Gazette de Femme* isimli kadınlara mahsus Paris gazetesinin haberinin aktarıldığı, "Mütenevvia" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Kadınların güzel sanatların bütün dallarında etkin olması üzerine başlıksız olarak*, T.H., nr. 546, s. 3. (Kadınların güzel sanatların hemen her dalında eser vermesinden söz edilerek, Fransa'dan bir örnek verilen, "Mütenevvia" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; . ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda Voltaire'in bir hikâyesi tercüme edilirken, mütercimin ismi belirtilmemiştir.)

İmzasız: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; nr. 630; s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan yazıda Voltaire'in bir hikâyesi tercüme edilirken, mütercimin ismi belirtilmemiştir.)

İmzasız: *Kadınların Rağbeti*, T.H., nr. 42, s. 4. (Fransız gazetelerinde görülen ve kadınların sadece giyim kuşama önem vermesinin yanlışlığını vurgulayan yazı.)

İmzasız: *Kâinat "Kütüphane-i Tarih"*, T.H., nr. 861, s. 2. (Ahmet Midhat'ın dünya üzerindeki bütün hükümetlerin hususi tarihlerini yazarak bir "kütüphane-i

tarîh” meydana getirmeyi amaçladığı ve yedi sekiz yıldır üzerinde çalıştığı *Kâinat*’ı tamamlamak amacıyla bu defa gazetede tefrika ettiği ve tefrikaları da cüzler hâlinde yayımladığı hakkında. Şimdiye kadar yayımlanan tarihlerin bir ciltte toplandığı eserin içeriğinde şu hükümetler bulunmaktadır: İngiltere, Danimarka, İsveç, Norveç, Rusya, Fransa, Almanya. Bundan sonra yazılan ise Avusturya’dır.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî –Fransızcadan Türkçeye Lugat-*, T.H., nr. 1058, s. 3. (Dil öğrenmenin ve bunun için şimdiye kadar Osmanlı’da kullanılan sözlüklerin Fransızların Türkçe öğrenirken kullandığı sözlükler olmasının zorluklarından söz edilmesinin ardından Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*’nin Mihran Efendi’nin matbaasında basıldığını haber veren, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî’nin Hitamı*, T.H., nr. 1394, s. 1. (Şemsettin Sami’nin hazırladığı *Kamus-ı Fransevî*’nin yüz iki formada tamamladığı ve toplam 1630 sayfadan oluştuğu hakkında.)

İmzasız: “*Kara Köyü*”, T.H., nr. 1276, s. 2-3. (Gazetenin “Sivrisinek” mahlaslı yazarının Üsküdar eğlencelerinden bahsederken kullandığı övgü dolu ifadeler karşılık Beyoğlu ahalisinden olduğunu beyan eden yazarın esas eğlencenin Beyoğlu’nda olduğunu beyan için kaleme aldığı “Varaka”.)

İmzasız: *Karilerimize İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 275, s. 1. (Gazetenin Mart ayından beri sabahları çıktığı, ancak artık ilk hâli gibi vakt-i zuhurda çıkacağı; bu sayede de telgrafların, postaların günü gününe neşredileceği ve Osmanlı gazetelerinden haberlerin dördüncü sayfada verileceği hakkında.)

İmzasız: *Karşı gazetelerde yer alan haberler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 709, s. 3. (Gazete meraklısı olduğunu ve tüm gazeteleri okuduğunu beyan eden “Varaka” yazarının, Türk gazetelerinin hiçbirinde yer almayan ancak “karşı gazeteler”de okuduğu hırsızlık gibi haberlerin aslının olup

olmadığı yönündeki sorusu ve *Tercüman-ı Hakikat*'in okura verdiği cevap.)

İmzasız: *Kaside-i Bürde Şerhi ve Tercümesi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1335, s. 1. (Şeyhülislam Mehmet Mekki Efendi tarafından hazırlanarak Esat Efendi'nin matbaasınca basılan eserin yayımlandığını haber vererek hakkında kısa bir değerlendirmede bulunulan yazı.)

İmzasız: *Kavaid-i Selimiyye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda Ahmet Hamdi Şirvanî'ye ait *Kavaid-i Selimiyye* adlı eser hakkında *Ahter* gazetesinde yayımlanan yazıdaki her lisanın bir şivesi olduğu, ancak mezkûr eserde buna dikkat edilmediği iddiasına cevap verilmektedir.)

İmzasız: *Kavaim-i Mevcudenin Miktar-ı Resmiyesi*, T.H., nr. 156, s. 1. (Tedavülden kalkan, iptal ve imha edilen ve hâlâ kullanımda olan paralar ilgili olarak yayımlanan listeler hakkında bilgi verilerek gazetenin dördüncü sayfasına bu listelerin verildiği haberi verilen başyazı.)

İmzasız: *Kıbrıs Hakkında Malumat*, T.H., nr. 20, s. 4. ("Mütenevvîa" sütununda yer alan yazıda "Mücmele-i Tarihiyye" alt başlığı ile Kıbrıs'ın tarihi hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Kıbrıs ve Bosna*, T.H., nr. 58, s. 2-3. (Bu iki meselenin benzerliğinden yola çıkılan yazı.)

İmzasız: *Kıbrıs ve Rusya Matbuatı*, nr. 25, s. 2. (Kıbrıs meselesi ve kongre hakkında Rus basının yorum ve haberlerin alıntılıandığı yazı.)

İmzasız: *Kırım Ahalisince Terakki*, T.H., nr. 873, s. 2. (Rusya devletinin maarife verdiği önem, Kırım'ın küçük bir kasabasında kurduğu mektepte Rusça yanında her öğrencinin kendi mezhebine uygun ilmin de gösterildiğinden söz edildikten sonra devletin dili Türkçe olan matbaaları da desteklediği ve Kırım'da Tomfc adıyla Pazar ilavesi olarak, belediye reisi İsmail

Mirza'nın imtiyazıyla bir gazetenin neşredilmeye başlandığı haber verilmektedir.)

İmzasız: “*Kıta*”, T.H., nr. 1370, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı “matbuamıza gönderilmekte olan birçok asar-ı edebiyeyi gözden geçirdiğimiz sırada intihap ettiğimiz şu kıtayı derc-i sahife-i takdir eyleriz” şeklinde takdim edilmektedir.)

İmzasız: *Kız Mekteb-i Âlisi*, T.H., nr. 1053, s. 2. (Gazetede bu konuda yayımlanan ilk makalenin ardından okurlardan birçok mektup geldiğinden ve milletin temeli olan kadınların eğitiminin önemi ile kurulması istenen mektebin sahip olması gereken özelliklerden söz eden “Bend-i Mahsus”).

İmzasız: *Kız Mekteb-i Âlisi*, T.H., nr. 1057, s. 2-3. (Kızlar için bir yüksekokul kurulması yönünde *Tercüman-ı Hakikat*'te yayımlanan makaleleri okuyan yazarın bu konuda birtakım tavsiyelerde bulunduğu “Bend-i Mahsus”. Yazıda öncelikle iptidai mekteplerin iyileştirilmesi ve leylî mekteplerin yaygınlaştırılarak temelin sağlamlaştırılması istenmekte, öğretmenlerin maaşları için velilerden alınacak paranın ise cüz’i tutulması istenmektedir. Yazının sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlıklı kısımda ise yazara hak vermekle birlikte iptidai mekteplerin düzenlemeye ihtiyacı olsa da şu hâliyle yeterli olduğu ve öğretmenlerin maaşlarının zaten çok olmadığını beyan edilerek sayılanların kız mekteb-i âlisi kurulmasına engel olmadığı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Küçük Tercüman-ı Hakikat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 708, s. 1. (Mekâtib-i Rüşdiye öğrencileri için çıkan ve büyük ilgi gören “küçük *Tercüman-ı Hakikat*”in altı aydır neşredilmesine rağmen mektep imtihanları, tatil ve heyet-i tahririyesinin sayıca azalması nedeniyle kişi başına düşen iş miktarının artması gibi nedenlerle bir süredir yayımına ara verilmesine rağmen yeniden çıkmaya hazırlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”. Okurlardan gelen talep neticesinde gazetenin başka mekteplerde okuyan kızlar ve kadınların da faydalanabileceği şekilde düzenleneceği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Kürdistan ve İstanbul Gazetesi*, T.H., nr. 393, s. 2. (*İstanbul* gazetesiyle devam eden polemikten yola çıkılarak Kürdistan'ın ıslahatıyla ilgili yapılması gerekenin eğitim ve bilgilendirme olduğu ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Kürdistan mı? Ermenistan mı? –Tarih ve Coğrafyâ-yı Kadim-*, T.H., nr. 595, s. 4. (Son zamanlarda gazetelere de yansıyan Ermeni ve Kürt meselesi ve bu iki kavmin de yaşadıkları coğrafyayı kavimlerinin ismiyle adlandırması dolayısıyla bölgenin asıl sahibinin kim olduğunu ortaya koymak amacıyla kaleme alınmış, “Mütenevvia” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Küre-i Arz Üzerinde Mevcut Lisanlar*, T.H., nr. 386, s. 3-4; nr. 387, s. 3; nr. 388, s. 3; nr. 389, s. 3; nr. 390, s. 3; nr. 391, s. 3; nr. 392, s. 3; nr. 393, s. 3; nr. 394, s. 3; nr. 395, s. 3; nr. 396, s. 4; nr. 398, s. 3; nr. 399, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda diller hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Kürt Kiyamında Reng-i Siyasi*, T.H., nr. 755, s. 1. (Kürtlerin yaşadıkları hakkında İngiliz gazetelerinin yorumları hakkında.)

İmzasız: Kürtler ... Mukabil Bitarafılık ya Taraftarlık, T.H., nr. 757, s. 1-2. (Gazetenin 756. sayısında yer alan “Bir Kürt” imzası ile *Ahter* gazetesinin tavrından şikâyet eden varaka ile ilgili kaleme alınan “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: “*Latife*”, T.H., nr. 1264, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazı, gazetenin 1260 numaralı sayısının “Edebiyat” sütununda sevgiliye yazılmış iki ibaresine yer verilen ve devamına gazetenin şaka yollu bir notu iliştirilen genç edipten gelmiştir. Şair, bu latifeyi okuyan sevgilisinin durumu ciddiye aldığını ifade ederek, bir daha böyle şakaların yapılmasını rica etmektedir. Yazının sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile şairin isteğine cevap verilen bir not da bulunmaktadır.)

İmzasız: *Latifede Devam*, T.H., nr. 117, s. 2. (*Vakit* gazetesiyle devam eden bir tartışma hakkında. *Tercüman-ı Hakikat*'in “Rivayet ediyorlar ki”

şeklindeki ifadesinde ravinin olmadığını söyleyen *Vakit* gazetesine cevap verilmiş ve daha önce *Vakit* gazetesinin ifade ettiği bir duruma atıf yapıldığı belirtilmiştir. Yazıda diğer gazeteler hakkında da yorum yapılmaktadır.)

İmzasız: *Lisan-ı Osmanî'nin Terakkisi*, T.H., nr. 492, s. 4. (Gazetede bir süredir devam eden tartışmalarla ilgili olarak dilin terakkisi meselesi üzerinde duran varaka sahibinin, durumun vahametini ortaya koymak amacıyla Beyoğlu'nda bir "kulüp"te bu meseleyle ilgili konuşan iki kişinin yabancı sözcüklerle bezeli hayalî konuşmasını aktardığı, yer olmadığı için "Letaif" sütununda yayımlandığı belirtilen yazısı.)

İmzasız: *Londra بیچاره ————— انی*, T.H., nr. 346, s. 4. (Kitap tanıtımı. Müellifi: اقون شیرز. Söz konusu hikâyenin bu defa hem letafet-i asliyesine hem de lisanımızın şivesine uygun bir şekilde tercüme edilen dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında.)

İmzasız: *Londra'dan fi 8 Teşrinievvel*, T.H., nr. 1314, s. 3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazı, *Talim-i Edebiyat* meselesi ile ilgili olarak Elhac İbrahim'e cevap olarak kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Londra'dan Mektup*, T.H., nr. 1303, s. 2. (10 Eylül tarihli mektup, "bundan mukaddem Londra'dan almış olduğumuz bir mektuba saadetli Hacı İbrahim Efendi hazretleri taraflarından cevap" verilmesine karşılık olarak kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Maarif-i İbtidai*, T.H., nr. 1360, s. 1-2. (Maarifteki terakkinin milletin gelişmesindeki rolü hakkında yazı.)

İmzasız: *Macaristan Şiddet-i Efkârı*, T.H., nr. 92, s. 2. (Macar gazetesindeki Bosna ve Hersek'e yönelik tutumdan bahseden yazı.)

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa*, T.H., nr. 90, s. 2-3. ("Osmanlı vatanperverleri imzasıyla İstanbul gazetesinin alıp neşretmiş olduğu mektubun bazı fıktratı bervech-i ati tercüme olunur" denilerek başlanan yazının

devamında *Tercüman-ı Hakikat*'in cevabına yer verilmektedir. Yazıda Mahmut Nedim Paşa'ya karşı gazetelerin aldıkları tavırlar değerlendirilmektedir.)

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 320, s. 1. (Mahmut Nedim Paşa hakkında ecnebi gazetelerde verilen haberlerden yola çıkılarak, Paşa'nın İstanbul'a avdeti ve buradan ayrılması meselesi yorumlanmaktadır.)

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa ve Maliye*, T.H., nr. 82, s. 3. ("Mahmut Nedim Paşa'nın icraat-ı maliyesine dair Cuma yani arife günü *Ceride-i Havadis*'e derç ettirilen bendi okuduk. Sahibi buna verilecek olan cevabın münasebetsiz tabiratlara yazılmasını istiyor" şeklinde başlanan yazıda yazara hak verilen bir tutum dikkat çekmektedir.)

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa'nın Avdeti*, T.H., nr. 316, s. 2. (Mahmut Nedim Paşa'nın Dersaadet'e avdetine Avrupa'nın verdiği önem hakkında.)

İmzasız: *Mahsusat*, T.H., nr. 1070, s. 3. (*Hazine-i Evrak*'ın 35. cüzünde okunan ve gazetenin "Mevadd-ı Fenniye" sütununda derç edilen makale. Yazıda "millet" ve "ümme" kavramları sözlüklerden alıntılarla ve yabancı dildeki karşılıkları, yine yabancı dillerdeki kaynaklarla açıklanmakta ve sonuç olarak "Osmanlı milleti" değil, "Osmanlı ümmeti" denmesi gerektiği ifade edilmektedir. Yazının sonunda yer alan "*Tercüman-ı Hakikat*" başlığında da doğrusunun bu olduğunun açıklanması için bu denli uzun tafsilata gerek olmadığı beyan edilmektedir.)

İmzasız: *Manzume*, T.H., nr. 1027, s. 3. (*Hazine-i Evrak*'ta görülerek gazetenin "Edebiyat" sütununa derç edilen şiir.)

İmzasız: *Maraş'tan Mektup-ı Mahsus*, T.H., nr. 245, s. 2. ("*Tercüman-ı Efkâr* nam Ermeni gazetesi Zeytun meselesine dair yazdığı fıkralarda adeta âlem-i hayalatta gezer gibi yalan yanlış havadis yazarak" şeklinde başlanan mektupta gazetenin yalan haberlerinden örnekler verilmekte ve bu haberlere Maraş'ta kimsenin inanmadığı, İstanbul'da inananın olup olmadığının merak edildiğinden söz edilmektedir.)

- İmzasız: *Maskeli Balo*, T.H., nr. 68, s. 4. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan yazıda, İngiliz gazetelerinde yayımlanan bir maskeli balo hikâyesi aktarılmaktadır.)
- İmzasız: *Mecmua-i Ebüzzîya’nın Birinci Cildinin Hitamı*, T.H., nr. 791, s. 3. (Ebüzzîya Tevfik ve *Mecmua-i Ebüzzîya’nın* övüldüğü, birinci cildinin tamamlanması vesilesiyle kaleme alınmış, “Edebiyat” kısmında yer alan yazı.)
- İmzasız: *Medeniyete Hizmet*, T.H., nr. 361, s. 3-4; nr. 362, s. 4; nr. 363, s. 4. (364. sayıda “Saileyn”, “Hurufat-ı Umumiye” başlıkları verilerek, 364. sayıda yazı dizisi sona ermiştir.)
- İmzasız: *Medine Güfti ve Kürdi ..*, T.H., nr. 980, s. 2. (“İttihad-ı İslam” fikrinin sürekli olarak dile getirilmesine rağmen bir türlü işlerlik kazanamamasının sebepleri üzerinde duran “Bend-i Mahsus”ta İran’ın resmi vakanüvisi olan Mirza Mehdi Han’ın tarih kitabından çeşitli parçalara yer verilerek, meselenin tarihi süreçteki durumundan söz edilmektedir.)
- İmzasız: *Mehekk-i Edep –yahut- “Talim-i Edebiyat”*, T.H., nr. 1331, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, Elhac İbrahim’in tartışmayı sürdürmemesi gerektiği; çünkü zamanla fikirlerini ispat için Arapça kaideler uydurduğu ifade edilmektedir.)
- İmzasız: *Mesele-i Şarkıyyeden Avrupa Ne Kazandı*, T.H., nr. 251, s. 2-3. (Şark meselesinin İngiltere, Fransa, Avusturya, İtalya gibi devletlere kendi milletleri menfaatine neler kazandırdığı hakkında “Varaka”. Sonuna “Bizim de Mülahazamız” başlığı ile gazete de kendi görüşlerini eklemekte; Ruslar üzerinde durularak, elde ettikleri kazanç gibi görünen birtakım başarıların, aslında kayıp olduğu ispatlanarak; esas kazanımın Bulgarlara ait olduğu vurgulanmaktadır.)

- İmzasız: *Mekteb-i Hususi-i Rüşdî*, T.H., nr. 1085, s. 1-2. (Bazı terakkiperver gençlerin bir “mekteb-i hususi-i rüşdî” kurmak için girişimleri ve Maarif Nezaretinden aldıkları olumlu yanıt sonucunda yapılanlar hakkında.)
- İmzasız: *Mekteb-i Mülkiye üçüncü sınıf şakirdanından Faik Bey’e cevap*, T.H., nr. 1259, s. 2. (Varaka gönderen talebeye cevaben kaleme alınmış ve dil bahsinden istifadeden söz eden, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Meyyalat-ı Diniyye*, T.H., nr. 72, s. 3. (İslam medeniyeti tarafından meydana getirilen eserler hakkında.)
- İmzasız: *Mihran Matbaası*, T.H., nr. 394, s. 3. (“Mevad-ı Fenniye” Sütununda yer alan yazıda *Seyr-i Sefain* adlı eserin basılması ile ilgisi vesilesiyle Mihran Efendi’nin matbaacılıkta ne derecede olduğunu övgüyle anlatılmakta ve mezkut kitap da okurlara tavsiye edilmektedir.)
- İmzasız: *Millî Şarkı*, T.H., nr. 1282, s. 2. (“Sırp Muharebesi esnasında” yazıldığı beyan edilen şiir, “Edebiyat” sütununda yer almaktadır.)
- İmzasız: *Mirat-ı Âlem’in on beşinci cüzündeki Muallim Naci şiiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1400, s. 2. (*Mirat-ı Âlem’in* on beşinci cüzünde yayımlanan ve bir kız çocuğu resminin altına o kızın ağzından yazılmış Muallim Naci şiirinin, tablonun ayrıntılı anlatımı ile aynen derci.)
- İmzasız: *Monte Kristo Zeyli*, T.H., nr. 129, s. 4. (“23’üncü cüzü çıktı. Haftada iki cüz’ü neşr edilir. Neşrinde devam alınmayacak olur ise çıkan cüzlerin tediye-i bedelatı Babiâli Caddesinde Beyazıt’ta kitapçı Kazbar Ağa müteahhidir” şeklinde “İlanat” sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Mösyö Korti’nin Seyahati*, T.H., nr. 164, s. 3. (Mösyö Korti’nin Dersaadet’e gelmesinin İtalya’nın siyaseten Osmanlı Devleti’ne bakışıyla ilgisi hakkında yabancı gazetelerin yorumları hakkında.)
- İmzasız: *Mösyö Panagos’un Afrika ve Asya Seyahati*, T.H., nr. 592, s. 4. (“Mütenevvîa” sütununda yer alan yazıda, Paris Coğrafya Cemiyeti’nden

alınan bilgi aktararak Panagos isimli Yunanlı seyyahın seyahatinden bahsedilmekte ve dikkatli bir çalışmanın ürünü olursa seyahatnamenin önemli bir kaynak olacağı vurgulanmaktadır.)

İmzasız: *Muahedat-ı Atike*, T.H., nr. 1223, s. 2. (*Osmanlı* gazetesinde görülerek, değeri dolayısıyla gazeteye aynen derç edilen “Bend-i Mahsus”).

İmzasız: *Muahez*, T.H., nr. 501, s. 3-4; nr. 502, s. 3-4; nr. 503, s. 3-4; nr. 504, s. 3-4; nr. 505, s. 4; nr. 507, s. 3-4. (“Bir perdelik komedi”. Mekânın tasvirinin ardından “Birinci Meclis” ile başlayan, “Letaif” sütununda yer alan bir tiyatro oyunu metni. Eser 507. sayıda sona ermektedir.)

İmzasız: *Muahezât-ı Edebiye*, T.H., nr. 514, s. 2-3. (Devirde eleştirmenlerin sayısının arttığından söz edilerek başlanan ve Namık Kemal’in *Cezmi* isimli yeni eserine gelen eleştiriler sıralandığı “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Muahezât-ı Edebiye başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 520, s. 3. (Namık Kemal’in *Cezmi* romanı hakkında devam eden tartışmalarda amacının Namık Kemal’i savunmak olmadığını beyan eden zatın, “Muâhezât-ı Edebiyye” ismindeki ilk yazıyı kaleme alanın Ahmet Midhat Efendi olduğunu ima ettiği “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Devamında ise “Mukabele” başlığı ile *Tercüman-ı Hakikat*’in yazdığı cevap yer almaktadır. Bu cevapta ilk yazının yazarının Ahmet Midhat Efendi olmadığı, ancak gelen yazıda çok ağır ithamlar olduğu için yazarının da izniyle Ahmet Midhat tarafından yazı üzerinde değişiklikler yapıldığı ve bu durum nedeniyle yazarın Ahmet Midhat olduğunun zannedildiği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Muallim –İcmal-i Kavaid ve Tekellüm-i Lisan-ı Fransevî*, T.H., nr. 1130, s. 1. (Mekteb-i Âli-i Hukuk ile Zeyrek ve Beyazıt Rüşdiyeleri Fransızca muallimi Mehmet Akif Efendi tarafından kaleme alınan kitabın neşri hakkında. Yazıda mekteplerde Fransızca okutulmaya başlanması ile birçok kitabın yayımlandığı, ancak bunlardan çok azının yeterli olduğundan ve mezkûr kitabın öneminden söz edildikten sonra eserin

başına eklenen ve muharririnin kitabın usulünden bahsettiği ön sözün yazının devamına ekleneceği belirtilmektedir.)

İmzasız: *Muallim Naci'nin eserlerinden oluşacak bir risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1268, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan kısa notta, Muallim Naci'nin eserlerinin bir risale ya da mecmua şeklinde bir araya getirilmesini isteyen okurların isteği doğrultusunda, söz konusu isteği gerçekleştirmek isteyen gazetenin bu yolda, "Edebiyat" sütununda Muallim Naci'nin eserlerinin yayımlanacağını ve böylelikle en sonunda bir risalenin elde edileceğini ifade etmektedir.)

İmzasız: *Muhabere-i Aleniye*, T.H., nr. 1116, s. 2-3. ("Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda İbrahim Efendi ile Abdurrahman Süreyya'nın art arda ikişer varaka gönderdikleri ancak hangisinin yayımlanacağına gazetenin karar veremediğinden söz edilmektedir.)

İmzasız: *Muhabirlerin Sadakati*, T.H., nr. 934, s. 1-2. (İstanbul'da bir Hristiyan'ın evinde bir Çerkez cariyenin ölümü olayı ile ilgili, İstanbul muhabirinin *Times* gazetesine haberi aktarış şekli hakkında.)

İmzasız: *Muhakeme Hakkında Mülâhazamız*, T.H., nr. 476, s. 2. (*Vakit* ile *Tercüman-ı Efkâr* arasındaki mahkeme hakkında *Tercüman-ı Hakikat*'in görüşleri sunulurken her iki tarafın da öne sürdüğü iddialar değerlendirilmiştir.)

İmzasız: *Muhakeme-i Aleniye*, T.H., nr. 905, s. 1; nr. 906, s. 1; nr. 907, s. 1-3; nr. 908, s. 1-2. (Osmanlı'daki devlet geleneğinin Abdülaziz'e kadarki olan zamanda işleyişi hakkında ayrıntılı tafsilatın verilmesinin ardından mahkemede yaşananların detaylarıyla anlatıldığı başyazı.)

İmzasız: *Muhakememiz*, T.H., nr. 179, s. 4. (Cevdet Paşa'nın *Tercüman-ı Hakikat* ve *İstanbul*'u kendisi hakkında çıkan haberleri, rivayetleri gazetede neşrettikleri için dava etmesi ve mahkeme günü ile savunmanın aktarıldığı yazı.)

İmzasız: *Mukabele*, T.H., nr. 272, s. 3-4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda *Vakit* gazetesinde gümrük meselesiyle ilgili olarak, *Tercüman-ı Hakikat*’e karşı yazılan yazıya cevap verilmektedir. Yazıda özellikle *Vakit* gazetesinin dilindeki hiddet ve *Tercüman-ı Hakikat*’i gerçekleri yazmamakla suçlaması üzerinde durulmaktadır.)

İmzasız: *Mukaddime-i Cevap*, T.H., nr. 586, s. 4. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda daha evvel gazetede tartışılan “Ne Meselesi” ile ilgili *Vakit* muharririnin 1639 ve 1648 numaralı sayılarında yayımlanan “Lisanımız” başlıklı yeni yazısına cevap verilmektedir. Yazı sahibinden ismini açıklaması ve “Kavaid-i Osmanî” isimli risaleyi görüp görmediğini açıkça beyan etmesi istenmekte, eğer bunlar yapılırsa bir cevap verileceği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Musahebe-i Ekonomika*, T.H., nr. 1420, s. 2. (*Osmanlı* gazetesinden alındığı belirtilen, ekonomipolitik hakkında “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *Mushaf-ı Şerif*, T.H., nr. 397, s. 2. (Osman Beyefendi’nin hayırlı bir hizmeti olarak kenarları tefsirli bir *Kur’an-ı Kerim*’in basıldığı hakkında.)

İmzasız: *Musiki Cemiyetleri*, T.H., nr. 1400, s. 1-2. (Beyoğlu’ndaki gece eğlenceleri hakkında.)

İmzasız: *Mustafa Reşit imzalı yazılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3. (Gazeteye hâlâ Hakkı imzalı ve Mustafa Reşit hakkında kinayeli birtakım yazılar geldiği; ancak *Envar-ı Zekâ* muharriri Mustafa Reşit’in gerek *Tercüman-ı Hakikat*’te gerekse *Vakit*’te birden fazla Mustafa Reşit olduğuna dair bir açıklama yaptığı hakkında “Varaka”.)

İmzasız: *Muzarrat Bir Belâ-yı Muzarrat*, T.H., nr. 689, s. 1-2. (Hem Yunanistan’dan gelen hem de İstanbul’daki “karşı matbaalar” denen azınlık gazeteleriyle yaşanan sorunlardan söz eden başyazı. Bu gazetelerden İstanbul’dakilerin yalan haberler yapması ve Yunanistan’dan gelenlerinse oradaki halkın haber ihtiyacından ziyade Osmanlı’daki tebaa için çıkıyor olması ve polis

tarafından denetlenmelerine rağmen isimlerini değiştirerek bu denetlemelerden kurtulmaları hakkında.)

İmzasız: *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 848, s. 3. (İstanbul'daki medrese, talebe ve müderris sayıları hakkında "Bend-i Mahsus".)

İmzasız: *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 850, s. 2-3. (Aynı isimle daha evvel İstanbul'daki medrese, talebe ve müderris sayılarından söz ederek ıslah meselesi üzerine fikirler beyan eden yazarın, bu defa bazı vilayetlerdeki medrese ve müderris sayılarının İstanbul'dakinden fazla, buna mukabil öğrenci sayısının daha az olması hakkında kaleme aldığı "Bend-i Mahsus".)

İmzasız: *Müzehane-i Osmanî'nin Tarihi*, T.H., nr. 776, s. 1-2. (*La Türki* gazetesinde yayımlanan Osmanlı müzesinin tarihini anlatan yazının aynen tercümesi.)

İmzasız: *Nagamat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1411, s. 3. (Taşçıyan kardeşler tarafından meydana getirildiği ifade edilen nota kitabı hakkında "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan değerlendirme.)

İmzasız: *Namık Kemal'in Cezmi adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 507, s. 3. (Namık Kemal'in *Cezmi* ismiyle bir hikâye yazdığı ve ilk cüzünün yayımlandığını haber veren, "Edebiyat" sütununda yer alan yazıda yayımlanan cüzün mukaddimesine övgüler sıralandıktan sonra şairlikle ilgili fıkra aynen neşredilmektedir.)

İmzasız: *Nazire*, T.H., nr. 1432, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir, Mesud-ı Harabati'nin "meyhane" redifli gazeline nazire olarak kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Ne Güzel Bent*, T.H., nr. 326, s. 2. (*Jurnal* isimli Macar gazetesinden okunan bendin derci. Bentte Mahmut Nedim Paşa'nın İstanbul'a dönüşü ile ilgili endişe yaşayan Osmanlı gazetelerinden söz edilerek, Paşa'ya Osmanlı'nın bir memuriyet dahi teklif etmediği vurgulanmakta.)

İmzasız: *"Ne" Meselesi*, T.H., nr. 272, s. 4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazıda "Ne" edatının kullanımı hakkında gelen bir varaka ve varaka

sahibinin sözleri üzerinden edatın kullanımı, Arapçadan farkı gibi mevzular üzerinde durulduktan sonra, son fikrin efkâr-ı umumiyyeye ait olduğundan söz edilmektedir.)

İmzasız: “*Ne” Meselesi*, T.H., nr. 274, s. 2-3. (“Mütenevvia” sütununda yer alan yazıda “Ne ... ne” meselesinden bahsedildikten sonra bunun kuvvetlendirme amacıyla kullanıldığı vurgulanarak, “sahib-i muhakeme”nin “ne” ve “de” arasındaki farkın ne olduğu sorusuna cevap vermesi gerektiği; bunun yanında isminin, eğer izin verirse, açıklanacağı ifade edilmektedir. Devamında “Temhid-i Bahs” başlığı altında “dava” madde başları verilerek “ne” edatının kullanım alanları hakkında bilgi verilmekte ve son olarak da Rasim Bey’in varakası aynen derc ediliyor.)

İmzasız: *Ne Tuhaf Sahib-i Kalemler de Var imiş!*, T.H., nr. 387, s. 3. (“Letaiif” sütununda yer alan yazıda Paul de Kock’un Ebüzziya Tevfik tarafından tercüme edilen ve *Ceride-i Havadis* gazetesinde neşredilen *Bir Adam* adlı eserinden bir parça derç edilmektedir.)

İmzasız: *Neftahü’l-Edep adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1281, s. 2. (İzzet Efendi tarafından kaleme alınan ve birtakım ilaveler ile *İlaveli Neftahü’l-Edep* adıyla neşredilen eser hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan bir değerlendirme yazısı.)

İmzasız: *Nesayih-i Şübban*, T.H., nr. 1004, s. 2. (Güzel ahlak ve çocukların terbiyesinden söz edilerek Ahmet Hamdi Duru’nun yeni kitabı *Nesayih-i Şübban* değerlendirildiği “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız : *Neşriyat-ı Arabiye*, T.H., nr. 1035, s. 2. (Suriye Hristiyanlarının en başta Arapça ve ardından kısmen Türkçe neşriyatı, Müslümanları harekete geçirici nitelikte yayın yapması dolayısıyla muzır olarak görmesi hakkında “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *Neşriyat-ı Ecnebiye*, T.H., nr. 1085, s. 2. (Ülkelerin anadilleri dışında çıkardıkları yayımlar ve bu yayımların başka ülkelerde kimler tarafından okunduğu konusunda bilgi verilmesinin ardından, Osmanlı’daki durum

ve Avrupa “efkâr-ı umumiye”sine bir ülkenin ahvali hakkında bilgi verilmesinin önemi üzerinde durulmaktadır.)

İmzasız: *Neşriyat-ı Muzırre-i Arabiye*, T.H., nr. 822, s. 2. (Avrupa ve Mısır taraflarında basılarak bütün Arabistan’a ve özellikle Suriye’ye yayılan Arapça muzır neşriyat ve *Vatan*, *Elcevaib* gibi gazeteler hakkında.)

İmzasız: *Nevresidegan bir zatın gönderdiği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1159, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Nevzemin Gazel*, T.H., nr. 1016, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Osmanlı Belagatı “İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele”*, T.H., nr. 1139, s. 2. (Elhac İbrahim’in sözlerine cevap verilen “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda, hangi dilin imlasının kolay olduğunun tartışılmasındansa kendi imlamızı kolaylaştırmanın yolunun bulunması; Elhac İbrahim’in Arapça yerine Çağataycanın getirilmek istemesi ile din dilimizin Arapça olması gibi noktalarda söyledikleri yanıtlanmıştır.)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 947, s. 1-2. (Güllü Agop’un Osmanlı Tiyatrosu’nda el çekmesini, tiyatronun son zamanlarda hatırı sayılır bir mesafe kat etmesi dolayısıyla bir lütuf ve himmet sayan bir istihza ile başlayan yazıda gelişme *La Damme Aux Camelias* adlı eseri izlemeye gelen seyirci sayısı ile eşleştirilmekte, yazının devamında oyuncularla ilgili değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu dönem tiyatrodaki Anadolu Köylüleri isimli millî oyunun oynandığı da yazıdan anlaşılmaktadır.)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu –Dram ve Komedi Kumpanyası-*, T.H., nr. 1454, s. 2. (Yenilendiği duyurulan Osmanlı Tiyatrosu’na giden okurun izlenimlerini aktardığı “Varaka”.)

İmzasız: *“Osmanlı Tiyatrosu’na İnayet”*, T.H., nr. 1423, s. 2. (Tiyatro konusunda gösterilen gayrete rağmen, tiyatronun bütçesindeki açıktan söz edilen yazı.)

- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nun Müceddiden Tanzimi*, T.H., nr. 1451, s. 1-2. (Osmanlı Tiyatrosu'nun ramazan için yenilenmesi hakkında.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nun Terakkisi*, T.H., nr. 1431, s. 2. (Terakkinin öneminden söz edilen "Varaka"da, Osmanlı Tiyatrosu'nun Avrupa ile rekabet edecek derecede olduğu ifade edilmektedir.)
- İmzasız: *Osmanlıların Fezail-i Ahlakı*, T.H., nr. 320, s. 2. (Londra'dan gelen bir telgrafta bir markinin Osmanlıların güzel ahlakına övgüler sıraladığı haberi üzerine, bunu bir müjde olarak niteleyen bir yazı.)
- İmzasız: *Para Kazanmanın Kolay Yolu*, T.H., nr. 1453, s. 1. (Beyoğlu'nda bir anne ile kızının geçimlerini sağladıkları için buldukları yol hakkında.)
- İmzasız: *Pek Tatlı Bir Karar*, T.H., nr. 85, s. 4. (İtalyan gazetelerinden okunduğu beyan edilen ve "kız hekimleri" yahut "hekim kızları" hakkında okura bilgi verilen yazı.)
- İmzasız: *Petersburg'da Emniyet-i Hazire*, T.H., nr. 68, s. 4. (Petersburg'da polis nazırının idamının ardından yaşanan güvenlik sorunları hakkında.)
- İmzasız: *Petersburg'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 22, s. 4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazıda yabancı bir gazeteden bir metin de aktararak Petersburg tiyatroları hakkında bilgi verilmektedir.)
- İmzasız: *Plevne*, T.H., nr. 254, s. 2. (Plevne vakası hakkında Talat Bey'in kaleme aldığı Plevne Tarih-i Harbi adlı eser ile İbrahim Efendi'nin kaleme aldığı Sebat ve Gayret Kıyametten Bir Alamet başlıklı karşılaştırıldığı yazı.)
- İmzasız: *Plevne Tarih-i Harbi*, T.H., nr. 251, s. 1. (Binbaşı Mahmut Talat Bey'e ait olan tefrikanın gazetenin usulü olduğu üzere kitap hâline getirildiği ve gördüğü ilgi hakkında. Bundan başka "Sebat ve Gayret Kıyametten Bir Alamet" başlığıyla bir eserin daha yayımlanacağı, her ne kadar isminden Plevne meselesinden bahsettiği anlaşılmasa da içeriğinde bu konunun da yer alacağı; eserin mukaddime, dibace ve hatime kısımları üzerine bölümlere ayrıldığı; edibane yazılmış olduğu hakkında.)

- İmzasız: *Polis Islahatının Mukaddeme-i İcraatı*, T.H., nr. 185, s. 2. (Askerin kaldırılıp yerine polis ve jandarmanın getirilmesine dair nizamname hakkında.)
- İmzasız: *Politikaca Bir Telâş*, T.H., nr. 56, s. 2. (Avusturya ile Osmanlı arasında Bosna-Hersek meselesi nedeniyle devam eden anlaşmazlık, Viyana gazetelerinin durum karşısındaki tutumları ile politikacıların bu haberler karşısındaki tavrı hakkında.)
- İmzasız: *Rehber-i Tercüme der Lisan-ı Fransevî Tarz-ı Nevin Sergüzeşt-i Gil Blas*, T.H., nr. 925, s. 4; nr. 930, s. 4; nr. 933, s. 4; nr. 935, s. 4; nr. 938, s. 4; nr. 941, s. 4; nr. 943, s. 4; nr. 945, s. 4; nr. 947, s. 4. (“Fesahat ve talakat” bakımından nadir eserlerden olduğu belirtilen *Rehber-i Tercüme der Lisan-ı Fransevî Tarz-ı Nevin Sergüzeşt-i Gil Blas* isimli “roman”ın Fransızcasının, Türkçeye tercümesinin ve yanında lügat kitabının birlikte satıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda belirtilmese de eserin yazarının Le Sage, müterciminin İstefan olduğu bilinmektedir.)
- İmzasız: *Resim*, T.H., nr. 1021, s. 2-3. (*Hafta* mecmuasında görölerek gazetenin “Edebiyat” sütununa aynen derç edilen makale.)
- İmzasız: *Riyazü’l Mûkinîn*, T.H., nr. 959, s. 1-2. (Esat Efendi tarafından kaleme alınan ve Esat Efendi’nin matbaasında basılan *Riyazü’l- Mûkinîn* adlı eser hakkında bilgi veren yazı.)
- İmzasız: *Rum Matbuatı ve Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 666, s. 1. (*Tercüman-ı Hakikat*’te yer alan ve Rum vatandaşların yaptığı tahrik eden hareketlere dair haberlere patrikhanenin tepkisi hakkında.)
- İmzasız: *Rumca Matbuat*, T.H., nr. 831, s. 1-2. (Patrikhane’nin daha evvel “Hakikat” ismiyle bir risale neşretmek istediği; ancak risalenin içeriğindeki muzır öğeler nedeniyle yasaklanması üzerine, bu kez doğrudan Patrik’in isteği ile “Hakikat-i İnciliye” ismiyle bir risalenin neşrinin Maarif Nezaretine iletildiği ve nezaretçe görüşülmekte olan mesele hakkında verilebilecek kararların doğuracağı sonuçlar üzerinde durulan başyazı.)

İmzasız: *Rumeli Nüfusunun Nispeti*, T.H., nr. 9, s. 3. (Nüfus konusunda Bulgarlar ile Rumlar arasındaki anlaşmazlıktan bahsedilerek bölgenin nüfusunun - Müslüman ve Müslüman olmayan- illerin sayılması yoluyla bir milyon üç yüz bin olarak tespit edildiği hakkında yazı.)

İmzasız: *Rus Matbuatının Bazı Vesayası*, T.H., nr. 125, s. 3. (Osmanlı'nın Sofya ve Bulgaristan sınırında kırk, kırk beş bin kadar askerinin bulunduğu ve olası bir Osmanlı-Rus ittifakı sonucu asker sayısının ne olacağı; Bulgaristan'da bir nefer Rusya askeri bulundukça Dobruca'yı tahliye etmemenin "lüzum-ı zaruri" olduğu hakkında gazetelerden alıntılar yapılarak meselelere dış basının bakış açısını yansıtılmaktadır.)

İmzasız: *Rus Matbuatında Bir Garabet*, T.H., nr. 103, s. 2. (Moskova gazetelerinden okunan ve Osmanlı ile ilişki kurulması gerektiğini ifade eden bir yazı hakkında değerlendirmede bulunmaktadır.)

İmzasız: *Rusya*, T.H., nr. 51, s. 4. (Rusya'daki nihilistler ve hükümetle arasındaki ilişki hakkında bir yazı.)

İmzasız: *Rusya Ahval-i Dahiliyesi*, T.H., nr. 17, s. 4. (Avrupa gazetelerinde yer alan ve Rusların iç işlerinin kötü oldu olduğuna dair haberlerinden yola çıkılıyor.)

İmzasız: *Rusya'da Nihilistler*, T.H., nr. 75, s. 3. (Nihilistlerin Rusya'daki sayıların artışı ve durumun Almanya'daki sosyalistlerinkine benzemesi ile devletin harekete geçmesi hakkında.)

İmzasız: *Rusya'nın Efgan Üzerine Hareketi*, T.H., nr. 34, s. 4. (Rusya'nın Asyâ-yo Vusta üzerine asker tedariki hakkında.)

İmzasız: *Rusya'nın Hristiyan Hâmiliği*, T.H., nr. 260, s. 2. (Gazetenin Osman Nazım Paşa tarafından yazılan ve Rusya'nın Hristiyan hamiliği hakkındaki yazısına cevap olarak kaleme alındığı ifade edilen "Bend-i Mahsus"ta Rusya'nın Hristiyan değil, Slav hamisi olduğu vurgulanmaktadır.)

İmzasız: *Rusya ve Almanya*, T.H., nr. 90, s. 4. (Rus ve Alman matbuatı arasında devam eden münazaa hakkında.)

İmzasız: *Saika Bir Nazar*, T.H., nr. 1117, s. 2. (*Belagat-ı Osmaniye* meselesi ile ilgili olarak *Ceride-i Havadis* gazetesinde yayımlanan ve dilin ıslahı meselesinde Çağataycaya önem vermek gerektiğini vurgulayan bend-i mahsus tartışmaya katılan zevat ve takip edenlere tavsiye eden, “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Sanayi-i Nefise ve Tiyatro*, T.H., nr. 1069, s. 2. (Sanayi-i Nefise mektebinin kurulması hakkındaki haber üzerine okurlardan gelen ve mektebin kurulma sebebini anlayamadıklarını beyan eden varakalar dolayısıyla kaleme alınmış “Bend-i Mahsus”. Yazıda okurların son dönemde tiyatrodan yaşanan olayların etkisiyle mektebin kurulmasının gereğini idrak edemedikleri anlaşılmaktadır. Buna karşılık Ahmet Midhat Efendi sanatların ve mektepte okutulmalarının anlamından söz ederek halkı ikna yolunu tutmaktadır.)

İmzasız: *Sedd-i Sedid*, T.H., nr. 291, s. 2; nr. 293, s. 2. (Slavlara karşı kurulabilecek Devlet-i Aliye merkezli bir İslam birliği hakkında.)

İmzasız: *Sefiller*, T.H., nr. 572, s. 3. (Şemsettin Sami’nin çevirisi hakkında, tercümede tutulan usuller ve Sami Bey’in *Sefiller*’de kullandığı yöntem üzerinde durulan “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Şemseddin Sami’nin tercümesini aslında mümkün olduğunca yakın olmakla birlikte Osmanlı lisanına da uygun bulan yazıdan anlaşıldığı kadarıyla döneminde *Sefiller* tercümesi halk tarafından ağır bulunmuş olmalıdır ki yazı okuru teşvik amacıyla kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Şakir Agahî’nin lugazlerinin çözümü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1209, s. 3. (Şakir Agahî tarafından tanzim edilen lugaz ve muammaların 1206. sayıda yayımlanan Refik imzalı çözümünün yanlış olduğu hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Şiir-i Osmanî*, T.H., nr. 612, s. 4. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda Osmanlı şiirinin uzun zaman Acem etkisinde kaldığından, son zamanda ise şairlerimizin millet olduğumuz zamanlardaki edebiyatı düşünerek parmak hesabıyla şiirler yazdığı ve bir “tarz-ı Osmanî” meydana getirdikleri takdirle anlatılarak, gazeteye gönderilen b tarz bir imzasız şiir yayımlanmaktadır. Bu şiirin beğenilmesinden ziyade çabasından dolayı takdir edilmesi gerektiği de vurgulanmaktadır. Şiir, on birli hece ölçüsü ile kaleme alınmıştır.)

İmzasız: *Şuarâ-yı ezkiyâ-yı Arap’tan ... Salih Andelibinin vakıa-i meşhure üzerine tanzim eylemiş oldukları kaside-i .. ile bir edip tarafından söylenmiş olan tercümesi matbuamıza ita olunmakla bervech-i ati derç ile tezyin-i sahife olundu*, T.H., nr. 1098, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Şümruh-ı Edeb*, T.H., nr. 777, s. 3. (Şumruh kelimesinin kamustaki anlamı verildikten sonra “Mevadd-ı Mündericesi” başlığı ile eserin içeriği hakkında bilgi verilen ve sonunda “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile okura tavsiye edildiği ve bu yoldaki eserlerin hepsinden üstün olduğu ifade edilen “Edebiyat” kısmında yer alan yazı.)

İmzasız: *Telhis-i Sarf ve Nahiv*, T.H., nr. 850, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda Ahmet Hamdi Bey’in *Telhis-i Sarf ve Nahiv* adlı eseri sadeliği, Avrupa usulüne uygun olarak “gramer” ve “sentaks” esaslı oluşu gibi konularda övülerek tanıtılmaktadır.)

İmzasız: *Tarihi Vehhabîyan*, T.H., nr. 331, s. 1. (Rüşdiye-i Bahriye Mektebi müdürü Binbaşı Eyüp Sabri Beyefendi’nin *Tarih-i Vehhabîyan* isimli eserinin gazetede tefrika edileceği ve Yeni Kütüphane içerisinde neşredileceği hakkında.)

İmzasız: *Tashih*, T.H., nr. 1398, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, 1397 numaralı sayıda yayımlanan Ahmet Hamdi Efendi’nin gazelinin devamına yazılan değerlendirmede eksik yazılan cümleden söz edilmektedir.)

- İmzasız: *Tashih-i Efkâr*, T.H., nr. 279, s. 4. (*Vakit* gazetesi ile devam eden “ne” edatının kullanımı meselesinde, *Vakit*’teki varaka sahibinin konuyu saptırarak gazetede ki tashih hatalarını konu edinmesi hakkında.)
- İmzasız: *Tazyik Meselesi*, T.H., nr. 343, s. 2. (Osmanlı ıslahatları ile ilgili olarak Avrupa gazetelerinin Osmanlı’nın yaptıklarını yeterli bulmaması ve mutlaka Avrupa’dan bir “tazyik”in lazım olduğu düşüncesi hakkında.)
- İmzasız: *Tefrika*, T.H., nr. 1., s. 2. (Gazetede yapılacak tefrikalar ve bunların mahiyetleri hakkında bilgi verilmesinin ardından bu sayıda başlayan ve bundan sonraki sayılarda devam edecek tefrika hakkında malumat.)
- İmzasız: *Tehlikenin Nerede Olduğu Hâlâ Görülemedi*, T.H., nr. 62, s. 2. (Gazetenin 60 numaralı sayısında yayımlanan ve Osmanlı’dan bir memur tarafından yazılıp ıslahat hareketlerine halkın tepkisini aktardığı beyan edilen mektup hakkındaki yazının devamı olarak kaleme alınan ve meselenin doğruluğunun sorgulanmaya devam edildiği yazı.)
- İmzasız: *Terakki Ne Dereceye Varmış*, T.H., nr. 1, s. 2-3; nr. 3, s. 2-3; nr. 4, s. 2-3. (Gelişmiş medeniyetlerdeki birtakım keşifler ve özellikle de gemicilikteki bazı makineler tanıtımı hakkında tefrika.)
- İmzasız: *Terakkiyat-ı Mahsusamız*, T.H., nr. 221, s. 2. (Daha evvel Asım imzalı olan ve Rasim imzalı varakaya karşı çıkan yazıya karşılık Rasim imzalı yeni varakalar alındığı ve bunun aynen yayımlandığı belirtilerek bu mektupların ziraat açısından önemi vurgulanmaktadır.)
- İmzasız: *Terakkiyat-ı Sanayiden Bir Numune*, T.H., nr. 1062, s. 1-2. (Şeker sanayisi ve Hacı Bekir Bey’in Fransa’da katıldığı bir sergide bu alanda kazandığı ödül hakkında.)
- İmzasız: *Terbiye-i Umumiye*, T.H., nr. 1235, s. 2. (*Ceride-i Havadis* gazetesinde okunan bir varakada, kadınların akşam vakti sokağa çıkmalarından ve peşlerine takılan erkeklerden söz eden varaka sahibinin, bazı gazetelerin terbiyeyi tiyatrodan aradıklarına dair sözleriyle kastettiği *Tercüman-ı*

Hakikat'in 1231 numaralı sayısında yer alan "Tiyatrolar" başlıklı yazıyı savunma maksadıyla kaleme alınan "Bend-i Mahsus". Bentte *Tercüman-ı Hakikat*'te yer alan yazının muharririnin gazeteye "muavenet-i kalemiyede bulunan zevattan birisi" olduğu belirtildikten sonra, *Ceride-i Havadis*'teki yazıya bir yönüyle hak verilmesine rağmen, durumun tiyatroya eşleştirilmesinin yanlış olduğu ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat*'in *Ecnebilere Husumeti*, T.H., nr. 522, s. 1. (*İstanbul* gazetesinin, bu başlık altında yer alabilecek şekilde, *Tercüman-ı Hakikat*'in zaman zaman Fransa için, şimdi ise Bosna-Hersek meselesinden dolayı Avusturya için husumet beslediğine dair haberler yapması üzerine *Tercüman-ı Hakikat*'in kaleme aldığı ve böyle bir suçlamayı kabul etmediğini beyan eden yazı.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat Aleyhine*, T.H., nr. 594, s. 1. (Ermeni patrik Nersus'un *Tercüman-ı Hakikat*'i Ermeniler aleyhine yazılar yazdığı için şikâyet etmesi nedeniyle yapılan açıklamada, patriğin yanlışları düzeltilmekte, böyle bir şey olduğu takdirde şikâyete gerek kalmadan gerekenin yapılacağı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat*'in *Mekâtib-i Rüşdiyyeye Mahsus Nüshası*, T.H., nr. 382, s. 1. (Kurulacak mektep için özel olarak çıkarılacak *Tercüman-ı Hakikat* hakkında bilgi.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat*'in *Muhtaç Olduğu Islahat*, T.H., nr. 325, s. 3. (Hızlanan ıslahat hareketlerinden bahsedilerek *Tercüman-ı Hakikat*'e bu konuda çeşitli öneriler sunulmaktadır.)

İmzasız: *Tercüme-i Meal-i Makale*, T.H., nr. 1373, s. 2-3. (Yazarının yaptığı açıklamaya göre Arapça bir mecmuada okunan "irad-ı kalam" hakkında bir makalenin, "Edebiyat" sütununda yer alan tercümesi.)

İmzasız: *Tesviye-i Müşkilât*, T.H., nr. 149, s. 1. (Berlin Muahedesi'nin şartlarını uygulamanın zorluğu hakkında başyazı.)

İmzasız: *Teşebbüsât-ı Maliye*, T.H., nr. 387, s. 1-2. (Maliyedeki durumu düzeltmek amacıyla girişilen ve yazarca umut vaat eden teşebbüsler hakkında.)

İmzasız: *Teşekkür*, T.H., nr. 1175, s. 2-3. (Fransızcanın mekteplerdeki öneminden söz ettikten sonra bu konudaki çalışmaların zayıflığı ile Mehmet Şükrü ve Mikail Beyler tarafından hazırlanan *Gunyetü't-Talib* adlı sözlüğün yazarlarına teşekkür edilerek, kısaca değerlendirildiği “Varaka”.)

İmzasız: *Teşekkür ve İzah*, T.H., nr. 129, s. 3. (Tefrika edilen eserleri basmak için çalışan kütüphaneye gösterilen ilgi ve okurlardan gelen birtakım istekler hakkında. “Tarih-i Umumî” tefrikasına karşılık “Kâinat” başlıklı bir kitap isteyen okura bunun için ne ömrün yeteceği ne de bunca kitap ihtiyacına karşılık tek bir kitabı basmanın makul olacağından bahsedilerek roman tefrikası, tefrikalarda büyük harf kullanılmaması ve böylece daha uzun tefrikaların olması gibi isteklerde bulunan çeşitli okur mektuplarına cevaplar verilmektedir.)

İmzasız: *Tetkik-i Ahval-i Maliye*, T.H., nr. 290, s. 2-3. (Ecnebi bir gazetenin DerSaadet muhabirinin her nasılsa, maliyenin ahvalini ortaya koymak için kurulan komisyonun kaleme aldığı layihanın bir suretini ele geçirerek mensup olduğu gazeteye postalaması; layihanın komisyonun ortak kararıyla imzalanmasına rağmen, Devlet-i Aliye komiserlerinin imzalamaktan imtina ettikleri için dikkate alınacak bir tarafı olmadığı; ancak yine de dikkat çekici noktaları bulunduğu hakkında.)

İmzasız: *Tiyatro*, T.H., nr. 621, s. 2. (Tiyatro yapma yetkisinin Güllü Agop’un tekelinden alınması hakkında. Buna göre daha evvel sadece Güllü Agop tiyatro yapabiliyorken oyuncuların maaşını vermeme, şart olan sayıda yeni oyun sahneye koyamama gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Belediyenin aldığı son kararlar ise bu yetki, Güllü Agop’un tekelinden alınmıştır. *Tercüman-ı Hakikat*’e göre son derece faydalı olacak bu hareketin devamı bir tiyatro binasının tesisi ile getirilmelidir. Böyle olduğu takdirde belediye yapacağı masrafı, alacağı kira ile telafi edebilecektir ve de insanların son zamanlarda kapıldıkları siyasî dedikodulardan

kurtulmalarının yolu kendilerini verebilecekleri tiyatro vs. gibi eğlencelerdir.)

İmzasız: *Tiyatrolar*, T.H., nr. 1231, s. 2. (Tiyatronun bir edep mektebi olduğu, ancak hem İstanbul'daki tiyatro azlığı hem de insanların tiyatro ile ilgili algılarının yanlışlığının bunu iddia etmeye engel olduğu hakkında "Varaka". Osmanlı'da tiyatronun sadece bir "eğlence" olarak görülmesinden ve bu durumun orta oyunundan kaynaklandığından söz edilen yazıda Osmanlı Tiyatrosu'ndaki teceddüt desteklenmektedir.)

İmzasız: *Torpilller ve Zırhlılar*, T.H., nr. 244, s. 3-4. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazı denizcilikteki gelişmeler hakkındadır.)

İmzasız: *Tuna ve Ona Mücavir Bulunan Hükümet*, T.H., nr. 1390, s. 1-2. (*Osmanlı* gazetesinde görülerek gazeteye derç edildiği beyan edilen "Bend-i Mahsus".)

İmzasız: *Türkî Matbuat Gayretkeşleriyle Hasbıhal*, T.H., nr. 118, s. 4. (Matbaanın Türkiyat ilmi için ne kadar gerekli olduğu, bu konuda *Tercüman-ı Hakikat*'in sarf ettiği çaba hakkında.)

İmzasız: *Ulemâ-yı Hamiyet İhtiva ve Üdebâ-yı Maarif Etmeye Bir Gayret-i Beşaretnümadır*, T.H., nr. 1423, s. 2. (Mekteplerde Abdurrahman Süreyya ve Elhac İbrahim'in gayreti ile Arapça öğretime başlanması hakkında "Varaka".)

İmzasız: *Usul-i Muhakemenin Islahı Meselesi*, T.H., nr. 815, s. 1-2. (*Osmanlı* gazetesi ile *İstanbul* gazetesi ve Mösyö Pşarsi arasında süren mesele hakkında görüş beyan eden varaka. Osmanlı'da hem yerli mahkemelerin hem de konsoloslukların kendi mahkemeleri olmasının yarattığı karışıklık hakkında iki tarafın görüşleri aktarılarak, *Osmanlı* gazetesi başyazarı Abdullah Kâmil'in sözlerine yakın bir görüş olarak, tek bir mahkemenin olmasının uygun olduğu ifade edilmektedir.)

- İmzasız: *Üç İmzalı Bir Varakada Deniliyor ki*, T.H., nr. 1454, s. 3. (Namık Kemal'in *Cezmi* romanının yeni cüzlerinin yayımlanmayışı hakkında, "Edebiyat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Varakacılarımız*, T.H., nr. 262, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat* gazetesine varaka gönderenlerin yazdıklarına yönelik *Vakit* gazetesinin eleştirileri ve *Tercüman-ı Hakikat*'in buna cevabı.)
- İmzasız: *Vakit gazetesinde Ziya Paşa'nın ölümü hakkındaki ebced hesaplı beyit hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 618, s. 3. (*Vakit* gazetesinde Ziya Paşa'nın ölüm tarihini veren beyitteki yanlışlık hakkında kaleme alınmış "Varaka".)
- İmzasız: *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr Muhakemesi*, T.H., nr. 473, s. 1-2. (*Vakit* ve *Tercüman-ı Efkâr*'ın davalarının o gün gerçekleşeceği haberi ve davaya giden süreç anlatılmaktadır. Buna göre dava Ermenilerle ilgili olarak, *Vakit* ve *Tercüman-ı Efkâr*'ın birbirlerine karşı yazdıkları makalelerdeki iftiralar iddiasıyla *Tercüman-ı Efkâr*'ın *Vakit*'i mahkemeye vermesi ile sonuçlanmıştır. *Tercüman-ı Hakikat*'e göre mahkemede kimsenin bilmediği gerçekler de ortaya çıkacaktır.)
- İmzasız: *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr'ın Muhakemesi*, T.H., nr. 475, s. 1. (İki gazete arasında bir gün evvel gerçekleşen mahkeme anlatılmaktadır.)
- İmzasız: *Vakit'te okunan fıkranın aynen derci için başlıksız yazı*, T.H., nr. 862, s. 3. (Naci imzalı yazıya Cafer imzası ile gelen itiraz dolayısıyla, Cafer Efendi'ye arz edildiği ifade edilen fıkrada edebiyata dair gazetelerde yürütülen tartışmaların şahsiyet dairesine kayması dolayısıyla uyarı yapılarak, genelin faydasının gözetilmesi gerektiği yoksa edebiyatın zarar göreceği vurgulanmaktadır. *Tercüman-ı Hakikat*'te bu fıkranın yer alma sebebi, Naci'nin 861. sayıdaki cevap yazısında özellikle ifade ettiği gibi Cafer isimli zatın Naci'nin tercümesini eleştirirken belli ki pek sevmediği bir zat olan başka bir Naci ile karıştırdığı için o yazıyı kaleme almasıdır.)

İmzasız: *Vicdan*, T.H., nr. 343, s. 1. (Aleksandre Dumas'ın *Vicdan* başlıklı ve tiyatro oyunlarından seçmelerden oluşan kitabının Fransızcadan tercüme olunarak basıldığı haberi. Eserin Fransızcadan çevrilenler arasında en değerlisi olduğu ve hatta yazarının da en beğendiği kitap olduğu belirtilmektedir.)

İmzasız: *Viyana'da neşredilen yeni bir gazete hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 560, s. 4. (*Takvim-i Vekayi*'den aktarılan ve Viyana'da neşrolunan *Daily Photograph* isimli sadece fotoğraflardan mürekkep gazete hakkında bilgi verilerek maliyetinin diğer gazetelerden daha az olduğu belirtilen ve "Mütenevvia" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Yadigâr'ın Üçüncü Cüzü*, T.H., nr. 472, s. 3. ("Mevad-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda Erkan-ı Harbiye miralaylarından Cevat Bey'in *Yadigâr* serlevhalı mecmua-i fennesinin üçüncü cüzünün yayımlandığı haberi ile bu sayının mündericatı hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Yadigar'ın Dördüncü Cüzü*, T.H., nr. 489, s. 3. ("Mevad-ı Fenniye" sütununda yer alan yazıda Cevat Bey'in neşretmekte olduğu fen mecmuasının dördüncü nüshasının yayımlandığı haberi ile mecmuanın içeriği hakkında bilgi bulunmaktadır.)

İmzasız: *Yadigar'ın altıncı cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 514, s. 3. (Cevat Bey'in neşretmekte olduğu *Yadigar*'ın altıncı cüzünün yayımlandığı haberi ile birlikte, bahsedilen risale hakkında "Mütenevvia" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Yadigar'ın yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 523, s. 3. (Cevat Bey'in *Yadigâr* isimli fen mecmuasının yedinci cüzünün yayımlandığı ve içeriği hakkında bilgi veren "Mevadd-ı Fenniye" sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Yeni Bir Kız Mektebi*, T.H., nr. 469, s. 3; nr. 474, s. 3. ("Mütenevvia" sütununda yer alan yazıda Selanikli Abdi Efendi tarafından açılan kız mektebinin nizamnamesi, kızlarını terbiye ettirmek isteyen ebeveynler

için aynen yayımlanmıştır. 473. sayıda yer alan ve mektebin kurucularından geldiği anlaşılan “Kızlar Mekteb-i İbtidaiyesi” başlıklı yazı ile hazırlıkların tamamlanmamasına rağmen velilerin gösterdiği büyük ilgi dolayısıyla mektebin bir haftaya kadar bütün işlerini halledip, eğitime başlayacağına dair haber verilmektedir.)

İmzasız: *Yeni Hesap Eski Hesap*, T.H., nr. 989, s. 2. (Usul-i adiyeye eski hesap, usul-i aşarîyeye yeni usul denilerek, yapılan değişikliğin işlemlerle anlatıldığı “Bend-i Mahsus”.)

İmzasız: *Yeni Kütüphane*, T.H., nr. 385, s. 4; nr. 386, s. 4; nr. 387, s. 4; nr. 388, s. 4; nr. 389, s. 4; nr. 390, s. 3; nr. 392, s. 4; nr. 393, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 398, s. 4; nr. 399, s. 4; nr. 454, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 479, s. 4; nr. 480, s. 4; nr. 488, s. 4; nr. 489, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 493, s. 4; nr. 494, s. 4; nr. 496, s. 4; nr. 498, s. 4; nr. 500, s. 4; nr. 514, s. 4. (“Tab’ı hitam bulan asarın hangi numaralı desteler ile neşrolunduğu bervech-i ati gösterilir” “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Yeni Ziraat Gazetesi*, T.H., nr. 952, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazıda gazetenin ilk sayısının temmuzda çıktığı ve bundan sonraki sayılarının her ayın on beşinde yayımlanacağı haber verilerek, içeriğinde ziraat, çobanlık, bahçıvanlık gibi konuların yer alacağı haber verilmektedir.)

İmzasız: *Yenipazar’da Gerçekten İşgal Olunacak mı?*, T.H., nr. 304, s. 2-3. (Avusturya Devleti’nin Yenipazar’ı işgal etme ihtimali ve bu durum karşısında Osmanlı’nın takınacağı tavır hakkında.)

İmzasız: *Yine Matbuat Mülatafası*, T.H., nr. 201, s. 3-4. (*İstanbul* ve *Vakit* gazetelerinde Tercüman-ı Hakikat matbaası hakkında sözlerle ilgili bir yazı.)

İmzasız: *Yunan İş*, T.H., nr. 327, s. 1. (Son zamanlarda Osmanlı’yı en fazla düşündüren meselenin Yunan hudut meselesi olduğu hakkında.)

İmzasız: *Yunan Meselesi*, T.H., nr. 56, s. 3. (*Daily Telgraf* gazetesinde Yunanlılar ile anlaşılması konusunda Osmanlı'ya nasihatler verilmesinden yola çıkılarak bu konuda “efkâr ve evham-ı Yunaniyenin mübalağasının hiçbir zaman nazar-ı dikkat ve ehemmiyetten ayrılamayacağı”nın beyan edildiği yazı.)

İmzasız olarak: *Yunan'dan Ziyade Yunan Taraftarı*, T.H., nr. 355, s. 1-2. (*İstanbul* gazetesinin Yanya'nın Yunanistan'a verilmesi ile ilgili fikirlerini ‘kraldan fazla kral taraftarı’ olarak niteleyen bir yazı.)

İmzasız: *Zavallı Müslümanlar!*, T.H., nr. 351, s. 1. (Müslümanlara yapılan muamele ve Avrupa'nın her türlü felaket ve zulmü Müslümanlara hamletmesi hakkında, Bulgaristan'da yaşanan son olaylardan yola çıkılarak kaleme alınmış bir yazı.)

İmzasız: *Ziya Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 215, s. 2. (Ziya Paşa ile ilgili daha evvel yayımlanan telgrafa karşılık Babîâli'ye gelen ve bu kez Ziya Paşa'nın hilafı bir telgrafa yer verilmekte ve gazetenin bunu yayımlaması gerektiğinden bahsedilerek, tarafsız bir tutum benimsendiği anlaşılmaktadır. Bu telgrafın sonunda da imza yerine Adana esnafından isimler sıralanmış.)

İmzasız: *Ziya Paşa'nın bir Terci-i Bendi*, T.H., nr. 909, s. 3-4. (*Manzara-i İrfan* adıyla bir mecmuanın çıkmaya başladığı ve merhum Ziya Paşa'nın bir terci-i bendine yer verildiği hakkında. Yazının devamında terci-i bent aynen derç edilmiştir.)

İmzasız: *Ziyaretin Bir Mazarratı Daha*, T.H., nr. 152, s. 2. (Devlet adamlarının günlerinin nasıl bölümlendiğinden, bunlarda ziyaretçilere ayrılması gerekli zamandan bahsedilen yazı.)

İmzasız: *Başlıksız olarak intihal hakkında*, T.H., nr. 1426, s. 3. (*Medrese-i Fünun*'da yayımlanan bir yazıdaki tercüme kısımların daha evvel *Mecmua-i Ebüzziya*'da yayımlananlar ile aynı olmasına rağmen, *Medrese-i Fünun*'un kaynak göstermediğini belirten “Varaka”.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 260, s. 2-3. (“Varaka”. *Vakit* gazetesinin Bosna’dan aldığı rivayet ile yayımladığı mektuptaki bir fıkrayı, hemen ertesi gün kendisinin tekzip etmesiyle ilgili olarak, haberin doğrusunu bu kadar çabuk kimden öğrendiği sorularak başlanan “Varaka”da bu soruya *Tercüman-ı Hakikat*’in bulduğu yanıt, bir günde haber almanın mümkün olduğu tek yerin, *Vakit* gazetesinin hizasında bulunan Avusturya Seferathanesi olduğu şeklinde. Avusturya yanlısı olduğu anlaşılan *Vakit* gazetesine, Bosna-Hersek’te Avusturya’nın yaptıklarının yakında kendilerine dahi hayret vereceği haber veriliyor.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 277, s. 1. (“Ne” meselesiyle ilgili olarak *Vakit* gazetesindeki o günkü varakanın okunduğunu; ancak varaka sahibinin kendi sözlerini de *Tercüman-ı Hakikat*’in söylediği sözleri de unuttuğu; konu hakkında yanlışının çok olduğu belirtilerek ve sahib-i varakaya *Tercüman-ı Hakikat*’in bir gün önceki sayısında yer alan “Hâl Meselesi” varakasının dikkatlice okunması tavsiyesi verilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 284, s. 1. (Osmanlı gazetelerinin şimdiye kadar havadis-i dahiliye, hariciye ve diğer her bahsi birbirine karıştırıp okuruna sunduğu; *Vakit* gazetesinin ise bugünden itibaren uygulamaya koyduğu bir kolaylıkla, havadis-i dahiliye, havadis-i ecnebiye ve havadis-i mütenevviayı birbirinden ayırmaya başladığı hakkında.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 285, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat*’te daha evvel neşredilen gümrük zamları ile ilgili yazıya *Ceride-i Havadis*’ten gelen soru ve verilen cevap. *Ceride-i Havadis* gazetesinin kâğıt, şeker, gaz, cam gibi ihtiyaçlar için fabrikalar olsa gümrük zammının ne önemi olacağını soran gazeteye, ecnebi bir gazeteye gelen mektuptaki bir fıkranın tercümesi ile cevap verilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 293, s. 2-3. (“Haydarpaşa Demiryolu memurlarından dört imza ile alınan varakanın aynıdır”. Haydarpaşa Demiryolu’nda işten çıkarılan memurlarla ilgili haberin doğru olduğu ve idarece yapılanlar hakkında.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 297, s. 2. (“Bir Hakikat Daha” serlevhasıyla 295 numaralı sayıda yazılan yazıyla ilgili olarak, devam niteliğinde kısa bir yazı. “’Bir Hakikat Daha’ serlevhasıyla evvelki nüshamızda derc olunan bend-i mahsusun efkâr-ı umumiye-i Osmaniye’de mazhar olduğu tasvib-i hakikate seza-var takdirdir.”)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 396, s. 2. (Din aleyhinde risaleler neşrettiği söylenen Ahmet isminde bir zatın, mekteplerde talebe yetiştirmesinin yanlışlığını anlatan ve Maarif Nezaretini uyaran, okurlardan geldiği anlaşılan bir varaka.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 398, s. 3. (Okurdan geldiği anlaşılan “Varaka”da, *Tercüman-ı Hakikat*’in 382. sayısında yayımlanan ve *Vakit* gazetesini eleştiren “*Vakit* Gazetesinin Terakkiyatı” başlıklı yazıya da atıfla *Vakit*’te yapılan hatalardan bahsedilmiştir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 455, s. 3; nr. 456, s. 3; nr. 459, s. 3; nr. 461, s. 3; . (“Edebiyat”. Bazı beyitler ve tercümeleri.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 460, s. 2-3. (Okurdan geldiği anlaşılan “Varaka”da Osman Hamdi Bey’in Avrupa’da gördüğü takdirlerden bahsedilen gazete haberi ile ilgili olarak, Şark ve Garp ressamaları arasındaki farklar, Hamdi Bey’in her iki ressam tipinin özelliklerini kendisinde toplamış oluşu ve nihayet Hamdi Bey’in Osmanlı’da açacağı mektebin sanayi-i nefise için ne kadar mühim olduğundan söz edilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 478, s. 1. (Recaizade Ekrem Beyefendi’nin Mülkiye Mektebi’nde verdiği dersler ve bu derslerden talebenin aldığı zevk hakkında, Ekrem Bey’e büyük övgülerde bulunulan yazı.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1115, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 493, s. 3. (Şemsettin Sami’nin lisanla ilgili makalesindeki sözlerini alıntılarla bunlara cevap veren, “Edebiyat” sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 497, s. 1. (Merhum Halit Bey'in Rüşdiye Mektebi için hazırlayıp bastırdığı *Mübde-i Kitabet* isimli mecmuanın taklit edilmesi dolayısıyla Halit Bey'in mahdumunun zikredilen mecmuayı yeniden bastırdığı ve dolayısıyla taklidine itibar edilmemesi gerektiği hakkında bir yazı.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 498, s. 1. (Maarif Nezaretinin matbaaları nizam altına almak için yaptığı çalışmalardan söz edilen yazıda, Avrupa örnek gösterilerek matbaacıları ilgilendiren birtakım kuralların belirlenmesi gerektiği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 535, s. 3. (*Vakit* gazetesinin bir gün evvel yayımlanan sayısında H. imzası ile neşredilen eleştiri yazısına verilen ve "Edebiyat" sütununa dercedilen cevap. Bendin beğenildiği söylenerek başlanan cevapta öncelikle H.'nin *Tercüman-ı Hakikat*'in (yazarın) ancak edebiyatın gelişmesiyle eleştirmenlerin gelişebileceğine dair düşüncelerine karşı çıkan sözlerine cevap verilmektedir. Bu cevapta Avrupa edebiyatıyla bizim edebiyatımız karşılaştırılarak sözlük, dilin kurallarına dair kitap ve ansiklopedilerin eksikliği ile resmî olmayan bir matbaanın kurulmasının dahi Avrupa'ya göre ne derece geç olduğu vurgulanmaktadır. Ardından da eleştiride kullanılan ifadelerin yanlışlığı doğrultusunda H.'nin *Maariften Bir Seda* isimli esere yönelik kullandığı "iğrenç" ifadesi tenkit edilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 558, s. 3. (Eski manzumelerin birinin mazmunu olmak üzere tasavvur olunmuş bir fasl-ı âşıkane olan eser, "Edebiyat" sütununda yer almaktadır.)-122-

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 942, s. 2. (Dersaadet'te çıkan gazetelerde isimsiz ya da müstear isimle varaka ve mektup yayımlamanın yasak olmasına rağmen *Tercüman-ı Hakikat* gazetesinde "Bir Kürt" imzası ile bir varaka yayımlanması nedeniyle gazeteyi uyaran, tekrarı hâlinde gazetenin geçici bir süre için tatil edileceğini bildiren yazı.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1099, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1125, s. 2-3. (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane ikinci sene talebesinden Faik imzasıyla Elhac İbrahim Efendi’nin sözleriyle ilgili bir varaka alındığı, ancak İbrahim Efendi’nin henüz sözlerini bittirmemiş olması dolayısıyla varakanın şimdi yayımlanmayacağı, daha sonra sırası geldiğinde yayımlanacağı hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1130, s. 2-3. (Dersaadet Dehan Nezareti Mesudelerinden Raşit imzasıyla gelen ve eski ile yeni edebiyatı karşılaştırarak aralarındaki farklara değinen, dönemin önemli edebiyatçılarını (Hamid, Naci, Ekrem, Sami vb.) öven varakaya teşekkür eden, “Edebiyat” sütununda yer alan yazı. Yayımlanmama sebebi olarak Elhac İbrahim ile *Tercüman-ı Hakikat* arasında devam eden münazara gösterilmektedir. Münazara sırasında bu tarz yazılar yayımlamanın gazetenin kendine taraftar bulması gibi anlaşılabileceği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1186, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir ve Türkçeye neşren tercümesi. Şair ve mütercim ismi belirtilmemiştir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1253, s. 3. (“Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan açıklamada Elhac İbrahim Efendi’nin Abdurrahman Süreyya’ya cevap veren “İtiraz” başlıklı bir makale gönderdiği anak hem yazının çok tafsilatlı olması hem de gazetenin mündericatinin yoğun olması nedeniyle yayımlanamadığı ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1260, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazının başında Anadolu’dan memuriyet dolayısıyla İstanbul’a gelen genç bir edibin kendi hâlini tasvir için yazdığı ibarenin bir suretini gazeteye gönderdiği ifade edilmektedir. İki tasvirin ardına eklenen “Latife” başlıklı kısımda “Acaba şu iki ibarenin ikisini de bir yere mi yazmış? Yoksa başka başka yerlere mi? İşte anlayamadığımız bir cihet var ise o da budur. Ama denilecek ki bunları başka yerlere yazmak da iki tarafa

dahi vaat olunan sadakına muhalif düşer. Ne zararı var? Şair olmak kazib olmaktan ol kadar bait midir?” denmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1287, s. 2-3. (Tiyatro hakkında eline tutuşturulan bir broşürle ilgili olarak, yazarın bazı itirazlarını barındıran “Varaka”. Buna göre broşürde Osmanlı Tiyatrosu’nu yalnızca dram ve tragedya yaparak insanlara faydalı olması noktasında eleştiren broşür yazarı, kendi tiyatrolarında güldürerek istifadenin yolunu açacaklarını söylemekte, varaka sahibi de buna itiraz etmektedir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1313, s. 2. (Elhac İbrahim’in *Vakit* gazetesinde yayımlanan yazısı hakkında “Varaka”. Ahmet Midhat’ın sermuharrire olduğu ifade ediliyor.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1336, s. 2. (Gazeteye “Cedide Mutasarrıfı Esbak Bir ...” imzası ile gazeteyi ve muharripleri öven ve imza sahibi de tanınan bir varaka geldiğini belirterek teşekkür eden “Varaka”).

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1405, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1430, s. 2. (Gazetenin 1424 numaralı sayısında H.Y imzası ile yayımlanan “Mekteb-i Sanayi’nin Terakkisi” başlıklı yazı hakkında kaleme alınan “Varaka”).

İmzasız: Başlığı okuyamadım, T.H., nr. 837, s. 1-2. (Patrikhane’nin Maarif Nezaretinden basılması için ruhsat istediği risale hakkında rivayetlerden söz eden, başyazı.)

İmzayı okuyamadım: *Mersiye*, T.H., nr. 909, s. 2. (Sultan Abdülaziz’in vefatı dolayısıyla yazılan mersiye.)

.. Kohen (Ticaret simsarlarından): *Başlıksız*, T.H., nr. 958, s. 2. (Haydarpaşa İstasyonunda kaybettiği iğnenin, Hazine-i Celile ... Kalemi mümeyyizi Şevket Bey tarafından bulunarak kendisine iade edilmesini anlatan ve gazete vasıtasıyla teşekkür eden “Varaka”).

... Hakkı: *Sabık Antakya müfettişi faziletli ... Hakkı Efendi hazretlerinin zade-i tab-ı alisinden olan nazmlarıdır*, T.H., nr. 1331, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan şiir.)

مايلي: *Hukuk ve Vezaif-i Ahali*, T.H., nr. 5, s. 2-4; nr. 7, s. 2-3; nr.9, s. 2-3; nr. 10, s. 2-3; nr. 12, s. 2. (Kişinin topluma karşı sorumluluklarından ve bu sorumlulukların hukukla ilgisinden söz edilen ve tercüme olduğu belirtilen metnin mütercimi belirtilmemiştir.)

2.2. Konularına ve Türlerine Göre Alfabetik Dizin

2.2.1. Dil ve Edebiyat Yazıları

2.2.1.1. Dille İlgili Yazılar

A(yn) Vasfi: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1107, s. 2-3.

Abdullah Mahir: “*Münekkid-i Vakı*” *terkibi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2.

Abdurrahman Süreyya: *Belagat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1114, s. 3; nr. 1115, s. 3-4.

Abdurrahman Süreyya: *Belagat-ı Osmaniye –Abdurrahman Süreyya Efendi’nin İkinci Makalesi-*, T.H., nr. 1117, s. 3.

Abdurrahman Süreyya: “*Hall-i Mesele*” *başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1277, s. 2.

Abdurrahman Süreyya: *Hatime-i Kelam*, T.H., nr. 1267, s. 2-3.

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Evvelî-Tenvir*, T.H., nr. 1248, s. 2-3.

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Saniye*, T.H., nr. 1249, s. 2.

Abdurrahman Süreyya: *Makale-i Salise*, T.H., nr. 1249, s. 2-3.

Abdurrahman Süreyya: *Tebrik –Talim-i Edebiyat-*, T.H., nr. 1298, s. 3.

Abdurrahman Süreyya: *Tezkiye-i Nefs*, T.H., nr. 1084, s. 2-3.

A(bdurrahman) Süreyya: *Başlıksız olarak baskı hataları hakkında*, T.H., nr. 1299, s. 3.

Abdurrahman Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında*, T.H., nr. 1078, s. 2.

Abdurrahman Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye’ye gelen tenkitler hakkında*, T.H., nr. 1088, s. 2-3.

A(bdurrahman). Süreyya: *Başlıksız olarak Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında*, T.H., nr. 1311, s. 3.

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1287, s. 3.

Abdülhadi (Sabık Yozgat Mutasarrıfı): *Başlıksız olarak "İzmir'de Bilgiç Bir Genç" e cevaben*, T.H., nr. 1419, s. 3.

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1308, s. 2-3.

Abdülhekim Hikmet (Mekteb-i Tıbbiye-i Hazret-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Başlıksız olarak dille ilgili tartışma hakkında*, T.H., nr. 1326, s. 3.

Ahmet: *"Hikmet Efendi'ye Halisane" Bir İhtar*, T.H., nr. 1340, s. 2.

Ahmet Hamdi Bey: *Telhis-i Sarf ve Nahv-i Arabi*, T.H., nr. 827, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *"Asır" mı? Yoksa "Karn" mı?*, T.H., nr. 1392, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Binbaşı Osman Bey'e Cevap*, T.H., nr. 94, s. 2.

Ahmet Midhat: *"Hadikatü'l-Beyan'dan İstifade"*, T.H., nr. 1315, s. 2-3; nr. 1316, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İzah-ı Merâm*, T.H., nr. 86, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Lisan ve İttihat-ı Osmanî*, T.H., nr. 97, s. 2.

Ahmet Midhat: *Saadetli Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine Mukabele*, T.H., nr. 1310, s. 3.

Ahmet Muhtar: *Lügat Kitapları*, T.H., nr. 1205, s. 3.

Ali Galip (Maarif Nezareti MeKâtib-i İbtidaiye İdaresi Ketebesinden): *"Asır" tabiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1369, s. 3.

Ali Rıza (Talebeden): *Mekteplerde Arapça okutulması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1124, s. 2-3.

Anadolulu Bir Genç: *Başlıksız olarak bir varakaya itiraz*, T.H., nr. 1327, s. 3.

Ayetullah Kemal: *“Bidad” kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1490, s. 3.

Ayetullah Kemal: *“Bidad” kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1494, s. 3.

Bir Dindar: *Galat tabirlerin kullanımı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 545, s. 2.

Bir Genç: *İbrahim Efendi Pederimize*, T.H., nr. 1331, s. 3.

Bir Kürt: *Nüsha tabiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1306, s. 2.

Derviş: *“Bidad” kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1494, s. 2.

“Dört Osmanlı”: *-Saadetli Sait Beyefendi Hazretlerine-*, T.H., nr. 1325, s. 2.

Ebüzzüya (Tevfik): *Belagat-ı Osmaniye meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1251, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *Arapça dil kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1136, s. 2; nr. 1137, s. 2-3; nr. 1138, s. 3.

Elhac İbrahim: *Bakiye-i İbret*, T.H., nr. 1257, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *Bakiye-i Mutalaat*, T.H., nr. 1129, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *“Belagat-ı Osmaniye” meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1121, s. 3-4; nr. 1122, s. 3; nr. 1124, s. 3; nr. 1125, s. 3; nr. 1128, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *Belagat-ı Osmaniye meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1277, s. 2-3.

Elhac İbrahim Efendi: *Belagat-ı Osmaniye Münazarasından Husule Gelen Netayiş*, T.H., nr. 1119, s. 3.

Elhac İbrahim: *Saadetli Muharrir Efendi Hazretleri!*, T.H., nr. 1357, s. 3.

Elhac İbrahim: *Saadetli Sait Beyefendi Hazretlerine Cevap*, T.H., nr. 1240, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *Teşekkür ve Temenni*, T.H., nr. 1146, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *Başlıksız olarak Ali Rıza'nın sözlerine karşılık*, T.H., nr. 1126, s. 3.

E(lif)...: *"Talim-i Edebiyat" tartışması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1306, s. 2.

E(lif)... Ziya: *"Bidad" kelimesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1495, s. 2-3.

Erbab-ı Dikkatten Bir Zat: *Bir Mesele-i Edebiye*, T.H., nr. 1188, s. 3.

Esseyit Ali: *Başlıksız olarak imla meselesi hakkında*, T.H., nr. 1129, s. 2. (1124

Eyüp Sabri: *Arapça hutbe hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 707, s. 3.

Faik (Mekteb-i Mülkiye Üçüncü Sene Şakirdanından): *Talim-i Edebiyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1311, s. 3.

Fazıl: *Felsefe-i Cedide El-muktataf'tan Tercüme-i Saniye*, T.H., nr. 1116, s. 3.

Hakkı: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2.

Hüseyin: *Vakit Münekkidine*, T.H., nr. 1496, s. 3.

İdris (Talebeden): *Türkçe Bilmez*, T.H., nr. 919, s. 3.

İki Müntesib-i Edeb: *"Bidad" Meselesini Hülasa Edelim*, T.H., nr. 1494, s. 3.

İki Müntesib-i Edeb: *Sıyanet-i Hakikat*, T.H., nr. 1490, s. 3.

İzmir'de Bilgiç Bir Genç: *'Lutf-i mesbuka' ibaresi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1389, s. 3.

Kemal: *Nuance*, T.H., nr. 1378, s. 3.

Keyfi (K(ef) Y rumuzu ile): *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 785, s. 3.

Keyfi: *Nuance kelimesinin tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1375, s. 2.

M.R.: *İşaret Meselesi*, T.H., nr. 492, s. 3.

M.R.: Noktalama işaretleri hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 3-4; nr. 495, s. 3.

Mahmut Celaledin: *Nuance*, T.H., nr. 1372, s. 3.

Mahmut Celaledin: *Nuance*, T.H., nr. 1375, s. 2.

Mehmet Hamit (Mekteb-i Mülkiye birinci sene talebesinden): *Başlıksız olarak lisan-ı Osmanî hakkında*, T.H., nr. 1098, s. 2-3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): “*Bidad*” kelimesi hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 1495, s. 2.

Ömer Cemal (Aydınlı): *Başlıksız olarak İzmir’de Bilgiç Bir Genç hakkında*, T.H., nr. 1391, s. 2.

Refet: *Dildeki yabancı unsurlar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 498, s. 3.

Refet: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 497, s. 3-4.

Refet Hüsamettin (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Şakirdanından): *Başlıksız olarak gazetedeki tartışma hakkında*, T.H., nr. 1322, s. 3.

Sait: “*Bidad*” kelimesi hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 1491, s. 3.

Sait: *Elhac İbrahim hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1241, s. 2-3.

Sait: *Terzil*, T.H., nr. 1496, s. 3.

Sait: *Başlıksız olarak yanlış yazılan terkipler hakkında*, T.H., nr. 1253, s. 3.

Sami: “*Bidad*” kelimesi hakkında *başlıksız olarak*, T.H., nr. 1493, s. 2-3.

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 3

Ş(emseddin). Sami: *İmla meselesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 496, s. 3-4.

Şemseddin Sami: *Başlıksız olarak Elhac İbrahim’e cevap*, T.H., nr. 1320, s. 3.

Tuhfe-i Vehbi Okumuş Bir Çocuk: “*Bidad*” kelimesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1493, s. 3.

İmzasız: *Binbaşı Osman Bey’e Cevap*, T.H., nr. 94, s. 2.

İmzasız: “*Erbab-ı Tercümeden Rica*” Nuance, T.H., nr. 1368, s. 3.

İmzasız: “*Hâl Meselesi*”, T.H., nr. 276, s. 3-4.

İmzasız: *İmla Meselesi*, T.H., nr. 495, s. 3-4.

İmzasız: *Kavaid-i Selimiyye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 3.

İmzasız: *Küre-i Arz Üzerinde Mevcut Lisanlar*, T.H., nr. 386, s. 3-4; nr. 387, s. 3; nr. 388, s. 3; nr. 389, s. 3; nr. 390, s. 3; nr. 391, s. 3; nr. 392, s. 3; nr. 393, s. 3; nr. 394, s. 3; nr. 395, s. 3; nr. 396, s. 4; nr. 398, s. 3; nr. 399, s. 3.

İmzasız: *Lisan-ı Osmanî’nin Terakkisi*, T.H., nr. 492, s. 4.

İmzasız: “*Ne*” *Meselesi*, T.H., nr. 272, s. 4.

İmzasız: “*Ne*” *Meselesi*, T.H., nr. 274, s. 2-3.

İmzasız: *Başlıksız olarak Şemseddin Sami ve lisan hakkında*, T.H., nr. 493, s. 3.

2.2.1.2. Manzum Metinler

A(yn) Raşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 862, s. 3.

A(yn). Saip: *Tahassür*, T.H., nr. 1437, s. 3.

A(yn).. Sait (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1387, s. 3.

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3.

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1399, s. 3.

Âbid-i Aşkî: *Gazel*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Âbid-i Aşkî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1411, s. 3.

Abdullah Edip: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3.

Abdullah Sıtkı (Muhacir Komisyonuna Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1451, s. 3.

Abdurrahman (Müellif ve Mütercim-i Müddeiumumî Vilayet-i Hüdavendigâr): *Arap Edebiyatı ve İslam siyaseti hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s. 2; nr. 968, s. 2-3; nr. 969, s. 2.

Abdurrahman Adil: *Tahmis*, T.H., nr. 1363, s. 3.

Abdurrahman Adil (Selanikli): *Başlıksız olarak gazel*, T.H., nr. 1345, s. 3.

Abdurrahman Nacim: *Hüdavendigâr vilayet-i celilesi müddeiumumî-i sabık izzetli Abdurrahman Nacim Efendi'nin zade-i tab-ı büleganeleri olan gazel-i ranâ-yı hikmetamizdir*, T.H., nr. 1211, s. 3. ("Edebiyat" sütununda yer alan şiir.)

Abdurrahman Nacim Efendi: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1072, s. 3.

Abdurrahman Nacim (Sabık Hüdavendigâr Müddeiumumîsi): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1084, s. 3.

Abdurrahman Nacim (Sabık Hüdavendigâr Müddeiumumîsi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1084, s. 3.

Abdülaziz: *Bağdat Farisî Kâtibi ve Arabî mütercimi faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebrik-i ıyd hakkında tanzim ettikleri Farisîü'l-ibare kasidedir*, T.H., nr. 1254, s. 2.

Abdülaziz Asım: *Avatıf-ı celile-i hilafetpenahiden darü'-l-saadetü'l-şerife ağası devletli inayetli Hafız Behram Ağa hazretlerine geçenlerde "Sadakat" nişan-ı hümayunu ihsan ve inayet buyurulması münasebetiyle Bağdat vilayeti Farisî Kâtibi ve Arabî mütercimi sabık-ı mevaliden faziletli Abdülaziz Asım Efendi'nin tanzim ettiği tarih-i ranadır*, T.H., nr. 1316, s. 2.

Abdülaziz Asım: *Bağdat Vilayeti Farisi Kâtibi ve Arabi Mütercimi sabık-ı mevaliden faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebrik-i sal-ı cedit hakkında ikisi Türkî ve birisi Farisî ve diğer ikisi Arabî olmak üzere söyledikleri tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1325, s. 2-3.

Abdülaziz Asım: *Devletli Ali Rıza Paşa hazretlerine ihsan buyurulan rütbe-i celile-i vüzaratın tebrik ve ... hakkında Bağdat vilayeti sabık Kâtib-i Farisî ve mütercim-i Arabiyesi faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretleri tarafından tanzim olunan kaside-i tarihiyedir*, T.H., nr. 1251, s. 2.

Abdülaziz Asım: *Sabık Bağdat Farisî kâtibi ve Arabî Mütercimi Faziletli Abdülaziz Asım Efendi hazretlerinin tebeddül-i vekalet-i uzema hakkında inşat eylemiş oldukları kıta-i bülega-i tarihiyedir*, T.H., nr. 1230, s. 3.

Abdülaziz Asım: *Başlıksız olarak gazel*, T.H., nr. 1051, s. 3.

Abdülaziz Asım: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1081, s. 3.

Abdülhak Mihrünisa Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1022, s. 3.

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1450, s. 3.

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1463, s. 3.

Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1441, s. 3.

Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1492, s. 3.

Abdülkerim Sabit: *Bir Hanım tarafından tanzim olunarak cumartesi günkü nüshamıza derç olunan gazele Sicil-i Ahval Komisyonu ketebesinden Abdülkerim Sabit Efendi tarafından gönderilen naziredir*, T.H., nr. 1187, s. 3.

Abdülkerim Sabit: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Abdülkerim Sabit: *Gazel*, T.H., nr. 1389, s. 3.

Abdülkerim Sabit: *Heyecanlı Hissiyat yahut "Bir İlan-ı Aşk"*, T.H., nr. 1493, s. 3.

Abdülkerim Sabit (Hariciye Nezareti Tercüme Odası Hulefasından): “*Manzume*”, T.H., nr. 1386, s. 2.

Abdülkerim Sabit (Hariciye Tercüme Odası Hulefasından): “*Mehtap*”, T.H., nr. 1431, s. 3.

Abdülkerim Sabit (Hariciye Tercüme Odası Hulefasından): *Tahassür ve Teselli*, T.H., nr. 1395, s. 3.

Abdülrahim Ziyaeddin: *Bağdat uleması mütehayyiranından ve eşraf hanedanından olup Şeyh Gaysi Efendizade faziletli Ebu'l-Hâdi Sait Abdülrahim Ziyaeddin Efendi'nin sal-ı cedit hakkında inşat eylediği tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1327, s. 3.

Aciz: *Baladaki gazele bir “aciz” tarafından söylenmiş naziredir*, T.H., nr. 1094, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü Ahmet Hamdi Efendi'nin gönderdiği nevzemin bir gazeldir*, T.H., nr. 1266, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü izzetli Ahmet Hamdi Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1298, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak müdürü refetli Ahmet Hamdi Bey'in küberadan bir zatun söylemiş oldukları bir gazele nazire olmak üzere tanzim etmiş olduğu gazel-i âşıkane*dir, T.H., nr. 1124, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Evsaf-ı Celile-i Hazret Hilafetpenahiyi havi olarak Saika-i Mekeb-i Fünun-ı Harbiye kısm-ı idadisi Edebiyat ve İnşa muallimi olup şimdi Altıncı Daire-i Belediye Evrak-ı Kitabet'te bulunan Ahmet Hamdi Beyefendi tarafından tanzim edilen kaside-i bülegadır*, T.H., nr. 1392, s. 2.

Ahmet Hamdi: *Gazel*, T.H., nr. 1397, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Tahmis-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1419, s. 3.

Ahmet Hamdi: *Tahmis-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1466, s. 3.

Ahmet Hamdi (Fatih Talebesinden Dağıstanî): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1394, s. 2.

Ahmet Hamdi (Sultan Fatih Talebesinden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1397, s. 3.

Ahmet Hamdi (Talebeden): *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3.

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1411, s. 3.

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Gazel*, T.H., nr. 1476, s. 3.

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Ahmet Hamdi (Talebeden Dağıstanî): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1450, s. 3.

Ahmet Hamdi (Altıncı Daire-i Belediye Evrak Müdürü): *Tahmis-i Gazel-i Naci Efendi*, T.H., nr. 1265, s. 2.

Ahmet Mesut: bk. Muallim Naci

Ahmet Muhibbi (Trabzonî): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1499, s. 3.

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden Niksarlı Zeki Efendizade): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1460, s. 3.

Ahmet Rıza: *Âşık Çoban*, T.H., nr. 943, s. 2.

Ahmet Safi: ... *Sandığı Nezaret-i Cellilesi Hulefasından Ahmet Safş Bey'in gazel-i ranalarıdır*, T.H., nr. 1145, s. 2.

Ahmet Şakir (Fatih Talebesinden Niksarlı): *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3.

Ahsen Efendi: *Hoca Tahsin'in vefatı için başlıksız olarak*, T.H., nr. 918, s. 3.

Ahsen Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1071, s. 3.

Ali Efendi: *Temaşa-yı Âşıkane*, T.H., nr. 1083, s. 3.

Ali: *Senâ-yı celil-i hazret-i padişahîyi havi Tirnova muhacirlerinden Ali Efendi'nin manzume-i nefiseleridir*, T.H., nr. 1208, s. 3.

Ali Aşkî (Lüleburgazlı): *Manzume*, T.H., nr. 1400, s. 3.

Ali Ekrem (Tasavvufî Üstat) ve Ha. Ta. Cariyeleri ("Daire-i İsmetanelerinin 'Hafız' Cariyeleri" müstearıyla): *Manzume-i Bahariye*, T.H., nr. 1178, s. 3.

Ali Enver (Nasib-i Kaza-i Çarşamba): *Gazel*, T.H., nr. 1442, s. 3.

Ali Enver: *Saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin gazellerine müstaidan ... Ünyeli Hacı Ali Efendizade mükerremetli Ali Enver Efendi tarafından tanzim olunan nazire-i belîğedir*, T.H., nr. 1109, s. 2-3.

Ali Enver Efendi: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1073, s. 3.

Ali Ferruh: *Amasya Mutassırîfî izzetli Reşat Beyefendi'nin mahdumu olup Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Birinci Sene talebesinden bulunan Ali Ferruh Beyefendi'nin evsaf-ı celile-i hazret hilafetpenahiyi müstemil olarak nazm ettikleri murassa kasidedir*, T.H., nr. 1460, s. 3.

Ali Ferruh Bey: *Hasbîhale Tanzir*, T.H., nr. 1068, s. 2-3.

Ali Ferruh: *Kar*, T.H., nr. 1456, s. 3.

Ali Ferruh: *Kozan Mutasarrıfı Sabık izzetli Reşat Beyefendi'nin mahdumu olup Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Birinci Sene Şakirdanından Ali Ferruh Bey'in Şeyhülislam-ı Esbak Molla Bey merhum hakkında söylediği tarih-i ati nazımının safer sinnine nazaran rengin görüldüğünden derci münasip ad edildi*, T.H., nr. 1361, s. 3.

Ali Ferruh (Mekteb-i Mülkiye Birinci Sene Şakirdanından): *Sultan Selim-i Evvel Hazretlerini Ziyaret*, T.H., nr. 1444, s. 3.

Ali Ferruh Bey: *Başlıksız olarak manzum mektup*, T.H., nr. 1071, s. 3.

(Ali) Galip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1333, s. 3.

Ali Raik (Lüleburgaz Bedayet Mahkemesi BaşKâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1393, s. 3.

Ali Raik: *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3.

Ali Rıza: *Telgraf ve Posta Nezaret-i Aliyesi İdare Meclisi Kâtibi Ali Rıza Bey'in sal-ı cedit hakkında söylediği tarihtir*, T.H., nr. 1326, s. 3.

Ali Rıza: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3.

Ali Rıza: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1014, s. 2-3.

Ali Rıza (Duyun-ı Umumiye İdaresi Başkatip Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1201, s. 3.

Ali Rıza (Divan-ı Umumiye-i Osmaniye Nezareti BaşKâtibi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1410, s. 3.

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif ve Kâtib-i Tabur-ı İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif Kazâ-yı İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 2.

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif ve Kâtib-i Tabur-ı İskeçe): *Gazel/ Diğer*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif-i İskeçe): *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3.

Ali Rıza (Telgraf Nezareti İdaresi Kâtibi): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1329, s. 3.

Ali Rıza (Telgraf Nezareti İdare Meclisi Kâtibi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1351, s. 2-3.

Ali Ruhi: *Ali Ruhi Beyefendi'nin bir seyahat-i lâübâne esnasında İbn-i Abbas hazretlerinin türbe-i şerifesinde söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1482, s. 3.

Ali Ruhi (İmzasız olarak): *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 2.

Ali Ruhi Bey (Veysipaşazade): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1012, s. 3.

Ali Ruhi: *Şair-i meşhur Ali Ruhi Beyefendi'nindir*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Ali Ruhi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1380, s. 2-3.

Ali Safi: "*Gazel*", T.H., nr. 1331, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1387, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): "*Gazel*", T.H., nr. 1398, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): "*Gazel*", T.H., nr. 1412, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3.

Ali Vasfî (Kefevî Tekkesi Şeyhi): *Nazire-i Gazel-i Mesut*, T.H., nr. 1420, s. 3.

Anadolu Seyyar Muhabiri: *Nazire*, T.H., nr. 1484, s. 3.

Arif Hikmet: *Gazel*, T.H., nr. 1406, s. 3.

Arif Hikmet: "*Gazel*", T.H., nr. 1409, s. 3.

Arif Hikmet: *Gazel*, T.H., nr. 1413, s. 3.

Asım: *Bağdat vilayeti Arabî ve Farisî Kâtibi olup avatıf-ı seniye-i cenap mülukaneden bu kere ahdelerine mevleviyet paye-i refîi ihsan buyurulmuş olan faziletli Asım Efendi hazretlerinin takdim eyledikleri kaside-i şükranedir*, T.H., nr. 1143, s. 2.

Aşkî-i Askeri: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3.

Aşkî-i Askeri: *Kıta*, T.H., nr. 1494, s. 2-3.

Avni: *Gazel*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Avni Efendi: *Vezaret Tarihleri*, T.H., nr. 520, s. 3.

Aysî Hayati (Gümüşhane Mukaddem Taburu Kâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1458, s. 3.

Bedri Bey ve Hikmet Bey: *Münacat başlıksız olarak*, T.H., nr. 1008, s. 3.

Besim: *Nale*, T.H., nr. 1474, s. 3.

Besim (Rüsumata Mensup): *Bir Me'luf-ı Garibin Nevâ-yı Hazini*, T.H., nr. 1457, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *İştîyak*, T.H., nr. 1410, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Kalemî Ketebesinden): *Kabrîstan*, T.H., nr. 1441, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *Kosova Sahrası*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *"Seyyare-i Arz"*, T.H., nr. 1412, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1123, s. 2-3.

Bihaber Bir Şakirt: *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3.

Bir Genç: *Bahar-ı Şebab*, T.H., nr. 876, s. 3.

Bir Genç: *Muaheze*, T.H., nr. 1430, s. 2-3.

Bir Genç Katip: *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Bir Genç Katip: *Şarkı*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Bir Kâtip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1444, s. 3.

Bir Mevlevî: *"Ney Lisanından"*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Bir Yeni Talip: *Başlıksız olarak beyit tercümesi*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Bir Zat: *Bir zat tarafından gönderilen naziredir*, T.H., nr. 1120, s. 2.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *"Akşam"*, T.H., nr. 1436, s. 2-3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1393, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1387, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1404, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Nazire*, T.H., nr. 1434, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup) ve M. Nusret: *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3.

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1370, s. 3.

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1390, s. 3.

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1408, s. 3.

Celaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Celaleddin: *Nazire*, T.H., nr. 1498, s. 3.

Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1427, s. 3.

Celaleddin (Humus Mutasarrıf-ı Sabıkı): *Gazel*, T.H., nr. 1450, s. 3.

Celaleddin (Humus Mutasarrıfı Sabıkı): “*Gazel*”, T.H., nr. 1489, s. 2.

Celal(edin): “*Humus*” *mutasarrıf-ı sabıkı Celal Beyefendi hazretlerinin bir gazel-i bûleganeleridir*, T.H., nr. 1367, s. 3.

Celaleddin (Humus Mutasarrıfı Sabıkı): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1493, s. 3.

Celaleddin (Mutasarrıf-ı Sabık Humus): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1237, s. 3.

Celaleddin (Kâtib-i Sani-i İşar-ı Van): *Nazire*, T.H., nr. 1491, s. 3.

Cemal: *Gazel*, T.H., nr. 1463, s. 3.

E(lif). Bari’: *Fuzuliyata Bir Gazel*, T.H., nr. 1396, s. 3.

E(lif)... Ferit: *Gazel*, T.H., nr. 1426, s. 3.

E(lif)... Ferit: *Gazel*, T.H., nr. 1493, s. 3.

E(lif)... Ferit: “*Nazire-i Gazel-i Hazret-i Mesut*”, T.H., nr. 1462, s. 3.

E(lif). Meyus: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2-3.

Ebu'l-Nefi: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3.

Ebu'l-Nefi: *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3.

Ebu'l-Nefi: *Manzume*, T.H., nr. 1472, s. 3.

Ebu'l-Nefi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1449, s. 3.

Edhem (İzmir Vilayeti dahilinde Gördes Kazalı nevhevesan-ı maariften): *Divan-ı Eşref'ten Bir Gazele Nazire*, T.H., nr. 1122, s. 3.

Edhem: *İzmir Vilayeti dahilinde Gördes kazalı nevhevesan-ı maariften Şehitzade Edhem Efendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1129, s. 2.

Edhem: *Nevhevesan-ı maariften İzmirli Edhem Efendi bervec-i ati gazeli matbaamıza göndermiştir*, T.H., nr. 1148, s. 2.

Edhem: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1101, s. 2.

Edip (Ayntabî): *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Edip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2.

Ehlî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1429, s. 3.

Elhac Mehmet Fevzi (Sabık Edirne Müftüsü): *Başlıksız*, T.H., nr. 1491, s. 3.

Emin Hilmi: *Mükerremetli Hüsnü Efendi'nin gazel-i Ranalarına nazire olmak üzere Trabzon İskân-ı Muhacirin memuru izzetli Emin Hilmi Efendi'nin inşat eyledikleri gazeldir*, T.H., nr. 1165, s. 4.

Emin Hilmi: *Nafia Nazırı devletli Hasan Fehmi Paşa hazretlerinin rütbe-i samiye-i vezaretleri tebriğini havi izzetli Emin Hilmi Efendi hazretleri tarafından inşa olunan bir kaside-i belige bi'l-vasıta yedimize geçmekle bervech-i ati derç olundu*, T.H., nr. 1293, s. 3.

Emin Hilmi: *Trabzon İskân-ı Muhacirin memuru sabık izzetli Emin Hilmi Efendi'nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1167, s. 3.

Emin Hilmi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1029, s. 3.

Emin Hilmi Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1066, s. 2-3.

Emin Hilmi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1153, s. 2-3.

Esat (Askeriye'den): *Gazel*, T.H., nr. 1473, s. 3.

Esat (Askeriye'den): *Gazel*, T.H., nr. 1476, s. 3.

Esat Cemaleddin: *Karesi Vilayeti Evraf-ı Mühimme Mukayyidi Esat Cemaleddin Efendi tarafından gönderilen bir gazeldir*, T.H., nr. 1146, s. 2.

Esseyit Ali Rıza (Reis-i Cemiyet-i Maarif): *Gazel*, T.H., nr. 1446, s. 3.

Esseyit Hafız Mehmet: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1028, s. 3.

Esseyit Hüseyin Nesib: *Karaman'dan Gazel*, T.H., nr. 1419, s. 3.

Esseyit Mehmet Reşit: *Bilad-ı hamse mevali-i kiramından ve Suriye ulemâ-yı ilamından faziletli Esseyit Mehmet Reşit Efendi hazretlerinin başvekil fehhametli devletli Sait Paşa hazretlerinin başvekaletе defaten salise olarak avdetleri hakkında Arabîü'l-ibare söyledikleri tarih-i belîğdir*, T.H., nr. 1255, s. 3.

Eşşeyh Remzi-i Tebrizî: *İşte Nazire*, T.H., nr. 1375, s. 2.

Eşşirvanî (Fatih'te Müznib): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 2.

Eşref Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 880, s. 3.

Faik Efendi: *Başlıksız olarak bahariye*, T.H., nr. 838, s. 3.

Faik (Dersaadet Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi Müstantıklarından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1403, s. 2.

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 999, s. 2.

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1002, s. 3.

(Faik) Reşat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1007, s. 3.

Fani (Sabık Kars Zaviü'l-Kadiriye Rüşdiye Muallimi): *Nazire*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Fazlı Necip: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1372, s. 2-3.

Fecrî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1499, s. 3.

Fehmi: *Mekteb-i Sultanî muallimlerinden ve şuarâ-yı benamdan refetli Fehmi Efendi'nin mabeyn-i hümayun cenab-ı mülukane serkitabetine revnakefza devletli Rıza Paşa hazretlerinin rütbe-i celile-i vezaret olmaları mülabesesiyle söyledikleri kaside-i nefisenin tarih beyitidir*, T.H., nr. 1250, s. 2. ("Edebiyat" sütununda yer alan beyit.)

Feyzi: *Devletli Münîf Paşa hazretlerinin gazel-i alilerine nazire olarak Mekteb-i Sultani Farisî muallimi Feyzi Efendi hazretlerinin söylemiş oldukları gazel-i bibedeldir*, T.H., nr. 1404, s. 3.

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Farisî muallimi): *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3.

Feyzi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1049, s. 2.

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Farisî Muallimi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Feyzullah: *Ah*, T.H., nr. 1480, s. 3.

Feyzullah: *"Gazel"*, T.H., nr. 1453, s. 3.

Feyzullah: *Hoca Neşet'e Nazire*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Feyzullah: “*Mazur Ola Ettığım Cesaret-i Tesadüf*” -Nesr-i Mukaffa-, T.H., nr. 1396, s. 3.

Feyzullah: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1378, s. 3.

Ali Galip: *Maarif-i Umumiye Nezaret-i Celilesi memurlarından faziletli Ali Galip Bey'in tebrik-i gurretü'n-nevsal hakkında inşat edip gazetemize derç olunan tarih kıtasının ilk mısraı dahi mat hesabıyla başkaca tarih olduğundan bu babda nazmetmiş oldukları tarih bervech-i ati derç olundu*, T.H., nr. 1332, s. 3.

Gelibolulu Fehmi Efendi: *Vefat-ı Tarihiye*, T.H., nr. 590, s. 4.

H(asan). B(edreddin): *Sabah*, T.H., nr. 946, s. 2-3.

H(a). Kemal: *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3.

İbrahim: *Şehremaneti Meclis Kalemî Hulefasından Rusçuklu İbrahim Efendi'nin Bir Gazelidir*, T.H., nr. 1192, s. 2.

Ha. Ta. Cariyeleri(Kafkaslı fakat İstanbul terbiyesi görmüş): *Arz-ı Sitem-i Âşıkâne*, T.H., nr. 988, s. 3.

Ha. Ta. Cariyeleri (“Daire-i İsmetanelerinin ‘Hafız’ Cariyeleri” müstearıyla) ve Ali Ekrem (Tasavvufi Üstat) ve: *Manzume-i Bahariye*, T.H., nr. 1178, s. 3.

Hacı Mehmet Fevzi: *Gazel*, T.H., nr. 1482, s. 3.

Hacı Tevfik: *Ulemâ-yı benamdan Ankaravî Çerkes Şeyhizade Haremeyn Payelilerinden Faziletli Hacı Teyfik Efendi'nin Evsaf-ı Celile-i Hazret Padişahi Hakkında Söyledikleri Kaside-i Ranalarıdır*, T.H., nr. 1222, s. 3.

Hafız Behram: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1144, s. 2.

Hafız Halis (Hazine-i Hassa-i Şahane Daire-i Merkeziyesi Taharriyat Kaleminden): *Kaside*, T.H., nr. 556, s. 3.

Hafız Mehmet Efendi (Hacı Hüseyinzade): *Kaside başlıksız olarak*, T.H., nr. 619, s. 3.

Hafid: *Gazel*, T.H., nr. 1399, s. 3.

Hafid: *Hafid Beyefendi tarafından irsal buyurulan gazeldir*, T.H., nr. 1389, s. 3.

Hafid: *Nazire*, T.H., nr. 1399, s. 3.

Hakkı: *İzmir'de Tarik-i İlmiye'den Hakkı Efendi'nin eserleridir*, T.H., nr. 1183, s. 3.

Hakkı: *İzmir'den*, T.H., nr. 1428, s. 3.

Hakkı: *Leyla Hanım'ın gazeline yazılan nazire hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1097, s. 2.

Hakkı: *Sırf Türkçe bir gazeldir*, T.H., nr. 1183, s. 3.

Hakkı: *Seyhan gazetesi muharrirlerinden olup Tarsus kaimmakamlığı vekâletinde bulunan refetli Hakkı Bey'in tarz-ı cedit üzere tanzim ederek Seyhan'ın derç ve neşr eylediği şiiirdir*, T.H., nr. 1305, s. 2.

Hakkı: *Başlıksız olarak şiiir*, T.H., nr. 1343, s. 3.

Hakkı: *Başlıksız olarak şiiir*, T.H., nr. 1384, s. 3.

Hamdi: *Altıncı Daire-i Belediye Evrak Kâtibi izzetli Hamdi Beyefendi'nin irsal buyurdıkları nazm-ı vatanperveraneleridir*, T.H., nr. 1227, s. 3.

Hamdi (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 2-3.

Hasan Bedreddin: *Bir Şehid-i Sait*, T.H., nr. 1239, s. 3.

Hasan Şevki: *Gazel*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3.

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3.

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun Başkâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3.

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun BaşKâtibi): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1410, s. 2-3.

Hasan Şevki (Hazine-i Hümayun BaşKâtibi): *Gazel*, T.H., nr. 1458, s. 3.

Haşim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1034, s. 3.

Hayretî: *Arz-ı Hâl*, T.H., nr. 1404, s. 3.

Hayretî: *Bir Mücerreh Muhayyel*, T.H., nr. 1443, s. 3.

Hayretî: *“Tehalüf-i Efkar”*, T.H., nr. 1395, s. 3.

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1388, s. 3.

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1420, s. 3.

Hayretî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1442, s. 3.

Hayri: *Bahariye*, T.H., nr. 1437, s. 3.

Hayri: *Şarkî-i Karahisar Tahrirat Müdürü Hayri Beyefendi'nin Bir Bahariyesinden*, T.H., nr. 1476, s. 3.

Hayri (Rusçuklu): *Tam Namı Cenab-ı Padişahîye Mensup Olan ve Darülsaadetü'l-Şerife Ağası Devletli İnayetli Hafız Behram Ağa Hazretlerinin Taht-ı Nezaret-i Maarifperverilerinde Bulunan “Mekteb-i Hamidi”nin Küşadı Münasebetiyle Nevresidegan-ı Şuaradan Rusçuklu Hayri Bey'in Evsaf-ı Celile-i Hazret Hilafetpenahiyi Mutazımının olarak keşide-i silk nazım buyurdıkları kasidedir*, T.H., nr. 1333, s. 3.

Hayri (Gümüştane Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1458, s. 3.

Hersekli Arif Hikmet: *Eazım-ı şuaramızdan Hersekli Arif Hikmet Beyefendi Hazretlerinin Bir Gazeli*, T.H., nr. 1385, s. 2.

Hilmi (An şakirdan-ı Muallimhane-i Nüvvab): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1474, s. 3.

HUGO, Victor: “*Afak’tan*”, T.H., nr. 1341, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *Darülmualimin muallimlerinden Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin nevzemin ve hoş ayende olarak söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1111, s. 3. Hüseyin Hüsnü: *Darülmualimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1131, s. 2.

Hüseyin Hüsnü: *Darülmualimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin zebur-ı sitayiş Hazret-i Şehriyari ile ... nevzemin olarak söylediği eşar-ı ...*, T.H., nr. 1134, s. 2-3.

Hüseyin Hüsnü: *Darülmualimin Farisî muallimi Trabzonî mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin nevzemin olarak söylediği eşar-ı hikmet...*, T.H., nr. 1160, s. 3.

(Hüseyin) Hüsnü: *Darülmualimin muallimlerinden mükerremetli Hüsnü Efendi’nin söyledikleri bir gazel-i hekimane ve zarifanedir*, T.H., nr. 1170, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *İşte Size Bir Müteşair Daha!*, T.H., nr. 1395, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *Sade Türkçe*, T.H., nr. 1395, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *Saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin gazel-i ranalarına Darü’l-mualimin Rüşdiye muallimlerinden mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin söylediği naziredir*, T.H., nr. 1103, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1024, s. 2.

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1024, s. 2-3.

Hüseyin Hüsnü Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1069, s. 3.

Hüseyin Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1401, s. 3.

Hüseyin Kami (Tabib-i Belde-i Kaza-i Bozdoğan): *Süleymaniye Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1445, s. 2.

Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1405, s. 3.

Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1416, s. 3.

Hüsnü: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3.

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1416, s. 3.

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3.

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1456, s. 2.

Hüsnü: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3.

İbrahim Ahit (Erzurum Vilayeti Jandarma Binbaşısı): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1426, s. 3.

İbrahim Ahit (Mahal Memuriyetine azimet etmek üzere bulunan Ankara vilayeti Alay Beyi): *Gazel*, T.H., nr. 1464, s. 3.

İbrahim Nafi (Darülmualimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3.

İbrahim Nafi (Darülmualimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3.

İbrahim Nafi (Darülmualimin Talebesinden Ispartalı): *Gazel*, T.H., nr. 1483, s. 3.

İbrahim Refet: *Müderresin-i kiram ve şuarâ-yı benamdan Diyarbekirî faziletli İbrahim Refet Efendi'nin tebrik-i sadaret azmi hakkında nazm ve inşat buyurdıkları kaside-i tarihiye-i büleganeleridir*, T.H., nr. 1353, s. 2.

İffet: “*Bahariye*”, T.H., nr. 1498, s. 3.

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1426, s. 3.

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Kıta*, T.H., nr. 1451, s. 3.

İshak Şevki: *Gazel*, T.H., nr. 1466, s. 3.

İsmail Hakkı: *İzmir'de müntehi ders talebesinden İsmail Hakkı Efendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1179, s. 3.

İsmet: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1492, s. 3.

İsmet Efendi: *Midhat Paşa için başlıksız olarak kaside*, T.H., nr. 931, s. 2-3.

İzzet: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1365, s. 3.

İzzet (Mektubî-i Seraskerî Hulefasından): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1461, s. 3.

Kâmil: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1374, s. 3.

Kâzım Paşa: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3.

Kâzım Paşa: *Hüseyin Avni Paşa için başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3.

Kâzım Paşa: *Şuarâ-yı be-nam-ı asırdan Harbiye Nezareti muhasebat ve tetkik-i muhasebat dairesi Reisi saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin vaka-i dil-suz hakkında nazm ve inşat buyurmuş oldukları mersiye Ceride-i Havadis'te görülmüş ve bu mersiye hakikaten enfes-i asar-ı edebiyeden bulunmuş olmakla gazetemiz takımından dahi bulunmak için tebriken bervech-i ati nakil ve derç olunmuştur*, T.H., nr. 912, s. 2.

Kâzım Paşa: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1022, s. 2-3.

Kâzım Paşa: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1452, s. 3.

Kâzım Paşa: *Meşahir-i şuarâ-yı asırdan saadetli Kâzım Paşa hazretlerinin bir gazel-i alileridir*, T.H., nr. 1396, s. 3.

Kemal Paşa: *Ayân-ı Fihamdan olup harem-i hümayun-ı mülûkane ... ve cennetmekan Abdülaziz Han merhumun umur-ı handanı nazırı devletli Kemal Paşa hazretlerinin şehade-i dilsuz-ı Abdülaziz Han için tanzim eyledikleri mersiye-i hafa ki edebiyat-ı siyasiye-i sahayif tarihinde pek büyük bir ehemmiyet kesbine layık asar-ı celileden olmakla gazetemizin takımı içinde bulunması arzusuyla bervech-i ati derç olundu*, T.H., nr. 874, s. 3.

Keyfi: *Kürdî'ye ait gazel ve tercümesi –başlıksız olarak-*, T.H., nr. 969, s. 2.

Keyfî: *Tercüme-i Cevabname*, T.H., nr. 974, s. 3.

LAMARTİNE, Alphonse de: *Lamartine'den Tercüme*, nr. 702, s. 3; nr. 703, s. 3.

Leyla Hanım: *Meşahir-i şairü'l-asırdan Leyla Hanımefendinin söylediği bir gazeldir*, T.H., nr. 1094, s. 3.

Lisan-aşına Bir Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1348, s. 3.

Lütfî: *Gözyaşı*, T.H., nr. 1332, s. 3.

Lütfî: *Vakanüvis faziletli Lütfî Efendi hazretlerinin zade-i tab-ı edibaneleri olan nazar-ı alidir*, T.H., nr. 1350, s. 3.

Lütfî (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1076, s. 3.

M. Faik: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3.

M. Faik: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1445, s. 3.

M. Nusret, Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3.

M. Refet (Dava Vekili): *Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3.

M. Sami (Tersane-i Amire ... Cedidesinden Samsunlu): *Gazel*, T.H., nr. 1432, s. 2-3.

M. Sami: *Gazel*, T.H., nr. 1465, s. 3.

M... Vahit: *Gazel*, T.H., nr. 1414, s. 3.

Madam هجس: *Tahassür*, T.H., nr. 1437, s. 3.

Mahmut Celaleddin: *Merhum Recai Efendizade ... şuaradan .. Vilayet celilesi mektupçusu .. izzetli Mahmet Celalettin Beyefendi'nin tanzim eylemiş olduğu şarkı-i nevzemindir*, T.H., nr. 1096, s. 3.

Mahmut Esat: *Gazel*, T.H., nr. 1384, s. 3.

Mahmut Kemaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1491, s. 3.

Mehmet Esat: *Gazel*, T.H., nr. 1391, s. 3.

Mahmut Esat: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1379, s. 3.

Mahmut Kemaleddin: *Gazel*, T.H., nr. 1500, s. 3.

Mahmut Kemaleddin (Şakirdanınızdan): *Yenişehir Fenerden “Hasbıhal”*, T.H., nr. 1449, s. 3.

Mahmut Nedim Paşa: *Gazel başlıksız olarak*, T.H., nr. 863, s. 2.

Maynard (ماينارد): *“Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı”*, T.H., nr. 1464, s. 3.

Mehmet: *Bu kere uhde-i istihallerine rütbe-i samia-i vezaret tevcih ve ihsan buyurulmuş olan Maliye Nazırı devletli Münir Paşa hazretleri hakkında Divan-ı Umumiye-i Osmaniye Varidat-ı Mahsusa İdaresi BaşKâtibi saadetli Mehmet Beyefendi'nin söylediği tarihtir*, T.H., nr. 1305, s. 2.

Mehmet Ali: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1385, s. 2.

Mehmet Asım: *Semahatli Lütfü Efendi hazretlerinin gazellerini esbak senedat muavini Mesut Ali Efendizade Fatih hocalarından ve muhreç mevalisinden faziletli Mehmet Asım Efendi'nin evsaf-ı celile-i hilafetpenahiye ... olarak tanzirleridir*, T.H., nr. 1189, s. 3.

Mehmet Celal (İmzasız olarak): *Bahar yahut Âşıka*, T.H., nr. 1477, s. 3.

Mehmet Celal: *Bir Şairin Feryadı*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1445, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1451, s. 3.

Mehmet Celal: *“Gazel”*, T.H., nr. 1452, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1473, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3.

Mehmet Celal: *Hitab-ı Âşıkane*, T.H., nr. 1462, s. 3.

Mehmet Celal: *Nazire*, T.H., nr. 1469, s. 3.

Mehmet Celal: *Tahmis*, T.H., nr. 1489, s. 2.

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Beyitü'l-Hazan*, T.H., nr. 1470, s. 3.

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine mensup): *Eski Gazel*, T.H., nr. 1434, s. 3.

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1446, s. 3.

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1452, s. 3.

Mehmet Emin (Nafia Nezaretine mensup): *Yenisi*, T.H., nr. 1434, s. 3.

Mehmet Esat: “*Gazel*”, T.H., nr. 1373, s. 2.

Mehmet Fahri: *Ben de Tasvir Edeyim Der ki Mevlana'yı*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Mehmet Fahri (Mekteb-i Tıbbiye Dokuzuncu Sınıf Talebesinden): *Bir Çocuğun Bargâh-ı Bezdane “Arz-ı Niyazi”*, T.H., nr. 1386, s. 2-3.

Mehmet Fahri: *Gazel*, T.H., nr. 1452, s. 3.

Mehmet Fahri: *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Mehmet Fevzi: *Edirne Müftüsü demekle maruf-ı ulemâ-yı asırdan faziletli Elhac Mehmet Fevzi Efendi hazretlerinin Kudus-i Şerife’de bulundukları sırada belde-i mübareke-i mezkûre hakkında söylemiş oldukları methiyedir*, T.H., nr. 1476, s. 3.

Mehmet Hamdi: *Ankara vilayet-i celilesi matbaası müdürü ve gazetesi muharriri Mehmet Hamdi Efendi tarafından tanzim olunup tab ve neşr edilmek üzere matbaamıza gönderilen kasidedir*, T.H., nr. 1154, s. 3.

Mehmet Kemaleddin: “*Gazel*”, T.H., nr. 1495, s. 3.

Mehmet Nazım¹ (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 44, s. 3.

Mehmet Sabri: *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Diğer/ Gazel*, T.H., nr. 1475, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Nazire*, T.H., nr. 1470, s. 3.

Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî: *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 3.

Mehmet Sadreddinü's-Şirvanî (Darülmualimin Üçüncü Sene Talebesinden): *Şiir*, T.H., nr. 1422, s. 3.

Mehmet Sami (Gümüşhane Telgraf ve Posta Müdürü): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1458, s. 3.

Mehmet Samih: *Girit ceziresi merkez naibi faziletli Mehmet Samih Efendi hazretlerinin keşide-i silk-i sutur buyurdıkları bir gazeldir*, T.H., nr. 1095, s. 2-3.

Mehmet Tahir (Menemenlizade): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1464, s. 3.

Mehmet Tevfik Nevzat (İzmir Rüsumat Nezareti Evrak Mukayyidi): *Nazire*, T.H., nr. 1429, s. 3.

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *Gazel*, T.H., nr. 1459, s. 3.

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *(Gazel) Diğer*, T.H., nr. 1459, s. 3.

Mehmet Zihni (Trabzon İstinaf Mahkemesine Mensup): *(Gazel) Diğer*, T.H., nr. 1459, s. 3.

¹ Gazetenin 49 numaralı sayısına gelen Mehmet Nazım imzalı başlıksız yazıdan, şiirin bu yazıyı gönderen zat olduğunu öğrenmekteyiz.

Mekki: *Karahisar naşı faziletli Mekki Beyefendi'nin inşat eyledikleri sal-ı tarihiyedir*, T.H., nr. 1344, s. 3.

Mekkî: *Üdebâdan faziletli Mekkî Beyefendi'nin söyledikleri bir gazeldir*, T.H., nr. 1161, s. 3.

Memduh (Adliye Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1209, s. 3.

Memduh Faik: *Hâlâ şurâ-yı umur-ı maliye azâ-yı kiramından saadetli Memduh Faik Beyefendi hazretlerinin baladaki gazele nazire olarak inşat buyurdıkları gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1185, s. 3.

Menemenlizade Tahir: *Mehtap*, T.H., nr. 1423, s. 3.

Mesut Necmi (Fatih Talebesinden Darendeli): *Gazel*, T.H., nr. 1488, s. 2.

Muallim Naci (Mesud-ı Harabatî müstearıyla): *“Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı”*, T.H., nr. 1464, s. 3.

Muallim Naci (Mesud-ı Harabatî müstearıyla): *Gazel*, T.H., nr. 1459, s. 3.

Muallim Naci: *“Afak'tan”*, T.H., nr. 1341, s. 3.

(Muallim) Naci: *Âl-i Aba*, T.H., nr. 1268, s. 3.

Muallim Naci (Bir Muhacir müstearıyla): *Bahar İçinde Hazan –yahut- “Yeis-i Muhaceret”*, T.H., nr. 873, s. 3.

Muallim Naci (Ahmet Mesut müstearıyla): *“Bir Gazel”*, T.H., nr. 1306, s. 3.

Muallim Naci (Mesud-ı Harabatî müstearıyla): *“Bir Sarhoşun Nakş-ı Seng-i Mezarı”*, T.H., nr. 1464, s. 3.

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti Mektubî Kalemi mümeyyizi edib-i meşhur Naci Efendi hazretlerinin zade-i tab-ı edibaneleri olan gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1166, s. 3.

(Muallim) Naci: *Cezayir Bahr-i Sefîd vilayeti kalemi mümeyyizi izzetli Naci Efendi hazretlerinin gazel-i ranalarıdır*, T.H., nr. 1173, s. 3.

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid Vilayeti Mektubî kalemi mümeyyiz izzetli Naci Beyefendi hazretlerinin yeni bir gazel-i ranaları*, T.H., nr. 1177, s. 3.

(Muallim) Naci: *Cezayir-i Bahr-i Sefid vilayeti mektubî kalemi mümeyyizi izzetli Naci Beyefendi hazretlerinin yeni bir gazelidir*, T.H., nr. 1180, s. 3.

Muallim Naci (Ahmet Mesut müstearıyla): *Dicle*, T.H., nr. 1366, s. 3.

Muallim Naci (Bir Hane-i Berduş müstearıyla): *Şam-ı Gariban*, T.H., nr. 883, s. 3.

(Muallim) Naci: *Fahriye*, T.H., nr. 1269, s. 4.

(Muallim) Naci: “*Feryat*”, T.H., nr. 1028, s. 3.

(Muallim Naci): *Gazel*, T.H., nr. 1117, s. 2.

Muallim Naci (Mesud-ı Harabati müstearıyla): *Gazel*, T.H., nr. 1459, s. 3.

(Muallim) Naci¹: *Hazan*, T.H., nr. 697, s. 3.

Muallim Naci: *Hesti-i Fatır*, T.H., nr. 856, s. 2.

(Muallim) Naci: *Kaside*, T.H., nr. 1269, s. 4.

(Muallim) Naci: *Kebuter*, T.H., nr. 1079, s. 3.

(Muallim) Naci: *Kuzu*, T.H., nr. 916, s. 3.

(Muallim) Naci: “*Manzume*”, T.H., nr. 1117, s. 2.

(Muallim) Naci: *Mehtap –yahut- Âlem-i Ab*, T.H., nr. 948, s. 3.

(Muallim) Naci: *Meyhanede Bir Söyleniş*, T.H., nr. 1046, s. 3.

(Muallim) Naci: *Mersiye*, T.H., nr. 1268, s. 3.

(Muallim) Naci: *Muhacirini İstihfaf*, T.H., nr. 840, s. 2.

¹ Gazetede “Naci” olarak imzalanan bu yazının Muallim Naci’ye ait olduğu bilinmektedir. Celâl Tarakçı’nın Sabri Esat Siyavuşgil’den aktardığına göre Muallim Naci *Tercüman-ı Hakikat*’in edebî kısmının başına geçmeden evvel, gazetede Fransızcadan yaptığı tercümeleri yayımlamıştır. (Tarakçı 1994: 34).

(Muallim) Naci: *Naat*, T.H., nr. 1268, s. 3.

(Muallim) Naci: *Naci Efendi hazretleri tarafından varit olmuştur*, T.H., nr. 1240, s. 2.

(Muallim) Naci: *Nusaybin Civarında Bir Vadi*, T.H., nr. 1120, s. 2.

(Muallim) Naci: *Rubai*, T.H., nr. 1268, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Sakız'da Bir Harabede Bir Sevda-zede –Kendi Kendine-*, T.H., nr. 929, s.2-3.

(Muallim) Naci: *Sakız'da Cezayir-i Bahr-i Sefid Mektubî Mümeyyizi İzzetli Naci Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileri olan bir manzume-i nefisedir*, T.H., nr. 1158, s. 3.

(Muallim) Naci: *Şair-i meşhur Naci Efendi'nin bir gazel-i ranasıdır*, T.H., nr. 1097, s. 3.

(Muallim) Naci: *Şuarâ-yı asırdan Naci Beyefendi hazretlerinin söylemiş oldukları gazel-i bi-naziredir*, T.H., nr. 1262, s. 3.

(Muallim) Naci: *Tazmin*, T.H., nr. 1269, s. 3-4.

(Muallim) Naci: *Telakki*, T.H., nr. 1186, s. 3.

(Muallim) Naci: *Tevhit*, T.H., nr. 1357, s. 3.

(Muallim) Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1046, s. 3.

(Muallim) Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1063, s. 3.

(Muallim) Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1105, s. 3.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1300, s. 2.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1313, s. 2-3.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1322, s. 3.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1334, s. 3.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1345, s. 3

Muallim Naci (Mesud-ı Harabati müstearıyla): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1361, s. 3.

Muallim Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1400, s. 2.

Muhtar Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1035, s. 3.

Muhyiddin Fevzi: *Gazel*, T.H., nr. 1474, s. 3.

Mustafa: *Sultan Abdülaziz için mersiye*, T.H., nr. 921, s. 3.

Mustafa Kâmil: *Sabık Tokat sertahsildarı Mustafa Kâmil Efendi'nin naziresi*, T.H., nr. 1125, s. 2.

Mustafa Vehbi (Sarozi Ticaret Mahkemesi Mübaşirlerinden): *Nazire*, T.H., nr. 1464, s. 3.

Muzaffer (Maliye Masarifat-ı Umumiye Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1429, s. 3.

Müfit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1382, s. 3.

Münif Paşa: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1000, s. 3.

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Şikâyet*, T.H., nr. 1375, s. 2.

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Anadolu Hisarında Mezarlık*, T.H., nr. 1383, s. 2.

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Bir Çoban*, T.H., nr. 930, s. 3.

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Nedim'e Nazire*, T.H., nr. 1336, s. 3.

Nabizade Nazım (E(lif).. Nazım müstearı ile): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1390, s. 3.

Nedim: *Manzume*, T.H., nr. 1480, s. 3.

Nedim: *Şuarâ-yı devlet heyet-i istinaf ve temyiz müddeiumumîliği ... nevresidegandan Nedim Bey'in akrabasından birinin vefatı üzerine mersiye ... söylediği kasidedir*, T.H., nr. 1364, s. 3.

Nedim: *Şuarâ-yı Devlet Heyet-i İstinaf ve Temyiz Müddeiumumîliği Mukayyidi refetli Nedim Bey'in muhammesidir*, T.H., nr. 1374, s. 3.

Nedim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1394, s. 3.

Naci: *Divan-ı Muhasebat Zabıt ketebesinden Naci Beyefendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1107, s. 3.

Naci: *Gazel*, T.H., nr. 1155, s. 3.

Naci: *Tahassür-i Meyusane*, T.H., nr. 1127, s. 2-3.

Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1150, s. 3.

(Muallim Naci) Naci (Mümeyyiz): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1231, s. 3.

Naci (Divan-ı Muhasebat Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1377, s. 3.

Naci: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1398, s. 3.

Nazım Bey: *Bülbül*, T.H., nr. 922, s. 3.

Nazif: *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 3.

Nebil (Sermüneccimin-i Esbak Müteveffa Osman Saip Efendizade): *Gazel*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Necmi-i Kerkükî: *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1402, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1447, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Nedim: *Gazel*, T.H., nr. 1489, s. 2.

Nedim: “*Muhammes*”, T.H., nr. 1453, s. 3.

Nedim: *Nazire*, T.H., nr. 1387, s. 3.

Nedim: *Sakiname*, T.H., nr. 1465, s. 3.

Nevzat (İzmir’de): *Gazel*, T.H., nr. 1494, s. 2.

Nezih: “*Gazel*”, T.H., nr. 1449, s. 3.

Nezih: *Gazel*, T.H., nr. 1468, s. 3.

Nezih: *Konya Vilayet-i celilesi mektupçusu saadetli Nezih Beyefendi’nin bir gazelidir*, T.H., nr. 1193, s. 3.

Nezih: *Naci ve Nuri Beyefendilerin gazellerine Nezih Bey’in naziresidir*, T.H., nr. 1267, s. 2.

Osman Nuri: *Canik Müddeiumumî muavini sabık Osman Nuri Efendi’nin mükerremetli Hüseyin Hüsnü Efendi’nin gazellerine olan naziresidir*, T.H., nr. 1182, s. 3.

Osman Nuri: *Canik müddeiumumî muavini sabık Osman Nuri Efendi’nin Naci Efendi’nin gazeline naziresidir*, T.H., nr. 1266, s. 3.

Osman Nuri (Bayburt Sancağı Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1372, s. 2.

Osman Nuri (Bayrut Sancağı Müddeiumumî Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1377, s. 3.

Osman Rahmi: *Şurâ-yı Bahriye BaşKâtibi izzetli Osman Rahmi Efendi'nin musanna bir gazeli*, T.H., nr. 1393, s. 2.

Osman Safvet (Fatih talebesinden Plevneli): *Gazel*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Osman Safvet (Fatih talebesinden Plevneli): *Diğer/(Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Ömer Lütfi: *Sultan Abdülaziz için mersiye başlıksız olarak*, T.H., nr. 914, s. 2.

Ömer Sabri: *Adana hanedanından olup müsaferetle Dersaadet'te bulunan Ömer Sabri Efendi'nin muaccem olarak inşat eylediği sal tarihidir*, T.H., nr. 1326, s. 3.

Ragıp (İlamat-ı Şeriye İcra Başkâtibi Muavini): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1441, s. 2.

Rami: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1401, s. 3.

Rasim: *İzzetli Emin Hilmi Efendi'nin Vatan gazeline nazire olmak üzere ... mükerremetli Rasim Efendi'nin inşat eyledikleri gazeldir*, T.H., nr. 1096, s. 2.

Rasim (Ünye Kazası Kâtibi): *Müseddes*, T.H., nr. 1499, s. 3.

Rasim: *Telgraf Posta Nezaret-i Aliyesi Mektubi Odası Halfâ-yı seramüdanından ve sahn-ı Sincan zamaneden Rasim Bey'in makam-ı sadaret-i aliya hakkında inşat eylediği tarihtir*, T.H., nr. 1349, s. 3.

Rasim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1363, s. 3.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Bahariye*, T.H., nr. 489, s. 3.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Bir Ümmi Çocuğun Tahassürü*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Çoban*, T.H., nr. 489, s. 3.

Recaizâde Mahmut Ekrem: *Çoban*, T.H., nr. 847, s. 3.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Tevhit*, T.H., nr. 1321, s. 2.

(Recaizade Mahmut) Ekrem: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 843, s. 2-3.

Remzi: *Erbab-ı fazl ve kemalden ve şehrimizde mukim şuarâ-yı İraniye'den faziletli Remzi Efendi hazretlerinin "Şemsiye" üzerine keşide-i silk nazım buyurdıkları gayet tuhaf bir eserleridir*, T.H., nr. 1333, s. 3.

Remzi: *Meşahîr-i şuarâ-yı İraniye'den reşadetli Şeyh Remzi Efendi hazretlerindir*, T.H., nr. 1473, s. 3.

Reşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 470, s. 3; nr. 472, s. 3; nr. 478, s. 4.

Reşit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1033, s. 3.

Sadeddin Karabağı (Bursa Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1457, s. 3.

Sadi: *Gazel başlıksız olarak*, T.H., nr. 1016, s. 3.

Sadi: *"Bir Köhne Fes"*, T.H., nr. 1431, s. 2.

Sadi (Selanik Mekteb-i Osmanî müdürü): *Bir Lâlin Lisan-ı Hâli*, T.H., nr. 1351, s. 2.

Sadi (Hacı Yusuf Efendizade): *Bir Ummanın Tesiri*, T.H., nr. 1164, s. 3.

Sadi: *Diğer*, T.H., nr. 1352, s. 3.

Sadi (Müdür-i Mekteb-i Osmanî): *"Mahzun Bir Gazel"*, T.H., nr. 1408, s. 3.

Sadi: *Selanik "Mekteb-i Osmanî" müdürü Sadi Efendi'nin şakirdana mucib-i izdiyad-ı şevk ve gayret olmak üzere söylediği dil-keş ve sade eda bir neşidedir*, T.H., nr. 1352, s. 3.

Sadi (Müdür-i Mekteb-i Osmanî): *Selanik'ten*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Sadi (Numune-i İrfan Muharrirlerinden): *Şehit Cennet Mekân Ağzından Söylenmiş Bir Mersiye*, T.H., nr. 916, s. 1-2.

(Mehmet) Sadreddinü's-Şirvanî (Darülmualimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü'ş-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1444, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü'ş-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1449, s. 3.

Sadreddin Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3.

(Mehmet) Sadreddinü'ş-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Sadreddinü'ş-Şirvanî (Darümuallimin Talebesinden) ve Sadeddin Karabağî (Bursa Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1461, s. 3.

Sait: *Adliye Nezaret-i Celilesinden Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından Sait Bey'in Gönderdikleri Bir Gazeldir*, T.H., nr. 1130, s. 2.

Sait: *Adliye Nezaret-i Celilesi umur-ı hukukiye kalemi Hulefa ... İzzetli Sait Beyefendi'nin Nazire-i Nefiseleridir*, T.H., nr. 1185, s. 3.

Sait: *Gazel*, T.H., nr. 1141, s. 2.

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1298, s. 2-3.

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Sait: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1468, s. 3.

Sait (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1381, s. 2.

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Salahî: *Diğer/ (Gazel)*, T.H., nr. 1489, s. 2.

Salahî: *Diğer*, T.H., nr. 1425, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1495, s. 3.

Salahî: “*Gazel*”, T.H., nr. 1365, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1397, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1409, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1415, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1441, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1442, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1453, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Salahî: *Gazel*, T.H., nr. 1489, s. 2.

Salahî: *Salahî Beyefendi tarafından ihda buyurulmuştur*, T.H., nr. 1407, s. 3.

Salahî: *Salahî Beyefendinin asarındandır*, T.H., nr. 1394, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1407, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1414, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1420, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1382, s. 3.

Salahî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1386, s. 2.

Salik: *Aynagöl Mahkeme-i Bidayet ser Kâtibi Salik Beyefendi tarafından mektup*,
T.H., nr. 1162, s. 3.

SCHILLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 602, s. 3-4.

SCHILLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 604, s. 4.

SCHILLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 606, s. 3.

SCHILLER, Friedrich: *Schiller'den Tercüme*, T.H., nr. 616, s. 3.

Senih Bey: *Vefat-ı Tarihiye başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3.

Sermet: *Kuleden/ Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3.

Sırrı: *Asar-ı Perakende*, T.H., nr. 1051, s. 3.

Sıtkı: *Gazel*, T.H., nr. 1424, s. 3.

Sıtkı Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1074, s. 3.

S(in). Salahi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1334, s. 3.

S(in). Vehbi: *Manzume*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Siret: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1312, s. 3.

Süleyman (İmzasız olarak): *Kaside*, T.H., nr. 1279, s. 3.

Süleyman Efendi: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1077, s. 3.

Süleyman, Raşit: *Mukaddime*, T.H., nr. 376, s. 4.

Şakir: *Dahiliye Serdefterî Şakir Beyefendi'nin Münif Paşa hazretlerine naziresi*,
T.H., nr. 1235, s. 3.

Şakir: *Dahiliye Nezaret-i Celilesi mektubî kalemi serdefteri üdebâ-yı zamandan izzetli Şakir Beyefendi tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1219, s. 3.

Şakir: *Mektubî-i Dahiliye serdeftercisi üdebâ-yı asırdan izzetli Şakir Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1283, s. 3.

Şakir: *Mektubî-i Dahiliye serdeftercisi üdebâ-yı asırdan izzetli Şakir Beyefendi'nin zade-i tab-ı alileridir*, T.H., nr. 1284, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin keşide-i mülk-i belagat buyurdukları kaside-i belige-i hikmetamizdendir*, T.H., nr. 1157, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabi ve Farisi Muallimi Rizeli Mükerrermetli Şakir Agahi Efendi'nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1113, s. 2.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin söylediği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1151, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli Mükerrermetli Şakir Agahi Efendi'nin müseddes olarak söylediği gazel-i rengindir*, T.H., nr. 1121, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli Şakir Agahî Efendinindir*, T.H., nr. 1148, s. 2.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin tanzim etmiş oldukları iki kıta-i gazeldir*, T.H., nr. 1199, s. 3.

Şakir Agahî Efendi: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1082, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi-i Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahi Efendi'nin tasavvufane söylediği gazeldir*, T.H., nr. 1138, s. 2-3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerremetli Şakir Agahî Efendi'nin zade-i tabı olan gazeldir*, T.H., nr. 1196, s. 3.

Şakir Agahî: Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi bedayi-i şiirin zerba-fı ...

Rizeli mükerrermetli Şakir Agahî Efendi'nin keşide-i silk-i saturbuyurdıkları iki kıta gazel-i ranadır, T.H., nr. 1202, s. 3.

Şakir Agahî: *Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Rizeli mükerrermetli Şakir Agahî Efendi'nin söylediği lugaz ve muammalardır*, T.H., nr. 1204, s. 3.

Şevket: *Başlıksız olarak nazire*, T.H., nr. 1366, s. 3.

Şeyh Sünuh Efendi: *Kâzım Paşa'nın kıtasının tanziri başlıksız olarak*, T.H., nr. 920, s. 3.

Şeyh Remzi: *Gazel*, T.H., nr. 1398, s. 3.

[ŞİRVANÎ] Ahmet Hamdi: *Kaside*, T.H., nr. 1421, s. 3.

Şirvanî-i Sadreddin: *Gazel*, T.H., nr. 1467, s. 3.

Şükrü (Fatih Talebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1477, s. 3.

Talat: *Darülsaadetü'l-şerife ağaso devletli inayetli Hafız Behram Ağa hazretlerine evatıf-ı aliye olmak üzere cenab-ı hazret şehriyariden inayet ve ihsan buyurulan bir kıta-i murassa nilan-ı zişanın tebrikini havi Bolu İcra memuru Talat Efendi'nin inşat eylediği methiyedir*, T.H., nr. 1326, s. 3.

Talat: *Şuaradan Talat Bey'in merhum Ziya Paşa'nın kabri taşına hakk edilmek için talep olunan tarih olmak üzere nazm eylediği tarihtir*, T.H., nr. 1238, s. 3.

Talebe-i Ulumdan Biri: *Başlıksız olarak şiir tercümesi*, T.H., nr. 1454, s. 3.

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Bahar*, T.H., nr. 1480, s. 3.

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *"Bir Şairin Hezeyanı"*, T.H., nr. 1369, s. 2-3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Bir Vaize Bir Muar'aza*, T.H., nr. 934, s. 2-3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Hoca Tahsin Hakkında Mersiye*, T.H., nr. 1001, s. 3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *İğbirarım*, T.H., nr. 1483, s. 3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Münacat*, T.H., nr. 963, s. 2-3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Ziyaret*, T.H., nr. 1484, s. 3.

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1368, s. 3.

Tayyar: *Münşa-i acizanem Mekteb-i Fünun-ı Harbiye'ye ettiğim bervech-i ati ve daim muteber gazetelerinin bir köşesine derç edilirse minnetdar inayetleri olurum*, T.H., nr. 1260, s. 2.

Tevfik (Ketebeden): *Cesaret Bu Ya*, T.H., nr. 1343, s. 3.

Tevfik: *Yalnız İdim!*, T.H., nr. 1498, s. 3.

Vahit Efendi (Maarif Nezaretinden, "Edip" ismiyle): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1400, s. 3.

Vamık: *Selanik Dava Vekillerinden ve müste'adan müstedadan ashab-ı marifetten Vamık Efendi'nin tarihidir*, T.H., nr. 1326, s. 3.

Vasfi (Maarif Nezaret-i Celilesi Meclis Kalemi Ketebesinden İmadüddin): *Gazel*, T.H., nr. 1403, s. 2.

Vasfi (Talebe-i Ulumdan): *Gazel*, T.H., nr. 1470, s. 3.

Vasfi (Maarif Dairesi Meclis Kalemi Ketebesinden Şirvani ...): *Gazel-i Farisî*, T.H., nr. 1419, s. 3.

Vasfi (Maarif Nezaret-i Celilesi Meclis Kalemi Ketebesinden Şirvanî İmadüddin): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1402, s. 3.

Voltaire: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; nr. 630, s. 3.

Y. Nuri: *"Al Sana Bir Müteşair Daha!"*, T.H., nr. 1488, s. 2.

Y. Nuri: *Gazel*, T.H., nr. 1472, s. 3.

Y. Nuri: *Rindane*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Y. Nuri: *Şu Hane*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Y. Nuri: *Tahmis*, T.H., nr. 1456, s. 3.

Y. Nuri: *Tahmis*, T.H., nr. 1470, s. 3.

Y. Nuri: *Yeksan*, T.H., nr. 1482, s. 3.

Y. Nuri: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1449, s. 3.

Yahya: *Antakya Müfettişi sabık faziletli Yahya Efendi hazretleri tarafından irsal buyurulan manzumat-ı ranadır*, T.H., nr. 1356, s. 3.

Yahya: *Antakya müftüsü sabık faziletli Yahya Safi Efendi hazretlerinin inşat buyurdukları asar-ı edebiyeleridir*, T.H., nr. 1286, s. 3.

Yahya: *Sakız nevresilerinden Yahya Bey namında bir zatın gazeli olmak üzere şu gazel matbaamıza gönderilmiştir*, T.H., nr. 1142, s. 2.

Yenişehirli Feyzullah: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1137, s. 3.

Yümnî: *Bahariye*, T.H., nr. 1433, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1401, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1402, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1408, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1422, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1425, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1427, s. 3.

Yümnî: *Gazel*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Yümnî: *Nazire*, T.H., nr. 1404, s. 3.

Yümnî: *Tahmis*, T.H., nr. 1423, s. 3.

Yümnî: *Yümnî Efendi hazretlerinin bir gazeli*, T.H., nr. 1393, s. 2.

Yümnî: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1427, s. 3.

Zekai: *Gazel*, T.H., nr. 1465, s. 3.

Zekai: *Nazire*, T.H., nr. 1427, s. 3.

Zekai: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1370, s. 3.

Zeval-i Aşka Uğramış Bir İhtiyar: *Gazel*, T.H., nr. 1428, s. 3.

Ziver: *Gazel*, T.H., nr. 1413, s. 3.

Ziya (Sabık Evkaf Ketebesinden): *Gazel*, T.H., nr. 1439, s. 3.

Ziya: *Gazel*, T.H., nr. 1454, s. 3.

Ziya (Sabık Evrak Ketebesinden): *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1432, s. 2.

Ziya: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1483, s. 3.

İmzasız: “*Avukatça Bir Gazel*”, T.H., nr. 1394, s. 3.

İmzasız: *Aynada Bir Akis*, T.H., nr. 1323, s. 3.

İmzasız: *Bir Belakeşin Nazmı*, T.H., nr. 1155, s. 3.

İmzasız: *Bir hanımefendinin gazelidir*, T.H., nr. 1185, s. 3.

İmzasız: *Bir Meyusun Nidâ-yı Hazini*, T.H., nr. 1174, s. 3.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1280, s. 3.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1336, s. 3.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1412, s. 3.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1420, s. 3.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1431, s. 2.

İmzasız: *Gazel*, T.H., nr. 1484, s. 3.

İmzasız: *Hazan*, T.H., nr. 697, s. 3.

İmzasız: “*Kıta*”, T.H., nr. 1370, s. 3.

İmzasız: *Lamartine’den Tercüme*, nr. 702, s. 3; nr. 703, s. 3.

İmzasız: *Manzume*, T.H., nr. 1027, s. 3.

İmzasız: *Millî Şarkı*, T.H., nr. 1282, s. 2.

İmzasız: *Mirat-ı Âlem’in on beşinci cüzündeki Muallim Naci şiiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1400, s. 2.

İmzasız: *Nazire*, T.H., nr. 1432, s. 2.

İmzasız: *Ne Güzel Bent*, T.H., nr. 326, s. 2.

İmzasız: *Nevresidegan bir zatın gönderdiği gazel-i ranadır*, T.H., nr. 1159, s. 3.

İmzasız: *Nevzemin Gazel*, T.H., nr. 1016, s. 3.

İmzasız: *Şuarâ-yı ezkiyâ-yı Arap’tan ... Salih Andelibinin vakıa-i meşhure üzerine tanzim eylemiş oldukları kaside-i .. ile bir edip tarafından söylenmiş olan tercümesi matbuamıza ita olunmakla bervech-i ati derç ile tezyin-i sahife olundu*, T.H., nr. 1098, s. 3.

İmzasız: *Ziya Paşa’nın bir Terci-i Bendi*, T.H., nr. 909, s. 3-4.

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 455, s. 3; nr. 456, s. 3; nr. 459, s. 3; nr. 461, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1115, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 558, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1099, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak edebiyat ve edebiyatçılarımız hakkında*, T.H., nr. 1130, s. 2-3.

İmzasız: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1186, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak genç bir şair hakkında*, T.H., nr. 1260, s. 2.

İmzasız: *Mersiye*, T.H., nr. 909, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1405, s. 3.

2.2.1.3. Mensur Metinler

2.2.1.3.1. Hikâye-Roman-Tefrika

Adolf Muçlbürg: *Konak Yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*, T.H., nr. 198, s. 2-3; nr. 199, s. 2-3; nr. 200, s. 2-3; nr. 201, s. 2-3; nr. 202, s. 2-3; nr. 203, s. 2-3; nr. 204, s. 2-3; nr. 205, s. 2-3; nr. 206, s. 2-3; nr. 207, s. 2-3; nr. 208, s. 2-3; nr. 209, s. 2-3; nr. 210, s. 2-3; nr. 211, s. 2-3; nr. 212, s. 2-3; nr. 213, s. 2-3; nr. 214, s. 2-3; nr. 215, s. 2-3; nr. 216, s. 2-3; nr. 217, s. 2-3; nr. 218, s. 2-3; nr. 219, s. 2-3; nr. 220, s. 2-3; nr. 221, s. 2-3; nr. 222, s. 2-3; nr. 223, s. 2-3; nr. 224, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Acaib-i Âlem*, T.H., nr. 1122, s. 3-4; nr. 1123, s. 3-4; nr. 1124, s. 3-4; nr. 1125, s. 3-4; nr. 1126, s. 3-4; nr. 1127, s. 3-4; nr. 1128, s. 3-4; nr. 1129, s. 3-4; nr. 1130, s. 3-4; nr. 1132, s. 4; nr. 1133, s. 3-4; nr. 1134, s. 3-4; nr. 1135, s. 3-4; nr. 1136, s. 3-4; nr. 1137, s. 3-4; nr. 1138, s. 3-4; nr. 1139, s. 3-4; nr. 1140, s. 3-4; nr. 1141, s. 3-4; nr. 1142, s. 3-4; nr. 1143, s. 3-4; nr. 1144, s. 3-4; nr. 1145, s. 3-4; nr. 1146, s. 3-4; nr. 1147, s. 3-4; nr. 1148, s. 3-4; nr. 1149, s. 3-4; nr. 1150, s. 3-4; nr. 1151, s. 3-4; nr. 1152, s. 3-4; nr. 1153, s. 3-4; nr. 1154, s. 3-4; nr. 1155, s. 3-4; nr. 1156, s. 3-4; nr. 1157, s. 3-4; nr. 1158, s. 3-4; nr. 1159, s. 3-4; nr. 1160, s. 3-4; nr. 1161, s. 3-4; nr. 1162, s. 3-4; nr. 1163, s. 3-4; nr. 1164, s. 3-4; nr. 1166, s. 3-4; nr. 1167, s. 3-4; nr. 1168, s. 3-4; nr. 1169, s. 3-4; nr. 1170, s. 3-4; nr. 1171, s. 3-4; nr. 1172, s. 3-4; nr. 1173, s. 3-4; nr. 1174, s. 3-4; nr. 1175, s. 3-4; nr. 1176, s. 3-4; nr. 1177, s. 3-4; nr. 1178, s. 3-4; nr. 1179, s. 3-4; nr. 1180, s. 3-4; nr.

1181, s. 3-4; nr. 1182, s. 3-4; nr. 1183, s. 3-4; nr. 1184, s. 3-4; nr. 1185, s. 3-4; nr. 1186, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Alayın Kraliçesi*, T.H., nr. 144, s. 2-3; nr. 145, s. 2-3; nr. 146, s. 2-3; nr. 147, s. 2-3; nr. 148, s. 2-3; nr. 149, s. 2-3; nr. 150, s. 2-3; nr. 151, s. 2-3; nr. 152, s. 2-3; nr. 153, s. 2-3; nr. 154, s. 2-3; nr. 155, s. 2-3; nr. 156, s. 2-3; nr. 157, s. 2-3; nr. 158, s. 2-3; nr. 159, s. 2-3; nr. 160, s. 2-3; nr. 161, s. 2-3; nr. 162, s. 2-3; nr. 163, s. 2-3; nr. 164, s. 2-3; nr. 165, s. 2-3; nr. 166, s. 2-3; nr. 167, s. 2-3; nr. 168, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Amiral Bing*, T.H., nr. 760, s. 3-4; nr. 761, s. 3-4; nr. 762, s. 3-4; nr. 764, s. 3-4; nr. 765, s. 3-4; nr. 766, s. 3-4; . 767, s. 3-4; nr. 768, s. 3-4; nr. 769, s. 3-4; nr. 770, s. 3-4; nr. 771, s. 4; nr. 772, s. 3-4; nr. 773, s. 3-4; nr. 774, s. 3-4; nr. 775, s. 3-4; nr. 776, s. 3-4; nr. 777, s. 3; nr. 778, s. 3-4; nr. 779, s. 3-4; nr. 780, s. 3-4; nr. 781, s. 3-4; nr. 782, s. 3-4; nr. 783, s. 3-4; nr. 784, s. 3-4; nr. 785, s. 3; nr. 786, s. 3-4; nr. 787, s. 3-4; nr. 788, s. 3-4; nr. 790, s. 3-4; nr. 791, s. 3-4; nr. 792, s. 3-4; nr. 793, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Antonin*, T.H., nr. 1041, s. 3; nr. 1042, s. 3; nr. 1043, s. 3; nr. 1044, s. 4; nr. 1045, s. 3; nr. 1046, s. 3; nr. 1047, s. 3; nr. 1048, s. 3; nr. 1049, s. 3; nr. 1050, s. 3; nr. 1051, s. 3; nr. 1052, s. 3; nr. 1053, s. 3; nr. 1054, s. 3; nr. 1055, s. 3; nr. 1056, s. 3-4; nr. 1057, s. 3-4; nr. 1058, s. 3; nr. 1059, s. 3; nr. 1060, s. 3; nr. 1061, s. 3; nr. 1062, s. 3; nr. 1063, s. 3; nr. 1064, s. 3; nr. 1065, s. 3; nr. 1066, s. 3; nr. 1067, s. 3; nr. 1068, s. 3; nr. 1069, s. 3; nr. 1070, s. 3; nr. 1071, s. 3; nr. 1072, s. 3; nr. 1073, s. 3; nr. 1074, s. 3; nr. 1075, s. 3; nr. 1076, s. 3; nr. 1077, s. 3; nr. 1078, s. 3; nr. 1079, s. 3; nr. 1080, s. 3; nr. 1081, s. 3; nr. 1082, s. 3; nr. 1083, s. 3; nr. 1084, s. 3; nr. 1085, s. 3; nr. 1086, s. 3; nr. 1087, s. 3; nr. 1088, s. 3; nr. 1089, s. 3; nr. 1090, s. 3-4; nr. 1091, s. 3.

Ahmet Midhat: *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, T.H., nr. 878, s. 3-4; nr. 879, s. 3-4; nr. 880, s. 3-4; nr. 881, s. 3-4; nr. 882, s. 4; nr. 883, s. 4; nr. 884, s. 3-4; nr. 885, s. 3-4; nr. 886, s. 3-4; nr. 887, s. 3-4; nr. 888, s. 3-4; nr. 889, s. 3-4; nr. 890, s. 3-4; nr. 891, s. 3-4; nr. 892, s. 3-4; nr. 893, s. 3-4; nr. 894, s. 3-4; nr.

895, s. 3-4; nr. 896, s. 3-4; nr. 897, s. 3-4; nr. 898, s. 3-4; nr. 899, s. 3-4; nr. 900, s. 3-4; nr. 901, s. 3-4; nr. 902, s. 3-4; nr. 903, s. 3-4; nr. 904, s. 3-4; nr. 905, s. 3-4; nr. 906, s. 3-4; nr. 907, s. 3-4; nr. 910, s. 3-4; nr. 911, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Bir Kadının Hikâyesi*, T.H., nr. 913, s. 3-4; nr. 914, s. 3-4; nr. 915, s. 3-4; nr. 916, s. 3-4; nr. 917, s. 3-4; nr. 918, s. 3-4; nr. 919, s. 3-4; nr. 920, s. 3-4; nr. 921, s. 3-4; nr. 922, s. 3-4; nr. 923, s. 3-4; nr. 924, s. 3-4; nr. 925, s. 3-4; nr. 926, s. 3-4; nr. 927, s. 3-4; nr. 928, s. 3-4; nr. 929, s. 3-4; nr. 930, s. 3-4; nr. 931, s. 3-4; nr. 932, s. 3-4; nr. 934, s. 3-4; nr. 935, s. 3-4; nr. 936, s. 3-4; nr. 937, s. 3-4; nr. 938, s. 3-4; nr. 939, s. 3-4; nr. 940, s. 3-4; nr. 941, s. 3-4; nr. 942, s. 3-4; nr. 943, s. 3-4; nr. 944, s. 3-4; nr. 945, s. 3-4; nr. 946, s. 3-4; nr. 947, s. 3-4; nr. 948, s. 3-4; nr. 949, s. 3-4; nr. 950, s. 3-4; nr. 951, s. 3-4; nr. 952, s. 3-4; nr. 953, s. 3-4; nr. 954, s. 3-4; nr. 955, s. 3-4; nr. 956, s. 3-4; nr. 957, s. 4; nr. 958, s. 3-4; nr. 959, s. 3-4; nr. 960, s. 3-4; nr. 961, s. 3-4; nr. 962, s. 3-4; nr. 963, s. 3-4; nr. 964, s. 3-4; nr. 965, s. 3-4; nr. 966, s. 3-4; nr. 967, s. 3-4; nr. 968, s. 3-4; nr. 969, s. 3-4; nr. 970, s. 3-4; nr. 971, s. 3-4; nr. 972, s. 3-4; nr. 973, s. 3-4; nr. 974, s. 3-4; nr. 975, s. 3-4; nr. 976, s. 3-4; nr. 977, s. 3-4; nr. 978, s. 3-4; nr. 979, s. 3-4; nr. 980, s. 3-4; nr. 981, s. 3-4; nr. 982, s. 3-4; nr. 983, s. 3-4; nr. 984, s. 3-4; nr. 985, s. 3-4; nr. 986, s. 4; nr. 987, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Dürrane Hanım*, T.H., nr. 1092, s. 3; nr. 1093, s. 3; nr. 1094, s. 3-4; nr. 1095, s. 3; nr. 1096, s. 3-4; nr. 1097, s. 3; nr. 1098, s. 3-4; nr. 1099, s. 3-4; nr. 1100, s. 3-4; nr. 1101, s. 3-4; nr. 1102, s. 3-4; nr. 1103, s. 3-4; nr. 1104, s. 3-4; nr. 1105, s. 3-4; nr. 1106, s. 3-4; nr. 1107, s. 3-4; nr. 1108, s. 3-4; nr. 1109, s. 3-4; nr. 1110, s. 3-4; nr. 1111, s. 3-4; nr. 1112, s. 3-4; nr. 1113, s. 3-4; nr. 1114, s. 4; nr. 1116, s. 3-4; nr. 1117, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Gabriel'in Günahı*, T.H., nr. 1204, s. 3-4; nr. 1205, s. 3-4; nr. 1206, s. 3-4; nr. 1207, s. 3-4; nr. 1208, s. 3-4; nr. 1209, s. 3-4; nr. 1210, s. 3-4; nr. 1211, s. 3-4; nr. 1212, s. 3-4; nr. 1213, s. 4; nr. 1214, s. 3-4; nr. 1215, s. 3-4; nr. 1216, s. 3-4; nr. 1217, s. 3-4; nr. 1218, s. 3-4; nr. 1219, s. 3-4; nr. 1220, s. 3-4; nr. 1221, s. 3-4; nr. 1222, s. 3-4; nr. 1223, s. 3-4; nr. 1224, s. 3-4; nr.

1225, s. 3-4; nr. 1226, s. 3-4; nr. 1227, s. 3-4; nr. 1229, s. 3-4; nr. 1230, s. 3-4; nr. 1231, s. 3-4; nr. 1232, s. 3-4; nr. 1233, s. 3-4; nr. 1234, s. 3-4; nr. 1235, s. 3-4; nr. 1236, s. 3-4; nr. 1237, s. 3-4; nr. 1238, s. 3; nr. 1239, s. 3-4; nr. 1240, s. 3-4; nr. 1241, s. 3-4; nr. 1242, s. 3-4; nr. 1243, s. 3-4; nr. 1244, s. 3-4; nr. 1245, s. 3-4; nr. 1246, s. 3-4; nr. 1247, s. 3-4; nr. 1248, s. 3-4; nr. 1249, s. 3-4; nr. 1250, s. 3-4; nr. 1251, s. 3-4; nr. 1252, s. 3-4; nr. 1253, s. 4; nr. 1254, s. 3-4; nr. 1255, s. 3-4; nr. 1256, s. 3-4; nr. 1257, s. 3-4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 3-4; nr. 1260, s. 3-4; nr. 1261, s. 3-4; nr. 1262, s. 3-4; nr. 1263, s. 3-4; nr. 1264, s. 3-4; nr. 1265, s. 3-4; nr. 1266, s. 3-4; nr. 1267, s. 3-4; nr. 1268, s. 3-4; nr. 1269, s. 4; nr. 1270, s. 4; nr. 1271, s. 3-4; nr. 1272, s. 4; nr. 1273, s. 3-4; nr. 1274, s. 3-4; nr. 1276, s. 3-4; nr. 1277, s. 3-4; nr. 1278, s. 3-4; nr. 1279, s. 3-4; nr. 1280, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Henüz 17 Yaşında*, T.H., nr. 988, s. 3-4; nr. 989, s. 3-4; nr. 990, s. 3-4; nr. 991, s. 3-4; nr. 992, s. 3-4; nr. 993, s. 3-4; nr. 994, s. 3-4; nr. 995, s. 4; nr. 996, s. 3-4; nr. 997, s. 3-4; nr. 998, s. 3-4; nr. 999, s. 3-4; nr. 1000, s. 3-4; nr. 1001, s. 3-4; nr. 1002, s. 3-4; nr. 1003, s. 3-4; nr. 1004, s. 3-4; nr. 1005, s. 3-4; nr. 1006, s. 3-4; nr. 1007, s. 3-4; nr. 1008, s. 3-4; nr. 1010, s. 3-4; nr. 1011, s. 3-4; nr. 1012, s. 3-4; nr. 1014, s. 3-4; nr. 1015, s. 3-4; nr. 1016, s. 3-4; nr. 1017, s. 3-4; nr. 1018, s. 3-4; nr. 1019, s. 3-4; nr. 1031, s. 3; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 3; nr. 1034, s. 3; nr. 1035, s. 3; nr. 1036, s. 3; nr. 1037, s. 3; nr. 1038, s. 3; nr. 1039, s. 3; 1040, s. 3.

Ahmet Midhat: *Karnaval*, T.H., nr. 816, s. 3-4; nr. 817, s. 3-4; nr. 818, s. 3; nr. 819, s. 3-4; nr. 820, s. 3-4; nr. 821, s. 3-4; nr. 822, s. 3-4; nr. 823, s. 3-4; nr. 824, s. 3-4; nr. 825, s. 3-4; nr. 826, s. 3-4; nr. 827, s. 3-4; nr. 828, s. 3-4; nr. 829, s. 3-4; nr. 830, s. 3-4; nr. 831, s. 3-4; nr. 832, s. 3-4; nr. 833, s. 3-4; nr. 834, s. 3-4; nr. 835, s. 3-4; nr. 836, s. 3-4; nr. 837, s. 3-4; nr. 838, s. 3-4; nr. 839, s. 3-4; nr. 840, s. 3-4; nr. 842, s. 3-4; nr. 843, s. 3-4; nr. 844, s. 3-4; nr. 845, s. 4; nr. 846, s. 3-4; nr. 847, s. 3-4; nr. 848, s. 3-4; nr. 849, s. 3-4; nr. 850, s. 3-4; nr. 851, s. 3-4; nr. 854, s. 3-4; nr. 855, s. 3-4; nr. 856, s. 3-4; nr. 857, s. 3-4; nr. 858, s. 3-4; nr. 859, s. 3-4; nr. 860, s. 3-4; nr. 861, s. 3-4; nr. 862, s. 3-4; nr. 863, s. 3-4; nr. 864, s. 3-4; nr. 865, s. 3-4; nr. 866, s. 3-4; nr. 867, s.

3-4; nr. 868, s. 3-4; nr. 869, s. 3-4; nr. 870, s. 3-4; nr. 871, s. 3-4; nr. 872, s. 3-4; nr. 873, s. 3-4; nr. 874, s. 3-4; nr. 875, s. 3-4; nr. 876, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *La Damme Aux Camelias*, T.H., nr. 717, s. 3-4; nr. 718, s. 3-4; nr. 719, s. 3-4; nr. 720, s. 3-4; nr. 722, s. 3-4; nr. 723, s. 3-4; nr. 724, s. 3-4; nr. 725, s. 3-4; nr. 726, s. 3; nr. 727, s. 3; nr. 728, s. 3-4; nr. 729, s. 3-4; nr. 730, s. 3-4; nr. 731, s. 3-4; nr. 732, s. 3-4; nr. 733, s. 3-4; nr. 734, s. 3-4; nr. 735, s. 3-4; nr. 736, s. 3; nr. 737, s. 3-4; nr. 738, s. 3-4; nr. 739, s. 3-4; nr. 740, s. 3-4; nr. 741, s. 3-4; nr. 742, s. 3-4; nr. 743, s. 3-4; nr. 744, s. 3; nr. 745, s. 3-4; nr. 746, s. 3; nr. 747, s. 3; nr. 748, s. 3; nr. 749, s. 4; nr. 750, s. 3; nr. 751, s. 3-4; nr. 752, s. 3-4; nr. 753, s. 3-4; nr. 754, s. 3-4; nr. 755, s. 3-4; nr. 756, s. 3-4; nr. 757, s. 3-4; nr. 758, s. 3-4; nr. 759, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Merdut Kız*, T.H., nr. 1404, s. 3-4; nr. 1405, s. 3-4; nr. 1406, s. 3-4; nr. 1407, s. 3-4; nr. 1408, s. 3-4; nr. 1409, s. 3-4; nr. 1410, s. 3-4; nr. 1411, s. 3-4; nr. 1412, s. 3-4; nr. 1413, s. 3-4; nr. 1414, s. 3-4; nr. 1415, s. 3-4; nr. 1416, s. 3-4; nr. 1417, s. 3-4; nr. 1418, s. 3-4; nr. 1419, s. 3-4; nr. 1421, s. 3-4; nr. 1422, s. 3-4; nr. 1423, s. 3-4; nr. 1424, s. 3-4; nr. 1425, s. 3-4; nr. 1426, s. 3-4; nr. 1427, s. 3-4; nr. 1428, s. 3-4; nr. 1429, s. 3-4; nr. 1430, s. 3-4; nr. 1431, s. 3-4; nr. 1432, s. 3-4; nr. 1433, s. 3-4; nr. 1434, s. 3-4; nr. 1435, s. 3-4; nr. 1436, s. 3-4; nr. 1437, s. 3-4; nr. 1438, s. 3-4; nr. 1439, s. 3-4; nr. 1440, s. 3-4; nr. 1441, s. 3-4; nr. 1442, s. 3-4; nr. 1443, s. 3-4; nr. 1444, s. 3-4; nr. 1445, s. 3-4; nr. 1446, s. 3-4; nr. 1447, s. 3-4; nr. 1448, s. 3-4; nr. 1449, s. 3-4; nr. 1450, s. 3-4; nr. 1451, s. 3-4; nr. 1452, s. 3-4; nr. 1453, s. 3-4; nr. 1454, s. 3-4; nr. 1455, s. 3-4; nr. 1456, s. 3-4; nr. 1457, s. 3-4; nr. 1458, s. 3-4; nr. 1459, s. 3-4; nr. 1460, s. 3-4; nr. 1461, s. 3-4; nr. 1462, s. 3-4; nr. 1463, s. 3-4; nr. 1464, s. 3-4; nr. 1465, s. 3-4; nr. 1466, s. 3-4; nr. 1467, s. 3-4; nr. 1468, s. 3; nr. 1469, s. 3-4; nr. 1470, s. 3; nr. 1471, s. 3-4; nr. 1472, s. 3-4; nr. 1473, s. 3-4; nr. 1474, s. 3-4; nr. 1475, s. 3-4; nr. 1476, s. 3-4; nr. 1477, s. 3-4; nr. 1478, s. 3-4; nr. 1479, s. 3-4; nr. 1480, s. 3-4; nr. 1482, s. 3-4; nr. 1483, s. 3-4; nr. 1484, s. 3-4; nr. 1485, s. 3-4; nr. 1486, s. 3-4; nr. 1487, s. 3-4; nr. 1488, s. 3-4; nr. 1490, s. 4; nr. 1491, s. 3-

4; nr. 1492, s. 3-4; nr. 1493, s. 3-4; nr. 1494, s. 3-4; nr. 1495, s. 3-4; nr. 1496, s. 3-4; nr. 1497, s. 3-4; nr. 1498, s. 3-4; nr. 1499, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Monte Cristo'nun Zeyli*, T.H., nr. 22, s. 2-3; nr. 23, s. 2-3; nr. 25, s. 2-3; nr. 26, s. 2-3; nr. 27, s. 2-4; nr. 28, s. 2-4; nr. 29, s. 2-4; nr. 30, s. 2-4; nr. 31, s. 2-4; nr. 32, s. 2-4; nr. 33, s. 2-4; nr. 34, s. 2-4; nr. 35, s. 2-4; nr. 36, s. 2-4; nr. 37, s. 2-4; nr. 38, s. 2-4; nr. 40, s. 2-4; nr. 41, s. 2-3; nr. 42, s. 2-3; nr. 44, s. 2-3; nr. 45, s. 2-3; nr. 46, s. 2-3; nr. 47, s. 2-3; nr. 49, s. 2-3; nr. 51, s. 2-3; nr. 52, s. 2-4; nr. 53, s. 2-4; nr. 54, s. 2-4; nr. 56, s. 2-4; nr. 57, s. 2-4; nr. 58, s. 2-4; nr. 59, s. 2-4; nr. 60, s. 2-4; nr. 61, s. 2-4; nr. 62, s. 2-4; nr. 63, s. 2-4; nr. 64, s. 2-4; nr. 65, s. 2-4; nr. 66, s. 2-4; nr. 67, s. 2-4; nr. 68, s. 2-4; nr. 69, s. 4; nr. 70, s. 2-4; nr. 71, s. 2-4; nr. 72, s. 2-4; nr. 73, s. 2-4; nr. 74, s. 2-4; nr. 75, s. 2-4; nr. 76, s. 2-4; nr. 77, s. 2-4; nr. 78, s. 2-4; nr. 79, s. 2-3; nr. 80, s. 2-4; nr. 81, s. 2-4; nr. 83, s. 2-3; nr. 84, s. 2-3; nr. 85, s. 2-3; nr. 86, s. 2-3; nr. 87, s. 2-3; nr. 88, s. 2-3; nr. 89, s. 2-3; nr. 90, s. 2-4; nr. 91, s. 2-4; nr. 92, s. 2-4; nr. 93, s. 2-4; nr. 94, s. 2-4; nr. 95, s. 2-4; nr. 96, s. 2-4; nr. 97, s. 2-4; nr. 98, s. 2-4; nr. 99, s. 2-4; nr. 100, s. 2-4; nr. 101, s. 2-4; nr. 102, s. 2-4; nr. 103, s. 2-4; nr. 104, s. 2-4; nr. 105, s. 2-4; nr. 106, s. 2-4; nr. 107, s. 2-4; nr. 108, s. 2-4; nr. 109, s. 2-4; nr. 110, s. 2-4; nr. 111, s. 2-4; nr. 112, s. 2-4; nr. 113, s. 2-4; nr. 114, s. 2-4; nr. 115, s. 2-4; nr. 116, s. 2-4; nr. 117, s. 2-4; nr. 118, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Peçeli Kadın*, T.H., nr. 1345, s. 3-4; nr. 1346, s. 3-4; nr. 1347, s. 3-4; nr. 1348, s. 3-4; nr. 1349, s. 3-4; nr. 1350, s. 3-4; nr. 1351, s. 3-4; nr. 1352, s. 3-4; nr. 1353, s. 3; nr. 1354, s. 3-4; nr. 1355, s. 3-4; nr. 1356, s. 3-4; nr. 1357, s. 3-4; nr. 1358, s. 3-4; nr. 1359, s. 3-4; nr. 1360, s. 3-4; nr. 1361, s. 3-4; nr. 1362, s. 4; nr. 1363, s. 3-4; nr. 1364, s. 3-4; nr. 1365, s. 3-4; nr. 1366, s. 3-4; nr. 1367, s. 3-4; nr. 1368, s. 3-4; nr. 1369, s. 3-4; nr. 1370, s. 3-4; nr. 1371, s. 3-4; nr. 1372, s. 3-4; nr. 1373, s. 3-4; nr. 1374, s. 3-4; nr. 1375, s. 3-4; nr. 1376, s. 3-4; nr. 1377, s. 3; nr. 1378, s. 3-4; nr. 1379, s. 3-4; nr. 1380, s. 3-4; nr. 1381, s. 3-4; nr. 1382, s. 3-4; nr. 1383, s. 3-4; nr. 1384, s. 3-4; nr. 1385, s. 3-4; nr. 1386, s. 3-4; nr. 1387, s. 3-4; nr. 1388, s. 3-4; nr. 1389, s. 3-4; nr. 1390, s. 3-4; nr. 1391, s. 3-4; nr. 1392, s. 3-4; nr. 1393, s. 3-4; nr.

1394, s. 3-4; nr. 1395, s. 3-4; nr. 1396, s. 3-4; nr. 1397, s. 3-4; nr. 1398, s. 3-4; nr. 1399, s. 3-4; nr. 1400, s. 3-4; nr. 1401, s. 3-4; nr. 1402, s. 3-4; nr. 1403, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Vah!*, T.H., nr. 1281, s. 3-4; nr. 1282, s. 3-4; nr. 1283, s. 3-4; nr. 1284, s. 3-4; nr. 1285, s. 3-4; nr. 1286, s. 3-4; nr. 1287, s. 3-4; nr. 1288, s. 3-4; nr. 1289, s. 3-4; nr. 1290, s. 3-4; nr. 1291, s. 3-4; nr. 1292, s. 3-4; nr. 1293, s. 3-4; nr. 1294, s.3-4; nr. 1295, s. 3-4; nr. 1296, s. 3-4; nr. 1297, s. 3-4; nr. 1298, s. 3-4; nr. 1299, s. 3-4; nr. 1300, s. 3-4; nr. 1301, s. 3-4; nr. 1302, s. 3-4; nr. 1303, s. 3-4; nr. 1304, s. 3-4; nr. 1308, s. 3-4; nr. 1309, s. 3-4; nr. 1312, s. 3-4; nr. 1313, s. 4; nr. 1318, s. 3-4; nr. 1319, s. 3-4; nr. 1320, s. 4; nr. 1323, s. 3-4; nr. 1324, s. 3-4; nr. 1325, s. 3-4; nr. 1326, s. 3-4; nr. 1327, s. 3-4; nr. 1334, s. 3-4; nr. 1338, s. 3-4; nr. 1339, s. 3; nr. 1340, s. 3; nr. 1343, s. 3-4; nr. 1344, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Yeryüzünde Bir Melek*, T.H., nr. 304, s. 3-4; nr. 305, s. 3-4; nr. 306, s. 3-4; nr. 307, s. 4; nr. 308, s. 3-4; nr. 309, s. 3-4; nr. 310, s. 3-4; nr. 311, s. 3-4; nr. 312, s. 3-4; nr. 313, s. 4; nr. 314, s. 4; nr. 315, s. 3-4; nr. 316, s. 3-4; nr. 317, s. 3-4; nr. 318, s. 3-4; nr. 319, s. 3-4; nr. 320, s. 3-4; nr. 321, s. 3-4; nr. 322, s. 4; nr. 323, s. 4; nr. 324, s. 4; nr. 325, s. 3-4; nr. 326, s. 3-4; nr. 327, s. 3-4; nr. 328, s. 3-4; nr. 329, s. 3-4; nr. 330, s. 4; nr. 331, s. 3-4; nr. 332, s. 4; nr. 333, s. 4; nr. 334, s. 3-4; nr. 335, s. 4; nr. 336, s. 4; nr. 337, s. 4; nr. 338, s. 4; nr. 339, s. 4; nr. 340, s. 4; nr. 341, s. 4; nr. 342, s. 4; nr. 343, s. 3-4; nr. 344, s. 3-4; nr. 345, s. 4; nr. 346, s. 3-4; nr. 347, s. 4; nr. 348, s. 3-4; nr. 349, s. 4; nr. 350, s. 3-4; nr. 351, s. 4; nr. 352, s. 4; nr. 353, s. 4; nr. 354, s. 4; nr. 355, s. 4; nr. 356, s. 4; nr. 357, s. 4; nr. 358, s. 4; nr. 359, s. 4; nr. 360, s. 4; nr. 361, s. 4; nr. 364, s. 4; nr. 365, s. 3-4; nr. 365, s. 3-4; nr. 366, s. 3-4; nr. 368, s. 4; nr. 369, s. 3-4; nr. 370, s. 4; nr. 371, s. 4; nr. 372, s. 3-4; nr. 373, s. 4; nr. 374, s. 4; nr. 375, s. 4; nr. 377, s. 4; nr. 378, s. 4; nr. 379, s. 4; nr. 380, s. 4; nr. 381, s. 4; nr. 384, s. 4; nr. 387, s. 4; nr. 388, s. 4; nr. 389, s. 4; nr. 390, s. 4; nr. 391, s. 4; nr. 393, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 400, s. 4; nr. 410, s. 4; nr. 411, s. 4; nr. 413, s. 4; nr. 414, s. 4; nr. 415, s. 4; nr. 416, s. 4; nr. 427, s. 4; nr. 429, s. 4; nr. 432, s. 4; nr. 434, s. 4; nr. 435, s. 4; nr.

438, s. 4; nr. 439, s. 4; nr. 440, s. 4; nr. 441, s. 4; nr. 442, s. 4; nr. 443, s. 4; nr. 449, s. 4.

Ahmet Midhat, Vizental: *Konak Yahut Şeyh Şamil'in Kafkasya Muharebatından Bir Hikâye-i Garibe*, T.H., nr. 198, s. 2-3; nr. 199, s. 2-3; nr. 200, s. 2-3; nr. 201, s. 2-3; nr. 202, s. 2-3; nr. 203, s. 2-3; nr. 204, s. 2-3; nr. 205, s. 2-3; nr. 206, s. 2-3; nr. 207, s. 2-3; nr. 208, s. 2-3; nr. 209, s. 2-3; nr. 210, s. 2-3; nr. 211, s. 2-3; nr. 212, s. 2-3; nr. 213, s. 2-3; nr. 214, s. 2-3; nr. 215, s. 2-3; nr. 216, s. 2-3; nr. 217, s. 2-3; nr. 218, s. 2-3; nr. 219, s. 2-3; nr. 220, s. 2-3; nr. 221, s. 2-3; nr. 222, s. 2-3; nr. 223, s. 2-3; nr. 224, s. 2-3.

DUMAS, Aleksandre: *La Damme Aux Camelias*, T.H., nr. 717, s. 3-4; nr. 718, s. 3-4; nr. 719, s. 3-4; nr. 720, s. 3-4; nr. 722, s. 3-4; nr. 723, s. 3-4; nr. 724, s. 3-4; nr. 725, s. 3-4; nr. 726, s. 4; nr. 727, s. 3; nr. 728, s. 3-4; nr. 729, s. 3-4; nr. 730, s. 3-4; nr. 731, s. 3-4; nr. 732, s. 3-4; nr. 733, s. 3-4; nr. 734, s. 3-4; nr. 735, s. 3-4; nr. 736, s. 3; nr. 737, s. 3-4; nr. 738, s. 3-4; nr. 739, s. 3-4; nr. 740, s. 3-4; nr. 741, s. 3-4; nr. 742, s. 3-4; nr. 743, s. 3-4; nr. 744, s. 3; nr. 745, s. 3-4; nr. 746, s. 3; nr. 747, s. 3; nr. 748, s. 3; nr. 749, s. 3; nr. 750, s. 3; nr. 751, s. 3-4; nr. 752, s. 3-4; nr. 753, s. 3-4; nr. 754, s. 3-4; nr. 755, s. 3-4; nr. 756, s. 3-4; nr. 757, s. 3-4; nr. 758, s. 4; nr. 759, s. 3-4.

DUMAS, Aleksandre: *Monte Cristo'nun Zeyli*, T.H., nr. 22, s. 2-3; nr. 25, s. 2-3; nr. 26, s. 2-3; nr. 27, s. 2-4; nr. 28, s. 2-4; nr. 29, s. 2-4; nr. 30, s. 2-4; nr. 31, s. 2-4; nr. 32, s. 2-4; nr. 33, s. 2-4; nr. 34, s. 2-4; nr. 35, s. 2-4; nr. 36, s. 2-4; nr. 37, s. 2-4; nr. 38, s. 2-4; nr. 40, s. 2-4; nr. 41, s. 2-3; nr. 42, s. 2-3; nr. 44, s. 2-3; nr. 45, s. 2-3; nr. 46, s. 2-3; nr. 47, s. 2-3; nr. 49, s. 2-3; nr. 51, s. 2-3; nr. 52, s. 2-4; nr. 53, s. 2-4; nr. 54, s. 2-4; nr. 56, s. 2-4; nr. 57, s. 2-4; nr. 58, s. 2-4; nr. 59, s. 2-4; nr. 60, s. 2-4; nr. 61, s. 2-4; nr. 62, s. 2-4; nr. 63, s. 2-4; nr. 64, s. 2-4; nr. 65, s. 2-4; nr. 66, s. 2-4; nr. 67, s. 2-4; nr. 68, s. 2-4; nr. 69, s. 4; nr. 70, s. 2-4; nr. 71, s. 2-4; nr. 72, s. 2-4; nr. 73, s. 2-4; nr. 74, s. 2-4; nr. 75, s. 2-4; nr. 76, s. 2-4; nr. 77, s. 2-4; nr. 78, s. 2-4; nr. 79, s. 2-3; nr. 80, s. 2-4; nr. 81, s. 2-4; nr. 83, s. 2-3; nr. 84, s. 2-3; nr. 85, s. 2-3; nr. 86, s. 2-3; nr. 87, s. 2-3; nr. 88, s. 2-3; nr. 89, s. 2-3; nr. 90, s. 2-4; nr. 91, s. 2-4; nr. 92,

s. 2-4; nr. 93, s. 2-4; nr. 94, s. 2-4; nr. 95, s. 2-4; nr. 96, s. 2-4; nr. 97, s. 2-4; nr. 98, s. 2-4; nr. 99, s. 2-4; nr. 100, s. 2-4; nr. 101, s. 2-4; nr. 102, s. 2-4; nr. 103, s. 2-4; nr. 104, s. 2-4; nr. 105, s. 2-4; nr. 106, s. 2-4; nr. 107, s. 2-4; nr. 108, s. 2-4; nr. 109, s. 2-4; nr. 110, s. 2-4; nr. 111, s. 2-4; nr. 112, s. 2-4; nr. 113, s. 2-4; nr. 114, s. 2-4; nr. 115, s. 2-4; nr. 116, s. 2-4; nr. 117, s. 2-4; nr. 118, s. 2-3.

DUMASZADE, Aleksandre: *Antonin*, T.H., nr. 1041, s. 3; nr. 1042, s. 3; nr. 1043, s. 3; nr. 1044, s. 3; nr. 1045, s. 3; nr. 1046, s. 3; nr. 1047, s. 3; nr. 1048, s. 3; nr. 1049, s. 3; nr. 1050, s. 3; nr. 1051, s. 3; nr. 1052, s. 3; nr. 1053, s. 3; nr. 1054, s. 3; nr. 1055, s. 3; nr. 1056, s. 3-4; nr. 1057, s. 3-4; nr. 1058, s. 3; nr. 1059, s. 3; nr. 1060, s. 3; nr. 1061, s. 3; nr. 1062, s. 3; nr. 1063, s. 3; nr. 1064, s. 3; nr. 1065, s. 3; nr. 1066, s. 3; nr. 1067, s. 3; nr. 1068, s. 3; nr. 1069, s. 3; nr. 1070, s. 3; nr. 1071, s. 3; nr. 1072, s. 3; nr. 1073, s. 3; nr. 1074, s. 3; nr. 1075, s. 3; nr. 1076, s. 3; nr. 1077, s. 3; nr. 1078, s. 3; nr. 1079, s. 3; nr. 1080, s. 3; nr. 1081, s. 3; nr. 1082, s. 3; nr. 1083, s. 3; nr. 1084, s. 3; nr. 1085, s. 3; nr. 1086, s. 3; nr. 1087, s. 3; nr. 1088, s. 3; nr. 1089, s. 3; nr. 1090, s. 3-4; nr. 1091, s. 3.

DUMASZADE, Aleksandre: *Bir Kadının Hikâyesi*, T.H., nr. 913, s. 3-4; nr. 914, s. 3-4; nr. 915, s. 3-4; nr. 916, s. 3-4; nr. 917, s. 3-4; nr. 918, s. 3-4; nr. 919, s. 3-4; nr. 920, s. 3-4; nr. 921, s. 3-4; nr. 922, s. 3-4; nr. 923, s. 3-4; nr. 924, s. 3-4; nr. 925, s. 3-4; nr. 926, s. 3-4; nr. 927, s. 3-4; nr. 928, s. 3-4; nr. 929, s. 3-4; nr. 930, s. 3-4; nr. 931, s. 3-4; nr. 932, s. 3-4; nr. 934, s. 3-4; nr. 935, s. 3-4; nr. 936, s. 3-4; nr. 937, s. 3-4; nr. 938, s. 3-4; nr. 939, s. 3-4; nr. 940, s. 3-4; nr. 941, s. 3-4; nr. 942, s. 3-4; nr. 943, s. 3-4; nr. 944, s. 3-4; nr. 945, s. 3-4; nr. 946, s. 3-4; nr. 947, s. 3-4; nr. 948, s. 3-4; nr. 949, s. 3-4; nr. 950, s. 3-4; nr. 951, s. 3-4; nr. 952, s. 3-4; nr. 953, s. 3-4; nr. 954, s. 3-4; nr. 955, s. 3-4; nr. 956, s. 3-4; nr. 957, s. 4; nr. 958, s. 3-4; nr. 959, s. 3-4; nr. 960, s. 3-4; nr. 961, s. 3-4; nr. 962, s. 3-4; nr. 963, s. 3-4; nr. 964, s. 3-4; nr. 965, s. 3-4; nr. 966, s. 3-4; nr. 967, s. 3-4; nr. 968, s. 3-4; nr. 969, s. 3-4; nr. 970, s. 3-4; nr. 971, s. 3-4; nr. 972, s. 3-4; nr. 973, s. 3-4; nr. 974, s. 3-4; nr. 975, s. 3-4; nr. 976, s. 3-4; nr. 977, s. 3-4; nr. 978, s. 3-4; nr. 979, s. 3-4; nr. 980, s.

3-4; nr. 981, s. 3-4; nr. 982, s. 3-4; nr. 983, s. 3-4; nr. 984, s. 3-4; nr. 985, s. 3-4; nr. 986, s. 4; nr. 987, s. 3-4.

FEÏULLET, Octave: *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi, Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, T.H., nr. 878, s. 3-4; nr. 879, s. 3-4; nr. 880, s. 3-4; nr. 881, s. 3-4; nr. 882, s. 4; nr. 883, s. 4; nr. 884, s. 3-4; nr. 885, s. 3-4; nr. 886, s. 3-4; nr. 887, s. 3-4; nr. 888, s. 3-4; nr. 889, s. 3-4; nr. 890, s. 3-4; nr. 891, s. 3-4; nr. 892, s. 3-4; nr. 893, s. 3-4; nr. 894, s. 3-4; nr. 895, s. 3-4; nr. 896, s. 3-4; nr. 897, s. 3-4; nr. 898, s. 3-4; nr. 899, s. 3-4; nr. 900, s. 3-4; nr. 901, s. 3-4; nr. 902, s. 3-4; nr. 903, s. 3-4; nr. 904, s. 3-4; nr. 905, s. 3-4; nr. 906, s. 3-4; nr. 907, s. 3-4; nr. 910, s. 3-4; nr. 911, s. 3-4.

FENELON, François: *İki Tilki*, T.H., nr. 1427, s. 2.

H(asan). B(edreddin): *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 451, s. 4; 452, s. 4; nr. 453, s. 2; nr. 454, s. 4; nr. 455, s. 4; nr. 456, s. 3-4; nr. 457, s. 4; nr. 458, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 3-4; nr. 464, s. 4; nr. 465, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4; nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 474, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 3-4; nr. 512, s. 3-4; nr. 513, s. 3-4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 522, s. 4.

H(a). Tahsin: *Aferin! Çırak*, T.H., nr. 1439, s. 3; nr. 1440, s. 3.

LAMARTİNE, Alphonse de: *Graziella*, T.H., nr. 169, s. 2-3; nr. 170, s. 2-3; nr. 171, s. 2-3; nr. 172, s. 2-3; nr. 173, s. 2-3; nr. 174, s. 2-3; nr. 175, s. 2-3; nr. 176, s. 2-3; nr. 177, s. 2-3; nr. 178, s. 2-3; nr. 179, s. 2-3; nr. 180, s. 2-4; nr. 181, s. 2-3; nr. 182, s. 2-3; nr. 183, s. 2-3; nr. 184, s. 2-3; nr. 185, s. 2-3; nr. 186, s. 2-3; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 2-3; nr. 190, s. 2-3; nr. 191, s. 2-3; nr. 192, s. 2-3; nr. 193, s. 2-3; nr. 194, s. 2-3; nr. 195, s. 2-3; nr. 196, s. 2-3; nr. 197, s. 2-3.

Mahmut Şevket: *Fakir ve Zengin*, T.H., nr. 670, s. 4; nr. 671, s. 4; nr. 672, s. 3-4; nr. 673, s. 3-4; nr. 674, s. 3.

Mahmut Talat: *Plevne Tarih-i Harbi*, T.H., nr. 240, s. 2-3; nr. 241, s. 2-3; nr. 242, s. 2-3; nr. 243, s. 2-3; nr. 244, s. 2-3; nr. 245, s. 2-3; nr. 246, s. 2-4; nr. 247, s. 2-4; nr. 248, s. 2-4; nr. 249, s. 2-3; nr. 250, s. 2-4; nr. 251, s. 2-4; nr. 252, s. 2-3; nr. 253, s. 2-3; nr. 254, s. 2-3; nr. 255, s. 2-3; nr. 256, s. 2-4; nr. 257, s. 2-4; nr. 258, s. 2-4; nr. 259, s. 2-4; nr. 260, s. 2-4; nr. 261, s. 2-4; nr. 262, s. 2-3; nr. 263, s. 2-3; nr. 264, s. 2-3; nr. 265, s. 2-3; nr. 266, s. 2-3; nr. 267, s. 2-3; nr. 268, s. 2-3; nr. 269, s. 2-3; nr. 270, s. 2-3; nr. 271, s. 2-3; nr. 272, s. 2-3; nr. 273, s. 2-3; nr. 274, s. 2-3; nr. 275, s. 2-3; nr. 276, s. 2-3; nr. 277, s. 2-3; nr. 278, s. 2; nr. 279, s. 2-3; nr. 280, s. 2-3; nr. 281, s. 2-3; nr. 282, s. 2-3; nr. 283, s. 2-3; nr. 284, s. 2-3; nr. 285, s. 2; nr. 286, s. 2-3; nr. 287, s. 2; nr. 288, s. 2; nr. 289, s. 2-3; nr. 290, s. 2; nr. 291, s. 2-3; nr. 292, s. 2-3; nr. 293, s. 2; nr. 294, s. 2-3; nr. 296, s. 2-3; nr. 297, s. 2-3; nr. 298, s. 2; nr. 299, s. 2; nr. 300, s. 2; nr. 302, s. 2-3; nr. 308, s. 2; nr. 309, s. 2-3; nr. 310, s. 2; nr. 311, s. 2; nr. 312, s. 2; nr. 314, s. 2; nr. 315, s. 2; nr. 316, s. 2; nr. 317, s. 2; nr. 319, s. 3; nr. 321, s. 2; nr. 322, s. 2; nr. 324, s. 2; nr. 328, s. 2; nr. 329, s. 2; nr. 330, s. 3.

Mehmet Tahir: *Alicenaplar*, T.H., nr. 663, s. 4; nr. 664, s. 4.

Mehmet Tahir: *Bin Süvari*, T.H., nr. 676, s. 3-4; nr. 677, s. 4; nr. 678, s. 4; nr. 679, s. 4; nr. 680, s. 4; nr. 681, s. 4.

Mehmet Tahir: *Harik Tulumbası*, T.H., nr. 704, s. 4; nr. 705, s. 3-4; nr. 706, s. 4; nr. 707, s. 4; nr. 708, s. 4; nr. 709, s. 3; nr. 710, s. 3-4; nr. 711, s. 4; nr. 712, s. 3; nr. 713, s. 3-4; nr. 714, s. 4; nr. 715, s. 4.

Mehmet Tahir: *Kar Fırtınası*, T.H., nr. 693, s. 3-4; nr. 694, s. 4; nr. 695, s. 4; nr. 696, s. 4; nr. 697, s. 3.

MEROUVEL, Charles: *Gabriel'in Günahı*, T.H., nr. 1204, s. 3-4; nr. 1205, s. 3-4; nr. 1206, s. 3-4; nr. 1207, s. 3-4; nr. 1208, s. 3-4; nr. 1209, s. 3-4; nr. 1210, s. 3-4; nr. 1211, s. 3-4; nr. 1212, s. 3-4; nr. 1213, s. 4; nr. 1214, s. 3-4; nr. 1215, s. 3-4; nr. 1216, s. 3-4; nr. 1217, s. 3-4; nr. 1218, s. 3-4; nr. 1219, s. 3-4; nr. 1220, s. 3-4; nr. 1221, s. 3-4; nr. 1222, s. 3-4; nr. 1223, s. 3-4; nr.

1224, s. 3-4; nr. 1225, s. 3-4; nr. 1226, s. 3-4; nr. 1227, s. 3-4; nr. 1229, s. 3-4; nr. 1230, s. 3-4; nr. 1231, s. 3-4; nr. 1232, s. 3-4; nr. 1233, s. 3-4; nr. 1234, s. 3-4; nr. 1235, s. 3-4; nr. 1236, s. 3-4; nr. 1237, s. 3-4; nr. 1238, s. 3; nr. 1239, s. 3-4; nr. 1240, s. 3-4; nr. 1241, s. 3-4; nr. 1242, s. 3-4; nr. 1243, s. 3-4; nr. 1244, s. 3-4; nr. 1245, s. 3-4; nr. 1246, s. 3-4; nr. 1247, s. 3-4; nr. 1248, s. 3-4; nr. 1249, s. 3-4; nr. 1250, s. 3-4; nr. 1251, s. 3-4; nr. 1252, s. 3-4; nr. 1253, s. 4; nr. 1254, s. 3-4; nr. 1255, s. 3-4; nr. 1256, s. 3-4; nr. 1257, s. 3-4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 3-4; nr. 1260, s. 3-4; nr. 1261, s. 3-4; nr. 1262, s. 3-4; nr. 1263, s. 3-4; nr. 1264, s. 3-4; nr. 1265, s. 3-4; nr. 1266, s. 3-4; nr. 1267, s. 3-4; nr. 1268, s. 3-4; nr. 1269, s. 4; nr. 1270, s. 4; nr. 1271, s. 3-4; nr. 1272, s. 4; nr. 1273, s. 3-4; nr. 1274, s. 3-4; nr. 1276, s. 3-4; nr. 1277, s. 3-4; nr. 1278, s. 3-4; nr. 1279, s. 3-4; nr. 1280, s. 3-4. (“Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın mütercimi Ahmet Midhat Efendi’dir.)

RICHEBOURG, Emile: *Merdut Kız*, T.H., nr. 1404, s. 3-4; nr. 1405, s. 3-4; nr. 1406, s. 3-4; nr. 1407, s. 3-4; nr. 1408, s. 3-4; nr. 1409, s. 3-4; nr. 1410, s. 3-4; nr. 1411, s. 3-4; nr. 1412, s. 3-4; nr. 1413, s. 3-4; nr. 1414, s. 3-4; nr. 1415, s. 3-4; nr. 1416, s. 3-4; nr. 1417, s. 3-4; nr. 1418, s. 3-4; nr. 1419, s. 3-4; nr. 1421, s. 3-4; nr. 1422, s. 3-4; nr. 1423, s. 3-4; nr. 1424, s. 3-4; nr. 1425, s. 3-4; nr. 1426, s. 3-4; nr. 1427, s. 3-4; nr. 1428, s. 3-4; nr. 1429, s. 3-4; nr. 1430, s. 3-4; nr. 1431, s. 3-4; nr. 1432, s. 3-4; nr. 1433, s. 3-4; nr. 1434, s. 3-4; nr. 1435, s. 3-4; nr. 1436, s. 3-4; nr. 1437, s. 3-4; nr. 1438, s. 3-4; nr. 1439, s. 3-4; nr. 1440, s. 3-4; nr. 1441, s. 3-4; nr. 1442, s. 3-4; nr. 1443, s. 3-4; nr. 1444, s. 3-4; nr. 1445, s. 3-4; nr. 1446, s. 3-4; nr. 1447, s. 3-4; nr. 1448, s. 3-4; nr. 1449, s. 3-4; nr. 1450, s. 3-4; nr. 1451, s. 3-4; nr. 1452, s. 3-4; nr. 1453, s. 3-4; nr. 1454, s. 3-4; nr. 1455, s. 3-4; nr. 1456, s. 3-4; nr. 1457, s. 3-4; nr. 1458, s. 3-4; nr. 1459, s. 3-4; nr. 1460, s. 3-4; nr. 1461, s. 3-4; nr. 1462, s. 3-4; nr. 1463, s. 3-4; nr. 1464, s. 3-4; nr. 1465, s. 3-4; nr. 1466, s. 3-4; nr. 1467, s. 3-4; nr. 1468, s. 3; nr. 1469, s. 3-4; nr. 1470, s. 3; nr. 1471, s. 3-4; nr. 1472, s. 3-4; nr. 1473, s. 3-4; nr. 1474, s. 3-4; nr. 1475, s. 3-4; nr. 1476, s. 3-4; nr. 1477, s. 3-4; nr. 1478, s. 3-4; nr. 1479, s. 3-4; nr.

1480, s. 3-4; nr. 1482, s. 3-4; nr. 1483, s. 3-4; nr. 1484, s. 3-4; nr. 1485, s. 3-4; nr. 1486, s. 3-4; nr. 1487, s. 3-4; nr. 1488, s. 3-4; nr. 1490, s. 3-4; nr. 1491, s. 3-4; nr. 1492, s. 3-4; nr. 1493, s. 3-4; nr. 1494, s. 3-4; nr. 1495, s. 3-4; nr. 1496, s. 3-4; nr. 1497, s. 3-4; nr. 1498, s. 3-4; nr. 1499, s. 3-4

RİCHEBOURG, Emile: *Peçeli Kadın*, T.H., nr. 1345, s. 3-4; nr. 1346, s. 3-4; nr. 1347, s. 3-4; nr. 1348, s. 3-4; nr. 1349, s. 3-4; nr. 1350, s. 3-4; nr. 1351, s. 3-4; nr. 1352, s. 3-4; nr. 1353, s. 3; nr. 1354, s. 3-4; nr. 1355, s. 3-4; nr. 1356, s. 3-4; nr. 1357, s. 3-4; nr. 1358, s. 3-4; nr. 1359, s. 3-4; nr. 1360, s. 3-4; nr. 1361, s. 3-4; nr. 1362, s. 4; nr. 1363, s. 3-4; nr. 1364, s. 3-4; nr. 1365, s. 3-4; nr. 1366, s. 3-4; nr. 1367, s. 3-4; nr. 1368, s. 3-4; nr. 1369, s. 3-4; nr. 1370, s. 3-4; nr. 1371, s. 3-4; nr. 1372, s. 3-4; nr. 1373, s. 3-4; nr. 1374, s. 3-4; nr. 1375, s. 3-4; nr. 1376, s. 3-4; nr. 1377, s. 3; nr. 1378, s. 3-4; nr. 1379, s. 3-4; nr. 1380, s. 3-4; nr. 1381, s. 3-4; nr. 1382, s. 3-4; nr. 1383, s. 3-4; nr. 1384, s. 3-4; nr. 1385, s. 3-4; nr. 1386, s. 3-4; nr. 1387, s. 3-4; nr. 1388, s. 3-4; nr. 1389, s. 3-4; nr. 1390, s. 3-4; nr. 1391, s. 3-4; nr. 1392, s. 3-4; nr. 1393, s. 3-4; nr. 1394, s. 3-4; nr. 1395, s. 3-4; nr. 1396, s. 3-4; nr. 1397, s. 3-4; nr. 1398, s. 3-4; nr. 1399, s. 3-4; nr. 1400, s. 3-4; nr. 1401, s. 3-4; nr. 1402, s. 3-4; nr. 1403, s. 3-4.

Salahî: *Efsane-i Aşk*, T.H., nr. 1489, s. 2-3.

T(e). Rıza: *Müteverrem Bir Kız*, T.H., nr. 1191, s. 2-3.

VERNE, Jules: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 451, s. 4; 452, s. 4; nr. 453, s. 2; nr. 454, s. 4; nr. 455, s. 4; nr. 456, s. 3-4; nr. 457, s. 4; nr. 458, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 3-4; nr. 464, s. 4; nr. 465, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4; nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 474, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 3-4; nr. 512, s. 3-4; nr. 513, s. 3-4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 522, s. 4.

VERNE, Jules: *Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*, T.H., nr. 1188, s. 3-4; nr. 1189, s. 3-4; nr. 1190, s. 3-4; nr. 1191, s. 4; nr. 1192, s. 3-4; nr. 1193, s. 3-4; nr. 1194,

s. 3-4; nr. 1195, s. 3-4; nr. 1196, s. 3-4; nr. 1197, s. 3-4; nr. 1198, s. 3; nr. 1199, s. 3-4; nr. 1200, s. 3-4; nr. 1201, s. 3-4; nr. 1202, s. 3-4; nr. 1203, s. 3-4.

Yusuf Neyyir: *Graziella*, T.H., nr. 169, s. 2-3; nr. 170, s. 2-3; nr. 171, s. 2-3; nr. 172, s. 2-3; nr. 173, s. 2-3; nr. 174, s. 2-3; nr. 175, s. 2-3; nr. 176, s. 2-3; nr. 177, s. 2-3; nr. 178, s. 2-3; nr. 179, s. 2-3; nr. 180, s. 2-4; nr. 181, s. 2-3; nr. 182, s. 2-3; nr. 183, s. 2-3; nr. 184, s. 2-3; nr. 185, s. 2-3; nr. 186, s. 2-3; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 2-3; nr. 190, s. 2-3; nr. 191, s. 2-3; nr. 192, s. 2-3; nr. 193, s. 2-3; nr. 194, s. 2-3; nr. 195, s. 2-3; nr. 196, s. 2-3; nr. 197, s. 2-3.

2.2.1.3.2. Opera ve Tiyatro Metinleri veya Opera ve Tiyatro Eleştirileri

A(yn).. L...: *Ulüvv-i Himmete Teşekkür*, T.H., nr. 410, s. 3.

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2-3.

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1402, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 947, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): “*Osmanlı Tiyatrosu'na İnayet*”, T.H., nr. 1423, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Osmanlı Tiyatrosu'nun Müceddiden Tanzimi*, T.H., nr. 1451, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tiyatro*, T.H., nr. 621, s. 2.

Beyoğlu Muhabiri: “*Dram mı Komedyası mı?*”, T.H., nr. 1380, s. 2.

Emin ve Zekai: *Güllü Agop hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 459, s. 3.

Eşref: *Başlıksız olarak tiyatro hakkında*, T.H., nr. 1346, s. 2.

Güllü Agop: *Tiyatroda oynanan eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 464, s. 2.

Güllü Agop: *Güllü Agop Tarafından Maruz-ı okuyamadım*, T.H., nr. 630, s. 2.

Güllü Agop: *Tiyatrolarla ilgili 621. sayıda çıkan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 626, s. 4.

Güllü Agop: *Osmanlı tiyatrosu ve edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 663, s. 3.

Hüseyin: *Tiyatro kumpanyaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1098, s. 2.

İhsan (Tophane Ketebesinden): *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 677, s. 3.

İstanbul Muhabiri: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1400, s. 1.

M. Hayri: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1351, s. 2.

M.R.: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1226, s. 3.

Mehmet Şükrü: *Heder adlı tiyatro eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1240, s. 2.

Mehmet Ziya: *Eden Bulur: Yahut Merhametsiz Bir Valide*, T.H., nr. 795, s. 3-4; nr. 796, s. 3-4; nr. 797, s. 3-4; nr. 798, s. 3-4; nr. 799, s. 3-4; nr. 800, s. 4; nr. 801, s. 3; nr. 802, s. 3-4; nr. 803, s. 3-4; nr. 804, s. 3; nr. 805, s. 4; nr. 806, s. 3-4; nr. 807, s. 4; nr. 808, s. 4.

Mehmet Ziya (İmzasız olarak): *Huzzar*, T.H., nr. 794, s. 3-4.

Muallim Naci ("Ahmet Mesut" müstearıyla): *Kimdir Bu Matmazel? Nedir Bu Ahenk?*, T.H., nr. 1372, s. 2.

(Muallim) Naci: *Tiyatronun Vücub-ı Vücut ve Terakkisi*, T.H., nr. 1238, s. 2.

Mustafa: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 950, s. 2.

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1052, s. 2-3.

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1096, s. 2-3.

Mustafa Raşit ("Kış Muhabiri" müstearıyla): *Güzel Heves*, T.H., nr. 1347, s. 2.

Mustafa Raşit: "*Osmanlı Tiyatrosu ve Joj Mari*", T.H., nr. 1415, s. 2.

Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1446, s. 2-3.

Mustafa Raşit: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1456, s. 2.

Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1478, s. 2.

Zekai ve Emin: *Başlıksız olarak tiyatro hakkında*, T.H., nr. 459, s. 3.

İmzasız: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1402, s. 2.

İmzasız: *Çocuk Hırsızı*, T.H., nr. 1394, s. 1-2.

İmzasız: "*Çocuk Hırsızı*", T.H., nr. 1425, s. 1.

İmzasız: *Dram mı Seyretmeli Komediya mı?*, T.H., nr. 1388, s. 2.

İmzasız: *Gedikpaşa Tiyatrosu'nda İtalyan Operası*, T.H., nr. 844, s. 2.

İmzasız: *Muahez*, T.H., nr. 501, s. 3-4; nr. 502, s. 3-4; nr. 503, s. 3-4; nr. 504, s. 3-4; nr. 505, s. 4; nr. 507, s. 3-4.

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu –Dram ve Komedi Kumpanyası-*, T.H., nr. 1454, s. 2.

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nun Terakkisi*, T.H., nr. 1431, s. 2.

İmzasız: *Osmanlıların Fezail-i Ahlakı*, T.H., nr. 320, s. 2.

İmzasız: *Petersburg'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 22, s. 4.

İmzasız: *Sanayi-i Nefise ve Tiyatro*, T.H., nr. 1069, s. 2.

İmzasız: *Tiyatrolar*, T.H., nr. 1231, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak Osmanlı Tiyatrosu hakkında*, T.H., nr. 1287, s. 2-3.

2.2.1.3.3. Bilmeceler

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 885. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 886, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda, bir gün evvel sorulan bilmecelerin cevapları hakkında gelen “Mekteb-i Tıbbiye talebesinden Şevket Vasfî ve Sıtkı” imzalı varakalardaki cevaplar değerlendirilip “R.” imzalı varakadaki cevaplar da yorumlandıktan sonra, bu varakanın sahibinin de bilmece gönderdiği ve beğenilen bilmecelerin gazetede sırası geldikçe derç edileceği haber verilmektedir.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak):887. *Sayının bilmecelerinin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 888, s. 3. (Gazeteye gönderilen “Bir Muhacir” ve “M.R.” imzalı cevaplar hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan kısa yazı.)

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 888. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 889, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 889. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 890, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 890. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 891, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 891. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 892, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 892. *sayıdaki bilmeceler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 893, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 893. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 894, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 894. *sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 895, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 895. *Sayıdaki bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 896, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 902. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında*, T.H., nr. 903, s. 2-3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 903. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 904, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): 904. *sayıda yer alan bilmecelerin cevapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 905, s. 3.

Azaplar Kiraathanesi Müşterileri: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 895, s. 3.

Ebüzziya Tevfik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 889, s. 3.

Ebüzziya Tevfik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 890, s. 3.

Ebüzziya Tevfik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 891, s. 3.

Ebüzziya Tevfik: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 893, s. 3.

(Faik) Reşat Bey: *Yeni Bir Usulde Bilmece*, T.H., nr. 885, s. 2-3.

(Faik) Reşat Bey: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 886, s. 3.

(Faik) Reşat Bey (İmzasız olarak): *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 887, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda önceki sayılarda başlayan bilmecelere devam edilerek, iki yeni bilmeceye daha yer verilmektedir.)

(Faik) R(eşat): *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 888, s. 3.

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 902, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan üç bilmece.)

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 904, s. 2-3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda iki bilmece bulunmaktadır.)

(Faik) Reşat: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 906, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda bir bilmece yer almaktadır.)

M..D(al): *Bilmece*, T.H., nr. 1351, s. 2.

Mahmut Celaleddin: *Şuarâ-yı benamdan Aydın vilayeti mektupçusu esbak izzetli Mehmet Celaleddin Beyefendi’nin tanzim eylemiş olduğu lugazdır*, T.H., nr. 1203, s. 3.

Refik (Galata Gümrüğü Ketebesinden): *Başlıksız olarak muamma çözümü*, T.H., nr. 1206, s. 3.

SCHILLER, Fredrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 607, s. 4.

SCHILLER, Fredrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 608, s. 4.

SCHILLER, Fredrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 609, s. 4.

SCHILLER, Fredrich: *Schiller’dan Tercüme*, T.H., nr. 610, s. 4.

Ş. D(e): *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 903, s. 2.

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 892, s. 3. (“Edebiyat” sütununda yer alan iki bilmece.)

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 896, s. 2. (“Edebiyat” sütununda yer alan yazıda üç yeni bilmece yer almaktadır.)

İmzasız: *Bilmece –Mabat-*, T.H., nr. 894, s. 3.

2.2.1.3.4. Mensur Şiir

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *“Akşam”*, T.H., nr. 1436, s. 2-3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *“Sabah”*, T.H., nr. 1428, s. 3.

Mehmet Celal: *Gazel*, T.H., nr. 1487, s. 3.

Mehmet Celal: “*Zavallı Sevda Esiri!*”, T.H., nr. 1497, s. 2-3.

Mehmet Rasim (İkinci Ordu-yı Hümayun Erkan-ı Harbiye Dairesi Ketebesinden):
Rüyadaki İftirak’ın Alenen Zuhuru, T.H., nr. 1482, s. 3.

Mustafa Reşit: *Bir Çiçeğin Nalesi*, T.H., nr. 1404, s. 3.

Mustafa Reşit: *Kış*, T.H., nr. 812, s. 3.

Mustafa Reşit: *Neşr-i Meyhaneyi Temaşa*, T.H., nr. 1379, s. 3.

Mustafa Reşit: *Tahassür-i Pirane*, T.H., nr. 855, s. 2.

[UŞAKLIGİL], Mehmet Halit (Machitariste Şakirdanından Uşşakîzade): *Aşkımın Mezarı*, T.H., nr. 1461, s. 3.

2.2.1.3.5. Mektup

A(rminius). Vambery (Reşit Vambery imzası ile): *Başlıksız olarak Mehmet Efendi’ye ait seyahanatname hakkında*, T.H., nr. 210, s. 2.

Abdurrahman Hilmi (Selanik Maarif Müfettişi): *Selanik’ten*, T.H., nr. 1482, s. 2-3.

Ahmet Hilmi (Mümeyyiz Mektubi-i Vilayet-i Bitlis): *Bitlis’ten*, T.H., nr. 1138, s. 3.

Ali Ferruh Bey: *Başlıksız olarak manzum mektup*, T.H., nr. 1071, s. 3.

(Faik) Reşat (Müdür-i Maarif-i Diyarbakır): *Diyarbakır’dan*, T.H., nr. 1487, s. 2-3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Edibane Yazılmış Bir Mektup Sureti*, T.H., nr. 880, s. 3.

Muallim Naci (“Bir Firkatzede” müstearıyla): *Mektup*, T.H., nr. 898, s. 2-3.

Mustafa Reşit (*Envar-ı Zekâ* Muharriri): *Tarabya’dan Mektup*, T.H., nr. 1487, s. 2.

Refet: *Manastır’dan*, T.H., nr. 1170, s. 2.

Reşit: *Başlıksız olarak mektup*, T.H., nr. 1307, s. 3.

Salik: *Aynagöl Mahkeme-i Bidayet ser Kâtibi Salik Beyefendi tarafından mektup*, T.H., nr. 1162, s. 3.

Ş(emseddin). Sami: *Muharrir Efendiye*, T.H., nr. 150, s. 3.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Golos'tan*, T.H., nr. 1311, s. 3-4.

Tevfik: *Mecmua-i Ebüzziya'da Tevfik Bey tarafından Sait Beyefendi hazretlerine yazılmış olduğu görülen mektuptur*, T.H., nr. 1354, s. 2.

2.2.1.3.6. Seyahat Yazıları

A(rminius). Vambery (Reşit Vambery imzası ile): *Başlıksız olarak Mehmet Efendi'ye ait seyahatname hakkında*, T.H., nr. 210, s. 2.

Ahmet Midhat: *İstanbul'dan Asyâ-yı Vusta'ya Bir Seyahat*, T.H., nr. 138, s. 4.

Mehmet Ali Efendi: *İstanbul'dan Asya-yı Vustaya Bir Seyahat*, T.H., nr. 139, s. 4; nr. 140, s. 4; nr. 141, s. 4; nr. 142, s. 4; nr. 143, s. 4; nr. 144, s. 4; nr. 145, s. 4; nr. 146, s. 2-3; nr. 146, s. 4; nr. 148, s. 4; nr. 149, s. 2-3; nr. 150, s. 4; nr. 151, s. 4; nr. 152, s. 4; nr. 153, s. 4; nr. 154, s. 4; nr. 156, s. 4; nr. 157, s. 4; nr. 158, s. 4; nr. 161, s. 4; nr. 162, s. 4; nr. 163, s. 4.

Mehmet Tahir (Jandarma Miralaylarından): *Seyahatname hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 716, s. 3.

Raşit: *İstanbul'dan Saray Köyü'ne Kadar Seyahat*, T.H., nr. 1306, s. 2-3.

2.2.1.3.7. Edebiyat Teorisi İle İlgili Yazılar

Abdurrahman Nacim (Müddeiumumî-i Vilayet-i Hüdavendigâr): *Kürt edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 982, s. 2-3.

Abdurrahman Süreyya: *Belagat-ı Osmaniye –Abdurrahman Süreyya Efendi'nin İkinci Makalesi-*, T.H., nr. 1117, s. 3.

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1450, s. 3.

Abdülhalim: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1463, s. 3.

- Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1441, s. 3.
- Abdülhalim Celalî: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1492, s. 3.
- Ahmet Cemal: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 2.
- Ahmet Cemal: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1424, s. 3.
- Ahmet Cemal: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1426, s. 3.
- Ahmet Cemil: *Başlıksız olarak Medhal-i İnşa adlı eser hakkında*, T.H., nr. 1391, s. 2.
- Ahmet Fahri: “*Hangisine Acıyayım*”, T.H., nr. 1406, s. 3; nr. 1407, s. 3.
- Ahmet Hamdi: *Şiir ve İnşamıza Dair Bir İki Söz*, T.H., nr. 1229, s. 2-3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Numune-i Tenkit*, T.H., nr. 545, s. 3.
- Ahmet Midhat: *Amiral Bing “Mukaddime”*, T.H., nr. 760, s. 1.
- Ahmet Midhat: *Ebüzziya Beyefendi’ye Mukabele*, T.H., nr. 358, s. 2-3.
- Ahmet Midhat: *Güzel Tekdir*, T.H., nr. 218, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Koca Şairlik!...*, T.H., nr. 3, s. 2.
- Ahmet Midhat: “*Taassup ve Garibe Meftuniyet*”, T.H., nr. 1305, s. 3.
- Ahmet Midhat: “*Talim-i Edebiyat ve Muahezat*”, T.H., nr. 1298, s. 3.
- Ahmet Midhat: “*Zemzeme*”, T.H., nr. 1321, s. 2.
- Ahmet Midhat: *Abdülhak Hamit tarafından gönderilen ibare hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1347, s. 2-3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Mükemmel Tarih-i Osmani Telifi*, T.H., nr. 462, s. 3-4.
- Ahmet Midhat, Vizental: *Konak*, T.H., nr. 198, s. 1.

Ali Nureddin (Kazanlı): *Akıldan Bela* adlı komedya hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1405, s. 2-3.

Arifi, Vasıf, Fuat: *Muhazarat* hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1384, s. 2.

Artin Müsdemicyan (Mekteb-i Hukuk-ı Şahane Talebesinden): *909. sayıdaki K(ef)-Y imzalı yazı* hakkında, T.H., nr. 912, s. 3.

Artin M(Müsdemicyan): *Hakaret ve Müfteriyat*, T.H., nr. 917, s. 3.

Aşkî-i Askeri: *Başlıksız*, T.H., nr. 1439, s. 2.

A(yn). R.: “*Aferin İntibah Gazetesine*”, T.H., nr. 1037, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bizde Sanatın Tab’ı*, T.H., nr. 173, s. 2.

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu* hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1388, s. 3.

Besim (Rüsumat Emaneti Evrak Ketebesinden): *Şiir değerlendirmesi* hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1411, s. 3.

Bir Aboneniz: *Bir Lâlin Lisan-ı Hâli* adlı şiir hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1353, s. 2.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): “*Sabah*”, T.H., nr. 1428, s. 3.

Bir Asker: *İşte Zeval-i Aşk* adlı yazı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1433, s. 2.

Bir Orta Yaşlı: *Muaheze* başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1431, s. 2.

Bir Şairzade: *Başlıksız olarak şiir tenkidi*, T.H., nr. 1443, s. 3.

Bir Yeni Talip: *Başlıksız olarak beyit tercümesi*, T.H., nr. 1418, s. 3.

Bir Zat: *Başlıksız olarak şiir tenkidi*, T.H., nr. 1421, s. 3.

Cafer: *Hest-i Fahir* adlı eserle ilgili başlıksız tenkit, T.H., nr. 858, s. 3.

Celal (Jandarma Dairesine Mensup): *Şiir eleştirisi* hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1412, s. 3.

Cemal: *Bahar yahut Âşık adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Ebüzziya Tefik: *Anlaşıldı Vehbi'nin Keranesi*, T.H., nr. 1447, s. 2.

Ebüzziya Tefik: *Ashab-ı Mütalaaya*, T.H., nr. 1179, s. 2.

Ebüzziya (Tefik): *Başlıksız olarak intihal mevzusu hakkında*, T.H., nr. 1437, s. 2.

Ebüzziya Tefik: *Ziya Paşa'nın eserleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1182, s. 2-3.

Elhac İbrahim: *“Arz-ı Nedamet'e Cevap”*, T.H., nr. 1305, s. 2-3; nr. 1306, s. 3-4.

E(lif). E(lif): *Tercüme eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 802, s. 3.

E(lif) S(ad): *Bir Mülahaza-i Edibane*, T.H., nr. 528, s. 4.

E(lif) S(ad): *Bir Mülahaza-i Edibane*, T.H., nr. 538, s. 4.

Elhac İbrahim: *Saadetli Muharrir Efendi Hazretleri!*, T.H., nr. 1357, s. 3.

E(lif)... Hakkı (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Talebesinden): *Aynen*, T.H., nr. 1470, s. 3.

Enver: *Terakki-i Maarif adlı risalenin yazarı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1491, s. 3.

Enver Abdülkadir (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Şakirdanından): *Muhavere-i Edebiye başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1086, s. 3.

Faik: *“Faik imzasıyla matbaamıza tebliğ olunan varakanın aynıdır.”*, T.H., nr. 518, s. 2.

Faik: *Tercümeleri neşredilmekte olan birkaç eser ve mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 719, s. 2.

Feyzi (Mekteb-i Sultani Farisî Muallimi): *Usul-i Farisî ile ilgili yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1365, s. 2-3.

Fuat ve Arifî ve Vasıf: *Vakit Münekkidi ve Muhazarat dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 2.

H(a) S(ad): *Recaizâde Mahmut Ekrem'in şiirleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 847, s. 3.

Hafid: *Şiir eleştiri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1403, s. 2.

Hakkı: *İlzam*, T.H., nr. 1327, s. 3.

Hakkı: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2.

Hasan Kâmil: *Harabat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1444, s. 3.

Hasan Zühtü: *Fünun – Kürtler*, T.H., nr. 1014, s. 3.

Hayri (Süha Muharriri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1397, s. 2.

Hazine-i Evrak Müessisleri: *Mecmua-ı Fünun'un* tamamlanamayan tercümeleri hakkında, T.H., nr. 881, s. 2.

Hazine-i Evrak'ın Müessisleri: *Tercüman-ı Hakikat'e Arz-ı Hakikat –ve Şükran-*, T.H., nr. 860, s. 3.

Hüsni: *Şiir değerlendirmesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2-3.

İki Mektep Arkadaşı: *Başlıksız olarak şiir değerlendirmesi*, T.H., nr. 1464, s. 3.

İsmail (Diyarbakırlı): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1369, s. 3.

Keyfî (Kef- Ye rumuzu ile): *İstifade Niyetiyle İfade*, T.H., nr. 545, s. 3-4.

Keyfî: *Tercüme-i Cevabname*, T.H., nr. 974, s. 3.

Lisan Aşına Bir Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1348, s. 3.

M.: *Cezmi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 515, s. 3.

M. Hikmet: *Edebiyat-ı cedide hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1349, s. 3.

- M.. Vahit: *Mesud-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 3.
- Mahmut Celaledin: *Bir Asker imzalı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1436, s. 2.
- Mahmut Celaledin: *Bir Asker imzalı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 2.
- Mehdî: *Ahter gazetesi muharriri refikimiz Mehdi Efendi hazretleri tarafından gönderilmiştir*, T.H., nr. 1355, s. 3.
- Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1472, s. 3.
- Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1477, s. 3.
- Mehmet Celal: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1488, s. 2.
- Mehmet Tahir (Mekteb-i Tıbbiye Muntahi Sınıfı Şakirdanından): *Başlıksız olarak Talim-i Edebiyat tartışması hakkında*, T.H., nr. 1295, s. 3.
- Muallim Naci (Ahmet Mesut müstearıyla): *Ahmet Mesut'un kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1340, s. 2.
- Muallim Naci (Abdüllatif Fahri müstearıyla): *Aynen Varaka*, T.H., nr. 1304, s. 2.
- Muallim Naci (Abdüllatif Fahri müstearıyla): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1307, s. 2.
- (Muallim) Naci: *Hest-i Fahir şiirine gelen tenkide cevap olarak başlıksız yazı*, T.H., nr. 861, s. 3.
- Muallim Naci ("Mesud-ı Harabatî" müstearıyla): *Kendisine yönelik eleştiriler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1423, s. 3.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Mehmet Celal'in gazeli hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1486, s. 3.
- Muallim Naci (Ahmet Mesut müstearıyla): *Mekteb-i Sultani talebesinden biriyle bizim "Mesud-ı Harabati" şöyle konuşmuşlar*, T.H., nr. 1350, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Mustafa Reşit hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Şiir tenkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1456, s. 3.

Muallim Naci (Ahmet Mesut müstearıyla): *Tarz-ı cedit hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1322, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1405, s. 3. (Âbid-i Aşkî'nin gazeline yapılan "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1399, s. 3. (Âbid-i Aşkî'nin gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Âbid-i Aşkî'nin gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1411, s. 3. (Âbid-i Aşkî'nin şiiri için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Abdullah Edip'nin gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 2. (Gazeteyi "Edebiyat" sütunu ve başına Muallim Naci'nin getirilmesiyle verilen büyük hizmet dolayısıyla tebrik eden yazarın, *Vakit* gazetesinden "Münekkid-i *Vakit*"in kullandığı bir terkinin hatalı olup olmadığını sorduğu "Varaka"sına verilen cevap. Varakada Türkçe bir kelimeyi Arapça ya da Farsça bir kelime ile terkip etmenin doğru olup olmadığı sorulmakta iken, "*Tercüman-ı Hakikat*" başlıklı cevapta "Müşkilinizi '*Vakit* Münekkidi' yahut 'Münekkid-i *Vakit*' halletsin" demekle yetinilmiştir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (Abdullah Sıtkı'nın gazeli için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1441, s. 3. (Abdülhalim Celalî'nin varakasına cevaben kaleme alınan ve "bitarafane" olduğu takdirde tüm varakaların kabul edileceği beyan edilen değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2. (Abdülkerim Sabit'in manzumesi için "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1431, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Mehtap" başlıklı dörtlüklerle meydana getirilen şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1493, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Heyecanlı Hissiyat yahut 'Bir İlan-ı Aşk'" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Abdülkerim Sabit'in "Tahassür ve Teselli" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 2. (Ahmet Cemal'in Muallim Naci'nin gazetesinin "Edebiyat" kısmının başına geçmesinden duyduğu memnuniyet hakkındaki verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (Ahmet Cemal'in Feyzi Efendi'nin *Envar-ı Zekâ*'da görülerek gazetede

yayımlanan şiirinin ne kadar beğenildiğinden söz eden varakasına verilen cevap.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1419, s. 3. (Ahmet Hamdi'nin "Tahmis-i Gazel-i Mesut" adlı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1450, s. 3. (Ahmet Hamdi'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1499, s. 3. (Trabzonî Ahmet Muhibbi'nin Mesud-ı Harabatî'nin "hayır" redifli gazeline yazdığı nazire hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1460, s. 3. (Fatih Talebesinden Niksarlı Zeki Efendizade Ahmet Şakir'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Fatih Talebesinden Niksarlı Ahmet Şakir'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1400, s. 3. (Lüleburgazlı Ali Aşkî'nin manzumesi hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1442, s. 3. (Nasib-i Kaza-i Çarşamba Ali Enver'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 3. (Ali Ferruh'un "Kar" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. (Mekteb-i Mülkiye birinci sene şakirdanından Ali Ferruh'un "Sultan Selim-i Evvel

Hazretlerini Ziyaret” başlıklı şiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 3. (Lüleburgaz Bedayet Mahkemesi Başkâtibi Ali Raik’in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1475, s. 3. (Ali Raik’in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr.1495, s. 3. (Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1487, s. 3. (Reis-i Cemiyet-i Maarif-i İskeçe Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1410, s. 3. (Diva-ı Umumiye-i Osmaniye Nezareti BaşKâtibi Ali Rıza’nın gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1398 s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1405, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Ali Vasfi’nin gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1406, s. 3. (Arif Hikmet'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Arif Hikmet'in gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Aşkî-i Askeri'nin gazeli hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Adliye Nezareti Umur-ı Hukukiye Kalemi Hulefasından A(yn).. Sait'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1388, s. 3. (Ayşe Süreyya'nın "Edebiyat" sütunu hakkında hakkındaki yazısına "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Ayşe Süreyya'nın "Edebiyat" sütunu hakkında hakkındaki yazısına "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "Bir Me'luf-ı Garibinin Nevâ-yı Hazini" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1417, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "İştîyak" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in "Kosova" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede her bir beyiti ayrı

bir şey söyleyen şiiirlere göre bu tarz şiirlerin daha çok sevildiği ifade edilerek güzel söylenmiş sözün her şekilde beğenileceği belirtilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Besim (Rüsumata Mensup)'in “Seyyare-i Arz” başlıklı şiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Bihaber Bir Şakirt'in gazeli hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede şiirin güzelliği ile imzanın tezadına değinilerek beğeni ifade edilmektedir.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. (“Bir Kâtip” imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Bir Mevlevi” imzalı “Ney Lisanından” başlıklı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1418, s. 3. (“Bir Yeni Talip” imzalı şiir değerlendirmesine “Edebiyat” sütununda verilen cevap.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1436, s. 3. Celal (Jandarma Dairesine Mensup)'un “Akşam” başlıklı şiiri hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 3. (Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1415, s. 3. (Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1370, s. 3. (Celaledin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1390, s. 3. (Celaledin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1463, s. 3. (Cemal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1472, s. 3. (Ebu’l-Nefi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1415, s. 3. (Ayntabî Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2. (Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1400, s. 3. (Edip imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1429, s. 2. (Ehlî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme. Değerlendirmede mahlasının aksine söz ehli olmadığı için Naci’nin yönlendirmesine ihtiyaç duyduğunu belirten şaire, sözlerinin aksine gazelinin ehlini ispatladığı söylenmektedir.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1396, s. 3. (E(lif).
Bari'nin "Fuzuliyata Bir Gazel" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in "Fuzuliyata Bir Gazel" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 3. (E(lif)...
Nazım'ın "Şikayet" şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1493, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1462, s. 3. (E(lif)...
Ferit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2-3. (E(lif)...
Meyus'un şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1383, s. 2. (E(lif)...
Nazım'ın "Anadolu Hisarında Mezarlık" başlıklı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1390, s. 2. (E(lif)...
Nazım'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1471, s. 2. (Esat
imzalı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1473, s. 3. (Esat
imzalı şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1419, s. 3. (Esseyit
Hüseyin Nesip'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 2. (Eşşeyh Remzi-i Tebrizî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1375, s. 2. (Eşşirvanî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1408, s. 3. (Faik'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Faik'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Fani'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1453, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1396, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1378, s. 3. (Feyzullah'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (H(a). Kemal'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (Hafid'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1399, s. 3. (Hafid'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Hafid'in şiir değerlendirmesine yorumuna "Edebiyat" sütununda verilen cevap.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1404, s. 2. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1443, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1388, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1442, s. 3. (Hayretî'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1437, s. 3. (Hayri'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1416, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1416, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hüseyin Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1395, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1401, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 2. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1483, s. 3. (Hüsnü'nün şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (İbrahim Ahit'in şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (İbrahim Nafi'nin şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1498, s. 3. (İffet imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1426, s. 3. (İhsan'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (İhsan'ın şiiri hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1389, s. 3. (İzmir'de Bilgiç Bir Genç'e "Edebiyat" sütununda cevap verilmektedir.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1374, s. 3. (Kâmil imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Kâzım Paşa imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1348, s. 3. (Lisan-âşına Bir Hanım imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1445, s. 3. (M. Faik imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (M. Refet imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1414, s. 3. (M... Vahit imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1384, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1391, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1379, s. 3. (Mahmut Esat imzalı şiir hakkında "Edebiyat" sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1385, s. 2. (Mehmet Ali imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1477, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1487, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1497, s. 2- 3. (Mehmet Celal imzalı mensur şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1451, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1452, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1473, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1484, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1462, s. 3. (Mehmet Celal imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1469, s. 3. (Mehmet Celal imzalı nazire hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1469, s. 3. (Mehmet Celal imzalı nazire hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1446, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1452, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1434, s. 3. (Mehmet Emin imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1373, s. 2. (Mehmet Esat imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2-3. (Mehmet Fahri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Mehmet Fahri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1422, s. 3. (Mehmet Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1423, s. 3. (Mehmet Menemenlizade Mehmet Tahir imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1488, s. 2. (Mehmet Mesut Necmi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1404, s. 3. (Mustafa Reşit imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1464, s. 3. (Mustafa Vehbi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 3. (Müfit imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1480, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1438, s. 3. (Nebil imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1428, s. 3. (Necmi-i Kerkükî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1402, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1447, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1387, s. 3. (Nedim imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1494, s. 3. (Nevzat imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. (Nezih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1468, s. 3. (Nezih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1372, s. 3. (Osman Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1393, s. 2. (Osman Rahmi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Osman Safvet imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Osman Safvet imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1401, s. 3. (Rami imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1096, s. 2. (Rasih imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1457, s. 3. (Sadeddin Karabağî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1461, s. 3. (Sadeddin Karabağî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1428, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1444, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1449, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1461, s. 3. ((Mehmet) Sadreddinü’ş-Şirvanî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1495, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1397, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1409, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1479, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1489, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1382, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1386, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1397, s. 2. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1407, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1448, s. 3. (Salahî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1432, s. 2-3. (Sami imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1424, s. 3. (Sıtkıimzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (S(in). Vehbi şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1366, s. 3. (Şevket imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1398, s. 3. (Şeyh Remzi imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1454, s. 3. (Talebe-i Ulumdan Biri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1472, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1435, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1456, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1470, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1482, s. 3. (Y. Nuri imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1433, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1402, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1408, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1425, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1455, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1427, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1370, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1454, s. 3. (Yümnî imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1432, s. 2. (Ziya imzalı şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1394, s. 3. (“Avukatça Bir Gazel” başlığını taşıyan imzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1412, s. 3. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1420, s. 3. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 1431, s. 2. (İmzasız şiir hakkında “Edebiyat” sütununda yer alan değerlendirme.)

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan şiir hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1425, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak alınan bir varaka hakkında*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Muallim Naci: *Başlıksız olarak Edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1381, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir değerlendirmesi*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1373, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1456, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yanlış yayımlanan şiir hakkında*, T.H., T.H., nr. 1406, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan şiir hakkında*, T.H., nr. 1425, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1435, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanmayan yazı hakkında*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak yayımlanan bir şiirdeki tashih hataları hakkında*, T.H., nr. 1460, s. 3.

Mustafa (Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden): *Bahçe mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 842, s. 2.

Nazif (Fatih Civarında Sakin): *Başlıksız olarak "Edebiyat" sütunu hakkında*, T.H., nr. 1409, s. 3.

Nedim: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1394, s. 3.

Nesim: *Ahmet Midhat Efendi'nin tercüme ettiği romanlar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 882, s. 2.

Nefi: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1480, s. 3.

Rasih: *Edebî hırsızlık hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1445, s. 3.

Raşit (Üçüncü Mahkeme-i Ticaret Başkâtibi): *Namık Kemal'in Cezmi adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 523, s. 3.

Raşit: *Huzur-ı Meşihatpenahide bir Muhakeme-i Mühimme Başlıklı Yazıya Gelen Övgüler Üzerine Başlıksız Yazı*, T.H., nr. 544, s. 4.

Raşit: *Kocakarılar Destanı adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1124, s. 2.

Raşit (Dersaadet Duhan Nezareti Mesudelerinden Kasımpaşalı): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1132, s. 3.

Raşit ve Süleyman: *Başlıksız olarak gazetede yayımlanan eserler hakkında*, T.H., nr. 1164, s. 2.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Numune-i Zeyl-i Talim-i Edebiyat*, T.H., nr. 1307, s. 3-4.

Sait: *Zekai Beyefendi'ye "Cevap"*, T.H., nr. 1474, s. 3.

Sait: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1480, s. 3.

Salahi: *Salahi Beyefendi Hazretleri Tarafından*, T.H., nr. 1348, s. 3.

Salahî: *Mesud-ı Harabatî'nin kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1336, s. 3.

Salahî: *Mesud-ı Harabatî'nin kimliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1342, s. 3.

Salahî: *"Münekkid-i Vakıt" hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1397, s. 2.

Salahî: *Tercüme edilen romanlarda aranması gereken özellikler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1408, s. 3.

Salik: *Aynagöl Mahkeme-i Bidayet ser Kâtibi Salik Beyefendi tarafından mektup*, T.H., nr. 1162, s. 3.

Sami: *Feyzullah Efendi'ye "Mukabele"*, T.H., nr. 1486, s. 3.

Sami: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi*, T.H., nr. 1476, s. 3.

Süleyman, Raşit: *Başlıksız olarak gazetede yayımlanan eserler hakkında*, T.H., nr. 1164, s. 2.

Ş.: *Edebiyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 463, s. 3; nr. 468, s. 3.

Şahabeddin: *Muallim Naci hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1244, s. 3.

Ş(emseddin). Sami: *Yeni edebiyat ve imla hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 490, s. 3; nr. 491, s. 3.

(Şemseddin) Sami: *Hoca Tahsin*, T.H., nr. 972, s. 2-3; nr. 979, s. 2-3.

Şevket: *Şiir eleştirisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1377, s. 3.

[TARHAN] Abdülhak Hamit: *Bir Hatıra*, T.H., nr. 549, s. 4.

Vahit: *Mesut-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1458, s. 3.

Vahit: *Başlıksız olarak edebiyat sütunundaki şiirler hakkında*, T.H., nr. 1467, s. 3.

Vahit: *Başlıksız olarak Mesud-ı Harabatî imzası hakkında*, T.H., nr. 1440, s. 2-3..

Vasıf ve Fuat ve Arifi: *Başlıksız olarak Vakıf Münekkidi hakkında*, T.H., nr. 1384, s. 2.

Vehbi (Medrese-i Fünun Muharriri): “Üdebamızdan İzzetli Sami Beyefendi’ye Mektup”, T.H., nr. 1397, s. 3.

Vehbi (Medrese-i Fünun Muharriri): *Başlıksız olarak eleştiri yazısı hakkında*, T.H., nr. 1410, s. 2.

Vehbi (Medrese-i Fünun Müdürü): *Başlıksız olarak intihal yapılan bir yazı hakkında*, T.H., nr. 1429, s. 2-3.

Vehbi: *Başlıksız olarak intihal yapılan bir yazı hakkında*, T.H., nr. 1440, s. 2.

Vehbi: *Başlıksız olarak intihal yapılan bir yazı hakkında*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Vizental, Ahmet Midhat: *Konak*, T.H., nr. 198, s. 1.

Y. Nuri: “*Al Sana Bir Müteşair Daha!*”, T.H., nr. 1488, s. 2.

Zekai: *Başlıksız olarak şiir eleştirisi hakkında*, T.H., nr. 1470, s. 3.

İmzasız: *Asâr-ı İzzet*, T.H., nr. 525, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak intihal hakkında*, T.H., nr. 1426, s. 3.

İmzasız: *Bekârlar*, T.H., nr. 819, s. 3.

İmzasız: *Bir Numune-i Edep*, T.H., nr. 1112, s. 2.

İmzasız: *Bir Fikr-i Nafi*, T.H., nr. 524, s. 2.

İmzasız: *Bostan’ın Fransızcaya Tercümesi*, T.H., nr. 611, s. 4.

İmzasız: *Buna Ne Demeli?*, T.H., nr. 1242, s. 3.

İmzasız: *Cennet-i Edibane*, T.H., nr. 543, s. 3-4.

İmzasız: *Cep Kütüphanesi*, T.H., nr. 197, s. 2-3.

İmzasız: “*Cinnet-i Edibane*” başlıklı yazıda bahsi geçen şahs-ı salis hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 546, s. 3.

İmzasız: *Ebüzziya Tevfik Bey'den İstizah*, T.H., nr. 685, s. 2.

İmzasız: *Edebiyat*, T.H., nr. 376, s. 4.

İmzasız: *Edebiyat eleştirisi ile ilgili başlıksız yazı*, T.H., nr. 518, s. 3.

İmzasız: *Edebiyatın terakkisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 585, s. 3.

İmzasız: *Fikr-i Muâheze*, T.H., nr. 522, s. 3.

İmzasız: *Garip Bir Müdafaa*, T.H., nr. 814, s. 3.

İmzasız: *Gayretkeşân-ı Edeb İçin*, T.H., nr. 556, s.3.

İmzasız: *H. Bey'e Mukabele*, T.H., nr. 542, s. 3-4.

İmzasız: *H. Beyefendiye Cevap*, T.H., nr. 539, s. 3.

İmzasız: *İmza Dahi Konulmamış!*, T.H., nr. 361, s. 1-2.

İmzasız: “*Latife*”, T.H., nr. 1264, s. 2-3.

İmzasız: *Meyyalat-ı Diniyye*, T.H., nr. 72, s. 3.

İmzasız: *Mösyö Panagos'un Afrika ve Asya Seyahati*, T.H., nr. 592, s. 4.

İmzasız: *Muahezât-ı Edebiye*, T.H., nr. 514, s. 2-3.

İmzasız: *Muahezât-ı Edebiye başlıklı yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 520, s. 3.

İmzasız: *Mustafa Reşit imzalı yazılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3.

İmzasız: *Namık Kemal'in Cezmi adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 507, s. 3.

İmzasız: *Sefiller*, T.H., nr. 572, s. 3.

İmzasız: *Şiir-i Osmanî*, T.H., nr. 612, s. 4.

İmzasız: *Üç İmzalı Bir Varakada Deniliyor ki*, T.H., nr. 1454, s. 3.

İmzasız: *Vakit gazetesinde Ziya Paşa'nın ölümü hakkındaki ebced hesaplı beyit hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 618, s. 3.

İmzasız: *Vakit'te okunan fıkranın aynen derci için başlıksız yazı*, T.H., nr. 862, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak Recaizade Mahmut Ekrem'in mektep hocalığı hakkında*, T.H., nr. 478, s. 1.

İmzasız: *Başlıksız olarak edebiyatımız hakkında*, T.H., nr. 535, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak genç bir şair hakkında*, T.H., nr. 1260, s. 2.

2.2.2. Tercüman-ı Hakikat'in Yayın Politikası Hakkında Yazılar

Abdülhalim Celâlî: *Başlıksız olarak edebiyat sütunu hakkında*, T.H., nr. 1441, s. 3.

Ahmet Cemal: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 2.

Ahmet Midhat: *Arz-ı Teşekkür*, T.H., nr. 1031, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Canavar-ı Bahri –Yahut- Heyet-i Tahririye Meyanında Bir Hasbıhal*, T.H., nr. 1076, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gazetenin yeniden basılan sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 141, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Gazeteye yapılan zam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 225, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 22, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Karilerimize İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 275, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Küçük Tercüman-ı Hakikat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 708, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mukaddime*, T. H., nr. 1, s. 1.

Ahmet Midhat: *Sait Beyefendi Hazretlerine Yazılan Tezkirenin Sureti*, T.H., nr. 1326, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tefrika*, T.H., nr. 1., s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat'in Mekâtib-i Rüşdiyeye Mahsus Nüshası*, T.H., nr. 382, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Teşekkür ve İzah*, T.H., nr. 129, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Varakacılar ile Muhabirlerden İllallah*, T.H., nr. 534, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Varakacılarımız*, T.H., nr. 262, s. 2.

Ali Rıza: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1306, s. 3.

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1388, s. 3.

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1391, s. 2.

Bedreddin: *Mevadd-ı Fenniye sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2-3.

İsmail (Diyarbakırlı): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1369, s. 3.

Mehmet Nadir, Tevfik Rıza, Mehmet Şükrü (Afak Muharrirleri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 3.

Mehmet Nesip: *Başlıksız olarak imzalı yazılar hakkında*, T.H., nr. 1386, s. 3.

Mehmet Şükrü ve Mehmet Nadir ve Tevfik Rıza (Afak Muharrirleri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 3.

Mekâtib-i Rüşdiye-i Mülkiye Lisan-ı Osmanî Muallimlerinden Biri: *Gazete hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 383, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1383, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1385, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *İhtar*, T.H., nr. 1422, s. 3.

Muallim Naci (“Ahmet Mesut” müstearıyla): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1294, s. 2.

Muallim Naci (“Abdüllatif Fahri” müstearıyla): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1307, s. 2.

Muallim Naci: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1381, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan şiir hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1425, s. 2.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1479, s. 3.

Mustafa Naili: *Mekteplere özel Tercüman-ı Hakikat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 395, s. 3.

Nabizade Nazım (E(lif). Nazım müstearı ile): *Ahmet Mesut ve Mesud-ı Harabatî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1341, s. 3.

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3.

Necip: *Edebiyat ve Mevadd-ı Fenniye* sütununda yer alan başlıksız olarak, T.H., nr. 1438, s. 3.

Raşit (Dersaadet Duhan Nezareti Mesudelerinden Kasımpaşalı): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1132, s. 3.

Rıza: *Tercüman-ı Hakikat*'in mektepler özel sayısı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 460, s. 2-3.

Sizi Yeni Tanımış Bir Adam: *Teessüf*, T.H., nr. 858, s. 2.

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat*'in *Muhtaç Olduğu Islahat*, T.H., nr. 325, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak imzasız yazılar ile Bir Kürt imzası hakkında*, T.H., nr. 942, s. 2.

2.2.3. Basınla İlgili Yazılar

A(yn) T(e): *Kürdistan*, T.H., nr. 594, s. 2-3.

A(yn) T(e).: *Kürdistan*, T.H., nr. 596, s. 2-3.

Abbas (Askeri Ketebelerinden): *Başlıksız olarak matbuat hakkında*, T.H., nr. 1358, s. 2.

Ahmet Midhat: *"Ahmet Midhat Tarafından"*, T.H., nr. 492, s. 2.

Ahmet Midhat: *Ahmet Midhat'a Mektup ve Cevabı*, T.H., nr. 149, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahter'e Mukabele-i Biraderane*, T.H., nr. 801, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Akvam-ı Osmaniye'nin Diyeceği Söz*, T.H., nr. 332, s. 2.

Ahmet Midhat: *Asıl Taassup Nerede?*, T.H., nr. 887, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Atina'da Bir Türk Gazetesi*, T.H., nr. 742, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa'ya Giden Haberler*, T.H., nr. 546, s. 1-2.

- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Kadirşinaslık Eseri*, T.H., nr. 244, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Canavar-ı Bahri –Yahut- Heyet-i Tahririye Meyanında Bir Hasbıhal*, T.H., nr. 1076, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cevdet Paşa Hazretleriyle Muhakememiz*, T.H., nr. 222, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cevdet Paşa Hazretleriyle Muhakememiz*, T.H., nr. 229, s. 2-3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Esef Etmeyelim. Gülelim!*, T.H., nr. 83, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Fransızca Matbuat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 583, s. 2-3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hazret-i Abdülhamit Han ve Hürriyet-i Matbuat*, T.H., nr. 27, s. 2-3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hem Mukabele Hem İzah*, T.H., nr. 126, s. 3-4.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hindistan Gazeteleri*, T.H., nr. 617, s. 3-4.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İhtira ve Küşad-ı Matbaa*, T.H., nr. 351, s. 1-2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): “*İtizar*”, T.H., nr. 1276, s. 3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İmza Dahi Konulmamış!*, T.H., nr. 361, s. 1-2.
- Ahmet Midhat: *İmzasız yazılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1201, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İngiliz Matbuatı*, T.H., nr. 69, s. 4.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İstanbul’a Cevap*, T.H., nr. 471, s. 2.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 22, s. 3.
- Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Latifede Devam*, T.H., nr. 117, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakeme Hakkında Mülahazamız*, T.H., nr. 476, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakememiz*, T.H., nr. 179, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Mukabele*, T.H., nr. 272, s. 3-4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muzarrat Bir Belâ-yı Muzarrat*, T.H., nr. 689, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Rus Matbuatının Bazı Vesayası*, T.H., nr. 125, s. 3.

Bir Kürt: *Kürtler hakkındaki yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 756, s. 2-3.

Hayreddin: *Matbuat Müdüriyet-i Aliyyesinden Şikayetimiz*, T.H., nr. 236, s. 2-3.

İmzasız : *Neşriyat-ı Arabiye*, T.H., nr. 1035, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Ecnebiye*, T.H., nr. 1085, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Muzırre-i Arabiye*, T.H., nr. 822, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Rum Matbuatı ve Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 666, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Rumca Matbuat*, T.H., nr. 831, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Rus Matbuatının Bazı Vesayası*, T.H., nr. 125, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Rus Matbuatında Bir Garabet*, T.H., nr. 103, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat Aleyhine*, T.H., nr. 594, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tercüman-ı Hakikat'in Mekâtib-i Rüşdiyeye Mahsus Nüshası*, T.H., nr. 382, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Türkî Matbuat Gayretkeşleriyle Hasbıhal*, T.H., nr. 118, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vakit Gazetesinin Terakkiyatı*, T.H., nr. 384, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr Muhakemesi*, T.H., nr. 473, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr'ın Muhakemesi*, T.H., nr. 475, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Yeni Ziraat Gazetesi*, T.H., nr. 952, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Yine Matbuat Mülatafası*, T.H., nr. 201, s. 3-4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak Osmanlı gazeteleri hakkında*, T.H., nr. 284, s. 1.

Tevfik Rıza ve Mehmet Şükrü ve Mehmet Nadir (*Afak* Muharrirleri): *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 3.

İmzasız: *Babiali'nin Tahrirat-ı Umumiye-i Âhiresi*, T.H., nr. 63, s. 3-4.

İmzasız: *Batum'un Teslimi Üzerine Rusya Matbuatının Hülasa-i Mülahazatı*, T.H., nr. 78, s. 3.

İmzasız: *Bir Husumet-i Sariha Daha*, T.H., nr. 821, s. 1-2.

İmzasız: *Dersaadet'ten Avrupa'ya Yazılmış Bir Mektuptan Müstahreaddir*, T.H., nr. 104, s. 2.

İmzasız: *Edepsizliğin Derece-i Gayesi*, T.H., nr. 751, s. 1.

İmzasız: *Elcevaib ve Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 598, s. 1.

İmzasız: *Güft ü Gu*, T.H., nr. 140, s. 2-3.

İmzasız: *İki Tercümanlar*, T.H., nr. 954, s. 1-2.

İmzasız: *İngiliz Matbuatı*, T.H., nr. 28, s. 4.

İmzasız: *İslam Mazlumiyetine Nispetle Ermeni Mazlumiyeti*, T.H., nr. 328, s. 2.

İmzasız: *İstanbul Gazetesine*, T.H., nr. 550, s. 3.

İmzasız: *İstanbul'a Cevap*, T.H., nr. 471, s. 2.

İmzasız: *Karşı gazetelerde yer alan haberler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 709, s. 3.

İmzasız: *Kıbrıs ve Rusya Matbuatı*, nr. 25, s. 2. (Kıbrıs meselesi ve kongre hakkında Rus basının yorum ve haberlerin alıntılıandığı yazı.)

İmzasız: *Kürdistan ve İstanbul Gazetesi*, T.H., nr. 393, s. 2.

İmzasız: *Latifede Devam*, T.H., nr. 117, s. 2.

İmzasız: *Mukabele*, T.H., nr. 272, s. 3-4.

İmzasız: *Muzarrat Bir Belâ-yı Muzarrat*, T.H., nr. 689, s. 1-2.

İmzasız: *Rum Matbuatı ve Tercüman-ı Hakikat*, T.H., nr. 666, s. 1.

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat'in Ecnebilere Husumeti*, T.H., nr. 522, s. 1.

İmzasız: *Tercüman-ı Hakikat Aleyhine*, T.H., nr. 594, s. 1.

İmzasız: *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr Muhakemesi*, T.H., nr. 474, s. 1-2.

İmzasız: *Vakit ve Tercüman-ı Efkâr'ın Muhakemesi*, T.H., nr. 475, s. 1.

İmzasız: *Yine Matbuat Mülatafası*, T.H., nr. 201, s. 3-4.

İmzasız: *Vakit gazetesinin Bosna'dan aktardığı haberler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 260, s. 2-3.

İmzasız: *Başlıksız olarak Vakit gazetesi hakkında*, T.H., nr. 398, s. 3.

2.2.4. Fennî Yazılar

Ahmet Midhat: *Fen-i Eşkal Hariciye-i Fürs*, T.H., nr. 170, s. 4.

Ahmet Midhat: *Havf ve Haya (Hikmet-i Ahlakiye)*, T.H., nr. 1350, s. 3; nr. 1351, s. 3; nr. 1352, s. 3; nr. 1353, s. 2-3; nr. 1355, s. 3.

Ahmet Midhat: *Hilâl-i Ahmer*, T.H., nr. 228, s. 2-3; nr. 230, s. 2-3; ne. 231, s. 2-3; nr. 232, s. 2-3; nr. 233, s. 2-3; nr. 234, s. 2-3; nr. 235, s. 2-3; nr. 237, s. 2-3; nr. 238, s. 2; nr. 239, s. 2.

Ahmet Midhat: *İslamiyet ve Fünun*, T.H., nr. 1493, s. 1-2; nr. 1495, s. 1-2.

Ahmet Midhat: *Medhal ve Tarih- Fünun-ı Coğrafya*, T.H., nr. 322, s. 3-4; nr. 323, s. 2-3; nr. 324, s. 3; nr. 325, s. 2-3; nr. 326, s. 2-3; nr. 327, s. 2; nr. 328, s. 3; nr. 329, s. 3; nr. 330, s. 2; nr. 331, s. 2; nr. 335, s. 3; nr. 336, s. 3; nr. 337, s. 3; nr. 338, s. 3; nr. 339, s. 3; nr. 341, s. 3; nr. 342, s. 4; nr. 343, s. 3; nr. 344, s. 3-4.

Ahmet Midhat: *Sevdâ-yı Say u İlim*, T.H., nr. 164, s. 4; nr. 165, s. 4; nr. 166, s. 4; nr. 167, s. 4; nr. 168, s. 4; nr. 169, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Terakki Ne Dereceye Varmış*, T.H., nr. 1, s. 2-3; nr. 3, s. 2-3; nr. 4, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Teşrik-i Mesai - Taksim-i Say*, T.H., nr. 225, s. 2-3; nr. 226, s. 2-3; nr. 227, s. 2-3.

B. Y.: *Tıp- Tarih*, T.H., nr. 1459, s. 3.

Baki: *İn'ikas-ı Şems*, T.H., nr. 943, s. 2-3.

Çarhçılarının Terakki Tarafılları: *Fen ve makineler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1393, s. 2.

Edhem (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Hikmet-i Kimya Sınıfı Şakirdanından İzmirli): *Mizan*, T.H., nr. 1452, s. 3.

H(asan). B(edreddin): *Elmas*, T.H., nr. 488, s. 4.

H(asan). B(edreddin): *Hesap İhtimali*, T.H., nr. 487, s. 3-4; nr. 490, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 492, s. 3.

H(asan). B(edreddin): *Keşfiyat ve İhtira'at-ı Cedideden Fotofon*, T.H., nr. 926, s. 3; nr. 927, s. 3; nr. 928, s. 2-3; nr. 929, s. 3.

H(asan). B(edreddin).: *Keyfiyet-i Hayat*, T.H., nr. 1118, s. 3-4.

H(asan). B(edreddin).: *Med ve Cezir*, T.H., nr. 397, s. 3; nr. 398, s. 3; nr. 399, s. 3; nr. 400, s. 3.

H(asan). B(edreddin).: *Mumya*, T.H., nr. 464, s. 3; nr. 465, s. 3.

H(a). Bedreddin: *İlim Heyetin Terakkiyat-ı Hazıresi*, T.H., nr. 1140, s. 3; nr. 1141, s. 3; nr. 1142, s. 3; nr. 1143, s. 3; nr. 1144, s. 3; nr. 1145, s. 3.

Hakkı ve Şevket (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Altıncı Sınıf Şakirdanından): “*Süt Ağacı*” *Hakkında Malumat-ı Cedide*, T.H., nr. 1146, s. 2.

Hasan Zühtü: *Fünun – Kürtler*, T.H., nr. 1014, s. 3.

Hüseyin: *Eski Hesap Yeni Hesap*, T.H., nr. 990, s. 2.

Hüsnü (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Hikmet-i Kimya Sınıfı Şakirdanından İzmirli): *Tuz yahut “Klor Sodyum”*, T.H., nr. 1445, s. 2.

Keyfî (“K(ef)-Y” rumuzu ile): *Bir Mesele-i Riyaziye*, T.H., nr. 787, s. 3.

Keyfî: *Coğrafyâ-yı Beşeri*, T.H., nr. 1371, s. 2-3; nr. 1372, s. 3; nr. 1373, s. 3; nr. 1374, s. 3.

Keyfî (“Kef-Ye-Fe-Ye” rumuzu ile): *Fenn-i Nahvden Bir Meselenin Halli*, T.H., nr. 526, s. 3.

Keyfî (“K(ef)-Y” rumuzu ile): *Hareket-i Arz*, T.H., nr. 1356, s. 3.

M. Nadir: *Kâinatı Her Şey İtibaridir!*, T.H., nr. 1375, s. 3; nr. 1376, s. 2-3.

M.Ş.: *Baskı makineleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 477, s. 3.

Mehmet Emin: *İpeğe ve İpek Böceklerine Dair Bazı Malumat-ı Tarihiyye*, T.H., nr. 275, s. 4; nr. 277, s. 4; nr. 278, s. 3; nr. 281, s. 4; nr. 282, s. 3-4; nr. 283, s. 3-4; nr. 288, s. 3-4; nr. 298, s. 4; nr. 299, s. 4; nr. 307, s. 2; nr. 309, s. 2.

Mehmet Emin: *Tahtakurusu*, T.H., nr. 383, s. 4.

Mehmet Fahri (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıf Talebesinden): *Zafiyet*, T.H., nr. 1314, s. 3-4.

M(ehmet). S(afvet). ve O(sman). N(uri).: Kütüphane-i Zirai, T.H., nr. 499, s. 3; nr. 500, s. 3-4; nr. 501, s. 3; nr. 502, s. 3; nr. 503, s. 3; nr. 504, s. 3; nr. 505, s. 3; nr. 506, s. 4; nr. 515, s. 3-4; nr. 516, s. 3-4; nr. 518, s. 3-4; nr. 319, s. 3-4.

M(ehmet). S(afvet). ve O(sman). N(uri). (İmzasız olarak): *Kütüphane-i Zirai'den Mabat*, T.H., nr. 570, s. 3.

Mehmet Safvet ve Osman Nuri: *Aynen Mektup*, T.H., nr. 497, s. 3.

Rasim Bey (Erkan-ı Harp binbaşlarından): *Marifet Sahipleri İçin Alınması Lazım Gelen Maarif-i Sitte-i Aslıye*, T.H., nr. 881, s. 3.

Şemseddin Sami: *Rüzgâr*, T.H., nr. 1061, s. 2-3.

Şevket Vasfi (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Şakirdanından): *Hint'te "kavs-ı kuzah" denilen Balıkların Yuva Yapması*, T.H., nr. 1462, s. 3.

Tersane-i Amire Çarhçıların Terakki Taraflıları: *Başlıksız olarak fen ve makineler hakkında*, T.H., nr. 1390, s. 2-3.

V. Şevket: *Pamuktan ve Kağıt Hamurundan Hane İnşası –Pamuk ve ... Levazımat-ı İnşaiye Gibi Kullanılması*, T.H., nr. 1269, s. 3.

2.2.5. Kütüpheneciliğe Dair Yazılar

A.D.: *Füilen İttihada Hizmet*, T.H., nr. 780, s. 2-3.

Abdurrahman (Nacim) (Müellif ve Mütercüm-i Müddeiumumî Vilayet-i Hüdavendigâr): *Arap Edebiyatı ve İslam siyaseti hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s. 2; nr. 968, s. 2-3; nr. 969, s. 2.

Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi, Raşit: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ahmet Kamil: *Esbab-ı İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 974, s. 2.

Elhac İbrahim: *İbret*, T.H., nr. 1256, s. 2-3.

Eyüp Sabri: *Arapça hutbe hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 707, s. 3.

Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ketebeden Bir Zat: *İttihat Nasıl Olur*, T.H., nr. 761, s. 2.

Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Mümin: *İttihad-ı İslam Farzdır Her An*, T.H., nr. 970, s. 2.

Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Süleyman, Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ulemadan Bir Zat: *İttihat*, T.H., nr. 734, s. 3; nr. 738, s. 2-3.

Ulemadan Bir Zat: *İttihat ve Hüsn ve Dâd*, T.H., nr. 740, s. 1-2; nr. 744, s. 2; nr. 750, s. 2; nr. 755, s. 2-3; nr. 759, s. 2-3; nr. 762, s. 2; nr. 766, s. 2-3; nr. 767, s. 2-3.

İmzasız: *Bir Cemiyet-i Coğrafiye-i İslamiye*, T.H., nr. 601, s. 2.

İmzasız: *Elsine-i İslamiye*, nr. 1046, s. 2.

İmzasız: *İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 594, s. 2.

İmzasız: *İttihad-ı İslam ve Ahter Gazetesi*, T.H., nr. 598, s. 3.

İmzasız: *İttihad-ı Osmaniyan*, T.H., nr. 249, s. 1-2.

İmzasız: *Mahsusat*, T.H., nr. 1070, s. 3.

İmzasız: *Medine Güfti ve Kürdi* .., T.H., nr. 980, s. 2.

İmzasız: *Sedd-i Sedid*, T.H., nr. 291, s. 2; nr. 293, s. 2.

2.2.6. Müzeciliğe Dair Yazılar

Ahmet Muhtar: “*Osmanlı Müzesi*”, T.H., nr. 1196, s. 3.

Bir Misafir: *Sivas’tan*, T.H., nr. 1500, s. 3.

Bir Ziyaretçi: *Fatih Sultan Mehmet’in türbesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1149, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak Osman Hamdi hakkında*, T.H., nr. 460, s. 2-3.

2.2.7. Hukukî Yazılar

A(yn). Vasfî: *Kastamonu Adliyesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1311, s. 2.

A(yn) Y. : *Edirne’den*, T.H., nr. 569, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cevdet Paşa Hazretleriyle Muhakememiz*, T.H., nr. 222, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Hürriyet-i Kanuniyye*, T.H., nr. 8, s. 2-3.

Artin Müsdemicyan (Dersaadet Dava Vekillerinden): *Sahih*, T.H., nr. 1333, s. 2.

Artin Müsdemicyan (Dava Vekillerinden): *Bir dava hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1331, s. 2.

Hacı Refet (Faslı): *Bir emlak davası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1379, s. 2.

Hüsnü Efendi (Mudanya’da Vukuat Kâtibi): *Hüseyin Hüsnü Efendi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 616, s. 3.

Keyfî (“K(ef)-Y” rumuzu ile): *Mecelle hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 909, s. 3.

Mehmet ve Sait: *Beyoğlu Mahkemesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1139, s. 2.

Sait ve Mehmet: *Beyoğlu Mahkemesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1139, s. 2.

Üsküdar Bidayet Mahkemesi Ceza Dairesi: *Başlıksız olarak bir dava hakkında*, T.H., nr. 1044, s. 2.

İmzasız: *Hukuk-ı Nas ve Hukuk-ı İstila*, T.H., nr. 75, s. 2-3.

İmzasız: *Hukuk-ı Nisvan*, T.H., nr. 1335, s. 2.

İmzasız: *Hukuk ve Vezaif-i Ahali*, T.H., nr. 5, s. 2-4; nr. 7, s. 2-3; nr.9, s. 2-3; nr. 10, s. 2-3; nr. 12, s. 2.

İmzasız: *Islahat-ı Adliye yahut Mukaddime-i Müdahale*, T.H., nr. 827, s. 1.

İmzasız: *İdam mı? Yoksa İn'idâm mı?*, T.H., nr. 832, s. 1-2.

İmzasız: *İstiklal-i Mehâkim*, T.H., nr. 294, s. 1-2.

İmzasız: *Usul-i Muhakemenin Islahı Meselesi*, T.H., nr. 815, s. 1-2.

2.2.8. Matbaacılığa Dair Yazılar

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *“Rasim Beyefendi’ye Cevap”*, T.H., nr. 265, s. 4.

Esat (Babıali Caddesinde 20 numaralı matbaa ve kitaphane sahibi): *Arakil Ağa’ya Cevap*, T.H., nr. 1068, s. 2.

Esat (Babıali Caddesinde 20 Numaralı Matbaa ve Kitaphane Sahibi): *Başlıksız*, T.H., nr. 1087, s. 2-3.

Faik: *Tercümeleri neşredilmekte olan birkaç eser ve mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 719, s. 2.

Halil (Daire-i Askeriye Hastanesi Cerrahlarından): *Kamus-ı Fransevî ve Mihran Efendi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1145, s. 2.

İzzet (Mekteb-i Sultani Hüsn-i Hat Muallimi): *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1081, s. 2.

Mustafa Raşit: *Faziletli Esat Efendi’ye*, T.H., nr. 1369, s. 2.

Raşit: *Midilli Mutassarrıfı Saadetli Kemal Beyefendi Hazretlerinden Umum Namına Bir İstirham*, T.H., nr. 1114, s. 2-3.

İmzasız: *Cep Kütüphanesi*, T.H., nr. 197, s. 2-3.

İmzasız: *İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 193, s. 2.

İmzasız: *İhtira ve Küşad-ı Matbaa*, T.H., nr. 351, s. 1-2.

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî –Fransızcadan Türkçeye Lugat-*, T.H., nr. 1058, s. 3.

İmzasız: *Kaside-i Bürde Şerhi ve Tercümesi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1335, s. 1.

İmzasız: *Mihran Matbaası*, T.H., nr. 394, s. 3.

İmzasız : *Neşriyat-ı Arabiye*, T.H., nr. 1035, s. 2.

İmzasız: *Neşriyat-ı Ecnebiye*, T.H., nr. 1085, s. 2.

İmzasız: *Neşriyat-ı Muzırre-i Arabiye*, T.H., nr. 822, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak matbaalar ve Maarif Nezareti hakkında*, T.H., nr. 498, s. 1.

2.2.9. Ekonomi Hakkındaki Yazılar

Abdurrahman: *Gümrük vergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1048, s. 2.

Ahmet Midhat: *Ekonomipolitik*, T.H., nr. 340, s. 2-3; nr. 341, s. 2; nr. 342, s. 3; nr. 343, s. 3; nr. 344, s. 2; nr. 345, s. 2; nr. 347, s. 2; nr. 348, s. 2; nr. 349, s. 2; nr. 350, s. 2-3; nr. 352, s. 3; nr. 353, s. 2; nr. 354, s. 2; nr. 355, s. 2; nr. 360, s. 3; nr. 361, s. 2; nr. 365, s. 3; nr. 368, s. 2; nr. 369, s. 2-3; nr. 372, s. 3; nr. 383, s. 3.

Ahmet Midhat: *Islahat-ı Maliye*, T.H., nr. 386, s. 1.

Ali Saip (Kozanlı): *Kâğıt hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1126, s. 3.

İmzasız: *Musahebe-i Ekonomika*, T.H., nr. 1420, s. 2.

2.2.10. Tercüman-ı Hakikat'teki "Kadın"la İlgili Yazılar

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kadınların Muhabirlerimizden Şikayeti*, T.H., nr. 1211, s. 1-2.

Artin Müsdemicyan: "*Ahlak-ı Ümmiden Bazı Garaib-i Adat*" hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1009, s. 2.

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1388, s. 3.

Ayşe Süreyya: *Edebiyat sütunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1391, s. 2.

Cavit: *Bandırma kaimmakamı izzetli Cavit Efendi tarafından tebliğ olunmuştur*, T.H., nr. 1204, s. 2-3.

E(lif). Cemal: *Familya Validelerine Nasihat*, T.H., nr. 1332, s. 3.

Hanım Mumaileyhin Velisi: *Yaşanan bir olay hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1422, s. 2.

İffet: "*Bahariye*", T.H., nr. 1498, s. 3.

Kabasakal'da Sakin Bir Hanım: *Aleksandre Dumaszade'ye Bir Hanım Tarafından Cevap*, T.H., nr. 559, s. 3-4.

Karanamat: *Japonya Kadınları*, T.H., nr. 63, s. 4.

Lisan-aşına Bir Hanım: *Başlıksız olarak şiir*, T.H., nr. 1348, s. 3.

Madam هجس: *Tahassür*, T.H., nr. 1437, s. 3.

Makbule Leman: *Afak dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1417, s. 2.

Mehmet Tahir: *Mesire yerleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 565, s. 2.

Şemseddin Sami (İmzasız olarak): *Aile*, T.H., nr. 585, s.4.

Voltaire: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3.

Voltaire: *Kadınların Hoşlandığı Voltaire'in Bir Hikâye-i Manzumesi*, T.H., nr. 628, s. 3; nr. 629, s. 3; nr. 630; s. 3.

İmzasız: *Bir hanımefendinin gazelidir*, T.H., nr. 1185, s. 3.

İmzasız: *Hukukî Nisvan*, T.H., nr. 1335, s. 2.

İmzasız: *Kadın Telgrafçılar*, T.H., nr. 135, s. 4.

İmzasız: *Kadınlar*, T.H., nr. 64, s. 3.

İmzasız: *Kadınlar*, T.H., nr. 656, s. 2.

İmzasız: *Kadınlar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 238, s. 1.

İmzasız: *Kadınlara Dair Bir Söz Daha*, T.H., nr. 71, s. 3.

İmzasız: *Kadınların güzel sanatlardaki başarısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 3.

İmzasız: *Kadınların güzel sanatların bütün dallarında etkin olması üzerine başlıksız olarak*, T.H., nr. 546, s. 3.

İmzasız: *Kadınların Rağbeti*, T.H., nr. 40, s. 4.

İmzasız: *Pek Tatlı Bir Karar*, T.H., nr. 85, s. 4.

İmzasız: *Terbiye-i Umumiye*, T.H., nr. 1235, s. 2.

2.2.11. Sosyal Hayata Dair Yazılar

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2-3.

Abdurrahman: *Galata'daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2.

Abdurrahman: *Gümrük vergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1048, s. 2.

- Abdurrahman Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Muntahi Sınıf Talebesinden Kazgani): *Söke'deki sel felaketi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1019, s. 2.
- Abdüllatif Fahri: *Dikkatsizliğin Cezası*, T.H., nr. 1320, s. 2.
- Ahmet Hilmi (Mümeyyiz Mektubi-i Vilayet-i Bitlis): *Bitlis'ten*, T.H., nr. 1138, s. 3.
- Ahmet Muhtar: “*Osmanlı Müzesi*”, T.H., nr. 1196, s. 3.
- Akif: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1082, s. 2.
- Alaaddin: *Hayvanlara yapılan muamele hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1178, s. 2.
- Ali (Edirne Kapısında Çukurbostan'da Mütemekkin Fukaradan): *Vakit gazetesindeki bir ilan hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 897, s. 2.
- Ali Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Talebesinden Kozanlı): *Kütüphaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1362, s. 2.
- Ali Rıza: *Posta ıslahatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 488, s. 2-3.
- Artin: *Ahter Dostumuzun Cevabına Cevap Sevap*, T.H., nr. 1000, s. 2-3.
- Artin: *İstanbul'daki İranlılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 993, s. 3.
- A(yn). Refet: “*Terakkiyat-ı Sanayi*” adlı yazı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1339, s. 2-3.
- A(yn) Refet: *Demirciler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1354, s. 2.
- A(yn) Y. : *Edirne'den*, T.H., nr. 569, s. 2.
- B.Y.: *Şehr-i Emanet Aliyyesine Teşekkür*, T.H., nr. 541, s. 2.
- Bir Fatihli: “*Fatih'te Boşnak Salih Ağa*”, T.H., nr. 1373, s. 2.
- Bir Kadın: *Aksaray hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 827, s. 2.

Bir Muteber İmza: *Bayezit Meydanı kaldırımları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 654, s. 3.

Cavit: *Bandırma kaimmakamı izzetli Cavit Efendi tarafından tebliğ olunmuştur*, T.H., nr. 1204, s. 2-3.

Diyarbakırlı Bir Tacir: *Gümrük hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 786, s. 2.

Doktor M.: *İranlı bir doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 962, s. 2.

Emin: *Başlıksız*, T.H., nr. 1010, s. 3.

Esseyit Mustafa: *Vapur kazası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1079, s. 2.

Faik: *Sayfiyeler hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 597, s. 3.

Fazıl Ahmet (Fatih Talebelerinden İçil Kazalı): *Eczaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2.

Güllü Agop: *Osmanlı tiyatrosu ve edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 663, s. 3.

H(a).. Y: *Başlıksız*, T.H., nr. 1395, s. 2.

Hanım Mumaileyhin Velisi: *Yaşanan bir olay hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1422, s. 2.

Hasan: *Yangın vakası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1417, s. 2-3.

Hilmi: *Başlıksız olarak belediye hakkında*, T.H., nr. 1152, s. 2.

İstanbul Sekenesinden Biri: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 549, s. 3.

Kalin (Demirci Bagos'un Zevcesi): *Tedavi olduğu doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 998, s. 2.

Kâmil (Tophane Muhasebecisi): *Yaşanan hırsızlık hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 661, s. 3.

Mahmut Şevket: *Üçler Mahallesi hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 685, s. 3.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Aferin Muhacirler!*, T.H., nr. 1403, s. 2.

Mustafa Raşit (Kış Muhabiri): “*Nizamı Tanımamak Mucib-i Nedamettir!*”, T.H., nr. 1386, s. 1-2.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): “*Pabuş Hırsızlığı!*”, T.H., nr. 1441, s. 2.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): “*Sütlü Salep!*”, T.H., nr. 1374, s. 2.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Teşekkür ve İstirham-ı Mahsus*, T.H., nr. 1346, s. 2.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivrisinek’” müstearıyla): *Tiryakiler Cemiyeti yahut Terakkiye Rağbet*, T.H., nr. 1359, s. 3.

Mustafa Raşit: (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivrisinek’” müstearıyla): *Yine Dilenciler ‘Yine Köprü’*, T.H., nr. 1362, s. 2-3.

İmzasız: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1402, s. 2.

İmzasız: *Musiki Cemiyetleri*, T.H., nr. 1400, s. 1-2.

İmzasız: *Müzehane-i Osmanî’nin Tarihi*, T.H., nr. 776, s. 1-2.

2.2.12. Eğlence Hayatı Hakkındaki Yazılar

Abdurrahman: *Galata’daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2-3.

Abdurrahman: *Galata’daki tiyatrolarda yaşanan olaylar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2.

Ahmet Muhtar: “*Osmanlı Müzesi*”, T.H., nr. 1196, s. 3.

Faik: *Sayfiyeler hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 597, s. 3.

Güllü Agop: *Güllü Agop Tarafından Maruz-ı okuyamadım*, T.H., nr. 630, s. 2.

Güllü Agop: *Tiyatrolarla ilgili 621. sayıda çıkan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 626, s. 4.

Hüseyin: *Tiyatro kumpanyaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1098, s. 2.

İzzet: *Başlıksız olarak "Sivrisinek" adlı muhabir hakkında*, T.H., nr. 1365, s. 3.

Mehmet Tahir: *Mesire yerleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 565, s. 2.

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1052, s. 2-3.

Mustafa R(aşit).: *Galata'daki tiyatrolar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1096, s. 2-3.

Mustafa Raşit (Yaz Muhabiri Sivrisinek): *Âşıkâne Seyir! Yahut Fener'de Salıncak Sefası*, T.H., nr. 1318, s. 2-3; nr. 1319, s. 2-3.

Mustafa Raşit ("Kış Muhabiri" müstearıyla): *Âşikâre Adam Soymak yahut "Zabtiye Nezaret-i Aliyesince Men'i Elzem Bir Madde"*, T.H., nr. 1392, s. 2.

Mustafa Raşit (Muhbir-i Mahsus): *Beyoğlu'na Para İle mi Gitmeli? Parasız mı?*, T.H., nr. 1461, s. 2.

Mustafa Raşit ("Yaz Muhabiri Sivrisinek" müstearıyla): *Çiftlik Gazinosu Şenliği*, T.H., nr. 1271, s. 2-3.

Mustafa Raşit: *"Dış Var İçer Yok!"*, T.H., nr. 1438, s. 2-3.

Mustafa Raşit ("Kış Muhabiri" müstearıyla): *Dilenciler Cemiyeti yahut "Ustalık!"*, T.H., nr. 1343, s. 2-3; nr. 1344, s. 2-3.

Mustafa Raşit ("Kış Muhabiri" müstearıyla): *"Dokuzdan Sonra Balık Pazarı"*, T.H., nr. 1420, s. 2-3.

Mustafa Raşit ("Zevkçi" müstearıyla): *Ebkâ-yı Taziyet –ve- "İlk Söz"*, T.H., nr. 1321, s. 2.

Mustafa Raşit (“Kış Zevkçisi” müstearıyla): *Ebkâ-yı Taziyet –ve- “İlk Sözden” Mabat*, T.H., nr. 1322, s. 2-3.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Güzel Heves*, T.H., nr. 1347, s. 2.

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *İstanbul Seyirleri –yahut- Yaz Eğlenceleri*, T.H., nr. 1197, s. 2-3; nr. 1198, s. 2-3.

Mustafa Raşit: *İstanbul’da Ruz-ı Hazır!*, T.H., nr. 1480, s. 2.

Mustafa Raşit: *Kazdığı Kuyuya Kendi Düştü! ve “Kendi Ettiğini Bulur”!!*, T.H., nr. 1485, s. 2-3.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri ‘Vekil-i Sivrisinek’” müstearıyla): *Kış Eğlencesi – yahut- “Ağız Romancıları!”*, T.H., nr. 1364, s. 2.

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Kıyı Bucak Yerleri!*, T.H., nr. 1228, s. 2-3.

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Köhne Seyirler*, T.H., nr. 1208, s. 2-3.

Mustafa Raşit (Kış Muhabiri): *Köprü Satıcılarında Ustalık!*, T.H., nr. 1370, s. 1.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” müstearıyla): *Lodos İçinde Lodos!*, T.H., nr. 1138, s. 2-3.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri” imzasıyla): *Muhafaza-i Varidat*, T.H., nr. 1333, s. 1.

Mustafa Raşit (“Kış Muhabiri”): *Musiki –ve- “Müşahir ... Asra Müracaat”*, T.H., nr. 1422, s. 2.

Mustafa Raşit: *“Osmanlı Tiyatrosu ve Joj Mari”*, T.H., nr. 1415, s. 2.

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Ramazan Safası –yahut- “İstanbul ve Üsküdar Eğlenceleri”*, T.H., nr. 1237, s. 2; nr. 1238, s. 2-3.

Mustafa Raşit (Yaz Muhabiri Sivrisinek): *Yaz Eğlenceleri/ Gizli Seyir yahut Makriköy*, T.H., nr. 1283, s. 2-3.

Mustafa Raşit (“Sivrisinek” imzasıyla): *Yaz Ortası*, T.H., nr. 1269, s. 2.

Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1446, s. 2-3.

Mustafa Raşit: *Avrupa Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1456, s. 2.

Mustafa Raşit: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1478, s. 2.

Süleyman: *Ramazan eğlenceleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 937, s. 2.

S(in). H(a): *Resim sergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 846, s. 2.

İmzasız: *Dram mı Seyretmeli Komedyası mı?*, T.H., nr. 1388, s. 2.

İmzasız: *Galata’da şahit olunan durum hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1070, s. 2-3.

İmzasız: *Gedikpaşa Tiyatrosu’nda İtalyan Operası*, T.H., nr. 844, s. 2.

İmzasız: “Gerçekten Gizli Seyir!”, T.H., nr. 1284, s. 2-3.

İmzasız: “Kara Köyü”, T.H., nr. 1276, s. 2-3.

İmzasız: *Musiki Cemiyetleri*, T.H., nr. 1400, s. 1-2.

2.2.13. Siyaset Hakkındaki Yazılar

2.2.13.1. Dünya Siyaseti ve Osmanlı

Abdullah Kâmil: *Bir Osmanlı Nazırının Meşguliyet-i Yevmiyesi*, T.H., nr. 1020, s. 2.

Abdullah Kâmil (Dersaadet’te mukim Hacı Dervişzade): *Bosna hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 966, s. 2.

Abdullah Kâmil: *Fransa ve Devlet-i Aliye*, T.H., nr. 1167, s. 2.

Abdullah Kâmil (Osmanlı): *Garaib-i Tarihiyye*, T.H., nr. 802, s. 2-3.

Abdurrahman (Mecidiye Kaziyesi Sabık Mahkeme Serkâtibi): *Muhacirler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1046, s. 2.

Ahmed-i Arabî: *İngiltere Hariciye Nazırı Gladstone hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1241, s. 2.

Ahmet Hamdi: *Arnavutlar ve Yeni Pazar Mukavelesi*, T.H., nr. 260, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlâk-ı Etfal*, T.H., nr. 981, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlak-ı Siyasiye*, T.H., nr. 1031, s. 2; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa'da Bir Sadâ-yı Hakikat*, T.H., nr. 571, s. 1.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa'ya Giden Haberler*, T.H., nr. 546, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa-yı Osmaniye'ye Bir Nazar*, T.H., nr. 40, s. 2-3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ayastefanos Muahdesinin Suret-i Akdi*, T.H., nr. 1., s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Cezayir Tarihi*, T.H., nr. 451, s. 2; nr. 452, s. 2; nr. 454, s. 3.

Ahmet Midhat: *Devlet-i Aliye ve Avrupa*, T.H., nr. 1234, s. 2-3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Koca Şairlik!...*, T.H., nr. 3, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Vandırır (واندیر) Gazetesindeki Mektup Mübahisi Üzerine İzahat-ı Mühimme*, T.H., nr. 4, s. 2-3.

Bir Arnavut: *Arnavutluk hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 572, s. 3.

Bir Arnavut Asker: *Arnavutluğun Ahval-i Ahiresi*, T.H., nr. 562, s. 1.

Bir Eminî: *Ahval-i Siyasiyeyi Bir Eminin Muhakeme Etmesi (Hata mı Umde mi)*, T.H., nr. 419, s. 2-3.

Bir Osmanlı Muhibbi: *Hamburg'da Bir Osmanlı Muhibbi*, T.H., nr. 1333, s. 2.

Hasan Zühtü: *Fünun – Kürtler*, T.H., nr. 1014, s. 3.

Hayreddin (Yüzbaşı): *Arnavut Zabitanından Birisinin Arnavutlara İki Üç Kelimeciği*, T.H., nr. 254, s. 2.

M. A(yn) (Muteberan-ı Muhacirinden Bir Zat): *Hukuk ve Vezaif-i Mütenasibe*, T.H., nr. 743, s. 2.

Mehmet Hamdi (Muhacirinden): *Başlıksız olarak Bulgaristan hakkında*, T.H., nr. 947, s. 3.

Mehmet Tahir: *Bosna'dan yola çıkılarak işgal altındaki yerlerdeki genel durum hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 630, s. 2-3.

Mehmet Tahir: *Devlet-i Aliye-i Avrupa*, T.H., nr. 588, s. 1.

Müstecir: *Afganlıların Adat ve Ahlâkı*, T.H., nr. 89, s. 4.

Salih: *Cebr ve Kuvvet Hakka Galebe Eder*, T.H., nr. 859, s. 2.

Süleyman: *Medeniyetkâr Domuzcuk*, T.H., nr. 906, s. 2.

Süleyman: *Medeniyetkâr Örümcekler*, T.H., nr. 893, s. 2.

Süleyman (Dersaadet'te mukim Bosna ahali-i İslamiyesi İfade-i Hâl Vekili): *Bosna hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1081, s. 2.

Ş(emseddin). Sami: *Arnavutluk*, T.H., nr. 168, s. 2-3.

İmzasız: *Avusturyaca Tebeddül*, T.H., nr. 96, s. 3

İmzasız: *Asıl Mesele İşgal Meselesi*, T.H., nr. 259, s. 2.

İmzasız: *Avrupa'ya Giden Haberler*, T.H., nr. 546, s. 1-2.

İmzasız: *Balkan Kıyamı Hakkında Rusların Malumatı*, T.H., nr. 11, s. 2-3; nr. 13, s. 3-4; nr. 14, s. 3-4; nr. 15, s. 3-4.

İmzasız: *Bir Kıyam Daha*, T.H., nr. 333, s. 1.

İmzasız: *Bir Varaka-i İtiraziye*, T.H., nr. 248, s. 2.

İmzasız: *Bir Hakikat Daha*, T.H., nr. 295, s. 2.

İmzasız: *Bosna Eşrafından İstanbul'da Bulunan Zevatın Bir Varakası*, T.H., nr. 278, s. 2.

İmzasız: *Bosna Gazavat-ı Dahiliyyesi*, T.H., nr. 41, s. 4; nr. 42, s. 4; nr. 44, s. 4; nr. 45, s. 4; nr. 47, s. 4; nr. 48, s. 4.

İmzasız: *Bosna Meselesinin Suret-i Ahiresi*, T.H., nr. 85, s. 1.

İmzasız: *Bu Senenin Bugünkü Hâli*, T.H., nr. 67, s. 3.

İmzasız: *Devlet-i Aliye ve Yunan*, T.H., nr. 101, s. 2.

İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 326, s. 1-2.

İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 328, s. 2.

İmzasız: *Ehl-i İslam'ın Kıyamı*, T.H., nr. 332, s. 1.

İmzasız: *Ermeniler Meselesi*, T.H., nr. 15, s. 2-3.

İmzasız: *فرمانات* ın Hiddeti, T.H., nr. 45, s. 2-3.

İmzasız: *İngiltere ve Rusya*, T.H., nr. 53, s. 3.

İmzasız: *Kıbrıs ve Bosna*, T.H., nr. 58, s. 2-3. (Bu iki meselenin benzerliğinden yola çıkılan yazı.)

İmzasız: *Kırım Ahalisince Terakki*, T.H., nr. 873, s. 2.

İmzasız: *Mesele-i Şarkıyyeden Avrupa Ne Kazandı*, T.H., nr. 251, s. 2-3.

İmzasız: *Rusya Ahval-i Dahiliyesi*, T.H., nr. 17, s. 4.

İmzasız: *Rusya'nın Efgan Üzerine Hareketi*, T.H., nr. 34, s. 4.

İmzasız: *Rusya'nın Hristiyan Hâmiliği*, T.H., nr. 260, s. 2.

İmzasız: *Rusya ve Almanya*, T.H., nr. 90, s. 4.

İmzasız: *Tesviye-i Müşkilât*, T.H., nr. 149, s. 1.

İmzasız: *Tuna ve Ona Mücavir Bulunan Hükümet*, T.H., nr. 1390, s. 1-2.

İmzasız: *Yenipazar'da Gerçekten İşgal Olunacak mı?*, T.H., nr. 304, s. 2-3.

İmzasız: *Yunan İşi*, T.H., nr. 327, s. 1.

İmzasız: *Yunan Meselesi*, T.H., nr. 56, s. 3.

İmzasız olarak: *Yunan'dan Ziyade Yunan Taraftarı*, T.H., nr. 355, s. 1-2.

İmzasız: *Zavallı Müslümanlar!*, T.H., nr. 351, s. 1.

İmzasız: *Vakit gazetesinin Bosna'dan aktardığı haberler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 260, s. 2-3.

2.2.13.2. İç Siyaset

A(yn) T(e): *Kürdistan*, T.H., nr. 594, s. 2-3.

A(yn) T(e).: *Kürdistan*, T.H., nr. 596, s. 2-3.

Abdurrahman Hilmi (Selanik Maarif Müfettişi): *Selanik'ten*, T.H., nr. 1482, s. 2-3.

Abdurrahman Nacim (Müddeiumumî-i Vilayet-i Hüdavendigâr): *Kürt edebiyatı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 982, s. 2-3.

Ahmet Hamdi: *Arnavutlar ve Yeni Pazar Mukavelesi*, T.H., nr. 260, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlak-ı Siyasiye*, T.H., nr. 1031, s. 2; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asıl Mesele İşgal Meselesi*, T.H., nr. 259, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asır da Büyük Padişah da!*, T.H., nr. 203, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Gayret Daha İster!*, T.H., nr. 230, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *İstibdat*, T.H., nr. 7, s. 3-4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Muhakeme-i Aleniye*, T.H., nr. 905, s. 1; nr. 906, s. 1; nr. 907, s. 1-3; nr. 908, s. 1-2.

Bir Arnavut: *Arnavutluk hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 572, s. 3.

Bir Arnavut Asker: *Arnavutluğun Ahval-i Ahiresi*, T.H., nr. 562, s. 1.

Bir Kürt: *Kürtler hakkındaki yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 756, s. 2-3.

Bir Osmanlı Muhibbi: *Hamburg'da Bir Osmanlı Muhibbi*, T.H., nr. 1333, s. 2.

(Faik) Reşat (Müdür-i Maarif-i Diyarbakır): *Diyarbakır'dan*, T.H., nr. 1487, s. 2-3.

Hasan Zühtü: *Fünun – Kürtler*, T.H., nr. 1014, s. 3.

Hayreddin (Yüzbaşı): *Arnavut Zabitanından Birisinin Arnavutlara İki Üç Kelimeciği*, T.H., nr. 254, s. 2.

Mahir: *Başlıksız olarak Gosine hakkında*, T.H., nr. 427, s. 3.

Mümin Muhit: *Arnavutlar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 184, s. 2-3.

Yeni Arnavutluktan Gelen Seyyah: *Başlıksız olarak Gosine hakkında*, T.H., nr. 422, s. 2-3.

İmzasız: *Balkan Kıyamı Hakkında Rusların Mahumatı*, T.H., nr. 11, s. 2-3; nr. 13, s. 3-4; nr. 14, s. 3-4; nr. 15, s. 3-4.

İmzasız: *Mahmut Celaleddin Paşa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 141, s. 1.

İmzasız: *Damat Mahmut Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 140, s. 1.

İmzasız: *Diyarbakır'dan Mektup-ı Mahsus*, T.H., nr. 342, s. 2.

İmzasız: *İslam Mazlumiyetine Nispetle Ermeni Mazlumiyeti*, T.H., nr. 328, s. 2.

İmzasız: *Kürdistan ve İstanbul Gazetesi*, T.H., nr. 393, s. 2.

İmzasız: *Kürdistan mı? Ermenistan mı? –Tarih ve Coğrafyâ-yı Kadim-*, T.H., nr. 595, s. 4.

İmzasız: *Kürt Kıyamında Reng-i Siyasi*, T.H., nr. 755, s. 1.

İmzasız: *Macaristan Şiddet-i Efkarı*, T.H., nr. 92, s. 2.

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa*, T.H., nr. 90, s. 2-3.

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 320, s. 1.

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa ve Maliye*, T.H., nr. 82, s. 3.

İmzasız: *Mahmut Nedim Paşa'nın Avdeti*, T.H., nr. 316, s. 2.

İmzasız: *Maraş'tan Mektup-ı Mahsus*, T.H., nr. 245, s. 2.

İmzasız: *Politikaca Bir Telâş*, T.H., nr. 56, s. 2.

İmzasız: *Rumeli Nüfusunun Nispeti*, T.H., nr. 9, s. 3.

İmzasız: *Teşebbüsât-ı Maliye*, T.H., nr. 387, s. 1-2.

İmzasız: *Tetkik-i Ahval-i Maliye*, T.H., nr. 290, s. 2-3.

İmzasız: *Ziya Paşa Hazretleri*, T.H., nr. 215, s. 2.

2.2.14. Tarihe Dair Yazılar

Abdullah Kâmil (*Osmanlı*): *Garaib-i Tarihiyye*, T.H., nr. 802, s. 2-3.

Abdülbaki (Samipaşazade): *Maarif*, T.H., nr. 1005, s. 2; nr. 1006, s. 1-2; nr. 1007, s. 1-2; nr. 1008, s. 2.

Ahmet Midhat: *Asıl Taassup Nerede?*, T.H., nr. 887, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Mükemmel Tarih-i Osmani Telifi*, T.H., nr. 462, s. 3-4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Doksan Sene Evvel Söylenmiş Bir Hakikat*, T.H., nr. 2, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Kâinat*, T.H., nr. 816, s. 3-4; nr. 817, s. 3-4; nr. 818, s. 3; nr. 820, s. 3; nr. 821, s. 3-4; nr. 822, s. 3-4; nr. 823, s. 3; nr. 824, s. 3; nr. 825, s. 3;

nr. 826, s. 3; nr. 827, s. 3; nr. 828, s. 3; nr. 829, s. 3; nr. 830, s. 3; nr. 831, s. 3; nr. 832, s. 3; nr. 833, s. 3; nr. 834, s. 3; nr. 835, s. 3; nr. 836, s. 3; nr. 837, s. 3; nr. 838, s. 3; nr. 839, s. 3; nr. 840, s. 3; nr. 843, s. 4; nr. 844, s. 3; nr. 845, s. 4; nr. 846, s. 3; nr. 847, s. 3; nr. 848, s. 3; nr. 849, s. 3; nr. 850, s. 3; nr. 851, s. 3; nr. 854, s. 3; nr. 855, s. 3; nr. 856, s. 3; nr. 857, s. 4; nr. 858, s. 3; nr. 859, s. 3; nr. 861, s. 3; nr. 862, s. 3; nr. 863, s. 3; nr. 864, s. 3; nr. 865, s. 3; nr. 866, s. 3; nr. 867, s. 3; nr. 868, s. 3; nr. 869, s. 3; nr. 870, s. 3; nr. 871, s. 3; nr. 872, s. 3; nr. 873, s. 3; nr. 874, s. 3; nr. 875, s. 3; nr. 876, s. 3; nr. 877, s. 3; nr. 878, s. 4; nr. 879, s. 3; nr. 880, s. 3; nr. 881, s. 3.

Ahmet Midhat: *Kâinat*, T.H., nr. 1097, s. 3; nr. 1098, s. 3; nr. 1099, s. 3; nr. 1100, s. 3; nr. 1101, s. 3; nr. 1102, s. 3; nr. 1103, s. 3; nr. 1104, s. 3; nr. 1105, s. 3; nr. 1106, s. 3; nr. 1107, s. 3; nr. 1108, s. 3; nr. 1109, s. 3; nr. 1110, s. 3; nr. 1111, s. 3; nr. 1112, s. 3; nr. 1113, s. 3; nr. 1114, s. 3; nr. 1116, s. 3; nr. 1117, s. 3; nr. 1118, s. 3; nr. 1119, s. 3; nr. 1120, s. 3; nr. 1121, s. 3; nr. 1122, s. 3; nr. 1123, s. 3; nr. 1124, s. 3; nr. 1125, s. 3; nr. 1126, s. 3; nr. 1127, s. 3; nr. 1128, s. 3; nr. 1129, s. 3; nr. 1130, s. 3; nr. 1131, s. 3; nr. 1132, s. 3; nr. 1133, s. 3; nr. 1134, s. 3; nr. 1135, s. 3; nr. 1136, s. 3; nr. 1137, s. 3; nr. 1138, s. 3; nr. 1139, s. 3; nr. 1140, s. 3; nr. 1141, s. 3; nr. 1142, s. 3; nr. 1143, s. 3; nr. 1144, s. 3; nr. 1145, s. 3; nr. 1146, s. 3; nr. 1147, s. 3; nr. 1148, s. 3; nr. 1149, s. 3; nr. 1150, s. 3; nr. 1151, s. 3; nr. 1152, s. 3; nr. 1153, s. 3; nr. 1154, s. 3; nr. 1155, s. 3; nr. 1156, s. 3; nr. 1157, s. 3; nr. 1158, s. 3; nr. 1159, s. 3; nr. 1160, s. 3; nr. 1161, s. 3; nr. 1162, s. 3; nr. 1163, s. 3; nr. 1164, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Kâinat “Kütüphanesi-i Tarih”*, T.H., nr. 861, s. 2.

Ahmet Midhat: *Osmanlılık ve Matbuat-ı Umumiye*, T.H., nr. 348, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Tarih-i Harbî*, T.H., nr. 238, s. 2-3.

Ahmet Midhat: *Tarih-i Osmanî*, T.H., nr. 1020, s. 3; nr. 1021, s. 3.

Ahmet Midhat: *Tarih-i Umumi*, T.H., nr. 119, s. 2-4; nr. 121, s. 2-4; nr. 122, s. 2-4; nr. 123, s. 2-4; nr. 124, s. 2-4; nr. 125, s. 2-4; nr. 126, s. 2-4; nr. 127, s. 2-4; nr. 128, s. 2-4; nr. 129, s. 2-4; nr. 130, s. 2-4; nr. 131, s. 2-4; nr. 132, s. 2-4; nr. 133, s. 2-4; nr. 134, s. 2-4; nr. 135, a. 2-4; nr. 136, s. 2-4; nr. 137, s. 2-4; nr. 138, s. 2-3; nr. 139, s. 2-3; nr. 140, s. 2-3; nr. 141, s. 2-3; nr. 142, s. 2-3; nr. 143, s. 2-3; nr. 182, s. 4; nr. 183, s. 4; nr. 184, s. 4; nr. 185, s. 4; nr. 186, s. 4; nr. 187, s. 4; nr. 188, s. 2-3; nr. 189, s. 4; nr. 190, s. 4; nr. 191, s. 4; nr. 192, s. 4; nr. 193, s. 4; nr. 194, s. 4; nr. 195, s. 4; nr. 196, s. 4; nr. 197, s. 4; nr. 198, s. 4; nr. 199, s. 4; nr. 200, s. 4; nr. 201, nr. 202, s. 4; s. 4; nr. 203, s. 4; nr. 204, s. 4; nr. 205, s. 4; nr. 206, s. 4; nr. 207, s. 4; nr. 208, s. 4; nr. 209, s. 4; nr. 210, s. 4; nr. 211, s. 4; nr. 212, s. 4; nr. 213, s. 4; nr. 214, s. 4; nr. 215, s. 4; nr. 216, s. 4; nr. 217, s. 4; nr. 218, s. 4; nr. 219, s. 4; nr. 220, s. 4; nr. 221, s. 4; nr. 222, s. 4; nr. 223, s. 4; nr. 224, s. 4; nr. 225, s. 4; nr. 226, s. 4; nr. 227, s. 4; nr. 228, s. 4; nr. 229, s. 4; nr. 230, s. 4; nr. 232, s. 4; nr. 233, s. 4; nr. 234, s. 4; nr. 235, s. 4; nr. 235, s. 4; nr. 237, s. 4; nr. 238, s. 4; nr. 239, s. 4; nr. 240, s. 4; nr. 241, s. 4; nr. 243, s. 4; nr. 244, s. 4; nr. 245, s. 4; nr. 251, s. 4; nr. 252, s. 4; nr. 253, s. 3-4; nr. 254, s. 3-4; nr. 255, s. 3-4; nr. 246, s. 3-4; nr. 257, s. 4; nr. 258, s. 4; nr. 259, s. 4; nr. 260, s. 4; nr. 263, s. 3-4; nr. 265, s. 3-4; nr. 266, s. 3-4; nr. 267, s. 3-4; nr. 268, s. 3-4; nr. 269, s. 4; nr. 270, s. 4; nr. 271, s. 4; nr. 273, s. 4; nr. 274, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Tarih-i Umumi*, T.H., nr. 252, s. 1-2.

Cevat Bey: *Tarih-i Askerî-i Osmanî*, T.H., nr. 1022, s. 3; nr. 1023, s. 3; nr. 1024, s. 3; nr. 1025, s. 3; nr. 1026, s. 3; nr. 1027, s. 3; nr. 1028, s. 3; nr. 1029, s. 3; nr. 1030, s. 3; nr. 1031, s. 3-4; nr. 1033, s. 3-4; nr. 1034, s. 3-4; nr. 1035, s. 3-4; nr. 1036, s. 3-4; nr. 1037, s. 3-4; nr. 1038, s. 3-4; nr. 1039, s. 3-4; nr. 1040, s. 4; nr. 1041, s. 3-4; nr. 1042, s. 3-4; nr. 1044, s. 3-4; nr. 1045, s. 4; nr. 1046, s. 3-4; nr. 1047, s. 3-4; nr. 1048, s. 3-4; nr. 1049, s. 3-4; nr. 1050, s. 3-4; nr. 1051, s. 3-4; nr. 1052, s. 3-4; nr. 1053, s. 3-4; nr. 1058, s. 3-4; nr. 1059, s. 3-4; nr. 1061, s. 3-4; nr. 1062, s. 3-4; nr. 1063, s. 3-4; nr. 1064, s. 3-4; nr. 1065, s. 3-4; nr. 1066, s. 3-4; nr. 1067, s. 4; nr. 1068, s.

3-4; nr. 1069, s. 3-4; nr. 1070, s. 3-4; nr. 1071, s. 3-4; nr. 1072, s. 3-4; nr. 1073, s. 3-4; nr. 1074, s. 3-4; nr. 1075, s. 3-4; nr. 1076, s. 3-4; nr. 1077, s. 4; nr. 1078, s. 3-4; nr. 1079, s. 3-4; nr. 1080, s. 3-4; nr. 1081, s. 3-4; nr. 1082, s. 3-4; nr. 1083, s. 3-4; nr. 1084, s. 3-4; nr. 1085, s. 3-4; nr. 1086, s. 3-4; nr. 1087, s. 3-4; nr. 1088, s. 3-4; nr. 1089, s. 3-4; nr. 1090, s. 4; nr. 1091, s. 3-4; nr. 1092, s. 3-4; nr. 1093, s. 4; nr. 1094, s. 4.

Eyüp Sabri: *Tarih ve هابيه*, T.H., nr. 331, s. 3; nr. 332, s. 3; nr. 333, s. 2-3; nr. 334, s. 3; nr. 335, s. 2; nr. 336, s. 2; nr. 337, s. 2; nr. 338, s. 2; nr. 339, s. 2; nr. 340, s. 4; nr. 342, s. 2; nr. 345, s. 3; nr. 346, s. 3; nr. 347, s. 3; nr. 348, s. 3; nr. 349, s. 3; nr. 351, s. 2-3; nr. 352, s. 2; nr. 353, s. 3; nr. 354, s. 3; nr. 355, s. 3; nr. 356, s. 2-3; nr. 359, s. 3; nr. 361, s. 3; nr. 362, s. 3; nr. 364, s. 3; nr. 366, s. 3; nr. 368, s. 3; nr. 375, s. 3; nr. 376, s. 4; nr. 383, s. 3; nr. 385, s. 3; nr. 386, s. 3; nr. 387, s. 4; nr. 389, s. 4.

Keyfî: *Tarih-i Arz*, T.H., nr. 1383, s. 2.

M. Asım: *Acımaz Kestiği Parmak Şer'in*, T.H., nr. 418, s. 2.

İmzasız: *Tarihi Vehhabiyan*, T.H., nr. 331, s. 1.

2.2.15. Tıp Konusundaki Yazılar

Abdurrahman Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müntehi Sınıfından): *Teşekkür ve Tavsiye-i Hâhâne*, T.H., nr. 1043, s. 2.

Ahmet Şakir (Mekteb-i Bahriye-i Şahane Kitabet Sınıfının Birinci Senesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1345, s. 3.

Ali (Edirne Kapısında Çukur Bostan'da Mütemekkin Fukaradan): *Vakit gazetesindeki bir ilan hakkında başlıksız olarak*, T.H., ne. 897, s. 2.

B. Y.: *Tıp- Tarih*, T.H., nr. 1459, s. 3.

Bir Meraklı: *Atbâdan Bir Sual*, T.H., nr. 549, s. 3.

Doktor M.: *İranlı bir doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 962, s. 2.

H(a). Nadir: *Tıp kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2.

Kalin (Demirci Bagos'un Zevcesi): *Kendisini tedavi eden doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 998, s. 2.

Mahmut (Müftüzade Esseyit): *Tedavi olduğu doktor hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 785, s. 3.

Mehmet (Bahriye mülazımlarından): *Doktor tavsiyesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 564, s. 3.

Müfit: *Bir doktorun tedavisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1258, s. 3.

Nazif: *Aferin Himmet ve İkdamına Halkî-i Hüsnün*, T.H., nr. 1464, s. 3.

Osman Hulusi: *Bir doktorun tedavisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 991, s. 2.

2.2.16. Kitap ve Mecmua Tanıtımları

Abdurrahman Nureddin (Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye Müntehi Sınıfından): *Teşekkür ve Tavsiye-i Hâhâne*, T.H., nr. 1043, s. 2.

Abdurrahman Süreyya: *Tebrik –Talim-i Edebiyat-*, T.H., nr. 1298, s. 3.

Ahmet Cemil: *Başlıksız olarak Medhal-i İnşa adlı eser hakkında*, T.H., nr. 1391, s. 2.

Ahmet Cevat: *Bir Mükemmel Tarih-i Osmanî Yazmak*, T.H., nr. 471, s. 3-4.

Ahmet Cevat: *Bir Mükemmel Tarih-i Osmanî Yazmak*, T.H., nr. 471, s. 3-4.

Ahmet Hamdi Bey: *Telhis-i Sarf ve Nahv-i Arabi*, T.H., nr. 827, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Ahlak-ı Hamide*, T.H., nr. 486, s. 3; nr. 487, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Asâr-ı İzzet*, T.H., nr. 525, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Neşriyat-ı Arabiye*, T.H., nr. 1035, s. 2.

Ahmet Midhat: *“Talim-i Edebiyat ve Muahezât”*, T.H., nr. 1298, s. 3.

Ahmet Midhat: *“Zemzeme”*, T.H., nr. 1321, s. 2.

Ahmet Muhtar: *Lugat Kitapları*, T.H., nr. 1205, s. 3.

Ahmet Süreyya: *Ahmet Hamdi'nin Kavaid-i Selimiye adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1266, s. 3.

Ali Nureddin (Kazanlı): *Akıldan Bela adlı komedyâ hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1405, s. 2-3.

Arakil (Kitapçı): *Anahtar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1086, s. 2-3.

Arifi, Vasıf, Fuat: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2.

Avni, Mustafa: *Teşrih-i Tasvifî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1271, s. 2.

A(yn). Abdülahit Nuri (Müdür-i Heyet-i Tahririye-i *Mirat-ı Âlem*): *Mirat-ı Âlem'in son sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1446, s. 2.

A(yn). Cemal: *Bahar adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1465, s. 3.

A(yn). Kâmil: *Afak mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1376, s. 2.

A(yn). R.: "*Aferin İntibah Gazetesine*", T.H., nr. 1037, s. 2.

A(yn) Vasfi: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1107, s. 2-3.

Ayşe (Merhum-ı Muma-ileyhin Zevcesi Müsnid): *Kırım Tarihi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1448, s. 3.

Bedri: *Tarih-i Askerî-i Osmanî Üzerine Bir İki Söz*, T.H., nr. 1127, s. 3.

Ebüzziya Tevfik: *Ashab-ı Mütalaaya*, T.H., nr. 1179, s. 2.

Ebüzziya Tevfik: *Kütüphane-i Müşahir hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1330, s. 2.

E(lif). E(lif).: *Tercüme eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 802, s. 3.

Esat: *Nesayih-i Şübban hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1009, s. 2.

- Faik (Mekteb-i Mülkiye Üçüncü Sene Şakirdanından): *Talim-i Edebiyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1311, s. 3.
- Feyzi (Mekteb-i Sultani Farisi Muallimi): *Usul-i Farisî ile ilgili yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1365, s. 2-3.
- Fuat: *Ahmet Cevat Bey'in Tarih-i Askerî-i Osmanî adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1115, s. 3.
- Fuat: *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1149, s. 2.
- Fuat: *Bahar dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1461, s. 3.
- Fuat, Arifi, Vasıf: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2.
- Fuat, Arifi, Vasıf: *Vakit Münekkidi ve Muhazarat dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1384, s. 2.
- H(a). Nadir: *Tıp kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2.
- Hakkı (İzmir'de): *Muhazarat-ı مقتطفات adlı dergi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1474, s. 3.
- Halil (Daire-i Askeriye Hastanesi Cerrahlarından): *Kamus-ı Fransevî ve Mihran Efendi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1145, s. 2.
- Haydar: *Hıfz-ı Sıhhat adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 489, s. 2.
- Hayri (Süha Muharriri): “الطنبورنغم———آخر يزادفي”, T.H., nr. 1401, s. 2-3.
- Hazine-i Evrak* Müessisleri: *Mecmua-ı Fünun'un tamamlanamayan tercümeleri hakkında*, T.H., nr. 881, s. 2.
- Heyet-i Tahririye-i Afak: *Afak mecmuası hakkında*, T.H., nr. 1357, s. 3.
- Hüseyin (Vali-i Vidin): *Aga Hüseyin Paşa Merhuma Isnat Olunan Tuhaf ve Müfit Bir İnha*, T.H., nr. 1364, s. 3.
- Hüseyin Fuat (Bahriye'den): *Seyr-i Sefain*, T.H., nr. 394, s. 3.

İdris Salim (Talebeden): *Hazine-i Evrak hakkındaki K(ef)-Y imzalı varaka hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 868, s. 3.

İzzet (Mekteb-i Sultani Hüsn-i Hat Muallimi): *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1081, s. 2.

Kemal Paşa: *Bahar adlı dergi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1455, s. 3.

Keyfî (“K(ef)-Y” rumuzu ile): *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 865, s. 2.

Keyfî (“K(ef)-Y” rumuzu ile): *İdris Salim’in yazısına cevaben başlıksız olarak*, T.H., nr. 869, s. 2.

Keyfî (“Kef- Ye” rumuzu ile): *İstifade Niyetiyle İfade*, T.H., nr. 545, s. 3-4.

M.: *Cezmi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 515, s. 3.

Mahmut Celaleddin: *Hacle-i Nisvan*, T.H., nr. 1018, s. 2.

Mahmut Celaleddin: *Medhal-i İnşa*, T.H., nr. 1378, s. 3.

Makbule Leman: *Afak dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1417, s. 2.

Mehmet Akif: *Usul-i Tertib-i Kitap*, T.H., nr. 1130, s. 1.

Mehmet Emin Hilmi (Trabzonî): *Tercümetü’ş-Şemail hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1405, s. 3.

Mehmet Fazıl: *Tercümetü’ş-Şemail adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1390, s. 2.

Mehmet Şemseddin: *Mektep dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1414, s. 3.

M(ehmet). Tahir (Süleymaniyeli): *Mektep dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1411, s. 2.

Mehmet Tahir: *Başlıksız olarak çocuk mecmuası hakkında*, T.H., nr. 576, s. 2-3.

Mehmet Tahir: *Başlıksız olarak Mecami-i Fünun adlı risale hakkında*, T.H., nr. 1353, s. 2.

Mekteb-i Hukuk Talebesinden Hall-i Talikat Muharriri: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1085, s. 2.

Mekteb-i Hukuk talebesinden otuz sekiz efendinin imzasıyla: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1101, s. 2.

Mirat-ı Âlem Heyet-i Tahririyesi: *Mirat-ı Âlem hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1266, s. 3.

Muallim Naci (İmzasız olarak): *Eserlerinin kitaplaştırılması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1262, s. 3.

Muallim Naci: *Usul-i Farisî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1361, s. 2.

Muhazarat Heyet-i Tahririyesi: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1390, s. 2.

Muhazarat Müessisleri: *Övgülere cevap olarak başlıksız yazı*, T.H., nr. 1478, s. 2.

Muhibb-i Maarif: *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 864, s. 2.

Mustafa (Mekteb-i Tıbbiye Talebesinden): *Bahçe mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 842, s. 2.

Mustafa ve Avni: *Teşrih-i Tasvifî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1271, s. 2.

Mustafa Raşit: *Umuma Nafi ve “Şayan-ı Tebrik Üç Eser”*, T.H., nr. 1457, s. 2-3.

Mustafa Raşit: *“Vekil-i Sivrisinek” imzasıyla gazetemize varakalar irsal eden “Mustafa Raşit” Efendi tarafından varit olmuştur*, T.H., nr. 1356, s. 3.

Sarafin: *Yeni Sarf-ı Fransevi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1015, s. 2.

Şemseddin Sami (İmzasız olarak): *Aile*, T.H., nr. 585, s.4.

Ş(emseddin). Sami: *Kamus-ı Fransevî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1399, s. 2.

Ş. T(e): *Rebî-i Marifet*, T.H., nr. 546, s. 2.

[TARHAN], Abdülhak Hamit: *Golos'tan*, T.H., nr. 1311, s. 3-4.

[TARHAN] Abdülhak Hamit: “*Lugat-i Tarihiye ve Coğrafiye*”, T.H., nr. 1437, s. 3.

Vahit (Merhum müşarünileyhin mahdumu): *Engizisyon Tarihi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1181, s. 2.

Vasıf, Fuat, Arifi: *Muhazarat*, T.H., nr. 1381, s. 2.

Vehbi (Medrese-i Fünun Muharriri): “*Üdebamızdan İzzetli Sami Beyefendi'ye Mektup*”, T.H., nr. 1397, s. 3.

Veli: *Mirat-ı Âlem hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1260, s. 2.

Yusuf Ziya(Gülhane Mekteb-i Rüştîyesi Askeri Kasım-ı Sani Şakirdanından شـمـيـنـلي): *Rebî-i Marifet adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 551, s. 3.

İmzasız: *Asâr-ı İzzet*, T.H., nr. 525, s. 3.

İmzasız: *Bekârlar*, T.H., nr. 819, s. 3.

İmzasız: *Bir Kadirşinaslık Eseri*, T.H., nr. 244, s. 2.

İmzasız: *Cevat Bey'in eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1020, s. 3.

İmzasız: *Çocuklara Arkadaş*, T.H., nr. 834, s. 3.

İmzasız: “*Envar-ı Zekâ*”, T.H., nr. 1320, s. 3.

İmzasız: *Envar-ı Zekâ'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3.

İmzasız: *Esatir adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 212, s. 1.

İmzasız: *Gök*, T.H., nr. 254, s. 1.

İmzasız: *Gülmek İster misiniz?*, T.H., nr. 575, s. 4.

İmzasız: *Hacı Hakkı Paşa'nın eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 681, s. 3.

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 863, s. 3.

İmzasız: *Hazine-i Evrak hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 858, s. 1.

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 1397, s. 1.

İmzasız: *Hukuk-ı Milel Tercümesi*, T.H., nr. 620, s. 4.

İmzasız: *İstanbul*, T.H., nr. 290, s. 3-4.

İmzasız: *Kadınlar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 238, s. 1.

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî –Fransızcadan Türkçeye Lugat-*, T.H., nr. 1058, s. 3.

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin Hitamı*, T.H., nr. 1394, s. 1.

İmzasız: *Kavaid-i Selimiyye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 3.

İmzasız: *Londra بیچارک* —————انی T.H., nr. 346, s. 4.

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya'nın Birinci Cildinin Hitamı*, T.H., nr. 791, s. 3.

İmzasız: *Mihran Matbaası*, T.H., nr. 394, s. 3.

İmzasız: *Muallim –İcmal-i Kavaid ve Tekellüm-i Lisan-ı Fransevî*, T.H., nr. 1130, s. 1.

İmzasız: *Muallim Naci'nin eserlerinden oluşacak bir risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1268, s. 3.

İmzasız: *Mushaf-ı Şerif*, T.H., nr. 397, s. 2.

İmzasız: *Nagamat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1411, s. 3.

İmzasız: *Neftahü'l-Edep adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1281, s. 2.

İmzasız: *Nesayih-i Şübban*, T.H., nr. 1004, s. 2.

İmzasız: *Plevne*, T.H., nr. 254, s. 2.

İmzasız: *Plevne Tarih-i Harbi*, T.H., nr. 251, s. 1.

İmzasız: *Riyazü'l Mûkinîn*, T.H., nr. 959, s. 1-2.

İmzasız: *Talhis-i Sarf ve Nahiv*, T.H., nr. 850, s. 3.

İmzasız: *Tarih ve هابيه*, T.H., nr. 330, s. 1.

İmzasız: *Teşekkür*, T.H., nr. 1175, s. 2-3.

İmzasız: *Teşekkür ve İzah*, T.H., nr. 129, s. 3.

İmzasız: *Vicdan*, T.H., nr. 343, s. 1.

İmzasız: *Yadigâr'ın Üçüncü Cüzü*, T.H., nr. 472, s. 3.

İmzasız: *Yadigar'ın Dördüncü Cüzü*, T.H., nr. 489, s. 3.

İmzasız: *Yadigar'ın altıncı cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 514, s. 3.

İmzasız: *Yadigar'ın yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 523, s. 3.

İmzasız: *Yeni Kütüphane*, T.H., nr. 385, s. 4; nr. 386, s. 4; nr. 387, s. 4; nr. 388, s. 4; nr. 389, s. 4; nr. 390, s. 3; nr. 392, s. 4; nr. 393, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 398, s. 4; nr. 399, s. 4; nr. 454, s. 4; nr. 473, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 479, s. 4; nr. 480, s. 4; nr. 488, s. 4; nr. 489, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 493; s. 4; nr. 494, s. 4; nr. 496, s. 4; nr. 498, s. 4; nr. 500, s. 4; nr. 514, s. 4.

İmzasız: *Yeni Ziraat Gazetesi*, T.H., nr. 952, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak Mübde-i Kitabet adlı eser hakkında*, T.H., nr. 497, s. 1.

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1336, s. 2.

2.2.17. Fikir Akımlarına Dair Yazılar

A.D.: *Füilen İttihada Hizmet*, T.H., nr. 780, s. 2-3.

Abdurrahman (Nacim) (Müellif ve Mütercüm-i Müddeiumumî Vilayet-i Hüdavendigâr): *Arap Edebiyatı ve İslam siyaseti hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s. 2; nr. 968, s. 2-3; nr. 969, s. 2.

Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi, Raşit: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Cemiyet-i Coğrafiye-i İslamiye*, T.H., nr. 601, s. 2.

Ahmet Kamil: *Esbab-ı İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 974, s. 2.

Elhac İbrahim: *“İbret”*, T.H., nr. 1256, s. 2-3.

Eyüp Sabri: *Arapça hutbe hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 707, s. 3.

Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ketebeden Bir Zat: *İttihat Nasıl Olur*, T.H., nr. 761, s. 2.

Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Mümin: *İttihad-ı İslam Farzdır Her An*, T.H., nr. 970, s. 2.

Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı, Süleyman, Feyzi: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Süleyman, Feyzi, Raşit, Ahmet, Hafız Şekip, Mehmet Sıtkı: *İttihad-ı İslam hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 655, s. 3.

Ulemadan Bir Zat: *İttihat*, T.H., nr. 734, s. 3; nr. 738, s. 2-3.

Ulemadan Bir Zat: *İttihat ve Hüsn ve Dâd*, T.H., nr. 740, s. 1-2; nr. 744, s. 2; nr. 750, s. 2; nr. 755, s. 2-3; nr. 759, s. 2-3; nr. 762, s. 2; nr. 766, s. 2-3; nr. 767, s. 2-3.

İmzasız: *Bir Cemiyet-i Coğrafiye-i İslamiye*, T.H., nr. 601, s. 2.

İmzasız: *Elsine-i İslamiye*, nr. 1046, s. 2.

İmzasız: *İttihad-ı İslam*, T.H., nr. 594, s. 2.

İmzasız: *İttihad-ı İslam ve Ahter Gazetesi*, T.H., nr. 598, s. 3.

İmzasız: *İttihad-ı Osmaniyan*, T.H., nr. 249, s. 1-2.

İmzasız: *Mahsusat*, T.H., nr. 1070, s. 3.

İmzasız: *Medine Güfti ve Kürdi* ..., T.H., nr. 980, s. 2.

İmzasız: *Sedd-i Sedid*, T.H., nr. 291, s. 2; nr. 293, s. 2.

2.2.18. Eğitim ve Eğitim Kurumları Hakkındaki Yazılar

A(yn). Fa.: *Mektepler ve gelişmişlik hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1335, s. 2-3.

Abdi Kâmil: *Yeni Açılan Kızlar Mektep-i İbtidaisi*, T.H., nr. 480, s. 3.

Abdullah: *Bir mektepte dağıtılan ödüller hakkında Başlıksız olarak*, T.H., nr. 994, s. 2.

Abdülbaki (Samipaşazade): *Maarif*, T.H., nr. 1005, s. 2; nr. 1006, s. 1-2; nr. 1007, s. 1-2; nr. 1008, s. 2.

Ahmet: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1183, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Avrupa'nın ilim ve eğitimdeki gelişmişliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 4.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Kız Mekteb-i Âlisi Lüzumu*, T.H., nr. 1050, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medrese-i Süleymaniye'de okutulan Hace-i Evvel'in değişikliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1180, s. 2.

Ahmet Neşet (Müdür-i Mektep): *Hasırcı Mektebi hakkında çıkan varakaya cevaben yazılmış başlıksız yazı*, T.H., nr. 818, s. 2.

Ali (Varna'da Mekâtip Nazırı): *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 878, s. 3.

Ali Rıza (Talebeden): *Mekteplerde Arapça okutulması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1124, s. 2-3.

Avram Vaporidis (Maarif Nezaret-i Celilesi Matbaalar Müfettişi): *Rum mektepleri ve muzır neşriyat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1187, s. 1.

E(lif) T(ı): *Başlıksız olarak Mekteb-i Sultanî hakkında*, T.H., nr. 420, s. 2.

Ebüzziya Tevfik: *Rodos'taki mektep hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1179, s. 2.

Enveri: *Kırk Klise'den*, T.H., nr. 1048, s. 2.

Erbab-ı Dikkatten Bir Zat: *Bir Mesele-i Edebiye*, T.H., nr. 1188, s. 3.

Fennî: *Okullardaki hüsn-i hat dersi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1200, s. 3.

Fikri (Tophane'de Torpido Komisyonunda Müstahdem-i İstihkam Yüzbaşlarından): *Mektep imtihanları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1470, s. 2.

Garibaldi: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1201, s. 2-3.

H(a). Y.: *Mekteb-i Sanayi'nin Terakkisi*, T.H., nr. 1424, s. 2.

Hasan Tahsin (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Müntehi Sınıf Talebesinden): *Mekteplerde yabancı dil öğretimi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1436, s. 3.

Haydar: *Hıfz-ı Sıhhat adlı kitap hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 489, s. 2.

İbrahim (Maliyede Varidat Ketebesinden), Nizamettin (Mekteb-i Tıbbiye Mülkiye Müntehi Sınıf Talebelerinden), Zeyneddin: *"Maarifte Terakkiyat" Hadimlerine Teşekkürat*, T.H., nr. 1212, s. 3.

İsmail Tevfik (Sarozi): *Saroz Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1475, s. 2.

İzzet Ali: *Varna'dan izzetli Ali Beyefendi tarafından*, T.H., nr. 1190, s. 2-3.

Kasımpaşa Ahalisinden Bazı Mu'teberan: *Kasımpaşa'daki mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 505, s. 2.

M.N.: *İzah-ı Meram*, T.H., nr. 414, s. 3.

M.N.: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 585, s. 3.

Maarif Meraklılarından Biri: *Hasırcı ailesinin yaptırdığı mektep hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 810, s. 3.

Mehmet: *Mektep öğrencileri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1176, s. 2.

Mehmet Ali: *Mekteplerde yabancı dil dersi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1037, s. 2.

Mehmet Tahir: *Mektepler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 665, s. 3.

M(ehmet). Tahir (Süleymaniyeli): *Mektep dergisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1411, s. 2.

Mehmet Ziya (Bursa'da .. Hacı): *Bursa'da kurulan mektep hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1343, s. 3.

Mustafa: *Ermeni mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 961, s. 2.

Mustafa Naili (Gümrük Memurlarından): *Hafız Paşa Mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 2.

Ohannes عینتابی (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Dördüncü Sınıf Talebesinden): *Başlıksız*, T.H., nr. 1270, s. 2-3.

Sadık (Maliye Ketebesinden): *Mektep sınavları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 661, s. 3.

Süleyman: *Başlıksız olarak tıp mektebi hakkında*, T.H., nr. 1466, s. 2.

(Şemseddin) Sami: *Başlıksız olarak mekteplerdeki Fransızca dersi hakkında*, T.H., nr. 1492, s. 2-3.

Şems-i Maarif Mektep Müdürlüğü: *Şems-i Maarif Mektep Müdürlüğü tarafından varit olmuştur*, T.H., nr. 1340, s. 2.

Tophane Ahalisinden Birkaçı: *Geceli Gündüzlü Kız Mektebi*, T.H., nr. 744, s. 2-3.

İmzasız: *Avrupa'nın ilim ve eğitimdeki gelişmişliği hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 4.

İmzasız: *Islahat-ı Maarif*, T.H., nr. 325, s. 2.

İmzasız: *Jimnastik*, T.H., nr. 498, s. 3.

İmzasız: *Kız Mekteb-i Âlisi*, T.H., nr. 1053, s. 2.

İmzasız: *Kız Mekteb-i Âlisi*, T.H., nr. 1057, s. 2-3.

İmzasız: *Maarif-i İbtidai*, T.H., nr. 1360, s. 1-2.

İmzasız: *Mekteb-i Hususi-i Rüşdî*, T.H., nr. 1085, s. 1-2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 848, s. 3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Medaris ve Talebe*, T.H., nr. 850, s. 2-3.

İmzasız: *Sanayi-i Nefise ve Tiyatro*, T.H., nr. 1069, s. 2.

İmzasız: *Teşekkür*, T.H., nr. 1175, s. 2-3.

İmzasız: *Ulemâ-yı Hamiyet İhtiva ve Üdebâ-yı Maarif Etmeye Bir Gayret-i Beşaretnümadır*, T.H., nr. 1423, s. 2.

İmzasız: *Yeni Bir Kız Mektebi*, T.H., nr. 469, s. 3; nr. 474, s. 3.

İmzasız: *Başlıksız olarak mektepler hakkında*, T.H., nr. 396, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak Recaizade Mahmut Ekrem'in mektep hocalığı hakkında*, T.H., nr. 478, s. 1.

İmzasız: *Başlıksız olarak mektepler hakkında*, T.H., nr. 1430, s. 2.

2.2.19. Diğer

A(yn). L: *Cemiyet-i Tedrise-i Hayriye'den Bir Sual*, T.H., nr. 421, s. 2.

Ahmet Akif (Tophane Ketebesinden): *Anadolu İanesi İçin*, T.H., nr. 774, s. 2-3.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Bir Kadirşinaslık Eseri*, T.H., nr. 244, s. 2.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak): *Cemiyet-i Coğrafiye*, T.H., nr. 609, s. 3.

Ali Rıza (Beyoğlu Polis Tabibi): *Başlıksız teşekkür yazısı*, T.H., nr. 1220, s. 3.

Ali Rıza (Telgraf Sevk-i Mekâtîp memurlarından): *Teşyid-i Revatib-i Uhuvvet*, T.H., nr. 967, s. 2.

Ali Sedat: *M.D. imzalı varaka dolayısıyla başlıksız olarak*, T.H., nr. 1310, s. 2.

Bir Kürt: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1307, s. 2.

Bir Müslüman Boşnak: *Tashih-i Madde*, T.H., nr. 1324, s. 2.

Bir Osmanlı Topçusu: *Top fabrikaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1352, s. 2-3.

Ebüzziya (Tevfik): *Medrese-i Fünun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1437, s. 2.

Elhac İbrahim: “İhtar ve Rica”, T.H., nr. 1256, s. 2.

Elhac İbrahim: “İmar ve Tashih”, T.H., nr. 1289, s. 3.

Elhac İbrahim: *Tashih*, T.H., nr. 1130, s. 3.

Feyzi (Mekteb-i Sultanî Muallimlerinden): *Feyzi imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 942, s. 2.

Fuat: *Edhem Pertev Paşa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1451, s. 3.

H(a).. Y: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1389, s. 2-3.

Henry D(al)...: *Bir Amerikalının İstanbul'da Türkçe öğrenmesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1322, s. 3.

Hoca Abdi: *Sahte mühür hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1399, s. 2.

Hoca İzzet: *Belediye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1429, s. 2.

Hüdavendigâr: *Prusya'ya Giden Yolcular*, T.H., nr. 993, s. 1-2.

Hüseyin: *Arabacılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3.

Hüseyin Fazlı (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane Dokuzuncu Sınıfı Talebesinden): “*Mühim İhtar*”, T.H., nr. 1262, s. 3.

Hüseyin Midhat (Beykoz Kaimmakam): *Hayvanlara yapılan muamele hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1164, s. 2.

İbrahim (Sabık Aydın Müddeiumumî Muavini): *Aydın mutasarrıfı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1197, s. 2.

İbrahim Ahat: *Başlıksız olarak şiir hakkında*, T.H., nr. 1428, s. 2.

İbrahim Edhem (Müdür-i Esbak Maden-i Bulgar Dağı): *Bulgar Dağı madeni hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1067, s. 3.

İbrahim, Mehmet Ali: *Başlıksız*, T.H., nr. 1062, s. 3.

İki Bitaraf Midillili: *Midilli Adliye Müfettişi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1366, s. 2-3.

İsalzade Ali (Kars Muhacirlerinden): *Başlıksız olarak Kızıltepe Muharebesi hakkında*, T.H., nr. 1190, s. 2.

İsmail (Paşâ-yı müşarün ileyhin biraderi): *Mehmet Paşa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1125, s. 1.

Kamil (Tophane Muhasebecisi): *Yaşanan hırsızlık hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 661, s. 3.

Kâzım Şükrü: *Sakız'dan*, T.H., nr. 1236, s. 2.

- M. D(al).: "*Tercüman-ı Hakikat Sermuharrirliği Canib-i Âlisine*" –*Beyan-ı Teşekkür ve Tekzib-i İsnad-*, T.H., nr. 1307, s. 2.
- M. H(a).: *Baskı hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 2.
- M. Halit: *Kitap fiyatları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1464, s. 2.
- M.N.: *Piyango hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 546, s. 2.
- Mehmet Nazım: *Tashih hatası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 49, s. 2.
- Mehmet Şakir (Türbedarü'l-Fakirü's-Seyit): *Vakfiyeler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1420, s. 2.
- Mehmet Şükrü: *Üçler Mahallesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 696, s. 2.
- Mehmet Tevfik (Mezkûr Mahalle Sakinlerinden Binbaşı): *Çukurcuma hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1252, s. 2.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tashih*, T.H., nr. 1488, s. 2.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Başlıksız olarak düzeltme*, T.H., T.H., nr. 1406, s. 2.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan şiir hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1425, s. 2.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Yayımlanmayan yazı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1438, s. 3.
- Muallim Naci (İmzasız olarak): *Tashih hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1460, s. 3.
- M. Nuri: *Talim-i Edebiyat tartışması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1333, s. 2-3.
- Mehmet Ali, İbrahim: *Başlıksız olarak Rusya'da esir olan iki zat hakkında*, T.H., nr. 1062, s. 3.

Mehmet Emin (Talebe-i Ulumdan): *Bir kitapçı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1458, s. 2.

Mehmet Emin (Talebe-i Ulumdan): *Kütüphaneler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1470, s. 2-3.

Namık Kemal (“Mehmet Namık Kemal” adıyla, Midilli Mutasarrıfı): *Midilli’deki görevi ile ilgili haberler hakkında başlıksız yazı*, T.H., nr. 895, s. 2.

Merd-i Garip: *Gençler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 510, s. 3.

Merd-i Garip: *Bir Dolandırıcılık*, T.H., nr. 482, s. 3.

Muhazarat Heyet-i Tahririyesi: *Vakit Münekkidi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1390, s. 2.

Muhazarat Müessisleri: *Övgülere cevap olarak başlıksız yazı*, T.H., nr. 1478, s. 2.

Mustafa: *Manastır hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1150, s. 2.

Mustafa (Edirneli Ahmet oğlu): *Başlıksız olarak kayıp haberi*, T.H., nr. 675, s. 2.

Mustafa: *Vefa Eczanesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1370, s. 2-3.

Mustafa Nedim: *Prusya’da Gelin Alayları*, T.H., nr. 1119, s. 2.

Mustafa Reşit: *Mustafa Reşit imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 693, s. 3.

Mustafa Raşit: *Faziletli Esat Efendi’ye*, T.H., nr. 1369, s. 2.

Mustafa Raşit (“Yaz Muhabiri Sivrisinek” müstearıyla): *Sivrisinek’in Vızılıtsı*, T.H., nr. 1306, s. 2.

Mustafa Raşit: *İmza hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1357, s. 3.

Mustafa Reşit (*Envar-ı Zekâ* Muhariri): *Mustafa Reşit imzası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1329, s. 3.

Mustafa Reşit (Hacı İbrahim Efendi Hazretlerine İki Hatasını İtiraf Buyurtan): *Mustafa Reşit imzaları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1332, s. 3.

Nacim Efendi (Edirne Müddeîumumî Vekil ve Muaveneti): *Mesele-i Medeniyet ve Rehbanîyet*, T.H., nr. 631, s. 3.

Naim (Yemen Vilayetinde .. Kazası kaymakam sabık): *Yemen valisi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 998, s. 2.

Necmeddin (Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Halfasından): *Demiryolları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1348, s. 2.

Rakım: *Politika ile Riyaziyenin Mezci*, T.H., nr. 1414, s. 2.

Rasim: *Demiryolları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1386, s. 2.

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 666, s. 3.

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 667, s. 3.

Raşit: *Esaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 668, s. 2.

Raşit: *Evlat Zayiâtı*, T.H., nr. 462, s. 3.

Raşit: “Sivrisinek” imzası hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1269, s. 2.

Recaizade Mahmut Ekrem: *Baskı hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1297, s. 2.

Refet: *Manastır’dan*, T.H., nr. 1170, s. 2.

رموده دوموند: *Bahr-i Ahmer Ticareti*, T.H., nr. 168, s. 3.

Rıza (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Talebesinden): *Bir kuduz vakası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 839, s. 2.

Safvet: *Pazar yeri hakkında başlıksız olarak*, nr. 1127, s. 2.

Salih Sabri (Kâtib-i Mahkeme-i Şeri’a Beykoz): *Başlıksız olarak Beykoz’da yaşanan bir olay hakkında*, T.H., nr. 1393, s. 2.

Selanikli Halil: *Başlıksız olarak bir hırsızlık vakası hakkında*, T.H., nr. 970, s. 3.

(Şemseddin) Sami: *Musiki*, T.H., nr. 1009, s. 3-4.

Şakir İbrahim (Kuleli Hastanesi Etibbasından Binbaşı): *Başlıksız*, T.H., nr. 1135, s. 3.

Şevki: *Başlıksız olarak alkol satışı hakkında*, T.H., nr. 1261, s. 3.

Şükrü (Bahriye Ketebesinden): *Başlıksız olarak yaşanan deniz kazası hakkında*, T.H., nr. 708, s. 3.

Talat (Harem İskeleyi sakinlerinden): *Başlıksız olarak lodosun etkileri hakkında*, T.H., nr. 1007, s. 2.

T(e). M.: *Başlıksız olarak esirlere yapılan muamele hakkında*, T.H., nr. 1307, s. 1.

Ulemadan Bir Zat: *Başlıksız olarak belediyeden şikayet hakkında*, T.H., nr. 728, s. 2.

Üçler Mahallesi Ahalisinden Biri: *Başlıksız olarak mahallenin güvenliği hakkında*, T.H., nr. 577, s. 2-3.

Zenciye Gül Fidan: *Bir Muhabir-i Muhakkire Cevab-ı Sevap*, T.H., nr. 937, s. 2.

İmzasız: *Bir Gerçek Tenakkuz*, T.H., nr. 260, s. 2.

İmzasız: *Bir Doğru Söz*, T.H., nr. 258, s. 2.

İmzasız: *Bir Tatlı İtiraf*, T.H., nr. 677, s. 1-2.

İmzasız: *Çin'in Ahval-i Haziresi*, T.H., nr. 93, s. 4.

İmzasız: *Dehşetli Telgraf*, T.H., nr. 35, s. 4.

İmzasız: *Ekmek Zam-ı Fiyatının Lağvı*, T.H., nr. 67, s. 2-3.

İmzasız: *Ereğli Madeni ve Tersanenin Kömür Madeni*, T.H., nr. 804, s. 1-2.

İmzasız: *Fırat Vadisine Bir Nazar*, T.H., nr. 18, s. 2-3; nr. 19, s. 2-3; nr. 20, s. 2-3; nr. 21, s. 2-3.

İmzasız: *Fırat Vadisinin Umranı*, T.H., nr. 572, s. 1.

İmzasız: *Gayret-i Terakki*, T.H., nr. 354, s. 2-3.

İmzasız: *Gazetede ki tashih hataları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 3.

İmzasız: *Gümrüklerin Zammı Muzır mıdır?*, T.H., nr. 279, s. 2; nr. 280, s. 2-3; nr. 281, s. 2; nr. 282, s. 2.

İmzasız: *Gümrüklerin Zammı Muzır mıdır?*, T.H., nr. 280, s. 2-3.

İmzasız: *إعدام* İdamı, T.H., nr. 54, s. 4.

İmzasız: *Heyet-i Mebusan*, T.H., nr. 340, s. 2.

İmzasız: *Hatalarımıza Dair Biraz da Biz Söyleyelim*, T.H., nr. 54, s. 2.

İmzasız: *Hayrettin Paşa*, T.H., nr. 82, s. 3.

İmzasız: *Havanın Mahiyet ve Terkibi*, T.H., nr. 955, s. 2-3.

İmzasız: *Hünerveran-ı Kibar “Rusya Seferathanesi”*, T.H., nr. 1419, s. 2.

İmzasız: *İfade-i Mahsusa*, T.H., nr. 496, s. 1-2.

İmzasız: *İngiltere’de Efkâr-ı Umumiye*, T.H., nr. 77, s. 4.

İmzasız: *İngiltere’de Tebeddül-i Vükela ve Şark Meselesi*, T.H., nr. 544, s. 1-2.

İmzasız: *İstanbul Yine mi Geri Kaldı*, T.H., nr. 252, s. 2.

İmzasız: *İstanbul’dan Amerika’ya Mektup*, T.H., nr. 59, s. 2-3.

İmzasız: *İtalya’nın Kuvve-i Bahriyyesi*, T.H., nr. 51, s. 4.

İmzasız: *Kavaim-i Mevcudenin Miktar-ı Resmîyesi*, T.H., nr. 156, s. 1.

İmzasız: *Kıbrıs Hakkında Malumat*, T.H., nr. 20, s. 4.

İmzasız: *Kıbrıs ve Bosna*, T.H., nr. 58, s. 2-3.

İmzasız: *Medeniyete Hizmet*, T.H., nr. 361, s. 3-4; nr. 362, s. 4; nr. 363, s. 4.

İmzasız: *Para Kazanmanın Kolay Yolu*, T.H., nr. 1453, s. 1.

İmzasız: *Petersburg’da Emniyet-i Hazire*, T.H., nr. 68, s. 4.

İmzasız: *Rusya’da Nihilistler*, T.H., nr. 75, s. 3.

İmzasız: *Tashih*, T.H., nr. 1398, s. 3.

İmzasız: *Terakkiyat-ı Sanayiden Bir Numune*, T.H., nr. 1062, s. 1-2.

İmzasız: *Yeni Hesap Eski Hesap*, T.H., nr. 989, s. 2.

İmzasız: *Ziyaretin Bir Mazarratı Daha*, T.H., nr. 152, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak gümrük zammı hakkına Ceride-i Havadis ile*, T.H., nr. 285, s. 2.

İmzasız: *Başlıksız olarak Haydarpaşa’da işten çıkarılan memurlar hakkında*, T.H., nr. 293, s. 2-3.

2.3. İlanlar, Reklamlar

2.3.1. Kitap İlanları

اغیازار ملكيان: *Başlıksız*, T.H., nr. 1284, s. 2. (“Kocazade saadetli Agop Efendi hazretleri ile Hüdaverdizade saadetli Ohannes Efendi hazretleri beyinde mevcut olan rehin duhulüne dair bir vech-i ati imza ile tebliğ olunan” “İlan-ı Mahsus”).

Ahmet (*Musavver Türkistan* İdaresi Müdürü): *Aynen İlan*, T.H., nr. 1086, s. 2. (*Musavver Türkistan* adlı eserin yayımlandığı ve almak ya da abone olmak isteyenlerin yapması gerekenler hakkında “İlan-ı Mahsus”. Eser kataloglarda *Musavver Türkistan Tarih ve Seyahatnamesi* ismiyle Johann Friedrich von Schiller adına kayıtlı olup, Ahmet isimli zat “düzelten” olarak geçmektedir.)

Esat (Babıali caddesinde 21 Numaralı Matbaa ve Kitaphane Sahibi): *İlaveli Anahtar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1060, s. 3. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan eserin birtakım eklemelerle yeniden basıldığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

(Faik) Reşat: *Gencine-i Letaif*, T.H., nr. 1126, s. 2. (Faik Reşat'ın hazırladığı *Gencine-i Letaif*'in birinci cüzünü neşrettiği ve eserin toplamda on beş cüz kadar olacağı hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda ilk cüzün içeriği hakkında da bilgi verilmektedir. İlanın sonuna eklenen “*Tercüman-ı Hakikat*” başlığı ile ise, henüz neşredilmeyen cüzlerde yer alacak bazı letaifin gazetede yayımlanacağı haber verilmektedir.)

Faik Reşat (İmzasız olarak): *Gencine-i Letaif hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1126, s. 3. (*Gencine-i Letaif* adında letaiflerden bir seçme yayımlayan Faik Reşat'ın gazetenin aynı sayısındaki “İlan-ı Mahsus” kısmında belirtildiği gibi “Letaif” sütununda yayımlanan dört letaifi.)

Galip: *Resmî*, T.H., nr. 550, s. 3. (Sinop'taki toprak kayması ve telef olan hayvanlar hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Nuri (Müfettiş-i Maliye-i Daire-i Evvelî): *Edhem Pertev Paşa'nın külliyatı hakkında başlıksız olara*, T.H., nr. 504, s. 2; nr. 505, s. 2; nr. 506, s. 2. (Babası, Edhem Pertev Paşa'nın eserlerini külliyat hâlinde yayımlamak isteğinde bulunan yazar, elindekiler kadar elinde olmayan birçok eserin de mevcut olduğunu ifade ederek, elinde babasının eserlerinden bulunanların bu eserleri *Tercüman-ı Hakikat* matbaasına göndermesini rica ederek, gönderenlerin isimlerinin kaydedileceğini belirttiği “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan bir yazı.)

Nabizade Nazım (E(lif)... Nazım müstearı ile): *Usul-i Farisî*, T.H., nr. 1323, s. 4; nr. 1324, s. 3. (Mekteb-i Sultanî Farisi muallimi Feyzi Efendi tarafından hazırlanan eserin yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

Selanikli Şemsi: *Kıraat-ı Tedriciye*, T.H., nr. 649, s. 4; 651, s. 4; nr. 655, s. 4. (Selanikli Şemsi'nin, Tevfik Efendi ile beraber okula yeni başlayan çocukların okuması için kaleme aldıkları *Kıraat-ı Tedriciye* isimli eserlerinin nerelerde bulunabileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: '97 senesinin salnamesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 486, s. 4; nr. 487, s. 4; nr. 488, s. 4. (' 97 senesinin salnamesine neşrinden sonra meydana gelen olayların eklenmesi için bir tashih ve ilave nüshasının neşredileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: 1398 senesinin salnamesi hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 773, s. 4; nr. 774, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 777, s. 4; nr. 781, s. 4; nr. 782, s. 4; nr. 788, s. 3-4. (1398 sene-i hicriyesine ait olan salnamenin bu defa meclis-i maarif başkâtibi Aziz Bey tarafından hazırlandığı ve ilk defa olarak basımında huruf kullanıldığı ve içeriğinin zenginleştirilmesiyle kendinden önceki salnamelerin hepsine faik olduğu hakkında "İlanat" kısmında yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Ahenk-i Şebab*, T.H., nr. 874, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 879, s. 4; nr. 880, s. 4. (Aleksandre Dumasade'nin eserlerinden olan *Ahenk-i Şebab*'ın üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı. Yazıda mütercimin ismi verilmemektedir.)

İmzasız: *Ahmet Midhat Efendi'nin kitapları hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 964, s. 2; nr. 971, s. 2; nr. 973, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi'nin gazetede tefrika edilen ve kitap olarak basılan eserlerinin tam takımının ve fiyatlarının listesi hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Ahmet Midhat Efendi'nin ahiren tab ve neşrolunan romanları*, T.H., nr. 1354, s. 2; nr. 1355, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi'nin yayımlanan telif ve tercüme romanları ile fiyatları hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Ahmet Midhat Efendi'nin ahiren tab ve neşr olunan romanları*, T.H., nr. 1386, s. 3; nr. 1387, s. 4; nr. 1388, s. 2; nr. 1392, s. 2; nr. 1398, s. 2; nr. 1399, s. 2; nr. 1400, s. 2; nr. 1403, s. 2; nr. 1405, s. 2; nr. 1410, s. 2; nr. 1412, s. 2; nr. 1421, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi'nin yayımlanan son romanları hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda ismi geçen romanlar *La Damme Aux CAMelîa* (Tercüme), *Amiral Bing* (Nakl), *Karnaval* (Telif), *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi* (Tercüme), *Bir Kadının Hikâyesi*

(Tercüme), *Antonin* (Tercüme), *Acaib-i Âlem* (Telif), *Gabriel'in Günahı* (Tercüme), *Vah!* (Telif)'tir.)

İmzasız: *Ahmet Midhat Efendi'nin eserleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1448, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi'nin *Dünyaya İkinci Geliş, Paris'te Bir Türk, Zeyl-i Hasan Mellah, Hüseyin Fellah, Zeyl-i Hüseyin Fellah* adlı eserlerine yapılan zam hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Ahmet Midhat Efendi'nin eserleri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1472, s. 4. (Ahmet Midhat Efendi'nin *Dünyaya İkinci Geliş, Paris'te Bir Türk, Zeyl-i Hasan Mellah, Hüseyin Fellah, Zeyl-i Hüseyin Fellah* adlı eserlerine yapılan zam hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: Ahmet Yetim, T.H., nr. nr. 468, s. 4; nr. 469, s. 4; nr. 470, s. 4; nr. 472, s. 4; nr. 475, s. 4; nr. 476, s. 4; nr. 477, s. 4; nr. 478, s. 4; nr. 479, s. 4; nr. 480, s. 4; nr. 482, s. 4; nr. 483, s. 4; nr. 486, s. 4; nr. 487, s. 4; nr. 488, s. 4; nr. 489, s. 4; nr. 490, s. 4; nr. 495, s. 4; nr. 498, s. 4; nr. 499, s. 4; nr. 500, s. 4; nr. 502, s. 4; nr. 505, s. 4; nr. 506, s. 4; nr. 511, s. 4; nr. 512, s. 4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4; nr. 517, s. 4; nr. 519, s. 4. (*Vicdan* isimli eserin ikinci cildinin birinci cüzü olan “*Ahmet Yetim*” nam “milli piyes”in basıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Amcanın Kütüphanesi*, T.H., nr. 857, s. 4; nr. 864, s. 4. (*Tercüman-ı Hakikat* okurlarının tanıdığı Mehmet Bey tarafından Almancadan tercüme edilen romanın cüzler hâlinde neşrine başlandığını haber veren ve “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda belirtilmemesine rağmen eserin muharriri Rodolphe Töpffer, mütercimi Mehmet Tahir'dir.)

İmzasız: *Amelî Bahçivanlık'ın Yeni Cüzü Hakkında Başlıksız Olarak*, T.H., nr. 542, s. 3. (Hakkı Paşa tarafından hazırlanan ve cüz cüz neşredilen *Amelî Bahçivanlık* isimli kitabın nisan ayma mahsus cüzünün neşredildiğini haber veren, “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Amelî Bahçivanlık adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 567, s. 3.

(Hacı Hakkı Paşa'nın *Amelî Bahçivanlık* adlı eserinin Mayıs ayına özel cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amelî Bahçivanlık adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 599, s. 2.

(Hacı Hakkı Paşa'nın *Amelî Bahçivanlık* adlı eserinin haziran ayına mahsus altıncı cüzünün yayımlandığı ve nerelerde bulunabileceği hakkında.)

İmzasız: *Amelî Bahçivanlık adlı eserin yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr.

632, s. 3. (Hacı Hakkı Paşa'nın her ay yeni bir cüzünü neşrettiği *Amelî Bahçivanlık* adlı eserinin Temmuz ayına mahsus cüzünün de yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amelî Bahçivanlık adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 705, s. 2.

(Hacı Hakkı Paşa'nın her ay yeni bir cüzünü neşretmekte olduğu *Amelî Bahçivanlık* adlı eserinin Teşrinievvel'e mahsus cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Anahtar*, T.H., nr. 498, s. 4; nr. 499, s. 4; nr. 500, s. 4; nr. 502, s. 4; nr. 503,

s. 4; nr. 505, s. 4; nr. 507, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 4; nr. 513, s. 4; nr. 514, s. 4; nr. 519, s. 4. (Türkçeyi yeni öğrenenler için öğrenme sürecinde kolaylıklar sağlayan, Ali Efendi'nin hazırladığı kitabın basıldığı ve nerelerde bulunabileceğine dair "İlanat" sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Anahtar*, T.H., nr. 498, s. 4; nr. 499, s. 4; nr. 500, s. 4; nr. 502, s. 4; nr. 503,

s. 4; nr. 505, s. 4; nr. 507, s. 4; nr. 509, s. 4; nr. 511, s. 4; nr. 513, s. 4; nr. 514, s. 4; nr. 519, s. 4; nr. 520, s. 4; nr. 522, s. 4; nr. 523, s. 4; nr. 525, s. 4; nr. 526, s. 4; nr. 527, s. 4; nr. 528, s. 4; nr. 529, s. 4; nr. 530, s. 4; nr. 532, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 537, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4. (Türkçeyi yeni öğrenenler için Ali Efendi tarafından hazırlanmış ve öğrenme sürecinde kolaylıklar sağlayan kitabın basıldığı ve nerelerde bulunabileceğine dair, "İlanat" sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Anahtar* isimli eserin yayımlanan yeni cüzü hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 578, s. 2. (Yazıda ifade edilmese de Mehmet Şemseddin tarafından tertip edildiğini bildiğimiz, okumayı yeni öğrenenlere çeşitli kolaylıklar sağlayan *Anahtar* adlı eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında, “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Anahtar’ın Dördüncüsü*, T.H., nr. 849, s. 4; nr. 855, s. 4; nr. 856, s. 4; nr. 858, s. 4; nr. 863, s. 4; nr. 869, s. 4; nr. 881, s. 4. (Mehmet Şemseddin’in Türkçenin sahv ve nahvinden söz ettiği kitabı *Anahtar’ın dördüncüsünün* çıktığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Anahtar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1051, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından hazırlanan *Anahtar* adlı eserin birtakım ilavelerle yeniden basıldığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Anahtar Halkası*, T.H., nr. 1123, s. 2. (Türkçede kullanılan Arapça kelimelerin “kavaid-i mahsusaları” hakkında Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan eserin neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Anahtar Halkası*, T.H., nr. 1124, s. 4; nr. 1126, s. 4; nr. 1128, s. 4; nr. 1129, s. 4; nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4; nr. 1134, s. 4; nr. 1140, s. 4; nr. 1143, s. 4; nr. 1147, s. 4; nr. 1149, s. 4; nr. 1151, s. 4; nr. 1153, s. 4; nr. 1157, s. 4; nr. 1158, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1161, s. 4; nr. 1162, s. 4; nr. 1163, s. 4; nr. 1164, s. 4; nr. 1165, s. 4; nr. 1167, s. 4; nr. 1168, s. 4; nr. 1170, s. 4; nr. 1171, s. 4; nr. 1174, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1177, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1184, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1192, s. 4; nr. 1194, s. 4; nr. 1197, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1199, s. 4; nr. 1202, s. 4; nr. 1204, s. 4; nr. 1206, s. 4; nr. 1208, s. 4; nr. 1210, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1213, s. 4; nr. 1216, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1220, s. 4; nr. 1221, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1224, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1226, s. 4; nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1230, s. 4; nr. 1233, s. 4; nr. 1235, s. 4; nr. 1236, s. 4; nr. 1237, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1242, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1247, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1254, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1257, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s.

4; nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1269, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1274, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1277, s. 4; nr. 1278, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1301, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1323, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1136, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1360, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1405, s. 4. (Türkçede kullanılan Arapça kelimelerin kavaid-i mahsusaları hakkında Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan eserin neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: “*Asar-ı Ahmet Midhat*”, T.H., nr. 1135, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinin tamamının Esat Efendi’nin kütüphanesinde bulunabileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: “*Asar-ı Ahmet Midhat*”, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4. (“İlanat” sütununda yer alan reklamda Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinin tamamının Esat Efendi’nin kütüphanesinde bulunabileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Aruz-i Türki*, T.H., nr. 917, s. 4; nr. 919, s. 4; nr. 920, s. 4; nr. 921, s. 4; nr. 923, s. 4; nr. 925, s. 4; nr. 936, s. 4; nr. 939, s. 4. (Edebiyatla ilgili herkesin rahatlıkla anlayabileceği açıklık ve kolaylıkla kaleme alınan ve içeriğinde şiirler ve hikâyelerden örnekler de verilen, “aruz-i Endülüs ve

Cami'den Türkçeye tercüme olunmuş" kitap hakkında "İlanat" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Asar-ı Edebiye (Letaif-i Rivayat)*, T.H., nr. 1135, s. 2. ("Hizmet-i telif ilk başladığı zaman yani on sene mukaddem ahlak ve adat-ı milliyemiz üzerine muhtasar hikayati havi tab ve neşredilmeye ibtidar olunarak muahhiren on cüzü de ikmal kılınmış bir eser" olan *Letaif-i Rivayat*'ın fiyatı ve satıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Asar-ı Edebiye (Letaif-i Rivayat)*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4; . ("İlanat" sütununda yer alan reklamda "Hizmet-i telif ilk başladığı zaman yani on sene mukaddem ahlak ve adat-ı milliyemiz üzerine muhtasar hikayati havi tab ve neşredilmeğe ibtidar olunarak muahhiren on cüzü de ikmal kılınmış bir eser" olan *Letaif-i Rivayat*'ın fiyatı ve satıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Asar-ı Fenniye "Kâinat"*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4. ("İlanat" sütununda yer alan reklamda Ahmet Midhat Efendi'nin bir yıl evvel başladığı ve dünya üzerindeki bütün devletlerin özel tarihlerinden söz ettiği eseri *Kâinat*'ın bütün ciltleri, ciltlerin içerikleri ve fiyatları hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Âsâr-ı İzzet hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 536, s. 4; nr. 537, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (İzzet Efendi tarafından hazırlanan *Âsâr-ı İzzet* adlı münşeatin dördüncü nüshasının da yayımlandığını haber veren, "İlanat" sütununda yer alan kısa haber ve tanıtım yazısı. Yazının devamında eserin farkının ne eski Şark edebiyatına ne de tercümesi mevcut olan Batı edebiyatının eserlerine benzemeyen bir tarzda olması ve dilinin asra uygun olduğu ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Asar-ı İzzet'in yayımlanan yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 560, s. 2. (İzzet Efendi'nin muntehabatı olan *Asar-ı İzzet*'in

yayımlandığını haber veren, “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan kısa değerlendirme yazısı.)

İmzasız: *Atlas-ı Cedit*, T.H., nr. 422, s. 4; nr. 423, s. 4; nr. 424, s. 4; nr. 433, s. 4; nr. 442, s. 4; nr. 445, s. 4. (Mektib-i Rüşdiye-i Askerî programına uygun olarak basılan eser hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Bahariye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1216, s. 2. (Mekteb-i Sanayi Arabî ve Farisî muallimi Şakir Agahî Efendi’nin hazırladığı *Bahariye* risalesinin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bahçivanlık İlmi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 514, s. 2. (Hakkı Paşa’nın “*Bahçivanlık İlmi*” isimli eserinin birinci ve ikinci cüzünün yayımlandığına dair “İlan-ı Mahsusa” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Bahtiyar Familya yahut Tesadüfî Aşk*, nr. 842, s. 4; nr. 843, s. 4; nr. 844, s. 4; nr. 847, s. 4; nr. 850, s. 4; nr. 854, s. 4; nr. 857, s. 4; nr. 858, s. 4; nr. 864, s. 4; nr. 871, s. 4; nr. 873, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 879, s. 4; nr. 881, s. 4. (Hami Efendi tarafından yazılan *Bahtiyar Familya yahut Tesadüfî Aşk* isimli “milli roman”ın birinci cüzünün çıktığı ve Sarafim Efendi’nin kıraathanesi ile bazı gazetecilerde satıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Bekârlar*, T.H., nr. 829, s. 4; nr. 831, s. 4; nr. 842, s. 4; nr. 848, s. 4; nr. 854, s. 4; nr. 856, s. 4; nr. 863, s. 4; nr. 865, s. 4; nr. 868, s. 4; nr. 871, s. 4; nr. 875, s. 4; nr. 877, s. 4; nr. 880, s. 4. (“Fransa’nın meşhur muharrir ve feylesoflarından” Honore de Balzac’ın Ahmet Ata tarafından tercüme edilen *Bekârlar* isimli “hikâye”sinin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1180, s. 2. (Ahmet Cevdet Paşa’nın *Belagat-ı Osmaniye* adlı eserinin dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Belagat-ı Osmaniye hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1216, s. 2. (Cevdet Paşa'nın *Belagat-ı Osmaniye* adlı eserinin beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Beyne'l-Üdeba Müsademe-i Efkâr*, T.H., nr. 1420, s. 4. (Mahmut Celaleddin tarafından hazırlanan risalenin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Beyne'l-Üdeba Müsademe-i Efkâr*, T.H., nr. 1423, s. 2; nr. 1424, s. 4. (Mahmut Celaleddin Bey tarafından hazırlanan "Kemal Bey, Sait Bey, Abdülhak Hamit Beyefendiler hazretleriyle Süreyya Efendi hazretlerine karşı muhakeme-i efkâr mecmuası" hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Beyne'l-Üdeba Müsademe-i Efkâr*, T.H., nr. 1425, s. 4. (Mahmut Celaleddin Bey tarafından hazırlanan "Kemal Bey, Sait Bey, Abdülhak Hamit Beyefendiler hazretleriyle Süreyya Efendi hazretlerine karşı muhakeme-i efkâr mecmuası" hakkında "İlanat" sütununda yer alan duyuru.)

İmzasız: *Bu Adam*, T.H., nr. 1421, s. 2. (*Bu Adam* adlı hikâye risalesinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bu Adam*, T.H., nr. 1423, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1427, s. 4; nr. 1430, s. 4; . (*Bu Adam* adlı hikâye risalesinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan duyuru.)

İmzasız: *Büyük Romanlar*, T.H., nr. 1135, s. 2. (Aleksandre Dumas'nın *Monte Kristo* adlı eserinin tercüme edilmesinin ardından "bunları tanzir yolunda" yazılan roman ve tiyatrolar hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda "Romanlar ve Tiyatrolar" başlığı ile *Hasan Mellah Hikâyesi*, *Zeyl-i Hasan Mellah*, *Hüseyin Mellah*, *Felatun Bey ile Rakım Efendi*, *Dünyaya İkinci Geliş*, *Paris'te Bir Türk*, *Çengi*, *Süleyman Musli*, *Karnaval*, *Henüz 17 Yaşında*, *Dürdane Hanım* sıralanırken; "Asar-ı Müterceme" başlığı ile Fransızcadan tercüme edilen *La Dame aux Camelias*, *Amiral Bing*, *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, *Bir Kadının Hikâyesi*, *Antonin*; "Tiyatrolar" başlığı ile ise Osmanlı Tiyatrosu'nda oynanmak için tertip edilmiş *Açık*

Baş, Ahz-ı Sâr, Eyvah; “Bazı Asar-ı Müteferrika” başlığı ile *Kıssadan Hisse, Durub-ı Emsal-i Osmaniye, Karı Koca Masalı, Hokkabaz Kitabı* sıralanarak içerikleri hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Büyük Romanlar*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4. (“İlanat” sütununda yer alan reklamda Aleksandre Dumas’ın *Monte Kristo* adlı eserinin tercüme edilmesinin ardından “bunları tanzir yolunda” yazılan roman ve tiyatrolar hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda “Romanlar ve Tiyatrolar” başlığı ile *Hasan Mellah Hikâyesi, Zeyl-i Hasan Mellah, Hüseyin Mellah, Felatun Bey ile Rakım Efendi, Dünyaya İkinci Geliş, Paris’te Bir Türk, Çengi, Süleyman Musli, Karnaval, Henüz 17 Yaşında, Dürdane Hanım* sıralanırken; “Asar-ı Müterceme” başlığı ile Fransızcadan tercüme edilen *La Dame aux Camelias, Amiral Bing, Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi, Bir Kadının Hikâyesi, Antonin*; “Tiyatrolar” başlığı ile ise Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanmak için tertip edilmiş *Açık Baş, Ahz-ı Sâr, Eyvah*; “Bazı Asar-ı Müteferrika” başlığı ile *Kıssadan Hisse, Durub-ı Emsal-i Osmaniye, Karı Koca Masalı, Hokkabaz Kitabı* sıralanarak içerikleri hakkında bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Büyük Bir Hayal*, T.H., nr. 767, s. 4; nr. 767, s. 4; nr. 768, s. 4; nr. 769, s. 4; nr. 770, s. 4; nr. 771, s. 4; nr. 772, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 777, s. 4; nr. 778, s. 4; nr. 797, s. 4; nr. 798, s. 4; nr. 800, s. 4. (Daha önce *Monte Kristo, Kadınlar Muharebesi* gibi eserlerinin tercümesiyle tanınan Fransız yazar Alexandre Dumas’ın bu kez, Fransa tarihinden inkılâp devrinin anlatan romanının tercüme edileceği ve cüz cüz yayımlanacağını ifade ederek, cüzlerin satılacağı yerler hakkında bilgi veren “İlanat” sütunundan kısa bir yazı.)

İmzasız: *Büyük Bir Hayal*, T.H., nr. 785, s. 4; nr. 790, s. 4; nr. 792, s. 4; nr. 795, s. 4; nr. 795, s. 4; nr. 801, s. 4; nr. 802, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 809, s. 4; nr. 811, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 816, s. 4; nr. 819, s. 4; nr. 821, s. 4. (Aleksandre Dumas’ya ait ve Mahmut Şevket tarafından tercüme edilen

Büyük Bir Hayal isimli romanın birinci cüzünün neşredildiği ve satın alınabileceği yerler hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Cep Kütüphanesinin On İkinci Cüzü*, T.H., nr. 629, s. 3. (Sami Bey’in *Emsal* isimli özlü sözlerin derlemesi niteliğindeki eserinin ikinci cildinin yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Cezmi –Cüz-i Rabi-*, T.H., nr. 1176, s. 2. (Namık Kemal’in *Cezmi* adlı romanının dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Cezmi –Cüz-i Evvel-*, T.H., nr. 1206, s. 3. (Namık Kemal’in *Cezmi* adlı “hikâye”sinin tükenen birinci cüzünün yeniden neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Cümel-i Müntahabe-i Kemal*, T.H., nr. 1229, s. 2. (Namık Kemal’e ait olup Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan eserin yayımlandığını haber vererek, Namık Kemal’in Ebüzziya Tevfik’e eserin neşri için gönderdiği mektubu aynen derç eden “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat*, T.H., nr. 1092, s. 4; nr. 1094, s. 4; nr. 1095, s. 4; nr. 1096, s. 4; nr. 1097, s. 4; nr. 1098, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1100, s. 4; nr. 1102, s. 4. (MeKâtib-i İbtidaiye İdaresi ketebesinden olup Meclis-i Maarif kalemine naklolan Mehmet Ziya Efendi tarafından kaleme alınan risalenin dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa haber. Mezkûr risale insan ve hayvan tasvirlerine yer verip okumaya elverişli olması bakımından okurlara tavsiye edilmektedir.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1059, s. 2. (Maarif Nezaret-i Celilesinden MeKâtib-i İptidaiye İdaresi Üçüncü Kâtibi Mehmet Ziya Bey tarafından neşredilen *Çocuklara Kıraat* adlı eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1119, s. 2. (Mehmet Ziya Bey tarafından neşredilen *Çocuklara Kıraat* adlı eserin altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1070, s. 2. (Maarif Nezaret-i Celilesinden MeKâtib-i İptidaiye İdaresi Üçüncü Kâtibi Mehmet Ziya Bey tarafından neşredilen *Çocuklara Kıraat* adlı eserin onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat adlı eserin yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1153, s. 2. (Mehmet Ziya tarafından hazırlanan *Çocuklara Kıraat* adlı eserin dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1209, s. 3. (Maarif Nezaret-i Celilesinden MeKâtib-i İptidaiye İdaresi Üçüncü Kâtibi Mehmet Ziya Bey tarafından neşredilen *Çocuklara Kıraat* adlı eserin on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1219, s. 2. (Maarif Nezaret-i Celilesinden MeKâtib-i İptidaiye İdaresi Üçüncü Kâtibi Mehmet Ziya Bey tarafından neşredilen *Çocuklara Kıraat* adlı eserin on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Kıraat adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1278, s. 2. (Mehmet Ziya Bey tarafından hazırlanan *Çocuklara Kıraat* adlı eserin on beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Cuma Günü Mektebi*, T.H., nr. 1154, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan ve çocuklara güzel huylar kazandırmanın yanında birçok kaideli malumat da verdiği ifade edilen eserin satış yerleri ve fiyatı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Cuma Günü Mektebi*, T.H., nr. 1157, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan ve çocuklara güzel huylar kazandırmanın yanında birçok kaideli malumat da verdiği ifade edilen eserin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Cuma Günü Mektebi*, T.H., nr. 1165, s. 3; nr. 1166, s. 4; nr. 1167, s. 4; nr. 1168, s. 4; nr. 1172, s. 4; nr. 1173, s. 4. (Mehmet

Şemseddin tarafından kaleme alınan ve çocuklara güzel huylar kazandırmanın yanında birçok kaideli malumat da verdiği ifade edilen eserin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: “*Çocukların Cuma Günü Mektebi*” İkinci Cüzü, T.H., 1176, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından hazırlanan eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Cuma Günü Mektebi*, T.H., nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1182, s. 4; nr. 1184, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1189, s. 4; nr. 1191, s. 4; nr. 1192, s. 4; nr. 1195, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1199, s. 4; nr. 1202, s. 4; nr. 1204, s. 4; nr. 1206, s. 4; nr. 1208, s. 4; nr. 1210, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1218, s. 4; nr. 1219, s. 4; nr. 1221, s. 4; nr. 1222, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1224, s. 4; nr. 1225, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan ve çocuklara güzel huylar kazandırmanın yanında birçok kaideli malumat da verdiği ifade edilen eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: “*Çocukların Gece Eğlencesi*”, T.H., nr. 1218, s. 3; nr. 1223, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen eser hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: “*Çocukların Gece Eğlencesi*”, T.H., nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen eser hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Çocukların Gece Eğlencesi*, T.H., nr. 1235, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Gece Eğlencesi*, T.H., nr. 1253, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1257, s. 4; nr. 1259, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1268, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1311, s.

4; nr. 1313, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1329, s. 4; nr. 1331, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1336, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1343, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4; nr. 1364, s. 4; nr. 1366, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1370, s. 4; nr. 1371, s. 4; nr. 1372, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen eseri hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: “*Çocukların Gece Eğlencesi*” *Üçüncü Cüzü*, T.H., nr. 1272, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından hazırlanan kitabın üçüncü cüzünün çıktığını haber vererek, eserin başlıca satış yerleri hakkında bilgilendiren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocukların Gece Eğlencesi* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1296, s. 2. (Mehmet Ziya tarafından hazırlanan eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çöl Kahramanı Kız* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 856, s. 4; nr. 867, s. 4; nr. 875, s. 4; nr. 876, s. 4. (*Çöl Kahramanı Kız* adlı eserin birinci cüzünün neşredildiğini haber veren “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda belirtilmese de ismi geçen eserin yazarının Gustave Amar Doziac, müterciminin ise Hüseyin Tayfur olduğu bilinmektedir.)

İmzasız: *Dekbazlık*, T.H., nr. 1032, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1042, s. 4. (Moliere’in eserlerinin Ahmet Vefik Paşa tarafından uyarlanmasına *İnfial-i Aşk, Zor Nikâh, Don Civani, Zoraki Tabip, Yorgaki Dandini*’den sonra Dekbazlık ile devam edildiği ve eserin yayımlandığı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Devlet-i Aliye Salnamesi*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Ebüzziya Tevfik tarafından 1300 senesi için hazırlanan salname hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Duvardaki Gölge yahut Tecrübe*, T.H., nr. 1123, s. 4; nr. 1124, s. 4; nr. 1126, s. 4; nr. 1127, s. 4; nr. 1134, s. 4; nr. 1136, s. 4; nr. 1140, s. 4; nr. 1142, s. 4; nr. 1147, s. 4; nr. 1148, s. 4; nr. 1149, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr.

1153, s. 4; nr. 1155, s. 4; nr. 1158, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1161, s. 4; nr. 1162, s. 4; nr. 1164, s. 4; nr. 1165, s. 4; nr. 1166, s. 4; nr. 1167, s. 4; nr. 1168, s. 4; nr. 1169, s. 4; nr. 1170, s. 4; nr. 1173, s. 4; nr. 1174, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1177, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1184, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1189, s. 4; nr. 1190, s. 4; nr. 1192, s. 4; nr. 1194, s. 4; nr. 1197, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1200, s. 4; nr. 1203, s. 4; nr. 1205, s. 4; nr. 1206, s. 4; nr. 1208, s. 4; nr. 1210, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1216, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1219, s. 4; nr. 1221, s. 4; nr. 1222, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1227, s. 4; nr. 1232, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1237, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1242, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1254, s. 4; nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1262, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1269, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1278, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4; nr. 1288, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1292, s. 4; nr. 1294, s. 4; nr. 1296, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1301, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1303, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1329, s. 4; nr. 1331, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1336, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1349, s. 4; nr. 1351, s. 4; nr. 1353, s. 4. (Mehmet Ziya tarafından tercüme edilen “tuhaf risale”nin satışı hakkında “İlanat” sütununda yer alan haber.)

İmzasız: *Düstur’un Dördüncü Cüzü*, T.H., nr. 515, s. 2. (Yeni cüzün neşrolunduğu haberi ile içeriği hakkında bilgi veren, “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan kısa bir kitap tanıtım yazısı.)

İmzasız: *Düstur’un Dördüncü Cildi*, T.H., nr. 521, s. 4; nr. 522, s. 4; nr. 523, s. 4; nr. 524, s. 4; nr. 525, s. 4; nr. 526, s. 4; nr. 527, s. 4; nr. 528, s. 4; nr. 529, s. 4; nr. 530, s. 4; nr. 532, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr.

538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (*Düstur*'un dördüncü cildinin yayımlandığı, içeriği ve nerelerde bulunabileceği hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Düstur'un zeyli hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 840, s. 4; 843, s. 4; nr. 844, s. 4; nr. 847, s. 4; nr. 849, s. 4; nr. 857, s. 4; nr. 860, s. 4. (Dördüncü cildi tamamlanan *Düsturü'l-amel* isimli eserin “*Zeyl-i Düstur*” ismiyle bu kez yeniden basıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Edip Bey adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1021, s. 4; nr. 1022, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1039, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1053, s. 4; nr. 1055, s. 4. (Cüzler hâlinde neşredilen *Edip Bey* isminde tiyatro risalesinin birinci ve ikinci cüzlerinin bütün kitapçılarda bulunabileceği hakkında “İlanat”.)

İmzasız: “*Eğlence*”, T.H., nr. 1403, s. 4; nr. 1411, s. 4; nr. 1413, s. 4. (Mehmet Hilmi Bey tarafından hazırlanan risalenin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Eğlence adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 858, s. 4; nr. 864, s. 4; nr. 865, s. 4; nr. 868, s. 4; nr. 871, s. 4; nr. 873, s. 4. (Mehmet Hilmi tarafından hazırlanan ve içinde bazı fıkra ile latifelerin bulunduğu *Eğlence* adlı eserin birinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Eğlence*, T.H., nr. 1233, s. 4. (*Eğlence* adlı risalenin dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Eğlence*, T.H., nr. 1287, s. 4; nr. 1288, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1303, s. 4; nr. 1305, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1336, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1339, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr.

1344, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1350, s. 4. (Eğlence adlı risalenin cüzlerinin peyderpey neşredilmekte olduğu ile çıkan son sayının mündericatı hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: “Eğlence”, T.H., nr. 1399, s. 2. (Mehmet Hilmi Bey tarafından hazırlanan risalenin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: “Eğlence”, T.H., nr. 1415, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1418, s. 4; nr. 1419, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1422, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1430, s. 4. (Mehmet Hilmi Bey tarafından yazılmakta olan risalenin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Emsal*, T.H., nr. 532, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 536, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Şemsettin Sami’nin *Emsal* isimli eserinin Cep Kitapları içinde neşredildiğine dair “İlanat” sütununda yer alan bir yazı. Yazının devamında kitabın, ahlak ve hikemiyyâta dair 736 emsali bir araya getirdiği, okurların bu yoldaki kitaplara ilgisinin *Sabah* ve *Tercüman-ı Şark* gazetelerindeki “Şundan Bundan” unvanlı kısımlara rağbetten anlaşılabileceğinden söz edilmektedir. Sonunda ise Cep Kütüphanesinden daha evvel çıkan diğer kitapların isimleri sıralanmaktadır.)

İmzasız: *Engizisyon Esirleri*, T.H., nr. 370, s. 1. (Kitap tanıtımı. Nazım Bey’in eserinin on sekizinci cüzünün neşredildiği haberi.)

İmzasız: *Engizisyon Esrarı*, T.H., nr. 521, s. 4; nr. 522, s. 4; nr. 523, s. 4; nr. 524, s. 4; nr. 525, s. 4; nr. 526, s. 4; nr. 527, s. 4; nr. 528, s. 4; nr. 529, s. 4; nr. 530, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Nazım Bey’in tercüme ettiği kitabın çeşitli kitapçılarda bulunabileceği hakkında bilgi veren “İlânât” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Engizisyon Tarihi*, T.H., nr. 1182, s. 2. (Ziya Paşa'ya ait olup Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan eserin neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Engizisyon Tarihi*, T.H., nr. 1184, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1189, s. 4; nr. 1191, s. 4; nr. 1204, s. 4; . (Ziya Paşa'ya ait olup Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan eserin neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Engizisyonun Esrarı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 349, s. 1. (Nâzım Bey'in “*Engizisyon Esrarı*” isimli kitabının 16. cüzünün neşri haberi ve kitabın konusundan yola çıkarak öneminden bahseden bir yazı.)

İmzasız: *Engizisyonun Esrarı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 456, s. 2. (Nazım Beyefendi'nin *Engizisyon Esrarı* isimli eserinin yirmi birinci cüzünün neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”. Metinden anlaşıldığı kadarıyla eser Engizisyon namındaki ruhban cemiyetinin İspanya'daki Müslümanlara yaptığı eziyet hakkındadır.)

İmzasız: *Engizisyon Esrarı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 511, s. 2-3. (Mehmet Nazım'ın *Engizisyon Esrarı* isimli kitabının neşrinin tamamlandığını haber veren ve son bölümünün gazeteye dercinin yer aldığı “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Envar-ı Şarkıye*, T.H., nr. 1015, s. 4; nr. 1017, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1020, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1022, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1033, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1039, s. 4; nr. 1040, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1042, s. 4; nr. 1044, s. 4; nr. 1047, s. 4; nr. 1048, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr. 1052, s. 4; nr. 1054, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4; nr. 1060, s. 4; nr. 1061, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4; nr. 1065, s. 4; nr. 1069, s. 4; nr. 1074, s. 4; nr. 1075, s. 4; nr. 1076, s. 4; nr. 1078, s. 4; nr. 1080, s. 4; nr. 1081, s. 4; nr. 1084, s. 4; nr. 1086, s. 4. (Fünun ve edebiyata dair risalenin birinci ve ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”.)

İmzasız: *Envar-ı Şarkiye*, T.H., nr. 1088, s. 4; nr. 1089, s. 4; nr. 1090, s. 4; nr. 1092, s. 4; nr. 1093, s. 4; nr. 1095, s. 4; nr. 1098, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1100, s. 4; nr. 1102, s. 4; nr. 1104, s. 4; nr. 1106, s. 4; nr. 1110, s. 4; nr. 1111, s. 4; nr. 1112, s. 4. (Fünun ve edebiyata dair risalenin üçüncü ve dördüncü cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”.)

İmzasız: *Esasülü’l-İktibas*, T.H., nr. 1110, s. 4; nr. 1111, s. 4. (M.A. adlı yazara kayıtlı *Kitab-ı Esasülü’l-İktibas* adlı eserin yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Eski Ölçülerle Açık Hesap adlı risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1119, s. 1. (Eski ölçülerin yeni ölçüye tahvili dolayısıyla gazete yayımlanan bend-i mahsusun *Eski Ölçülerle Açık Hesap* ismiyle risale olarak neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Faikü’l-Asar*, T.H., nr. 864, s. 2. (Musiki konusundaki yetkinliği ile kendisini İstanbul halkına tanıtmış olan Hacı Faik Bey’in üç yüz altmış dört adet şarkıdan mürekkep bir mecmua neşrettiği ve bu ilk cüzün ardından şarkıların güftelerin içeren bir cüzün daha geleceğini haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda Mihran Efendi’nin matbaasının bir süre yalnız bu eseri tab edeceği ve fiyatı gibi konularda da bilgi verilmektedir.)

İmzasız: *Faikü’l-Asar*, T.H., nr. 874, s. 2. (Hacı Faik Bey’in şarkıları topladığı mecmuası *Faikü’l-Asar* hakkında tanıtıcı bir “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Faikü’l-Asar adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 880, s. 2. Hacı Faik Bey’in hazırladığı *Faikü’l-Asar* isimli şarkı mecmuasının ikinci cildinin de yayımlandığı ve kitap satan her yerde bulunabileceğini haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Faikü’l-Asar*, T.H., nr. 888, s. 3; nr. 901, s. 2; nr. 902, s. 2. (Hacı Faik Bey’in *Faikü’l-Asar* isimli şarkı mecmuasının nerelerde bulunabileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Faikü'l-Asar*, T.H., nr. 892, s. 4; nr. 894, s. 4; nr. 897, s. 4; nr. 900, s. 4; nr. 907, s. 4; nr. 908, s. 4; nr. 909, s. 4; nr. 910, s. 4; nr. 912, s. 4; nr. 914, s. 4; nr. 916, s. 4; nr. 919, s. 4; nr. 921, s. 4; nr. 926, s. 4; nr. 928, s. 4; nr. 932, s. 4; nr. 934, s. 4; nr. 936, s. 4; nr. 938, s. 4; nr. 940, s. 4; nr. 952, s. 4; nr. 953, s. 4; nr. 956, s. 4; nr. 958, s. 4; nr. 959, s. 4; nr. 960, s. 4; nr. 962, s. 4; nr. 965, s. 4; nr. 970, s. 4; nr. 973, s. 4; nr. 978, s. 4; nr. 981, s. 4; nr. 982, s. 4; nr. 984, s. 4; nr. 990, s. 4; nr. 1002, s. 4; nr. 1008, s. 4; nr. 1017, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1029, s. 4; nr. 1035, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1047, s. 4; nr. 1059, s. 4; nr. 1065, s. 4; nr. 1066, s. 4; nr. 1068, s. 4; nr. 1077, s. 4; nr. 1078, s. 4; nr. 1081, s. 4; nr. 1082, s. 4; nr. 1083, s. 4; nr. 1085, s. 4; nr. 1086, s. 4; nr. 1087, s. 4; nr. 1088, s. 4; nr. 1091, s. 4; nr. 1092, s. 4; nr. 1093, s. 4; nr. 1094, s. 4; nr. 1095, s. 4; nr. 1096, s. 4; nr. 1098, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1102, s. 4; nr. 1104, s. 4; nr. 1106, s. 4; nr. 1108, s. 4; nr. 1110, s. 4; nr. 1112, s. 4; nr. 1119, s. 4; nr. 1124, s. 4; nr. 1125, s. 4; nr. 1131, s. 4; nr. 1143, s. 4; nr. 1154, s. 4; nr. 1160, s. 4; nr. 1166, s. 4; nr. 1172, s. 4; nr. 1178, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1184, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1195, s. 4; nr. 1197, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1200, s. 4; nr. 1203, s. 4; nr. 1204, s. 4; nr. 1205, s. 4; nr. 1206, s. 4; nr. 1208, s. 4; nr. 1210, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1216, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1219, s. 4; nr. 1220, s. 4; nr. 1222, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1230, s. 4; nr. 1232, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1237, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1253, s. 4; nr. 1257, s. 4; nr. 1259, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1265, s. 4. (Hacı Faik Bey'in şarkı mecmuası olan *Faikü'l-Asar*'ın ikinci cüzünün yayımlandığı haberi veren ve hangi kitaplarda bulunacağını duyuran "İlanat" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Fernando*, T.H., nr. 1355, s. 2. (Azımzâde Sadık el-Müeyyed Paşa tarafından Fransızcadan tercüme edilen romanın birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Fernando*, T.H., nr. 1365, s. 2. (Azımsâde Sadık el-Müeyyed Paşa tarafından Fransızcadan tercüme edilen romanın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Fezail-i Ahlakiye ve Kemalât-ı İlmiye* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1178, s. 1. (*Vakit* gazetesi başyazarı Sait Bey tarafından Jean Jacques Rousseau’dan tercüme edilen eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Fezail-i Ahlakiye ve Kemalât-ı İlmiye* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1124, s. 1. (*Vakit* gazetesi başyazarı Sait Bey’in eserinin üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Gencine-i Letaif*, T.H., nr. 1126, s. 2; nr. 1129, s. 4; nr. 1130, s. 4; nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4; nr. 1133, s. 4; nr. 1134, s. 4; nr. 1139, s. 4. (Faik Reşat’ın hazırladığı *Gencine-i Letaif*’in birinci cüzünü neşrettiği ve eserin toplamda on beş cüz kadar olacağı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Gencine-i Letafet*, T.H., nr. 1140, s. 2. (Faik Reşat’ın *Gencine-i Letaif* adlı eserinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Gencine-i Letafet*, T.H., nr. 1141, s. 4; nr. 1148, s. 4; nr. 1149, s. 4; nr. 1151, s. 4; nr. 1155, s. 4; nr. 1157, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1161, s. 4; nr. 1163, s. 4; nr. 1167, s. 4; nr. 1168, s. 4; nr. 1169, s. 4; nr. 1170, s. 4; nr. 1172, s. 4; nr. 1173, s. 4; nr. 1174, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1177, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1182, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1193, s. 4; nr. 1195, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1201, s. 4; nr. 1203, s. 4; nr. 1204, s. 4. (Faik Reşat’ın *Gencine-i Letaif* adlı eserinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Güneytü’t-Talib* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1143, s. 2. (Mehmet Şükrü ve Mikail beyler tarafından hazırlanan Fransızca Lügat kitabının üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hacı Hakkı Paşa'nın tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 796, s.

2. (Hacı Hakkı Paşa'nın İngilizceden tercüme ettiği *Çiçekçinin Çiçeği* isimli risalenin neşredildiği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hâce-i Evvel*, T.H., nr. 1135, s. 2. (Ahmet Midhat Efendi'nin "en lazım olan bazı fûnunu" çocuklara açık bir dille anlattığı ve on üç yıl evvel yazılmış olan eserinin yeniden basıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hâce-i Evvel*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4. ("İlanat" sütununda yer alan reklamda Ahmet Midhat Efendi'nin "en lazım olan bazı fûnunu" çocuklara açık bir dille anlattığı ve on üç yıl evvel yazılmış olan eserinin yeniden basıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hacle-i Nisvan*, T.H., nr. 1023, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1028, s. 4. (Mahmut Celaledin'in harbe giden bir zabitin ailesiyle nasıl mektuplaştığını anlatan eserinin birinci ve ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hamiyyet*, T.H., nr. 804, s. 4; nr. 805, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 807, s. 4; nr. 810, s. 4; nr. 812, s. 4; nr. 814, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 819, s. 4; nr. 821, s. 4; nr. 822, s. 4. (Varna Rüşdiye Mektebi ikinci muallimi Naci Efendi¹'nin nazmettiği tarihi bir vakaya dayanan kitabının bulunabileceği kitapçılar ve kiraathane hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Hafız Osman Hattıyla*, T.H., nr. 708, s. 3. (Kenarları tefsirli *Mushaf-ı Şerif*'ten sonra şimdi de Hafız Osman'ın hattıyla yeni bir *Mushaf-ı Şerif*'in neşredildiği ve nerelerde bulunabileceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hakaikü'l-kelam fî Tarihi'l-İslâm adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1194, s. 2. (Daha önce Suphi Paşa tarafından tercüme edilen eserin bu kez İskender Efendi tarafından neşredildiği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

¹ Muallim Naci'ye ait olduğu bilinen eser, Mihran Efendi'nin matbaasında *Musa bin Ebi'l-Gazan yahut Hamiyyet* ismiyle basılmış, manzum bir destandır. (Yalçın 2010: 729)

İmzasız: *Hazım Bey –yahut- “Heder”*, T.H., nr. 1267, s. 1. (Muallim Naci’nin *Hazım Bey –yahut- “Heder”* başlığı ile yayımladığı tiyatro eseri hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hıfzu’s-Sahih hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 529, s. 4; nr. 530, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Fransa’da mekteplerde okutulmak üzere telif edilen *Hıfzu’s-Sahih* isimli kitabın Türkçeye tercüme edildiği, nerelerde bulunabileceği ve fiyatı hakkında bilgi veren, “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Hindu Çin Seyahatnamesi*, T.H., nr. 769, s. 4; nr. 772, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 777, s. 4; nr. 779, s. 4; nr. 780, s. 4; nr. 782, s. 4; nr. 783, s. 4. (Hintliler ile Çinlilerin ahlak ve adetlerine dair olan seyahatnamenin neşredildiği ve nerelerde bulunabileceği hakkında “İlanat” kısmında yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Ihlamur Altı*, T.H., nr. 728, s. 2; nr. 751, s. 4; nr. 754, s. 4. (Fransız romancı Alphonse Karr’ın *Ihlamur Altı* isimli romanının Mahmut Şevket tarafından Türkçeye tercüme edildiği ve haftada iki cüzünün yayımlanacağı hakkında “İlan-ı Mahsus”. Romanın tercümesinin “şive-i lisana” riayet edildiği ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Ihlamur Altı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 766, s. 3. (Alphonse Karr’ın Mahmut Şevket tarafından tercüme edilen romanının sekizinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Ihlamur Altı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 767, s. 4; nr. 768, s. 4; nr. 770, s. 4; nr. 771, s. 4; nr. 772, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 778, s. 4; nr. 779, s. 4; nr. 781, s. 4; nr. 782, s. 4; nr. 783, s. 4; nr. 788, s. 4; nr. 791, s. 4; nr. 792, s. 4; nr. 795, nr. 4; nr. 797, s. 4; . 798, s. 4; nr. 800, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 804, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 810, s. 4; nr. 812, s. 4; nr. 814, s. 4; nr. 824, s. 4; nr. 829, s. 4; nr. 830, s. 4; nr. 831, s. 4. (Alphonse Karr’ın *Ihlamur Altı* isimli eserinin bu defa “şive-i asliyesi

üzere Türkçeye” tercüme edildiğini ve satıldığı yerleri haber veren “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *İlaveli Anahtar*, T.H., nr. 1020, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan ve birinci cildi dördüncü cüze kadar yayımlanan *Anahtar*’ın zaman içinde çocukların kabiliyetlerine ve tecrübelerine göre bazı noktalarına yapılan eklemelerle yeniden basılacağı duyurulduğu “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *İlaveli Anahtar*, T.H., nr. 1021, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1026, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4. (Mehmet Şemseddin’in ilavelerle yeniden hazırladığı eserinin yayımlandığını haber veren “İlanat”.)

İmzasız: *İncili Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1105, s. 2. (Aleksandre Dumasade’ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin altıncı cüze kadar yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *İncili Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1219, s. 2. (Aleksandre Dumasade’ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *İncili Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1232, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1236, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1243, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1246, s. 4. (Aleksandre Dumasade’ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *İncili Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1244, s. 2. (Aleksandre Dumasade’ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *İnfial-i Aşk*, T.H., nr. 985, s. 4. (Moliere'in eserlerinden olan ve Ahmet Vefik Paşa tarafından tercüme edilen "komedy"nin üçüncü cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *İnsan*, T.H., nr. 497, s. 4; nr. 498, s. 4; nr. 499, s. 4; nr. 501, s. 4; nr. 502, s. 4; nr. 504, s. 4; nr. 506, s. 4; nr. 507, s. 4; nr. 511, s. 4; nr. 514, s. 4; nr. 516, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Yer ve Gök*'ten sonra yayımlanan ve tamamlayıcı nitelikteki başlangıcından itibaren insanı ele alan son kitabı *İnsan*'ın Cep Kitaplarının 10. adedinin basıldığını haber veren, "İlanat" sütunundan bir yazı.)

İmzasız: *İnsaniyet adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1050, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın müessisi Mahmut Celaleddin Bey'in *İnsaniyet* adlı eserinin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *İnsaniyet adlı risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2. (Mahmut Celaleddin tarafından hazırlanan risalenin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *İstanbul'da Bir Sene -Üçüncü Ay- "Kağıthane"*, T.H., nr. 1225, s. 4; nr. 1226, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1229, s. 4; nr. 1230, s. 4; nr. 1231, s. 4; nr. 1232, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1243, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1247, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1254, s. 4; nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1264, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1266, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1268, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1292, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1294, s. 4; nr. 1296, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1308, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1311, s. 4. (Mehmet Tevfik (Çaylak)'e ait olan eserin birinci cildinin üçüncü ayına ait cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan. Eserin içeriğinde iki manzume, gayet tuhaf fıkralar ile iki resim olduğu da belirtilmektedir.)

İmzasız: *İstanbul'da Bir Sene -Üçüncü Ay- "Ramazan Geceleri"*, T.H., nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1337, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1339, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1360, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4. (Mehmet Tevfik (Çaylak)'e ait olan eserin birinci cildinin dördüncü ayına ait cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *İstanbul'da Bir Sene Birinci Ay Tandır Başı*, T.H., nr. 1113, s. 4; nr. 1114, s. 4; nr. 1115, s. 4; nr. 1117, s. 4; nr. 1119, s. 4; nr. 1121, s. 4; nr. 1123, s. 4; nr. 1124, s. 4; nr. 1128, s. 4; nr. 1129, s. 4; nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4; nr. 1133, s. 4; nr. 1134, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1140, s. 4; nr. 1142, s. 4; nr. 1147, s. 4; nr. 1149, s. 4; nr. 1153, s. 4; nr. 1157, s. 4; nr. 1158, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1161, s. 4. (Mehmet Tevfik (Çaylak)'e ait olan eserin yayımlanan cüzünde kadınların tandır başında söyledikleri masallara yer verildiği ifade edildikten sonra, eserin satış yerleri hakkında bilgi verilen "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *İstanbul'da Bir Sene İkinci Ay Helva Sohbeti ve Mahalle Kahvesi*, T.H., nr. 1163, s. 4; nr. 1164, s. 4; nr. 1165, s. 4; nr. 1167, s. 4; nr. 1170, s. 4; nr. 1172, s. 4; nr. 1173, s. 4; nr. 1174, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1177, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1190, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1200, s. 4; nr. 1204, s. 4. (Mehmet Tevfik (Çaylak)'e ait olan eserin birinci cildinin ikinci ayına ait cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *İzzet Efendi'nin yeni eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1072, s. 2. (İzzet Efendi'nin daha önce yayımladığı *Nefhatü'l-Edep*'e ilave olmak üzere *Lahika-i Nefhatü'l-Edep* adında bir eserin neşredildiği ve içeriğinde İzzet Efendi'nin daha önce eserlere yazdığı mukaddimelerin de yer aldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kabristan-ı Nevresidegân hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 536, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Nutkî'nin kaleme aldığı ve cehaletin sebep olduğu durumların anlatıldığı, genç yaşta ölenlerin hallerine dair kaleme alınmış *Kabristan-ı Nevresidegân* isimli eserin kitapçılarda bulunabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kadınlar Muharebesi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 712, s. 4; nr. 716, s. 4; nr. 719, s. 4; nr. 722, s. 4; nr. 723, s. 4; nr. 724, s. 4; nr. 725, s. 4; nr. 727, s. 4; nr. 729, s. 4; nr. 734, s. 4; nr. 737, s. 4; nr. 738, s. 4; nr. 741, s. 4; nr. 742, s. 4; nr. 743, s. 4; nr. 745, s. 4; nr. 746, s. 4; nr. 747, s. 4; nr. 748, s. 4; nr. 752, s. 4. (Alexandre Dumas'ya ait ve Ahmet Ata tarafından tercüme edilen *Kadınlar Muharebesi* adlı eserin birinci cüzünün neşredildiği haberi ve satış yerleri hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kadınlar Muharebesi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 751, s. 4; nr. 753, s. 4; nr. 754, s. 4; nr. 755, s. 4; nr. 756, s. 4; nr. 757, s. 4; nr. 760, s. 4; nr. 764, s. 4; nr. 765, s. 4; nr. 766, s. 4; nr. 767, s. 4; nr. 768, s. 4; nr. 769, s. 4; nr. 770, s. 4; nr. 771, s. 4; nr. 772, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 778, s. 4; nr. 779, s. 4; nr. 781, s. 4; nr. 782, s. 4; nr. 792, s. 4; nr. 794, s. 4; nr. 795, s. 4; nr. 795, s. 4; nr. 798, s. 4; nr. 799, s. 4; nr. 800, s. 4. (Alexandre Dumas'ya ait ve Ahmet Ata tarafından tercüme edilen *Kadınlar Muharebesi* adlı eserin ikinci cüzünün neşredildiği haberi ve satış yerleri hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kadınlar Muharebesi*, T.H., nr. 802, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 808, s. 4; nr. 809, s. 4; nr. 810, s. 4; nr. 811, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 829, s. 4; nr.

831, s. 4. (Aleksandre Dumas'ın, Ahmet Ata tarafından tercüme edilen *Kadınlar Muharebesi* adlı eserinin yeni cüzü hakkında, “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kadınlar Muharebesi adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 984, s. 2. (Aleksandre Dumas'ya ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilerek cüzler halinde neşredilen *Kadınlar Muharebesi* adlı eserin nihayet bularak tek bir ciltte toparlanmasıyla satışının başladığını haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kadınlar Muharebesi*, T.H., nr. 987, s. 4; nr. 988, s. 4; nr. 991, s. 4; nr. 994, s. 4; nr. 995, s. 4; nr. 999, s. 4; nr. 1000, s. 4; nr. 1002, s. 4; nr. 1004, s. 4; nr. 1007, s. 4; nr. 1010, s. 4; nr. 1012, s. 4; nr. 1015, s. 4; nr. 1018, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1020, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1022, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1026, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1036, s. 4; nr. 1039, s. 4; nr. 1040, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1043, s. 4; nr. 1045, s. 4; nr. 1046, s. 4; nr. 1048, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr. 1052, s. 4; nr. 1054, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1059, s. 4; nr. 1060, s. 4; nr. 1062, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4; nr. 1069, s. 4; nr. 1074, s. 4; nr. 1077, s. 4; nr. 1078, s. 4; nr. 1081, s. 4; nr. 1082, s. 4; nr. 1083, s. 4; nr. 1084, s. 4; nr. 1086, s. 4; nr. 1087, s. 4; nr. 1088, s. 4; nr. 1089, s. 4; nr. 1090, s. 4; nr. 1092, s. 4; nr. 1093, s. 4; nr. 1094, s. 4; nr. 1095, s. 4; nr. 1096, s. 4; nr. 1097, s. 4; nr. 1098, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1100, s. 4; nr. 1102, s. 4. (Aleksandre Dumas'ya ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen romanın bütün cüzlerinin tamamlandığı ve tek bir cilt hâlinde satın alınabileceği hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Kafkas Üserâsı adlı eserin tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 778, s. 3. (Fransa ediplerinden Mösyö Mistere'e ait olan; Yakup ve Vasfi beyler tarafından tercüme edilen *Kafkas Üserâsı* isimli romanın birinci cüzünün çıktığına dair “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kafkas Üserası*, T.H., nr. 791, s. 4; nr. 794, s. 4; nr. 795, s. 4; nr. 797, s. 4; nr. 798, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 804, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 809, s. 4; nr. 810, s. 4; nr. 812, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 816, s. 4. (Fransız yazar Mistere'e ait olup, Yakup ve Vasfi beyler tarafından tercüme edilen *Kafkas Üserası*'nın yeni cüzü ve satış yeri hakkında "İlanat" kısmında yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1080, s. 4; nr. 1082, s. 4; nr. 1083, s. 4; nr. 1084, s. 4; nr. 1085, s. 4; nr. 1086, s. 4; nr. 1087, s. 4; nr. 1088, s. 4; nr. 1089, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin dokuzuncu formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1087, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin onuncu formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1090, s. 4; nr. 1091, s. 4; nr. 1092, s. 4; nr. 1093, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on birinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1094, s. 4; nr. 1095, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on ikinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, nr. 1096, s. 4; nr. 1098, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on üçüncü formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1101, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on dördüncü formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1102, s. 4; nr. 1104, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on beşinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1105, s. 4; nr. 1106, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on altıncı formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1108, s. 4; nr. 1110, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on yedinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1111, s. 4; nr. 1112, s. 4; nr. 1114, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin on sekizinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1120, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî* adlı eserin İstanbul için yirmi beşinci cüz çıkana kadar abone kabul edileceği; ancak bu sayıdan sonra yeni abone kabul edilmeyeceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1121, s. 4; nr. 1123, s. 4; nr. 1124, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi birinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1127, s. 4; nr. 1129, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi ikinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi üçüncü formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1134, s. 4; (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi dördüncü formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1136, s. 4; nr. 1139, s. 4; nr. 1141, s. 4; nr. 1142, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi beşinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin yirmi yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1144, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin yirmi yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1148, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin yirmi sekizinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1149, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin yirmi dokuzuncu cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1152, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin yirmi dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin otuz birinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1169, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin otuz birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin otuz yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1177, s. 4; nr. 1179, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî'nin otuz yedinci cüzünün* yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin otuz sekizinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1181, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî'nin otuz sekizinci cüzünün* yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk ikinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1193, s. 4; nr. 1195, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî'nin kırk ikinci cüzünün* yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin elli birinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1225, s. 4; nr. 1226, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî'nin elli birinci cüzünün* yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1411, s. 4; nr. 1413, s. 4; nr. 1415, s. 4; nr. 1417, s. 4; nr. 1421, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1427, s. 4; nr. 1429, s. 4; nr. 1431, s. 4; nr. 1433, s. 4; nr. 1435, s. 4; nr. 1437, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1441, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1445, s. 4; nr. 1447, s. 4; nr. 1449, s. 4; nr. 1451, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1457, s. 4; nr. 1459, s. 4; nr. 1461, s. 4; nr. 1463, s. 4; nr. 1465, s. 4; nr. 1467, s. 4; nr. 1469, s. 4; nr. 1471, s. 4; nr. 1472, s. 4; nr. 1474, s. 4; nr. 1479, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî* hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin otuzuncu cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1157, s. 4; nr. 1158, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1161, s. 4; nr. 1163, s. 4; nr. 1164, s. 4; nr. 1168, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran

Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin otuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin otuz dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1169, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin otuz dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk birinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1190, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk üçüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1198, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1200, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk beşinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1203, s. 4; nr. 1205, s. 4; nr. 1208, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin kırk altıncı cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1218, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1219, s. 4; nr. 1221, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin kırk dokuzuncu formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî*, T.H., nr. 1227, s. 1; nr. 1230, s. 4; nr. 1231, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1235, s. 4; nr. 1237, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1242, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin elli ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1228, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından kaleme alınan *Kamus-ı Fransevî*'nin elli ikinci formaya kadar çıktığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin elli ikinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1229, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin elli ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1233, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1253, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1259, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1262, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1264, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1266, s. 4; nr. 1278, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin yarısına karşılık gelen elli formasının satın alınabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî'nin elli altıncı cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1243, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanıp Mihran Efendi'nin matbaasında basılan *Kamus-ı Fransevî*'nin elli altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî*, T.H., nr. 1243, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1247, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1253, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1257, s. 4; nr. 1259, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin elli altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî*, T.H., nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1277, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin altmışıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî*, T.H., nr. 1279, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin altmış beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1288, s. 4; nr. 1290, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin altmış sekizinci formasının yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1295, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1301, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan *Kamus-ı Fransevî*'nin yetmişinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1303, s. 4; nr. 1305, s. 4; nr. 1307, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1310, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yetmiş üçüncü formasının yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1312, s. 4; nr. 1314, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1318, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yetmiş altıncı formasının yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1320, s. 4.
(Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yetmiş dokuzuncu formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1324, s. 4.
(Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün sekseninci formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1326, s. 4; nr. 1329, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün seksen birinci formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1334, s. 4.
(Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün seksen üçüncü formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1336, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1353, s. 4.
(Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün seksen dördüncü formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1326, s. 4; nr. 1329, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün seksen birinci formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1360, s. 4; nr. 1363, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1369, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün doksanıncı formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)
- İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1371, s. 4; nr. 1375, s. 4; nr. 1377, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan

sözlüğün doksan beşinci formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1379, s. 4; nr. 1381, s. 4; nr. 1382, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün doksan sekizinci formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1384, s. 4; nr. 1386, s. 4; nr. 1388, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yüzüncü formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1390, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yüz birinci formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., nr. 1392, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün yüz ikinci formaya kadar yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Kamus-ı Fransevî Fransızcadan Türkçeye Lügat*, T.H., 1394, s. 4; nr. 1396, s. 4; nr. 1398, s. 4; nr. 1400, s. 4; nr. 1402, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından hazırlanan sözlüğün son formasının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Keşf-i Rüya*, T.H., nr. 417, s. 4; nr. 418, s. 4; nr. 421, s. 4; nr. 423, s. 4; nr. 424, s. 4. (“İlanat” sütununda yer alan ilanda “şimdiye kadar emsali görülmemiş rüyalar hakkında merakı hal edici bir risale olup bazı kitapçı dükkânında ve müvezzilerde satılmaktadır” denmektedir.)

İmzasız: *Kıraat-ı Tedriciye*, T.H., nr. 1250, s. 2. (Çocuklara kıraat öğretmek için kaleme alınan ve bundan iki yıl önce basılarak tükenen eserin yeniden yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kıraat-ı Tedriciye*, T.H., nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1253, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1257, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1269, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1278, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1301, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1323, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1336, s. 4; nr. 1339, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1349, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1353, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1355, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1357, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1369, s. 4; nr. 1371, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1373, s. 4; nr. 1375, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1379, s. 4; nr. 1381, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1392, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4. (Çocuklara kıraat öğretmek için kaleme alınan ve bundan iki yıl önce basılarak tükenen eserin yeniden yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Kıssadan Hisse adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1334, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin asarından olan *Kıssadan Hisse* adlı eserin, baskısı tükenmesi nedeniyle, birtakım fıkra ve nasihatle birlikte yeniden yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kış Masalı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1121, s. 2. (Shakespeare’in *Kış Masalı* adlı eserinin Nadir tarafından tercüme edilerek neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Konya Salnamesi*, T.H., nr. 1157, s. 2. (1299 yılının *Konya Salnamesi*’nin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kozmografya yahut Mukaddemat-ı Fenn-i Ahval-i Kâinat*, T.H., nr. 1289, s.

2. (Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane şakirdanından Refet Hüsameddin ve Nikoli Vasil Efendiler tarafından hazırlanan eserin mektep talebelerine tavsiye edildiği ve fiyatı konusunda bilgi verilen “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Küçük Hanri adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 711, s. 4; nr. 714,

s. 4; nr. 715, s. 4; nr. 716, s. 4; nr. 731, s. 4; nr. 743, s. 4; nr. 744, s. 4; nr. 745, s. 4; nr. 746, s. 4; nr. 749, s. 4; nr. 750, s. 4; nr. 751, s. 4; nr. 752, s. 4; nr. 753, s. 4; nr. 755, s. 4; nr. 757, s. 4; nr. 759, s. 4; nr. 760, s. 4; nr. 764, s. 4; nr. 765, s. 4; nr. 766, s. 4; nr. 769, s. 4; nr. 770, s. 4; nr. 772, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 778, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından Fransızcadan tercüme edildiği bilinen *Küçük Hanri* adlı seksen sayfalık eserin neşredildiği ve satış yeri hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Kütüphane-i Zirai hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 511, s. 4; nr. 514, s.

4. (Gazetenin tefrikalarından *Kütüphane-i Zirai*’nin Yeni Kütüphane içinde neşredildiği ve nerelerde bulunabileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Kütüphane-i Zirai hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 521, s. 4; nr. 522, s.

4; nr. 530, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 536, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Gazetenin tefrikalarından *Kütüphane-i Zirai*’nin “tuyûr” hakkındaki dördüncü cüzünün dördüncü faslının Yeni Kütüphane içinde neşredildiği ve nerede bulunabileceği hakkında bilgi veren, “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

M(ehmet). S(afvet). ve O(sman). N(uri).: *Kütüphane-i Zirai*, T.H., nr. 499, s. 3; nr.

500, s. 3-4; nr. 501, s. 3; nr. 502, s. 3; nr. 503, s. 3; nr. 504, s. 3; nr. 505, s. 3; nr. 506, s. 4; nr. 515, s. 3-4; nr. 516, s. 3-4; nr. 518, s. 3-4; nr. 519, s. 3-4; nr. 520, s. 4; nr. 521, s. 3-4; nr. 524, s. 4. (Kuşlar üzerine olan dördüncü cildin neşredildiği hakkında bilgi veren, “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *La Damme aux Perles- İncili Hanım*, T.H., nr. 1136, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1141, s. 4; nr. 1144, s. 4; nr. 1146, s. 4; nr. 1147, s. 4; nr. 1148, s. 4; nr. 1149, s. 4; nr. 1150, s. 4; nr. 1151, s. 4. (Aleksandre Dumas'nın Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *İncili Hanım* adlı eserinin sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan haber.)

İmzasız: *La Damme aux Perles- İncili Hanım*, T.H., nr. 1152, s. 4; nr. 1153, s. 4; nr. 1157, s. 4; nr. 1158, s. 4; nr. 1159, s. 4; nr. 1160, s. 4; nr. 1161, s. 4; nr. 1162, s. 4; nr. 1165, s. 4; nr. 1171, s. 4; nr. 1173, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1176, s. 4; nr. 1177, s. 4; nr. 1178, s. 4; nr. 1179, s. 4; nr. 1181, s. 4; nr. 1183, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1190, s. 4; nr. 1192, s. 4. (Aleksandre Dumas'nın Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *İncili Hanım* adlı eserinin dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan haber.)

İmzasız: *La Damme aux Perles- İncili Hanım*, T.H., nr. 1194, s. 4; nr. 1197, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1200, s. 4; nr. 1202, s. 4; nr. 1204, s. 4; nr. 1206, s. 4; nr. 1210, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1219, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1230, s. 4. (Aleksandre Dumas'nın Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *İncili Hanım* adlı eserinin onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan haber.)

İmzasız: *La Damme aux Perles-İncili Hanım*, T.H., nr. 1247, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1253, s. 4; nr. 1254, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1269, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1277, s. 4; nr. 1278, s. 4. (Aleksandre Dumas'zade'ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *La Damme aux Perles-İncili Hanım*, T.H., nr. 1280, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr.

1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1301, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1305, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1310, s. 4. (Aleksandre Dumasade'ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *La Damme aux Perles-İncili Hanım*, T.H., nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4. (Aleksandre Dumasade'ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *La Damme aux Perles-İncili Hanım*, T.H., nr. 1329, s. 2. (Aleksandre Dumasade'ye ait olup *İncili Hanım* ismiyle Mehmet Tahir tarafından tercüme edilen *La Damme aux Perles* adlı eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Layih-i Cevabiye*, T.H., nr. 1275, s. 2. (Agop Efendi ile Ohannes Efendi arasındaki davada, mahkemenin verdiği kararın yayımlandığı “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Letaif-i Hoca Nasreddin*, T.H., nr. 1042, s. 2; nr. 1045, s. 2. (Tevfik Efendi'nin Hoca Nasreddin'in letaiflerini “şive-i kitabet-i asrımıza muvafık surette ıslah” ederek cüzler halinde yayımladığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Loranten yahut Saadet Yüzünden Felaket*, T.H., nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4. (Charles Paul de Kock'un eserinden olup Mehmet Fahri tarafından tercüme edilen eserin neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan haber.)

İmzasız: *Loranten adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1172, s. 2. (Paul de Kock'un eserinden olup Mehmet Fahri tarafından tercüme edilen *Loranten yahut Saadet Yüzünden Felaket* adlı "roman"ın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Lüccetü'l-Münazara*, T.H., nr. 1322, s. 2; nr. 1325, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1329, s. 4; nr. 1331, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1337, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1339, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1370, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1384, s. 4; nr. 1386, s. 4; nr. 1388, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1403, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4; nr. 1411, s. 4; nr. 1413, s. 4; nr. 1415, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1435, s. 4; nr. 1437, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1441, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1447, s. 4; nr. 1451, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1457, s. 4. ("Bilcümle kavaid-i münazarayı cami" eserin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Lügat-i Ecnebiye –İlaveli Lügat-i Osmaniye-*, T.H., nr. 1004, s. 4; nr. 1005, s. 4. (Hüseyin Remzi tarafından kaleme alınan *Lügat-i Ecnebiye –İlaveli Lügat-i Osmaniye-* isimli eserin basıldığını haber veren tanıtıcı "İlanat".)

İmzasız: *Lügat-i Tarihiye ve Coğrafiye*, T.H., nr. 1360, s. 2. (Ahmet Rifat tarafından hazırlanan eserin üçüncü cildinin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Maariftten Bir Seda hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 494, s. 2; nr. 505, s. 2. (Şevket Efendi'nin "Maariftten Bir Seda" başlıklı risalesinin yayımlandığı ve içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus" sütunundan bir yazı. 505. sayıda yayımlanan yeni yazıda ikinci cüzün neşredildiği haberi verilmektedir.)

İmzasız: *Mahmut Celaleddin Bey'in Sair Asarı*, T.H., nr. 1423, s. 2; nr. 1424, s. 4.
(Mahmut Celaleddin Bey'in eserleri hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mahmut Celaleddin'in yeni tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1104, s. 2. (Mahmut Celaleddin tarafından Fransızcadan tercüme edilen "*Her Cins Keçi Beslemek ve Çoğaltmak ve Yağ Yapmak İçin Kaideli Bazı İfadatı Havi Risaledir*" unvanlı eserinin neşredildiği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mahmut Celaleddin'in yeni tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1108, s. 4; nr. 1112, s. 4; nr. 1114, s. 4. (Mahmut Celaleddin tarafından Fransızcadan tercüme edilen "*Her Cins Keçi Beslemek ve Çoğaltmak ve Yağ Yapmak İçin Kaideli Bazı İfadatı Havi Risaledir*" unvanlı eserinin neşredildiği hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Mecmua-i Fünun-ı Askeriye adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1184, s. 2. (Mecmuanın üçüncü nüshasının yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecelle Şerhi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1295, s. 2. (Mecelle Cemiyeti azasından Abdüssettar Efendi'nin hazırlayarak cüzler hâlinde neşrettiği *Mecelle Şerhi*'nin 12 ve 13. cüzlerinin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecelle Şerhi Teşrih adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 410, s. 4. (Abdüssettar Kırımı'ye ait olan eserin ikinci ve üçüncü cüzünün sahaflardan temin edilebileceği ve dördüncü cüzünün de yakında yayımlanacağı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecelle Şerhi Teşrih adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 871, s. 2. (Mecelle Cemiyet-i Âlisi azasından Abdüssettar Efendi'nin *Mecelle Şerhi Teşrih* adlı eserinin cüz cüz yayımlanacağı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecelle Şerhi Teşrih adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 973, s. 2.

(Mecelle Cemiyeti azasından Abdüsettar (Kırımî) Efendi'nin hazırladığı *Mecelle Şerhi Teşrih* adlı eserin on ve on birinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecelle Şerhi'nin yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 720, s. 4;

nr. 727, s. 4; nr. 731, s. 4; nr. 737, s. 4; nr. 741, s. 4. (*Mecelle Şerhi'nin* yeni cüzünün neşrolduğu ve hangi kitapçılarda bulunabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı. Mezkûr *Mecelle Şerhi*, Abdüsettar Kırımî'ye ait olup, Mihran Matbaasınca basılmaktadır.)

İmzasız: *Mecmua-i Cedide*, T.H., nr. 1274, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr.

1277, s. 4; nr. 1278, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1292, s. 4; nr. 1294, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1308, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1318, s. 4; nr. 1320, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1329, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1136, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1343, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1353, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1360, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1363, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1369, s. 4; nr. 1371, s. 4; nr. 1373, s. 4; nr. 1375, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1381, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4. (Mehmet Nuri tarafından hazırlanan eserin, Esat Efendi'nin matbaasından yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecmua-i Fenn-i Mesaha adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr.

1119, s. 2. (Henri Divvj'e ait olan *Mecmua-i Fenn-i Mesaha* adlı eserin Osman Nazım Paşa tarafından "İsan-ı Osmanî"ye tercüme edildiği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Fünun-ı Askeriye'nin yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1241, s. 3. (*Mecmua-i Fünun-ı Askeriye'nin* beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mecmua-i Hadaik-i İmtihan*, T.H., nr. 760, s. 4. (Ders vekili Filibeli Halil Efendi tarafından mektep talebeleri için kaleme alınan mecmuanın basıldığı haberi ve satış yerleri hakkında “İlanat” kısmında yer alan yazı.)

İmzasız: *Medhal-i İnşa*, T.H., nr. 1382, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1398, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4; nr. 1410, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1422, s. 4; nr. 1424, s. 4; nr. 1426, s. 4; nr. 1431, s. 4; nr. 1433, s. 3; nr. 1434, s. 4; nr. 1440, s. 4; nr. 1442, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1444, s. 4; nr. 1446, s. 4; nr. 1448, s. 4; nr. 1450, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1457, s. 4; nr. 1458, s. 4; nr. 1460, s. 4; nr. 1462, s. 4; nr. 1464, s. 4; nr. 1466, s. 4; nr. 1468, s. 4; nr. 1460, s. 4; nr. 1471, s. 4. (Ahmet Hamdi Şirvanî tarafından hazırlanan *Medhal-i İnşa* adlı eserin yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Medrese-i Hukuk*, T.H., nr. 990, s. 4; nr. 992, s. 4; nr. 1000, s. 4; nr. 1004, s. 4; nr. 1014, s. 4. (Mekteb-i Hukuk-ı Şahane derslerini içerisinde toplayan ve memurlara faydalı olacağı vurgulanan haftalık mecmua hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Mehmet Şemseddin'in Anahtar adlı eserinin yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 561, s. 3; nr. 566, s. 2. (Mehmet Şemseddin'in okumayı yeni öğrenenlere ve okurken heceleyerek vakit kaybedenlere tavsiye edilen *Anahtar* isimli eserinin ikinci cüzünün yayımlandığı haberini veren, “İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan kısa değerlendirme yazısı.)

İmzasız: *Mehmet Şemseddin'in Anahtar isimli eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 754, s. 3. (Mehmet Şemseddin tarafından kaleme alınan ve içinde ebcet hesabı, İslam'a dair öğrenilmesi gereken şeyler ve çocuklara

okumayı öğretmekte yardımcı olan kitabı *Anahtar*'ın okurlara tavsiye edildiği “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merasidü'l-Hikem ve Şemmetü'l-Esrar* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1187, s. 2. (Ali b. Ebu Talip'e ait olup Ali Haydar tarafından Arapçadan dilimize tercüme edilen eserin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mesire*, T.H., nr. 1097, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1101, s. 4; nr. 1102, s. 4; nr. 1104, s. 4. (Halide Edip Adıvar tarafından tercüme edilen romanın bir ve ikinci cüzlerinin yayımlandığı ve Sarafim Efendi'nin kıraathanesinden temin edilebileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mesire* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1093, s. 2. (*Mesire* adlı romanın bir ve ikinci cüzlerinin yayımlandığını ve Sarafim Efendi'nin kıraathanesinden temin edilebileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda adı geçen romanın mütercimi kataloglarda Halide Edip Adıvar olarak kayıtlıdır.)

İmzasız: *Mesire* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1152, s. 2. (Avni Bey tarafından kaleme alınan *Mesire* adlı “millî roman”ın üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Miftâh-i Lisan-i Fransevî*, T.H., nr. 482, s. 2. (Fransız lisanının Mekatip-i Rüşdiye'de kabulü üzerine İstefan Karayan tarafından kaleme alınan Fransızca-Osmanlıca sözlüğün neşredildiği haberi ve sözlükte kullanılan yeni usul hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Miftâh-ı Lisan-i Fransevî*, T.H., nr. 489, s. 4; nr. 495, s. 4; nr. 497, s. 4; nr. 498, s. 4; nr. 499, s. 4; nr. 501, s. 4; nr. 503, s. 4; nr. 505, s. 4; nr. 506, s. 4; nr. 508, s. 4; nr. 510, s. 4; nr. 511, s. 4; nr. 513, s. 4; nr. 515, s. 4; nr. 517, s. 4; nr. 518, s. 4; nr. 519, s. 4; nr. 521, s. 4; nr. 523, s. 4; nr. 526, s. 4; nr. 529, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 537, s. 4; nr. 540, s. 4. (Sözlük hakkında bilgi ve nerelerde bulunacağına dair “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

- İmzasız: *Miftahü'l-Hendese*, T.H., nr. 732, s. 2. (Beşiktaş Rüşdiye-i Askeriye müdürü Kolağası Ahmet Ragıp tarafından kaleme alınan *Miftahü'l-Hendese*'nin tab edildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Miftahü'l-Mecelle adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1183, s. 2. (Sabık Amasya bidayet mahkemesi zabıt kâtiplerinden Serkiz Orpilyan tarafından hazırlanan eserin neşredildiğini haberi ile eser hakkında kısa bir değerlendirmeye de yer veren “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Miratü'l-Hesap adlı risale hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 747, s. 4; nr. 748, s. 4; nr. 749, s. 4; nr. 750, s. 4; nr. 755, s. 4; nr. 757, s. 4; nr. 759, s. 4; nr. 764, s. 4; nr. 767, s. 4; nr. 768, s. 4; nr. 769, s. 4; nr. 771, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 775, s. 4; nr. 776, s. 4. (*Miratü'l-Hesap* isimli risalenin birinci cüzünün basıldığı ve satıldığı yerler hakkında.)
- İmzasız: *Miratü'l-Hesap*, T.H., nr. 766, s. 3. (*Miratü'l-Hesap* isimli risalenin ikinci cüzünün çıktığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Muallim –İcmal-i Kavaid ve Tekellüm-i Lisan-ı Fransevî*, T.H., nr. 1133, s. 4; nr. 1134, s. 4; nr. 1137, s. 4; nr. 1140, s. 4; nr. 1141, s. 4; nr. 1142, s. 4; nr. 1143, s. 4; nr. 1144, s. 4; nr. 1145, s. 4; nr. 1146, s. 4. (Mekteb-i Âli-i Hukuk ile Zeyrek ve Beyazıt Rüşdiyeleri Fransızca muallimi Mehmet Akif Efendi tarafından kaleme alınan kitabın neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Muallim-i Nasihat*, T.H., nr. 1154, s. 2. (Farsça *Nasihatü'l-Hükema* adlı edebî risalenin toplamda iki forma olmak üzere, birinci formasının yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Muhtasarat*, T.H., nr. 857, s. 4; nr. 865, s. 4; nr. 868, s. 4; nr. 871, s. 4; nr. 873, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 877, s. 4; nr. 880, s. 4. (İçeriğinde 130 adet letaif ve hikâye ile bazı şiirlere yer verilen ve ayrıca Urdu dili hakkında bazı bilgiler de sunan risalenin neşredildiğini haber veren, “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda eser sahibi belirtilmemiş olsa da eser Mehmet Şakir adına kayıtlıdır.)

İmzasız: *Mübahis-i Mütenevvîa hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 482, s. 2. (Osman Nuri'nin neşrettiği *Mübahis-i Mütenevvîa* isimli risalenin bir süredir çıkmadığı, ancak yeniden basılacağı hakkında "İlan-ı Mahsus". Risalenin altıncı cüzü "Heyet-i Âlem Bir İnkılâptır yahut Dünyada Her Bir Şey Harekettir" başlığını taşımaktadır.)

İmzasız: *Müntehabat-ı Durub-ı Emsal*, T.H., nr. 942, s. 4; nr. 944, s. 4. (Yedi bin adet atasözünü derlediği söylenen ve ilanda belirtilmese de Ahmet Vefik Paşa'ya ait olduğu bilinen eserin ciltli ve ciltless nüshalarının satış fiyatı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Mükemmel İlm-i Hesap*, T.H., nr. 1257, s. 2. (Mekteplerde okutulmak üzere kaleme alınan eserin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Namık Kemal'in Cezmi adlı eseri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1103, s. 2. (Midilli mutasarrıfı Namık Kemal'in tarihe müstefit olarak kaleme alıp iki cüzünü daha evvel neşrettiği *Cezmi* adlı "hikâye"nin üçüncü cüzünün de neşredildiği ve Sarafim Efendi'nin kıraathanesinde satılmakta olduğu hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Nasihatü'l-Hükema Şerhi*, T.H., nr. 1188, s. 2. (*Muallim-i Nasihat yahut Terceme-i Nazihatü'l-Hükema* adlı eser şerhinin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Nefhatü'l-Edeb*, T.H., nr. 942, s. 4; nr. 943, s. 4; nr. 945, s. 4; . (İzzet Efendi'ye ait olduğu bilinen eserin neşredildiğini haber vererek, satış yerleri hakkında okuru bilgilendiren "İlanat".)

İmzasız: *Nesayih-i Şübban hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1009, s. 4; nr. 1016, s. 4; nr. 1017, s. 4; nr. 1018, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1042, s. 4; nr. 1044, s. 4; nr. 1051, s. 4. (Ahmet Hamdi Bey'in *Nesayih-i Şübban* adlı eserinin yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Nevbahar*, T.H., nr. 390, s. 4; nr. 391, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 400, s. 4. (Birinci cüzü daha evvel basılan *Nevbahar*'ın

ikinci cüzünün de tamamlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Nev İcat Elifba-i Fransevî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1180, s. 2. (Stepan tarafından çocuklara Fransızca öğretmek amacıyla kaleme alınan eserin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Ohannes Efendi'nin kitabı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 649, s. 4. (Ohannes Efendi'nin ilk olarak *Mecmua-i Ulum*'da “ekonomi politik” hakkındaki risalesi *Mebadii İlm-i Servet-i Milet* isimli risalesinin nerelerde bulunabileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Paris Batakhaneleri adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 570, s. 4; nr. 571, s. 4; nr. 572, s. 4. (Xavier de Montepin'in, Mehmet Hilmi tarafından tercüme edilen *Paris Batakhaneleri* adlı eserinin altıncı cüzünün neşredildiğini haber veren “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Paris Faciaları adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 867, s. 3. (“İlan-ı Mahsus” sütununda yer alan yazıda Ponson du Terrail'in *Paris Faciaları* isimli eserinin Ahmet Münif tarafından tercüme edildiği ve üç cüz hâlinde neşredildiğinden söz edilmektedir. Bu eser, aynı zamanda Türkçeye tercüme edilen ilk polisiye romandır.)

İmzasız: *Paris Faciaları adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 900, s. 2. (Fransız “hikâye-nüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail'in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın birinci kısmının altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Paris Faciaları adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 972, s. 2. (Pierre Alexis du Terrail'e ait olup Ahmet Münif tarafından tercüme edilen *Paris Faciaları* adlı eserin dokuzuncu cüzünün yayımlanması hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1041, s. 2.
(Fransız “hikâye-nüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın on birinci kısmının altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1053, s. 2.
(Fransız “hikâyenüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın on ikinci kısmının yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1059, s. 2.
(Fransız “hikâye-nüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1102, s. 2.
(Fransız “hikâye-nüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın on beş, on altı ve on yedinci cüzlerinin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1120, s. 2.
(Fransız “hikâyenüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın yirmi birinci kısmının altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paris Faciaları* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1129, s. 2.
(Fransız “hikâye-nüvis”lerden Pierre Alexis du Terrail’in Ahmet Münif tarafından *Paris Faciaları* ismiyle tercüme edilen “roman”ın yirmi ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Paul Jones* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 858, s. 4; nr. 863, s. 4; nr. 872, s. 4; nr. 875, s. 4; nr. 877, s. 4; nr. 879, s. 4. (Aleksandre Dumas’ın *Paul Jones* adlı eserinin tercüme edilerek, Arakil Efendi’nin dükkânında satıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda belirtilmemesine rağmen mütercim M. Kamil’dir.)

İmzasız: *Rehnumâ-yı Kavabil*, T.H., nr. 1136, s. 4; nr. 1140, s. 4; nr. 1146, s. 4; nr. 1148, s. 4; nr. 1151, s. 4; nr. 1153, s. 4; nr. 1155, s. 4; nr. 1156, s. 4. (Lucien Penard ait olan ve Katipzade Mehmet Nuri Birgivi tarafından tercüme edilen eserin neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan. İlanda yazarın ve mütercimin ismi geçmezken bu eserin bilinen üç mütercimi vardır. Katipzade Mehmet Nuri Birgivi 1880, Ahmet Ziya 1890, Mehmet Nuri ve Ahmet Ziya ise 1890’da tercüme etmişlerdir.)

İmzasız: *Sahra hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1261, s. 2. (Abdülhak Hamit Tarhan’ın manzum ve mensur tarzda yayımladığı *Sahra*’nın baskısının kalmaması ve pahalıya satılması hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Şarkı Mecmuası*, T.H., nr. 991, s. 4; nr. 993, s. 4; nr. 994, s. 4; nr. 996, s. 4; nr. 1000, s. 4; nr. 1002, s. 4; nr. 1004, s. 4; nr. 1008, s. 4. (Mehmet Nuri Şemseddin Bey tarafından tertip edilen *Şarkı Mecmuası*’nın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Şöhrete Muhabbet Ne Harabiyet yahut Tasvir-i İtaat*, T.H., nr. 874, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 880, s. 4. (*Şöhrete Muhabbet Ne Harabiyet yahut Tasvir-i İtaat* isimli “facia-âmiz” tiyatro risalesinin Sarafim Efendi’nin kıraathanesinde bulunabileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı. İlanda belirtilmemesine rağmen eserin yazarının Y. Nuri olduğu bilinmektedir.)

İmzasız: *Rahatü’l-ervâh Nam Risale-i Nefise*, T.H., nr. 529, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 536, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (Bağdatlı Ahmet Süreyya’nın *Rahatü’l-ervâh* isimli yeni mesnevisinin neşredildiği ve nerelerde bulunabileceğini haber veren, “İlanat” sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Rahmi Efendi’nin siyasetle ilgili tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 609, s. 3. (Rahmi Efendi’nin *Vasıtai’l-Süluk fi Siyaseü’l- Müluk* isimli siyasetle ilgili tercümesinin neşredildiği ve nerelerde, hangi fiyata bulunabileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Ramazan Eğlenceleri*, T.H., nr. 927, s. 2. (Ramazan eğlencelerinin programı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Rebi-i Marifet’in Mündericatı*, T.H., nr. 1175, s. 4; nr. 1176, s. 4; nr. 1177, s. 4. (Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan eserin içeriğinin verildiği “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Redd-i Tahlil adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1184, s. 2. (Mekteb-i Hukuk talebesinden Ali Sedat, Mahmut Esat ve Mehmet Faik Beylerin Abdurrahman Süreyya Efendi’nin *Tahlil-i Hâl* adlı eserine cevaben kaleme aldıkları *Redd-i Tahlil* adlı eserin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Rehber-i Derya*, T.H., nr. 1320, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1323, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1329, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1136, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1360, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4. (Süleyman Faik’e ait olan ve denizcilikle uğraşan herkeste bulunması gerektiği ifade edilen eserin birinci kısmının yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Rehber-i Kavanin*, T.H., nr. 1443, s. 4; nr. 1444, s. 4; nr. 1448, s. 4; nr. 1450, s. 4; nr. 1451, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1457, s. 4; nr. 1460, s. 4; nr. 1473, s. 4; nr. 1474, s. 4; nr. 1483, s. 4; nr. 1484, s. 4; nr. 1485, s. 4; nr. 1488, s. 4; nr. 1493, s. 4; nr. 1496, s. 4; nr. 1499, s. 4; nr. 1500, s. 4. (Abdurrahman Hakkı’ya ait eserin yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Rehber-i Necat*, T.H., nr. 521, s. 4; nr. 528, s. 4; nr. 529, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4. (Ahmet Muhtar Efendi isimli zatın, kurtuluş reçeteleri ve

dualardan bahseden kitabının neşredildiğini haber veren “İlanat” sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Rehber-i Ticaret hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 536, s. 4; nr. 537, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4. (*Rehber-i Ticaret* isimli risalenin bu defa üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa haber.)

İmzasız: *Rehnumâ-yı Garrasin adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1434, s. 2. (Edmond Breul’e ait olup Mehmet Ali Paşa tarafından tercüme edilen eserin üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Rehnumâ-yı Kavabil*, T.H., nr. 1067, s. 2. (Mehmet Nuri Bey tarafından Lucien Penard ve Germain Abelin’den tercüme edilen ve doğum hakkında bilgi veren *Rehnumâ-yı Kavabil* adlı eseri değerlendiren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Rehnumâ-yı Lisan-ı Fransevî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1071, s. 4. (Yorgaki Petropulos tarafından kaleme alınan *Rehnumâ-yı Lisan-ı Fransevî* adlı eserin Fransızca’yı kolaylıkla öğrenmek isteyenlere tavsiye edildiği “İlanat”.)

İmzasız: *Riyazü’l-Mûkinîn*, T.H., nr. 857, s. 4; nr. 863, s. 4; nr. 865, s. 4; nr. 867, s. 4; nr. 868, s. 4; nr. 869, s. 4; nr. 870, s. 4; nr. 871, s. 4; nr. 873, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 878, s. 4; nr. 879, s. 4; nr. 880, s. 4; nr. 881, s. 4. (İslâm’a dair olan kitabın birinci cüzünün neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı. Eserin muharriri Eyüp Sabri’dir.)

İmzasız: *Salname-i Kameri*, T.H., nr. 470, s. 2. (Ebüzziya Tevfik’in tertip ettiği *Salname-i Kameri*’nin bu kez Mihran Efendi’nin matbaasında basıldığı haberi verildikten sonra, mukaddimesi ve “Ashab-ı Mütalaaya İhtar” başlıklı bölümün eser hakkında ayrıntılı bilgiyi içermesinden dolayı aynen yayımlandığı “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Salname-i Kameri*, T.H., nr. 486, s. 4; nr. 487, s. 4; nr. 488, s. 4; nr. 489, s. 4; nr. 491, s. 4; nr. 500, s. 4. (Ebüzziya Tefvîk tarafından hazırlanan salname hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Sefiller’in İkinci Kitabı*, T.H., nr. 629, s. 3. (Sami Bey’in *Sefiller*’inin ikinci cildinin, mecmua suretinde yayımlandığı ve fiyatı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 458, s. 2. (Şemsettin Sami’nin tercüme ettiği *Sefiller*’in onuncu cüzünün yayımlandığı ve içinde bir adet de resminin bulunduğu hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 496, s. 2. (Şemsettin Sami’nin *Sefiller* tercümesinin yirmi ve yirmi birinci cüzünün yayımlandığı ve romanın kahramanlarından Javer’in bir resminin de cüzlerin içinde bulunduğu dair “İlan-ı Mahsusa” içerisinde yayımlanan bir yazı.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H. nr. 562, s. 2. (Şemseddin Sami’nin tercüme ettiği ve Mihran Efendi’nin bastığı *Sefiller*’in 34. Cüzünün neşrolunduğunu haber veren, “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 536, s. 2. (Şemsettin Sami’nin tercüme ettiği *Sefiller*’in bu defa yirmi sekizinci cüzünün neşredildiğine dair, “İlân-ı Mahsus”ta yer alan kısa haber yazısı.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 589, s. 3. (Şemseddin Sami’nin tercüme ettiği, Mihran Efendi’nin ise bastığı *Sefiller*’in kırk ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Sefiller’in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 734, s. 4; nr. 737, s. 4; nr. 738, s. 4; nr. 739, s. 4; nr. 740, s. 4; nr. 742, s. 4; nr. 743, s. 4.

(Mihran Efendi'nin tab ve neşrettiği belirtilen Şemseddin Sami'nin *Sefiller* isimli "hikâye"sinin altmışıncı cüzünün neşrolunduğu hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Seyr-i Sefâîn*, T.H., nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 399, s. 4. (Rıza Efendi tarafından yazılan kitabın, bu kez Hasan ve Rıza Efendi'lerin gayretiyle Mihran Efendi'nin matbaasında basıldığı ve her yerde bulunabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Seyr-i Sefain*, T.H., nr. 421, s. 4. (Bahriye Mektebi muallimlerinden Ali Rıza Efendi tarafından hazırlanan eserin Hasan ve Rıza Beylerin gayretiyle Mihran Efendi'nin matbaasında basıldığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Su*, T.H., nr. 1457, s. 4; nr. 1467, s. 4; nr. 1468, s. 4; nr. 1469, s. 4; nr. 1471, s. 4; nr. 1472, s. 4; nr. 1474, s. 4; nr. 1482, s. 4; nr. 1486, s. 4; nr. 1487, s. 4; nr. 1489, s. 4. (Su hakkında bilimsel bilgileri ihtiva eden eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Şapsal adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 988, s. 2. (Matbua-i Amire Ruznamecisi Sarafim Efendi'nin eseri olduğu ve tercüme ile tabının yakın tarihte tamamlandığı belirtilen eserin birinci cildinin yayımlanması hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda Şapsal olarak belirtilen eser kataloglarda "[Chapsal] Nâm Sarf-ı Fransevî'nin Fransızca ile Karışık Türkçeye Tercümesi" isminde ve Pierre Charles Chapsal adına kayıtlıdır. Eserin mütercimi ise Maksud Manuk Aşçıyan'dır.)

İmzasız: *Şerh-i Kanun-ı Ticaret*, T.H., nr. 1400, s. 4. (Orhan Vahan Efendi tarafından hazırlanan eserin neşredildiği hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Şeytanın Aynası*, T.H., nr. 1225, s. 4; nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1230, s. 4; nr. 1235, s. 4; nr. 1236, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1243, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1245, s. 4; nr. 1247, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1254, s.

4; nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1266, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1274, s. 4; nr. 1276, s. 4; nr. 1277, s. 4; nr. 1280, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1288, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1290, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1292, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1296, s. 4; nr. 1298, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1303, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1305, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1336, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1343, s. 4; nr. 1347, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1349, s. 4; nr. 1350, s. 4. (Üç hikâyeden meydana gelen “tuhaf ve millî roman”ın neşredildiği hakkında, hikâyelerin içeriğini veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Şeytanın Yadigarları*, T.H., nr. 376, s. 4; nr. 377, s. 4; nr. 383, s. 4; nr. 384, s. 4; nr. 386, s. 4; nr. 390, s. 4; nr. 391, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 398, s. 4; nr. 399, s. 4. (Şemseddin Sami’nin eserinin tamamlanarak, neşredildiği ve fiyatı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Tafsîl Li-Tavzihi’l-kavaidi’l-fıkhiye ve’l-Usuliye fî Evveli’l-ahkami’l-adliye*, T.H., nr. 1106, s. 2. (Süleyman Hasbi tarafından hazırlanan *Tafsîl Li-Tavzihi’l-kavaidi’l-fıkhiye ve’l-Usuliye fî Evveli’l-ahkami’l-adliye* adlı mecele şerhinin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Tahlil-i Hâl*, T.H., nr. 1136, s. 4; nr. 1139, s. 4; nr. 1141, s. 4; nr. 1143, s. 4; nr. 1146, s. 4. (*Ceride-i Askeriye*’nin başyazarı Abdurrahman Süreyya’nın iki makaleden oluşan *Tahlil-i Hâl* adlı eserinin neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1069, s. 2. (Ahmet Cevdet Paşa’nın mekteb-i hukuk talebesine verdiği derslerin notlarından oluşturduğu *Belagat-ı Osmaniye*’ye, *Ceride-i Askeriye* başmuharriri Mirduhizâde

Abdurrahman Süreyya tarafından tenkit yolunda kaleme alınan *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye*'nin okurlara tavsiye edildiği “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye*, T.H., nr. 1077, s. 4. (Cevdet Paşa'nın *Belagat-ı Osmaniye* adlı eserine *Ceride-i Askeriye* başmuharriri Abdurrahman Süreyya Efendi tarafından tenkit yolunda kaleme alınan *Talikat-ı Belagat-ı Osmaniye* adlı eserin yayımlandığı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Tarih-i Askerî-i Osmanî*, T.H., nr. 1118, s. 4; nr. 1120, s. 4; nr. 1121, s. 4; nr. 1123, s. 4; nr. 1125, s. 4; nr. 1127, s. 4; nr. 1129, s. 4; nr. 1131, s. 4; nr. 1132, s. 4; nr. 1138, s. 4; nr. 1144, s. 4; nr. 1146, s. 4; nr. 1148, s. 4; nr. 1151, s. 4; nr. 1160, s. 4; nr. 1162, s. 4; nr. 1164, s. 4; nr. 1166, s. 4; nr. 1168, s. 4; nr. 1170, s. 4. (Ahmet Cevat Bey tarafından kaleme alınan ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında da tefrika edilmiş olan *Tarih-i Askerî-i Osmanî* adlı eserin kitap olarak basıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Tarih-i Umumî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 985, s. 2. (Mehmet Murat tarafından rüşdiyelerin üçüncü senesi için hazırlanan bir tarih kitabı olan *Tarih-i Umumî*'nin ikinci cildinin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Tarih-i Umumi*, T.H., nr. 1001, s. 4; nr. 1004, s. 4; nr. 1007, s. 4; nr. 1008, s. 4; nr. 1009, s. 4; nr. 1011, s. 4; nr. 1014, s. 4; nr. 1016, s. 4; nr. 1018, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1022, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1026, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1042, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1053, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1058, s. 4. (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane tarih muallimi Murat Bey tarafından neşredilmekte olan mecmuanın üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat”. İlanda ayrıca şimdiye kadar çıkan üç sayının mündericâtı da verilmektedir.)

İmzasız: *Tarih-i Umumi*, T.H., nr. 1314, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1318, s. 4; nr. 1320, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1325, s.

4; nr. 1326, s. 4; nr. 1327, s. 4; nr. 1329, s. 4. (Darülmualimin Müdürü Murat Bey'in eseri olan *Tarih-i Umumi*'nin sonuncusu olan altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Tarih-i Umumî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1291, s. 2. (Mekteb-i Mülkiye-i Şahane Tarih-i Umumî muallimi Murat Bey tarafından telif edilerek ciltler hâlinde neşredilen *Tarih-i Umumi*'nin altıncı ve son cildinin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Tarih-i Umumî adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1352, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan eserin birtakım ilavelerle yeniden yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Tecvit adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1197, s. 4. (Şemsü'l-Maarif Mektebi müdürü Abdi Kamil Efendi'nin yeni bir tarzda tertip ettiği belirtilen *Tecvit* adlı risalesinin satışa çıktığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Telemak Tarz-ı Cedid*, T.H., nr. 857, s. 4; nr. 864, s. 4. (Önemli bir eser olarak görülen *Telemak*'ın bu defa kelime kelime ve son derece açık bir surette sahih bir tercümesinin neşredildiği ile iki risalenin fiyatını belirten "İlanat" sütununda yer alan yazı. Yazıda mütercimim kim olduğu beyan edilmese de tarih itibarıyla Ahmet Vefik Paşa olduğu tahmin edilebilir.)

İmzasız: *Telhis-i Sarf ve Nahiv*, T.H., nr. 849, s. 4; nr. 850, s. 4; nr. 858, s. 4; . (Arapçanın kolaylıkla öğrenilmesi için Telif ve Tercüme Dairesi müdürü Ahmet Hamdi Bey tarafından tercüme edilen eserin fiyatı ve satış yerleri hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Temaşa*, T.H., nr. 380, s. 4; nr. 382, s. 4; nr. 384, s. 4; nr. 386, s. 4; nr. 387, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 398, s. 4; nr. 459, s. 4; nr. 460, s. 4; nr. 461, s. 4; nr. 463, s. 4; nr. 464, s. 4; nr. 466, s. 4; nr. 467, s. 4. (*Vicdan*'ın ikinci cildinin altıncı cüzünün neşredildiği ve her yerde satıldığına dair "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Temaşa*, T.H., nr. 525, s. 4; nr. 530, s. 4; nr. 533, s. 4; nr. 534, s. 4; nr. 537, s. 4; nr. 539, s. 4. (*Temaşa*'nın ikinci cildinin yedinci cüzü olan "*Ahmet Yetim*" isimli milli piyesin neşrolunduğu ve her yerde bulunabileceği hakkında "İ'lânât" sütununda yer alan kısa haber.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 503, s. 4; nr. 504, s. 4. (Mekteb-i Sultanî hüsn-i hatt muallimlerinden İzzet Efendi ile refiki Tahsin Efendi'nin tab ettirmiş oldukları "*Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî*" isimli mecmuanın nerelerde bulunabileceği hakkında, "İlanat" sütununda yer alan bir yazı.)

İmzasız: *Tercüman-ı Hutut-ı Osmanî*, T.H., nr. 504, s. 2. (Mahmut İzzet Efendi'nin kitabı ve içeriği hakkında bilgi veren, "İlan-ı Mahsus" sütununda yer alan bir kitap tanıtım yazısı.)

İmzasız: *Tercümetü's-Şemail*, T.H., nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1259, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1263, s. 4; nr. 1264, s. 4; nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1308, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4. (Eyüp Sabri tarafından Muhammed v. İsa el-Tirmizî tarafından tercüme edilen *Tercümetü's-Şemail* adlı eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Tercümetü's-Şemail*, T.H., nr. 1396, s. 4; nr. 1398, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1400, s. 4; nr. 1406, s. 4; nr. 1408, s. 4; nr. 1410, s. 4; nr. 1412, s. 4; nr. 1414, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1418, s. 4; nr. 1419, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1423, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1427, s. 4; nr. 1432, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1441, s. 4; nr. 1447, s. 4; nr. 1448, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1458, s. 4; nr. 1467, s. 4; nr. 1470, s. 4; nr. 1476, s. 4; nr. 1487, s. 4; nr. 1493, s. 4. (*Tercümetü's-Şemail*'in *Riyazü'l-Mukinin* ile

birlikte Esat Efendi'nin matbaasından satın alınabileceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Tuhfetü's-Sami li-Tahsili's-Mübtedi*, T.H., nr. 1212, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1216, s. 4; nr. 1220, s. 4; nr. 1221, s. 4; nr. 1222, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1229, s. 4; nr. 1231, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1236, s. 4; nr. 1238, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1242, s. 4; nr. 1244, s. 4; nr. 1246, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1254, s. 4; nr. 1256, s. 4; nr. 1258, s. 4; nr. 1260, s. 4; nr. 1262, s. 4; nr. 1264, s. 4; nr. 1266, s. 4; nr. 1268, s. 4; nr. 1270, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1277, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1291, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1300, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1304, s. 4; nr. 1306, s. 4; nr. 1308, s. 4; nr. 1310, s. 4; nr. 1312, s. 4; nr. 1314, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1318, s. 4; nr. 1320, s. 4; nr. 1322, s. 4; nr. 1324, s. 4; nr. 1326, s. 4. (Mustafa Sami'nin eseri hakkında “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Türk ve Fransız ve Alman Lisanlarından –Müretteb Mükaleme Kitabı-*, T.H., nr. 876, s. 2. (Kolaylıkla konuşabilmek için gayet uygun bir tarzda kaleme alındığı belirtilerek eserin satış yerleri hakkında bilgi verilen “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Türkçe Kaside-i Bürde Şerhi*, T.H., nr. 1264, s. 2. (*Kaside-i Bürde Şerhi*'nin Esat Efendi'nin matbaasınca basıldığı hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda belirtilen şerh, Şem'i'ye ait olup, eserin sonunda Kaside-i Mudariyye Metni ve Hutbe-i Nikâh da bulunmaktadır.)

İmzasız: *Türkçe Kaside-i Bürde Şerhi*, T.H., nr. 1265, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1268, s. 4; . (*Kaside-i Bürde Şerhi*'nin Esat Efendi'nin matbaasınca basıldığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan. İlanda belirtilen şerh, Şem'i'ye ait olup, eserin sonunda Kaside-i Mudariyye Metni ve Hutbe-i Nikâh da bulunmaktadır.)

İmzasız: *Türkçe Kaside-i Bürde Şerhi*, T.H., nr. 1336, s. 4; nr. 1337, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1339, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1345, s. 4; nr. 1346, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1353, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4. (*Kaside-i Bürde Şerhi*'nin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Umdetü'l-İslam*, T.H., nr. 1439, s. 2. (İlanda belirtilmese de Ahmet Midhat Efendi'ye ait olduğu bilinen eserin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Umdetü'l-İslam*, T.H., nr. 1440, s. 4; nr. 1442, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1444, s. 4; nr. 1448, s. 4; nr. 1449, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4. (İlanda belirtilmese de Ahmet Midhat Efendi'ye ait olduğu bilinen eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Usul-i Defter-i Cedit*, T.H., nr. 1386, s. 4; nr. 1396, s. 4. (Albert Maniliar tarafından hazırlanıp Muhiddin tarafından tercüme edilen eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Usul-i Farisî*, T.H., nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1319, s. 4; nr. 1321, s. 4. (Mekteb-i Sultanî Farisî muallimi Feyzi Efendi tarafından kaleme alınan eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Usul-i Fıkıhtan Levamii'l-dekayık fî Tercüme-i Mecamiü'l-hakayık*, T.H., nr. 1414, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1438, s. 4; nr. 1440, s. 4; nr. 1442, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1457, s. 4; nr. 1470, s. 4; nr. 1475, s. 4; nr. 1476, s. 4; nr. 1485, s. 4; nr. 1488, s. 4; nr. 1490, s. 4; nr. 1493, s. 4; nr. 1495, s. 4; nr. 1497, s. 4; nr. 1499, s. 4. (Ahmet Hamdi'ye ait olan eserin yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Usul-i Kitabet adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 941, s. 2. (Mekteb-i İdadi-i Askeri'nin kitabet hocası Siret Efendi tarafından

“ifade-i şifahiye ve tahririyesi başka zannolunan lisanımızda ifade-i tahririyenin takriben bir mah zarfında hatasız olarak icrası kabil olduğu”nu ispat amacıyla kaleme alındığı ifade edilen eser hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Usul-i Tedris*, T.H., nr. 802, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 805, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 807, s. 4; nr. 808, s. 4; nr. 811, s. 4; nr. 812, s. 4; nr. 814, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 818, s. 4; nr. 820, s. 4; nr. 821, s. 4; nr. 824, s. 4. (Altmış derste Fransızca öğrenilmesi vaadiyle, Alman Emile Otto tarafından kaleme alınarak Alman ve Fransız mekteplerinde okutulan ve “kavaid-i Osmanîye”ye uygun olarak Wiezenthall tarafından tercüme edilen eserin ilk cüzünün yayımlanması hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Usul-i Tedris*, T.H., nr. 1379, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1386, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1403, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1410, s. 4; nr. 1412, s. 4;. (Emile Otto’ya ait olup W. Wiezenthall tarafından tercüme edilen eserin yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Usul-i Tedris adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 839, s. 4; nr. 842, s. 4; nr. 843, s.4; nr. 844, s. 4; nr. 846, s. 4; nr. 848, s. 4; nr. 855, s. 4; nr. 856, s. 4; nr. 857, s. 4; nr. 858, s. 4. (Altmış derste Fransızca öğrenilmesi vaadiyle, Alman Emile Otto tarafından kaleme alınarak Alman ve Fransız mekteplerinde okutulan ve “kavaid-i Osmanîye”ye Viezenthall tarafından aktarılan eserin neşrinin tamamlandığı ve fiyatı ile satıldığı yerler hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Usul-i Tedris adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1181, s. 2. (W. Wiezenthall tarafından Emile Otto’dan çevrilen ve kısa sürede Fransızca öğretmek amaçlı kitabın ikinci baskısının yapıldığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Vasıta-i Terakki adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1182, s. 2. (Çocuklara yönelik *Vasıta-i Terakki* adlı mecmuanın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Vasıta-i Terakki adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1184, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; nr. 1189, s. 4; nr. 1191, s. 4; nr. 1198, s. 4; nr. 1200, s. 4; nr. 1202, s. 4; nr. 1204, s. 4. (Çocuklara yönelik *Vasıta-i Terakki* adlı mecmuanın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Vilayat Salnameleri*, T.H., nr. 842, s. 4; nr. 844, s. 4; nr. 846, s. 4; nr. 854, s. 4; nr. 856, s. 4; nr. 865, s. 4; nr. 868, s. 4. (1298 senesine ait Konya, Kastamonu ve Trabzon salnamelerinin neşredildiği ve fiyatı hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Yadigâr*, T.H., nr. 422, s. 3. (Erkan-ı Harbiye miralaylarından Cevat Bey tarafından çıkarılan *Yadigâr* isimli fen mecmuası hakkında “Mevadd-ı Fenniye” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Yeni Evzan*, T.H., nr. 1089, s. 4; nr. 1091, s. 4; nr. 1095, s. 4; nr. 1096, s. 4; nr. 1102, s. 4; nr. 1113, s. 4; nr. 1115, s. 4; nr. 1117, s. 4; nr. 1120, s. 4. (*Yeni Evzan* adlı eserin yayımlandığı ve fiyatı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Yeni Kütüphane*, T.H., nr. 421, s. 4. (Tabı tamamlanan eserlerin hangi numaralı desteler ile neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Yeni Kütüphane*, T.H., nr. 1135, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat* tefrikalarından mürekkep *Yeni Kütüphane* içinde çıkan kitaplar, “*Asar-ı Tarihiye*” başlığı ile *Tarih-i Umumiyyeden (Esmine-i Mütekaddime)*, *Tarih-i Umumiyyeden (Ezmine-i Mutavassıta)*, *Hilal-i Ahmer Cemiyetinin Hülasa-i Tarihi*, *Cezayir Tarihi* (Henüz natamamdır); “*Asar-ı Fenniye*” başlığı ile *Sevdâ-yı Say u Amel*, *Teşrin ve Taksim-i Mesai*, *Ekonomipolitik*, *Medhal ve Tarih-i Fünun-ı Coğrafya*; “*Roman*” başlığı ile *Alayın Kraliçesi* (İngilizceden mütercem), *Yeryüzünde Bir Melek* (Re’sen telif), *Konak*

(Almancadan müştereken mütercem); “Yeni Kütüphane’ye Hariçten Verilen Asar” başlığı ile ise *Asyâ-yı Vusta Seyahatnamesi* (Mehmet Emin Efendi’nin), *Graziella* (Neyyir Bey’in), *Plevne Tarih-i Harbi*, *Fenn-i Eşkal-i Hariciye-i Feres* (Baytar Vahit Efendi’nin), *Tarih-i Vehhabiyan* (Kaimmakam Sabri Bey’in), *İpek Böcekleri* (Mehmet Emin Efendi’nin) şeklinde sıralanmaktadır.)

İmzasız: *Yeni Kütüphane*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4; . (“İlanat” sütununda yer alan reklamda *Tercüman-ı Hakikat* tefrikalarından mürekkep Yeni Kütüphane içinde çıkan kitaplar, “Asar-ı Tarihiye” başlığı ile *Tarih-i Umumiyyeden (Esmine-i Mütekaddime)*, *Tarih-i Umumiyyeden (Ezmine-i Mutavassıta)*, *Hilal-i Ahmer Cemiyetinin Hülâsa-i Tarihi*, *Cezayir Tarihi* (Henüz natamamdır); “Asar-ı Fenniye” başlığı ile *Sevdâ-yı Say u Amel*, *Teşrin ve Taksim-i Mesai*, *Ekonomipolitik*, *Medhal ve Tarih-i Fünun-ı Coğrafya*; “Roman” başlığı ile *Alayın Kraliçesi* (İngilizceden mütercem), *Yeryüzünde Bir Melek* (Re’sen telif), *Konak* (Almancadan müştereken mütercem); “Yeni Kütüphane’ye Hariçten Verilen Asar” başlığı ile ise *Asyâ-yı Vusta Seyahatnamesi* (Mehmet Emin Efendi’nin), *Graziella* (Neyyir Bey’in), *Plevne Tarih-i Harbi*, *Fenn-i Eşkal-i Hariciye-i Feres* (Baytar Vahit Efendi’nin), *Tarih-i Vehhabiyan* (Kaimmakam Sabri Bey’in), *İpek Böcekleri* (Mehmet Emin Efendi’nin) şeklinde sıralanmaktadır.)

İmzasız: *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* adlı risale hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1128, s. 1. (Eski ölçülerin yeni ölçüye tahvili dolayısıyla gazete yayımlanan bend-i mahsusun *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* ismiyle risale olarak neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* adlı risale hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1130, s. 1. (Eski ölçülerin yeni ölçüye tahvili dolayısıyla gazete yayımlanan bend-i mahsusun *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* ismiyle risale olarak neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* adlı risale hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1131, s. 1. (Eski ölçülerin yeni ölçüye tahvili dolayısıyla gazete yayımlanan bend-i mahsusun *Yeni Ölçülerle Açık Hesap* ismiyle risale olarak neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Yeni Sarf-ı Fransevî*, T.H., nr. 989, s. 2. (Matbua-i Amire Ruznamecisi Sarafim Efendi’nin eseri olduğu ve tercüme ile tabının yakın tarihte tamamlandığı belirtilen eserin birinci cildinin yayımlanması hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda Şapsal olarak belirtilen eser kataloglarda “[Chapsal] Nâm Sarf-ı Fransevî’nin Fransızca ile Karışık Türkçeye Tercümesi” isminde ve Pierre Charles Chapsal adına kayıtlıdır. Eserin mütercimi ise Maksud Manuk Aşçıyan’dır.)

İmzasız: *Yeni Sarf-ı Fransevî*, T.H., nr. 990, s. 4; nr. 994, s. 4; nr. 997, s. 4; nr. 1000, s. 4; nr. 1003, s. 4; nr. 1009, s. 4; nr. 1011, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1029, s. 4; nr. 1031, s. 4; nr. 1035, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1043, s. 4; nr. 1045, s. 4; nr. 1047, s. 4; nr. 1049, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1054, s.4; nr. 1055, s. 4; nr. 1064, s. 4; nr. 1065, s. 4; nr. 1082, s. 4; nr. 1084, s. 4; nr. 1086, s. 4; nr. 1135, s. 4. (Matbua-i Amire Ruznamecisi Sarafim Efendi’nin eseri olduğu ve tercüme ile tabının yakın tarihte tamamlandığı belirtilen eserin birinci cildinin yayımlanması hakkında “İlanat”. Eser kataloglarda “[Chapsal] Nâm Sarf-ı Fransevî’nin Fransızca ile Karışık Türkçeye Tercümesi” isminde ve Pierre Charles Chapsal adına kayıtlıdır. Eserin mütercimi ise Maksud Manuk Aşçıyan’dır.)

İmzasız: *Yorgaki Dandini*, T.H., nr. 1020, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1042, s. 4; nr. 1044, s. 4; nr. 1049, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1053, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4; nr. 1059, s. 4; nr. 1061, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4; nr. 1065, s. 4; nr. 1067, s. 4; nr. 1069, s. 4; nr. 1072, s. 4; nr. 1074, s. 4; nr. 1075, s. 4; nr. 1077, s. 4; nr. 1078, s. 4; nr. 1079, s. 4; nr. 1081, s. 4; nr. 1084, s.

4; nr. 1086, s. 4; nr. 1087, s. 4; nr. 1088, s. 4; nr. 1090, s. 4; nr. 1092, s. 4; nr. 1093, s. 4; nr. 1094, s. 4; nr. 1096, s. 4; nr. 1098, s. 4; nr. 1099, s. 4; nr. 1100, s. 4; nr. 1102, s. 4; nr. 1104, s. 4; nr. 1106, s. 4; nr. 1108, s. 4; nr. 1110, s. 4; nr. 1112, s. 4. (Moliere'in eserlerinden olup Ahmet Vefik Paşa tarafından uyarlanan *Yorgaki Dandini* adlı eserin yayımlandığı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Zafername-i Sabit*, T.H., nr. 1215, s. 2-3. (Ebüzziya Tefvîk tarafından yayına hazırlanan Sabit'in *Zafername-i Sabit* adlı eseri hakkında değerlendirmede bulunularak eserin yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Ziya Paşa'nın eserlerinin basılması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 948, s. 2. (Ziya Paşa'nın şiirlerinin bahriye binbaşılardan Hamdi Bey tarafından derlenerek bastırıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zor Nikah*, T.H., nr. 1000, s. 4; nr. 1001, s. 4; nr. 1003, s. 4; nr. 1007, s. 4; nr. 1009, s. 4; nr. 1012, s. 4; nr. 1014, s. 4; nr. 1016, s. 4; nr. 1018, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1026, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1029, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1035, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1039, s. 4; nr. 1040, s. 4; nr. 1041, s. 4; nr. 1043, s. 4; nr. 1045, s. 4; nr. 1046, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1053, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4; nr. 1059, s. 4; nr. 1062, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4. (Moliere'in eserlerinden "komedyâ". İkinci olan bu eserlerin birincisi *İnfial-i Aşk*, üçüncüsü ise *Don Cívani*'dir. Ahmet Vefik Paşa tarafından uyarlanan eserlerin satışı hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Zoraki Tabip*, T.H., nr. 1010, s. 4; nr. 1012, s. 4; nr. 1013, s. 4. (Moliere'in eserlerinden olup Ahmet Vefik Paşa tarafından uyarlanan "komedyâ"nın yayımlandığını haber veren "İlanat". *Zor Nikâh*, *Don Cívani*, *İnfial-i Aşk*'tan mürekkep serinin altıncı kitabı.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan*, T.H., nr. 1053, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4; nr. 1066, s. 4; nr. 1069, s. 4. (*Zübde-i Gülistan* adlı eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat”. İlanda sözü geçmese de eserin muharriri Muhiddin Sadi-i Şirazi, mütercimleri ise Cafer Tayyar b. Ahmet Salim ve Osman’dır.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1099, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1110, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1119, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1126, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1135, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1141, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1152, s. 2.
(Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1159, s. 2.
(Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1169, s. 2.
(Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1170, s. 4;
nr. 1171, s. 4; nr. 1174, s. 4; nr. 1175, s. 4; nr. 1176, s. 4; nr. 1177, s. 4; .
(Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1178, s. 4;
nr. 1179, s. 4; nr. 1180, s. 4; nr. 1181, s. 4; . (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye
ait olup Tayyar ve Osman Beyler tarafından tercüme edilerek cüzler
hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on beşinci
cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1184, s. 2.
(Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1185, s. 4; nr. 1186, s. 4; nr. 1187, s. 4; . (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1189, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1193, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1206, s. 2-3. (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin on dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1209, s. 3. (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirminci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1210, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirminci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1213, s. 4; nr. 1216, s. 4; . (Muhiddin Sadi-i Şirazi'ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan

Zübde-i Gülistan adlı eserin yirminci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1218, s. 3. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1219, s. 4; nr. 1220, s. 4; nr. 1222, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1228, s. 4. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman Beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1231, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1232, s. 4; nr. 1234, s. 4; nr. 1236, s. 4. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1237, s. 2. (Muhiddin Sadi-i Şirazi’ye ait olup Tayyar ve Osman beyler tarafından tercüme edilerek cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan*, T.H., nr. 1280, s. 2. (*Zübde-i Gülistan* adlı eserin yirmi üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Zübde-i Gülistan* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1138, s. 2. (Cüzler hâlinde yayımlanan ve neşri tamamlanan *Zübde-i Gülistan*'a zeyl olmak üzere bir risalenin yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Zübde-i Gülistan*, T.H., nr. 1349, s. 4; nr. 1351, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1353, s. 4; nr. 1355, s. 4; nr. 1357, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1366, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1370, s. 4; nr. 1371, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1403, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4; nr. 1411, s. 4; nr. 1413, s. 4; nr. 1415, s. 4; nr. 1416, s. 4; nr. 1418, s. 4; nr. 1419, s. 4; nr. 1423, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1427, s. 4; nr. 1429, s. 4; nr. 1431, s. 4; nr. 1433, s. 4; nr. 1435, s. 4; nr. 1437, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1457, s. 4; nr. 1459, s. 4; nr. 1461, s. 4; nr. 1463, s. 4; nr. 1465, s. 4; nr. 1467, s. 4; nr. 1468, s. 4; nr. 1469, s. 4; nr. 1471, s. 4; nr. 1472, s. 4; nr. 1473, s. 4; nr. 1475, s. 4; nr. 1476, s. 4; . (Cüzler hâlinde neşredilmekte olan *Zübde-i Gülistan*'ın neşrinin tamamlandığı ve satın alınabileceği yerler hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 534, s. 4; nr. 535, s. 4; nr. 538, s. 4; nr. 539, s. 4; nr. 540, s. 4; nr. 666, s. 4. (Fransa ve Prusya savaşı ile politikasını ele alan musavver kitabın, hemen her dile tercüme edildiği ve öneminden söz edilen “İlanat” sütunundaki yazıda, eserin Osmanlı lisanına da tercüme edildiği duyurularak, nerelerde bulunabileceği hakkında bilgi verilmektedir.)

2.3.2. Mecnua İlanları

(Faik) Reşat: *Şark*, T.H., nr. 939, s. 2. (*Şark* mecmuasının 8. cüzünün yayımlandığı haberi ile mündericatı hakkında bilgi sunan “İlan-ı Mahsus”).

(Faik) Reşat: *Şark*, T.H., nr. 942, s. 4; nr. 946, s. 4; nr. 947, s. 4; nr. 948, s. 4; nr. 950, s. 4; nr. 952, s. 4; nr. 956, s. 4; nr. 958, s. 4; nr. 960, s. 4; nr. 961, s. 4; nr.

966, s. 4; nr. 968, s. 4; nr. 969, s. 4; nr. 973, s. 4; nr. 974, s. 4; nr. 977, s. 4; nr. 981, s. 4; nr. 984, s. 4; nr. 986, s. 4; nr. 989, s. 4; nr. 991, s. 4; nr. 994, s. 4; nr. 996, s. 4; nr. 999, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1020, s. 4; nr. 1022, s. 4. (Faik Reşat tarafından çıkarılan *Şark*'ın sekizinci cüzünün yayımlandığını ve bu sayının içeriğini haber veren "İlanat".)

Mecmua-i Ebüzziya İdaresi: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 752, s. 4; nr. 753, s. 4; nr. 754, s. 4; nr. 756, s. 4; nr. 757, s. 4; nr. 759, s. 4; nr. 761, s. 4; nr. 764, s. 4; nr. 765, s. 4; nr. 767, s. 4; nr. 769, s. 4; nr. 771, s. 4; nr. 773, s. 4; nr. 774, s. 4; nr. 776, s. 4; nr. 781, s. 4; nr. 783, s. 4; nr. 792, s. 4; nr. 794, s. 4; nr. 797, s. 4; nr. 800, s. 4. (*Mecmua-i Ebüzziya*'ya üye olmanın şartları hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Afak adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1355, s. 2. (*Afak* isimli mecmuanın üçüncü cüzünün yayımlandığını haber vererek içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1367, s. 2. (Muallim Naci ve Mehmet Şükrü tarafından hazırlanan mecmuanın üçüncü cüze kadar neşrolunduğu, dördüncü cüzünün de basılmak üzere olduğu hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1367, s. 2; nr. 1369, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1377, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4. (Muallim Naci ve Mehmet Şükrü tarafından hazırlanan mecmuanın üçüncü cüze kadar neşrolunduğu, dördüncü cüzünün de basılmak üzere olduğu hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1439, s. 2. (*Afak*'ın altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1444, s. 2. (*Afak* adlı mecmuanın altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1445, s. 4. (*Afak* mecmuasının altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1447, s. 2. (*Afak* mecmuasının yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Afak*, T.H., nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1456, s. 4; nr. 1458, s. 4; s. (*Afak*’ın yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Afak’a Bir Nazar*, T.H., nr. 1423, s. 2; nr. 1424, s. 2. (“Muallim Naci’nin (*Afak*)’ta münderiç (Zeval-i Aşk) unvanlı makalesine yazmış oldukları lakırdılara karşı bazı muhakemat-ı fikriyeyi ve bu meseleye dair bir makaleyi camid” olduğu beyan edilen mecmua hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Afak’a Bir Nazar*, T.H., nr. 1425, s. 4. (“Muallim Naci’nin (*Afak*)’ta münderiç (Zeval-i Aşk) unvanlı makalesine yazmış oldukları lakırdılara karşı bazı muhakemat-ı fikriyeyi ve bu meseleye dair bir makaleyi camid” olduğu beyan edilen mecmua hakkında “İlanat” sütununda yer alan duyuru.)

İmzasız: *Afak adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 2. (*Afak* adlı mecmuanın dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Afak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1402, s. 1. (*Afak* adlı mecmuanın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında.)

İmzasız: *Aile*, T.H., nr. 585, s. 2. (Şemsettin Sami’nin bu defa de *Aile* isimli eserinin, yine Mihran Efendi’nin matbaasında basıldığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. Eser hakkında bilgi vermektense yazarının mukaddimesinin “Mütenevvîa” kısmına aynen derç edildiği haber verilmektedir.)

İmzasız: *Aile adlı mecmuanın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 602, s. 2. (Şemsettin Sami’nin *Aile* isimli mecmuasının üçüncü cüzünün yayımlandığı ve içeriği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Arkadaş*, T.H., nr. 906, s. 3. (Mehmet Şemseddin'in on beş günde bir çıkan *Çocuklara Arkadaş* isimli mecmuasının altıncı cüzünün yayımlandığına dair "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Arkadaş*, T.H., nr. 914, s. 4; nr. 916, s. 4; nr. 919, s. 4; nr. 922, s. 4; nr. 923, s. 4; nr. 925, s. 4; nr. 927, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafından hazırlanan *Arkadaş* isimli mecmuanın altıncı sayısının çıktığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Arkadaş'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 934, s. 2; nr. 939, s. 4; nr. 942, s. 4; nr. 955, s. 2. (Mehmet Şemseddin'in çocuklar için neşrettiği *Arkadaş* mecmuasının yedinci cüzünün çıktığını duyuran "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Arkadaş*, T.H., nr. 941, s. 2; nr. 944, s. 4; nr. 946, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen *Arkadaş* isimli çocuk mecmuasının yedinci cüzü ile bu cüzünün içeriğinden söz eden "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Arkadaş adlı mecmuanın yedinci cüzünün yayımlanışı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 947, s. 4; nr. 949, s. 4; nr. 951, s. 4; nr. 953, s. 4; nr. 954, s. 4;. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen *Arkadaş* isimli mecmuanın yedinci sayısının çıkması ve içeriği hakkında "İlanat".)

İmzasız: *Arkadaş isimli mecmua hakkında*, T.H., nr. 968, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen *Arkadaş* isimli mecmuanın sekizinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Arkadaş hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1009, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafında hazırlanan *Arkadaş* isimli edebiyat risalesinin dokuzuncusunun çıktığını haber veren "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.)

İmzasız: *Arkadaş hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1023, s. 2; nr. 1024, s. 4; nr. 1025, s. 4. (Mehmet Şemseddin tarafında hazırlanan *Arkadaş* isimli

edebiyat risalesinin dokuzuncusunun çıktığını haber veren “İlanat”.
İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.)

İmzasız: *Arkadaş*, T.H., nr. 1044, s. 4; nr. 1046, s. 4; nr. 1047, s. 4; nr. 1048, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr. 1052, s. 4; nr. 1054, s. 4; nr. 1055, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4; nr. 1059, s. 4; nr. 1060, s. 4; nr. 1061, s. 4; nr. 1063, s. 4; nr. 1064, s. 4. (Mehmet Şemseddin’in çocuklar için neşrettiği *Arkadaş* isimli mecmuanın onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Çocuklara Arkadaş*, T.H., nr. 842, s. 4; nr. 842, s. 4; nr. 844, s. 4; nr. 845, s. 4; nr. 847, s. 4; nr. 848, s. 4; nr. 854, s. 4; nr. 855, s. 4; nr. 856, s. 4; nr. 857, s. 4; . (Mehmet Şemseddin tarafından neşredilen *Çocuklara Arkadaş* adlı mecmuanın birinci cüzü nün çıktığını haber veren “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Çocuklara Arkadaş adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 865, s. 2. (Mehmet Şemseddin tarafından çıkarılan *Çocuklara Arkadaş* isimli mecmuanın içindekilerle yalnız çocuklara değil aynı zamanda büyüklere de tavsiye edildiği ve Sarafim Efendi vasıtası ile dağıtıldığını haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Çocuklara Arkadaş*, T.H., nr. 872, s. 4; nr. 873, s. 4; nr. 874, s. 4; nr. 876, s. 4; nr. 877, s. 4; nr. 881, s. 4. (Çocukların terbiyesi için hem faydalı hem de eğlenceli bir eser olduğu vurgulanan ve on beş günde bir kitap şeklinde çıkan Mehmet Şemseddin’e ait mecmuanın üçüncü cüzünün yayımlanması hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1323, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1327, s. 4; . (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan mecmuanın birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1333, s. 4; nr. 1334, s. 4; nr. 1335, s. 4; nr. 1136, s. 4; nr. 1338, s. 4; nr. 1340, s. 4; nr. 1341, s. 4; nr. 1342, s. 4; nr. 1344, s. 4; nr. 1345, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan mecmuanın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1353, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1359, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1362, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Envar-ı Zekâ*'nın üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)²¹⁷

İmzasız: *Envar-ı Zekâ hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1366, s. 2. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Envar-ı Zekâ*'nın dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1367, s. 4; nr. 1369, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1374, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Envar-ı Zekâ*'nın dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Enver-i Zekâ'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1379, s. 2. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Enver-i Zekâ* isimli mecmuanın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1380, s. 4; nr. 1381, s. 4; nr. 1382, s. 4; nr. 1384, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1386, s. 4; nr. 1388, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Envar-ı Zekâ* isimli mecmuanın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1403, s. 4; nr. 1409, s. 4; nr. 1410, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan mecmuanın altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1416, s. 4; nr. 1423, s. 4; nr. 1425, s. 4; nr. 1427, s. 4; nr. 1430, s. 4. (*Envar-ı Zekâ*'nın yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1432, s. 4; nr. 1434, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1441, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1445, s. 4; nr. 1447, s. 4; nr. 1449, s. 4. (*Envar-ı Zekâ*'nın sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1450, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1456, s. 4; nr. 1459, s. 4; nr. 1461, s. 4; nr. 1463, s. 4; nr. 1465, s. 4; nr. 1467, s. 4; nr. 1469, s. 4; nr. 1471, s. 4; nr. 1475, s. 4. (*Envar-ı Zekâ*'nın dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Envar-ı Zekâ*, T.H., nr. 1485, s. 4; nr. 1486, s. 4; nr. 1488, s. 4; nr. 1489, s. 4; nr. 1493, s. 4; nr. 1495, s. 4; nr. 1497, s. 4; nr. 1499, s. 4. (*Envar-ı Zekâ*'nın onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Gonca-i Edep*, T.H., nr. 1489, s. 1. (Selanikli edebiyat meraklıları tarafından on beş günde bir çıkarılan mecmuanın birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 989, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 991, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de bulunmaktadır.)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 999, s. 2. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* adlı mecmuasının bu defa dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1000, s. 4; nr. 1002, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın dokuzuncu cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1004, s. 4; nr. 1005, s. 4; nr. 1006, s. 4; nr. 1007, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* isimli mecmuasının onuncusunun çıktığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1009, s. 4; nr. 1011, s. 4; nr. 1012, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* isimli mecmuasının on birinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1020, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* adlı mecmuasının on ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1039, s. 4; nr. 1040, s. 4; nr. 1042, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* isimli mecmuasının on altıncı cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1035, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* adlı mecmuanın on beşinci cüzünün yayımlandığını duyuran "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1045, s. 4; nr. 1046, s. 4; nr. 1048, s. 4; nr. 1049, s. 4; nr. 1050, s. 4; nr. 1051, s. 4; nr. 1053, s. 4. (Şemseddin Sami'nin *Hafta* isimli mecmuasının on yedincisinin çıktığını haber veren "İlanat".)

İmzasız: *Hafta*, T.H., nr. 1055, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1057, s. 4; nr. 1058, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın on sekizinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 955, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* adlı mecmuanın birinci cildinin ikinci adedinin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 972, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* adlı mecmuanın beşinci sayısının çıktığını haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hafta adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 974, s. 4; nr. 975, s. 4; nr. 977, s. 4; nr. 978, s. 4. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen

Hafta isimli haftalık mecmuanın beşinci cüzünün yayımlanması hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Hafta adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 979, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilmekte olan *Hafta* mecmuasının altıncı cüzünün yayımlandığını haber vererek içeriğini derç eden “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hafta mecmuasının altıncı cüzünün çıkması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 979, s. 4; nr. 980, s. 4; nr. 981, s. 4; nr. 982, s. 4; nr. 983, s. 4; nr. 985, s. 4; nr. 987, s. 4; nr. 988, s. 4. (*Hafta* isimli mecmuanın altıncı cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”.)

İmzasız: *Hafta mecmuasının on üçüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1021, s. 2; nr. 1025, s. 4. (*Hafta* mecmuasının on üçüncü cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta mecmuasının on üçüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1022, s. 2; nr. 1023, s. 4; nr. 1024, s. 4; nr. 1027, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1029, s. 4. (*Hafta* mecmuasının on üçüncü cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta'nın on ikinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1015, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”. İlanda içerik de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta'nın on dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1029, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* isimli mecmuanın on dördüncü cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta'nın on dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1030, s. 2; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; . (Şemseddin Sami tarafından neşredilen

Hafta isimli mecmuanın on dördüncü cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hafta'nın on beşinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1039, s. 2. (Şemseddin Sami tarafından neşredilen *Hafta* adlı mecmuanın bu defa on beşinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 990, s. 4; nr. 991, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın yirmi üçüncü cüzünün yayımlandığını haber vererek içeriğini sıralayan “İlanat”).

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 1051, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın otuz ikinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak*, T.H., nr. 1394, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın ikinci senesinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Hazine-i Evrak Cüzü 2*, T.H., nr. 868, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın ikinci cüzünün çıktığını haber vererek içeriğini sıralayan “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 881, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın dördüncü cüzünün yayımlandığını haber veren ve mündericatını açıklayan “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın beşinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 886, s. 2. (*Hazine-i Evrak*'ın beşinci cüzünün yayımlandığını duyuran ve mündericatından haber veren “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 892, s. 3. (*Hazine-i Evrak*'ın altıncı cüzünün yayımlanması haberi ile içeriği hakkında bilgi veren “İlan-ı Mahsus”).

- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 903, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın beşinci cüzünün yayımlanması ve içeriğini duyuran "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 907, s. 4;
nr. 908, s. 4; nr. 910, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın sekizinci cüzünün çıkması hakkında, içeriğine dair bilgi veren ve "İlanat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 917, s. 2.
(Onuncu sayısının çıktığı duyurulan *Hazine-i Evrak*'ın içeriği hakkında da bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 919, s. 4;
nr. 920, s. 4; nr. 925, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın onuncu cüzünün çıkışı ve yeni sayının içeriği hakkında "İlanat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 923, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın on birinci cüzünün neşredildiğini haber vererek, yeni sayının içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 926, s. 4.
(*Hazine-i Evrak*'ın on birinci cüzünün neşredildiği haberi ile yeni sayının içeriği hakkında bilgi veren "İlanat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 938, s. 4.
(*Hazine-i Evrak*'ın on üçüncü cüzünün çıktığı haberi ile yeni sayının mündericâtı hakkında bilgi veren, "İlanat" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 941, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın on dördüncü cüzünün yayımlandığı haberi ile yeni sayının içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 942, s. 4;
nr. 944, s. 4; nr. 946, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın on dördüncü cüzünün yayımlandığını haberi ile yeni sayının içeriği hakkında bilgi veren "İlanat".)

- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 947, s. 2; nr. 948, s. 4; nr. 950, s. 4. (*Hazine-i Evrak'ın on beşinci cüzünün çıktığını haber vererek içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 952, s. 4. (*Hazine-i Evrak'ın on beşinci cüzünün yayımlandığı haberi ile içeriği hakkında bilginin verildiği "İlanat".*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 955, s. 4; nr. 956, s. 4. (*Hazine-i Evrak'ın on altıncı cüzünün yayımlandığını haber vererek içeriğini sıralayan "İlanat".*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 958, s. 2. (*Hazine-i Evrak'ın on yedinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus". Devamında yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 961, s. 4. (*Hazine-i Evrak'ın on yedinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 964, s. 2; nr. 965, s. 2. (*Hazine-i Evrak'ın sekizinci cüzünün yayımlanması ve yeni sayının içeriği hakkında "İlan-ı Mahsus".*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s. 4; nr. 970, s. 4. (*Hazine-i Evrak'ın on sekizinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 973, s. 2. (*Hazine-i Evrak'ın on dokuzuncu cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.*)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 983, s. 2; nr. 984, s. 2. (*Hazine-i Evrak'ın yirmi birinci cüzünün yayımlandığını*

haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 985, s. 4; nr. 986, s. 4; nr. 987, s. 4; nr. 989, s. 4. (Hazine-i Evrak’ın yirmi birinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriği de sıralanmaktadır.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 993, s. 2. (Hazine-i Evrak’ın yirmi üçüncü cüzünün yayımlandığını haber veren ve içeriğini sıralayan “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1000, s. 2. (Hazine-i Evrak’ın yirmi dördüncü cüzünün yayımlandığını haber vererek yeni sayının içeriğini sıralayan “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1006, s. 2; nr. 1011, s. 2. (Hazine-i Evrak’ın yirmi beşinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriğine de yer verilmiştir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1007, s. 2; nr. 1010, s. 4. (Hazine-i Evrak’ın yirmi beşinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriğine de yer verilmiştir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1014, s. 2; nr. 1015, s. 4; . (Hazine-i Evrak’ın yirmi yedinci cüzünün çıktığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1018, s. 2. (Hazine-i Evrak’ın yirmi yedinci cüzünün çıktığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak’ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1028, s. 2. (Hazine-i Evrak’ın yirmi beşinci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlanat”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1033, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın otuzuncu cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1034, s. 4;
nr. 1035, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1045, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın otuzuncu cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1040, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın otuz birinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1046, s. 4;
nr. 1048, s. 4. (*Hazine-i Evrak*'ın otuz birinci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1099, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın otuz yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1150, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın kırkıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni cüzün içeriği de verilmektedir.)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1403, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1414, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1419, s. 2.
(*Hazine-i Evrak*'ın altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1426, s. 4.
(*Hazine-i Evrak'*ın altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yedinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1427, s. 2.
(*Hazine-i Evrak'*ın yedinci cüzünün yayımlandığını duyuran ve mündericatından haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1433, s. 2.
(*Hazine-i Evrak'*ın sekizinci cüzünün neşredildiğini haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1435, s. 4;
nr. 1437, s. 4. (*Hazine-i Evrak'*ın sekizinci cüzünün neşredildiğini haber veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Hazine-i Evrak'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1439, s. 2.
(*Hazine-i Evrak'*ın dokuzuncu cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mecami-i Fünun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1367, s. 2. (*Mecami-i Fünun* adlı risalenin üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mecmua-i Asar*, T.H., nr. 1330, s. 4; nr. 1331, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1333, s. 4; nr. 1334, s. 4. (“Üdebâ-yı İslam ve hazire tarafından kaleme alınmış” her türlü eseri barındırma arzusunda olduğu beyan edilen ve şimdiye kadar üç sayısı yayımlanan mecmuanın dördüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecmua-i Asar*, T.H., nr. 1362, s. 4; nr. 1363, s. 4; nr. 1364, s. 4; nr. 1366, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1369, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1386, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1403, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1408, s. 4; nr. 1410, s. 4; nr. 1411, s. 4; nr. 1412, s. 4.

4; nr. 1416, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1422, s. 4; nr. 1426, s. 4; nr. 1429, s. 4; nr. 1430, s. 4; nr. 1431, s. 4; nr. 1433, s. 4; nr. 1434, s. 4; nr. 1436, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1441, s. 4; nr. 1443, s. 4; nr. 1444, s. 4. (Mecmuanın dördüncüsünün neşredildiği hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecmua-i Asar*, T.H., nr. 1447, s. 4; nr. 1452, s. 4; nr. 1453, s. 4; nr. 1455, s. 4; nr. 1456, s. 4; nr. 1458, s. 4; nr. 1459, s. 4. (*Mecmua-i Asar*’ın beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 969, s. 2; nr. 970, s. 2; nr. 989, s. 2; 1024, s. 2; . (*Mecmua-i Ebüzziya*’nın yirminci cüzünün yayımlandığını haber veren “İlan-ı Mahsus”. İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 892, s. 4; nr. 894, s. 4; nr. 899, s. 4; nr. 903, s. 4; nr. 905, s. 4; nr. 906, s. 4; nr. 907, s. 4; . (*Mecmua-i Ebüzziya*’nın on sekizinci cüzünün yayımlandığı duyurularak içeriği hakkında bilgi verilen “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 908, s. 3; nr. 909, s. 2; nr. 909, s. 2; nr. 931, s. 2; nr. 944, s. 2; nr. 953, s. 4; . (Ebüzziya Tevfik’in *Mecmua-i Ebüzziya* isimli mecmuasının on dokuzuncu cüzünün çıkışı ile içeriği hakkında bilgi veren “İlan-ı Mahsus”).

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 914, s. 4; nr. 916, s. 4; nr. 918, s. 4; nr. 920, s. 4; nr. 924, s. 4; nr. 925, s. 4; nr. 927, s. 4; nr. 930, s. 4; nr. 933, s. 4; nr. 935, s. 4; nr. 937, s. 4; nr. 939, s. 4; nr. 942, s. 4; nr. 944, s. 4; nr. 946, s. 4; nr. 949, s. 4; nr. 951, s. 4; nr. 957, s. 4; nr. 958, s. 4; nr. 960, s. 4; nr. 962, s. 4; nr. 963, s. 4; nr. 966, s. 4; nr. 967, s. 4; nr. 968, s. 4. (19. sayısının çıktığı ilan edilen *Mecmua-i Ebüzziya*’nın içeriği hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 972, s. 4; nr. 976, s. 4; nr. 978, s. 4; nr. 981, s. 4; nr. 982, s. 4; nr. 984, s. 4; nr. 985, s. 4; nr. 987, s. 4; nr. 988, s. 4; nr. 990, s. 4; nr. 992, s. 4; nr. 994, s. 4; nr. 996, s. 4; nr. 999, s. 4; nr. 1000, s.

4; nr. 1004, s. 4; nr. 1006, s. 4; nr. 1008, s. 4; nr. 1011, s. 4; nr. 1014, s. 4; nr. 1016, s. 4; nr. 1018, s. 4; nr. 1019, s. 4; nr. 1020, s. 4; nr. 1021, s. 4; nr. 1022, s. 4; nr. 1025, s. 4; nr. 1026, s. 4; nr. 1028, s. 4; nr. 1030, s. 4; nr. 1032, s. 4; nr. 1034, s. 4; nr. 1037, s. 4; nr. 1038, s. 4; nr. 1042, s. 4; nr. 1044, s. 4; nr. 1056, s. 4; nr. 1058, s. 4. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirminci cüzünün yayımlandığını haber veren "İlanat". İlanda yeni sayının içeriği de verilmektedir.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1190, s. 2. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus". İlanda yeni sayının içeriği hakkında bilgi de verilmektedir.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1475, s. 4; nr. 1476, s. 4; nr. 1477, s. 4; nr. 1478, s. 4; nr. 1485, s. 4; nr. 1486, s. 4; nr. 1489, s. 4. (Ebüzziya Tevfik tarafından yayımlanan mecmuanın otuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 724, s. 2. (Ebüzziya Tevfik tarafından çıkarıldığı bilinen *Mecmua-i Ebüzziya*'nın yedinci cüzünün yayımlandığı haberi ile mündericatı hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 751, s. 3. (Ebüzziya Tevfik tarafından çıkarılan *Mecmua-i Ebüzziya*'nın dokuzuncu cüzünün çıktığı haberi ve mündericatı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

Mecmua-i Ebüzziya İdaresi tarafından: Şerait-i İştira, T.H., nr. 802, s. 4; nr. 804, s. 4; nr. 806, s. 4; nr. 807, s. 4; nr. 809, s. 4; nr. 810, s. 4; nr. 812, s. 4; nr. 814, s. 4; nr. 815, s. 4; nr. 818, s. 4; nr. 820, s. 4; nr. 824, s. 4. (*Mecmua-i Ebüzziya*'ya abone olmak için gerekli şartlar hakkında "İlanat" sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya'nın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 775, s. 2. (Ebüzziya Tevfik tarafından çıkarılan *Mecmua-i Ebüzziya*'nın on birinci cüzünün yayımlandığı haberi ve mecmuanın içeriği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 799, s. 2. (Ebüzziya Tevfik tarafından hazırlanan *Mecmua-i Ebüzziya*'nın on üçüncü cüzünün neşredildiği haberi ile içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-ı Ebüzziya'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 891, s. 2. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın on sekizinci cüzünün çıkışı ve mecmuanın içeriği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Hadaikü'l-İmtihan*, T.H., nr. 802, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 806, s. 4. (Ders vekili Filibeli Halil Efendi tarafından mektep talebeleri için kaleme alınan mecmuanın ikinci cüzünün çıktığı ve satış yerleri hakkında "İlanat" kısmında yer alan yazı.)

İmzasız: *Mecmua-ı Ebüzziya'nın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1224, s. 2. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi ikinci cüzünün çıkışı ve mecmuanın içeriği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1353, s. 1. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1354, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1368, s. 4; nr. 1370, s. 4; nr. 1372, s. 4; nr. 1374, s. 4; nr. 1376, s. 4; nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; . (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4; nr. 1410, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1422, s. 4; nr. 1424, s. 4; nr. 1435, s. 4; nr. 1437, s. 4; nr. 1439, s. 4; . (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1441, s. 2. (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mecmua-i Ebüzziya*, T.H., nr. 1443, s. 4; nr. 1444, s. 4; . (*Mecmua-i Ebüzziya*'nın yirmi sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1362, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından on altı sayfası Türkçe ve on altı sayfası Arapça olarak hazırlanan ve on beş günde bir neşredilen risale-i fenniye ve edebiyenin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1378, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından hazırlanan otuz iki sayfadan oluşan ve on beş günde bir neşredilen Türkçe ve Arapça olarak yayımlanan *Medrese-i Fünun* adlı risalesinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1390, s. 4. (Vehbi Efendi tarafından hazırlanan otuz iki sayfadan oluşan ve on beş günde bir neşredilen Türkçe ve Arapça olarak yayımlanan *Medrese-i Fünun* adlı risalesinin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun'un üçüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1391, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından Türkçe ve Arapça olarak hazırlanan *Medrese-i Fünun*'un üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Medrese-i Fünun'un üçüncü cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1393, s. 4. (Vehbi Efendi tarafından Türkçe ve Arapça olarak hazırlanan *Medrese-i Fünun*'un üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1403, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından hazırlanan otuz iki sayfadan oluşan ve on beş günde bir neşredilen Türkçe ve

Arapça olarak yayımlanan *Medrese-i Fünun* adlı risalesinin üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1418, s. 2. (Vehbi Efendi’ye ait olup bir yarısı Türkçe diğer yarısı Arapça olan *Medrese-i Fünun*’un beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun’un yeni sayısı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1430, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından hazırlanan *Medrese-i Fünun*’un altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1443, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından on altı sayfası Türkçe ve on altı sayfası Arapça olarak hazırlanan ve on beş günde bir neşredilen risale-i fenniye ve edebiyenin on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1450, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından on altı sayfası Türkçe ve on altı sayfası Arapça olarak hazırlanan ve on beş günde bir neşredilen risale-i fenniye ve edebiyenin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Fünun*, T.H., nr. 1485, s. 2. (Vehbi Efendi tarafından hazırlanan mecmuanın sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Medrese-i Hukuk*, T.H., nr. 777, s. 4; nr. 779, s. 4; nr. 780, s. 4; nr. 781, s. 4. (“Mekteb-i Hukuk-ı Şahane Derslerini Havidir” klişesiyle pazartesi günleri çıkacağı haber verilen mecmuanın fiyatı ve satış yeri hakkında “İlanat” sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: “*Mektep*”, T.H., nr. 1418, s. 2. (Mehmet Şemseddin’e ait olup on beş günde bir yayımlanan edebiyat ve sair malumattan söz eden risalesinin temini için başvurulacak kitapçılar hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: “*Mektep*”, T.H., nr. 1419, s. 4; nr. 1420, s. 4; nr. 1423, s. 4. (Mehmet Şemseddin’e ait olup on beş günde bir yayımlanan edebiyat ve sair

malumattan söz eden risalesinin temini için başvurulacak kitapçılar hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mektep*, T.H., nr. 1465, s. 3. (Mehmet Şemseddin tarafından hazırlanan dergiyi edinmek isteyenlere yönelik “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1030, s. 2; nr. 1034, s. 4. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in birinci cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1033, s. 4. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in birinci cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlanat”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1072, s. 4; nr. 1077, s. 4. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in üçüncü cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlanat”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1151, s. 2. (*Mirat-ı Âlem*’in beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1172, s. 2. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in altıncı cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1191, s. 2. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in yedinci cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1198, s. 4; nr. 1199, s. 4; . (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in yedinci cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1201, s. 4; nr. 1202, s. 4; nr. 1204, s. 4; nr. 1205, s. 4; nr. 1211, s. 4; nr. 1214, s. 4; nr. 1217, s. 4; nr. 1218, s. 4; nr. 1219, s. 4; nr. 1221, s. 4; nr. 1223, s. 4; nr. 1224, s. 4; nr. 1225, s. 4; nr. 1227, s. 4; nr. 1228, s. 4; nr. 1230, s. 4; nr. 1235, s. 4; nr. 1236, s. 4; nr. 1237, s. 4. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in sekizinci cüzünün içeriği hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1238, s. 4; nr. 1239, s. 4; nr. 1240, s. 4; nr. 1241, s. 4; nr. 1242, s. 4; nr. 1248, s. 4; nr. 1249, s. 4; nr. 1250, s. 4; nr. 1251, s. 4; nr. 1252, s. 4; nr. 1253, s. 4. (“Her şeyden bahseder ve on beş günde bir çıkar musavver risale” olan ve Mehmet Feyzi Bey’e ait olan *Mirat-ı Âlem*’in dokuzuncu nüshasının içeriği hakkında bilgi veren “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1254, s. 4; nr. 1255, s. 4; nr. 1261, s. 4; nr. 1266, s. 4; nr. 1267, s. 4; nr. 1271, s. 4; nr. 1273, s. 4; nr. 1275, s. 4; nr. 1277, s. 4; nr. 1279, s. 4; nr. 1281, s. 4; nr. 1282, s. 4; nr. 1283, s. 4; nr. 1284, s. 4; nr. 1285, s. 4; nr. 1286, s. 4; nr. 1287, s. 4; nr. 1289, s. 4; nr. 1293, s. 4; nr. 1295, s. 4; nr. 1297, s. 4; nr. 1299, s. 4; nr. 1302, s. 4; nr. 1305, s. 4; nr. 1309, s. 4; nr. 1311, s. 4; nr. 1313, s. 4; nr. 1315, s. 4; nr. 1316, s. 4; nr. 1317, s. 4; nr. 1321, s. 4; nr. 1323, s. 4; nr. 1325, s. 4; nr. 1326, s. 4; nr. 1328, s. 4; nr. 1330, s. 4; nr. 1332, s. 4; nr. 1334, s. 4. (*Mirat-ı Âlem*’in onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1338, s. 4 nr. 1340, s. 4; nr. 1342, s. 4. (*Mirat-ı Âlem*’in on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İlanat” sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1344, s. 4 nr. 1346, s. 4; nr. 1348, s. 4; nr. 1350, s. 4; nr. 1352, s. 4; nr. 1354, s. 4; nr. 1356, s. 4; nr. 1358, s. 4; nr. 1360, s. 4; nr. 1361, s. 4; nr. 1363, s. 4; nr. 1365, s. 4; nr. 1367, s. 4; nr. 1369, s. 4;

nr. 1371, s. 4; nr. 1373, s. 4; nr. 1375, s. 4. (*Mirat-ı Âlem*'in on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1377, s. 2. (*Mirat-ı Âlem* isimli mecmuanın on dördüncü cüzünün yayımlandığı haberi ile bu sayının içeriğine dair "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1378, s. 4; nr. 1380, s. 4; nr. 1383, s. 4; nr. 1385, s. 4; nr. 1387, s. 4; nr. 1389, s. 4; nr. 1391, s. 4; nr. 1393, s. 4; nr. 1395, s. 4; nr. 1397, s. 4; nr. 1399, s. 4; nr. 1401, s. 4; nr. 1405, s. 4; nr. 1407, s. 4; nr. 1409, s. 4. (*Mirat-ı Âlem* isimli mecmuanın on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan reklam.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*, T.H., nr. 1417, s. 4; nr. 1419, s. 4; nr. 1421, s. 4; nr. 1423, s. 4; nr. 1437, s. 4; nr. 1439, s. 4; nr. 1443, s. 4. (Avrupa'daki mecmualar ile rekaet edecek cinsten olduğu belirtilen *Mirat-ı Âlem*'in on dördüncü cüzünün yayımlandığını duyuran "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem*'in dördüncü cüzü hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1088, s. 2. (*Mirat-ı Âlem*'in dördüncü cüzünün yayımlandığını ve yeni sayısının içeriğini haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mirat-ı Âlem* hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1289, s. 2. (*Mirat-ı Âlem*'in on birinci nüshasının yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Süha adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1363, s. 2. (Muallim Naci ve Hayri Bey tarafından *Süha* isminde bir mecmuanın yayımlanmaya başladığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 719, s. 4; nr. 720, s. 4; nr. 727, s. 4; nr. 737, s. 4. (Mustafa Reşit'e ait olduğu bilinen *Şark* mecmuasının ilk cüzünün çıktığı haberi ile hangi kitapçılarda bulunabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 733, s. 2. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan aylık mecmua *Şark*'ın ikinci nüshasının neşrolunduğu haberi ve mündericatı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 762, s. 2. (Mustafa Reşit'in *Şark* mecmuasının üçüncü cüzünün yayımlandığı haberi ve içeriği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 794, s. 2. (Mustafa Reşit tarafından hazırlanan *Şark* mecmuasının rebiyülahir ayına mahsus olan dördüncü cüzünün yayımlandığı ve içeriği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 801, s. 4; nr. 802, s. 4; nr. 803, s. 4; nr. 804, s. 4; nr. 809, s. 4; nr. 811, s. 4; nr. 812, s. 4. (Mustafa Reşit tarafından çıkarılan *Şark* mecmuasının rebiyülevvele mahsus sayısının yayımlandığı hakkında “İlanat”.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 844, s. 4; nr. 845, s. 4; nr. 846, s. 4; nr. 849, s. 4; nr. 852, s. 2; nr. 857, s. 4. (*Şark* mecmuasının cemaziyelevvel ayına mahsus olan altıncı cüzünün neşredildiğini ve Sarafim Efendi'nin kıraathanesi, sair kitapçılar ile gazete bayilerinde bulunabileceğini belirten “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

İmzasız: *Şark mecmuasının yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 888, s. 2. (Mustafa Reşit'in *Şark* mecmuasının yedinci cüzünün yayımlandığının haberi ile mecmuanın içeriği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Şark*, T.H., nr. 889, s. 4; nr. 890, s. 4; nr. 891, s. 4; nr. 892, s. 4; nr. 894, s. 4; nr. 896, s. 4; nr. 897, s. 4; nr. 898, s. 4; nr. 901, s. 4; nr. 902, s. 4; nr. 903, s. 4; nr. 905, s. 4; nr. 907, s. 4; nr. 908, s. 4; nr. 909, s. 4; nr. 910, s. 4; nr. 912, s. 4; nr. 913, s. 4. (*Şark* mecmuasının yedinci cüzünün neşredildiğini haber vererek içeriği hakkında bilgi ile sekizinci cüzünün birkaç güne kadar çıkacağını duyuran “İlanat” sütununda yer alan yazı.)

- İmzasız: *Şark mecmuası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1425, s. 2. (Piyasada baskısı kalmayan mecmuanın Mustafa Reşit'in elinde kalan yirmi kadarının ciltlenerek satıldığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Şark mecmuasının yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 743, s. 4; nr. 744, s. 4; nr. 745, s. 4; nr. 746, s. 4; nr. 751, s. 4; nr. 754, s. 4. (Mustafa Reşit'e ait olan *Şark mecmuasının* ikinci cüzünün satış yerleri hakkında "İlanat" sütununda yer alan kısa yazı.)
- İmzasız: *Vasıta-i Servet*, T.H., nr. 649, s. 2. (On beş günde bir neşredilen Mehmet Ali Bey'e ait *Vasıta-i Servet* isimli ziraat gazetesinin yeni sayının yayımlandığı haberi ve içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Vasıta-i Servet gazetesine abonelik hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 614, s. 3. (*Vasıta-i Servet* gazetesine abone olmak isteyen okurların nerelere ve kimlere başvuracakları hakkında "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Vasıta-i Servet'in yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 706, s. 3. (*Vasıta-i Servet'in* on üçüncü nüshasının yayımlandığı haberi ve "Mevadd-i Mündericesi"ni veren "İlan-ı Mahsus".)
- İmzasız: *Vasıta-i Terakki adlı mecmua hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1271, s. 4. (Çocuklara yönelik *Vasıta-i Terakki* adlı mecmuanın dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Yadigâr'ın Sekizincisi*, T.H., nr. 535, s. 2. (Cevat Bey'in neşrettiği *Yadigâr'ın* sekizinci cüzünün yayımlandığı haberi ve içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus" sütununda yer alan bir yazı.)
- İmzasız: *Yadigâr'ın Dokuzuncu Cüzü*, T.H., nr. 549, s. 3. (Yeni cüzün yayımlandığı haberi ile içeriği hakkında bilgi veren, "İlan-ı Mahsus" sütununda yer alan yazı.)
- İmzasız: *Yadigâr'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 564, s. 2. (Cevat Bey'in hazırladığı *Yadigâr* isimli mecmua-i fenniyyenin onuncu cüzünün yayımlandığı haberi ile içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Yadigâr'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 614, s. 3. (İzzet Efendi'nin iki haftada bir çıkan *Yadigâr* isimli mecmuasının on dördüncü nüshasının neşredildiği ve içeriğinden haber veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Yadigâr'ın yeni cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 682, s. 2. (Erkân-ı Harp miralaylarından Ahmet Cevat Bey'in neşrettiği *Yadigâr* isimli mecmuanın yeni cüzünün çıktığı haberi ile içeriği hakkında kısa bilgi veren "İlan-ı Mahsus" sütununda yer alan yazı.)

2.3.3. Gazetede Tefrikası Yapılan Eserler Hakkında

İmzasız: *Amiral Bing adlı eserin tercümesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 760, s. 1. (Alexandre Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* isimli eserinin Ahmet Midhat Efendi tarafından yapılan tercümesinin 759. sayıda sona erdiği ve yerine yeni "Mütenevvia" kısmında *Amiral Bing* adlı eserin tercümesine başlanacağını ve mütercim Ahmet Midhat Efendi'ye ait mukaddimenin de bu yazının sonuna ekleneceğini ifade eden "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 768, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilen romanın birinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 773, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilen romanın ikinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 776, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilen romanın üçüncü cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 779, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın dördüncü cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 782, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın beşinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 785, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın altıncı cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 791, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın yedinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 796, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın sekizinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 802, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın sekizinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Amiral Bing adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 809, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen romanın sekizinci cüzünün neşredildiği ve fiyatı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman tefrikası hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 888, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilmekte olan Octave Feuillet’e ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen romanın büyük bir risale şeklinde olan birinci cüzünün gün itibarıyla neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 894, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen, Octave Feuillet’e ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen romanın ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 897, s. 1. (Octave Feuillet’e ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilerek gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın üçüncü cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 900, s. 1. (Octave Feuillet’e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmekte ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın dördüncü cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 903, s. 1. (Octave Feuillet’e ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilerek gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın beşinci cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 912, s. 1. (Octave Feuillet’e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmekte ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın altıncı cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 918, s.

1. (Octave Feuillet'e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmekte ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın yedinci cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 924, s.

1. (Octave Feuillet'e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilmekte ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın dokuzuncu cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 927, s.

1. (Octave Feuillet'e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın onuncu cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bir Fakir Delikanlı adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 930, s.

1. (Octave Feuillet'e ait olup, Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir Fakir Delikanlı* adlı romanın on birinci cüzünün büyük bir risale şeklinde yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 938, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade'ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, ikinci cüzünün çıkışı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 944, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade'ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen *Bir*

Kadının Hikâyesi adlı romanın ayrıca bir risale olarak, üçüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 945, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, dördüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 951, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, beşinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 954, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, altıncı cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 958, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, yedinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 961, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, sekizinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 964, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından

tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, dokuzuncu cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 967, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, onuncu cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 970, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on birinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 973, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on ikinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 979, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on üçüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 983, s.

1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on dördüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi Hakkında –Bazı Mülâhazat-*, T.H., nr. 987, s. 2.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilerek, gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı roman hakkında “Bend-i Mahsus”. Yazıda eserdeki kadın kahramanlar ve baş kadın kahramanın iffetsizliği sonucu yaşadığı felaketlerden söz edilerek Osmanlı’daki kadın okuyucuların bunlardan ibret alması gerektiğinden söz edilmektedir.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 988, s. 1.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on beşinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 991, s. 1.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilen *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on altıncı cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1001, s. 1.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on yedinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1003, s. 1.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on sekizinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi adlı roman hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1006, s. 1.
 (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi

tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, on dokuzuncu cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1012, s. 1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, yirmi birinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1015, s. 1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, yirmi ikinci cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1018, s. 1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, yirmi üçüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Bir Kadının Hikâyesi* adlı roman hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1020, s. 1. (Aleksandre Dumas-zade’ye ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” sütununda tefrikası tamamlanan *Bir Kadının Hikâyesi* adlı romanın ayrıca bir risale olarak, yirmi dördüncü cüzünün çıkışı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1117, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak birinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım* adlı eser hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 1119, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvîa”

kısımında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak ikinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1126, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1129, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak dördüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1132, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak beşinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1135, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak altıncı cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1138, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak yedinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Dürdane Hanım adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1141, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınıp gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen eserin ayrıca bir kitap olarak sekizinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1239, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvia”

kısımında tefrika edilmekte olan eserin birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1245, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1248, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1251, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1254, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1257, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1260, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1263, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa”

kısımında tefrika edilmekte olan eserin sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1266, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1269, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1272, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1275, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1278, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin eserlerinden olup gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan eserin on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Gabriel’in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1281, s. 1. (Gazetenin Mütenevvîa kısmında tefrika edilmekte ve cüzler hâlinde yayımlanmakta olan *Gabriel’in Günahı*’nın on dördüncü cüzünün yayımlandığı ve tefrikasının sona erdiği hakkında. Bu tefrikanın sona erişiyile birlikte “*Vah!*” isimli yeni bir romanın dercine başlanacağı da ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1284, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrikası tamamlanan eserin on beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1287, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilmiş olan eserin on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1290, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilmiş olan eserin on yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1293, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilmekte olan eserin on sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1296, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilmekte olan eserin on dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Gabriel'in Günahı adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1299, s. 1.
(Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" kısmında tefrika edilmiş olan eserin yirminci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1024, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvia" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1027, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1030, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1033, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1036, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1039, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1042, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1045, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1048, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1051, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1054, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1057, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak on ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Henüz 17 Yaşında hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1060, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'nin eserlerinden olup gazetenin "Mütenevvîa" sütununda tefrika edilen romanın ayrıca bir kitap olarak on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kâinat*, T.H., nr. 1016, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından dünya üzerindeki bütün devletlerin tarihini yazmak amacıyla kaleme alınan *Kâinat*'ın İtalya devletine ait olarak hazırladığı on üçüncü cüzün neşredildiğini ilan eden "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 891, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan *Kâinat* isimli tarihin İsviçre'ye özel nüshasının neşredildiği ve fiyatı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1065, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan ve her devletin özel tarihini anlatan *Kâinat* adlı eserin birinci cildinin on dördüncüsü olan Yunanistan tarihinin neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1203, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak birinci cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1209, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak ikinci cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1215, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak üçüncü cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1221, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak dördüncü cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1227, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak beşinci cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1230, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak altıncı cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: *Kâinat hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1236, s. 1. (“Tefrika suretiyle gazetemizde tab ve neşr edilmekte bulunan *Kâinat*’ın birinci kısmı olan Avrupa’nın on beşinci ve ikinci kısmı olan Asya’nın birinci cildini teşkil eden Devlet-i Osmaniye’nin tarihi yedi yüz kadar sayfeye balığ olduğuna mebni doksan altışar sayfeden ibaret altı formaya bir cüz itibar olunarak yedinci cüzü bu defa mevki-i intişara vaz olunmuştur.”)

İmzasız: “*Kâinat’ın Sekizinci Cüzü*” –*Hükumat-ı Cermanya-*, T.H., nr. 858, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin dünyadaki bütün hükümetler için hususî bir tarih yazmak suretiyle vücuda getirdiği “Kütüphane-i Tarih”in Almanya İmparatorluğunu meydana getiren yirmi sekiz kadar hükümetin her biri hakkında bilgi verilen sekizinci cüzünün neşredildiğini haber veren “İhtar-ı Mahsus”. Eserin dokuzuncu cüzünün “Avusturya Tarihi” olacağı da ifade edilmektedir.)

İmzasız: *Kâinat’ın yeni cüzü hakkına başlıksız olarak*, T.H., nr. 882, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi’nin kaleme aldığı ve gazetede tefrika edilen *Kâinat* isimli eserin Avusturya İmparatorluğu’nun hususi tarihine ayrılmış olan dokuzuncu cildinin yayımlandığını duyuran “İhtar-ı Mahsus”).

İmzasız: *Kâinat'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 893, s. 2; nr. 894, s. 2; nr. 896, s. 2; nr. 898, s. 2; . (Ahmet Midhat Efendi'nin *Kâinat* isimli tarih kitabının yayımlandığını duyuran ve içeriği hakkında bilgi veren "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kâinat'ın on birinci cüzü hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 948, s. 1. (Her bir devletin tarihi için özel olarak çıkarılan ve Ahmet Midhat Efendi tarafından kaleme alınan *Kâinat* isimli eserin "Portekiz Tarihi" adlı on birinci cüzünün yayımlandığını hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 827, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'ye ait olan ve gazetede tefrika edilen *Karnaval* isimli romanın birinci cüzünün neşredilmesi hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 830, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'ye ait olan ve gazetede tefrika edilen *Karnaval* isimli romanın ikinci cüzünün neşredilmesi hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 833, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'ye ait olan ve gazetede tefrika edilen *Karnaval* isimli romanın üçüncü cüzünün neşredilmesi hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 836, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'ye ait olan ve gazetede tefrika edilen *Karnaval* isimli romanın dördüncü cüzünün neşredilmesi hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın neşri hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 839, s. 1. (Ahmet Midhat Efendi'ye ait olan ve gazetede tefrika edilen *Karnaval* isimli romanın beşinci cüzünün neşredilmesi hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 845, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin "Mütenevvîa" kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli "roman"ın yedinci cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 848, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın sekizinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 851, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın sekizinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 861, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on birinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 863, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on ikinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 870, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on dördüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 873, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on beşinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 876, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on altıncı cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Karnaval'ın yeni cüzü hakkında*, T.H., nr. 879, s. 1. (Ahmet Midhat efendinin kaleme aldığı ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen *Karnaval* isimli “roman”ın on yedinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Kürre-i Arzdan Kamere Seyahat adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1188, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilerek 522 numaralı sayıda “Tevfik kılınmış olduğu hâlde” mütercimin geri kalan kısmı matbaaya gönderdiği ve bugünden itibaren “Mütenevvia” sütununda tefrikasına devam edileceği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 734, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas’ın *La Damme Aux Camelias* adlı “hikâye”nin ikinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 737, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas’ın *La Damme Aux Camelias* adlı “hikâye”nin üçüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 740, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas’ın *La Damme Aux Camelias* adlı “hikâye”nin dördüncü cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 743, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas’ın *La Damme Aux Camelias* adlı “hikâye”nin beşinci cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 746, s. 1. (Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas’ın *La Damme Aux Camelias* adlı “hikâye”nin altıncı cüzünün neşredildiği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 749, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin yedinci cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 751, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin sekizinci cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 755, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin dokuzuncu cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 758, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin onuncu cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 761, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin on birinci cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 764, s. 1.
(Ahmet Midhat tarafından tercüme edilen ve gazetede tefrika edilen Alexandras Dumas'nın *La Damme Aux Camelias* adlı "hikâye"nin on ikinci cüzünün neşredildiği hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *La Damme Aux Camelias ve Amiral Bing adlı eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 788, s. 1. (*La Damme Aux Camelias* isimli eserin ciltlenmiş olarak satıldığı ve fiyatı ile *Amiral Bing*'in altıncı cüze kadarki cüzlerinin satışta olduğu hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1498, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi yedinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1495, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi altıncı cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1492, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın birinci yirmi beşinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1418, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın birinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1421, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın ikinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1424, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı

“roman”ın üçüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1427, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın dördüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1430, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın beşinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1433, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın altıncı cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1436, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın dördüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1439, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın sekizinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1442, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve

gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın dokuzuncu cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1445, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın onuncu cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1448, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on birinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1451, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on ikinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1454, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on üçüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1457, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on dördüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1460, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on beşinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1463, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on altıncı cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1466, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on yedinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1468, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on sekizinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1474, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın on dokuzuncu cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1477, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı

“roman”ın yirminci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1480, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi birinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1483, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi ikinci cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1486, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi üçüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Merdut Kız adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1489, s. 1. (Emile Richeburg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan *Merdut Kız* adlı “roman”ın yirmi dördüncü cüzünün ayrıca bir risale olarak yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1355, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1358, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme

edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1361, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1364, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1367, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1370, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1373, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak yedinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1376, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1379, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1382, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak onuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1385, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak on birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1388, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak ikinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1391, s. 1.
(Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan

romanın ayrı bir risale olarak on üçüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak on dördüncü cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1397, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak on beşinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1400, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1403, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan romanın ayrı bir risale olarak on altıncı cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eserin tefrikasının tamamlandığı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1403, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmekte olan *Peçeli Kadın* adlı “hikâye”nin tefrikasının tamamlandığı ve yerine *Merdut Kız* adlı “hikâye”nin başlayacağını ilan eden “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1406, s. 1. (*Peçeli Kadın* adlı eserin on ikinci formasının sayfalarının yanlış

dizilmesi dolayısıyla okurlardan ellerindeki yanlış cüzleri matbaadan değişmesi rica edildiği “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1406, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrikası tamamlanan romanın ayrı bir risale olarak on sekizinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1409, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrikası tamamlanan romanın ayrı bir risale olarak on dokuzuncu cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1412, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrikası tamamlanan romanın ayrı bir risale olarak yirminci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Peçeli Kadın adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1415, s. 1. (Emile Richebourg’a ait olup Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve gazetenin “Mütenevvîa” kısmında tefrikası tamamlanan romanın ayrı bir risale olarak yirmi birinci cüzünün yayımlandığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Tarih-i Askerî-i Osmani ve Kâinat adlı eserler hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1097, s. 1. (Erkan-ı Harp miralaylarından Cevat Bey’in *Tarih-i Askerî-i Osmani* adlı eserinin “Mütenevvîa” kısmında tefrika edilmesi dolayısıyla tefrikası ertelenen Ahmet Midhat Efendi’nin *Kâinat*’ının yayımına Cevat Bey’in eserinin birinci cildinin tamamlanması dolayısıyla devam edileceği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Teşekkür ve İlan-ı Mahsus*, T.H., nr. 810, s. 1. (Gazetede tefrika edilen *La Damme Aux Camelias*, *Amiral Bing* gibi tercümelemler ve Mehmet Ziya'nın tiyatrosu *Eden Bulur: Yahut Merhametsiz Bir Valide*'ye okurdan gösterilen ilgiye teşekkür eden ve gazetenin, 1297 senesi Mart ayının başlangıç kabul edilerek, Avrupa'daki örnekler gibi hemen her şeyden bahseden bir içeriğe sahip olacağı konusunda okura söz verilen "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Victor Hugo'nun dramının çevirisi hakkında*, T.H., nr. 803, s. 3. (Victor Hugo'nun *Derebeyleri* adlı dramının tercümesinin gazetede tefrika edileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan yazı.)

2.3.4. Gazete Hakkında İlanlar

İmzasız: *Abonelerin gazetin dağıtımından şikayeti hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1190, s. 1. (Rusçuk'tan gelen bir okur şikâyeti üzerine kaleme alınan "İhtar-ı Mahsus". Yazıda abone olmasına rağmen gazete birkaç haftadır eline geçmeyen İbrahim Ağa'ya, Anadolu'da da benzer sorunlar yaşandığından söz edildikten sonra bu durumun ise doğrudan gazeteye değil kitapçılara abone olunmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir.)

İmzasız: *Antonin adlı eser hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1039, s. 1. (Aleksandre Dumas'nın insanın en nazik duygularına dokunduğu ifade edilen *Antonin* adlı eserinin, okurların gerek muharriri gerekse Ahmet Midhat'ın çeşitli Avrupalı muharrirlerin eserlerine yaptığı "Osmanlıca"ya tercümeleri çok beğenmesi nedeniyle *Henüz 17 Yaşında*'nın tefrikasının sona erişiyile gazetede tefrikasına başlanacağı hakkında "İhtar-ı Mahsus".)

İmzasız: *Fennî Mecmualar*, T.H., nr. 1135, s. 2. (*Dağarcık* ve *Kırk Anbar* isimli mecmuaların toplanarak "nevhevesan-ı maarif" için neşredildiği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Fennî Mecmualar*, T.H., nr. 1145, s. 4; nr. 1155, s. 4; . ("İlanat" sütununda yer alan reklamda *Dağarcık* ve *Kırk Anbar* isimli mecmuaların

toplanarak “nevhevesan-ı maarif” için neşredildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Gazetede yayımlanan ilanlar hakkında başlıksız “İhtar-ı Mahsus”, T.H., nr. 411, s. 4.* (“Hükümet-i seniye’nin emir ve tembih yolunda neşr edeceği hususat ile bir de menafi-i umumiye taalluk edecek olan ilanların gazeteler tarafından neşrine mecburiyet-i kanuniye var ise de mesela eşyası zayi olan bazı kimselerin ilanı gibi menafi-i hususiyeye ait mevad dahi gazetelere meccanen ilan ettirmek istenilip bu ise tabii caiz görülemeyeceğinden böyle hususa ait ilanların ücret-i tab’iyesi tediye olunmadığı surette ba’dema bittabi gazeteye derç olunamayacağını ihtar eyleriz.”)

İmzasız: *Gazetenin çocuklara mahsus olarak haftada bir defa çıkardığı sayı hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 412, s. 1.* (Çocuklara mahsus olarak çıkarılan gazeteye abone olmak isteyenlerin yapması gerekenler hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Gazeteye eklenen yeni sütun hakkında başlıksız olarak, T.H., nr. 816, s. 1.* (Okurların *Tercüman-ı Hakikat*’in yalnız siyasetten bahseden bir gazete değil hem eğlendiren hem de faydalandıran bir gazete olması yönündeki isteklerinin dikkate alınmasıyla gazeteye eklenen yeni sütun hakkında “İhtar-ı Mahsus”. Yeni sütun gazetenin üçüncü sayfasının alt kısmında yer alıp, *Tercüman-ı Hakikat*’in tefrikalarına yer vermektedir. Nitekim uzun bir süre de Ahmet Midhat Efendi’nin *Kâinat* isimli eserinin tefrikası burada yapılacaktır.)

İmzasız: *İhtar-ı Mahsus, T.H., nr. 1263, s. 2.* (Formalar hâlinde satılan *Kamus-ı Fransevî*’nin ilk formaları alan bazı okurların devamını almamaları nedeniyle sayısının bozulması dolayısıyla okurların uyarıldığı “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *İhtar-ı Mahsus, T.H., nr. 1264, s. 4; nr. 1265, s. 4; .* (Formalar hâlinde satılan *Kamus-ı Fransevî*’nin ilk formaları alan bazı okurların devamını

almamaları nedeniyle sayısının bozulması dolayısıyla okurların uyarıldığı “İlanat” sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *İhtar-ı Resmî*, T.H., nr. 1258, s. 2. (Gazetelerin yayımlamaması gereken yazılar hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Karnaval’ın tefrikasının tamamlanmasıyla başlanacak yeni tefrika hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 878, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvia” sütununda tefrika edilmekte olan Ahmet Midhat Efendi’nin *Karnaval*’ının tamamlanması nedeniyle bu defa Fransız yazarlardan Octave Feuillet’in *Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi* isimli romanının yine “Mütenevvia” sütununda tercüme ve neşredileceği konusunda bilgi verilen “İhtar-ı Mahsus”. Yazıda belirtilmese de eserin mütercimi Ahmet Midhat Efendi’dir.)

İmzasız: *Marttan itibaren çıkan sayılar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 834, s. 1. (Gazetenin Mart ayından itibaren başlayan değişimi dolayısıyla, tüm sayıları biriktirerek koleksiyon yapmak isteyen okurlara, satıcıların son nüshaları fahiş fiyata satması hakkında “İhtar-ı Mahsus”. Çözüm olarak okurların matbaaya müracaatları rica edilmektedir.)

İmzasız: *Matbaanın heyet-i tertibiyesi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 854, s. 1. (Matbaanın tertip heyetinin yenilenmesi ile gazetenin eski, alışılmış formasında çıkmaya yeniden başlaması hakkında, okurdan önceki sayılar için özür dileyen “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Matbuat-i İdare-i Behiyesinden*, T.H., nr. 872, s. 2. (*Tercüman-ı Hakikat* ve *Osmanlı* gazetelerinin Mısır aleyhinde Avrupa gazetelerinde yer alan bazı makaleleri aynen yayımlamaları dolayısıyla ihtar hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Matbuat İdare-i Behiyyesinden*, T.H., nr. 1257, s. 2. (*Vakit* gazetesinin yayımladığı “münasebetsiz” bentlerden dolayı bugünden itibaren kapatıldığı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Mazeret-i Mahsusa*, T.H., nr. 415, s. 1. (Gazetenin fiyatına yapılan zam hakkında, gazete çıkarmanın ne denli masraflı olduğundan söz eden yazı.)

İmzasız: *Müşterilerimizden Rica*, T.H., nr. 1277, s. 1. (Gazetenin okurlardan “Posta ile gazete alan müşterilerimizden her kimin gazetesi noksan zuhur eder ise bâ-mektup doğrudan doğruya müdürümüz Cevdet Efebdî namına iş’âr eylemeleri”ni rica ettiği “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Mütenevvia kısmındaki tefrikalar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1345, s. 1. (Gazetenin “Mütenevvia” kısmında tefrika edilen ve Ahmet Midhat Efendi’ye ait olan Vah isimli romanın tefrikasının tamamlandığı ve yerine Ahmet Midhat Efendi tarafından tercüme edilen ve Emile Richebourg’a ait olan Peçeli Kadın isimli eserin başlayacağı hakkında “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Paskalya tatili dolayısıyla gazetelerin çıkamaması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 852, s. 1. (Paskalya tatilinin ikinci günü olan pazartesi gazete müvezzzilerinin tatilde olması dolayısıyla bütün gazeteler gibi *Tercüman-ı Hakikat*’in de çıkamaması; ancak gazetenin Salı gününe ait sayının da yazıda isimleri sayılan müretteplerin Hristiyan olmamalarına rağmen pazartesi işe gelmeyerek tatil yapmaları dolayısıyla çıkamadığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”. Mürettepler işten kovulduğu, ancak yerlerine amele de bulunamadığı için bugünkü gazetenin ancak iki sayfa çıkabildiği okura duyurulmaktadır. Gazete 854. sayıya kadar iki sayfa olarak çıkmaya devam etmekte; bu sayıda yeni amelelerin işe alındığı beyan edilmektedir.)

İmzasız: *Paskalya tatili dolayısıyla çıkmayan sayı hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1145, s. 1. (Pazar tatil dolayısıyla, pazartesi ise Paskalya olması ve müretteplerin çoğunun Hristiyan, dağıtıcıların ise nadir olması nedeniyle gazetenin bir gün çıkamadığı hakkında bilgilendirici “İhtar-ı Mahsus”).)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1026, s. 1. (Gazetenin ilk sütunlarında görülmeye alışık olunan icmaller ve mütenevvia kısmında tefrika edilen roman ve

tarikhlerin on- on iki gündür görülememesinin nedeni hakkında “İhtar-ı Mahsus”. Buna göre heyet-i tahririyeye nezaretle beraber doğrudan doğruya yazıları kendisi kaleme alınan Ahmet Midhat Efendi’nin hastalığı nedeniyle, gazetede bazı kısımlar yayımlanamamaktadır.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 451, s. 2. (Jules Verne’in fennî romanlarından “*Küre-i Arzdan Kamere Seyahat*”ın tercümesinin gazetede tefrika edileceği ve basılacağı; eserin aynen tercümesinin yapılacağı, ancak fenni kısımlarda ayrıntılı bilgi verilerek okurların daha rahat anlayabileceği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1309, s. 1. (Kurban bayramı nedeniyle gazetenin dört gün çıkamadığı hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

2.3.5. Diğer

Abdi Kamil (Selanikli): *Kız mektebi hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 596, s. 2. (Bir süre evvel açılan ve gazetede de duyurulan kız mektebine kızlarını kaydettirecek velilerden verebilecekleri kadar ücret talep edileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Abdi Kamil (Müdür-i Mekteb-i Şemsü’l-Maarif): *Başlıksız*, T.H., nr. 1228, s. 2. (Mektebe öğrenci kaydının başladığı ve kayıt yaptırmak isteyen velilerin yapması gerekenler hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Güllü Agop (Osmanlı Tiyatrosu Sahib-i İmtiyazı): *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1288, s. 2. (’98 senesi Eylül’ünden itibaren tiyatronun faaliyete geçeceği ve hangi günlerde, hangi saatte, ne kadar fiyatla oyunların oynanacağı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Güllü Agop (Osmanlı Tiyatrosu Sahib-i İmtiyazı): *Başlıksız*, T.H., nr. 1293, s. 2. (Daha önce gazetenin 1288 tarihli nüshasında Osmanlı Tiyatro’sunun Eylül’de İstanbul’da Vezneciler’de sahne alacağı hakkındaki duyuruya karşılık, Üsküdar’da bazı mekteplere iane için bir süre daha burada

kalınacağı, tekrar bir duyuru ile durumdan okurların haberdar edileceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Mehmet Fuat: الدال علي الخير كفاعة، T.H., nr. 381, s. 4; nr. 382, s. 4; nr. 383, s. 4 .
(Arapça, Farsça, Fransızca, riyaziye gibi ilim dallarından Süleymaniye’de ders aldığı hocasına teşekkür maksadıyla öğrencisi tarafından verilmiş “İlanat” sütununda yer alan ilan. Dersin günü, saati, yeri gibi konularda da bilgi verilmiştir.)

Merd-i Garip: *Başlıksız*, T.H., nr. 572, s. 2. (Avukatlığa heves eden ancak olmayınca arzuhalcilik yapan “Merd-i Garip” imzalı şahsın, ihtiyaç duyanlar için adresini verdiği “İlan-ı Mahsus”.)

Mustafa Naili: *Başlıksız*, T.H., nr. 1278, s. 2. (Gazetelere varaka göndermek, telgraf ve mektup yazmak, vefat-ı tarihiye kaleme almak gibi hususlarda ders verildiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

Osman Nuri (Bandırma Tahrirat Kâtibi): *Başlıksız*, T.H., nr. 1189, s. 2. (Kaybolan mührünün hükümsüz olduğunu beyan eden “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Ecnebi postalar hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1353, s. 1; nr. 1354, s. 1; nr. 1363, s. 1; nr. 1367, s. 1; nr. 1368, s. 1. (Bağdat ecnebi postaları vasıtasıyla gazeteye gelen mektuplar için istenen paranın, postahanelerin nizamnamelerine uygun olup olmadığının bilinmemesi nedeniyle, bu mektupların kabul edilmeyeceği hakkında “İhtar-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Eser-i Hayır*, T.H., nr.664, s. 1.(Mektepler hayrına yapılan gece hakkında tanıtım yazısı.)

İmzasız: *Güllü Agop hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1151, s. 4. (Osmanlı Tiyatrosu eski müdürü Güllü Agop’un borçları dolayısıyla açılan müzakere hakkında “İlanat” sütununda yer alan haber.)

Hamdi: *Hayalhane-i Osmanî hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1182, s. 4; nr. 1184, s. 4; nr. 1185, s. 4; nr. 1188, s. 4; . (Hayalhane-i Osmanî’nin gösteri yerleri ve günleri hakkında “İlanat” sütununda yer alan duyuru.)

İmzasız: *Hülasa-i Müdafaa*, T.H., nr. 1276, s. 2. (Kocazade Agop Efendi ile Ohannes Efendi arasında alacak konusu nedeniyle devam eden davada, Agop Efendi'nin avukatı tarafından kaleme alınan "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Kitapçı Matosyan*, T.H., nr. 392, s. 4; nr. 393, s. 4; nr. 394, s. 4; nr. 395, s. 4; nr. 396, s. 4; nr. 397, s. 4; nr. 399, s. 4; nr. 400, s. 4. ("Kütüthane-i Osmanî" sahibi Matosyan'ın dükkânında *Tercüman-ı Hakikat* matbaasınca basılan bütün eserlerin yanında eski ya da yeni birçok Türkçe, Fransızca kitabın bulunabileceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: "*Mebadi-i Fenn-i Resim*", T.H., nr. 1385, s. 3. (MeKâtib-i Rüşdiye-i Askeriye Fransızca muallimlerinden Mülazım Necip Efendi tarafından hazırlanan ve kurşun kalemle resim yapma sanatından söz eden eserin yayımlandığı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Mekteb-i Tedrisiye-i Hayriye menfaatine yapılacak gece hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 663, s. 2-3. (Gedikpaşa Tiyatrosu'nda mektepler hayırına oynanacak oyun ile "cemiyet" tarafından *Hüsn-i Ahlak* isimli oyunun oynanacağı ve sonunda kanto gösterisinin yapılacağı geceden kazanılan paranın okullar için kullanılacağını haber veren "İlan-ı Mahsus" sütununda yer alan kısa yazı.)

İmzasız: *Mesire yerlerinde tiyatro oynanması hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1183, s. 2. (Boğaziçi ile sair mesirelerde tiyatro ve orta oyunu oynanmasına rağmen Çubuklu adlı mesirede sayılanların bulunmaması üzerine İbrahim Efendi'nin bu mahallerde icraya başlayacakları hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Müze-i Hümayun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 662, s. 4; nr. 663, s. 4; nr. 665, s. 4. (Müze-i Hümayun hakkında "İlanat" sütununda yer alan ve müzenin içeriği; kadınlara, havasa ve genele açık ziyaret günleri ile ücretleri hakkında bilgi veren kısa yazı.)

- İmzasız: *Okuma dersi için başlıksız olarak*, T.H., nr. 475, s. 4. (Türkçe okuma, imla ve Fransızca öğretmek üzere verilen öğretmen hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1237, s. 4. (Ramazan’ın on ikinci gecesinde Namık Kemal’in Akif Bey adlı millî dramının oynanacağı hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1238, s. 4. (Osmanlı Tiyatrosu’nda *La Damme Aux Camelias* adlı beş perdelik dramın sahneleceği hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan. Eserin muharririnin Aleksandre Dumaszade, müterciminin ise Şehameddin Efendi olduğu da belirtilmektedir.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1388, s. 4. (Osmanlı Tiyatro’sunda “Kör” adlı oyununun oynanacağı tarih hakkında “İlanat” sütununda yer alan ilan.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1394, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’nda *Kör* ve *Hırsız Çocuk* adlı oyunların sergileneneceği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu’nun yeni oyunu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1400, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’nda *Çocuk Hekimi* adlı yeni oyunun sergilenmeye başlayacağı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1412, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’nda *Bir Saat İçin Vaad-i İzdivaç* adlı yeni oyunun sergilenmeye başlanacağı hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1416, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanacak *Öksüz Kızcağz* adlı oyunun tarihi hakkında “İlan-ı Mahsus”.)
- İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu’nda oynanan oyun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1420, s. 2. (Güllü Agop’un Osmanlı Tiyatrosu’nda Sancakciyan Efendi’nin *Amerikan Korsanları* adlı oyununun sergilendiği hakkında “İlan-ı Mahsus”.)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nda sergilenen yeni oyun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1422, s. 2. (Güllü Agop'un Osmanlı Tiyatrosu'nda *Jorej Mari* yahut *Bir Saat İçin Vaad-i İzdivaç* adlı oyunun gösterileceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nda sergilenecek yeni oyun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1444, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu'nda "*Tayyarzade yahut Bin Bir Direk*" adlı oyunun gösterileceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nda sergilenen yeni oyun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1447, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu'nda "*Hasretli Muhabbet yahut Çifte Gelinler*" adlı oyunun gösterileceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Osmanlı Tiyatrosu'nda sergilenen yeni oyun hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 1450, s. 2. (Osmanlı Tiyatrosu'nda *La Damme Aux Camelias* adlı oyunun sergileneceği hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *Sultan Abdülaziz'in ölümü ile ilgili mahkeme hakkında başlıksız olarak*, T.H., nr. 904, s. 1. (Sultan Abdülaziz'in ölümünden sorumlu olanların yargılaması için kurulan ve halka açık olan, aynı günkü mahkemeyi seyretmek isteyenlerin biletleri ile gelmesi, biletsiz gelenlerin mahkeme salonuna alınmayacağı hakkında "İlan-ı Mahsus".)

İmzasız: *-Şehzadebaşında müceddeden inşa olunan- Osmanlı Tiyatrosu*, T.H., nr. 1244, s. 4; nr. 1246, s. 4; . (Ramazan'ın yirminci günü sahnelenecek oyun hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

İmzasız: *Başlıksız*, T.H., nr. 1242, s. 4. (Osmanlı Tiyatrosu'nda ramazanın on sekizinci günü *İki Sağırlar* adlı bir perdelik komedinin sahneleneceği hakkında "İlanat" sütununda yer alan ilan.)

3. BÖLÜM: SEÇİLMİŞ METİNLER

3.1. “Edebiyat” Kavramı Hakkında

“Faik” imzasıyla matbaamıza tebliğ olunan varakanın aynıdır.

Şu yakınlarda “Edebiyat” ve “Edip” lafızlarının pek ziyade su-i istimal olduğunu maü’l-teessüf görölüm işitilmektedir. Malum-ı aliniz olduğu üzere edebiyat sarf nahv mantık şiir inşa bedi-i beyan ve emsali gibi başlıca birçok ulumun hasılı olan ilme ve bunların cümlesini cem ile yazdığı şeylerin ulum-ı mezkura kavaidine tamamıyla mutabık olduktan başka mütalaakaranınca bir zevk vicdanı husulünü mucip olan zata dahi “edip” ıtlak olunur. Bir eser edibinin münteşir olduğu asırda mütedavil olan sair ulumun ahkam ve kavaidine muhalif olmaması dahi lazım olduğundan edip olan zatın mütegannin veyahut hekim olması da icab-ı tabidendir. Yani bir edip bir eserde mesela hikmet-i tabiyeden veya heyetten bahs etmek murat ettiğinde adeta şu fenlerin alimi gibi bahsedebilmelidir. Şu hale nazaran edip olmak öyle kolaylıkla destres olunur meziyetlerden olmayıp bizde ve hele zamanımızda ise bu iktidarda bir veya iki kişi bulunabilir ki adeta mefkut demek olur. Bizde edebiyatın pek geri ve erbabının dahi hiç yok hükmünde olması şimdiki halde mesleklerin muayyen olmamasından yani yalnız bir şeye hasr-ı iştilal ile kesb-i ihtisas edemediğimizden neşet etmekte olduğuna şüphe yoktur. Mesela yalnız dürüstçe bir ifade-i meram edebilmekten başka bir hüner ve marifetimiz olmadığı halde elimize bir kalem aldığımız gibi gazete yazmaya fünundan siyasetten edebiyattan bahs etmeye roman ve tiyatro kitapları telif etmeye “fünun ve sanayi ve tarih ve edebiyat vesairenden bahs eder” risaleler neşriyle “nazargah-ı istifade-i umumiyye vaz” etmeye ve bunlara da mesela “Mahzenü’l-Maarif” ve “Okyanüsü’l-Ulum” gibi büyük büyük isimler takmaya ve kendi kendimize edip demeye kıyam ediyoruz! İnsaf olunsun. Bizim şu hâlimize bu derecelerde camiü’l-kül olabilmemiz mümkün ve kolay mıdır? Avrupa’da tiyatro kitapları telif etmekle iştilal eden bir adam hiçbir vakitte ilm-i kimyadan, bir avukat ilm-i musikiden bir muhasip ilm-i hukuktan bir tabip fünun-ı harbiye veya muharribeden bir kitap telif ve neşr edemez.

Bizde ise herkes her istediği şeyden bahse kalkışıyor ve iki satır yazı yazmakla edip oldum zannediyor.

Hasılı itikad-ı acizanemce biz böyle bugün olduğu gibi hem şair hem tabip hem avukat olmak misilli her biri ayrı ayrı ve müstakil olan mesleklerin cümlesini cami ve elimize kalemi alınca istediğimiz kadar serbest söz söyleyebilmek için salahiyyetli ad etmek merakından vazgeçmedikten sonra edebiyatta asla terakki edemeyeğimiz ve hiçbir vakitte edip namını olmaya layık olmayacağımız derkardır. Binaenaleyh edip namını almış olan zevat bu namın azametini muhafaza için lafzen biraz da ulum ve fûnun mütedavile ile iştigale tenezzül buyurmuş olsalar hem kendileri ve hem de asar-ı edebiyelerinde istifade arzu ve talebinde bulunan nevhevesan-ı maarif haklarında hayırlı olur idi.

İşbu varaka-i acizanemi tahrir ve takdime şu günlerde gazetelerde edebiyat hakkında cereyan eden ve halbuki edip nokta-i nazarından bakıldığı halde sübyan mekteplerindeki çocuklar meyanında güzeran etmeye layık mübahesat-ı adiyeye kabilinden görülen birtakım münakaşalar sebep olmuş olup başka bir kimseyi muaheze ve tariz maksadı üzerine yazılmış olmadığını temin ve ifade ve muvafık mesleğiniz olduğu halde kabul ve neşrini re-yi varide-i aliyenize havale eylerim.

Faik, nr. 518, s. 2.

Şiir-i Osmanî

Usul-i şiirde edebiyat-ı İranîye'ye tabi olarak kendilerini bir türlü bu esaretten kurtaramayan üdebamız aralıkta bir kere kendilerini toplayarak “Biz de bir millet iken bizim de bir lisanımız olup hem de terakkiyat-ı edebiyeye müstaid iken bahusus milletimize ve lisanımıza mahsus bir usul-i şiir mevcut olduğu hâlde nedendir ki kendi usul-i şiirimizi terk edip de İranîlerin peyrev ve bir nev esiri olmuşuz?” diye bir gayrete gelirler ve bu gayretle “Tarz-ı Osmanî” tabirini en güzel bir tabir olarak kabul etmek lazım gelen ve tezyif mi yoksa ... her ne suretle ise şimdiye kadar “parmak hesabı” dşye yad olunan tarzda epeyce güzel şeyler söylüyorlar. Bu gayrette devam edecek olsalar Osmanlı usul-i şiiri bi'l-istiklal teşekkül edip meydana çıkar ise de ne çare ki o gayrette devam mümkün olamayıp üdebâ-yı Osmanîye kendi behre-i edebiyelerini daima tarz-ı Acemanede göstermek mağlubiyetinde devam eylerler. İşte bu defa nevhevesandan bir Osmanlı ilk gayretini yine tarz-ı ... gösterip gazetehanemize şöyle bir eser irsal eylemiştir ki üdebamızın beğenip beğenmeyeceklerinden kat-i nazarla mahzen milli bir şey olması itibarınca dahi nazmını tebrik borcumuzdur.

Sanma hazandandır ki soldu yazlar

Ateş-i ahımdır cümleyi dağlar

Dağları bürüyen sanma dumandandır

Dud-ı derinime gark oldu dağlar

Dağlar da tahammül etmez bu derde

Cuş ettirip eşkin dereler çağlar

Güllerde gördüğün şebnem değildir

Gülen güller bile bana ağlar

Yürekte açılmış ateşparesi

Kimdir o ... ki bu derdi sağlar

Yaremi bağlayan Lokman olamaz

Bağlasa bağlasa onu yar bağlar.

İmzasız, nr. 612, s. 4.

(Başlıksız)

Tercüman-ı Hakikat'in geçen bir nüshasında gördüğüm “Şehabeddin” Efendi biraderimiz tarafından gönderilmiş bir varakada şimdiye kadar neşrine tenezzül buyurulan eşar-ı acizanemin yine idare tarafından cem'iyile bir mecmua heyetine konulması hususu arz ve ihtar olunmuş idi.

Hakkımda böyle bir teveccüh-i müşvikane gösterdiği için Şehabeddin Efendi biraderimize mahsusen arz-ı şükran ederim.

Bu varakanın zeyline yazılan mütalaa ise şimdiye kadar değerimden kat kat ziyade olarak heyet-i muhtereme-i tahririye tarafından mazhar buyurulduğum terakki-perverane iltifatlara bir zamime-i celile olmuştur ki bundan hasıl ettiğim iftiharın tarifinden ziyade öyle bir lütf-i mahsusun vecibe-i şükrünü ifade-i aczim vardır.

Eşar-ı acizanem iki mecmua terkip ediyor.

Birincisi birçok zaman mukimi bulunduğum cihetle ikinci vatanım olan Varna'dan ayrıldığım zamana kadar nevhevesana yazdığım ve zade-i tabiat olduğu için mahvetmeye kıyamadığım asar-ı şebabı camidir ki bundan Tercüman ile hiçbir şey neşrolunmamıştır. 1339

İkincisi sonradan yazılan şeyleri havidir ki bunun hemen nısfı eli kalem tutanları teşvik etmek meslek-i memduhunda bulunagelen Tercüman-ı Hakikat'in sahife-i kabulünde görülmüştür. Mademki asar-ı kemteranemin ol-veçhile cem ve neşrine vasıta olmak için ezhar arzu buyuruluyor.

Gerek sahib-i varakanın dediği gibi şimdiye kadar gazeteye konulan ve gereke onlardan başka olarak elde bulunan asar öyle bir ... aliye ile tab ve neşr olunursa zaten haiz bulunduğum iftihar ve minnettarı elbette tezauf eder.

Bendeniz kendine değerinden ziyade ehemmiyet vermek beş on satır yazı yazmakla müftehir mefruşluğa kalkışmak isteyenlerden değilim ki şu varakamdan fahriyeli bir mana çıkarılabilsin.

Öyle ezilip büzülerek “yazdığım şeylerin değeri yoktur ama nasılsa halk lütfen okuyor” yolunda münasebetsiz tevazu satmak dahi menfurum olduğu için şu nimetşinasane sözlerime “asar-ı acizanem tab ve neşre şayan değilse de” gibi tasannukarane bir fıkra ilave etmeye de hiç lüzum görmem.

Muallim Naci (İmzasız olarak), nr. 1262, s. 3

“Tercüman-ı Hakikat”

Naci Beyefendi’nin Tercüman-ı Hakikat’e derç edilmiş bulunan asar-ı edebiyesini bir mecmuada cem için tekrar derç eylemek karilere kelal ve melal verir diye nasıl tasavvur olunabilir ki asar-ı bergüzide-i mezkûra adi gazete bentleri gibi yalnız bir kerecik okunarak bade bir tarafa atılıvermek için yazılan şeylerden olmayıp hatta her defasında bir başka zevk alınmak için defaatla okunmaktan da fazla pek çok kıymet seccan-ı hüner ve marifet taraflarından hırz-ı can için ezber dahi edilen asar-ı celileden olduğuna itiraz edecek hiçbir kıymetşinas yoktur itikadındayız.

Binaenaleyh gazetemize bir kere derç olunmuş bulunanları bir daha derç eyler isek ilk dercinde mütalaasıyla zevkyab olanları bir daha mütelezziz etmiş etmiş oluruz.

Mecmua-i mezkûreyi evvela gazetemizin edebiyat kısmına derç ile bade kitap suretinde tab etmekte maksat bazı taraflarca zannolunduğu gibi yalnız mesarif-i tabiyesini tehvinden dahi ibaret değildir. Belki birtakım kimseler bu misilli kitapların akçe ile mübayaasına kadar tebab olamayarak kıraathanelerde yad-ı heva gibi bir suretle gazete okudukları misilli asar-ı mezkûreden dahi istifade eylesinler diye neşri-i maarif gibi bir maksad-ı esasiye bu yüzden dahi himmette bulunmaktadır. Yoksa mesarif-i tabiyece ehveniyeti hesap edecek kadar okunur mu fikrine malik olanlar bir eserin gazeteye tefrika edilmeksizin re’sen kitap suretinde basılması hâlinde onu

görmeyenlere dahi fûruhat edebilmek imkanı üzerine revacının kesretine hizmet edilmiş olacağını da hesaba katmalıdır.

Herhâlde Naci Beyefendi'nin kitabını her ne suretle olursa olsun meydan-ı intişara koymak terakki-i maarif gayretinde bulunanların kafesini memnun eyleyeceğine şüphe yoktur. Hatta mekatib-i aliyyede edebiyat dersi veren en büyük muallimin üdebamızın dahi şair-i müşarünileyh asarından misaller iradıyla daha şimdiden kendisini talebe-i edebe tanıttırdıklarını bilenlerimiz çoktur. Binaen-ala-zâlik gazetehanemizi şöyle bir hizmet-i maarifte bulunmak şerefiyle müşerref görmeyi dahi biz kendimiz için medar-ı iftihar ad eyleriz.

“Zemzeme”

Bu fikramızı gazetemizin “Edebiyat” kısmına yazmamalı idik. Gazetemizde bir de “Sanayi-i Nefise” kısmı olmalı idi de hem edebiyat hem de sanayi-i nefise serlevhalarını cem ederek öyle yazmalı idik. Ma-hüza şevketli padişahımız ve terakki-i şehir ... ve Muazzam ve mukaddes efendimiz hazretlerinin saye-i teşvikat-ı müceddidanelerinde maarif-i Osmaniye nasıl süratle terakki ediyor ise sanayi-i nefise için dahi mektepler müzeler gibi esbab-ı terakki-i tehiye buyrulduğundan elbette bugün yarın gazetelerin – ama hemşerilerine gerçekten muntazam bir gazete gibi hizmet etmek gayretinde bulunan gazetelerin- bir de “sanayi-i nefise” kısmı küşat olunacaktır.

Bizi bu kadar şevkli bir mukaddime ile söze başlatan şeyin bir “Zemzeme” olduğunu serlevhamızda görüp de istiğrap mı edilecektir? Eğer karilerimizde bir istiğrap istidadı var ise o istidadı bir kat daha inbisat vermek için “Zemzeme” diyerek sade bir isim ile yeni neşrolunan kitaptan bir tane mübayaa buyursunlar bir nazar etsinler.

Bu eserden bir tane alanlar daha açıp da içini temaşadan evvel kabının nefaset-i tab’ını görünce hayran olurlar. Mutlaka derler ki: “Acayip! Biz de matbaacılık bu kadar ileriye gitmiş ha?!”

Evet! Biz de matbaacılık o kadar ileriye gitmiş ve daha ziyade dahi ileriye gidecektir.

Sadık ve çalışkan bendegânına zat-ı şahanelerinin geceli gündüzlü himemat mesaikaraneleri bir misal makruzü’l-emsali olup durur ilen bizler eser-i celil-i cenap Abdülhamit Gazi’ye iktifa ve imtisalden ayrılmazsak acaba lutf-ı yezdanla muvaffaktı olamayacağımız hangi iş tasavvur olunabilir?

İşte terakkiperver padişahımız ve Müşvik-i erbab-ı istidad efendimiz hazretlerinin bir Ebüzziya bendesine lutf-i celili müşevvikaneleri bizde matbaacılık derecesine isal edivermiştir. Hangi işte bulunan hangi çalışan Osmanlı olursa olsun gayret-i celile-i hamidiyeye tabi olmakta kusur etmeyecek olursa behakkın hüda her işte böyle ve hele terakki asarı görülerek birkaç sene zarfında kendi kendimizi tanıyamayacak kadar gözler kamaştırarak bir nur-ı terakki ve teceddüt içinde bulunuruz.

Ama yarab! Şu sade isimli Zemzeme'yi görmekle gözlerimizde ne kadar şevk hasıl oldu? O şevk ... kalbimizi de nasıl ve hele istila eyledi? Bu şevkin saikasıyla bahşi dahi başkalaştırarak Zemzeme hakkında tebrik ve tehniyeti havi bir makale yazalım der iken terakkiyattan bahis bir bend-i mahsus kaleme almak tavrını takındık.

Ey kari! Kitapçı önünden geçer iken hiç olmaz is ecam içinden olsun Zemzeme'yi seyrediniz! Sanat-ı tabı nefasetini elbet anlarsınız. Bakınız kabı ne ipince iş ile ne kadar mükemmle basılmış! Açıklı koyulu yedi renk ile basılmış ki yedi defa makineden geçmiş demektir. Ne dikkat ile basılmış ki boyaları hiç taşıp yekdiğerine karışmamış. Bir kağıt yedi kere makinden geçer ise yıpranıp eskimek lazım geldiği o tehlikeden dahi kurtulmak için ne kadar maharet ister?

Aferin Ebüzziya! Şevketli padişahımızın itlaf-ı terakkiahilerine matbaacılıkta gösterdiğin istidat tam ve maharetname ile gerçekten ispat istihkak ve temin-i liyakat eyledik!

Zemzeme yalnız kaptaki letafet ile bizi hayran edivermesin. İç sahifelerini de açalım. Onlardaki nefaset- tab dahi fevkaladedir ya?

Ya Ekrem Bey'in asar-ı aliye-i edebiyeleri?

Hakikaten taba layık eser. Gerçekten esere layık tab! Edebiyat melekesi sanayi-i nefise melekesiyle el ele vererek ortaya biz Zemzeme çıkarmışlar ki yazana da aferin tab edene de!

Hayalden bahs etmiyoruz. Hakikat arz ediyoruz. Ebüzziya'nın maharet-i tabanesinden numune arzına imkan yok ki arz edelim. Onun için hiç olmaz ise kitapçı dükkanlarına bir göz gezdirmenizi tavsiye eyledik.

Ya Ekrem Bey'in maharet-i edibanesinden bir numune arzı muhal midir?

Zaten edep ve hikmeti şairanesinde cem eylemiş olan ol zat-ı ali kaderin az asarı hırzcan mı edilmiştir ki yeniden yeniye numuneler irazına lüzum görülsün?

Fakat Zemzeme Nağme-i Seher değildir. Nağme-i Seher şair hazretlerinin ateşzeban oldukları nevcivanlık çağının zabtname-i hissiyat-i şairanesi idi. Zemzeme ise hazret-i edibin gerçekten hikbet beyan oldukları bu zamanın sicil-i tuluat-ı aliyesidir. Ekrem Bey daha gençtir. Sinn-i alileriyle beraber saye-i terakkiyatvaye-i hazret padişahide istida-ı şairane ve hekimaneleri de artacaktır.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak), nr. 1321, s. 3.

(Başlıksız)

Muharrir Efendi! Varaka-i kemteranemi gazeteye derç edişinizden müteşekkir oldum. Teşekkürüm iftihar ile memzuç olmak tabiidir. Çünkü iradına tenezüül buyurulan mütalaa hakkımda ali bir teveccüh gösteriyor.

Edebiyatımızın tenvir-i istikbaline hizmet edebilecek Osmanlı üdebası arasına bendeniz de dahil edilmiş oluyorum. Ne mütevaziane ilhak!.. ne sürurane iltihak!... sekiz on kelimeden ibaret olan o sade eda varakacığımı bile müteşerrif hüsn-i kabul eden Tercüman-ı Hakikat'in edebiyata ettiği ve etmekte olduğu hizmetleri de takdir edenlerdenim.

Diyebilirim ki Tercüman adeta edipler yetiştirdi. Şairler meydana çıkardı.

Ama denilecek ki Tercüman'ın neşrettiği asar-ı edebiyenin çoğu değersiz nevhevesane şeylerdir. Nasıl olacak ya! Hepimiz birden bire edib-i azam şair-i muciz-i dem kesilip de meydana öyle mi çıkacağız? Öyle şey mi olur? Nerede bu bolluk?...

Evet! Nevhevesiz. Çalışacağız. Çalışanlara gide gide terakkibahş olmamak ise tabiatın şimdiye kadar hiç yapmadığı bir şeydir. Say eden elbette müterakki olur.

Fakat az çok hüner-i teşvik ister. İltifat bekler. Tabii beşer daima aferin müşterisidir. Aferin-i Tercüman zamane ki her yazı yazanın değerine göre tahsinhan olmak mesleğine sebat edip gidiyor.

Terakkiperverlik işte böyle olur!...

Muallim Naci (Abdüllatif Fahri müstearıyla), nr. 1307, s. 2.

“Tercüman-ı Hakikat”

Bu varaka okunduğu zaman bir adam var idi ki dikkatle dinliyor idi. Sonra kağıdı eline alıp birçok süzdü. Nihayet dedi ki:

“İfadenin sadeliğine hayran olmuş idim. ‘Neden böyle sade bu kadar latif olmuş’ diye düşündüm. Araştırdım. Gördüm ki içinde ‘olduğundan bulunduğundan idiğinden olup bulup olmakla bulunmakla olduğuna bulunduğuna idiğine’ gibi tabirler yoktur. Zati cümleleri birbirine bağlayan ve zincirlemesine bir ucube meydana getiren şeyler de bunlar değil mi ya!”

Biz dahi kendisine şu cevabı verdik. Dedik ki:

Asıl “Osmanlı” namına liyakat göstermek isteyen gençler hep bu yolda sadeliğe himmet ederler ise o letafet cümleyi kendine bir derecede meftun eyler ki böyle sadelikten mahrum olan eserler kimin olursa olsunlar rağbetten düşerler. Sadelik taammüm eder. Herkes fikrini yazabilir. Herkes okuduğu şeylerden lezzet hasıl olur. Lezzet dahi istifadeyi intaç eder. Maarifin terakkisi de böyle husule gelir.

İnşallah bu da müyesser olur.

3.2. Hikâye-Roman ve Tefrikalar Hakkında

Amiral Bing

“Mukaddime”

Karilerimizin nazar-ı rağbetlerine arz etmekte olduğum bu roman tiyatrodan oynanmak için tanzim olunmuş bir faciadan iktibas edilmiştir.

İntihabımın sebebi yalnız vakanın pek güzel tertip edilmiş olmasından ibaret değildir. Erbab-ı dikkate ve bhusus hikâyenuvislik sanatına vakıf olanlara bu hikâyeye kadar hayret verecek bir vakayı öyle “pek güzel” tertip edivermek asan değildir. Muharrir

in hayal-i şairanesi ne kadar vasi olsa böyle eşhas ve vekayi-i baideyi bir yere cem ederek onlara bu eserde görüldüğü kadar hüsn-i tertip verebilmek o hayal-i şairaneye de sığmaz. Mübalağa ediyorum zannolunmasın. Hikâyeye itrad üzere ve dikkatle okunur ise sıdk-ı ifadem teslim edilir.

İmdi bu kadar muntazam bir vaka tertip edebilmek için muharrire behemehâl tarih dahi yardım etmelidir. İşte bu eserin mükemmeliyetini dahi mahza tarihin yardımından neşet eylemiştir. Zira vaka bir zamanda vukua geliyor ki İngiltere Amerika ile arasında zuhur eden muharebe-i azimeye Fransa dahi müdahale ederek birçok asırlarda bir düşmeyecek surette ala bir zemin-i nehibe eylemiş olduktan başka o vekayi-i azime-i tarihiyenin birçok eazım-ı eşhası dahi bu hikâyenin azâ-yı vakası meyanına dâhil oluyor.

Eseri aslından çıkarmamak için yine bir tiyatro devamı olmak üzere tercüme etmek lüzumu varid-i hatır olmuş idi. Lakin o dramın temaşasından lüzumu veçhile lezzet almak için tarihin bu fasıllarını güzelce bilmek lazım gelip bu ise herkese

müyesser olamadığından izahat-ı lâzıme ye yol bulmak üzere roman suretine tahvil etmeyi müreccah gördüm.

Ma-hüda eserin tertibat ve taksimat-ı esasiyesini hemen tağyir ettim. Tağyir edebilir miyim ki bu eser her biri bizim gibileri çıraklığa bile kabulden bihakkın istiğna gösterir beş zatın ittihad-ı efkâr ve hayaliyle vücuda gelmiştir. Binaenaleyh taksimat-ı esasiyesini tağyir etmeksizin mümkün mertebe nazar-ı rağbete şayan olabilecek bir surette roman hâline tahvile muvaffak olabilir isem kendimi yine muzaffer ve bahtiyar ad edebilirim.

Ahmet Midhat, nr. 760, s. 1.

Henüz 17 Yaşında

“Mukaddime”

“Henüz 17 Yaşında” serlevhasıyla karilerime arz etmekte olduğum işbu yeni hikâyede tertip ve tanzim-i vukuatça bir meharet-i hikâyenüvisane ile iftihar aramaya asla hacet görmüyorum. Bu hikâyenin en büyük meziyeti her vakanın sıhhat-i katiyesidir. Bu hikâyeyi mücerret telezzüz için okuyanlar en büyük telezzüzü burada bulabilecekler ise de bir hikâyeyi ahval-i umumiye-i beşeriyenin aynası olmak üzere tetkikat-ı hekimaneleri için okuyanlar en ziyade şayan-ı tetkik görecekları ahval dahi bu hikâyede bulacaklardır.

Ahmet Midhat, nr. 988, s. 3.

Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi

“İfade-i Mütercim”

Bir kitabın mukaddimesini okumak kadar can sıkıcı şey olamaz. Onun içindir ki şimdilerde kitapların mukaddime koymak adeti hemen terk edilmiştir. Lakin muharrirler bazı kere karilerle hususi bir surette hasbıhale mecbur oluyorlar ki bu yolda olan mukaddimeler dahi erbab-ı mütalaanın ol kadar canlarını sıkıyor. Zira kendilerini mütelezziz ve müstefit etmek gibi müstehsin bir hizmetlerinde bulunan muharrir hizmetkarın şu hasbıhali yine kendi hizmetlerine ait olduğu cihetle ondan dahi ... imtinaç eyliyorlar.

Karilerimiz ile şunu söyleyeceğiz ki:

Çocukluğumuzda dinlediğimiz masallar hep peri padişahlarının veya peri kızlarının dev analarının veya dile gelip söz söyleyen ve uçan ve göz yumup açmıca kadar maşrıkın beyninde seyahat eden tayların ve sair bu makule şeylerin fevkü'l-tabii vukuat ve ahvaline dair olduğu için olmalıdır ki insana en evvel roman rağbeti geldiği zaman tesadüfat-ı fevkaladenin tezyid-i garabetine yardım eylediği romanları insan pek güzel zanneyliyor hâlbuki böyle olmayacak şeylere sahih imişler gibi inanmak kendi kendimizi tahmîk demek olduğunu sonradan anlıyoruz.

Bu hâl yalnız bizlerde hükmünü göstermiyor. Avrupa'da dahi bu hâli görüyoruz. Zira oraca roman ve tiyatro meraklıları artık öyle elf eliyle tarzındaki muhayyelattan lezzet alamayarak üss-ül-esas vukuat-ı sahihe-i yevmiye üzerine müessis olan şeylere rağbet ediyorlar. Bu sebebe mebnidir ki Emile Zola gibi muharrirler dahi “Nana” serlevhalı roman yolunda eserler kaleme alıyorlar ki içinde ne Monte Kristo'nun hazinelerine haşış ve esrarları bulunduğu hâlde mücerret birer derecesi herkese vaki olmakta şah-rah-ı hayatta her gün nice cihetleri görülmekte olan en sade ve fakat en güzel vukuattan mürettep bulundukları için erbab-ı

mütalaadan bu asar-ı cedideyi hakikaten diğer muhayyelata asla kıyas olunamayacak bir rağbet ve lezzet ve şevk ve şetaret ile okuyorlar.

Ahiren bunu biz dahi tecrübe ettik. Bir zamanlar Hasan Mellah serlevhalı romanımızı ziyadesiyle tebrik eyleyen karilerimizin ahiren neşrolunan “La Damme Aux Camelia” ve bahusus “Karnaval” serlevhalı romanları fevkü’l-hat beğendiklerinden bahisle tebrikat-ı mükerrirelerine ... olduk. Hele karnaval birer cihetine birçok zevatın zaten vakıf oldukları birtakım vukuat-ı sahiheye ol kadar müşabih görüldü ki “muharririn şu zattan maksadı mutlaka falancadır” yollu mübaheseler dahi birtakım cihetler için başlı başına birer eğlenceli mübaheseler teşkil edildiğini haber aldık. Hâlbuki Karnaval’da hiçbir kimsenin tasviri olmayıp şu kadar ki hayal-i hikâyenüvis hep ihtimalat-ı adiyeye ve vukuat-ı meşhude-i yevmiye dâhilinde gezinmek suretiyle bu eseri vücuda getirmiştir.

Geçenlerde bir zat ile böyle en sade hikâyelerin en ziyade latif olanlarından bahsolunuyor idi. Ama nasıl zat-ı memleketimize mahsus olan tahsil ve terbiye ikmal eyledikten sonra tol müddet Avrupa’da hem de mühim memuriyetlerde bulunarak garbın ulum ve maarif ve bilhassa edebiyatınca behre-i külliye ve azime peyda eylemiş ve el-yevm dahi o iktidar ve meziyet fevkaladesi ile bir büyük muvakkide hizmet-i devletimizde istihdam olunmakta bulunmuştur. Bu misilli zevat-ı fihamın muhadaraları insanı her zaman müstefit eylediği gibi roman vadisinde edilen sözler dahi bendenizi fevkü’l-had müstefit eyledi. Roman yazmak sanatım olduğu hâlde o mübahese üzerine sanatımca birden bire bir hayli terakki eyledim ki benim için bu istifade pek mühim bir istifadedir.

Nihayet “Octave Feiullet’nin Bir Fakir Delikanlı hikâyesini gördünüz mü” buyurdular. Bu hikâyeyi görmemiş ve hatta hiç işitmemiş idim. “Fransa Akademia’sı azasından bir büyük adam olup yazdığı romanlar aleme velvele verecek kadar rağbet cihana mazhar olduğu hâlde nasıl oluyor ki romancılık sanatıyla beraber görmemiş olarsınız?” yollu müşevvikane bir muahezeden sonra “Bu romanı size suret-i mahsusada tavsiye ederim” buyurdular. Hatta bir parça kâğıt üzerine Fransızca olarak “Bir Fakir Delikanlı’nın Hikâyesi” müellifi Octave Feiullet” diye yazıp verdiler.

Bu hâlde mezkûr romanı edinmeye müsaraat benim için nasıl zaruret ve mecburiyet hükmünü almaz? Şu yolda tavsiye ... romanı ona mahsus bir ehemmiyetle ... dikkat etmemek nasıl kabil olur?

Romanı lüzumu kadar dikkatle okudum. O ne sade şey? Müellif ... bile hacet görmemiş. Sahib-i sergüzeşt olan bir delikanlı var. Aralıkta bir kere eline bir kalem alıp bazı kağıtlar üzerine sergüzeştinin bazı parçalarını yazıvermiş! Kalemî yani revîş-i ifadesi vakıa fevkü'l-gaye tatlı ise de o kadar bikaydane o kadar gelişigüzel yazıvermiş ki bu eserin bir muntazam roman olmak üzere kaleme alınmış bulunduğu adeta inanamayacağınız gelir.

Lakin asıl sanatı da işte burasındadır! O kadar bikaydane o kadar gelişigüzel yazılıverilen perakende ve perişan parçalar içinde öyle bir roman var ki okudukça dalmamak ve düşündükçe insanı sarmamak kabil değil. Bu kadar meşagilimiz içinde 352 sahifelik kitabı iki cümlede okumak mecburiyetinde bulundum ki eğer hizmet ve meşagil-i yevmiyemiz cidden mani olmasa idi kitabı elimden bırakmaksızın bir cümlede okuyup bitirmek mecburiyeti her şeye galebe eyler idi.

Aşkımız mı? Onu delikanlıda görmeli! Hem öyle çıldırmak filan da yok. Tabiatın fevkine asla çıkmamış. Aşk ne ise öyle yazılmış. Herkesin bildiği herkesin yüreğinde varlığını hem de daima varlığını his eylediği aşk yok mu? İşte o!

Ulüvv-i ahlak mı? Ulüvv-i cenap mı? Onu bu hikâyenin azâ-yı vakasında görmeli! Hem o kadar tabii o kadar sade fakat o derecelerde fevkalade ki o dereceyi tasavvur ettiği zaman insanın gaşy olacağı gelir.

Biz de tutmuşuz da hikâyenin mükemmeliyet-i fevkü'l-gayesini karilerimize anlatmak için sözü uzatıyoruz. Vakıa insanın pek ziyade mütelezviz olduğu bir şeyi pek muttavil tafsıllar ile tarif etmesi dahi bu roman kadar tabii ise de bu sözü kısa keserek dahi meramımızı efham edebilir idik. Der idik ki:

Zikrolunan romanın bizim okuduğumuz nüshası yetmiş dördüncü defa olmak üzere tab olunan nüshalardandır. Bir kitap yetmiş dört defa tab olunur ise derece-i letafetini şu mazhar olduğu rağbetle kıyas etmek pek ziyade sadeleşir.

İşte bu defa karilimize böyle bir roman tercümesini takdim eyliyoruz. Suret-i tercüme (s. 3) “harfiyen” değildir. Zira herkesin kendisine mahsus bir şivesi olmak itikadında sabit olduğumuzdan harfiyen tercümede inatla güzel lisanımıza Frenk kokusu vermeyi tecviz etmiyoruz. Müellifin Fransızca olarak tefhim etmeye çalıştığı meramı mütercim dahi Türkçe olarak ifadeye çalışacaktır. Ümit ederiz ki karilerimiz bu hizmet-i acizanemizden memnun olacaklardır.

İşte başlamazdan evvel şu hizmete bizi muvaffak etmek için mezkûr romanı tavsiye eyleyen zat-ı ali kadar arz-ı teşekkürat-ı bendeganeye müsaraat vazifesini dahi ifa eyleriz.

Ahmet Midhat, nr. 878, s. 3-4.

3.3. Opera ve Tiyatro Hakkında

Muharrir Efendi!

Geçen gece Beyoğlu'nda vaki (...) tiyatrosuna gitmiş idim. Fakat gitmezden evvel Avrupa'dan geçenlerde celp edilen bir havan(?)da nagamatının harikuladeliğini işiterek gitmiş idim. Votka ki saat iki buşuk üç sularına geldi tiyatro derununda sahnenin perdesi kalktı. Bir kız geldi bir şarkı söyledi. O gitti müzika terennümsaz oldu. Biri daha geldi. Badema yine muzika çalmaya başladı ve hilm-i icra saat dörd buçuk beş raddelerinde idi ki bir dağ kenarı irae eden sahnede bir matmazel ... oldu: bir romans teganni eyledi. Henüz tegannisini bitirip geri avdet etmek üzere bulunduğu sırda –birden bire- gerek localarda ve gerek kanepelerde oturan seyircilerin umumu tarafından el vurup alkışlamalar ve şarkısının tekerrürünü arzu eder el çırpımlar başladı. Matmazel diğer bir şakır terennüm etledi. Bu da şimdiye kadar görmediğim fevkalade br alkışla telakki olundu. Matmazel şarkının tekerrürü için edilen gürültüye bakarak avdet eyledi. Seyirciler meyanında beş on kişi var idi ki matmazelin teganni eylediği bestelerin tesiriyle muttasıl ağlar ve zahir bir hissiyata ... ederek sinelerini dağlar idi. Matmazelin suret-i fevkalade-i tegannisine binaen ismini sual etmem üzerine Paris'te (konservatuar) denien darü'l-musikiden ... çıkmış ve yine Paris'te (teessür nasyonalde .. bırakmayıp nam) diyatroda aktrislik etmekte bulunmuş iken mahya iki bin yedi yüz frank yani yüz otuz beş Fransız lirası maaş ile (Konkurdiba) Tiyatrosuna intisap eden Matmazel (Zaluduran) olduğu ve almakta olduğu maaştan dahi anlaşılacağı vechle şimdiye kadar böyle bir mahir artist (Havanında) daha der-aliye'ye ... olduğu anlaşılmıştır.

Eşref, nr. 1346, s. 2.

3.4. Tercüman-ı Hakikat'in Yayın Politikası Hakkında

(Başlıksız)

Ahmet Midhat Efendi Tarafından

Bugünkü (dünkü) *Ceride-i Havadis*'te bir varaka gördüm ki müdürü bulunduğum matbaa-i amirenin ahval-i esef-i iştimaliyle ıslahat-ı matlubesi hakkındaki ümitlere dairdir. Buna dair bazı izahat ıta'sını lazımeden ad eyledim. Zira matbaa-i amire bir köşede unutulmuş bir şey ise de güzelce ıslah edilir ise en mühim ıslahattan biri sırasına geçeceğinden terakkiperveranı bu dahi haylice memnun edecektir.

Varakada matbaa-i amirenin umum-ı devaire lüzumu olacak kafe-i evrakı tay'dan sonra harice dahi iş görebilecek kadar vasi ve mükemmel olduğundan bahsediliyor.

Evvela işin bu cihet-i esasiyesi yanlıştır. Matbaa-i amire bu nispette değil hatta hariçteki hususu matbaalar nisberinde bile vasi ve muktedir değildir. Vakıa on yedi güzel makine var. Lakin makineler bomboşuna dönemez. Bir makineye iş yetiştirmek için sekiz on takım mürettip kasasına ihtiyaç bulunduğu ve şu halde matbaa-i amirenin haber verildiği kadar mükemmel olabilmesi için yüz elli takım kasaya lüzum olduğu halde ancak altı yedi takım kasa kalmıştır ki onlar dahi gerek hurufun inzamınca ve gerek çıkarabilecekleri işlerce harici matbaaların bir kasasına nisbetle yarım kasa ad olunamaz.

Varakada matbaa-i amire var iken devairin Beyoğlu vesaire matbaalarında gayet fahiş evrak tab ettirdiklerinden bahsolunur.

Buna teessüf etmemek kabil değildir. Lakin bu da doğru değildir. Devairin mazurunu teslim olunmak hakşinaslıktır. Harici matbaalardan kat-i nazar-ı devairden birçoğu kendilerine mahsus matbaalar dahi küşat eylemişlerdir. Bunlara verilen memur ve hademe ve amele maaşı hesap edilse devletimizin bir büyük kalem masrafını da bunlar teşkil ederler. Bahusus ki askere müteallik matbaalarda binbaşı ve ondan küçük veya büyük zabitan ve emiratın matbaa müdürlüğüne veya hademat sairesinde bulunması gibi vazının hilafında haller dahi görülür. Bunlar niçin olmuş? Matbaa-i amire devairi kendi hizmetiyle ... edememiş de onun için olmuş. Matbaa-i amireye sorulsa “Bizi bu hall-i tedenniye indiren şey devairin hariçte veya kendi matbaalarında evrak tab ettirmesidir” derler. Halbuki en doğrusu devairin harice evrak tab ettirmesi veyahut kendileri matbaalar açmaya mecbur olması mahza matbaa-i amirenin sebebiyet gösterdiği bir şeydir. Yoksa her daire-i evrak-ı resmiesini matbaa-i amirede bastırmaya mecbur iken şu mazuriyet olmasa idi irade-i seniye haricine ve hilafına çıkarmazlar idi.

Varakada matbaa-i amirenin ıslahını gayret-i acizanemin temin edebileceği hakkında ümit gösteriliyor.

İnşallah!

Bendeniz Tuna vilayetinde yani on altı senden beri matbaa içindeyim. Bağdat'ta yeniden bir büyük matbaa tesis ettim. İstanbul'da yeniden bir büyük matbaa tesis ettim. İstanbul'da kendi hesabıma açtığım küçük bir matbaayı kendimi besleyebilecek surette işletmeye muvafık oldum. Huruf tertibinden makine kullanmasından bed'en ile teclit-i evraka kadar bizzat dahi işledim. Şu on altı senelik istihdam ile epeyce bir matbaacı oldum. Ümit ederim ki matbaa-i amireyi lüzumu vechle tanzime muktedir olayım. Bu ümidimi bir kat daha teyit eden şey fehmetli devletli Başvekil Paşa hazretleriyle maarif nazırı utufetli Münif Efendi hazretlerinin şu matbaa-i amireyi ıslah hususunda verdikleri ehemmiyettir. Zira herkes bilir ki bizde yalnız bir matbaa müdürü matbaa-i amireyi ıslah edemez. Ettiği müracaatlar ve istida eylediği şeyler hüsn-i telakki olunmak ve terviç edilmelidir ki müdür daha muvafık olsun. Yoksa bulduğu gibi idare ile iktifa eder.

Bu hüsn-i telakki ve bu terviç bahtiyarlığına bendeniz nail oldum. Matbaa-i amireye taalluk eden umuru dört mühim ve esaslı şubeye biltaksim her birinin suret-i ıslahına ve devletin bu derecesine halel getirilmeksizin karşılıklarının tedarikine dair kaleme aldığım mufassal meşruh bir layiha nazar-ı ehemmiyetle hüsn-i telakki buyruldu. Bazı müstediya-ı acizaneme müsaade buyrulup diğerlerine dahi müsaade verilmek üzeredir.

Layiha-i mezkure muvakkı icraya konulduğu zaman matbaa-i amire şu suretle ıslah edilmiş olacaktır:

1 – Takvim-i yevmî olarak muntazaman çıkarılacak ve taşralardaki müşterilere isali katiyen temin olunacak.

2 – Resmî gazetenin Fransızcası dahi neşr olunacak.

3 – Matbaa-i emirede Türkçe iki türlü nesh iki türlü talik adi gazete ve kitap hurufu ile küçük huruf ki altı türlü Türkçe huruf ve mükemmel Fransızca huruf bulundurulacak.

4 – Litografya destgahları en ince işleri tab etmek derecesinde ıslah olunacak.

5 – Kitap depoları tecdit edilp Maarif Nezaret-i Celilesinin intisap edeceği müellif-ı cedideden yevmî ikişer forma hesabıyla .. 600 forma yani 960 sahife yeni kitaplar matbaa hesabında neşr olunacak.

6 – Hariçten kitaplar tab ettirecek olanlar yalnız ücretince ehveniyet veya sıkıca nefaset suretiyle değil emniyetince dahi ezher cihet temin edebilecek.

7 – hakkakatı sanatı tevsi ve terviç edilerek ağaç ve bakır ve çinko üzerine her nev nukuş ve hutut hak olup şu halde musavver kitapların en mükemmeli basılabilecektir.

İşte hülasa-ı ıslahat şundan ibaret olup bir müellifin matbaa-i amirede kendi emrine tabı mürettip ve makineci bulunarak her emrini icra edeceği ve müellifin orada kendisine mahsus bir oda bulup istediği gibi işleyerek tashihe vesair umuruna bakacağı tarzındaki tafsilata burada ihtiyaç yoktur.

Şunu da ilave ile hitam-ı kelam edeyim ki şimdi devlet matbaa-i amire için snvy yüz binlerce kuruş maaş ve mesarîf vererek mukabilinde hiçbir faide göremediği halde bendeniz ümit ederim ki ıslahat mukarrire icra olunur ise bir sene sonra matbaa-i amire kendi hasılatıyla kendisi geçindirecek dereceyi bulur ve ondan bir sene sonra dahi epeyce temetti ederek temmetini yine tevsî ve ikmal tanzimine sarf ile dünyanın birinci matbaalarından birisi derecesini bulur.

Ahmet Midhat, nr. 492, s. 2-3.

İhtar

Gazetemizin edebiyat kısmına heveskaran-ı edebin gösterdikleri rağbet bu kısmın ehemmiyetini cidden arttırmış olup bu hâlde edebiyat kısmımızın heveskaranımıza cidden delalet edebilmek iktidarına malik bir zatın nezaretine tevdiî lazım gelmiş ve yalnız itikad-ı acizanemce değil kabul-i âmece dahi Muallim Naci Efendi hazretlerinin bu nezarete liyakat namesi hasebiyle ... zat-ı ali-i edibanelerine arz ve teklif olundukta mutlaka kabul buyurmuş olmasıyla badema gazetemize gönderilecek asar-ı edebiye hakkında beyan olunacak mülahazat-ı edip müşarün-ileyh hazretlerinin edebiyat-ı Osmanî'ye en büyük hizmet-i acizanem olmak üzere acizleri dahi şu ihtar ve tebşirimle iftihar eylerim.

Ahmet Midhat, nr. 1373, s. 2.

Mukaddime

Tercüman-ı Hakikat'in tesis ve neşrinden maksat ne olduğu isminden anlaşılabilir. Şimdiye kadar Tercüman namıyla birkaç gazete olması ve biri Osmanlı ve diğeri Ermeni hurufuyla Tercüman-ı Şark ve Tercüman-ı Efkâr serlevhaları altında iki gazetenin dahi elyevm neşredilmekte bulunması bizim de tercüme cihetinde onlara müşabebet-i lafziyemizi men eylemez. Her müsemma kendi isminden istifham olunan manaya mutabık olacak ise Tercüman-ı Şark ahval-i Şark'ı ve Tercüman-ı Efkâr dahi fikirleri tercüme ile iştilgal eylediği arada gazetemiz dahi tercüme-i hakayıkla iştilgal eyler.

İsmi Tercüman-ı Hakikat olmasa dahi bizde tercüme-i hakikat hizmetine mahsus bir gazetenin bulunmasına lüzum-ı sahih vardır. Matbuatımızı muaheze etmek efkârında değil isek de biz dahi hemen bugünkü gün ilk defa olmak üzere neşriyat alemine çıkmayıp ötedenberi hizmet-i matbuat ile iştilgal eylemiş olduğumuzdan ahval-i matbuata vukufumuz olduğu gibi sair erbab-ı matbuat dahi redd-i inkâra hacet görmezler ki matbuatımız hakayık-ı ahvali tercüme ve ilan hizmetinde daha pek çok ikmâle muhtaçtırlar. Bunlardan birçoğu hakayık-ı ahvale vukuf peyda edemediği için tabii arz-ı hakikatte kasır kalırlar. Birtakımı dahi matbuatın derece-i serbestîsini neşr-i hakayıkla gayr-i kâfi diye itikat eyledikleri için kendilerini aciz görürler. Serbestî-i matbuatı irae-i hakayık için kâfi itikat edenlerden dahi bazıları görülmüştür ki hizmet-i matbuatta serbest bulunalım der iken işbu serbestîyi suistimal ederek mertebe-i serbazîye vasıl olunca âlem-i medeniyetin her tarafında görüldüğü veçhile hadd-i marufun dercine çıkanlar için her milletin matbuat ... münderiç bulunan muamele-i maniyet onları dahi men eylemiştir.

Fakat esasen şu üç suretten neşet eyleyen esbabın mümânaat ve hayluliyetiyle beraber enzar ve efkâr-ı umumiye mukabilinde gerçekten Tercüman-ı Hakikat sıfatıyla hizmet eyleyecek bir gazeteye tabiaten ve maslahaten derkar olan lüzum hiçbir vecihle zail olmamıştır. Hatta medeniyet ... yaşayan memleketlerde bir Tercüman-ı Hakikat'e lüzum var ise bizim memleket için bin kat daha fazla olduğu dahi (metin okunmuyor, sayfa yırtılmış) tağyir ile teşviş-i ezhan için eracif denilen destgah-ı agraz mamulatından en ziyade revaç bulduğu bir بازار دادوستد var ise onun dahi bizim memleketten ibaret bulunduğu setr ve ihfası kabil olamayan hakayıktandır. Şimdilik kaziyenin bu cihetini ariz ve amik-i mehakeme ve tetkike lüzum görmeyiz. Keyfiyet her gün tabiatıyla ortaya büyük eser koymakta bulunduğundan asar-ı mezkûrenin mahiyet-i hakikesini tercüme ve şerh ile iştilgal edildikçe karilerimiz meseleyi suret-i bedahette olarak göreceklerdir. Zaten erbab-ı kal u kiylın ashab-ı güft u şenidin sermaye-i iştilgal edindikleri medar-ı meşguliyet ruzmereleri ruz-merreleri uzun uzadıya irae ve işarete mecburiyet-i azime gösterecek hususattan mıdır?

Bu bir haldir ki umumun gözleri önünde cereyan etmekte olduğundan teşrih-i mahiyeti dahi ziyadesiyle asandır.

Her gazete ilk intişara başladığı zaman böyle bir mukaddime derciyle isminden istidlal olunacak hizmete ne yolda sarf-ı mesai eyleyeceğini erbab-ı mütalaaya vaat ve temin ettiği halde muahhiren o vaatlerin en çoğuna vefa eyleyemediği görülmüştür. Şu halin de müşahede ve tecrübemizden geçtiğini dermiyan etmekte maksadımız mücerrep olan bir hâle gafletle duçar olmaktan tevakki lüzumunu da hisseylediğimizi karilerimize anlatmaktadır. Binaenaleyh tercüme-i hakayık-ı ahval ile iştilgalden başka bir maksat üzerine tesis etmemiş bulunan gazetemiz şu serlevhanın vaat eylediği hizmette daim ve bir karar olacağını erbab-ı mütalaaya bizim vaat ve temin eylemekliğimizden ziyade şu muvaffakiyeti cenab-ı Tevfik ... umur-ı âlemden temenni ve istirham teslimiyetinde bulunduğumuzu arz eyler isek ind-Allah ve indü'l-nas daha makbul bir vaatte bulunmuş olacağımızı itikad-ı sahih ile itikat eyleriz.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak), nr. 1, s. 1.

Varakacılar ile Muhabirlerden İllallah!

Ya gazetelerin serlevhalarından “menafi-i umumiyye ait muharrerat maü’l-memnuniye kabul olunur” tarzındaki ifadeleri kaldırmaya mecbur olacağız yahut bir gazete kendi mesleğine tevafuk etmeyen varakaları kabul ve derç etmez ise muharrerat-ı mezkûre ashabının gücenmeye hakları olmadığını tefhime çalışacağız.

... evvelkisi menafi-i umumiyye hakikaten muhaliftir. Zira pek çok şeylerde gazeteler menafi-i umumiyye hakikaten muhaliftir. Zira pek çok şeylerde gazetelermenafi-i umumiyye bihakkın hizmet eylemektedir. Binaenaleyh ikinci surete müracaata mecbur oluruz.

Şehir postacısı vilayetlerin birisinden gelmiş bir mektup getirir. Kırk para da şehir postası ücreti alır. Muharrir açar bakar ki mukaddimesinde “Gazetenize muhbirlik etmek şerefini öteden beri arzu eder iken bu defa onu ... ahvalin subü’l-... eşar ve ahbarı bu arzunun husulüne vesile oldu. Eğer arıza-i acizanemin muteber gazetenize tab olunduğunu görür isem badema her posta ile havadisnamelerimi eksik etmem” denilerek asıl maksada şüru edilir. Asıl maksat nedir?

Maksat ne olacak? Güya menafi-i umumiyye hizmet bu ise vali veya mutasarrıfın irtikâbından irtişasından kibir ve azimetten zulüm ve taaddisinden bahisle sahife doldurmaktan ibaret.

Ya imzası?

İmzasız da “muhbir-i diğer” yahut “gazetenizin abonelerinden birisi”

Muhbir yahut abone hazretleri o mektubu neşrettirmekle vali veya mutasarrıftan intikamını almış olacağını güzel mütalaa ediyor ise de hiç düşünmüyor ki bir de bedayet mahkeme-i cezaiyesi olup gazeteci orada hem de beş altı yüz kadar erbab-ı temaşa muvacehesinde mehakimeye çekiliyor. Ya hapis ya cezâ-yı şöhretlerini tasrih ederler. “Bunu siz derç ediniz de mesuliyetini bana raci” diyor. Israr dahi ediyor. Bilmiyor ki gazeteci imzasını tasrihen yazdığı şeylerden yazdığı

şeylerden dolayı sahib-i imzanın duçar olacağı cezanın nısfı duçar olmak kanun-ı iktizasındandır.

Ya varaka sagiplerinin ısrarı tehdit derecelerine ardırmalarına ne demelidir? Sanki gazeteci cemiyet-i milliye ve vataniye iktizasınca mutlaka her varakayı derce mecbur etmiş de derç etmiş ise mesul olacak imiş. Varakaların imzası ise “Bir Osmanlı” veyahut “Esnafından Biri”dir. Velez ki musarraş olsun. Kuyud-ı nizamiye ortada iken gazeteci neden kendini tehlikeye ilka eylesin.

Ama nizama riayet etmeyen irtikap ve zulüm eyleyen adamları ilan etmek menafî-i umumiyeze hizmet etmiş. Erbab-ı hüsn-i mesaiyi teşvik etmek dahi hizmet ad olunduğu gibi burası müsellemdir. Lakin gazeteci kendini bir garzkara alet ittihaş edeceğine kendince tahkikatını icra etmek cihetini tercih eylemez mi? Her vilayette her gazetenin birkaç dostu vardır ki gazeteler bu dostların mevsukiyetini defaatle tecrübe eylemiştir. İşte onlara bi’l-müracaa tahkik-i Keyfiyetini mübaşeret eyledikte muhbirin ve daha doğrusu muhbir-i garazkârın kizb ve iftiraları meydana çıkarak evvelce gaflet ettiğı için gazeteci memnun ve müteşekkir kalmamaktadır.

Vakıa matbuat sahayıfı umumun meydan Herkes efkârını ortaya koymakta kanunen hürdür. Ancak bu hürriyet aleme iftira hakkını veremez. Hele gazeteciler için hürriyet-i matbuatı su-i istimalden muhafaza vazifesine hürriyet kadar mukaddestir. İşte burasına varakacılar ve muhbirler tarafından pek ziyade ehemmiyet verilerek ona göre hareket etmelerini rica eyleriz. Yoksa yazdıkları şeylerden dolayı hem beyhude zahmete girmiş olurlar hem de gazetecilere kırk para posta ücretini ve o mufassal mektupları okumak zahmetini beyhude ihtiyar ettirmemiş olur.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak), nr. 534, s. 3.

3.5. Tercüman-ı Hakikat'in Zemin veya Taraftar Olduğu Tartışmalar Hakkında

Talim-i Edebiyat ve Muahezat

Saadetli Ekrem Beyefendi hazretlerinin “Talim-i Edebiyat”ları henüz hiçbir gazete tarafından tenkite çekilmeksizin bazı esatize tarafından şiddetli bir nazar-ı muaheze ile telakki olundu.

Müellif-i müşarünileyh hazretleri eserlerinde birer nüshasını bazı zevata ihda buyurdıkları sırada bir nüshasını dahi muharrir-i acize irsal buyurdıklarından hizmet-i matbuatta bulunmak hasebiyle Tercüman-ı Hakikat namına olarak bir fıkra-i mahsusa yazmak üzere iken muahezatin zuhuru doğrudan doğruya nam-ı acizaneme olarak dahi bir şey yazabilmek hususunda bais-i tereddüt olundu. Zira Tercüman-ı Hakikat'in her meselede ittiba eylediği katiyen bitarafılık mesleği her ne kadar ind-i acizanemde dahi gayet mergup ve mültezem ise de menazır-ı meydan-ı münazaraya atılmış oldukları bir zamanda taraf-ı acizanemden dahi meseleye bir söz katmak iki taraftan birisini iltizam gibi telakki olunacağı ve o derhatır oldu.

Bu defa şu satırları yazmaya cüret veren şey ise mutlaka Talim-i Edebiyat hakkında benim dahi beyan-ı mütalaa etmekliğim için bir hayli zevat tarafından vukubulan teşvikattan ibaret değildir. Asıl cüretim acz-i külliden neşet etme bir şeydir. Yani esatize-i kiram dakayık-ı fenniye üzerine münazara edip dururlar iken benim mülahazatım bilküllüye ehemmiyetsizliğe taalluk olunarak binaenaleyh iki taraftan birisini iltizam şaibesinden masun görülemeyecek olursa ona da ehemmiyet veren bulunmaz diye şu birkaç satırı yazmaya cüretlendim.

Bundan mukaddem gerek Abdurrahman Süreyya ve gerek saadetli Hacı İbrahim Efendiler huzeratıyla min-gayr-i haddin vuku bulan mübahasemizde görülmüştü ki acizleri lisan-ı Osmanî'miz için kavaid-i Arabîye'ye ihtiyacımız ne kadar azaltır isek o kadar müstefit olacağız itikadındayım. Hatta Arabîyattan her

neye muhtaç ise onlar bir encümen-i mahsus rey ve kararıyla bi'l-tahdit külliyyen Osmanlıca olmak üzere ahz ve kabul olunur ise Osmanlı lisanının istiklal-i kamili o zaman hasıl olacağını dahi dermeyan eylemiş idim.

Muarızlarım bu itikat ve rey-i acizanemde gah ifratı gah tefriti iltizam ederek ya lisanımızı Çağatay lisanına irca etmek veyahut Frenk lisanına müracaat eylemek tehlikelerini bulmuşlar ise de bu ifratların ve tefritlerin ne kadar manasız oldukları ve hele Arabîyat aleyhine bugz ve adavet vadilerine nasıl bir vebal altında kalacakları pek çok zevat tarafından teslim buyrulmuştur.

Her ne ise! Burada eski mübahasemizi tekrar edecek makamda değiliz. Ancak rey-i acizanem Osmanlı lisanının istiklali noktası üzerinde –bir daha ayrılmamak üzere- karargir olduğuna ve şu fikir yalnız bu acize mahsus olmayıp daha pek çok zevat dahi bu bedahete teslimiyette bulunduğu nazaran Ekrem Beyefendi hazretlerinin Talim-i Edebiyat'ları esasen bizim kendi maksadımızı husule getirecek vesaitten olduğunu teslime mecburum.

Talim-i Edebiyat bugünkü ihtiyacımıza göre mükemmel olmayabilir. Bu mükemmeliyeti müellifi dahi iddia etmiyor. Hatta cidden şayan-ı sitayiş görülecek bir tevazu ile maksadın itmam-ı husulü için erbab-ı iktidardan delalet-i münekkıdane dahi iltimas eyliyor. Lakin “Talim-i Edebiyat” bundan evvel o yolda telif edilmiş olan asardan aşağıdır” denilir ise adilane bir söz söylenmiş olamaz. Evvelkilerden mükemmeldir demekle evvelkiler tahkir dahi edilmiş sayılamaz. Zira Ekrem Beyefendi hazretleri kendileri dahi itiraf ediyorlar ki kendilerinden mukaddem telif olunmuş bulunan asara dahi müracaatla mukayyet ve nafi olarak her ne bulmuşlar ise almışlardır. Bu halde Talim-i Edebiyat eskilerden menafi ve fevaidini cami olduğu için ... her birinden daha mükemmel olacağı gibi senelerce müddet bir mekteb-i âlide müntehi talebeye tedris ile nice hakayika tesadüf olunarak onların delaletleriyle birçok zevaidi tay ve birçok nevakısı ikmal olunduğu için eskilerin mecmuuna dahi ... her ehl-i insafa teslim ettirilebilir.

“Talim-i Edebiyat kavaid-i Arabîyenin tamamıyla lisan-ı Osmanîye tatbik-i mecburiyetinde bulunmuştur.” diye itiraz edilecek olursa bu dahi doğru görülemez. Zira Talim-i Edebiyat Arapça için değil Osmanlıca için yazılmıştır.

Bu halde Talim-i Edebiyat'ın gerek lehinde ve gerek aleyhinde olarak üç fikir serd edebiliriz: Evvela Osmanlı lisanının Arapçaya ihtiyacı “Arapça olmaz ise Osmanlıca dahi olmaz” derecesinde görenler Talim-i Edebiyat'ın kavaid-i Arabîyeye mutabakat ve adem-i mutabakat tamesi üzerine istedikleri kadar bahsedebilirler. Bizim o bahse iştirakımıza hiç imkân yoktur.

Saniyen Osmanlı lisanı gerek eski ve gerek yeni üdebamızın kullandıkları lisan olmak itibarıyla Talim-i Edebiyat'a pek büyük kusur bulabilmek meğerki bir fikr-i husumetle ittiab-ı efkâr edinceye kadar aramak suretiyle müyesser olabilsin. Bu fikir Talim-i Edebiyat'ın en ziyade lehinde olan bir fikirdir.

Salisen fesahat ve belagat denilen şeylerden delalet-i sahihaları nazar-ı dikkate alınıp da bu halde Osmanlı lisanının “barika-i hakikat müsademe-i efkârdan çıkar” suretinde bir lisan mı olduğu yoksa fesihane ve bülegane denilen bir sözün her esasta olduğu gibi milletin kısm-ı azamı tarafından bila tekellüf anlaşılması mı lazım geleceği düşünülecek olursa o halde Talim-i Edebiyat'ın şimdiye kadar Osmanlı lisanı denilen lisan için şimdiki mükemmeliyetine diyecek yok ise de pek yakın bir zamanda lisanımızın kesp edeceği hâlê göre bu şimdiki mükemmeliyetinin dahi serîü'l-evvel olacağı fikirlere varit olur.

Bu üçüncü fikre iştirak edenlerin birisi bizi. Fakat bu fikrimizin sevgiyle Talim-i Edebiyat'ı nakıs göremeyiz. Zira bizim bir itikadımız daha vardır ki o itikadımızca “Usul ve kavait bir lisan yapamaz. Belki bir lisan kendi usul ve kavaidini kendi gösterir” deriz. Nasıl ki şimdiye kadar kavaid-i Arabîye bir Osmanlı lisanı yapamamış belki Osmanlı lisanı kendi istiklalini ispata yaklaştıkça kavaidini dahi Talim-i Edebiyat sahibi gibi mudakkıklara ihtara başlamıştır. Lisanımız analarımızdan öğrendiğimiz ve hâlâ dahi düzgün söyleyen kadınlarımızdan işittiğimiz sadeliği ve fesahat ve belagat-ı sahiheyi alırsa o zaman zuhur edecek bir Ekrem Bey şimdi intihap olunan en parlak parçaları şefikname gibi muğlak ve ... görerek red eder.

Bizim dahi iştirak eylediğimiz şu üçüncü fikri Talim-i Edebiyat'ın lehinde mi yoksa aleyhinde mi telakki edecekleri diye hiç endişe etmeyiz. Bundan dolayı aleyhimize vuku bulacak itirazatta dahi erbabını muhtar bırakırız.

Zira bu mesele hallolunmak için kelim-ı ali üslup vesairenin Osmanlı lisanına bihakkin tatbiki lazım gelip halbuki sanat-ı belagatin lafızperdazlıktan ibaret olmayarak ana ve fikre şümulu olduğunu da ilk defa olmak üzere Ekrem Beyefendi hazretlerinin Talim-i Edebiyat'ında görüyoruz. Bu halde Talim-i Edebiyat'ı bizim için tarik-i belagatta bir mürşit-i muvakkıt olmak üzere ... en mütesafane düşünülür ise onun şimdiki kadar ve kıymetine muhalif olmadığı gibi lisanımızın terakkiyat-ı müstakbele ve fakat karibesine dahi mani olduğu teslim olunuz.

İktiza eder ise efkâr-ı acizanemizi ileride bir kat daha bast ve temhit dahi eyleriz.

“Ahmet Midhat”, nr. 1298, s. 3.

Islah-ı Hat Hakkında Mütalaa-i Mahsusamız

Millet-i Müslimenin istimal eylediği hurufun ıslahına dair Ahter gazetesindeki mektub-ı mahsusu tercüme eylediğimiz sırada bu babdaki mülahazat-ı mahsusamız başkaca arz edeceğimiz beyan olunmuş idi.

Mektubun sahibi bulunan Yusuf-ı Tebrizî hazretleri Avrupa'nın terakkiyatını bizden alınan eczâ-yı hâmin yine bize fûruhtundaki farkları bi'l-irae o kadar maddi ve sade olarak şerh ve beyan buyurmuşlardır ki avam-ı nase varıncaya kadar bu izahatı etrafiyla derk ve takdir etmemek adeta mümkün değildir. Mahuza kendi fikrini yüksek gören bazı zevat dahi bulunabilir ki ıslah-ı huruf gibi bir mesele-i mühimmede itiraz için "maksad-ı sanayinin terakkisi ise ona başkaca çalışmak için ne mani vardır? İşte telgraf gibi sanayi-i mühime ve askerlik gibi fûnun-ı cismiye-yi şimdiki hurufumuzu istimalde bulunduğumuz hâlde almışız. Sair sanayi dahi evvel suretle ahz edebiliriz. Çin ve ba-husus Japonya bu kadar terakki ediyorlar. Bin yıllık huruflarını değiştirmiş değiller ya" vadisinde sözler tahrisine çalışıyorlar.

Biz zaten mektub-ı mezkûru tercüme ile şu ıslah-ı huruf efkârına iştirakımızı dermiyan eylemiş olduğumuzdan bu fikr-i cesimi pek ziyade hüsn-i telakki eylediğimizi ispat için bu tafsilata hacet görmeksizin ben kendi tarafımızdan da efkâr-ı aliye erbabının şu yoldaki mülahazalarına mukabil bazı izahat serdini lazimeden ad eyliyoruz.

İnsanlığın en büyük mayeü'l-imtiyazı natıkıyetinde bulunmak eğer müsellem ise natıkıyete olan istidadımız dairesini tevsi eylemek terakkiyat-ı insaniye ve kemalar-ı medeniyemizin dahi vüsatıyla mütenasip olacağını teslim dahi zaruri hükmünü alır.

Zaten bedihiyi ve teslim-i zaruri ise bunu da teslim zaruri olur. Zira maddeten sabit bulunan hakikat katiyen bedahat demek olduğundan onu teslimdeki zaruret asla itiraz kabul edemez. Bugünkü günde dünya ucu bucağı malum olmayan bir alem değildir. Bugünkü günde milletler meçhulü'l-ahval mertebesinde kalmamıştır. Cüzi terakki edenler dünyanın her tarafını görebilirler. Vahşilere varıncaya kadar her milletin ahvalini tahkike muktedir oluverirler. Bu tahkiklerin neticesinde bedaheten

görülür ki ne kadar çok adam natıkkıyet istidadına ne kadar vüsat vermişler ve o ensa ve inbisatı ne derecelere kadar teshil eylemişler ise o kadar büyük o kadar müterakki birer cemiyet teşkil etmişler der ve o cemiyetler dairesinde dahi o nispette terakkiye muvafık olmuşlardır. İngiliz ve Fransız terakkiyat-ı medeniyesi bütün dünyada münteşir olmuş Voltaire'leri Shakespeare'leri bütün dünya kendi hemşehrisi gibi telakkide bulunmuştur. Sebep? Çünkü Fransız ve İngiliz lisanları kendi hudud-ı milliyetleri dahilindeki terakkiyattan fazla dünyanın her tarafında sirayet etmişlerdir.

İnsanın mayeü'l-imtiyazı sıfat-ı natıkında aranmak ve bulunmak ne hikmete mebnidir? Şüphe yok ki natıkıyet teati-i efkâr ve tevhid-i kulub ve binaenaleyh teşrik-i mesainin vasıta-i yeganesi olduğu hikmetine mebnidir. Öyle ise yekdiğerini anlayıp teati-i efkar ve tevhid-i kulub eyleyen adamlar ne kadar çok olur ise mesaideki müşterekleri dahi o kadar çok olarak kuvvetleri de o nispette azim olacağına şüphe edilir mi?

Hatta bir millete mensup olan adamların mayeü'l-temyiz olan natıkıyetini kendi beyinlerinde teshil etmelerinden fazla sair milletler ile bu sıfat-ı celiledaki iştirak-ı tabii ve medeniyetlerini kuvvetlendirir. Yani milletler yekdiğerlerinin lisanlarını öğrenir ise terakkiyat umumiye-i beşeriyece bunun mucib olacağı menafi hiçbir şeye kıyas olunamaz.

Hame-i acz-i rakamın şöyle bir süratle vaz eylediği şu noktalar belki de cidden fikr-i ali sahibi bulunanlar nezdinde nail-i şeref-i ehemmiyet olmaya kabil bulunmamakla beraber lafzen ve tenezzülen nazar-ı ehemmiyete alınacak olur ise görülür ki ıslah-ı huruftan maksat Yusuf-ı Tebrizî hazretlerinin iraeleri vecihle yalnız şükrü ... kıymetinde ucuz sattıracak kadar terakkiyatın husulünü aramak değildir. Sahib-i mektup bu fikri avama kadar takdir ettirebilmek için o derecelerde sade muhakemat ve muvazenata girişmiştir. İslam'da vücudunu tasavvur bile etmek istemediğimiz efkâr-ı mutaassıba mukabele için dahi Kur'an-ı şerif yazdığımız kağıdın ve Kur'an okumak için zaaf-ı basrimizi kuvvete tahvil zımında kullandığımız gözlükler vesairenin Frengistan'dan geldiğini dermiyan ile ihtiyacımız bu dereceye vardığı halde tamamıyla tesviye-i ihtiyahta taassup göstermek doğru olamayacağını pek rana bir surette serd eylemiştir. Aranacak olsa daha neler

bulunur. Alamet-i fazilet ad olunan ve ulemamız ibtihacını tezyin eyleyen sarıklarıyla Frenk ... değil midir? Fakat mukaddime-i kelimamızda dahi serd edildiği vechle doğru yol açmak için sıfat-ı natıkını esas tuttuk ve onun ensa ve inbisatının teshili kaziyesini dahi hedef-i maksut ittihaz eyledik.

İmdi natıkıyetimiz istidadının inbisat ve ensasına en ziyade hizmet eyleyecek şey huruftan başka ne olabilir? Malumdur ki şu terakkiyat-ı hazireye nispetle natıkıyetten maksat sözümüzü yanımızdaki adamların işitip anlamasından ve onların söyledikleri bizim işitip anlamaklıgımızdan ve bu efham ve istifhamımızın dahi yalnız muhaveremizin vuku zamanına mahsus ve münhasır kalmasından ibaret değildir. Bir söz söyler isek bütün dünya işitmeli. Bütün dünyanın söylediği sözü biz işitmeliyiz. Nice asırlar mukaddem söylenmiş sözler bize vasıl olmalı. Bizim söylediğimiz sözler dahi nice asırlar sonra gelecek ahlafla kulağına değmeli. Bu ise hat ve kitabetten başka ne ile müyesser olur? Hat ve kitabetin miftahı ise huruf olmak muhakkaktır.

Biz ömrümüzün en nazik zamanını yalnız miftahı derdest etmekle zayi eyleriz. O miftahı ele geçirdikten yani okur yazar bir adam olduktan sonra kendimizi vakıf kül (?) bir alem bi-misal zannediyoruz. Halbuki nispet edebilecek olur ise öğrendiğimiz şeyin henüz yeni mütekellim olan bir çocuğun natıkıyetinde müşabih olduğunu teslim eylemek zaruridir. Familya arasında bir tıfl-ı nevkalam ne ise cemiyet -i medeniye familyasının ilmen ve edeben sanat-ı natıkıyetine mukabil okuryazar bir adamın hâli dahi bu değil midir? Halbuki biz ömrümüzün tahsil zamanını yalnız okuyup yazmak için sarf eylediğimiz hâlde asıl hüner ve marifet ve ilim ve kemal tahsil edecek zaman bulamıyoruz. Bu kemal-i tahsile ceht edecek olsak ömrümüzün ilk otuz beş senesi geçmek lazım gelip bade ondan istifadeye kifayet edebilecek zamanımız kalmak pek meşkuktur.

Hakikat ömrümüzün uzunluğu ve ne kısalığı bahis götürür bir şey değildir. Zira eyyam-ı müstakbelemiz zulmet-i şek ve meşhuliyet ile mestur olduğundan hakikat tul-ı ömrü Tahsin kimse için müyesser değildir. Binaenaleyh ömrünün ilk otuz beş senesi tahsil-i kemalat ile imrar eden bir adamın o kemalden istifade edebileceğini hükmetmek meşkukun muhakkakiyetini hüküm kadar zayıdır.

Bu azim uygunsuzluğu defaten bertaraf etmek için tebdil-i huruf kafi olduğunu düşündükçe insan bu maksadın şimdiye kadar tehhürüne dahi teessüf eyliyor. Okuyup yazmak yalnız altı aylık bir Keyfiyet iken altı senelik ve belki daha ziyade zaman niçin buna sarf edelim. Okuyup yazmak (Osmanlılık nokta-i nazarınca) la-akıl on milyon Türk'ün efkârını müttehit edecek iken şimdi olduğu vechle yüzde beş nispetinde okuryazarlarımız bulunmak suretiyle beş yüz bin Türk'ün efkârını müttehit etmekle niçin kalalım. Okuyup yazmak altı aylık bir iş menzilesine inince evvela on milyon Türk'ün efkârı terakkiyat maksadınca ittihat eder. saniyen Osmanlılığı teşkil eden akvamdan Diyanet-i celile-i İslamiye'ye tabi bulunan yedi sekiz milyon kadar Müslüman daha ittihad-ı efkâra cidden inzıam eyler. Salisen Osmanlı bulunmak hasebiyle Türkçeyi bayağı mütekellim oldukları hâlde hurufumuz muvakkıf olmamak hasebiyle bundan dolayı bize yabancı kalan bir yedi sekiz milyon nüfus gayrimüslime dahi gerçekten bu ittihadı girer. İşte o zaman bihakkın yirmi beş milyon nüfuslu bir millet oluruz. Ve hurufumuzun suhuletinden dolayı lisanımızı milel-i saireye neşre bile yol buluruz.

Faidenin bu cihet-i mühimmesi nazar-ı ehemmiyette güzelce tecessüm ettirilir ise ıslah-ı huruf maksadına muhalefet edecek bir ferd-i akil tasavvur olunamaz. Bunda dince bir mahzur olmadığı dahi şimdilik ulemâ-yı ehl-i İran'ın fetvalarıyla sabit oluyor. İktiza eder ise ulemâ-yı ehl-i sünnet dahi bu meydana mübahesede reylerini dermiyan ederler. Hele şu maksad-ı azimin husulü yalnız hükumdar-ı Zîşan huzeratının birer iradelerine vayeste olduğu göz önüne getirildikçe matlabin suhulet-i husulü dahi asla inkar olunamıyor.

Ahmet Midhat (İmzasız olarak), nr. 576, s. 2.

3.6. Tercüman-ı Hakikat'in “Kadın” Konusundaki Tavrı Hakkında (Başlıksız)

Bir hanımefendinin gazelidir¹:

Dilerse şâd-kâm olsun diler gönlüm hazîn olsun

Bana şimdengerü lazım değildir kâm-bîn olsun

Benim zulmettedir gönlüm görünmez çeşmime âlem

Gözüm yok mihr ü mâhında felek benden emin olsun

Bana hep bir gelir şimdi ne türlü eylese ahenk

Gerek nây u kemal olsun gerek âh u enîn olsun

Gelir nerede olursam gam komaz bir dem beni تنها

Bulur kâşâne-i hicri baîd olsun yakîn olsun

Bu türlü iftirâka can tahammül eylemez yoksa

Meğer ki (Maid) biçareye Allah muîn olsun.

Maide Hanım (İmzasız olarak), nr. 1185, s. 3.

¹ Bu şiirin “Seçilmiş Metinler”e eklenme sebebi gazetede yayımlanan bir kadına ait ilk eser olmasıdır.

(Başlıksız)

“Lisanaşına Bir Hanım” imzasıyla gönderilmiştir:

Nedir ey baht sendeki gaflet bu gece

Geçti hülya ile evkat ve zamanım bu gece

Çıkası gözlerini diğeri en ızlamdır bu

Gelmesin yanıma yarab benim nemdir bu?

Muharrir Efendi! Siz de imzaya atf-ı nazarla “Kimdir Bu?” demişsinizdir elbet! Orası size lazım değildir.

Ben şaire değilim. Lakin şiirden anlarım. İzaha hacet var mı? Türkçesi kadınlık nokta-i nazarıyla anlarım demek istiyorum.

Elimde işte bir Tercüman-ı Hakikat. İçinde neler yok neler! Kış gecesi. Sabaha bir yıl var.

Biçare kadınlar her şeyden mahrumlar!

Bir edebiyat patırtısıdır gidiyor. Ne olur? Bir tanecik de kadın ismi bulunsun. Bu mümkümsüz şey değil mi? Çünkü gazete muahhrrirlerinin ... yüz kere söylemek gibi olsun ama....

“Ağzı divan-ı adalet bağı Cizvit mektebi”

Erkeklere hiç yoktan alkışlar. Kıyametler! Kadınlara gelince:

“Yar ol da bar olma derim dinle bendimi”

Başkalarını bilmem ama bana böyle nasihat hayır etmez. Gerçekten diyorum Muharrir Efendi! Beni:

“Teşbih ile temsil ile ilzam edemezsin”

Size rica ederim. Bu makaleme:

“Dokunma öyle dursun. Yadigâr u bergüzar olsun”

Siz her ne söylemeniz elbet hakkımda hayırlı bir söz olacaktır. Yalnız benim için değil hiçbir kimse için –alışmış olduğunuz- güzel sözlerden başka söz söylemeyeceğinizden emineyim!

Heyhat!

Bedbaht ona derler ki oluğ vehmine mağlup

Reh-yab olamaz dağdağa-i cun u cezadan

Bu halka sen ahkam-ı felekten ne sorarsın

Bir doğru cevap almayacak kim bu ezadan

Yoksa da bu gûş yok avazını duysun

Mana olurum sanma sakın aks-i sedadan

“Tercüman-ı Hakikat”

Herkese alışmış olduğumuz sözlerden başka söz söylemeyeceğimizden “mine” olmakta serbestsiniz. Fakat bir herkese söylediğimiz sözlerin güzel olduğundan veyahut olacağından “min” değiliz. Madem ki Tercüman’ı görüyoruzmuşsunuz o hâlde takdir buyurursunuz ki birçok kimselere söylediğimiz sözler zehirden acı geliyorlar.

Ma-hüda söyleyeceğimiz sözleri söylemekten yine geri durmayalım.

Evvela ilk beyitte kafiyenin biraz fakirane olmasına Muharrir arkadaşlardan ve erbab-ı şiir ve inşadan bazıları ilişmek istediler. Sermuharrir şiir ve inşadan bilküllüye bi-behre bir adam olup ömründe iki beyit söylememiş olduğu için bu davaya asla karışmadı. Kendisi nesirci olduğundan şiirlerinizi de nesirleriniz kadar fasih ve latif bularak tahsinden geri durmadı.

İkinci beyitte çıkası gözlerin sahibi kim olduğu veya olacağı hususunda dahi bir ihtilaf vukua gelmeye vakıa buyurduğunuz gibi imzaya bakıldı. “Lisanaşına Bir

Hanım” imzası görünce herkeste bir merak hâsıl oldu. İçeriden birisi “Olsa olsa kuş diline aşına olmalıdır” dedi ise de sermuharrir böyle münasebetsiz tevilatı tahsin etmedi.

Velev ki kadınlık nokta-i nazarıyla olsun şiirden anlamamız umumen Tahsin olundu. Ancak “nakısatü’l-akıl” fıkrası kinaye yollu yazılmış olduğu anlaşılmakla beraber yine heyet-i tahririyeye nazikane bir “Estağfurullah!”çektirdi.

Elinizdeki Tercüman-ı Hakikat’ten “neler yok neler?” sualine hiçbir cevap bulunamadı. Tercüman’ın hangi nüshası olduğu bilinse idi işte bir cevap bulunur idi.

“Kış gecesi olmak hasebiyle sabaha bir yıl var!...” teessüratına bir teessüf-i halineden başka ne mukabelede bulunulabilir. İçimizde bir de müteşair bulunduğundan bu şikayetiniz üzerine (Allah şifalar versin) na-mizaç olmanızı istidlal ederek:

“Şeb-i yeldayı müneccimle muvakkıt ne bilir?”

“Hasta-i bikese sor kim geceler kaç saat”

dedi. Derken bu müteşair diğeri tarafından tachil olunarak mısra-i saniyi:

“Mübtelâ-yı gamma sor kim geceler kaç saat”

Diye okudu. Bir diğeri ise:

“Âşık-ı zara sorun kim geceler kaç saat” demesin mi?

Bunların hepsi ne ise ne ama birisi bir lakırdı söyledi ki başmuharririmiz kaşlarını çatmasına sebep oldu. Dedi ki:

Lisan aşına Hanım sabaha bir yıl olan uzun kış gecelerinde Tercüman-ı Hakikat’ten körükçü oğlu macunu hizmeti istifa için alinde bulunduruyor. Tercüman başka ne işe yarar?

Hem kendisi Tercüman-ı Hakikat muharriri olsun hem de hizmet ettiği gazete hakkında bu türlü Bulunsun. Şaşılmaz mı?

İşte arkadaşımızın bu hâli:

“Ağzı divan-ı adalet kalbi ceza mektebi”

Mısranızı unutturup

“Ağzı ... hokkası kalbi çift çarşısıdır” dedirtti.

Evet! Bir edebiyat patırtısıdır gidiyor ki! Hem de ne patırtı. Salit patırtıdan ibareté halbuki siz bir kadın ismi de bulunmasını istiyorsunuz. Biz ise erkek isimleri bulunduğundan bile pirnarız. Zira zannınız gibi yalnız hiç yoktan alkışlar kıyemetler kopmuyor. Hiç yoktan o kadar muahezat dahi görülüyor ki sahifeler doluyor. Okuyanların gözleri yoruluyor.

Kadınlara gelince: bu babda dinlenmesini tembih buyurduğunuz bendi elbette herkes ... ederler ama size böyle nasihatler haber etmez imiş ama neşyih ile temsil ile elzam edilemezsiniz imişsiniz. Bu halde saadetli Hacı İbrahim Efendi hazretlerinin kuvve-i kalemiyelerini inkar etmiş oluyorsunuz. Üstad-ı azam hazretleri darılırlar ise ne yaparız?

Makalenize dokunmamak hakkındaki emra etba edildi. Tercüman-ı Hakikat’in böyle bir yadigâr ve bergüzara katılmasını Şarkî tebriğe seza görüldü.

İşte söyleyeceğimiz şeyler bundan ibaret olup eğer hakkınızda hayırlı bulmaz iseniz o halde kendi kendinizi tekzip etmiş olacağınızdan dahi “emine” olabilirsiniz.

Lisan-aşına Bir Hanım: *Başlıksız*, T.H., nr. 1348, s. 3.

SONUÇ

Tercüman-ı Hakikat devrinin ilim, sanat, kültür ve edebiyat hayatına önemli katkılarda bulunmuş uzun ömürlü bir gazetedir. Hem uzun yıllar çıkması hem de bir gazete olarak çok yönlü bir yapıya sahip olması *Tercüman-ı Hakikat*'i önemli kılan sebeplerdir. Bu çok katmanlı yapı inceleme sırasında dikkatlerin edebiyat ve basın üzerine yoğunlaştırılması ile çözümlenmeye çalışılmıştır.

Tercüman-ı Hakikat'in edebî cephesinin en önemli cephesi, devri açısından da anlamlı olan şiirdir. *Tercüman-ı Hakikat*'te şiir anlayışı ve şiirin yerini Naci'den önce ve sonraki devre olarak değerlendirmek yaşanan değişimi ve gazete ile birlikte yerleşen yeni anlayışı göstermesi bakımından önemlidir. Naci'den önce de şiirlere sütunlarında yer veren gazetenin, bilhassa değerlendirme konusunda, bir eksikliği yaşadığı söylenebilir. Genç edipleri yeni tarz üzere yazma konusunda her daim teşvikte bulunan Ahmet Midhat'ın şiir konusunda çok da etkin olduğunu söylemek mümkün değildir. Hatta denilebilir ki *Tercüman-ı Hakikat*, Muallim Naci'nin gelişinden evvel belirli tarihler sebebi ile kaleme alınan ve başka dergilerden alıntılanan şiirler ile nazım cephesini güçlendirmektedir. Ancak Naci'nin gelişinden sonra gazetenin renkli bir şiir atmosferine sahip olduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Şiirleri ve tenkitleri ile her iki anlamda da büyük tesirler yaratan Naci sayesinde gazete birçok genç edibin eserlerini göndermesi sonucunda “nevzemin” tabir edilen şiirler ile zenginleşmiştir.

Tiyatro ise henüz tam anlamıyla yerleşmemiş ama etkilerinin farkına varılarak bu yönde değerlendirilmeye gayret gösterilen; ancak büyük oranda bir “eğlence” olarak kabul edilen bir niteliğe sahiptir. Bir eğlence olduğu bilinmesine rağmen bu eğlenceden sağlanması muhtemel fayda da ihmal edilmemiş, gazete bu faydanın temini için okurları yönlendiren, bir tiyatro seyircisi yetiştirmek için gayret sarf edildiği çok belli olan yazılar ile zenginleştirilmiştir. Bunun yanında edebî bakımdan yeni bir tür sayılan tiyatronun genç edipler arasında yaygınlaştırılması için de teşvik edici bir tutum benimsenmiştir. *Tercüman-ı Hakikat*'in sütunlarında yer verdiği yazılar, tiyatro tartışmaları ve tiyatroya dair ilanlarla yeni sayılan tiyatroyu yerleştirme konusunda büyük çaba harcadığı söylenebilir.

Gazetenin zemin olduğu tartışmaların ve bilhassa dil ile edebiyat alanında olanların seviyeli bir tartışma ile okurlara sunulması *Tercüman-ı Hakikat* ve Ahmet Midhat Efendi'nin devir içindeki öneminin farkında olduğunu ve bu gayretlerin neticesinde meydana gelecek dil ve edebiyat anlayışı için çaba sarf ettiğini göstermektedir. Böylelikle yaratan yeni okur yazar kitlesi, temel meseleleri seviyesini muhafaza ederek tartışma usulünü tanımıştır, denilebilir.

Devrin bakışının bir diğ er yansıması olan sosyal hayat ise erkeklerin kadınların toplum içindeki yerlerini tayin için kaleme alınan yazılar ile kimi zaman kadınların bu belirlemeye karşı yaptıkları itirazlar noktasındadır. Kadınların bu konuda söz söyleme gücünü elde etmeye başladıkları *Tercüman-ı Hakikat*'teki yazılara bakılarak anlaşılabılır. Öte yandan *Tercüman-ı Hakikat*'in doğrudan sosyal hayattaki konumla ilgili yazılar yayımlamamasına rağmen Avrupalı kadın hakkındaki haber ve yazılara yer vermesi Osmanlı kadınına Batılı kadınınkine benzer bir yer tayini gayreti olduğunun göstergesidir. Dolayısıyla gazetenin ilerisi için önemli bir vazifeyi, açıkça olmasa da, üstlendiği söylenebilir.

Görüldüğü üzere *Tercüman-ı Hakikat*, devri içinde yaşayan bir edebiyat ortamı meydana getirmek gibi önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu edebî anlayış doğrudan bir yönlendirme amacı gütmese de devir içerisinde gördüğü alaka neticesinde genç isimleri etkisi altına almayı ve çevresine toplamayı başarmıştır. Bilhassa Muallim Naci'nin gelişi ile etkisi artan gazeteye gelen yurdun birçok yerinden şiirler ile edebiyatın İstanbul dışında daha geniş bir alana yayılması sağlanmış, Naci'nin şiirlerine çok sayıda nazireler yazılmıştır. Genel anlamda şiirin edebî kısımda ağırlık kazandığı bu devrede en fazla yer bulan edebî tür gazel olmuştur. Nazire ve tahmis yoluyla geniş bir çerçeve içinde etkileşime açık hâle gelen bu türlerin yanında mensur şiirin görülmesi de bir yeniliktir. Muallim Naci'nin gelişinden evvel yayımlanan Mustafa Reşit'in mensur şiirlerine zamanla ve özellikle Naci'den sonra Mehmet Celal gibi isimler de destek vermiştir.

KAYNAKLAR

Akyüz, Kenan (Tarihsiz). *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri 1860-1923*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

And, Metin (1972). *Tanzimat ve İstibdat Döneminde Türk Tiyatrosu 1839-1908*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

And, Metin (2009). *Metin And Başlangıcından 1983E Türk Tiyatro Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Andı, Fatih (2000). “Namık Kemal’in Cezmi Romanına Dair Devrinde Yapılan Münakaşalar”. *Edebiyat Araştırmaları I*. İstanbul, Kitabevi Yayınları, s. 19-40.

Andı, Fatih (1997) *Servet-i Fünun’a Kadar Yeni Türk Şiirinde Şekil Değişimleri*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Belen, Fahri (1973). *XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Berkes, Niyazi (2010). *Türkiye’de Çağdaşlaşma*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Budak, Ali (2008). *Batılılaşma ve Türk Edebiyatı Lale Devri’nden Tanzimat’a Yenileşme*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.

Budak, Ali (2004) *Münif Paşa*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Çakır, Serpil (1996) *Osmanlı Kadın Hareketi*. İstanbul: Metis Yayınları.

Emiroğlu, Öztürk (2005). *Türkiye’de Edebiyat Toplulukları*. Ankara: Akçağ Yayınları.

(1987). *Eski Harfli Türkçe Süreli Yayınlar Toplu Katalogu*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Kütüphane Başkanlığı Yayınları.

Gazi Ahmed Muhtar Paşa (1993). *Takvîmü’s-Sinîn*. Ankara: Genelkurmay Basımevi.

İnal, İbnü’l-Emin Mahmud Kemal (1999). *Son Asır Türk Şairleri I-IV*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

İnuğur, M. Nuri (2005). *Basın ve Yayın Tarihi*. İstanbul: Der Yayınları.

İskit, Server R. (2000) Türkiye’de Neşriyat Hareketleri Tarihine Bir Bakış. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Kaplan, Ramazan (1998). *Klasikler Tartışması Başlangıç Dönemi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

Kudret, Cevdet (1985). “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türk Edebiyatı”. *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi*. C. 2, s. 388-408. İstanbul: İletişim Yayınları.

Lewis, Bernard (1984). *Modern Türkiye’nin Doğuşu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Okay, Orhan (1991). *Batı Medeniyeti Karşısında Ahmed Midhat Efendi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Okay, Orhan (2005) *Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Oral, Fuat Süreyya (Tarihsiz). Türk Basın Tarihi 1728-1922 1831-1922 Birinci Kitap Osmanlı İmparatorluğu Dönemi. Yeni Adım Matbaası.

Özgül, Kayahan (2005). *Münif Paşa*. Ankara: Elips Kitap.

Özön, Mustafa Nihat (2009). *Türkçede Roman*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Paker, Saliha (1987). “Tanzimat Döneminde Avrupa Edebiyatından Çeviriler Çoğul-Dizge Kuramı Açısından Bir Değerlendirme” (Çev.: Ali Tükel). *Metis Çeviri*, S. 1, s. 31-43.

Sevgi, Ahmet ve Özcan, Mustafa (1995). *Prof. Ali Canip Yöntem’in Yeni Türk Edebiyatı Üzerine Makaleleri*. Konya: Sözler Basım Yayın Dağıtım.

Sevük, İbrahim Habib (1940) *Yeni “Edebî Yeniliğimiz” Tanzimattanberi I Edebiyat Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Şapolyo, Enver Behnan (1971). *Türk Gazeteciliği Tarihi Her Yönüyle Basın*. Ankara: Güven Matbaası.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (2007). *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Tanpınar, Ahmet Hamdi (2005). *Edebiyat Üzerine Makaleler*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Tansel, Fevziye Abdullah (1943). “Muallim Naci ve Tercüme”. *Tercüme*. C. 4, S. 22, s. 238-245.

Tarakçı, Celâl (1994). *Muallim Nâcî Efendi Hayatı ve Eserlerinin Tedkiki*. Samsun: Sönmez Ofset Matbaası.

Topuz, Hıfzı (1973). *100 Soruda Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.

Topuz, Hıfzı (2003). *II. Mahmut’tan Holdinglere Türk Basın Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Ulusoy Nalcıoğlu, Belkıs (2005). “Tanzimat Dönemi Türk Gazeteciliği ve Türk Basınının İlkleri”. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. S. 14, s. 253-267.

Unat, Faik Reşit (1988). *Hicrî Tarihleri Miladî Tarihe Çevirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Yalçın, Murat (Ed.) (2010) *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi I-II*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yalçın-Çelik, S. Dilek (2003). “Nâbizâde Nâzım’ın Eleştirmen Kimliği ve Eleştiri Yazıları”. *Türk Bilig*, S. 6, s. 127-143.

Yazgıç, Kâmil (1910). *Ahmet Mithat Efendi Hayatı ve Hatıraları*. İstanbul: Tan Matbaası.

Yetiş, Kâzım (1996). *Namık Kemal’in Türk Dili ve Edebiyatı Üzerine Görüşleri ve Yazıları*. İstanbul: Alfa Basım Yayın Dağıtım.

Yetiş, Kâzım (1996). *Talîm-i Edebiyat’ın Retorik ve Edebiyat Nazariyatı Sahasında Getirdiği Yenilikler*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

Zürcher, Eric Jan (2005). *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları.